

Светла Панайотова

КЪДЕ СМЕ?

**УНИВЕРСИТЕТСКО ИЗДАТЕЛСТВО
„ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“**

*С благодарност към всички приятели,
които ме подкрепиха*

Илюстрация на корицата: Фани Петрова

© Светла Панайотова – автор, 2021

© Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2021

ISBN 978-619-202-725-4

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ ПЪРВА	5
ГЛАВА 1	5
ГЛАВА 2	14
ГЛАВА 3	69
ГЛАВА 4	125
ГЛАВА 5	177
ГЛАВА 6	227
ГЛАВА 7	253
ГЛАВА 8	266
ГЛАВА 9	278
ЧАСТ ВТОРА.....	281
ГЛАВА 10	281
ГЛАВА 11	285
ГЛАВА 12	299
ГЛАВА 13	335
ГЛАВА 14	351
ГЛАВА 15	360

ЧАСТ ПЪРВА

ГЛАВА 1

Студентският празник

Началото на тази история започна в петъчната вечер на осми декември, през две и седемнадесета година. Седмица преди това – Анюта, най-добрата приятелка и съученичка на Добромира ѝ съобщи: „Имаме покана от Мартин, от Зарко... да бъдем с тях на студентския празник в дискотеката – в нашия квартал.“ Добромира отвърна: „Ще си помисля. Нали знаеш, че трудно издържам в дискотека. Този луд звук, тази вибрация не е за мене.“ Но след като Мартин ѝ се обади: „Мира, каним ви с Анюта да бъдем заедно на нашия първи студентски празник. Много ще се радваме...“ – тя се съгласи.

В двадесет и три часа на петъчната вечер – осми декември, Анюта и Добромира дойдоха пред дискотеката. Имаше голяма опашка от чакащи млади хора, които си говореха високо, някой беше пуснал музика от телефона. Във въздуха витаеше празнично настроение. Всички бяха облечени по-различно, отколкото когато ходеха на дискотека в съботни, или неделни вечери.

Анюта се обади на Мартин, че са пред дискотеката. Имаха уговорка да бъдат тук по това време. Той каза да се приближат, да застанат до самата входна врата на дискотеката. Двете бавно преминаха покрай разпиляната опашка от чакащи. Някой забеляза, че те застанаха най-отпред, макар и малко встрани от входната врата и рече с висок глас: „Ей, вие, двете, защо застанахте там?“

Анюта пошепна на Добромира да не отвърща нищо, да не се обръща. След минута входната врата на дискотеката се отвори. И бодигардът ги пусна да влязат.

Посрещна ги Мартин – приятелят на Анюта, заедно с Асен – Испанеца, чаровникът, както беше познат в горните класове. Дватама завършиха дванадесети „А“ клас на гимназията, в която учеха и двете момичета. Асен ги гледаше с усмивка, изпънал атлетичното си тяло над среден ръст, с широки рамене. Крачката му също бе широка, устремена, но лека, сякаш готова за отскок – тренираше футбол. Имаше правилни черти на лицето, синкаво-сиви очи и трапчинка на брадата, която показваше упоритост и силна воля. Но пък беше добронамерен, чистосърдечен, естествен. Почти винаги пръв поздравяваше съучениците си, с обичайните думи: „Здравей, братле!“, „Salud, amigo!“, „Привет, девойко!“. Момичетата харесваха Асен, защото проявяваше необичайна за възрастта си деликатност, уважение към тях. Сякаш в него живееше духът на прероден рицар.

След като момичетата поздравиха Мартин с прегръдки, пожелания, възклицания... Асен приближи до тях. Анюта му подаде ръка с усмивка и ефирна прегръдка, на която той отвърна с по-крепка.

– Привет, девойки! Предадохме ви шафетата, вече сте дванадесетокласнички – изрече силно, но с мекота в гласа. – За да се чуем, в дискотеките трябва да се надвикваме. – Асен подаде ръка на Добромира, гледайки я внимателно, с усмивка. „Привет!“ – отвърна Добромира, усещайки топлината на подадената му ръка. – Приятелите на моите приятели, са и мои приятели. Радвам се да те видя – добави тихо, като продължаваше да държи ръката ѝ. Синьо-сивите му очи сезираха внимателно в нейните очи.

За миг Добромира си припомни една среща с Асен в гимназията, когато я бе гледал по същия начин, както сега. Тя стоеше облегната на прозореца – пред вратата на дванадесети „А“ клас и чакаше да свърши часа, за да предаде нещо на Мартин от Анюта. Оставаха около десетина минути до звънеца, съпроводен с музика за междучасието. Оставаха и няколко дни до завършването на дванадесетокласниците. Часът не бе свършил, когато вратата на 12 „А“ клас се отвори и от нея излетя само Асен. Той я погледна, кимна с глава за поздрав и отмина. Но след няколко крачки се обърна, дойде при нея, подаде ѝ ръка с думите: „Привет, девойко!“. После приближи още по-близо до нея, като продължаваше да държи ръката ѝ. Гледаше я, вираше се внимателно в нея – по същия начин както сега. Това общуване бе твърде кратко, но много вълнуващо. Той каза: „Съжалявам... Много бързам.“ и затича по коридора.

Асен положи ръка върху рамото ѝ, прекъсвайки спомена за онази среща в училището, като леко я насочваше, водеше към тяхното място. Добромира беше озадачена от това посрещане. Анюта не беше споменала, че Асен ще бъде с тях. Добромира познаваше Асен дотолкова, доколкото чуваше какво говорят за него, от общите им срещи в училище, в автобуса – живееха в един квартал. И от това, което Мартин, другите ученици разправяха за него: роден, учил у нас, после живял, учил в Испания; бил един от най-добрите в юношеския футболен клуб на „Локомотив“.

Добромира познаваше Асен и от краткото общуване, което имаше с него, когато бе в компанията на Мартин и Анюта. Той се отбиваше при тях, поздравяваше я – както всички момичета, с „Привет, девойко!“ . Обикновено Асен говореше с Мартин и Анюта, понякога се обръщаше и към Добромира, питаше нещо незначително, разменяха по някоя дума. Обикновено оставаше при тях за малко, все бързаше, извиняваше се, че е много зает с тренировки, че трябва да учи... Краткото му присъствие ѝ действаше вълнуващо, привличащо като магнит. Но и бързо отминаваше.

Като стигнаха до сепарето, в което щяха да седнат, Асен и Мартин помогнаха на момичетата да си свалят якетата. „Леле! Много сте красиви, елегантни!“ – Асен направи лек, артистичен поклон. И двете бяха облечени като за празник: Анюта с къса рокля, прилепнала по тялото в блестящосив цвят, сърцевидно деколте и дълъг ръкав; Добромира с разкроена пола в

тъмносин цвят, падаща свободно над коленете, блуза с дълъг ръкав – тип боди, цвят – пепел от рози, с голи рамене – виждаха се под ефирната наметка на дупчици.

В сепарето, където се настаниха, а и в съседното – имаше момичета, момчета от тяхната гимназия. Едни от тях бяха вече студенти, другите – съученици на Анюта и Добромира. Всички се познаваха по лице. Сред общите поздравявания, разговори, възклицания, Добромира успя да попита Анюта какво означава поканата да бъде сред тях. Обяснението на Ани беше кратко: „Нали знаеш, че сме приятели с Асен. Той каза, че ще бъде сам на студентския празник, питаше за теб, поръча да те поканим. И двете сепарета за запазени от него – в дискотеката го познават.“

Асен седеше отдясно на Мира, бяха много близко един до друг – разменяха незначителни реплики, включваха се в общите разговори, които ставаха все по-кратки, поради дискотечната атмосфера. Отвреме-навреме той питаше какво желае, обхождайки я внимателно с погледа на сивосините си очи. Асен почти не пиеше алкохол – отпиваше от уискито само по няколко глътки, а Добромира – от вермута, който бе пожелала. Приятелите им вече играеха, но те си седяха – беше им добре, приятно, с усещането на тази близост.

– Добромира, Доби, – Асен я нарече по име за първи път – струва ми се, че не обичаш много да играеш.

– Обичам. Но доста трудно издържам на дискотечните гръмове. А в някои дискотеки пускат и много чалга... Нямаше да съм тук, ако Мартин не беше настоявал – каза, че без мене и Анюта няма да празнува. Между другото – за трети път идвам в дискотека.

– Наистина! Кога ти беше за първи път? На петнадесет години? С придружител, или без придружител – засмя се той.

– Първия път – ни заведоха от училище за някакъв празник в тази дискотека. Естествено – през деня. Бяхме само четвъртите класове. Имаше диджей, поздравления, скачахме, играхме... Беше задушно, много шумно и въпреки силното осветление ми се струваше, че ако лампите угаснат, вътре ще стане тъмно като в нощ – тя се усмихна, замълча. Асен попита кога е бил втория път. – Това лято. Мартин и Анюта успяха да ме навият. Те също ходят рядко на дискотека. Мартин и негов приятел ни бяха придружителите – отвърна тя с усмивка. – Носехме си личните карти за всеки случай, защото понякога полицията прави проверки в дискотеките. Издържах до към един часа. Изпратиха ме с такси, макар че живея на две спирки от тук, а те останаха.

– Ясно, сега ти е за трети път. При мен имаше период, в който често ходех в тази дискотека. Тук ме познават... Но като ме приеха в юношеския отбор – спрях да идвам. Нямам време за губене. Доби, искаш ли да играем? – Тя отвърна: „Играя според музиката, мелодията...“ – Интересно! И при мене е така. „Интересното сега ли го измисли?“ – усмихна се тя. – Истина ти казвам. Още от малък – в Испания, обичах да играя с музика,

която ми харесваше, грабваше. И досега съм такъв. Има музика, която разтопява сърцето, събужда копнеж, или ускорява ритъма на сърцето, но има и музика, която сякаш те мачка, смила... Me gusta el bailar! Обичам да танцувам! – той раздвижи рамене. „Зная, че си живял в Испания. Затова в училище ти казваха Испанец.“ – Заминахме с майка ми, когато завърших четвърти клас. Там продължих да уча, тренирах футбол, научих се да танцувам... После се върнахме тук с майка, после пак в Испания – поради сложни семейни отношения... Имах пропуски в ученето. Благодарен съм, че ме приеха в нашето СОУ чрез приравнителни изпити в десети клас и така се озовах при вас. В отделенията също учех в нашето училище.

– Не случайно беше в специалност „Предприемачество и туризъм“, с испански. Чувах, че си отличен по испанския, допитвали се до тебе, обичал си да пускаш интересни шеги...

– Чувството за хумор съм наследил от моя дядо Кръстю. И баща ми обичаше да се шегува понякога. Жалко, че с годините той изгуби това желание. Надявам се, аз да го опазя. Извинявай за споделеното – Асен докосна ръката ѝ. „Сигурно записа да следваш „Предприемачество и туризъм?“ – Доби, смятах да продължа същата специалност, но после размислих. Записах задочно „Педагогика на обучението по физкултура“. От септември до сега взех всички изпити за първия семестър. Добромира попита защо така е решил. – Знаеш, че играя футбол. За „Предприемачество и туризъм“ ще мисля по-късно. Винаги има време за учене и промяна. „Когато учеше при нас, в училище, говореха, че си един от най-добрите в юношеската група на „Локомотив“. – Не съм само аз, има и други – много добри. „От Мартин често чуваме с Анюта за теб. Били са те прехвърлили в отбора на големите.“ – Да, от тази пролет – преминах в мъжкия отбор на „Локомотив“ по официален договор. Тя го погледна, усмихна се: „Не разбирам нищо от футбол.“

– Не е задължително да разбираш от футбол – Асен се разсмя. – Стана ми весело, хубаво, че така откровено го каза. Почти всички момичета, с които се запознавам напоследък, все разбират от футбол, гледат мачове... Ти, била ли си на стадион, да гледаш мач?

– Гледала съм само отделни части от мач по телевизията, заедно с татко и брат ми. Те ми се смееха, защото не разбирах кой с кого играе, какво правят... Откровено казано понякога ми ставаше интересно да наблюдавам играта, слушайки коментара на татко, на брат ми. Така разбирах по нещо: кой е нападателя, кой е защита... Но ти играеш като нападател. „Браво! – засмя се Асен. – Радвам се, че поне това знаеш за мен.“ – Ти ме попита преди малко дали съм била на стадион. Само веднъж – на мач, в който ти играеше. – „Истина!?“ – възкликна Асен. – Това беше миналата година. Мартин каза, че с Анюта ще ходят на мач, в който ти играеш. Доколкото си спомням – за участие в първенства на елитните юношески групи. Не зная дали точно се изразих – усмихна се Добромира. „Правилно. И какво ти беше впечатлението?“ – Мачът ми хареса, като нещо ново, което

виждах, като емоция, която преживявах заедно с другите около мен. Слушах коментара на хората, на Мартин, Анюта. Те викаха, скачаха понякога от седалките, аз си седях спокойно, защото не разбирах, а и сега не зная какво е дузпа, засада, наказателен удар... И макар, че не разбирах правилата, все пак схващах по нещо. Разбира се, вътрешно бях за вашия, твоя отбор да победи. „Браво! С кого играехме тогава?“ – Не знам, не помня. За първи път гледах мач на живо. И то с тебе.

– Боже! Каква чест... – Асен прегърна Добромира през раменете и весело се взря в очите ѝ. „Анюта все повтаряше, че ти ще вкараш гол. Аз също почнах да ти пожелавам това. И ти вкара гол.“ – Браво! Много сте ме мислили. Затова вкарах гола – Асен стисна ръката ѝ. – Когато вкараш гол си щастлив. „Харесваше ми устрема, с който и ти, и другите тичахте, устрема и желанието да вкарате топката във вратата. Помня, че по едно време се вживях в играта и почнах да ти пожелавам да вкараш още един гол. Ти сякаш летеше... Доколкото си спомням, май че вкара още един гол. Ще питаме Мартин. Но вашият отбор победи.“ – Ще падна... Не, ще литна! – Асен се смееше от сърце – Доби, благодаря ти за тези думи. Благодаря. От никого не съм чувал по-хубав отзив за мач. Дай пет! – Асен вдигна ръка, удариха длани.

– Стига си ме будалкал – разсмя се Добромира, – но това е положението при мен, относно футбола. Мой братовчед, тренираше лека атлетика, завърши „Педагогика на обучението по физкултура“ и започна работа като учител. Понякога се чуваме, виждаме, разказва интересни случки с учениците...

– Не случайно и аз записах тази специалност. Обичам дечурлигата – трябва да се грижим за тях, да растат здрави. При нас, в Локото, идват много деца, които искат да играят футбол.

– Слушам, че има много клубове. Футболът, като че ли стана най-популярният спорт. И моден, и печеливш...

– Добре го каза – засмя се Асен. – Винаги е имало футбол – още от парцалените топки, които са си правели хората. И сега децата – от най-малки се запознават с топката. Ти също си имала. „Имах си моя топка. И брат ми си имаше.“ – Ето, в днешно време е по-добре децата – малки и големи да тичат, ритат топка, или нещо друго да спортуват, вместо да висят, чатът денем и нощем пред компютрите, таблетите... Затова родителите почнаха да ги водят в различни отбори да тренират. Някои деца имат наднормено тегло, дори високо кръвно... Но има и деца, които харесват футбола, мечтаят да станат известни футболисти; други – опитват футбола, защото техни съученици, приятели са се записали. Трябва да се грижим за децата, да растат здрави. Извинявай, увлякох се в защита на футбола.

– Нямахте нужда. И ти, извинявай, имах предвид нещо друго... – усмихна се Добромира. – Беше ми интересно да науча това, което сподели. И полезно – ще насърча едно съседско момче, което иска родителите му да го запишат да тренира футбол, а те все му отказват.

– Без да искам, ти разказах моята кратка автобиография. Забравих да добавя, че наскоро се премерих. От моя рожден ден през март до сега съм пораснал с два сантиметра. Вече съм висок метър и осемдесет. Харесвам това число. „Пък аз съм само един и шестдесет и три“ – усмихна се Добромира – Много си добре, имаш още време да растеш. Освен това високите момчета, мъже, харесват момичета, жени, които са по-ниски от тях – Асен я прегърна през раменете, вдишвайки аромата на косите ѝ. „Не знаех, че има такова правило, но се досещах, като наблюдавам двойките.“ – Е, не е правило, но съм чувал от мъжката част да казват: „Готина бамбина, готина жена, но е висока колкото мене, даже два-три сантиметра над мене и само-чувствието ми пада, сякаш всеки път ме гледа от високо, а аз стоя някъде долу.“ – Асен замълча, вдишвайки отново аромата на косите ѝ. – Забравих да кажа, че съм набор 98, а Мартин, моите съученици са 99. Имах пропуск в ученето, поради това, че живеех ту в Испания, ту – у нас. Вие с Анюта сте деца на двадесет и първия век, аз и Мартин – на двадесети век. Доста сме различни, но и доста си приличаме. Ти, как мислиш?

– Слушам, говори се, че новите деца – каквито сме ние, родените след 2000 г. се отличават от вас. Трябва да разбере по какво, по какви показатели са ни сравнявали учени, психолози, педагози... – засмя се тя.

– Каквито и да са показателите, по каквото и да си приличаме, различаваме, ние сме новото поколение: разнолики, красиви, смели, страхливи, умни, глупави, с шанса да поумнеем, да станем по-добри. Всякакви сме, но готини! – Асен прегърна Добромира през раменете и каза: – Извини ме за малко, трябва да свърша една работа.

Добромира проследи отдалечаването на Асен и го изгуби сред играещите. Видя го отново, приведен към диджея. Той се върна усмихнат, седна до нея. – Наздраве! Да пийнем по глътка за нашата среща. Чукнаха чашите, гледайки се почти лице в лице. Добромира, с нейните светлокафяви очи, излъчващи топлина, мекота, а неговите – сиво-сини, излъчващи искрящи пламъчета.

В един момент музиката престана и диджея обяви: „Следващата мелодия е поздрав за всички студенти и техни приятели. Насладете се на близостта, с която учехте, когато бяхте заедно и сега, когато сте разделени, но пак сте все така близки.“

– Чуй! – Харесва ли ти тази мелодия? – попита Асен. „Харесва ми“ – отвърна тя. Асен я докосна, подаде ръката си.

Беше блус. Асен обгърна нежно, но крепко Добромира. Телата им постепенно се доближаваха, откликвайки на сърдечния им ритъм и зов. Косите на Мира докосваха шията на Асен в отвора на ризата му и той вдъхваше лекия аромат, привел главата си до нейната.

След тази прочувствена мелодия, изпята от мъжки глас на испански, последва рязка смяна на музиката. Асен задържа минута-две Добромира в прегръдката си и приведен към нея попита: „Ще продължим ли?“ „Нямаме друг избор“ – отвърна Добромира.

Градусът на общото веселие постепенно нарастваше. Асен беше отличен партньор и танцьор – отличаваше се с особена пластичност в начина, по който играеше всички видове танци. По едно време диджеят обяви, че има специален поздрав към всички българи учещи у нас и в чужбина: „Ще изтропате за здраве едно българско хоро.“ и пусна „Еленовото“. „Хич ме няма на хората, но хайде, ще опитам.“ – Асен се засмя, улови Добромира за ръката и я поведе. Той подскачаше смешно, но интересно, сътворявайки кръстосани стъпки, които другите не правеха.

Добромира пожела да си тръгне значително по-рано от часовете, в които дискотеката приключваше. Асен каза: „Баста, аз също приключих?“ И предложи да я изпрати, като повика такси. Добромира отказа таксито, поиска да повървят, подишат – живееше на две спирки от дискотеката в квартал „Тракия“. Асен – малко по-далече в същия квартал.

Нощта беше чиста, топла за сезона, с много звезди. Вървяха мълчаливо, без да бързат. Асен правеше по-малки крачки от обикновения си вървеж, като се съобразяваше с хода на Добромира. Тя усещаше лека болка в пръстите на краката и често спираше, намествайки ги в обувките. Асен отгатна състоянието ѝ, преди тя да сподели, че слага тези нови обувки за втори път. „Затова ли ходиш така ситно?“ – усмихна се той. „Не е, заради обувките – походката ми е такава. И не е толкова ситна. Така ли го каза? Хареса ми – тя пак поспря. – При това, сега съм на токчета.“ „Мога да те понося, не изглеждаш тежка – пошегува се Асен. – Или ме хвани под ръка, облегни се на мен.“ „Можеш ли да носиш петдесет и осем килограма?“ – предизвика го тя. „Мога! – Той се огледа. – Ще те сложа на тази ограда – посочи Асен. – Качваш се на гърба ми и политаш с мен, като с крилат Пегас. Сигурно баща ти те е носил на гръб, когато си била малка.“ „Да, носеше ме и много ми харесваше.“ „Тогава, давай“ – Асен я улови през кръста.

Добромира свали ръцете му от кръста си: – Ще се възползвам от твоето предложение следващия път. Малко остава до в къщи. Като минем през градината, ей го блока – посочи тя и го улови под ръка.

– Доби, не знаех, че живееш толкова близко до училището ни. Анюта ми беше споменала... А на градината казвахме, че отиваме в нашата градина. Седели сме тук... Има пързалки, люлки за децата, дървета, пейки... Ето едно хубаво, закътано място, оградено от жив плет – като стане топло ще сядаме тук – Асен се приведе, докосна с устни косите ѝ. Ето и уредите за спортуване! Браво на общината – сложиха подобни на няколко места в район Тракия. – Добромира обясни, че общината е дала терена, а уредите били от спонсори. – Браво на спонсорите! Добре е, всеки да спортува по нещо. Ти, идваш ли на този фитнес?

– Понякога, когато имам време. Чувствам се много добре, като мина и през петте уреди. Това правят и деца и възрастни. „Браво! Не очаквах...“ – Асен замълча. – Защо не довърши? Искаше да кажеш – „от тебе“ – Добромира се засмя. – Наистина, не съм по спортуването, но обичам да ходя на екскурзии в планините, да работя в градина, да се разхождам... Само по

физкултура имах петица. „Пак ще ти кажа, браво! Правиш достатъчно за себе си – имаш хубаво тяло.“ – Благодаря – успял си да ме огледаш. Но не си разбрал, че съм малко закръглена – обикновено така ми казват – засмя се Добромира. „Харесвам закръглените девойки – много сте женствени.“ – Пристигнахме – тя го дръпна за ръката. Седнаха на пейка пред входа на блока. Асен разкопча якето си и я загърна. Добромира му показа прозорците на третия етаж вляво – гледаха към градината.

– Там са големите апартаменти – констатира Асен. – И аз живея в такъв – на две спирки по нататък от теб. Вашите сигурно вече са се наспали. „Сама съм. Дафи отиде на село.“ – Коя е Дафи? С нея ли живееш? – „Моята баба – майката на майка ми. От малка ѝ казвам Дафи, не искаше да чува „бабо“. Тази година се пенсионира – преподаваше в Агрономическия. А ти?“ – Съжителствам с дядо – бащата на баща ми. Моите родители се разведоха... Баща ми създаде друго семейство, има дете, живее отатък Марица. А майка ми – остана в Испания. Тук, в нашия квартал, в същия апартамент, където съм сега, живеехме някога като семейство – Асен замълча. „Случва се... Разделят се и хора, които живеят нормално... Мисля, че дядо ти е добър. „ – „Да, той е много готин. Двамата с него винаги се разбирахме и се разбираме по-добре, отколкото аз с баща си, тоест с неговия син. Дядо ме запали по футбола, водеше ме на мачове от пет-шест годишен. Работеше в железопътния транспорт и любимият му отбор е „Локомотив“. Като тръгнах в първи клас, ме записа да тренирам футбол. Продължих да тренирам футбол и като заминахме с майка ми в Испания... А ти? Спомена – Дафи. Първата буква от твоето име е като на Дафи.

– Тя се казва Дафина. С Дафи съм много свързана... По-точно, нося името на дядо ми Добри. Той се пенсионира преди няколко години и почти заживя на село – близко до Пловдив. Там имаме голяма къща, голям двор, пчелин... Дафи също предпочита да живеят на село. Имат доста работа, но им харесва. През зимата идват при мен – стоят няколко дни, седмица и пак отиват на село. Вчера си заминаха. „Значи си сама? А родителите ти?“ – Те заминаха за Германия преди десет години заедно с брат ми – той е по-голям от мен. Там работят, брат ми учи. Искане и аз да отида при тях, но предпочетох да остана тук. Не харесах Германия, макар че там има отличен ред и други предимства... Добромира леко се размърда, освобождавайки се от прегръдката на Асен. – Извинявай, но вече ще се прибирам – тя стана от пейката. Благодаря ти, за поканата, за тази вечер. Беше много хубаво!

– И аз ти благодаря. Наистина беше много хубаво! Всичко! – Асен обгърна ръцете ѝ в своите големи и топли ръце. – Изстинали са – духна няколко пъти върху тях, докосвайки ги с устни. – Доби, знаеш ли... Имаш удивителна усмивка – лека, едва забележима, винаги е на устните ти. – В същия миг си спомни, че няколко пъти в дискотеката изпитваше неудържимо желание да целуне тези устни.

– Зная – тя ми е по рождение. Майка забелязала – още в родилния дом, че върху устичката ми цъфти нещо като усмивка. Попитала сестрите дали наистина е така, или си въобразява. Те също казали: „Това бебе се усмихва.“

– Дошла си си, с тази усмивка... – Асен се наклони към нея, искаше да докосне с устните си нейните устни, но Добромира, отгатнала желанието му, леко се отдръпна.

– Като бях в детската градина и учителките, и лелките, и децата ме питаха: „Ти, на кого се усмихваш?“ Аз им отвръщах: „На вас, на цветята, слънцето...“ Сега, в нашия клас имам съученици, с които бяхме заедно в детската градина – още помнят, че така съм им казвала. Извинявай, разпиказвах се за моята усмивка. Рядко го правя, но ти ме попита... Ето, сега се усмихвам повече и отново ти благодаря за вечерта.

– И аз ти благодаря, че дойде. Разменихме номерата на мобилните. Ще се чуваме, нали? Доби, Мартин ни кани да празнуваме заедно Новата година в Родопите, да караме ски. Ще бъдем в селото, където е отрасъл – Момчиловци. Аз вече бях там. Много е хубаво. Ще дойдеш ли с нас ?

– Добре. Но моят брат – Калоян ще си дойде от Германия за Коледа. Ще постои и до Новата година. Той много обича планините, кара и ски. Може ли да дойде с нас?

– Разбира се. В Момчиловци има малка писта, селото е близко до Пампорово, ще караме и там. Прогнозата е, че през следващата седмица започва да вали сняг. Ти, караш ли ски ?

– Отровено казано, не си падам по карането на ски. Бях в първи клас, когато татко и Калоян ме туриха на ски. Това стана на хижа Здравец. Беше голямо мъчение – тя отвърна очи. „Кое?“ – с тих глас попита Асен – „Когато за първи път ми обуваха обувките сякаш ми премазваха пръстите, щяха да ми счупят глезените, макар, че те го правеха внимателно. Не можех да ги приема, даже се разревах. „Защо така? Да не би да имаш плоскостъпие, или нещо друго...“ – Стъпалата ми са нормални, нямам плоскостъпие. Сигурно е, че има причина... – Добромира се усмихна. – Обуваха ми няколко чифта, докато най-после приех едни. Татко и Калоян, майка ме насърчаваха, разправяха ми смешки. И така се озовах на малката писта. Татко ме учеше, даваше ми съвети, викаше ми „браво“. Калоян също ме крепеше, показваше ми. Майка отказа, да се качи на ски. Тя подтичваше отстрани на пистата заедно с мене, когато започнах да карам сама. „Браво! Значи си се справила.“ – През следващите няколко зими често ходех с татко и батко на ски. Хареса ми, почнах да карам по-бързо, но внимателно. Обуването на обувките все така ме измъчваше...

– Като бях малък, моите родители също ме водеха през почивните дни на хижа Здравец. През зимата се пързях с шейна. Опитах ските преди две зими, Мартин ме покани. Хареса ми. Под неговото ръководство аз и Анята си купихме ски и обувки – не са нови, но добре се оборудвахме.

– След като родителите ми, Калоян, отидоха в Германия, повече не съм карала. Мисля, че съм забравила...

– Ще си припомниш. То е като да караш колело, или нещо друго, което си правила в детството. Запечатва се в подсъзнанието и по-късно, ако го повикаш, опиташ пак – работи. На мене ми харесва да карам ски. Хлъзгаш се, хлъзгаш – ту по-бавно, ту по-бързо, сякаш някой те носи, нещо като нисък летеж, преодоляваш гравитацията... Но не съм по големите скорости. Мартин е по тях. – Асен все още държеше ръцете ѝ в своите. – Вече ти се стоплиха. – Той прегърна Добромира: – Желая ти лека утрин – скоро ще разсъмне.

ГЛАВА 2

Пътуване към Родопите

До Коледа Асен и Добромира се чуха няколко пъти. И разговорите им бяха кратки – уточняваха какво ще им бъде необходимо за планината, карането на ски, кога ще тръгнат. Мартин често се обаждаше на всички, даваше съвети за облеклото, напомняше да си вземат термос, слънчеви очила, каски, осведоми ги за цените на лифта в Пампорово. Заведе Добромира в магазин, където тя си купи ски и обувки, които бяха почти нови.

На двадесет и пети декември – понеделник, Мартин мина с джипа покрай Асен, Анята и се отправиха към Добромира. Всички живееха в квартал „Тракия“. Точно в единадесет часа, петимата се събраха, поздравиха с „Честито Рождество Христово“ и потеглиха към Родопите. Багажникът беше пълен. Ски, обувки, щеки – върху покрива на джипа. Оборудването на Мартин: ски, сноуборд, каска, го чакаха горе, в селото, където от малък, всяка ваканция беше при баба и дядо. От петгодишен Мартин караше ски, от десет – сноуборд, а от четиринадесет – започна да кара автомобила на баща си, който седеше до него, направляваше го, обясняваше. Естествено, всичко това ставаше по пътища извън града. През това лято Мартин изкара курсовете за шофьор и вече имаше книжка за правоуправление. Баща му бе разрешил да пътуват с джипа, най-подходящ за криволичеия планински път. Два дни преди Коледа отново бе завалял сняг. Но пътят бе добре изчистен и поддържан – нали водеше към курорта Пампорово, познат много добре и от чуждестранните любители на ски.

До Мартин седеше Асен и се опитваше да бъде полезен като навигатор. Мартин се подсмиваше, без нищо да каже. Бяха отминали Бачковския манастир и след още няколко завоя Асен се разсмя: „Братле, вживях се в ролята на навигатор. Забравих, че ти от малък познаваш всеки завой по този път.“

На задната седалка седяха девойките, между тях Калоян – пристигналият от Германия брат на Добромира, който бе много щастлив от всичко,

което се случваше около него. Говореха си как са прекарвали Бъдни вечер вкъщи, за общи приятели – Христо, Христина, Кристина, на които от сутринта бяха честитили именния ден. Само Асен не беше казал нищо.

Добромира, която седеше зад него, се приведе, докосна го по рамото и тихо попита: – Асене, а ти, как прекара?

Той с готовност отговори: – Бях с моя дядо Кръстю, нали сме си комбина. Подредихме масата, както баба ми Ана го правеше – тя си замина вече, отлетя. Но дядо продължава да спазва традицията. Научи се да меси – беше опекул една малка питка, много вкусна. Запалихме ароматна свещ, дядо каза молитвата „Отче наш“, каза и още една молитва, със свои думи – за мир, да няма войни по земята... Прекръсти се, разчупи питката, първата хапка от нея сложи пред иконата на Дева Мария – както правеше баба Ана – и седнахме на масата. Аз бях купил от магазина готова храна: чушки, пълнени с ориз, сърми, ядки. Дядо рядко хапва месо и на Бъдни вечер върху масата има само постни ястия – нечетен брой. После гледахме един хубав Коледен филм, от който се запалихме и дядо предложи да си пожелаем по нещо... – Асен замълча. „Ако не е тайна, ти какво си пожела?“ – запита Анюта. – Тайна е. Баба ми казваше: „Асенчо, каквото си пожелаеш през тази нощ – ще се сбъдне.“ И наистина, доста от нещата, които съм си пожелавал със силна вяра, с преценяване на моите възможности се сбъдваха. Благодарен съм и за условията, които ми се даваха, за да реализирам възможностите си.

– Това е резултатът от силата на мисълта, която отправяме към Вселената – обади се Калоян. – Днес вече много се говори, пише за това...

– И като бях малък, и като пораснах – продължи Асен, – баба все ми напомняше да правя добринки винаги, а не само пред Рождество Христово. Казваше ми, да разбере от какво се нуждаят хората в дадения случай и това да им дам. Като всеки път повтаряше: „Ако правиш добро и хората знаят, ти, не се ползваш от него.“ Бил съм с нея, виждал съм добрината, която правеше, но баба слагаше пръст на устните си, което бе знак, че трябва да си мълча, да не съобщавам на никого. Казваше още: „Дай Боже, повече хора да поставят доброто за основа на дома си, на живота си, защото то е разумното, то ни подига...“ Дядо я целуваше по бузата и неизменно добавяше: „Така е Душко, единственото нещо, което остава след нас, след всички перипетии, то е доброто.“ – Асен замълча.

– Защото доброто, разумността, любовта са абсолютни космически принципи. Времето и пространството не ги изменят – отново се обади Калоян. – „Спомни си един стих: „Любовта на земята се проявява чрез добротата!“ – издекламира Анюта. – Доброто привидно е по-слабо, но колкото повече време минава, толкова по-силно става то. Вечността работи за доброто, с могъщата вибрация на Любовта, която изпълва цялата Вселена – поясни Калоян. „Брат, много научно обясняваш нещата. Харесва ми – каза Асен. – А какво ще кажеш за злото?“ – Има го, но е относителна величина. То спира правилното проявление на нашите мисли, чувства, постъпки.

Злото отнема, разлага, а доброто гради, съгражда – дава условия на разумния живот да се прояви. „Не е лесно все правилно да мислиш, да чувстваш, постъпваш“ – изрече на един дъх Анюта. – Да, не е лесно – учим се. Всъщност, който иска – добави Калоян. – Доброто и злото работят като две противоположности на едно цяло. Както двата полюса в атома. Този закон на поляризиране действа в целия живот. Доброто има два помощника: вечноста и времето, а злото има само един помощник – времето, момента.

– Значи – щем, не щем, живеем с тези два полюса – рече Асен. – От малък усещам, че това е така. Както казваше моята мъдра баба Ана: „Асенчо, животът е като вълните в морето, като Виенското колело, на което обичаш да се возиш – ту се издигнеш нагоре, ту – паднеш надолу...“

– Тези два полюса са вътре в нас – чрез тях ние изграждаме своите опитности. Доброто представя светлината, злото – тъмнината – добави Калоян. – Че ще минаваме през мрак и тъмнина, това е неизбежно. Затова трябва да държим мисълта си будна, да не прекъсваме връзката, откъдето иде Божествената светлина. В края на краищата светлината побеждава.

– Ясно. Значи, каквото и да се случва, да държим мисълта си будна, да се държим за светлината. Мисля, че има много такива светли хора – рече Асен с патос. – Калояне, благодарско за обяснението. А какво става с тези, които непрекъснато се лашкат от единия полюс към другия?

– Мисля, че нищо не става – отвърна Мартин. – То е все едно да искаш да седиш на два стола едновременно. Знаеш, какво става? „Падаш на земята – отвърна Асен. – Но като паднеш, пак трябва да станеш.“

– Вие, футболистите, най-бързо се справяте с това положение – Ани потупа Асен по гърба. – Опасното е, когато отрицателният полюс те стовари с голяма сила в падането, падението... Тогава е много трудно да станеш, да се съвземеш и да уловиш плюса.

– Затова е казано : „Не се противи на злото.“ – цитира Калоян. Злото е една енергия, с която не може да правиш компромис. Единствената сила, която може да се справи със злото, то е доброто. „Като обичаме, проявяваме доброта, съчувствие ... ние се свързваме с доброто“ – каза Добромира.

– Доби каза: като о-би-ча-ме – пропя Асен, – се свързваме с доброто. Да, да, да – продължи да тананика той. – Най-хубавото нещо на света е: да обичаш и да те обичат.

– Леле! Какво ме чака, като завърша право – извика Мартин. – Никак не е лесно на адвокатите, съдиите, със сегашните закони да отсъждат кое е право, кое е криво, кое е плюс, кое е минус...

– Защото боравят, работят предимно с факти и несвършени закони. Добре е, че все пак изработването на законите се подчинява донякъде на космическите принципи, които определят, ръководят живота във Вселената и на земята – те са в основата на нашия морално-етичен кодекс... Без тях е невъзможно да съществуваме. „Калояне, сигурно в Германия учиш право?“ – запита го Мартин. – Не. Завърших Технически колеж, а сега уча нещо друго. „Явно, много учиш, знаеш... – каза Асен – Ти си най-голям от

нас по години.“ – На двадесет и три и половина – отвърна Калоян. – Това, което зная, което досега съм научил е пращинка от огромното познание. Ако човек си постави за цел да се развива само в една област, пак не би могъл да я обхване изцяло, защото всичко се движи, променя много бързо днес, в този век на трансформация...

– Разбрах. Значи, важното е да следваме стремежа, който имаме с всеотдайно учене, желание, упоритост... – каза Асен.

– Ей, приятели, – провикна се Мартин – отиваме в планината, отиваме на ски, на почивка.

Почнаха да си припомнят случки, когато били малки, как очаквали дядо Коледа, какви трепети изпитвали, как вярвали, че наистина има чудновата шейна с елени, която лети в небето и обхожда цялата земя. Гледаха, радваха се на снега покрай пътя, крояха планове как ще карат ски. Зимното слънце проблясваше с лъчите си между боровете, елхите. Клоните им бяха превити, натежали от падналия сняг – пред новогодишния подарък от живата природа.

Като приближиха Чепеларе, Мартин каза: – Ако не сте чули, да чуете – фабриката в Чепеларе е най-големият производител на ски в Европа. „Посмали малко“ – рече Асен. – Знам, че сме най-големият производител на ски в Европа. Баща ми работи във фабриката дващестина години. Сега казват, че сме трети най-големи производители на ски в Европа. „Бях чул за това. Интересно, как се е стигнало до тук?“ – попита Калоян. – Преди повече от тридесет години фабриката закупила лиценз за производство на ски от австрийската фирма „Атомик“. Но е пускала на пазара и българска марка ски „Орион“ – баща ми караше такива. Известен период от време е произвеждала и ски-обувки и сноуборд. Калоян попита как се казва фирмата – Казваше се „Амер Спортс България“ – ЕООД. От 2008 година е придобита от финландската „Амер груп“ – имат голям процент пазарен дял и затова казват, че фабриката е третият най-голям производител на ски в Европа. Ето фабриката – Мартин показа сградите в ляво от пътя. „Сигурно доста хора работят тук.“ – Калояне, наш приятел, който работи във фабриката, казва – около и над петстотин души. „Това е добре, нека хората да имат работа. Така по-малко – ще бягат в чужбина“ – рече Асен. – Сега, гледайте на дясно. Ето, лифта, ски пистата в Чепеларе – показва Мартин. – Най-успешният сноубордист в България е Радослав Янков от Чепеларе. „Сигурно си карал на тази писта.“ – Анята сложи ръка върху рамото на Мартин. – Ани, карал съм и тук, и на Боровец, Банско, Добринище... Миналата зима карахме с един приятел на Витоша. Спахме в квартирата на сестра ми – тя учи в София.

Калоян почна да разпитва Мартин за Банско. Каза, че има приятели германци, които карат ски и сноуборд, изявявали желание да дойдат в Банско. „Доведи ги на Пампорово. Какво ще дирят на Банско. Ето отбивката за Пампорово – показва Мартин. – Ние продължаваме направо. Тук спирам за малко.“ Анята отвори прозореца: „Кой е този?“, посочи скулптурната

фигура на мъж, изправен в цял ръст. „На Дичо Петров, бил е партизанин – от нашия край. А в ляво има отбивка за село Проглед.“

„Интересно име – Проглед. Приятели, трябва да прогледнем!“ – рече Анюта. „Ние сме прогледнали, още като сме се родили“ – Асен положи ръка върху рамото ѝ. „Прогледнали сме, но какво виждаме, защо го виждаме, как го виждаме... Това е интересното.“ „Защото всички сме уникални индивидуалности, с неповторими нюанси...“ – обади се Калоян. „Брат, ти, за всичко имаш обяснение.“ „Асене, нямам обяснение за всичко. Всичкото е огромно“ – отвърна му Калоян. „Да, всеки от нас е уникален – потвърди Мира. – Това е закодирано в нашите клетки. Не е случайно, че отпечатъкът от нашите палци е единствен, неповторим при седемте милиарда човечи. В миналото, когато не всички са знаели да пишат, отпечатъкът от палецът е служел за подпис.“ Асен се обърна към Добромира, като я гледаше мило и тихо изрече: „Различни сме, но колко е хубаво, че си приличаме по нещо.“

Асен попита ще минат ли през Смолян. „Не, през Рожен. Сега гледайте вдясно от пътя! Ще карам бавно. Това са Роженските поляни.“

– Много са обширни, навързани една за друга, с малка разлика в нивелацията – установи Калоян.

– Просторни, красиво-сътворени, с извивки, вдлъбнатини... – добави Добромира. – Като нарисувани.

– Такива големи, открити поляни не съм виждала – Анюта помоли Мартин да спре. Слязоха от джипа, Мартин почна да разказва:

– На тези поляни в края на деветнадесети век започнали да се събират родопчани на събор, по инициатива на отец Ангел Инджов. Казвали са му Комитата, защото е бил и революционер, деец на Вътрешната македоно-одринска революционна организация. „Браво! Хем свещеник бил, хем революционер – рече Асен. – Като Левски, който казал: „Манастирът – тесен е за моята душа.“ Мартин продължи: – Отначало на събора са се събирали само родопчани. През годините, той е бил прекъсван, после пак е възстановяван. Вече е обявен за Национален фолклорен събор „Рожен“. Идват певци, музиканти, танцови състави от цялата страна, представят се обичаи, конни атракции, облекла и носии... Сто каба-гайди огласят Родопите. „Сто гайдари!“ – възкликна Асен. – Брат, отначало са били сто, сега са стотици. Миналото лято и малки и големи гайдари откриха събора. – Калоян го попита дали свири на гайда. – Опитах... За да свириш на гайда, да станеш гайдар, трябва да имаш силно вътрешно желание, потребност. „Да, това важи за всяко нещо, което искаме да постигнем“ – рече Калоян. „Затова трябва да познаваме нашите дарби, способности – по-малки, по-големи“ – обади се Добромира. „Опитваме, но попадаме и в заблуждения, които сами си създаваме, или някой ни ги нашепва...“ – добави Анюта. – Мисля, че никой от вас не е бил на този събор – каза Мартин, – но все пак да попитам.

Отговориха, че не са били. Калоян каза, че Дафи и дядо му Добри са идвали на събора миналата година със семейство българи и техните деца –

тийнейджъри, които живеят в Германия. Посетили Калофер, Карлово, Сопот, Клисурса. Стигнали до Копривщица, там преспали една нощ. Тийнейджърите били много развълнувани от това пътуване, казвали, че всичко, което чели, слушали от историята за Левски, Ботев, Вазов... оживяло. Калоян попита Мартин, кога точно се провежда събора на Роженските поляни.

– През лятото – обикновено в края на юли. Миналата година имаше събор, а следващият ще бъде през две и деветнадесета година. На този фестивал идват и много чужденци. „Тогава непременно ще дойда. Ще навия и родителите си, приятели, германци...“ – рече Калоян. „Вярвам, че и след две, и след четири, и след още много години, пак ще бъдем заедно! – с висок глас обяви Асен. – И пак ще си останем приятели.“ – Ще бъдем! – отвърнаха всички. Тук Валя Балканска пееше „Излез е Делю хайдутин.“ Песента е записана на златна плоча и лети в Космоса, заедно с музика, песни от различните култури, народи по земята, творби на Бетховен, Бах, Моцарт... Плочата съдържа и много снимки, природни звуци от земята, поздравления на петдесет и пет езика... „Бях чул... Всъщност, кога е станало това?“ – попита Калоян. – Плочата е направена по програма на НАСА. Закрепена е към космическия кораб „Вояджър“, който излетя от земята през 1977 година и пое към Млечния път. „Тогава още не сме били родени“ – каза Анята – Карл Сейгън – американски астроном, астробиолог, популяризатор на науката е бил тогава председател на Комитет по програмата „Вояджър“. Съдържанието на плочата е одобрено и тя полита с „Вояджър“ към Космоса.

– Представяте ли си момента, когато излита космическият кораб с посланията от земята... Щях да се разрева от вълнение.

– Ани, сигурно щеше да залегнеш на земята, да се хванеш за някоя тревичка – засмя се Асен. – Откровено казано, едно е да гледаш по телевизията някакво изстрелване към Космоса, друго е да присъстваш на място.

– Приятели, един поет, писател от Смолян е казал: „Тази плоча е най-дългата протегнатата ръка за мир от нашата планета Земя към Космоса.“ „Марти, много хубави, силни думи – каза Ани. – Трябва да си ги запиша.“ – Споко, пак ще ти ги кажа. – Тя попита кой е този поет. – Никола Гигов от Смолян. Той беше и голям пътешественик, изследовател на Орфей... – Миналата година по това време си замина. Карл Сейгън – преди него. Сигурно душите на двамата летят с „Вояджър“ към Млечния път... В Интернет има интересен филм за Сейгън. – Добромира попита дали Валя Балканска пак ще пее на събора „Излез е Делю хайдутин“. – Валя, заедно с едно малко момиче Мария изпяха миналото лято „Бела съм, бела юначе“ и така откриха събора. Тази песен я приеха за химн на Родопите. А сега слушайте! – Мартин изпъна тяло и с висок глас почна да декламира:

Сто гайди вдигат слънцето нагоре.
Небето се разпуква, връх ручи.

И родопчани като едри борове –
повдигат хоризонта да ечи.
Виж: цвят до цвят – магия за очите.
Рой чанове – осъмнали звезди.
Рой халища – примамили лъчите
и блеснали пендари на гърди.
Сто гайди свирят – Рожен се понесе.
Българийо, Родино, Земен рай,
вземи венец от Роженските песни!
И любовта на идните предай!

След кратка пауза Асен го поздрави: „Братле, беше отличник по математика, но не знаех, че си такъв отличник и по речитиране. Откъде извади това стихотворение?“ „От Никола Гигов. Стихотворението е включено в учебниците от първи до осми клас.“

– Марти, поздравявам те – за първи път те чувам да казваш стихотворение, докато аз ги ръся навсякъде и по всяко време – каза Ани, побутвайки го с рамото си. – Каква е тази група долу, на поляната? Правят нещо...

– Тренират биатлон. – Анюта попита какво е биатлон и Мартин набързо обясни. – Хайде, качвайте се. Потегляме за връх Рожен – до там има около пет километра.

На Роженската Обсерватория

Изкачваха се все по нависоко. Откриваха се все по-нови и далечни гледки. „Погледни нататък. Виж – ей, там...Боже, каква красота! Чудна зимна приказка в зелено и бяло, в синьо и някакъв цвят, който не мога да нарека...“ Прекъсваха се едни-други, всеки по своему се възхищаваше от необятността, красотата на живата природа. „Какви са тези хора в гората, покрай пътя? Изнасят клони, има купчини...“ „Мира, правят прочистване на гората, санитарна сеч“ – отвърна Мартин. На един от завоите Калоян посочи рекламното табло, с надпис на английски: „Rudolf wants to see you“. – Елените искат да ни видят. А ние ще ги видим ли?“ „Ако дойдете през лятото, ще отидем да ги видим. Това е ферма за развъждане на елени“ – отвърна Мартин. „Снежанка! – извика Анюта. – Вижда се кулата „Снежанка“ на Пампорово.“ „Ани, върхът се казва „Снежанка“. Покрай него, казват и на кулата – Снежанка. Тя се вижда и от Момчиловци. Денем и нощем е пред очите ни.“ „Видях и купола на Обсерваторията. Ще влезем ли в нея?“ – попита Калоян.

– Не. През зимата – от декември до март, Обсерваторията не приема посетители. Но сега ще я видите отблизо. Ако поискате, ще дойдем, когато стане топло. А за всички вас ще има голяма звездна изненада в Момчиловци...“ „Марти, сигурно звездите в Момчиловци са по-големи от звездите

над Фамагуста...“ – закачливо изрече Анюта. „Много по-големи! Като твоята капела, с която ходиш през лятото.“

Мартин спря близко до входа на Обсерваторията. На портала един мъж отвори прозореца и ги поздрави. Мартин му отвърна с вдигане на ръката. „Изчакайте, отивам да говоря с човека. – Мартин бързо се върна: – Човекът ни разреши да влезем. Слизайте! Облечете си якетата, сложете си шапките.“

Почнаха да снимат клип-бордовете, картата, с природното разнообразие на Родопска планина. Разглеждаха обозначените животни, птици, растения. Някои от снимките бяха доста избелели, но надписите можеха да се разчетат. Влязоха в двора. От лявата страна имаше различни сгради, постройки. Продължиха напред към Обсерваторията. Вървяха бавно, в мълчание, оглеждаха всичко наоколо. Духаше лек вятър, препращаше шумолението на гората като поздрав нататък и още по-нататък из планината. Въздух, слънце, небе и земя се бяха събрали във величествена картина, в единната си същност, ритъм, с който изпълваха телата, сърцата, умовете на нашите герои, които все така мълчаливо приближиха Обсерваторията. Те спряха близо до нея, оглеждайки я. Калоян снимаше, Анюта разпери ръце и леко затанцува: „Чувствам се слята с небето и земята, със слънцето и планината...“ Добромира гледаше с примижвали очи над върховете и тихо изрече: „Прегръщам цялото небе, земя, за миг се сливам с вечността.“

– Нещо особено се усеща на това място... Чувствам се свободен, ще литна като онзи сокол. Вижте го! – Асен посочи към небето.

– Обсерваторията прилича на совалка, готова за изстрелване – рече Калоян. – Като си дойда през лятото, трябва да вляза в тази обсерватория. Красавица! – Добромира погали брат си по бузата, опря се до него: „Радвам се, че се възторгваш, както често го правеше преди. Откакто заживя в Германия, все по-рядко те виждам такъв – доста се промени.“

– Ще дойдем, Калояне – увери го Мартин. За два часа и половина от Пловдив и сме тук. Приятели, моля, за внимание. Като гид, да ви съобщя: стоим пред Националната астрономическа обсерватория разположена на връх Рожен – 1750 метра. Тя е открита през осемдесетте години на двадесети век, но все още се води като най-голямата в Югоизточна Европа и на Балканския полуостров. Тук се правят научни изследвания, провеждат се научни срещи, школи, стажове... Обсерваторията приема наши и чуждестранни посетители, с беседи, нощни наблюдения... Посещава се от много хора. „Но никой от нас не е бил в нея, освен ти, любителю на астрономията...“ – Ани, и на астрологията. Спомни си, че през есента ти направих хороскоп. Програмата го изчисли, начерта, но аз го тълкувах. „Как може да забравя! Този хороскоп ме накара да започна повече да опознавам себе си. От време-навреме пак трябва да ми го казваш, защото от един път малко запомних. – И аз съм в началото на изучаване на астрологията. Тя е звезден океан. Голяма наука е астрологията – изследва словото на звездите. „Марти, откога започна да говориш поетично: „Астрологията изследва

словото на звездите.“ – Тези думи не са от мен – цитирах ги. Бях в четвърти клас, когато за първи път дядо ме доведе на Обсерваторията – имаше приятел, който работеше тук. „И какво видя тогава?“ – попита го Асен. – „Големият двуметров телескоп...“ „Братле, той ли те прегърна, или ти – него?“ – Представи ни го, защото кой знае кога ще го видим.“ – Обиколката – два метра, огледало – два метра, връзки, кабели, специална електроника... Този телескоп се използва само от работещите тук, от специалисти в областта на астрономията.

Добромира размаха ръка към Обсерваторията: – Искам да видя този телескоп, да го докосна. Може ли все пак да го видим? Позволено ли е?

– Можете – през деня отварят Обсерваторията. А през нощта можем да наблюдаваме небето с телескопа на една от малките обсерватории. Ей там, вижте я, на онова възвишение – Мартин посочи с ръка. – Така че, заповядайте през лятото.

– Кой е направил първия телескоп? – попита Асен. – Май, че беше Галилео Галилей.

– В енциклопедията пише, че в началото на седемнадесети век един холандец пръв е създал оптична система от две лещи – отвърна Мартин. – По това време Галилей е бил на 44 години, изобретил редица технически инструменти: термоскопи, машини за регулиране на водното ниво, земемерски уреди, микроскопи... Като преподавал математика в университета в Падуа, той прекарвал голяма част от свободното си време при занаятчиите стъклари и разбрал, че парчета от изпъкнало прозрачно стъкло могат да увеличават предметите. А може вече и да е знаел за холандеца, защото се е интересувал от всякакви научни новости и разработки. Но за кратко време Галилей конструирал свой телескоп.

– Прочутото Венецианско стъкло! Наше приятелско семейство бяха на екскурзия във Венеция – подариха ми едно малко, синьо, стъклено цвете, красиво, фино изработено – каза Анюта. – От тогава, от Галилей до сега са минали почти 400 години. Какво е представлявал неговия телескоп?

– Тръба, с две лещи, които увеличават предмети, звезди... Галилей непрекъснато усъвършенствал тази тръба. Един от телескопите му бил поставен на църковна кула във Венеция. Търговците били смаяни, че виждали как корабът приближава до пристанището, часове преди да го видят с очите си.

– Провървяло му е на този Галилей. Дано на всеки от нас му провърви – за каквото е призван и станал готов, това да прави – усмихна се Асен.

– Всяка идея ни се дава отгоре, когато сме готови за нея – продължи Мартин. – Едни я осъществяват, други – я изпускат, но идеята упорито търси своята реализация, подходяща среда, в която да се разгърне... Така да се каже: макро програмата на Твореца търси конкретния адресант, на когото съзнанието, умът, са готови да осъществят идеята.

– Братле, благодарско за обяснението. Все повече се убеждавам, че и при нас – обикновените хора, няма случайни неща в живота, в нашето развитие. Ще се учим да ги разгадаваме, да не ги изпускате.

– Да, нищо не е случайно. Ние вървим в еволюцията на живота, с темповете на развитие на нашето съзнание – допълни Калоян. – Човечеството непрекъснато се развива. И когато човешкият ум успее да постигне съответното ниво, степен на съзнание, Абсолютът, Първопричината на нещата – както го наричат учените – ни дава малко по малко да разгадаваме живота на земята и космоса.

– Така е. Със своя телескоп Галилей е открил пръстените на Сатурн и четири спътника на Юпитер... Но не е могъл да види Уран, Нептун и Плутон от Слънчевата система, които ги наричат „невидимите планети“ – обясни Мартин. – Те са открити по-късно. Уран – през осемнадесети век, Нептун през деветнадесети век и Плутон през двадесети век. Сега има огромни телескопи, като космическия „Хъбъл“...

Анюта вдигна ръце и почна да рецитира: „Небето знае да пази своите тайни. Със звездна точност от време-пространство то ги открива на любящите, мъдри, силни хора, добри. Небето – покров, небето – надежда и зов, небето – наш дом непреходен, вечен и нов.“ „Ани, поздравявам те. Сега ли дойде...?“ – попита Асен. „Това е стих от книгата „Море, небе, земя, любов“ на поетеса, която няколко пъти идва в нашето училище. Аз си взех тази книга. В нея има и три стихотворения посветени на хората, които работят в Международната космическа станция. Мартин каза, че ще ни я покаже, ще я видим в някоя от вечерите...“

Добромира се обърна към Ани: – Спомни си! В пети клас – от училище, ни водиха на екскурзия до Смолян, Пампорово. В Смолян посетихме планетариума. Бяхме замаяни от това, което видяхме, чухме. Въртахме глави, очи – сякаш бяхме сред звездите, близко до звездите, до слънцето, луната... Дълго време си говорехме в училище за тази екскурзия.

– Малки обсерватории и планетариуми вече има в доста наши градове, в Софийския университет. Има и специални обсерватории – На Мусала, на Витоша... – каза Мартин.

– Мира беше толкова запленена от видяното и чутото, че няколко месеца след тази екскурзия, все говореше за Планетариума в Смолян – каза Калоян. – Накара дядо ни Добри да отидем. Той веднага се съгласи. Отидохме всички – цялото семейство, с две коли. Дядо покани и свой приятел – преподава физика към Пловдивския университет, с внучката му.

– Директорът на Обсерваторията изнася понякога лекции в Пловдивския университет. Студентите проявяват интерес, задават му въпроси.

– Още от малки, като ходехме с Калоян на село, дядо Добри обичаше да ни разказва исторически събития, легенди... – каза Добромира. – Показваше ни и някои звезди: голямата Мечка – колата, както са я наричали хората. Показваше ни полярната звезда, Венера – вечерница, зорница.

– Да, беше много хубаво, незабравимо – продължи Калоян. – Седяхме през горещите летни вечери, нощи в градината, с дядо Добри, с баба Дафина-Дафи. Тя ни разказваше приказки, а дядо – митове, легенди за съзвездията. Той обича Астрономия, Астрология – изучава ги като любител. Запашиха го неговият приятел физик и един математик, с които споделя, пита ги. Често ни повтаря: „Наред с професията, която ще изберете и прилагате в живота, интересувайте се от астрологията – най-древната наука е тя. Дава отговор на всичко – и за човека, и за Земята, и за Вселената.“

– Миналата година Калоян подари на дядо Добри преносим компютър – има Интернет. От тогава дядо се запали още повече, чете, следи информацията за промените на земята, планетите в слънчевата система, научни открития... Споделя всичко с приятелите си, които имат сериозни познания в тази област.

– Хайде, да отидем при „совалката“ – както я нарече Калоян, преди да е излетяла – Асен ги побутна, с разперени ръце.

До Обсерваторията имаше малък параклис „Света троица“, с надпис 1935 – реставриран, с красива дървена облицовка. Мартин се обади на дядо си, изпращайки му поздрав от мястото. Младежите надничаха през стъклата в Обсерваторията, снимаха „Редът за посещения“, разпитваха Мартин. Той обясняваше, пак посочи една от малките обсерватории, която се виждаше от мястото, където стояха, каза, че тук има четири телескопа...

– Братле, защо записа да учиш право? Още в единадесети клас, ти, казваше, че ще идеш в София да учиш Астрономия и астрофизика – рече Асен. „Остави, не ме питай – отвърна Мартин. – Ще изкарам тази година, после...“ – Той бръкна в преметната през рамото му чанта, извади бинокъл, показа, как се настройва. Асен се заобръща на всички страни: – Приятели, толкова близко изглежда всичко, сякаш, ако протегна ръка ще го пипна. Който иска да погледне през телескопа на Мартин Галилеев, моля, в редица по един.

– Бинокълът е на дядо. Той работеше в Управлението на горското стопанство в Смолян. Като ходеха из Родопите, горите, този бинокъл винаги е бил с него. „Виждам, че е особен модел, личи си, че е от миналия век, но е много як. Ще поздравим бай Милко.“ С помощта и напътствията на Мартин, всички погледаха през бинокъла. Ани напомни на Мартин, че е обещал в една от вечерите, да наблюдават звездите с неговия телескоп.

Докато се връщаха към портала, ги съпровождаше едно голямо, дружелюбно куче с което се снимаха. Младежите благодариха на човека, който им разреши да влязат. През това време пристигна голям автомобил, от който слезоха мъж и жена, с три деца. Поздравиха и попитаха дали могат да влязат. Мартин ги осведоми, изпрати при човека на портала.

Към Момчиловци

Продължиха пътуването. След малко, имаше разклонение и Мартин показва: – Продължаваме надясно. До Момчиловци остават само осем километра. „А на табелата вляво пишеше – Лъки. Още едно интересно име. Англичаните са взели думата лъки-щастлив от нас“ – засмя се Ани. От Лъки, се отива в Баните – голямо село, с минерални води. Има санаториум. Доста хора идват и в частни квартири, на хотел – за лечение, на почивка – обясни Мартин. „Не знаех, че в Лъки има минерални води, но знам, че у нас има около 200 термални извори...“ – каза Добромира. „Мисля, че Исландия е на първо място по минерални извори, после е България“ – добави Калоян. „Две приятелки на мама бяха в Баните тази есен по клинична пътека – каза Ани. – Чух, като си говореха на кафе, че били доволни от обслужване, процедури. Приятелката на майка – Мария е стоматоложка, има автомобил. Разказваше, че посетили съседните села, включително Момчиловци, ходили до Златоград, на дяволското гърло...“

– България е един малък рай от големия рай на Гея – рече Калоян. – Всичко има в тези 111 хиляди квадратни километра.

– Много хора – и българи, и чужденци си купуват къщи в Родопите, в места близко до другите планини, на морето. Нашата Родина е красиво, здравословно и все още чисто място за живеене... С много силни, енергийни центрове. Но доста хора нямат разбиране, култура, отговорност, грижа за нея – изпуфтя Мартин.

– Като гледах картата на Родопите ме впечатлиха имената на селищата: Соколица, Косово, Момчиловци, Хвойна, Манастир, Павелско, Орехово, Вишнево, Златоград, Смилян... Ето и сега – Лъки, Баните.

– Ани, нито едно име на град, село, река, планина в България не е случайно – каза Добромира. – Дафи има една книга от наш изследовател, за не случайния произход на тези имена. Както е и с нашите имена – в тях е заложена словесна по желателна вибрация... Асен се обърна към Добромира: „Интересно. Какво е заложено в моето име?“

– Да си цар – рече Мартин. – Ти си от царския Търновски род на Асеновци... „Стига си ме будалкал! Искам да знам нещо повече за името си.“ – Нали ти казах – да си цар във футбола. „Като ме приеха в „Локомотив“, треньорът каза: „Асене, пожелаваме ти да станеш Ас във футбола.“ И съотборниците почнаха да ми викат Ас – за по-кратко.“ – Даже Анюта, която е доста придиричива към думите, почна често да ти вика Ас. Така че, брат, пожелаваме ти да станеш „АС“ във футбола.

– Братле, благодаря за пожеланието. Пеле е станал „АС“ във футбола на 16 години. Аз вече съм ги подминал. – Асен обърна глава назад, погледна Добромира. – Ще ми кажеш ли нещо във връзка с името ми? – Тя сложи ръка върху рамото му: „Кратко, звучно прабългарско име, с което са известни няколко наши владетели от Втората българска държава. Означава

„лек, подвижен, хубав“. – У-ха! Затова съм се родил такъв! – Добромира се усмихна, помоли Мартин да кара по-бавно, отбелязвайки, че са минали покрай две чешми и два параклиса.

– Мира, в Момчиловци има какво да се види. А до Момчиловци, около Момчиловци има още чешми, параклиси – възлагаме ти задачата да ги броиш. Накрая – ще видим дали ще ги изкараш толкова, колкото са.

– С Калоян гледахме в Интернет, понаучихме нещо за историята на селото, забележителностите в околността...

– Марти, от както се познаваме, си ми разказвал за Момчиловци, показвал си ми снимки... Той я прекъсна с усмивка: „Искаш да кажеш – от както се сблизихме...“ – Да. С нетърпение очаквам да видя всичко. „Анюта, след три минути ще видиш първите кадри...“ – Показаха се къщи... Виждам голям кръст на високо място – извика тя. „Ани, по тихо – да не събориш кръста. Ето, вече сме над и в Момчиловци. Карам бавно, гледайте. – Тя попита защо къщите са така разпръснати. – Според терена на планината всяка къща си е търсила място. Както и човек си търси своето място в живота – отвърна Мартин.

– Леле, каква хубава мома ни посреща! Със забрадка и народна носия, държи топла пита – Асен им посочи плаката вдясно от пътя. – Много обичам пита. В Испания правят, но не са като нашите.

– Защото вкуса, аромата от питите на баба ти се е запечатал в сетивата ти, в подсъзнанието – каза Добромира докосвайки го по рамото. – Вижте плакат „Пътека на дълголетието“. Мартине, в Момчиловци сигурно има столетници.

– Има, всичко има. Ето го и нашето училище. Много си го обичам. Тук започнах първи клас. „Това не си ми казвал.“ – Анюта, кое да ти кажа по-напред. А ти защо не ми каза още в началото, като се запознахме, че имаш арменска жилка и си учила до четвърти клас в Арменското училище. Научих го от Мира. „Братле, Ани иска всичко да знае за тебе. Радвай се! Де да питаше някой така за мене...“ – обади се Асен. – Ани, като изкарах първи клас, продължих в Смолян – при дядо и баба, защото моите родители и кака отидоха в Пловдив. А от пети клас и аз вече станах гражданин на Пловдив.

– О-о, вижте! Няколко деца ритат топка в игрището за волейбол – Асен отвори прозореца. – Дали да сляза и поритам с тях – добави той с обичайната си шеговитост.

– Добре е, че има училище, деца в Момчиловци – рече Калоян, – като се има предвид запустяващите села в България.

– Момчиловци е най-голямото село в Родопите. Нашето училище е базово – идват деца и от съседните села – обясни Мартин.

– Момчиловци прилича на Търново – къщите са накацали по склоновете, като големи бели птици – каза Анюта. – И всички са по на два, или три етажа. Тук-там има и по-стари къщи, но са добри на външен вид.

– Не е лесно, да се строят домове на такъв терен и такава височина. Силни хора живеят тук – рече Калоян.

– Такива сме ние – родопчаните. Ето, това е центъра, карам бавно, но няма да спирам. Чакат ни. „Как стигат хората до къщите си по тия стръмни улици?“ – Ей, така – с краката, с автомобилите. Гледай, Анюта, поемаме нагоре. „По тая стръмна улица!“ – Да, по нея – дръж се за Калоян!

Посрещане

Мартин зави наляво по права, хоризонтална улица и спря джипа пред голяма порта от ковано желязо с красиви орнаменти: листа, клончета-дъги, кръгове, сърцевидни форми. От двете страни на портата стояха на стража два бора, високи колкото ръста на нашите гости. Празното място между улицата и портата беше покрито със зелена трева и здравец. Къщата беше на два етажа – просторна, бяла, оброчена като картина от всички страни с тераси. А големият двор, се спускаше под лек наклон към решетъчна ограда върху циментова основа.

„Добре дошли, приятели. Слизайте! – Мартин натисна клаксона: – Ето, показаха се и моите родни, наши мили стопани.“ Бай Милко и леля Веселина ги посрещнаха, подавайки ръце на всички с думите: „Честито Рождество Христово. И добре сте ни дошли. Радваме се, че ни дойдохте на гости. Заедно с Мартин, всички ви считаме за наши внуци.“

Петимата бяха посрещнати на двора и от кучето Балкан – овчарска порода. То се втурна към Мартин, подскочи върху гърдите му, притихна за миг. После то дойде при Асен – познаваше го от предишните му гостувания тук. Мартин представи кучето и на момичетата, на Калоян. А след Балкан пристъпваше грациозно Муси – жълтеникаво рижава едра котка, която с мъркане обходи, погали нозете им и веднага се оттегли, като продължи да наблюдава внимателно новодошлите. Само Анюта, която беше сто процентова гражданка по родствена линия, нямаше връзка със село, не обичаше да ходи на село, гледаше малко отвисоко на това представяне, чертаейки с краката си върху снега ту прави, ту криви линии.

– А сега, насам, да разгледате двора – покани ги Милко. – Не е така голям, като в тракийската ваша, наша равнина, но имаме си и ние по нещо. Ето ябълковите дръвчета. Едното ражда особен сорт „червена превъзходна“. То е на Мартин. „Моята ябълка. Посадохме я заедно с дядо, когато навърших десет години.“ – А другото дръвче ражда средно големи, златисти и много ароматни ябълки – конкурират „златна превъзходна“. „Тази ябълка дядо е нарекъл на сестра ми Весела. Плодовете и на двете ябълки имат неповторим вкус, аромат.“ – Ще се убедите, като ги опитате. Ето я и царичката круша – Милко потупа голямото, напукано в основата стъбло.

– Това е моето дърво – Веселина пристъпи, погали крушата и се облегна на нея. „Бабо, много си хубава! Стой така – снимам.“ Добромира

прегърна с ръце стъблото на крушата: „Колко е голяма! И красива!“ Мартин ги снима.

– Ашладисах върху тази круша дивачка два вида круши – каза Милко. – Мои приятели се съмняваха, че ще се захванат, но дървото ги прие. Такива сладки круши сигурно не сте яли. Няма нищо общо с гръцките, които внасят. – Мартин попита дали са запазили от крушите. – Разбира се – в една щайга, със специално покритие. Ще ги опитате. Ето и черешата – Милко погали гладкото стъбло, блестящо от слънцето в топъл шоколаден цвят. „Тя, на кого е?“ – попита Аня. „Черешата е на всички, както и другите дървета. Ние между нас така си ги наричаме“ – отвърна Веселина. – Имаме си и един приятел, чийто плод по цвят се състезава с този на черешата. – Елате да се запознаете. – Милко ги поведе към оградата. – Ето дрянът.“ „Това е дървото на Милко – обяви Веселина. – А лешникът до него е мой.“ – Да, дрянът сам аз – изпъчи гърди Милко. – Приличаме си, нали. Я, елате към мене всички, да ви прегърна. Мартине, снимай! Преди, на същото това място имаше друг дрян, но той се измори, отстъпи мястото на този, който сега виждате. Имаме изсушени дренки червенки, Весето е направила компот от тях.

– Забелязах дряна, още като влязохме в двора – каза Аня. – Много красиво сте го украсили. Прилича на коледна елха.

– Весето го украси. Аз само обикалях около нея и давах наставления. Нали знаете, колко са важни наставленията на мъжете, когато става дума за неща, които жените умеят да правят много по-добре от нас – засмя се Милко.

Дрянът беше голям, клонест, украсен с гирлянди, със сребристи и червени стъклени топки. Момичетата докоснаха гирляндите, стъклените топки. Добромира хвана едно клонче, погали го и каза: – Вижте пъпките! Вече са оформени, сякаш скоро ще се разпукнат. Пипнете ги – тя погали пъпките. – Сигурно знаете, че от всички дървета дрянът пръв цъфти, а последен – зрее. – „Минавало ми е покрай ушите, но сега вече ще го помня и ще го предавам нататък“ – отвърна Аня.

– Да ви разкажа нещо, свързано с дряна – Калоян улови едно клонче. – Тази есен успях да отида във Ваймар. Влязох в къщата на Гьоте, после в малката градина където е обичал да седи и твори. Така е и починал – на 83 години, седейки в любимия си стол сред градинката. Гледам, две японски момичета събират нещо от земята. После се изправиха и твърде съсредоточено изследваха това, което бяха събрали. Приблжих се до тях и зърнах едри червени дренки. Бяха нападнали по земята от дряна, който беше посаден до оградата на градинката. „В Япония не расте дряново дърво – каза Добромира. – Затова са разглеждали плодовете.“ – Заговорих девойките. Едната знаеше английски, другата – не. Казах им за дряна, че цъфти пръв, а последен зрее. Говорещата английски с усмивка ми благодари за обяснението, изчурулика го на приятелката си. И ми каза, че в Япония няма дрян. После почна да ме пита за България и известяваше другата. Двете чирика-

ха като птичета, нали знаете как звучи японския език. Отвреме навреме изричах по нещо на български – много им хареса. Казаха, че звученето било много интересно. После заедно отидохме извън Ваймар, където Гьоте е имал къща, обичал е да пише там. Японските момичета продължиха да ме питат за България – догодина сигурно ще дойдат тук, бяха много впечатлени от това, което им разказвах. Разменихме имейли. А как ахкаха, като видяха стадо овце и овчарски кучета. Да ви призная и аз не съм виждал такива огромни овце, кучета у нас.

– Може да са били странна присадка на съвременната наука – рече Милко. – А какво друго знаете за дряна, освен, че цъфти пръв и зрее последен? – Всички мълчаха. – Мартине, я им кажи.

– Дървесината на дряна е много здрава и жилава. В стари времена от нея са изработвали лъкове, копия. Днес от нея правят различни дребни предмети, музикални инструменти – кавали, дървените части на гайдите. „И сурвачките – за сурвакане – добави Асен. – За да имаме здрав гръб.“

Добромира се наведе, откъсна няколко листенца здравец. Помириша ги, поднесе ги към носа на Калоян и Анюта. „Около всяко дърво сте посадили здравец – обърна се тя към Веселина. – Посадили сте и от двете страни на портата.“ „Идеята беше колкото моя, толкова и на Милко – отвърна Веселина. – Но здравец има навсякъде у нас, във всеки дом, градина, в планината...“

– В Германия майка е посадила здравец в две саксии. Раздаде и на няколко германки... – обади се Калоян.

– Сигурно знаете, че по стара българска традиция, когато мъжете тръгвали на гурбет, са ги изпращали със здравец в торбите, в ризите, джобовете – да бъдат здрави и читави. Защото здравецът е и цвете, и билка. – Весето се наведе, откъсна няколко листенца, подаде на всеки. – Разтрийте с пръсти, помиришете. – Във всеки български дом трябва да има непременно здравец, индрише и мушкато. Те са непретенциозни, но традиционни, със своето полезно излъчване и аромат. Добромира каза, че от десетина години в аптеките се продава хранителна добавка, мощен имуностимулатор – „Герисан“, приготвен от здравец, с доказани добри лечебни резултати.“

Асен благодари за пояснението: – В нашия апартамент имаме мушкато, индрише, но нямаме здравец. Трябва да кажа на дядо. – „Като си тръгнете, ще извадя няколко стръка с корена и ще ти дам. Но сам да го посадиш – става много бързо.“ – Ще го направя обеща Асен. – И тогава ще го покажа на моя дядо Кръстю. Той обича цветята.

– Ето и малиновите храсти до дряна, покрай оградата – показа с ръка Милко. – Запознахте се с дърветата, остава да се запознаете с планината, с Момчиловци. Мартин ще ви разведе из селото, докато е още светло. Весе, ще запознаеш ли нашите гости с баритона и тенора. Те по това време обикновено дремят, или обгрижват дамите. А може и те да ги обгрижват. – При тези последни думи на стопанина момичетата се спогледаха. Уловил об-

мяната на погледите им, Милко се усмихна и посочи към Весето: – Тя ще ви ги покаже. И техните дами.

Весето улови момичетата за ръце и ги поведе към западния край на двора. Калоян тръгна след тях. Асен и Мартин останаха на място, пожелавайки им приятно запознаване. Те знаеха. В момента, когато приближиха оградата на съседите, се чу кукуригане на петел. Тонът беше силен и плътен. Петелът изкукурига няколко пъти. „Чухте ли, това е баритонът – рече Веселина. – Той усети, че идваме и реши да се представи, защото всяка сутрин, ще ви буди. – Тя стъпи върху две плочи и надникна в съседния двор. – Елате, да видите какъв е напет хубавец. Анюта се отдръпна, но Калоян и Добромира надникнаха през оградата. Отбелязаха, че петелът е перест и пъстроцветен, с голям червен гребен, че се движи между кокошките бавно, важно, като оперен певец. И тъкмо, когато питаха за малкото петле, което бяха видели, се чу тънко, звънливо кукуригане. – Това е тенорът. Той винаги пее след баритона. – Добромира и Калоян казаха, че и кокошките, и петлите са едри, красиви. – Това са щастливи кокошки – както пише по кутиите с яйца в магазините – засмя се Веселина, защото са свободни. Сега се разхождат на тясно, но през лятото съседите ги пускат в една част от двора. Хранят ги с естествени храни, а не с изкуствени. От нашите съседи си купуваме понякога яйца – рядко ги хапваме, но правя много хубав кекс от тях, палачинки, слагам и в баниците. Ще опитате, докато сте тук. – „Значи, ще ядем яйца, от щастливи кокошки. Чудесно“ – рече Калоян. Добромира помахна на Анюта, която се бе отдалечила от тях: „Ела да видиш кокошето царство.“ Но тя категорично отказа.

* * *

Мартин подкани да внесат багажа. Веселина заведе гостите на втория етаж. От малко антре и широк коридор имаше врата към дълга тераса и три врати, които водеха към три стаи. Момичетата се настаниха в малката, а момчетата – в една от по-големите, заедно с Мартин. Стаите бяха със светли, бели стени, с по един малък гардероб, шкаф-скрин, маса, столове, до всяко легло имаше нощно шкафче и нощна лампа. Леглата бяха застлани с пъстри родопски одеала. Анюта седна на едното – установи, че е доста твърдо, но по-добре така, отколкото да потъне в пружина. Тя огледа и цилиндричната печка – тип „чудо“, поставена в метален „кожух“. От нея идеше топлина, ухаеща на смола от горящите дърва. Анюта се завъртя из стаята: „Чисто, много чисто е всичко...Скромна подредба, но хубава.“ А Добромира, която през това време стоеше до прозореца, каза: „Чисто е и навън. Ела, да видиш, приказна гледка...“ Анюта погледна през единия прозорец, после през другия: „Чисто, хубаво е и вътре, и навън, но тази печка, като изгасне, сигурно ще замръзнем.“

Мартин бе застанал до откренатата врата на стаята и чу последните й думи. – Принцесо, Анюта, няма да замръзнеш. Печките ще бумтят, дърва колкото искаш. Освен това, вашата стая и част от нашата – се намират над

хола, в който непрекъснато се пали една голяма камина. Отдолу иде топлина. И аз ще ти дам... – той пристъпи до Анюта, прегърна я.

Калоян и Асен надникнаха през отворената врата: – Вашата стая е по-малка от нашата. Значи, ще идвате на гости при нас. Купонът е на наш терен – рече Асен.

– Момичета, по-късно ще изваждате, подреждате багажа. Трябва да излезем на разходка, докато не се е стъмнило, да видите селото, да ви запозная с моите приятели от Момчиловци. Още вчера им се обадох, че пристигаме.

Слязоха на първия етаж. Момичетата поднесоха на Веселина торбички с цитрусови и сушени плодове, ядки, семена в малката кухня, където тя правеше чай. Момчетата седнаха край голяма кръгла маса постлана с бяла покривка. Милко почна да ги разпитва как са пътували, къде са спирали, какво са видели.

Порталът между трапезарията и голям, просторен хол бе отворен. Двете помещения бяха облени от светлина. Зимното следобедното слънце сякаш бе влязло вътре през високите, дълги прозорци, с отменати настрани бели пердета, напръскани с дребни розови цветчета. Няколко стъклени призми висяха закачени на бели шнулове до стъклата и отразяваха светлината в цветовете на дъгата.

Момичетата се поразходиха из хола. В него имаше две врати: едната – водеше към малка спалня, от другата – се излизаше на дълга тераса, част от която бе остъклена. Девоjkите спираха по минута пред библиотеката с книги, пред картини, гоблени по стените; пред секцията с кристални сервизи, купи... Анюта приседна на единия от диваните, Добромира на другия – в същия топъл, светлокафяв цвят. Между диваните имаше ниска маса с два стъклени плота в бъбрековидна форма. Долният – беше пълен с книги, списания, вестници. Върху горният – също имаше няколко книги, бележник, тетрадка и красив керамичен съд, с химикали, моливи, флумастери. Добромира прекара пръстите си върху неговите извивки в оранжево-жълти, червеникави цветове.

Впечатли ги един кът, разположен между прозорците с малка кръгла масичка и две табуретки. Полнобуваха се на цветята в керамични саксии подредени върху широките первази на прозорците. Някои от тях бяха цъфнали в бяло, розово, лилаво. Имаше и коледна звезда, тържествуваща с яркия червен цвят на живота. А в два от ъглите на хола стояха като на пост голям разклонен фикус и филодендрон, украсени с гирлянди. Между тях бе поставена сурвакница, обкичена с наниз от пуканки и трицветни ленти.

Когато момичетата пристъпиха към масата, Мартин посочи на Анюта мястото между него и Асен, а Добромира седна между Асен и Калоян. Столовете бяха раздалечени един от друг. Така че всеки можеше да се обръща към съседа при разговор, да става, сяда, без да го засяга. А местата на стопаните бяха срещу младежите. Мартин показва на всички снимките, които бе направил, докато бяха на двора – уговориха се да им ги препрати по вайбъра.

Веселина им предложи да обядват, но младежите казаха, че още не са огладнели – били закусили късно, преди да тръгнат от Пловдив. Пиха ароматен чай от родопски билки с ядки, тиквеник, курабии-направени от Веселина и Дафи. Опитваха от двата вида курабии – оценката беше, че се различават по вкус и аромат, но са превъзходни и по-хубави от „домашните сладки“ в магазините. Момичетата казаха на стопаните, че са очаровани от подредбата в хола и че има да разглеждат много неща в него.

– Благодарим за оценката – отвърна Веселина. – Идеята за това, което виждате, не е само моя, а и на Милко. Дори на някои от внуците – четири на брой, заедно с Мартин. Те всички обичат да ни идват на гости – особено през лятото. А някои от тях израснаха от малки в Родопите, после отидоха в градовете с родителите си.

– И къщата ви е хубава – просторна, слънчева... Приканва да влезеш в нея, да поседиш... – каза Анюта.

Веселина се усмихна: – Радвам се, да чуя тези думи. Ще погостувате в нашия просторен и скромен дом. Съградихме го с много работа и любов.

– Както каза Весето, този дом изискваше усърдна работа. На това място имахме стара къща, в която сестра ми и аз сме се родили, живяхме... – обясни Милко. – Като почнах работа в Смолян, купих апартамент на изплащане. Сестрата се омъжи за чепеларец и рядко идваше в Момчиловци. Един ден ми каза: „Милко, вие с Весето сте стопаните на къщата, в която сме се родили. Аз имам моето място в Чепеларе. Ако искаш, направи нова къща – за вас, за внуците. Ние ще ви идваме на гости.“ Съборихме старата. Вдигнахме новата къща малко преди да се роди Мартин – с нея са почти връстници. С усърдна работа и любов, както каза Весето, с помощта на майстори, добри приятели... я докарахме до вида, който сега ви хареса.

Веселина каза, че Мартин е проходил в този хол, а сестра му Весела на двора. „Сигурно бяхте поставили някои неща за прощъпалника. Какво хвана Мартин най-напред?“ – попита Анюта. „Моят бинокъл“ – отвърна Милко. „Наистина!“ – възкликна тя. „Да, хванал съм бинокъла на дядо, с който гледахте, като бяхме на Обсерваторията.“ „Ясно, Марти е закърмен – така да се каже, да гледа небето, звездите... А след бинокъла какво хвана?“ „Ани, много искаш да знаеш. После ще те питам и аз, какво си хванала на твоя прощъпалник.“

Веселина се усмихна: – Второто нещо, което Марти хвана беше технически наръчник. Бинокълът и наръчникът бяха поставени от Милко. Аз сложих една малка, красива кутия, с полу скъпоценни камъчета, златен и сребърен пръстен, любимо бижу... Марти отвори кутията, изсипа всичко на пода и почна да си играе с тях.

„Моля, достатъчно за прощъпалника. Моите приятели ни чакат в кафенето на центъра. Да тръгваме – приближава часът на срещата, която сме уговорили.“ Стопаните им пожелаха приятна разходка и да се върнат „на залез слънце“.

Среща с приятелите от Момчиловци

Тръгнаха към центъра. Мартин вървеше бързо, уловил за ръка Анюта, а тя го подръпваше: „Стига си хвърчал, закъде бързаш. Искам да огледам всичко, интересно ми е.“ След тях вървеше Мира, обградена от Асен и Калоян. Отвреме на време Мартин спираше, обясняваше им, показваше с ръка към едно, или друго място, върхове, с техните наименования...

Анюта гледеше наляво, надясно, обръщаше се на всички страни и възкликваше: „Колко е чисто навсякъде! Всичко тук е много чисто – не е като в Пловдив. Откъде се сипе тази чистота?“ „Нали виждаш – стискаше ръката ѝ Мартин – от небето, въздуха, от планината.“

Стигнаха до центъра. Мартин показва сградата на Кметството, Читалището, ресторанта „Гостилница“. На площада имаше голяма елха, накинчена като царица със звезда, гирлянди, блестящи топки, лампички. Беше украсено и читалището, туристическия център, ресторанта. Мартин ги поведе към една група младежи, които високо си говореха, смееха, прекъсвайки се едни други.

– Здравейте, приятели! Радвам се да ви видя – поздравя ги той, с широк жест на ръцете, обгръщайки трите момчета и двете момичета от групата. – А това са моите приятели от Пловдив. Запознавайте се.

Асен подаваше ръка и отривисто сипеше обичайния си поздрав: „Привет, братле! Привет, девойко!“ – той познаваше тези приятели на Мартин от гостуванията му в Момчиловци. При другите – запознаването беше по-сдържано, но със същата сърдечност, непосредственост, присъща на младите хора.

– Това са моите приятели още от детските години: хубавата Елена, росната капка – Росица, левент Делчо войвода, баш юнак Георги – записа военната академия и Христо – трета година учи в Пловдивския университет любимата му история, с която е заченат, преди да се роди. – Мартин прегърна Христо. – Брат, честит имен ден! Да си здрав, силен! И все така неуморим в търсенето на артефакти из Родопите. Пожелавам ти да откриеш нещо, което досега се е криело от всички, но на тебе – ще ти се покаже. Ти, знаеш – Родопите пазят още неразгадани тайни.

– Не само Родопите. Има ги на много места в България и по цялата земя. Приятели, искам да ви почерпя за именния си ден. Моля, след мен.

Младежите влязоха в кафене-бар „Оазис“. Поръчаха си кафе, чай, топъл шоколад, какао с мляко. Питаха се едни-други, участваха в общия разговор, изслушваха се. В заведението влязоха две момичета. Христо им помахаше и те дойдоха. Мартин ги представи: „Симона и Цвета – стопроцентови родопчанки. Запознайте се, с моите гости от Пловдив.“

И Мартин, и приятелите му разказваха как били неразделни в игри и лудории, в каране на ски... Щом свършили училище, веднага идвали в Момчиловци. През лятото в селото се събирали много деца от Пловдив,

София, Смолян... Момчиловци споменаваха имена на приятели, с които наскоро са се срещнали и на други – заминали да учат в чужбина.

В един момент Мартин се изправи: „Приятели, радвам се, че се видяхме, че се запознахте с моите гости, но обещах да се приберем преди осемнадесет часа. Чакат ни за вечеря.“ Уговориха се в утрешния ден да се срещнат на пистата в Картола край Момчиловци. Мартин каза, че заради момичетата ще карат тук, да видят как ще потръгне при тях, а после ще ходят и на Пампорово.

Празнична вечеря

Очакваше ги вечеря на голямата кръгла маса с бяла покривка в уютния хол, отопляван от печка-камина. Върху масата бяха поставени седем големи чинии и седем-малки, прибори, салфетки, две купи със салати, масло – с впечатляващ жълт цвят в две купички, сирене. Телевизорът бе пуснат, но тихо-чуваше се народна музика, на екрана се сменяха различни танцови състави. Милко попита младежите как им се е сторило Момчиловци, приятелите на Мартин. Те споделиха първите си впечатления от външния вид на селото и центъра, от хубавите къщи, от сърдечните непринудени разговори с приятелите на Мартин. Анюта все повтаряше колко е чисто, ведро навсякъде и съвсем различно от града. Калоян и Добромира казаха, че са прочели за Момчиловци богатата информация в компютъра и сега се радват, че са тук, в това място, сред планината. Анюта направи признание, че когато се поопознали с Мартин и той ѝ разправял за Момчиловци, тя почнала да чете за селото. И добави с усмивка: „Онзи ден пак прочетох от компютъра за Момчиловци. Пишат, че е „място за физическо и духовно здраве“. Мисля, че наистина е така – първите ми впечатления от днес са чудесни!“

Милко се усмихна: – Който е дошъл в Момчиловци, все го е харесал. Селото ни е много старо. Археологическите находки показват, че Момчиловци датира от бронзовата епоха. Много неща могат да се видят тук, в околностите, но трябва да ни гостувате повече пъти. Сега сте дошли да карате ски. Ще спомена, че по време на турското робство – от известно време се водят спорове дали е било робство, или османско владичество – Момчиловци е от малкото селища в Родопите, които не са приели исляма, успели са да запазят християнството. И да знаете, помнете една истина – българите никога не сме поробвали, не сме държали под робство друг народ. Но спирам до тук, ще започваме празнична вечеря – снощи беше Бъдни вечер, днес е Рождество Христово.

Веселина донесе голяма купа с постни сърми и фасул. Каза, че ги е приготвила вчера за Бъдни вечер, мислейки за гостите. Донесе и голяма пита, която бе опекала преди час. Младежите се спогледаха, вдишвайки аромата. В краищата на питата имаше забодени къси дрянови пръчици.

Върху едни – бяха навити цветни хартийки, а другите – оставени свободни, виждаха се пъпките. Милко постави до питата бутилка червено вино и стъклена кана с вода: „Ще почетем традицията. Да има на софрата и вино, и вода.“ А Веселина посочи питата: „Това са вашите късмети, тъй като на Бъдни вечер не бяхте при нас. Милко нарязани дрянските пръчици...“ „С точния брой пъпки, както ми беше поръчала Весето. Тя съчини, написа пожеланията.“

– Вижте, пръчиците са десет на брой, групирани две по две, с малки разстояния помежду им. Вие сте петима – всеки ще вземе два късмета. А всяка групичка си има водещ цвят. Дано съм улучила любимите ви цветове – Веселина завъртя питата. – Асене, тези с червения цвят са за тебе. – Той внимателно изтегли двете пръчици от питата: „Харесвам червения цвят.“ – Поставете късметите на салфетка до чиниите си. Ще ги четете, след вечерята – виждам, че сте много огладнели. Веселина завъртя питата към Калоян и спря на синия цвят. При Мартин – лилавия, при Добромира – розовия, при Анюта – в оранжево.

– Голяма магьосница е моята Веселина. Снощи, като сложи първия залък от изпечената пита пред иконата на майка Божия, завъртя я към мен и вика: „Милко, хайде, отчупи си.“ Вземам парчето, гледам, отстрани се показва парата. После Весето завъртя питата към себе си, отчупи, падна ѝ се късмета на къщата – голямо бобено зърно. Да знаете младежи, че в къщи – генерал е жената, а мъжът е генерал в света. Сега – да хапнем. И да благодарим на Бога за огромното изобилие от всякакви блага, с които ни дарява на майката Земя.

Докато вечеряха, момчетата хвалеха вкусната храна, момичетата разпитваха Веселина как е направила салатите, какви подправки, семена е сложила в тях. Тя им благодари за пликчетата със сусам, chia, слънчоледово, ленено семе, издаде няколко кулинарни тайни. Добромира пожела да запомни някои. Веселина донесе малка тетрадка: „Докато сте тук, записвай си, каквото ти хареса. Ще ти покажа и мой бележник с рецепти, които съм опитала, приготвяла. Тя постави върху масата малко стъклено бурканче:

– Вие ми го донесохте. Върху капачката виолетов минзухар, над него пише „шафран“. Не зная какво е „шафран“. – Тя бръкна в бурканчето, извади няколко много тънички власинки, с дължина от по сантиметър и половина, постави ги върху дланта си.

Добромира обясни, че „шафрана“ е познат на източните народи от древността, където расте и днес в Китай, Иран, Пакистан, Индия... В Египет са го наричали „магично растение“, съвременната фармация го прилага за лечение. Но преди всичко се използва като подправка, която регулира стомаха, влияе отлично за подобряване на зрението, ума, сърцето... Асен попита: „А за любов?“ Добромира се усмихна: „Щом дава импулс на радост, на добро разположение, значи дава импулс и за любов.“ „Готов съм да опитам този „шафран“. Аз съм по опитите. – Асен измъкна няколко власинки. – Много са фини! Дебелина – милиметър, дължина – малко по-

вече от сантиметър, интересен цвят. Доби, от какво са тези власинки?“ Тя показа капачката: „Лилав минзухар. Освен на изток, той расте и у нас в равнините, планините, може да си го завъдите от грудки и в саксия на терасата. Наша приятелка Стела посади няколко декара с лилав минзухар в родното си село Езерово, което се намира на около петдесет километра от Пловдив, в подножието на Родопите.“

Милко каза, че лилавият минзухар цъфти в планината напролет. Но може да се види цъфнал и през ноември, ако времето е топло. Добромира обясни, че Стела, заедно с жени от селото, с приятели, посадят грудките на минзухара в началото на август, а събират цветовете през октомври. Милко измъкна от бурканчето няколко власинки, огледа ги: „Това са тичинките от сърцевината на цвета.“ „Интересно как ги отделят, измъкват от цвета?“ – попита Веселина. „Обикновено само жени събират цветовете на минзухара в кошници. После сядат и много внимателно изваждат власинките от цвета – те са винаги по три на брой.“ Асен възкликна: „Е-ха! Какво търпение трябва да имат тези жени, какви пръсти!“ Калоян също разгледаше власинките: „Представяте ли си какво неизброимо съвършенство крие живата природа! Във всеки цвят на минзухара има само по три власинки.“ Добромира се усмихна: „Ангелите, творящи растителния свят предлагат огромно разнообразие, което тепърва ще опознаваме, откриваме. Природата е жива, пълна с живот навсякъде, където условията на върховните ѝ закони го допускат. И с разумни сили, които ние едва сега започваме да осъзнаваме.“

Милко погледна Добромира: – Верно го изрече. Ние едва сега започваме да осъзнаваме разумните сили, които работят в природата, нейните закони... Но има хора, които се смятат за по-велики от нея, сякаш те са я сътворили, използват я за какво ли не, замърсяват... Вие знаете. Но това е друга тема. Извинете, не е за този ден, за тази вечер, когато много хора по земята се събират, празнуват, говорят си добри приказки, хубави приказки. А вие знаете ли, че в Родопите има едно чудно цвете – Орфеево цвете? – Добромира каза, че е чула от Мартин. – През вековете то е имало различни имена: китара, родопски силвирик, хаберлея родопензис... Древните траки са знаели за лечебните свойства на растението. В книгата си „Магическа ботаника“ Орфей е предал знанията си...

Веселина се усмихна: – И в Египет, и в Родопите са знаели за ароматерапията, благовонията... – Анята попита как изглежда това цвете?“ Веселина отиде до прозорците, повика ги и показа малка картина на стената закътана сред клоните на фикуса. – Ето, Орфеевото цвете. Подарък от нашата приятелка художничка – Добринка от Смолян. – Анята прочете надписа в ъгъла на картината: „Музика от Орфеевото цвете“. Господи, каква красота! Бели, нежни цветчета, с лилави оттенъци! И как ги е нарисувала – освободени от тъничките дръжчици на зелената розетка те летят в светлата синева на кръговото пространство и пеят, танцуват...“ Асен попита кога цъфти цветето. „В края на май и юни“ – отвърна Мартин. „Ще ни доведеш

ли да го видим? Дано имам възможност...“ „Ще имаш. Орфеевото цвете расте и след Асеновград – нагоре...“ „Марти, отсега ти благодарим – ще идем всички заедно.“ – Анюта го прегърна.

Като седнаха, Асен каза: „Лельо Весе, питата е с превъзходен, неповторим вкус. Не съм ял такава пита.“ „Защото в нея има два вида брашно: от лимец и пълно зърнесто пшеничено. Замесих я с квас, който съм направила, омесих я с любов и песен“ – усмихна се Веселина. „Знам, че има разни видове брашна, но за първи път чувам, че има брашно от лимец. Какво е лимец?“

– Досега Мира обясняваше какво е „шафран“, сега трябва да обяснявате какво е лимец. Не си ли чул? – обърна се Анюта към Асен. Той отвърна, че думата е минавала покрай ушите му, но не знае какво е лимец.

– Лимецът го наричат още капладжа, диво жито – хваща се навсякъде. Той е от най-старите хранителни растения. При археологически разкопки са намирали овъглен лимец, датиран на около 2000-3000 години преди Христа – каза Мартин.

– Зърната на лимеца са високо витаминозни, имат естествени ензими и структурирани белтъчини. Лимецът носи първичната материя и слънчева енергия – обясни Добромира.

– Има и други предимства пред култивираните пшеници: при изследване на 200 км. зона на Чернобилската катастрофа, той се оказал най-слабо засегнат – обади се и Веселина.

– Защото по отношение на химическите торове, пестицидите и тежките метали е издръжлив – не ги приема – допълни Добромира.

Асен разпери ръце: „Ле, ле! Откъде знаете всичко това!“ „Асене, Мира е по биологията, Мартин – по екологията. В това отношение, се уча от тях“ – отвърна Анюта. „Ясно. Аз пък съм по гастрономията. И къде расте този чудноват лимец?“

– Навсякъде – в Армения, Русия, Европа... – отвърна Добромира. – От десетина години у нас засяха хиляди декари, макар, че не е рентабилен. И в южна, и в северна България, и в подножието на планините...

„След като моята обична баба Ана си отиде, дядо Кръстю се научи – понякога омесва малка питка.“ – каза Асен и попита откъде да купи лимецово брашно. „Вече го има в доста магазини, но вземи българско – отвърна Добромира. – По-добре – да ни се обадиш, ние ще те снабдим...“

– Брат, обикновено аз и Мира правим списък на желаещите лимецово брашно, флейки-ядки, зърно. Отиваме при нашия приятел в Първенец – казваме му Наско-Лимеца. Той има малък стопански двор, с няколко помощници. Наско купува лимеца от производителите, поддържа контакт с хората, които го сеят, прибират. Пред нас пускат малц-машината, която те са монтирали. В единия улей пада брашното, в другия ядките...

Добромира прекъсна Мартин: „Вземаме с пръсти от брашното, ядките – близваме, опитваме. Сладният, имат чудесен аромат, защото не са третирани, както овесените, ръжените – в магазините. Синът на Наско – Цве-

тан е завършил института по Хранително-вкусова промишленост в Пловдив. Защитил е докторат на тема „Обеззаразяване на хранителните продукти чрез алтернативни методи.“ Мартин каза, че имат и други приятели, от които вземат лимец: „И то на цена за килограм почти на половина от тази в магазините. Получаваме и дар-лимец от тях за житния режим.“ Асен попита какъв е този житен режим. Добромира отвърна: „Уникална, чисто българска диета за пречистване, обновяване на организма. Добре е десет дни да се яде само жито, ябълки, орехи, мед, лимони. Може да се направи и за по-малко дни – кой-както реши, но процесът на обновяване на клетките започва след петия ден. Мартин допълни: „Житният режим се прави през февруари, няколко дни след фаза пълнолуние, когато започва разсипът на луната. Който няма лимец, може да вземе грухано жито. Много хора у нас вече правят житния режим.“ „И ние го правим – каза Милко. – Мартин ни снабдява с лимеца, Веселина го разпределя за десетте дни. Орехите са от планината, ябълките са от нашето дърво в двора. Докато сте тук, ще ги опитате. Такива ябълки в града няма.“ Асен сподели: „Дядо сварява понякога грухано жито за закуска, както правеше баба Ана. Счуква и орехи, натрошва ги в житото. Напълваме паниците, слагаме и малко мед. Много обичаме такава закуска. Като се върнем в Пловдив, ще го информирам за лимеца.“

Анюта каза, че и те ядат понякога хляб от лимецово брашно: – Майка приготвя сместа, сипва я късно вечер в машината за хляб и на сутринта е готов за закуска. Но баба Зара обича да меси. Тя ни се обажда предварително, поканва ни на гости в някоя събота, или неделя. Ние знаем, че ни очаква голяма пита плюс други арменски вкусоти, които е правила няколко дни заедно с прабаба ми Ануш. Като отидем у тях, цялата им къща ухае на сладко. Ароматът сякаш е попил във всичко. Като си тръгнем от гостуването, винаги ни изпращат с една торба, пълна с арменски сладки. И нашият апартамент няколко дни ухае на сладко. „Ани, значи си имаш и прабаба. Да е жива и здрава“ – пожела Милко. – Ануш е на деветдесет и две години, но си ходи на разходки – върви бавно, славно, стъпва като царица, чете с очила, говори, разказва, паметта ѝ е наред... Дядо и баба Зара живеят заедно с нея в къща, която се намира в Старинния Пловдив. Там е била арменската махала. Моята прабаба Ануш е удивителна арменка! На арменски думата Ануш има няколко значения: първа, дъщеря, сладка, нежна. – Мартин погали лицето на Анюта: „Затова и ти си такава...“ – В арменската кухня казват „ануш-абур“ на традиционната за Рождество „сладка супа“, която се прави от варено жито, орехи, мед...“ Подобно правим и ние – каза Веселина. – В традициите имаме прилики...“ – Ануш също смята, че далеч назад в миналото сме били един народ. Често обича да казва: „Всичко е навързано. Всички сме едно.“ Тя винаги се е интересувала от история, разказвала ми е какво ли не. Много си я обичам – от малка се грижеше за мен. Четеше ми български, арменски, руски приказки. Така ме запали и аз се научих да чета, още преди да тръгна на училище. До четвър-

ти клас почти отраснах при нея. Тя ме водеше в арменското училище, на уроците по пиано, балет, на концерти...Четяхме, говорехме на арменски, руски...А на празници – ме водеше в Арменската църква. Влизахме вътре – аз, заедно с другите деца постоявахме малко, излизахме навън и си играехме на нещо тихо, без да викаме, докато свършеше литургията. После ядяхме от бонбоните, сладките, които бяха направили нашите майки, баби – слагаха ни и в кесийки за в къщи. Като се прибирахме, Ануш неизменно се спираше и всеки път ми казваше: „Ани, виж колко е хубаво наоколо. Цялата земя, целият свят е красив, хубав, всичко има в него, защото Бог ни обича, грижи се за нас. И ние трябва да го обичаме.“ – Анята се усмихна и замълча.

– Защо не са те кръстили Ануш? – попита Асен.

– Преди да се родя, нашите известили, че бебето ще бъде момиче и че искат да го кръстят на нейното име. Ануш каза да бъде Анята, защото нейният мъж – моят праядо, се казваше Андрей. Той беше наполовина арменец, наполовина – руснак. Но всички в къщи ми казват и Ануш, и Анята, и Ани.

– Значи и ние можем да ти казваме така. Виж, ти, какво научих! – Асен я огледа, сякаш я виждаше за първи път. – Госпожице, значи във вените ви тече и арменска и руска кръв. Моите почитания към вас – той приведе глава.

– Малко се е поразредила кръвта ми, защото дядо се жени за баба, която е македонка. Ражда се майка ми – Климентина, която се жени за баща ми – тракиец, вследствие на което се появява отроче от женски пол, наречено Анята.

– И арменци, и македонци са българи, от прабългарско потекло – каза Мартин.

– Анята, ти си много интересен коктейл – с неповторим вкус и аромат. Братле, внимавай в дегустацията на този коктейл. Ти знаеше ли...?

Мартин се засмя: – Зная, че Анята има арменска жилка. Беше ми споменала за Ануш. Но сега научих тези подробности за нейното родословно дърво до четвърто коляно – той приближи лицето си до нейното, гледайки я в очите. – Затова ли си такава...? В тебе има от прабългарите, тракийците, славяните. Някои историци все още спорят, пишат, че били съвсем различни, но и трите – произлизат от един корен. Така казва моят приятел Христо, с който ви запознах, той учи история. – Мартин продължаваше да я гледа в очите: – Анята, да знаеш, че аз съм до четвърто коляно все от родопски родове.

– Аз трябва да науча нещо повече за рода на майка ми, на баща ми. Ще почна да ги питам, разпитвам.

– Асене, добре е, да го направиш – рече Веселина. – Така ще разбереш повече за себе си, и за твоята родова карма...

– Не случайно в музеите показват родословното дърво на царски родове, на велики хора... – обади се и Калоян. – Важно е да знаем от какви родове идваме – поне до прадедовците ни.

– Лельо Весе, благодарим ти за неповторимия вкус и аромат на питата, която си омесила с твоите ръце – каза Асен, покланяйки глава.

– Да благодарим и на онези, които са посели, прибрали урожая от лимеца – отвърна тя. – Добромира каза, че през тази есен е участвала за първи път в сеенето на лимец.

– Доби, как става тази работа? Знам, че и сеенето, и жъненето е механизирани.

– Асене, големите площи се сеят със сеялки. Ние помогнахме на наши приятели от Прослав, които имат само няколко декара – сяхме лимеца с ръце. Беше интересно и вълнуващо. Всеки си носеше по една малка кофа. Напълваха ни кофите с лимец и тръгвахме, раздалечени на по четири-пет метра разстояние един от друг. Разпръсквахме семената с ръка – като ветрило, в изораната нива. – Асен попита как изглеждат семената на лимеца, приличат ли на житните. – Сега, ще ги видиш. От снощи стоят на масата – за плодородие. – Тя взе от центъра на масата една чашка, подаде я на Асен. Той извади от зърната, постави ги върху дланта на лявата си ръка. „Жълтеникаво-кафяви, мънички, продълговати, с особена лъскавина. – Добромира ги помилва. Асен постави дясната си ръка върху нейната, докато тя милваше семената. – Посяхме от тези зрънца, сега ще чакаме да покълнат – каза той, гледайки я в очите.“

– Хапнахме добре, да пийнем по глътка, че и Нова година се задава – Милко наля вино в чашите, стана прав. – И младежите станаха прави. – Много се радваме с Весето, че ни уважихте, че ни дойдохте на гости. И пак да дойдете. Нашият дом е всякога отворен за вас. Чукнаха чашите с традиционното пожелание: „Наздраве!“ А Милко рече: – Добре би било, ако хората си пожелават да са здрави, читави и когато пийват вода – особено пък, ако водата е жива, от планината, като нашата от аязмото, защото е лековита. Мартин ще ви го покаже. „Казват, че родопчаните дължат дълголетието си на чистия въздух, на минерала зеолит – през който минават водите...“ – рече Веселина. – Пречиства, чисти – усмихна се Милко. – Нашите предци, са знаели, че той примерно си върши работата и за хората, и за растенията, животните...

– Световната научна организация го обявява за минерала на двадесети век. Наречен е клиноптилолит – каза Добромира. „Дълга дума, прилича малко на зеолит“ – засмя се Милко. – Поставен във водна среда отделя калий, калций, магнезий. Чисти вредни, отровни вещества от организма, включително и радиоактивно замърсяване – добави тя.

– Мартин ни осведоми подробно преди няколко години за качествата на зеолита. Четохме в Интернет разни мнения за минерала от инженери, химици, геолози, обикновени хора... Като си тръгвате, ще ви подаря по едно парче натурален зеолит, изваден от недрата на Родопите.

– Весе, забрави да споменеш и киселото мляко – рече Милко. – За прочутия лактобацилус булгарикус. През 2015 година в Момчиловци открихме фестивал на киселото мляко. Дойдоха и китайци – проучваха, снимаха... И в Шанхай почнаха да произвеждат кисело мляко, с името на Момчиловци. А японците от трийсетина години използват извлечения от киселото мляко щам. В името на тяхното кисело мляко са турили и думата България.

– Докато сте ни на гости, ще можете да хапвате истинско кисело мляко, сирене, кашкавал. Наблизо има мандра, от нея си вземаме директно, или от нашите магазини – каза Веселина. – Фестивалът на млякото се провежда обикновено в края на септември. Ако поискате, заповядайте на това събитие. А сега дойде време да си прочетете късметите. Докато ги пишех, пожелавах при всеки да отиде това, което е за него, което му е нужно. Ако искате да споделите, моля, един по един.

Късмети, подаръци

– Започвам пръв – Мартин разви лилавата хартийка от дрянвата пръчица и прочете: „С песен работи, учи и успешно всички изпити вземи!“ Ура! Благодаря ти, бабо. Асен е нонстоп по пеенето, но току-виж и аз почна да припявам, докато чета. На другата пръчица има седем живи пъпки. Миналата година на Бъдни бяха с по три пъпки. Помня, че означаваха: здраве, сила, живот. Бабо, така ли беше? „Да. Сега, към здраве, сила, живот, прибави: благополучие, доброта, красота и любов. Седем пъпки – седем добри думи.“ Мартин отново изрече пожеланието. Каза, че ще вземе дрянвата пръчка и като се върне в Пловдив, ще я покаже в къщи. Веселина го осведоми, че родителите му ще дойдат заедно със сестра му на 31 декември. „Хубава новина. Радвам се, че ще бъдем всички заедно. Откакто каза отиде да учи в София, завърши, намери си работа, рядко се виждаме.“

– Сега съм аз – развивам червената хартийка – обяви Асен. И зачете: „Силен, но разумен бъди и всяка беда с любов и прошка ти, срази!“ – Благодаря, ти, лельо Весе, старая се да постъпвам така. Ето и другата пръчица – има също седем пъпки. Вече знам какво означават: здраве, сила, живот, благополучие, доброта, красота и любов. Ще ги напиша на няколко листчета: едно ще нося винаги с мен, друго – ще стои в къщи, може да дам на някои приятели, като пожелание за Новата година.

– Сега съм аз. – Анюта разви листчето с оранжев цвят и прочете: „Ако изгубиш временно себе си, иди в свещеното царство на планината – там ще се намериш.“ Дано е така – замислено изрече тя, отправяйки поглед към Мартин. Взе в шепите си другата пръчица и с ясен глас, дикция, високо изрече: – Здраве, сила, живот, благополучие, доброта, красота и любов! – Замълча за секунди и бързо добави: – Във всеки дом и народ. Милко изръкопляска: „Браво, Анюта!“

– Ани е първа в нашия клас, а и в двата – дванадесети по български език и литература. Печелила е конкурси за есе, стихотворения... „Мира, стига си ме хвалила!“

– Ани, не става дума за хвалене, ние сме се събрали тук, споделяме съкровени неща за нас и в нас, за приятелите, хората, живота... – Веселина я погледна мило, с усмивка. – Мартин ти е казал, че аз преподавах български език и литература в гимназията в Смолян. И ние правехме конкурси за стихове, есета на различни теми.

– Обикнах поезията чрез Ануш. Макар, че от пети клас заживях и ходех на училище в Тракия, продължавах да посещавам Ануш. Оставах при нея в събота и неделя. Разхождахме се из стария Пловдив, ядохме сладко, учех си уроците в програмата, свирех на пианото. И Ануш ми свиреше. Тя обичаше да ми чете, рецитира стихове. Запозна ме с поезията на Пушкин, Лермонтов, Ахматова... А също и с арменски поети: Ованес Туманяк, Григор Хандциян, Силва Капутикян... „Анюта, какви са тия звучни имена, завършващи на ян, як. Звучат като странно-далечен напев.“ – Асене, такива са. Благодаря, че ми обърна внимание. Много от арменските имена завършват на ян.“ „Интересно – промълви Мартин. – Кажете още някои, различни от тези с „ян“. Когато Анюта изрече „Нарекаци“, „Ерзикаци“ Мартин я спря: „Знаем, че „ян“ се отнася за мъжката, електрична, творческа енергия, а „ин“ – за женската, магнетична, събирателна енергия... Като че ли и частицата „ци“ е свързана с енергията, четох някъде, не съм сигурен. Ще ти викам Ануш Инзициева. Добре ли го измислих?“ – засмя се Мартин. – При арменците няма такава фамилия. Пък аз ще ти викам Мартинян. – „Още малко, ще стана Дартанян. Много обичах да гледам „Тримата мускетари“. Дядо ми издяла една дървена шпага, дуелирахме се...“ – Анюта се обърна към всички: – Моята любима прабаба Ануш неведнъж ми е казвала, че българи и арменци сме от един род, от една клонка.

Калоян разви хартийката в син цвят от дряновата пръчка и прочете: „На дълъг път тръгни, но с обич неизменна при мене се върни.“ Честно казано, каквото и да ми се случи, където и да отида, винаги ще се връщам в България. – Той вдигна дряновата пръчка със седемте пъпки, изрече пожеланието. – Ще го предам на моите баби и дядовци в Пловдив, в северна България и на моите родители, като се върна в Германия. Лельо Весе, как ни уцели с тези пожелания! – „Едно птиче ми изпя песничка за добри приятели, показва ми техните лица... И аз дочух желанията на мисли и сърца.“ Всички обърнаха погледи към Мартин. „А-ха – ясно...“ – Анюта го бодна с показалец в гърдите. Мартин се засмя: „Асен е по песните и свирукането...“ „Но на птиче не приличам, а на овен-червен, през месец март роден“ – изтананика Асен.

– Ей-й, искате ли да чуете какво дойде при мен? – изрече с висок глас Добромира. – Или да си го чета наум. – Всички утихнаха. Тя разви розовата хартийка от дряновата пръчка и прочете: „Отвори сърцето си за Любовта.“ „Е, ха! Какво пожелание!“ – възкликна Асен. „Сърцето на Мира е ши-

роко отворено за любовта“ – издекламира Анюта. „Има си приятел?!“ „Ас, Мира има много приятели – отвърна Анюта. – По-близки, по-далечни...“ – Има още едно изречение: „Обичай живата Природа, изучавай и прилагай нейните закони.“

– Това пожелание е точно за тебе, сестричке. – Обръщайки се към всички Калоян добави: – Мира още от малка казваше, че ще учи биология.

– Още от пети клас – като се запознах с Мира, тя ми стана много интересна с няколко неща, а по-късно... – Асен прекъсна Анюта: „С какви неща ти стана интересна?“ – Стига си разпитвал. Много си любопитен! – Асен отвърна: „Не съм любопитен, а любознателен като тебе. Искам да познавам моите приятели. Хайде, кажи!“ Анюта погледна към Добромира: – С малката усмивка, която винаги бе върху устните ѝ, с търпението, спокойствието, които излъчваше, проявяваше сред нашето връжане... А в часовете по „Биология“, Мира казваше някои неща за клетките, растенията, живота, които ни изглеждаха странни, но много интересни. Още тогава знаехме, че тя ще учи биология.

– Много рано си разбрала, какво искаш да следваш – каза Асен. – Рядко се случва някои деца още от малки да разберат точно това, което трябва да правят, което е за тях.

– Моля, за тишина. – Добромира протегна длани, с положената в тях дрянова пръчица. – Седемте пъпки ни пожелават: здраве, сила, живот, благополучие, доброта, красота и любов. Благодарим ти, лельо Веселина – тя приведе глава.

– Нали ви казах, че Весето е една малка магесница. Винаги може да сервира разни материални и духовни изненади – рече Милко.

* * *

Благодариха и всички останали. Веселина каза, че има още нещо. Отвори една торба и почна да подава на всеки по един чифт вълнени чорапи: „За момичетата – по-малките, за момчетата – големите. Докато сте тук, обувайте ги, да ви е топло на краката. А и в Пловдив може да ви потрябват. Мартин има няколко такива.“ Разглеждаха чорапите. „Много са красиви с тези шарки! Лельо Весе, ти ли ги изплете?“ – попита Добромира. „Не. Аз се понаучих, но тези чорапи изплете наша съседка. Тя е майсторка, плете всичко: пуловери, блузи, на една кука... Хайде, обуйте чорапите, пробвайте ги, изпрала съм ги.“

Пръв се обади Асен, повдигайки крак: „Лельо Весе, разкошни са тези чорапи! Отивам с тях на футбол.“ Анюта направи признание: „Не очаквах така добре да се почувствам, обута с тези вълнени чорапи. Досега не съм носила подобни.“ А Калоян: „Ще ги взема, като си тръгна за Германия. Там е по-студено от тук.“ Асен отвори една торба. Подаде на стопаните, Калоян и Мартин големи пухести чорапи в червен цвят, със снежинки и зелени елхички; на Анюта – чорапи с ноти, на Добромира – със сърчица.

Анюта обяви: „Имаме специални подаръци за вас – мили, гостоприемни стопани – от всички нас. Бай Милко, това е за теб. Здрав, крепък бъди и твори...“ – Анюта му даде голям пакет. „Благодаря – той взе пакета и със свободната ръка прегърна Анюта, целуна я по бузата. – Какво ли се крие тук?“

– Веселина, Весе – позволи ни да те наричаме така. – Добромира ѝ подаде торбичка с надписи „Честита Коледа и Щастлива Нова година“. – Да си жива и здрава, все така хубава, лъчезарна... – Двете се прегърнаха. „Весе, ти първа – да видим какво се крие във вълшебната торбичка – рече Милко. – После аз ще разворя този голям пакет.“ Веселина извади голям поднос, обърна го последователно към всички. В средата имаше елха, а отстрани – цветчета от коледни звезди. „Много е хубав. От утре ще ни краси масата. Но тук има още нещо.“ – Тя извади от малък плик гривна, вдигна я високо, показва на всички.

Асен приближи до Весето: – Позволете ми госпожо, да поставя върху вашата прекрасна ръка тази гривна – символ на нашата обич и привързаност към Вас. – Той закопча гривната и я целуна по бузата. Всички изръкопляскаха. – Госпожо, може ли да ви наричаме Весе, Веселина?

– Разбира се – звучи ми като през младежките години. – Като ми се обаждат мои бивши ученици – вече станали родители и ми кажат: „Учителко любима, как сте?“, аз им отвърщам: – Казвайте ми: Весе, Веселина, девойко мила, как сте? „Край на „бабо“ – заяви Мартин. – И за мен си Весе, Веселина. – Но на дядо, не мога да му викам ей така направо – Милко.

– Правилно, внук мой. Като кажеш „дядо“, мед ми капе на сърцето. Но за приятелите ти – може направо да ви викате по име. Да видим сега какво се крие в този голям пакет – Милко почна да го разопакова. Извади и няколко по-малки. Показа на всички неголяма картина, с тъничка рамка. Обърна я към себе си, погледа я и рече: – Бре, каква е тази живопис! Харесва ми. Да не би някой от вас да я е рисувал? – Добромира отвърна, че е неин опит. – Интересно... – Милко се взираше в картината, прекара пръсти по нея: – Маслени бои, чудни цветове си подбрала. Само, че не мога да разбера какво изразява – няма образ, цвете, дърво... „Ще ги откриеш – усмихна се Добромира. – Ще намериш, видиш това, което въображението ти подсказе.“ – Така ли? Интересно – Милко продължаваше да гледа картината. – А-ха – открих една фигурка на човек с вдигната ръка, видях розов облак...“ – И подаде картината на Асен. Той се взря, после я обърна към всички: „В горния ляв ъгъл има едно глухарче-слънце!“ „Браво! С бай Милко имате въображение“ – похвали ги Анюта. „Доби, такива ли картини обикновено рисуваш? – попита Асен. Как става тази работа? Изглежда лесно. Разстилаш боите и каквото излезе.“

– Позна. Но подбирането на боите излиза отвътре, от състоянието, разположението на конкретния човек, от неговия усет, предпочитание към цветовете, настроението. „Как ти хрумна да рисуваш така?“ – Асене, идеята не е моя. Научих я в „Пълдин арт клуб“. В този клуб има занимания по

рисуване, йога, Паневритмия, канят поети, писатели, психолози, астролози, има пиано, учат се да пеят... Мария, която държи клуба ни показва този начин на рисуване – наричат го Енкаустика. В Интернет Уикипедия го определя като чудата и много древна техника за рисуване – восъчна живопис. Така са рисували монасите едно време в манастирите. При направените изследвания са установили, че в Казанлъшката гробница и Боянската църква свързващото вещество на боите съдържа восък. Ние рисуваме в клуба с върха на едни малки топли ютийки и восъчни блокчета. „С ютийки разтопяват восъчните бои и така шарите по листа... Доби, това е много забавно.“ – Отначало е така. После рисуваме и картини с определен сюжет. Освен този начин на рисуване, показан ни от Мария, в клуба има и художничка, която учи желаещите как да рисуват.

Калоян каза, че Мира от малка обича да рисува: – Има неувяхващ цикъл от най-различни цветя, дървета, храсти, насекоми. И малки чудновати същества: гномчета, ангелчета, елфи, феи... Мира вярваше в елфи – рисуваше ги скрити в храстите, цветята... Рисуваше и ангели, пееше им песни, с мелодии и думи, които си измисляше. Тя и досега съхранява вратата в Божествено-Космичното начало. „Калояне, не ме издавай!“ – усмихна се тя.

– Тетрадките на Мира бяха пълни с чудновати рисунки. Всички от класа искаха да ги гледат. Аз отначало не смеех да надничам в нейните тетрадки, защото още се опознавахме. Като завърших четвърти клас в Арменското училище, почнах да живея постоянно с майка и татко в квартал „Тракия“, където купиха апартамент. Така попаднах в класа на Мира. После двете се сприятелихме, седнахме на един чин. – Анюта протегна ръка към Добромира. – В осми клас – продължихме в нашето любимо училище и досега сме все заедно. А Мира продължава да си рисува по нещо във всички тетрадки. Тя ходеше и на курсове по рисуване – има хубави пейзажи с акварел, маслени бои. Можеха да я приемат в художественото училище, но тя каза, че не е за там. Рисуването ѝ е хоби. „Ани, благодаря за представянето – нямаше нужда...“

– Как да няма нужда – реагира Асен. – Доби, нали се опознаваме. Слушай, ако ми остане час свободно време, ще ме заведеш ли в този клуб, да порисуваме с ютийките. Вярвам, че е хем интересно какво ще се получи, хем забавно. „Асене, обещавам – ще ти се обадя.“ „Аз ходих с Мира в клуба – хареса ми – каза Анюта. – Първия, втория път разстилах боите по свобода. На третия – имахме за модел картина от художничка: пеперуда, летяща над цветна поляна.

– Добре е, че все повече хора рисуват, пеят в различни хорове, играят народни хора, балет, пишат стихове... Това означава, че човечеството се е повдигнало – минали сме през фазата на големите мъчения... Щом искаме да творим, щом се сещаме да творим и все повече го правим – за добро е – повтори пак Веселина.

Докато си говореха, Милко, с помощта на Мартин сглобиха статив. „Ей, младежи, какъв е този подарък?“ „Бай Милко, разбрахме, че обичаш да рисуваш. Мартин ни показа в Пловдив твои рисунки – живопис. Много ни харесаха – каза Анята. – И ние решихме да ти подарим този статив. Ще го изнесеш на терасата, ще гледаш и ще рисуваш...“ „Чудесна идея. Много ви благодаря. Ще има да разнасям статива по поляните...“

– Милко от младини обича да рисува – каза Весето. – Като работеше в управлението на Горското стопанство в Смолян, той често изненадаваше и нас, и колегите, с рисунки на дървета, поляни, върхове... Но Милко имаше приятел художник. Често ходеше при него, в ателието, учеше се от него. Милко пишеше и много красиви букви на плакати, лозунги... Колегите му викаха: „Милко, ти си роден за художник.“

– Аз им отвърщах, че истинският художник на всичко живо е онзи – отгоре. Ние се опитваме да го копираме, да му бъдем съдружници. – „Бай Милко, успяваш в съдружието – пейзажите ти са много хубави, живи“ – каза Асен. „С тази къса брада, къс мустак, имаш класически образ. Приличаш на художник“ – усмихна се Анята. „Мило момиче, добре ме обрисова, но образът ми е на Милко от Момчиловци.“

Асен бе станал прав, втреничил поглед към телевизора: „Бай, Милко, къде е дистанционното? – Започват спортните новини. – Извинете ме, но искам да ги чуя.“ Веселина почна да разчиства масата. И момичетата събираха, носеха в кухнята. Добромира предложи да помогне в измиването на съдовете, но Веселина отказа. Показваше им къде-какво да поставят в шкафовете, по рафтовете.

През това време момчетата и Милко гледаха спортните новини. След новините питаха Асен за някои футболни отбори, изяви. Присъстваха имената на Барселона, Реал Мадрид, на Ливърпул и Манчестър, на „Лудогорец“ – отново шампион на България и за тази година. Чуваше се името на Кристиано Роналдо, който за пети път е спечелил „Златната топка“ и така се е изравнил със своя голям съперник Меси... В един момент Милко ги прекъсна: „Ей, младежи, аз не си падам много по футбола като градските хора, но и ние си имаме големи футболисти: Георги Аспарухов, Никола Котков – мир и светлина на душите им. Ами сегашните: Стоичков, Бербагов, Емил Костадинов... Нали знаете, че на световното първенство по футбол през 1984 г. в Щатите, българският национален отбор се класира на четвърт финалите.“ „Бай Милко, може пак да опитаме – засмя се Асен. – Но футболът като спорт става все по-силен...“ Попитаха кой ще бъде футболист номер едно за 2017 година у нас. Асен спомена имената на най-добрите. Но предположението е, че Ивелин Попов има шанс отново да спечели званието футболист номер едно за България.

За любовта – пребродил бих света

„Искате ли да гледате телевизия?“ Попита Милко, обръщайки се към всички. Мартин се разсмя: – Като дойда, всеки път дядо така пита и мене. И всеки път му отвърщам: три дни, седмица – без телевизор, дошъл съм заради планината, от което той остава много доволен. „Но Асен може да иска да гледа някой мач, момичетата пък може нещо друго...“ „Бай Милко, не искаме да гледаме телевизия. Дошли сме тук, да се гледаме, слушаеме едни-други – каза Ани. – Но пред Нова година може да погледаме.“

– Няма да гледаме мачове! – заяви Асен. – Сега съм във ваканция. Дошъл съм на планината за истинска почивка, ще караме ски... Имам нужда от смяна, от по други преживявания с приятели като вас... Отдавна не съм бил в такава ваканция. Като се върна в Пловдив, отново ще бъда непрекъснато с футбола. И без това футболът е в тялото ми, в сърцето, ума...

– Гледането нонстоп на телевизия е губене на време – рече Калоян. – В Германия рядко гледаме телевизия. В почивните дни майка и татко предпочитат български предавания. Добромира постави пред всеки чаша за чай: „И аз рядко гледам телевизия – нямам време. Избирам само това, което ме интересува, или научавам нещо.“

– Браво младежи! Харесвате ми! Филмите по телевизията – в повечето случаи са за насилие, убийства, интриги... А какви други неща показват – не е за говорене. И каква е целта на тези шуротии? Да направят децата, хората куку, да им промиват мозъците. Е, намират се и свестни филми, музика, наука, интересни предавания... – Милко изпи наведнъж чаша вода.

– Има самотни възрастни хора, за които телевизията е като другар. Но има и хора, които като се върнат от работа, или са си в къщи – още като станат от сън, включват телевизора, без да го гледат. И той бръмчи по цял ден – Анюта постави на масата голяма керамична кана с билков чай и седна на своето място – между Мартин и Асен, а Добромира – между Асен и Калоян. – Някои тийнейджъри направо откатат от игрите в компютрите, от каналите на телевизията – щракат, щракат...

– За децата е направо опасно – да не прещракат емоционално, духовно... После трудно се оправят. Родители довеждат някои такива деца при нас да тренират футбол.

– Сигурно има доста хора, които живеят само чрез това, което гледат по телевизията – със събитията, героите от филми...! Такива хора не живеят своя собствен живот, а телевизионния живот – заключи Калоян.

Милко продължаваше да оглежда сглобения статив, усмихваше се, поклащайки одобрително глава: – Хубав статив – добре сте се сетили. Ще има да го разнасям край селото, по поляните. Момчиловци са хора – отворени към света, но може да има и някои като ме видят с триножника, да рекат, че нещо съм притракал...

– Напротив, какво по-хубаво от това човек да пее, свири, рисува, да пише стихове, да плете, бродира, да меси сладки пити... – изреди Анюта. „Да играе балет“ – пошушна Мартин в ухото ѝ. – Бай Милко, с Весето не приличате на остарели хора. На тези години – сте здрави, красиви, млади по дух и душа. Виждаме, че всичко вършите с желание и любов.

– Така е – вършим всичко с желание и любов. Хайде, да си говорим за любовта. Най-хубавото нещо на света! – възторгна се Милко. – И ние се влюбвахме, любехме, разделяхме, женехме... Днес младите отрано почват да живеете заедно в студентски квартири, или като ви наемат на работа. От една страна добре, защото така се опознавате дали ще я карате заедно и занапред. От друга страна, някои много рано го правят – не са готови още за такъв живот, пък ако дойде неочаквано и дете, става сложно. Сигурно и вие вече живеете заедно? – Бай Милко отправи многозначителен поглед към Анюта и Мартин. „Дядо, престани да подпитваш!“ – прекъсна го Мартин. – Аз не подпитвам, просто питам. Няма лошо, нали? – добави Милко, с мек глас, обхождайки всички с открит, дружелюбен поглед.

– Всеки си има дом в Пловдив – отвърна Мартин. – Аз – в моя, Анюта – в нейния. Още не сме узрели за съвместен живот.

– Ние сме само приятели – допълни Анюта. – Преди всичко – приятели, които се харесват, привличат...

– Браво, Ани! Добре го каза – включи се Веселина в разговора. – Истинското приятелство идва с взаимното харесване, външно, вътрешно опознаване. Влюбваш се, любиш се, свързваш се, разделяш се, пак се свързваш, ако има защо, ако си разбрал, че той/тя е човекът, който може да бъде до тебе, с тебе, за да работите, да вървите заедно в една посока, въпреки различията, деца да създадете... Извинявайте за тирадата.

– Весе, правилно казваш. Но не винаги нещата се развиват по този сценарий – намеси се и Асен. – У някои бушуват силни страсти, втурват се стремглаво към обекта на желанието, без много да му мислят и после следват страдания, разочарования, разправии... Други – създават приятелство, влюбване, ей, така... Има и такива, които мерят с кантар приятелството, влюбването, женитбата... Но много рядко се случва да се намерят, открит двойката от мъж-жена, които са един за друг и за цял живот. Това е съдбовност! За цял живот! Рядко се случва – Асен обходи с погледа си всички, сякаш търсеше отговор от тях, но те мълчаха.

Пръв се обади Милко: – Асене, много сериозен изказ направи. Ти от коя категория си? Като те гледам, слушам – няколко пъти вече си ни бил на гости за ден-два, мисля, че можеш да правиш успешни съчетания... – усмихна се Милко. „Дядо, прекаляваш! – сръза го Мартин. – С Асен сме заедно от три години. Ти, не познаваш Асен. Знаеш ли колко много момичета го харесват, някои буквално се натискат...“ – Ле-ле, как издържа на тия изкушения? – разсмя се Милко. – Не е лесно... А как реагират момичетата? Някои – да не го намразят?“

– Няма такъв случай – отвърна Мартин. – Асен много бързо усеща какво е момичето. Според това, постъпва различно, но винаги с дружелюбност, която те не забравят. Обикновено прегръща момичето, жената и казва: „Нали няма да ми се сърдиш... Ти си хубава, умна, прекрасна...“

– Наистина, женският свят е такъв – възхищавам се, прекланям се! Какво бихме правили, ако бяхме на земята само мъже – засмя се Асен.

– Прав си. Господ си знае работата, затова ни е разделил на мъжко и женско, макар, че в същността си, ние сме едно. Само формата ни е различна – каза Милко.

Анюта каза, че Асен не си пада по купоните, но с Мартин го водят от време навреме. „Ани, като се върнах от Испания и почнах тук – в десети клас, през цялата година ходех по дискотеки, купони... Ти, тогава не беше още с Мартин, затова не знаеш. Вече не си пиляя безразсъдно времето, пък и много съм зает...“ Анюта продължи: „Веднъж, бяхме тримата заедно на купон. Едно хубаво момиче, вървеше между нас, през нас като тигрица. Ръсеше вулгарности, заяждаше се, на всеки казваше по някаква обидна дума. Очите ѝ също блестяха като на тигрица. Не беше пияна, а сякаш обладана...“ – Анюта замълча, колебаеше се да продължи.

– В такива случаи казваме, че има посещение от оня – „рогатия“ – каза Милко. – Или пък викаме: остави го тоя/тая да се издие, тоест, да излее огъня и жупела, дето го мъчи отвътре. Но само ти, да не си му насреща, да не поемеш от неговия жупел и огън.

– Ние също си мълчахме – продължи Анюта, – не ѝ обръщаме внимание, но тя продължаваше. В един момент Асен я хвана здраво за раменете, обърна я към себе си. Втренчи поглед в нея и каза: „Що се правиш на вулгарна? Ти, не се такава! Душата ти не е такава! Какво те кара да сипеш тия бисери? Я, се съвземи!“ И продължи да я гледа. Ръцете на момичето бяха свободни, можеше да му удари някой шамар. И това се е случвало на купон. Но тя нищо не му отвърна. Асен я гледа, гледа продължително, мило, докато погледът ѝ се проясни. Аз бях до тях, наблюдавах всичко в детайли. Очите ѝ се напълниха със сълзи, разплака се с глас и зарови главата си върху гърдите на Асен. Той спокойно изчака, докато момичето се успокои, извади кърпичка, избърса носа ѝ, бузите. Прегърна я през раменете и я отведе на терасата. Останаха там почти половин час. Носех им изворна вода. Какво са си говорили, не знаем, но момичето се успокои, потанцува персонално с Асен и общо, с всички нас. Даже ни се извини, а ние я прегърнахме, казахме, че няма нищо, може да се случи с всеки. Тръгна си от купона преди нас, с лека и малко тъжна усмивка.

Мартин продължи: – След около месец срещнахме с Ани това момиче. То дойде при нас, поговорихме си. Изглеждаше много добре. Няма да забравя какво ни каза: „Имах късмет, че ви срещнах на онзи купон. Чувствах се изгубена, не знаех къде съм. Вашият приятел много ми помогна да се съвзема, да разбера себе си. Мисля, че вече се намерих.“ И поръча да те поздравим.

– Помня, че ми казахте за срещата с девойчето. След онзи купон, тя ми се обади няколко пъти по телефона. Разговаряхме по цял час. Последният път ми каза: „Отново съм си аз – намерих се. Мисля, че малко поумнях.“ – Милко протегна ръка и потупа Асен по рамото: „Как ги правиш тези работи?“ – С любов, бай Милко, с любов. И с песен за любов. Анюта, как беше? – „С песен, само с песен, ще открия, ще намеря любовта...“ – запяха заедно.

– Прав си, Асене. С тая любов, дето се сипе отгоре, всичко става. Най-лесното нещо е хората да живеят, работят, да общуват помежду си, да си прощават с любов. Но за някои – най-трудното нещо е да живеят, работят, общуват – с любов. „Уча се да изслушвам хората – каза Асен, – да им обърна внимание, да си кажат болката... Това идва отвътре в мен – може би, заради раздялата на моите родители...“

– Асен винаги намираше начини да успокои някои момичета, когато бяха разтревожени за какво ли не. Даже и няколко учителки, господинът по физкултура... Направо му се чудехме в училище как го прави – рече Мартин. – Или да ги постави на място, с неочаквани за тях думи, при това, винаги позитивни. Онзи ден срещнахме в Университета наша съученичка. Пихме кафе, говорихме си и тя вика: „Асене, може ли да те попитам дали си още „свободен атом“? Коронният ти номер за отказ беше: „Девойко, не ми се сърди, но аз съм свободен атом. И като такъв – обичам всички.“ Асен я запита как е при нея. А тя му отвърна, че е все още „свободен неутрон“ и заради това е избрала да учи физика.

– Асене, ти май си роден за психолог, за дипломат, а не за футболист. То, и футболът е психология, освен че иска и сила, бързина, знание...

– Бай Милко, взех изпита по „Психология“ от първия семестър с отличен, а през втория семестър ме очаква „Психология на спорта“, „Анатомия и физиология на човека“...Що се отнася до женския пол, животът ме учи да го уважавам, считам за напълно равноправен с мъжкия – каза Асен. – Започна от майка ми. Тя доста страдаше от някои постъпки на баща ми – меко казано, аз я утешавах...Нали знаете, че родителите ми са разведени. Като отидохме в Испания с майка ми – първия път, аз бях на девет години. Попаднах повече в обкръжението на жени, момичета, учителки. Беше ми интересно да наблюдавам как живеят, как се отнасят помежду си, с мъжете си, приятелите. Испанците, за разлика от българите – не всички, разбира се, имат по-голямо уважение към майката, към жената – „мухер“. Изричат думата „мухер“, с особена нотка в гласа – на почит, уважение, дори преклонение – Асен млъкна.

– На четиринадесети февруари, знаете – празника на Трифон Зарезан, на влюбените, на моя рожден ден, Асен пристигна в училище с големи торби, пълни с цветя – каза Мартин. – Раздаваше на момичетата от нашия и другия дванадесети клас, на учителките, като им припяваше: „Лале ли си, зюмбюл ли си, фрезия, нарцис... Обичам ви всички.“ Някои от съучениците – и тогава и при други поводи, казваха, че Асен прави това, или

онова, за да блесне. Но Асен си е такъв. Те просто му завиждаха, други – му се радваха... Асен го прекъсна: „Братле, стига сте ме разкрасявал!“ Но Мартин продължи: – Асен има и малко буен характер. Понякога лесно се пали – нали е огнена зодия, но и бързо му минава. Умее много добре да се контролира, концентрира. Освен това е честен и справедлив, добър, безкористен приятел... Асен прекъсна Мартин с усмивка: „Остава да кажеш „борец за правда и свобода“. Мартин му отвърна: – Понякога приличаш на такъв.

– Стига си ме хвалил! Не съм нито Васил Левски, нито Христо Ботев. Не съм за „Левски“, не съм за „Ботев“. Само „Локомотив“!

– Не те хваля – отвърна Мартин, но заради тези твои качества станаме приятели. Ние с тебе, с Анюта, Добромира, както усещам и с Калоян – сме съмишленици.

– Този мой внук говори много убедително – като адвокат. Не случайно записа да учи право. Ясно, младежи, сега ви разбирам вече много по-добре. Да си призная – малко ви провокирах с тези мои думи. И преди всичко – Асен, макар че от гостуването му при нас, го бяхме поопознали.

– Дядо, продължавай да ни опознаваш. Знаете ли, какво се случи с Асен, с нас, през това лято. Бяхме отишли в селото, откъдето е дядо му – близко до Карлово. В къщата бяхме само ние. Дядо му Кръстю бе другаде. Наспахме се добре, поляхме градината... „Мартине, стоп! – прекъсна го Асен. – Няма нужда да разказваш това.“ – Защо да не го разправа? Ще го разкажа! Бяхме обядвали на двора, под асмата и тъкмо се готвехме да си тръгнем, един човек тича към нас и вика : „У вашите съседи излиза голям дим от лятната им кухня.“ С Асен веднага хукнахме нататък, другите – след нас. Външната врата беше отворена, излизаше дим. Съседът почна да вика по име стопаните, внучето, но никой не се обаждаше. Асене, хайде, разкажи ти по нататък – настоя Мартин.

– Добре, щом го започна, ще продължа. Ами, втурнах се вътре, димът беше доста гъст. Но аз познавам обстановката в преддверието, в голямата стая. Бил съм у тях. Видях, че бабата се беше надигнала, дядото лежеше, а пра внучето реवेशе и ги дърпаше да стават. Аз го грабнах, изнесох, хвърлих в ръцете на Мартин.

– Аз също исках да вляза – рече Мартин, – но Асен изкомандва да стоя отвън и пак се втурна вътре. Изведе най-напред бабата, после дядото – олюляваха се... Аз, заедно с хората, които се бяха събрали ги отведохме настрана, далече. Всички помагаха, няколко мъже се опитваха да хвърлят вода, но беше безсмислено. В един момент пожарът лумна, побягнахме...

Асен продължи: – Жалко, че хората бяха малко – летен сезон. Пък и доста къщи стоят празни. Знаете, че някои села опустяват – това е, едно от тях. Добре, че пожарната от Карлово дойде бързо, защото в онзи летен пек, пожарът можеше да се разпространи. Почти цялата лятна кухня изгоря. – „Важното е, че хората са останали живи“ – рече Веселина. – Да, откараха ги в болница. Дядото видя зор, но и той оцеля. Всички се оправиха. Мал-

кото внуче признало, че си играло с кибрит. Запалило нещо, уплашило се, не успяло да го залее с вода, и от там тръгнал пожарът. Когато по-късно разговарях с тези съседни бабата ми каза поверително така: „Асене, добре, че тази пристройка изгоря. Беше част от старата ни къща. Когато я постегнахме, правихме ремонт, нашият син много лошо се нарани. После и други работи, които вършехме в тази пристройка, все не ставаха успешни. Не се чувствахме добре в нея. Така че, добре стана, дето изгоря.“

– Права е била бабата – каза Весето. – Има стари къщи, на които правят ремонт, хората заживяват в тях, но не се чувстват добре. Това се дължи на енергиите, които са се запазили в тях, на лошите неща, които са се случвали в тях... Не става дума за суеверие. Науката, измерванията, които се правят, го доказват.

– Може под тази пристройка да е гео-патогенна зона... – добави Милко. – Най-добре е, всичко да започваме на ново, на чисто. И по отношение на материалните работи, и по отношение на духовните.

– Като награда за стореното получихме покана от клуба на парапланеристите в Сопот за няколко скока – каза Мартин. – А от пловдивската телевизия искаха да направят интервю с нас, да ни снимат, но Асен отказа, ние отказахме.

– Трябвало е да приемете. Това, което сте сторили е добър, отличен пример... – рече Милко. – Брей, момчета, вие сте герои! Браво на вас!

– Е, не сме чак такива, като тези от компютърните игри – засмя се Асен. – Там супер героите ги преследват, стрелят по тях с какви ли не модерни оръжия, но тях нищо не ги лови – мятат се в огън, летят като Батман... И нищо не може да ги спре, никой не ги достига.

– Само пръстът на съдбата, той е всесилният – изрече Милко. – Много смехории, чудесии, фантазия има в тези филми. Понякога и аз погледам, чудя се на света, който показват и режисьори, и аниматори, и учени, писатели... Но какво да се прави? Панта рей – всичко почна да тече с голяма бързина. Светът се променя много бързо. Вибрациите на Гея се променят. Големи промени стават и в личния, обществен живот, навсякъде... – той замълча.

* * *

– Бай Милко, ти, предложи да си говорим за любовта. Отклонихме се от темата. Може ли да продължим? „Може. За любовта, за любовта, аз бих преброял цялата земя – бе казал един поет. Асене, докъде бяхме стигнали?“ – Дотам, че има много видове любов, влюбвания, както и разлюбвания. И много рядко човек може да срещне сродната си душа. Вярвам, в тази съдбовност. Дава ни се, но ние трябва да я търсим, намерим. Аз срещнах хора, които са се открили като такива. Живеят от дълги години заедно, минали са през разни изпитания, перипетии, но продължават да бъдат заедно и с обич, и с любов, и като искрени приятели. Срещнах и млади хора – невероятни, вероятни двойки...

– Верно казваш – рядко се случва между две души любов за цял живот. Да благодарим, че Вселенската, Божествената Любов е вечна, неизменна! От нея произтича живота, тя захранва нашата човешка обич. Човек трябва да обича и да го обичат! – изрече Милко, оглеждайки всички. – Но тъкмо тази наша човешка обич е и много изменчива, променлива. Някои злоупотребяват с нея, използват я като заместител на какво ли не... Затова са изписани куп книги, сътворени са безброй песни, Троянска война се водила... Прав си Асене, рядко се случва човек да намери сродната си душа. Не знам дали с Весето сме такива, но наистина съм благодарен на съдбата, че я изпрати... „Милко, не занимавай младежите с нас“ – прекъсна го Веселина. – Защо бе, Весе? Нали си приказваме за най-хубавото, най-важното нещо в живота – Любовта. Не я виждаш, не я чуваш, в същото време я виждаш навсякъде – небе, земя, планини, долини, реки... Не я чуваш, но тя ти нашепва: Обичай, обичай всичко и всички, с нея работи, твори, служи и напред все върви. Дори да не те обичат, ти, продължавай да обичаш с любовта, която ни е дадена, с която сме сътворени. Само така ще бъдеш щастлив. С тази любов, човек става силен, преодолява всякакви беди, несгоди, радва се на живота, премахва противоречия, укротява хора, животни... – Милко замълча, гледайки гостите със светнали очи. – Нали знаете кой е Орфей! Тук, в Родопите е бил роден. Орфей е казал: „Мой Бог е Любовта!“ Със силата на Любовта и словото, с лира и песен той е укротявал и най-дивите зверове. Вървял си е между тях спокойно, полягали са в краката му... – той млъкна.

Всички притихнаха. От телевизора се чуваше тиха, протяжна песен. „Бай Милко, много ми харесаха твоите думи – каза Анюта – Толкова образно, поетично и реално-небесно описа любовта. Ще ги вмъкна в някое есе.“ „Нали ви казах, че Ани печелеше награди за есе, поезия, но не само на нашите училищни конкурси. И продължава да пише...“ „Мира, моля те, спри! Написала съм няколко стихове – за моя употреба.“

– Анюта пише хубави, интересни стихове, но трудно се съгласява да ни прочете от тях – каза Мартин. – Все трябва да я умоляваме. Но ние си имаме още една поетична душа. Асен е нашият трубадур – поет, певец, на всичкото отгоре – хубавец и отличник спортист – футболист. „Мартине, стига си ме поднасял.“ „Асене, вече няколко пъти си ни идвал на гости и все те слушаме с Весето, че си тананикаш, пееш хубаво.“

– Майка много ми пееше, като бях малък, а и сега обича да пее. Тя ми казваше, че с любов и музика всичко се нарежда, преодолява, придобива... Пък и на мене ми харесва да пея.

– Асен е прероден трубадур – усмихна се Анюта. – С повод, без повод – той си знае, запее някоя песен на български, на испански, по-малко на английски, или каже, изтърси внезапно някой стих. Питаме: Асене, от тебе ли е това? А той отговаря...

– В повечето случаи – продължи Асен, – е от някой наш, или чуждестранен поет и много рядко от мене излиза някакво стихоплетство. Като бях

малък, а и по-голям, майка много обичаше да ми чете и стихове. Тук, у нас, тя завеждаше библиотеката в едно читалище – завършила Държавен библиотекарски институт. И приказки ми четеше, но най-много стихове. Често спираше, питаше дали ми харесват, дали са ми интересни. Наистина ми харесваха. И досега в главата ми стоят като файл много от тези стихове. Помня и доста стихове на испански, които учехме там в училище, други – намирах в някоя тяхна книга. Тези, които ми харесваха, обичах да си ги чета и сам, и на майка ми, и на някои тържества в училище, в квартала, където живеехме. На мама дължа, че обичам да чета. – Асен замълча. „Интересно. Не си ни разказвал за това. Оpozнаваме още една страница от твоя живот.“ – Ани, страниците на моя живот са само 19 години и половина. Догодина, в края на март, ще станат двадесет. Тепърва ще трупам – и аз, и всички ние, опитности, преживявания, случки, изпитания... „Асене, така е. Животът е пред вас, всъщност – пред всички нас“ – рече Милко.

– Леле! Много рождени дни ще празнуваме в началото на Новата година: през февруари на Мартин-Водолея, през Март на Асен-овнето, през май – на Мира, а моят – е чак през есента. „Мила Везничке, ще потраеш до есента. Докато навършиш осемнадесетте години“ – Мартин прегърна Анюта.

– Да чуем сега, какво ще ни каже Калоян. Как е животът на българите в Германия? – попита бай Милко. – Асен ни е гостувал вече няколко пъти и него сме разпитвали за Испания. Що се отнася до живота на германците – слушаме, гледаме по телевизията. Но как вие се вествате сред тях ?

– Общо взето, добре. Знаете, че законовият ред, порядък са по-добри от тук. Не навлизам в подробности, защото не са ми познати. Нито се интересувам от партии, смяна на правителства, макар че общо взето зная кой-кой е в тях, защото това рефлектира както върху мен, така и върху живота на германци, българи, емигранти – проблемът с тях се задълбочи...

– Да, по отношение на емигрантите и Германия, и Европа много се промениха. Светът се раздвижи, развихри, хората от различните континентите се приближават, отдалечават... То винаги е имало движение на хора, дори континенти – на изток и запад, на север и юг по нашата многострадална планета Земя. От колко милиарди, милиони години я има? Някои учени казват от четири милиарда, други – по-малко... Вълнуващ, интересен и вселенско полезен за трупане на опитности е нашият живот на Гея – Милко млъкна. – Пак се разфилософствах. Докъде бяхме стигнали? – обърна се той към Калоян.

– Може да се каже, че свикнахме с живота в Германия, макар че много ни липсва понякога от всичко, което е тук, в България. Заминах заедно с майка и татко, когато завърших седми клас. Продължих образованието си в Германия. Там сме вече от десет години. „Извинявай, че ще попитам: защо родителите ти решиха да отидат в Германия?“ – Татко работеше като началник отдел в едно пловдивско предприятие, което всички го знаят – печелившо, с отлично производство, износ... Беше пряк свидетел, как го

„ликвидираха“, по точно – „приватизираха“. Това постигна и други много добри пловдивски, български предприятия. Приватизацията ги разграби, глътна за „стотинки“ – както се изразяваше татко. Като чуеше „приватизация“ – млъкваше, идваше му да вика.

– Ясно. За съжаление, всички обикновени хора видяхме, разбрахме какво стана, но не успяхме нищо да направим, защото... Пазарната икономика ни глътна – Милко замълча. – Каква работа си намери татко ти в Германия.?

– По специалността. Той е машинен инженер, има голяма опитност. В пловдивското предприятие е започнал като технолог, после конструктор, ръководител бюро и на четиридесет години беше началник отдел – когато го завари приватизацията. В Германия е бил на изпитателен срок по специалността и се е доказал. Германците уважават знаещите, можещите хора. Там той има добра работа. Милко запитва: „А ти, какво учиш в Германия?“ – Завърших технически колеж, сега уча „Психология на бизнеса“. „Ето, още един психолог. Ех, тоя бизнес! Ех, тия пари! То, без тях не може, щом са ги измислили... – рече Милко. – Но нито парите, нито тоя вид бизнес, какъвто сега се шири, ще оправят живота на земята. Още повече го объркват. Калояне, а има ли специалност „Екология на бизнеса“? – усмихна се Милко. – Изучаваната от мен и от моите състуденти дисциплина, разглежда и тази страна.

– Правилно – отговаряш като по учебника. Пише ли в него за Е-та в храните, за отровите, които се сипят във въздуха, водата, земята... Но вие знаете за тези неща. Дано, все повече млади хора от всички континенти да се обединяват за истинска, полезна работа. Радвам се, че Мартин участва в екологична организация, правят, каквото могат. Висшите сили държат планетата Земя, но от нас се иска да се грижим като добри стопани за нея. Чудя се, как има човешки същества, които мислят, че могат да подчинят живата Природа, Земята. Извинявайте – разпалих се, засегнах голяма тема, по която вие сте наясно и която вълнува все повече хора.

– Бай Милко, макар че сега уча „Психология на бизнеса“, няма да се занимавам с бизнес. Интересува ме практическата страна от методи, начини, подходи, ситуации, които се изучават в колежа. Защото ще ми потрябват, когато започна работата, за която се подготвям, която искам.

– Е, няма да питаме каква ще е тази работа. И природата мълчи, когато замисля да сътвори, да направи нещо. Но нали си говорехме за любовта. Калояне, какво ще кажеш за нея?

– Любовта е могъща, космическа вибрация. Тя е единосъщна – както ти каза преди малко. Но разнолика, с многостранни вибрационни проявления. Чрез нея, Божествено-Вселенският разум твори милиони форми: галактики, планети, слънца... Любовта е основата, единството на всичко. Тя е творческият принцип на битието и целият Всемир трепти на нейната честота. „Бре! Какво беше това разяснение!“ – възкликна Милко. „Калоян е по научните обяснения. Докато пътувахме, ни каза, подсказа и други неща“ –

рече Асен. „Значи, сме окъпани от любов, плуваме в океан от Любов!“ – Анюта издигна ръцете си нагоре и ги спусна над главата си, сякаш се обливаше.

– В Любовта е цялото познание на Мъдростта, Истината, Правдата, Добродетелите. Това са космически принципи. Те са в основата на нашия земен живот – Калоян млъкна. Обходи с поглед всички, усмихна се: – Извинете, че задълбах в темата. „Напротив. Ти, направи много интересен изказ – рече Милко. – Стори го, като лектор.“

Асен вдигна палец: – Калояне, бай, Милко, благодаря, че започнахме този разговор. Винаги съм усещал, че нещо много хубаво, необяснимо иде от някъде, сипе се върху всичко, изпълва всичко... И като дишам, като играя, спя, вървя, уча, чета, като се срещам с приятели, като се радвам... Дори, когато съм бил тъжен, пак съм усещал това хубаво нещо, което сякаш ми шепнеше, милваше... Но не съм се питал, не съм могъл да си го обясня така, както вие сега говорите за Любовта.

– И мъдреците казват, че Любовта не може да се обясни – рече Милко. – Но всички за нея си мислим, искаме я, песни ѝ пеем, плачем, тъгуваме за нея... А тя е винаги с нас. Никога не ни е напускала, изоставяла.

– Божествената Любов е вложена в човешката душа още при излизането на човечеството от Бога. Но ние много бавно и славно – усмихна се Веселина – я приемаме, пускаме в себе си, защото потъваме, оплитаме се в гъстата материя... И аз съм минала през това, и други, и вие... Обикновено започва едно привличане, което наричаме – влюбване...

– Такова привличане – от любов, съществува и между частиците на материята, за да образуват нейното сцепление – каза Мартин. – Божествено-Космичната Любов е извън пространството и времето, но тя изпълва и пространство и време, и нас... Както каза Калоян, тя е творческият принцип на целия Всемир, на битието. Където намери празно място в природата, тя веднага го запълва – Мартин обгърна Анюта с ръце.

– Щом човек проявява милосърдие, съчувствие, прошка, обич, доброта... Щом изпитва в себе си едно хубаво, безкористно чувство, това показва, че той е приел частица от Божествената Любов – изрече тихо Добромира, с обичайната малка усмивка върху устните.

– Весе, колко ли от хората на земята са приели, изпълнили сърцата си с тази частица? Трябваше на всички да ни дадеш по един допълнителен късмет като онзи, който се падна на Мира. Веселина подаде на Анюта малка керамична купа, която стоеше в центъра на масата: „Бръкни в нея, вземи.“ Анюта извади дрянова пръчица, обвита с розова хартийка. Разви я и прочете: Отвори сърцето си за Любовта. Весе, благодаря. Колко такива си написала? „Има за всички – отвърна Весето. – Моля, който иска, да бръкне във вълшебната купа.“ Всички си взеха. Асен притисна сърцето си, с артистичен жест, благодари на Весето и каза, че ще носи винаги листчето със себе си, дори когато играе футбол.

– Приятели, искам да кажа още нещо – обърна се Калоян към всички.
– Посветените, гениалните хора от всички области на живота: слово, наука, различните видове изкуства... допринесли за прогреса, развитието на човечеството са били наясно, че любовта е Вселенски принцип. Въпреки изпитанията, трудностите, които са имали, те винаги са работили, творили с тази Божествено-Космична Любов. Реших да споделя това с вас, защото внимателно слушах всичко, което си говорехте за любовта. Ако го кажа другаде, може да изглеждам странен – малко хора си говорят така, както вие за любовта. Но този разговор е предизвикан и от вибрацията на празника Рождество Христово, която се носи по цялата земя...

– Като че ли повече се носи вибрацията на „дядо Коледа“, на „честита Коледа“, а не на Рождество Христово – прекъсна го Милко.

– Дължи се на това, че голяма част от съвременните християни все още носят новите идеи отвън, а отвътре остават със старите си вярвания и идеи, каквито са имали преди християнството.

Веселина направи знак, че иска да каже нещо: – Мисията на религиите преди Христос са имали за цел да подготвят човечеството за Неговото идване и Неговите възвишени идеи. Всички духовни водачи на човечеството, всички учени, философи, писатели, поети, художници, музиканти подготвят човешките умове за разбиране на Христа, на Божествената Истина. Колкото и преходни да изглеждат техните произведения, колкото и променливи да са техните теории, те не са произволни, те се създават под влияние на един всемирен закон на Духа, който работи у хората по специален начин. Всички тези човеци са работили за всестранното повдигане на човечеството, подготвяли са пътя за идването на Христос.

Калоян прочете : „Христос е Божествено космично същество, което иде от централното слънце на Вселената, около което нашето слънце се върти и за 20 милиона години извършва един кръг. От 18 милиона години, откакто човечеството съществува на Земята, тя се е изпълнила с престъпления, човечеството е създадо много тежка карма. Тази карма е регистрирана в аурата на Земята. Вследствие на тези неблагоприятни условия човечеството не е могло да се подобри, издигне и спаси. Толкова тежка била тази карма. С идването Си на Земята Христос изпълва нейната аура със Своята светлина и с това Той трансформира, заличава тази част от човешката карма. Създават се благоприятни условия за човешкото развитие, дава се възможност на човека отново да победи егоизма в себе си и да приеме любовта – самият Христос е носител на Любовта. Останалата част от кармата ще се плати чрез човешките страдания.“

– Значи Христос е имал за мисия, от една страна, да трансформира земната аура, а, от друга – да донесе на Земята силата на Любовта – Асен разтвори ръце, постави ги върху сърцето. – Благодарим на Христовия Дух! Човешкият живот е голямо чудо!

– С Неговото идване на Земята се дава на човечеството възможност да започне своята еволюция – издигането от материалния към духовния свят – каза Мартин.

– Често слушаме да се говори за Христовата религия. Христос не донесе религия. Той донесе едно велико Божествено учение, което може да се приложи на Земята – рече Милко, обръщайки се към всички. – Неговото учение е за Земята, а не за Небето. Исус Христос показва на хората как могат да живеят по Божествен начин според законите на материалния свят. Който живее по земному, в Божествения свят не може да живее. Който живее по Божествен начин, той може да живее и на Земята и на Небето. Христос е движил, движи и ще движи и историческия, и космичния, и мистичния живот на Земята и човечеството. Без Христа няма история. Без Христа няма Космос, сиреч организиран и устроен свят.

– Много обикновени хора – и преди, и сега – живеем, работим, учим, пеем, обичаме... прилагайки Христовото учение с благодарност, зачитане на връзката небе-земя. Едни са правили някога това мълчешком, със силна вяра, молитви... Други – са си позволявали да го изказват словесно. Знаете какво ги е постигало: мъчения, изгаряли са ги на клади... Слава, Богу, че днешното човечество – с изключения, разбира се, има свобода на слово, мисъл, действие – усмихна се Веселина.

– Да, човечеството е минало през какво ли не, за да стигне до днес. Време е вече повече хора да схващат света като живо, материално, духовно и неделимо цяло, до възприемане на живота, като съчетание от полюсите на „дух“ и „материя“.

– Калояне, време е, но още много хора са стопроцентови материалисти. За тях животът е само тук – в гъстата материя, нищо друго не виждат, не признават... Още има спорове между „материалисти“ и „идеалисти“. Кога ли ще им дойде акъла, че животът не представлява само материална част, или че е изтъкан само от идеи – Милко изпъна гръб, помоли Весето да му сипе чай.

Космичната Стълба на Реалността

Калоян отправи поглед към всички: – Времето, в което живеем изисква нов философски мироглед. Космичен мироглед, който се гради върху неизменните принципи на природата валидни за всички епохи. Новата философия се базира на така наречената Космична Стълба на Реалността, която съответства на Дървото на Живота. Тя се явява демаркационна линия между старата епоха, която потъва в архивите на миналото, и новата, която се заражда в наши дни.

– То, все по стълба вървим в живота – рече Милко. – На едни от стъпалата се препъваме, на други – падаме, някои – изкачваме с лекота, повеждат ни нагоре, стигаме и до някой връх... Но човек не може да стои все

на върха. Идва време, когато трябва да слезе от него, да бъде полезен на другите. Само Абсолютът може вечно да стои на върха, защото държи галактики, планети, слънца... И нашата, неговата малка Земя. „Бай Милко, удивляваш ме с думите, начина, по който говориш. Ако е тук нашата класна по български, ще каже: „Ето една красива метафора!“ – Ани, благодаря за похвалата. И аз в училище бях сред добрите по български език и литература. Пиших съчинения, пописвах и някое стихотворение...

– Във връзка със стълбата, се сетих за моята любима баба Ана, която ми казваше: „Асенчо, ти много обичаш да се возиш на Виенско колело, но и животът на човека прилича на колело – ха нагоре, ха надолу... Важно е, да се държиш здраво, каквото и да става.“ „Пък аз се сетих за едно стихотворение от Христо Смирненски – „Приказка за стълбата“. Доста тежко ми беше като идея, размисъл...“ – каза Анюта.

– Това движение надолу – слизане от Космоса, от Космическия човек на Земята се нарича инволюция. Изкачването нагоре – еволюция. Чрез това постоянно слизане и качване, ние изучаваме живота – обясни Калоян. Асен попита с усмивка към кое от тези две – спада революцията.

– Ас, не се шегувай с революциите в човешкото развитие! Зададе излишен въпрос – скастри го Анюта. – Да оставим революциите, войните... Защо в днешно време има побоища, кръвопролития и по стадионите? Спирам до тук.

– Да, сложен въпрос – отвърна Калоян. – Както каза Анюта, преди всичко зависи от степента на нашето развитие. Говори се, че ние – човечеството сме минали бебешката възраст и сега сме в детската градина. Разбира се, това не ни извинява...

– Хареса ми това обяснение – обади се Мартин, с широка усмивка на лицето. – Ще има да ни връщат много пъти на Земята, докато се научим, заслужим да ни пуснат на други планети из необятната Вселена...

– Право казваш внук, мой. Като идем горе, ще ни питат какво научихме на земята. Ще ни дадат някоя задача и ако не можем да я решим, ще кажат: „Хайде, отново на земята, има още много да учите.“

– Много светли сили бдят над планетата Земя и човешкия живот защото сме ценни създания, като такива форми на съзнание... И търпеливо следят нашето развитие, като разбира се, ни насочват, помагат, дават ни всичко необходимо: изобилие от всякакви блага, идеи... – потвърди Калоян. „Защото човекът е венец на Природата!“ – издекламира Анюта.

– Добре го е казал Шекспир! Но дали всички човеци сме венци на природата? Има някои, които сами си слагат корони, кичат се с корони, с власт. Венците са за ония, за които можеш да изречеш с уважение, почит, възхищение: „Ето, Човекът!“ – Милко замълча. Обърна се към Калоян: – Извинявай, че те прекъснах. Та каква е тази стълба, за която спомена преди малко? – запита Милко.

– Стълбата на Космичната реалност води човека постепенно от сетивното, от повърхността на живота към невидимото, непознатото, което е

отвъд времето и пространството и съхранява мистерията на Безсмъртието – изрече бавно Калоян. Направи кратка пауза и продължи: – Първото стъпало на Космичната стълба е Материята, която е кондензирана енергия; второто стъпало – енергията е кондензира Светлина; третото стъпало – светлината е кондензирана Мисъл...

„Чакай, чакай малко – прекъсна го Милко. – Много бързаш, трябва да го възприемем. Колко са тези стъпала?“ Калоян отвърна: „Седем.“ Ани веднага рече: „Аха! Седем цвята в дъгата, седем дни в седмицата, седем ноти в една октава...“ Мартин добави: „Седем са и основните енергийни центрове в нашето тяло. Седем хълмове-тепета някой е поставил в Пловдив – усмихна се. – Жалко, че от незнание са разрушили Марково тепе. Няма нищо случайно в живота ни на Земята, във Вселената.“ Милко рече: „Не съм изчел Библията, но в Битие се говори за 7 дена, през които Бог е създал света. Значи тези 7 дни-епохи се вземат като мярка на времето...“

– Да. Времето и пространството представляват две величини, които определят хода на човешката еволюция – потвърди Калоян. – А светлината е така да се каже – мастилото, с което се пише историята на Космоса. Тази мисъл е отвличена, но става понятна, когато спрем вниманието си върху фотографията... Мартин допълни: „Светлината отразява и образите в нашите очи. Светлината е причина за отразяване границите на нещата. Зад светлината се крие нещо по-висше от нея.“ – Светлината е разумна сила. В космичната стълба на Реалността се вижда нейното място, произход, роля – Калоян замълча. Милко го попита, ще даде ли допълнително обяснение за тази стълба. – Щом искате... Калоян обходи с поглед компанията. – Като чу: „Разбира се, съгласни сме...“ Калоян каза, че трябва да изтича догоре, да взема телефона от раницата си.

– И аз ще дойда с тебе – изправи се Мартин. – Трябва пак да сложа дърва в печките – за последно. – Ако загаснат, Ани може да дойде тук, да спи в хола на дивана.

– Внимавайте, като се качвате по стълбите нагоре, като слизате надолу – да има добра еволюция и инволюция – поръча Милко, засуквайки късия си мустак. Асен каза, че излиза навън да подиша планински въздух, да разведри главата си.

* * *

Момичетата поискаха още билков чай и Весето отиде да направи запарката. През това време Милко разговаряше с девойките. Попита Анята, дали това, което говори Калоян ѝ е интересно. Тя отвърна с категоричното: „Да, защото отговаря на новото в нашия живот.“ Попита и Добромира дали е запозната с нещата, за които говори Калоян. Тя каза, че само отчасти, защото в къщи имат книги с подобна тематика и че нейните интереси са предимно в областта на биологията, химията. А интересите на Калоян са в техниката, науката.

Момчетата бързо се върнаха. Асен извести Милко, че е проследил изкачването и слизането на двама Земяни по Космичната стълба и каза, че отлично са се справили с еволюцията и инволюцията. Калоян се усмихна: „Сигурно ви дойде много от моите приказки. Сега ще бъда кратък.“ Мартин попита, може ли да запише нещо от това, което ще говори.

– Разбира се. Макар, че не съм лектор. Нямам претенции за такъв, но обичам да разговарям на подобни теми. Изучавам ги, споделям наученото с приятели, с хора като вас, които проявяват интерес към тях. „Може да станеш лектор! – убедително изрече Милко. – Всички те слушаме с интерес.“ Калоян сведе поглед към мобилния: – Ще говоря чрез точни цитати. Първото стъпало на Космичната Стълба на Реалността е заложено в най-сгъстената област – света на материята и формите. На това ниво са потопени дълбоките корени на живота.

– Съгласен. В материята са нашите корени. Както дърветата са вкоренени в земята, така и ние, хората сме вкоренени в нея – рече Милко. „Планетата Земя е материална планета – рече Мартин. – Не е газов гигант като Юпитер.“

Калоян изчака коментара и продължи: – Материята представлява кондензирана енергия. Съвременната наука достигна до заключението, че материята е безкрайна. Тази безкрайност на материята прониква в света на енергията. Затова второто стъпало на Космичната стълба е – той замълча, подканяйки с поглед някой да продължи. Мартин веднага изрече: „Енергията е кондензирана светлина.“ – Правилно. Второто стъпало също е в корените на живота. Милко попита какво означава понятието „кондензирана“. – Слизане от едно по-висше ниво в по-ниско – обясни Калоян. – Затова на третото стъпало стои светлината. Тя е еквивалентна на кондензирана мисъл. „Сигурен съм, че е така! – отсече Милко. – Ако бяхме като някакви плаз моди, които живеят само в тъмнина, в тъмница, без светлина, нямаше да имаме и мисъл.“ – Да. Светлината има отношение към човешкия мозък – потвърди Калоян. – Една част от науката вече е стъпила на това трето стъпало. От него нататък се срещаме с метапсихичните и свръхсетивните области, които ни отвеждат към Космичното единство, или живот за Цялото.

– Галактики, планети, слънца... – всичко е едно Цяло! И ние – хората на Земята сме безценни частички от това Цяло – изрече Мартин с въодушевление.

– Значи на четвъртото стъпало стои мисълта – рече Милко. – Често съм се питал: аз сам ли си мисля, или някой ми помага в тая работа. Честно ви казвам, размишлявал съм върху това. Медицината, с огромния екипаж на нейния кораб се носи сред вълните от гънки на човешкия мозък опитвайки се да обясни сложността на мисловния процес...

– Колко е хубаво, когато някой мисли за теб и ти изпраща добри, светли мисли, пожелания – изрече Анята поглеждайки към Мартин. Той се усмихна: „И тези положителни мисли летят със скоростта на светлината.“

– Мисълта е мощна сила. Но не човекът е създал мисълта. Тя има Божествен произход – идва от висшите светове и се проектира в нас – бавно произнесе Калоян.

– Благодарни сме на тези, които се занимават с анатомия на нашите тела, физиология на нашите органи, системи, психика... Човекът е чудно същество! – Милко разтвори ръце. – Но не го е сътворила медицината.

– Тя работи върху човека, но не може да обясни защо се случват „небивалици“, чудеса... без лекарства, без лечение, без оперативна намеса... Такива чудеса винаги е имало, ставали са в нашия живот – с учени, гениални, обикновени хора – каза Добромира.

– Тези чудеса идват от така наречения свръхсетивен-метапсихичен свят. Човек трябва да преодолее границите на сетивното познание, за да проникне в метапсихичните области. „Калояне, ти да не си преодолял сетивното познание?“ – Не съм станал ясновидец, бъди спокоен бай Милко – усмихна се Калоян.

– Аз съм спокоен каквото и да се случи в живота. Защото съм изпитал реалното и връзката му с нереалното; възможното и невъзможното; постижимото и непостижимото. Изпитал съм и лошото, но то ни учи на нещо – в края на краищата и лошото се превръща в добро. „Така казваше и моята баба Ана: Асене, каквото и да ти се случи, мисли, че е за добро.“

– Всичко е за добро, но напоследък се навъдиха доста баячки, врачки, лъжливи ясновидци – използват ситуацията, нуждите, болките на хората... Трябва да внимаваме – Милко вдигна показалеца си нагоре. – Истински ясновидци, прорицатели винаги е имало от както свят светува. Те са знаели, можели да предвещават събития, давали са безценни съвети, помагали са и на царе, и на обикновени хора...

– Във всеки човек са вложени духовни способности и чувства, които трябва да се развиват. Аз опитвам да работя върху себе си, да развивам шестото чувство-интуицията – каза Калоян. – А истинските ясновидци, посветените виждат и в миналото, в бъдещето, във всичко, което става на Земята, в целия Космос. Може ли да продължа? „Давай, интересно е, макар че не мога отведнъж да вдяна какво става по тези стъпала на Космичната стълба“ – усмихна се Анята. „Споко, Анята, повторение – му е майката, тепърва ще има да го учим, да го изпитаме в живота“ – Асен погали ръката ѝ.

Милко се обърна към Калоян: – Ти, стигна до там, че светлината стои на четвъртото стъпало и е кондензирана мисъл. Давай нататък! От какво е създадена мисълта? – Калоян огледа всички и бавно, почти тържествено изрече: „От могъщата, космична вибрация на Любовта, с която е сътворена цялата Вселена.“

„Ето я Любовта! – възкликна Анята. – Пак стигаме до нея.“ Асен потри ръце: „Значи, вибрациите на любовта са сътворили мисълта и така сме станали мислещи същества. Ами, ако ни бяха оставили само с физическо тяло, набъкано с енергия, без мисъл и любов, на какво ли щяхме да

приличае?“ „Брат, на някои от извънземните-урунгели, където ги показват във филмите – отвърна Мартин. – Макар, че от нас – има и по-високо развити форми на съзнание...“ „Много сме си добре такива, каквито сме сега – засмя се Асен. – Чудо сме...“

Калоян сведе очи към телефона, прочете: „Проблемите на телепатията, на второто виждане, пренасянето на усещанията, предаването на мисли са не само обекти на научни изследвания, но намират също и практическо приложение. Свръхсетивното възприятие се нарича „живо знание“. Това знание е ориентирано към безграничното и вечното. То разкрива, че мисълта е кондензирана Любов.“

– Когато почнахме разговора за любовта – обърна се Анюта към Калоян, – ти каза, че тя е могъща космическа вибрация, творческият принцип на битието и целият Всемир трепти на нейната честота.

– Затова е казано: „Бог е Любов!“ – изрече Веселина с усмивка. – И много хора по земята усещат това, знаят това, живеят с любов и прошка, с доброта... каквото и да става, каквото и да им се случва... Влезе ли любовта в човека, с нея заедно иде и всичко велико, красиво.

– Учените казват, че Божествено-Космичната Любов слиза при нас чрез етерното пространство – допълни Мартин. – Анюта попита какво представлява етера. – Ще ти обясня, но сега да изслушаме Калоян.

Асен се понадигна от стола и бързо заговори: – Щом мисълта е кондензирана Любов, защо има толкова много хора, които живеят, работят, създават семейства, деца, казват, че се обичат, а постоянно са недоволни, главите им са пълни с отрицателни, мрачни, тъжни мисли...

– Асене, причините за това са много и най-различни – свързани преди всичко със земния, физическия ни живот – каза Добромира. – Но най-важната причина е духовната – тези хора не са пуснали, приели в мислите си, в сърцата си прошката, добротата, Любовта...

– И аз съм имала такива мрачни периоди. Признавам – Анюта сложи ръка на сърцето си. – Слава, Богу, че не траят много дълго – тя погледна към Мартин със закачлив поглед.

– Ясно, Божествената любов се дава на всички. Но на практика излиза така: ако мислиш, чувстваш, постъпваш с частиците на тази любов, ще живееш добре, ако не мислиш, не чувстваш, не постъпваш с любов – задръстваш се от разни-безобразни тъмноляви мисли, чувства, постъпки... „Ас, ти ме смая с това откритие!“ – Анюта му стисна ръката.

– Да знаете – в света шетат много добри, но и много лоши мисли... – рече Милко. – Човек може да улавя и от едните, и от другите... Трябва да внимаваме.

Калоян изчака коментара и продължи: – Следователно, на петото стъпало стои Любовта. Тя е проекция на Духа. По пътя на наблюденията и опита науката дойде до заключението, че материята сама по себе си е безкрайна и вечна. Това е най-важният постулат на материализма. От друга

страна, съзнанието или Духът – както го наричат идеалистите, също се приема като безкрайно и вечно.

– Така, така, времето, в което живеем, категорично вика да се обединят материалисти, идеалисти, философи, църкви, религии... Живеем под едно небе, на една земя, Бог е един за всички – каза Милко. – И Христос е един за всички – добре, че поне в това сме единни, щом сме признали, говорим, пишем, че има стара ера – преди Христа и нова – след Христа.

Веселина повдигна ръка, отвори длан: – Могъщият Космически Дух на Христос повдигна човешката душа, освободи я, показа, че в нея са вложени несметни богатства. Защото душата е вечна енергия, както Бог е вечен. Всичко може да изчезне в света, но Душата – никога. Не може да изчезне отломка от Космичното съзнание. Тя излиза от своя първоизточник като Божествен лъч и влиза в необятната Вселена, за да извърши работата, която ѝ предстои. И как да върши тази работа? – обърна се тя към всички. – С любов. Защото Божествената любов е вложена в човешката душа още при излизането на човечеството от Бога.

– Съвременният човек не може да издържи на трептенията на тази Божествена любов, но може да приеме прашинка... усмихна се Мартин. – Има още много да живеем, постепенно ще се приближаваме до нея, до огромното Космическо познание. – „Ех, тая любов! – въздъхна Анюта. – Толкова трудно се разбираме, понасяме помежду си, в семейството, в обществото, между народите... Противоречия, колкото щеш.“

– Мила Ани, не тъгувай! Малко по малко вървим в пътя на любовта. За някои хора този път е много труден, защото те още не са се пробудили духовно. За други – е по-лесен. А онези, които са вдъхнали, отворили сърцата си за любовта се обединяват, работят заедно за осъществяването на добри идеи, цели, идеали... Те служат на всички, на цялото човечество. „Весе, ние сме от обикновените. Но също сме изпълнени с хубави стремежи, мечти...“ – Ани, ние-обикновените също сме талантиливи, ценни за себе си и нашето развитие, за другите, за общия живот на земята и Космичното Цяло. Малките неща, които вършим, стига да ги вършим с любов, допринасят полза за всички – Веселина подкани Калоян да продължи.

– Следователно, на шестото стъпало стои Духът, който е проявление на Великото Космично Начало. Чрез него се изявяват космическите принципи, закони... Той слиза отгоре и влиза в материята. От гледище на физическия свят Духът е невидим, но от гледище на Божествения свят той е тъй обективен, както тялото във физическия свят и както душата в духовния свят. За да разбере човек какво нещо е духът, душата му трябва да се пробуди. Защото само душата има пряко общение с духа. Без душа ние нямаше да имаме никакво понятие за духа. Душата е вечна, тя минава през милиони форми, непрекъснато се изменя и по такъв начин се развива, добива нови качества. – Калоян вдигна очи от телефона: – Духът е живата, абсолютна, мощна енергия, която движи всичко. Първичното в човека – това е неговият дух. Затова духът на човека е вечен. Той непрекъснато слиза,

проявява се и отново възлиза, като върви едновременно в три посоки, от които се пораждаат три стремежа: към живот, към знание, към свобода.

Настана минута за размисъл. Анюта пораздвижи горната част на тялото, сякаш искаше да затанцува и каза: – Значи думата „духовен“, „духовност“ произлиза от Дух – от това, което движи всичко. Отлично!

Веселина се усмихна: „Човешкият дух е автор на всички неща на Земята. Всички науки, всички изкуства, всички религии, всички епохи и култури, през които е преминала Земята, са създадени все от човешкия дух, който още не се е напълно проявил.“ А Добромира тихо добави: „Самото физическо тяло на човека с всичките му органи, с всичкото му устройство е създадено от неговия дух. И когато тялото на един човек се съгражда в утробата на една майка, духът на човека взема участие заедно с духа на майката при изграждане на тялото.“ Мартин веднага допълни: „Защото всички сили, които действат в Космоса, са достойни на човешкия дух. Той може да оперира свободно с материята – може да я съгъства, да я разрежда, да я моделира.“ „Значи, като съм бил в корема на мама, моят дух, заедно с нейния – сме поискали да имам това тяло. Е-ха! – Асен поглади гърдите си. – И затова съм излязъл такъв. Обичам тялото си. Обичам и душата си, духа.“ Добромира се усмихна: „Днес на бременните жени се говори за така наречената преднатална подготовка... Бременните жени трябва да се учат. Говори се за тези неща...“

– Духът! – проточено изрече Асен. – Без дух – нищо не става. При спортистите се изисква висока класа на професионализъм, постигнат със силен Дух, силна воля и силна вяра за победа. – „Ха! Духът от шестото стъпало да не е само за спортистите?“ – Анюта настъпи Асен. – Благодарят ти за нежното настъпване по крака. В сравнение с нашето ритане по стадионите, твоето беше като погалване. Приятели, извинете за казаното от мен преди малко. Не само за спортистите е нужен силен Дух, а за всички. Но, ако го искаш, викаш, работиш дисциплинирано, постоянно с него. Нали е същото и за Любовта. Ако мислим за нея, ако я искаме, търсим, ако изпълваме сърцето си с нея, тя ще бъде винаги с нас, дори без конкретен обект, образ. Макар, че е много хубаво да е свързана с конкретен образ... – той се засмя, събирайки молитвено пръстите на ръцете си.

– Асене, любовта е първият плод на духа, с който е сътворена Вселената. Духът е, който със светлина изтъква добрия живот в човека. Казано е: „Всекиму се дава Духа за полза.“ „Колко ли още плодове има след любовта? Сигурно и от тях текат сла-а-дки сокове“ – проточи Асен. – Наистина текат – засмя се Веселина. – Прегърнеш ли любовта, с нея идва радостта, мира, вярата, дълготърпение, милосърдие, въздържание... – изреди Веселина. – „Верно, усетил съм, че щом съм във вълната на любовта, ставам радостен, по-кротък, по-търпелив, по-въздържан...“

– Ас, ти си екстра! – Анюта размаха ръка под носа му. – Ти си радостен човек, миролюбив, добър си, изпълнен с вяра, че всичко можеш да постигнеш... Ние да му мислим. „Ануш, не ме възхвалявай! Да не мислиш,

че винаги съм бил такъв, какъвто съм сега, в този период от живота. И мрачен съм бил, и разочарован, и недоволен, и вкиснат, обиден, ядосан, лош...“ – Ами! Не мога да повярвам в този ти образ, който току-що изповяда. „Всичко това, което изредих не се изсипваше върху мен изведнъж, а на малки порции. И слава Богу, бързо отминаваше.“ – Признавам – мен по дълго време ме държат някои мрачни състояния, настроения... Сигурно всички минаваме през тях. Асен отвърна: „Не всички – има златни хора, двадесет и четири каратови, които винаги са на правата линия и светят като сутрешното слънце. Ануш, но и ние от време-навреме заприличваме на тях“ – засмя се той.

„Такива ви искам – да заприличвате на слънцето! Че без него, за къде сме“ – Милко засука късия мустак, погали брадичката си. „Засега сме в слънчев период! – с уверен глас изрече Асен. – Вярвам, че ще го задържим, удължим...“ „И аз доста се промених през тази 2017 година – каза Анята, добавяйки тихичко: за добро.“ „И с мен станаха няколко положителни промени“ – съобщи Калоян. – „С мене – също – каза Добромира. – Може би това се е случило с доста хора.“

– Да, случило се е с доста хора – потвърди Веселина. Защото според значението, енергията, която носят числата от 2017 година, тя бележи ново начало в живота на земята.

– Ясно. Затова и ние, така събрани, се озовахме при вас, в Момчиловци – усмихна се Анята. – И стигнахме до седмото стъпало. Калояне, ще се изкачим ли до него?

– От всичко казано следва, че материята е външната страна на живота и съзнанието, а Духът е вътрешната страна на живота. Те намират допирни точки в седмото стъпало на Космичната Стълба на Реалността – Великото Божествено Начало. – Калоян млъкна, обхождайки всички с поглед. – Свърших. Извинете за лекцията – така да се каже.

– Защо се извиняваш? Калояне, благодарско за това, което ни каза. И така подредено – рече Милко. – Макар, че открито свят-светува, хората са знаели – на върха, на седмото стъпало стои Бог. Както го наричат учените – Абсолютът, Първопричината на нещата. Пожелавам ти да изнасяш тази своеобразна лекция и пред други хора, защото чрез обясненията, които направи, все повече се доближаваме, опознаваме връзката на нашия земен живот с Божествения, Космичния. И да говориш често пред младите по този начин – модерният човек е безбожник.

– Не съвсем – отвърна Калоян. – Днешният човек се нуждае от ново обяснение на висшето Божествено-Космично познание, което в основата си – както знаем, е Христовото учение. Преди две хиляди години Христос даде много малко от това учение на тогавашните хора. Интересно е, че по онова време се раждат и готови души, които са били първите негови ученици. Те не са били само рибари и митари. Те са били посветени от миналите прераждания. Но общо взето, по онова време хората не са били гото-

ви за наука. Ето защо Той е говорел с притчи. Сега тези притчи се разшифроват...

– Не случайно на Рождество Христово почнахме този разговор. Калояне, продължавай да разкриваш висшето знание по начина, както го стори тази вечер. Всички трябва да се подготвим за новия живот, за новата наука, за новото разбиране, които може да наречем с общото име „духовна наука за здрави хора“. Смятам, че ние сме от тях – Милко се изправи, протегна ръка към Калоян.

Асен се пресегна през Добромира, сложи ръка върху рамото на Калоян: – И аз благодаря. Едно е да чувстваш, усещаш нещо, друго е – да ти го разяснят по този начин, както ти го направи. Хареса ми тази „духовна наука за здрави хора.“ Почвам да се подготвям за нея – усмихна се Асен.

Милко отпрати поглед към всички: „Ей, младежи, като че ли си говорехме за любов.“ „За любов, бай Милко, за любов“ – засмя се Асен. „Приятели, открих Америка! – изрече Анюта с висок глас. – Обичта, за която всички копнеем идва от Божествената вибрация на Любовта. – И добави с по-тих глас: – Без нея няма и не става: Обичам те.“

– Мили гости, вие учите най-различни езици и знаете как е думата „любов“ на английски, испански, френски, руски... Но само в българският език има две думи за „любов“ – „любов“ и „обич“ – каза Веселина.

– Ей, много ви обичам! Обичам всички – и лоши, и добрички. Прегръщам целия свят, с любов и обич – издекламира Анюта с разтворени ръце. „Започни от мен. Най-близко съм до тебе.“ – Стани! Любовта иска изправени, изправни хора – Анюта потегли Мартин за ръката. Дватамата се прегърнаха, целунаха набързо, издувайки устни. Всички изръкопляскаха.

– Като ви гледам, всички тук сте във вълната на Любовта, заедно с нас – засмя се Милко. – Какво по-хубаво от това! Щем, не щем – всичко иде и всичко дължим на тази Космична Стълба на Реалността. Някои не го осъзнават, други се инатят като магарета на плет. Но рано, или късно, животът го доказва. Калояне, като те гледам, ти си най-голям по години. На колко си? „На двадесет и три и половина. Роден съм на дванадесети юли. Зодия – Рак.“

Мартин стисна ръката на Калоян: „Смея да кажа, че това, което говори, ми е познато. Но сега разбрах точната подредба, свързаност от материя, енергия, светлина, мисъл, любов, Дух, Божествено Космично начало. Утре ще те питам за нещо.“ Асен поиска Мартин да му прехвърли записаното. А Добромира прегърна Калоян и му пошепна: „Ще трябва да кажеш това и на Дафи, на дядо Добри, преди да си тръгнеш. Знаеш, че те също се интересуват от новото в науката, културата...“

– Ей, момци, тази вечер вие ме шашнахте! Много яко! Заслужавате по една вода от аязмото – от първото стъпало на Космичната стълба. Мили момичета, Весе, извинете, че тази вечер в разговора за любовта участвахме повече ние – мъжката част от народното събрание си каза думата. Утре вечер ще посветим на вас. Отивайте да лягате, гледам притварят ви се очи-

те. Утре ще ходите на ски. Добре, че хвана студено-снегът ще се задържи по пистите. Зимата тази година е по-студена.

„Сложила съм ви по две родопски одеяла над леките завивки в чаршаф – обясни Веселина. – Ще ви бъде топло, сигурна съм. И ще се наспите добре.“ „В стаите ви има по една електрическа духалка. Като станете сутринта, пуснете ги, докато се обличате, миете...“ – поръча Милко.

Мартин отново напомни, че утре ще бъдат на пистата край Момчиловци – ще бъде ден за адаптиране. Ставане в седем без петнадесет. Анюта веднага реагира, че това е много рано. Мартин ѝ посочи часовника на стената: „Сега е десет и половина. Докато легнете, може да стане единадесет. До седем сутринта има цели осем часа. Ще се наспите и преспите. В планината човек се напива бързо.“

Младежите пожелаха на стопаните лека вечер и добри сънища. Студеният планинският въздух ги по разсъни. Анюта улови за ръка Мартин, притисна се до него. Докато изкачваха стълбите Мартин спря: „Погледнете небето, пълно е със звезди. Всеки човек си има по една звезда.“ Анюта каза: „Иска ми се да имам три. Започвам да ги търся...“ Мартин протегна ръка към югоизток: „Погледнете натам. Вижте ли най-ярката звезда? Това е Сириус.“ Всички бяха еднодушни, че тя е най-ярката и най-красивата. Анюта почна да разпитва Мартин за звездата, но той каза, че е време за сън. „През всичките нощи, докато сме тук, Сириус ще бъде на небето.“

Чувстваха се леко изморени, преизпълнени от преживяното през деня, от споделеното през вечерта. Разделиха се по стаите с пожелания за добри сънища. Щяха наистина да имат спокоен, планински сън, различен от този в Пловдив.

Докато се събличаха, обличаха пижамите, Анюта правеше кратък обзор на деня: „Мира, не мога да повярвам, че през този ден ни се случиха толкова много неща. Не съм и предполагала какво ни очаква, макар че в Пловдив се опитвах да си представя.“ „Ани, аз също. Очакванията ми надминаха това, което и аз се опитвах да си представя. А какво ще се случи през следващите дни...?“ Анюта се засмя: „Ще видим. Приятелите на Мартин са много готени, чаровни... Но едното от двете момичета, които дойдоха по-късно, ни слушаше, наблюдаваше някак особено...“ „Ани, ти също си по наблюденията, анализите, кой-какво казал, как го казал, направил...“ – проточи глас Добромира. „Да, такава съм. Затова забелязах, че тази Симона ни изучаваше, а когато се обръщаше към Мартин, очите ѝ, лицето придобиваха по-друг изглед.“ „Анюта, ти не си ревнива – остави тоя „по-друг изглед“. Те се познават от деца – заедно са израсли. Хайде, да лягаме.“

Анюта закачи една от блузите си в малкия гардероб. Помота се още малко из стаята, загаси лампата. „Хубаво момиче е тази Симона, интелигентна, учи в Смолян, десетокласничка, но изглежда по-голяма, по-зряла...“ „Ани, докога ще говориш за Симона? Мартин е с тебе, вие сте заедно от година и половина...“ „Запознахме се с Мартин преди година и по-

ловина, но много малко сме били заедно. През зимата той е непрекъснато на ски – при баба и дядо, на хижа „Здравец“, в София – на Витоша, с приятели. През лятото е зает с планинско бягане, с еколозите... Откъде да знам с кого е Мартин през това време, какво прави...“ Добромира я прекъсна: „Прави това, което току-що каза. Стига с тия съмнения. Вие с Мартин имате силна спойка...“ Анюта се засмя: „Е, това за първи път ми го казваш. Спойка – странна дума. Но ти вярвам за спойката. Ти много точно усещаш...“ „Спойките ги правят частиците на любовта – нали за това си говорихме тази вечер. И да сънуваш спойката с Мартин.“ „А ти, да сънуваш едни очи, които те гледат с трепетно очакване...“ „Много поетично ги обрисова. Асен наистина има едни такива очи... От всичко, което чух тази вечер за него, от това, което си говорихме, споделяхме, почвам да го опознавам.“ „Мира, студентският празник, на който бяхте заедно, не се ли брои?“ Мира се засмя: „Той беше само „увертюра“ – казано на твоя музикален език. Хайде да спим. Спи ми се. Сладки сънища.“

ГЛАВА 3

Посрещане на слънцето

Мартин почука на вратата на момичетата: „Анюта, Мира, събуждайте се!“ Ослуша се и пак почука. „Вече сме будни, отвърна Анюта. Стига си чукал! Още няма седем без петнадесет.“ Мартин отвори вратата: „Добро утро. Светло утро.“ „Не е светло. Още е тъмно“ – отвърна Анюта. „Ей, сега ще разсъмне. И утрото ще бъде светло, ясно, днес ще има слънце – Мартин пристъпи до леглото, целуна Анюта по челото. – Мира, добро утро. Какво сънувахте през тази нощ? Спали сме цели осем часа.“ „Като се видим на закуска, ще ти кажем. Сега ни остави да се оправяме. И затвори вратата!“ – изкомандва Анюта. „Слушам и изпълнявам! Чао, до скоро.“ След минута Мартин отново отвори вратата: „Момичета, засега ние ползваме банята и тоалетната, но след малко слизаме долу – там ще се до оправяме. За дамите – винаги сме готови на отстъпка. – Той пристъпи към леглото на Анюта, поглади я с пръсти по носа. – Да не почнеш да се гримираш – няма да ходим на концерт или на балет. Мира, пригответе се спокойно, но не се мотайте.“

Като слизаха по стълбището, момичетата видяха Асен на двора. Беше с гръб към тях, правеше някакви упражнения с клякане, отскачане, обтягане... Анюта побутна Добромира да спрат и го погледат. Той почна да вдига и гири. Анюта се провикна: „Асене, добро утро! Много си се засилил. Да не играеш мач на Снежанка.“ Асен отвърна на поздрава, огледа ги, с примижали очи: „Много хубаво сте се наспали. Изглеждате великолепно!“ Анюта попита какъв е този ластик. Асен предложи да го разпъне, но тя

отказа: „Не е за мене. Ние влизаме.“ Асен каза на себе си: „Достатъчно!“ И ги последва.

Момчетата седяха около масата заедно с Милко и си говореха, пиеха чай. Весето шеташе в малката кухня, от където се носеше апетитно ухание. Върху масата бяха поставени купчина от малки и големи чинии, чаши, буркан с мед, прибори, салфетки, резенчета лимон, джинджифил, цитрусови плодове...

Момичетата се спогледаха и с усмивки, с напевен глас едновременно поздравиха: „Добро утро. Светло утро.“ Весето цъфна усмихната до тях, запретнала ръкави, при вързала косата си с малка, триъгълна бяла забрадка и попита как са спали. „Без да помръднем“ – отвърна Анюта. „А вие?“ – обърна се към момчетата. „И ние-така“ – отвърнаха те. „Само Асен ни събуди за малко. Отиде на тоалетна. Гол-голеничък, както го е майка родила – засмя се Мартин. – Пък легна с пижама.“ „Като бях малък, майка ми казваше да си махна гащите, да не ме стягат. Когато времето беше топло, се измивах и лягах гол в леглото. Свикнах да спя така и когато ставаше студено. Понякога лягам с пижама, но като се стопля, събличам горнището, сритвам долнището...“ „Добре, че ни каза. Ако се срещнем случайно пред тоалетната, да не се развикам“ – засмя се Анюта.

Милко приветливо огледа момичета: – Много сте красиви, сияйни! Сядайте, да украсите нашето мъжко присъствие. Че без вас, без жените, ние, мъжете не сме за никъде. Мартине, стани, посрещни Анюта. – Той се изправи, отместа стола, покани я. Асен направи същото – Добромира седна между него и Калоян.

„Браво! Часът е седем и тридесет. Оправили сте се за половин час“ – „Марти, за четиридесет и пет минути, защото станахме в седем без петнадесет“ – отвърна Ани. „От кога стана така точна?“ „От както общувам с тебе“ – бутна го тя с коляно. „Общувам – странно звучи. Значи все пак имаме нещо общо“ – Мартин долепи коляното си до нейното.

– От лицата на всички личи, че сънят ви е бил като на младенци – каквито сте – каза Весето. – Заповядайте, налейте си чай от мащерка, жълт кантарион, листа от малини... – тя посочи голямата керамична кана. А който иска само топла вода – от стъклената кана. „Има ли кафе?“ – попита Анюта. – Засега няма – заведението не предлага кафе на гладно, а само след закуска.

– Ани, нали ви казах, че в къщи генерал е жената, а навън, в света – генерал е мъжът. Весето ръководи парада на храненето, подреждането, на по-фините неща в дома... – Милко погледна Анюта, с лека усмивка.

– При Весето редът е такъв: най-напред ни кара да прием топла вода, или билков чай с лимон, мед, джинджифил. После ни дава някакъв плод, да ни освежи с витамини и чак тогава ни захранва яко – каза Асен. – Това научих от гостуванията при тях. Даже почнахме да прилагаме този ред с моя дядо Кръстю. Той имаше някакъв проблем... Но след тримесечно пиене на топла вода сутрин, десетина дни лайка, стомахът му се оправи. Сега

дядо продължава така. И аз почнах да пия топла вода на гладно – чувствам се прочистен, но само когато сутрин имам време.

– И у нас, сме така – каза Добромира. – От малки – Дафи ни учеше с Калоян най-напред да пийнем чашка топла вода или чай от липа, лайка, а после ни даваше закуска.

– Майка също ме учеше на това – сподели Анюта. – В къщи не прием лекарства, а билкови, хомеопатични чудесии. Майка ни напътства, следи всичко. Имаме и книги за Разделно, Здравословно хранене. Баща ми обичаше да си хапва каквото види, смесваше сладко и солено, пържоли със сирене и кашкавал... Майка му викаше да не прави така, но той заявяваше: „Всичко отива на едно място...“ Чак когато се появиха при него проблеми, почна да взема мерки, да слуша съветите на мама, да пие топла вода на гладно, чай от билки, да спазва и други неща, които отричаше. И разбра, че има ефект. Аз не знам какво ми става напоследък, но щом се събудя, не пия най-напред топла вода или чай, а кафе.

– Анюта, развиваш вредни навици, защото стоиш до късно пред компютъра, пред телевизора. Лягаш си по малките часове – Мартин прегърна Анюта, гледайки я в очите.

– Това, което каза за татко ти, се случва с доста хора – каза Веселина. – И само, когато видят зор, започват да се ограничават, да прилагат някои важни, но прости истини и за хранене, и за пиене, и за живота, който водят. Радвам се, че във вашите семейства също прилагате „рецептата“ на топлата вода, подбирате храните... „Чаят ухае на Родопите“ – каза Добромира. „Ароматът е вълшебен! Не съм пила такъв чай“ – вдъхна Анюта. – Още в началото, като се оженихме с Милко и заживях в Смолян, ходехме и беряхме билки – той ми ги показваше, от него ги научих – Веселина стана от масата. – После, заедно с дъщерята и сина – бащата на Мартин – ходехме заедно за билки, горски плодове, гъби...

– А после – с Весето и дядо, ходехме и ние – четиримата внуци. Изпихте ли си чая, топлата вода? – попита Мартин. И като сниши глас каза: – След малко, Весето ще изхвърчи горе, на терасата. Аз също отивам – той стана от масата. – Който иска – да дойде. Сложете си якетата. Бързо ще се върнем.

Калоян и Добромира веднага станаха. Анюта попита: „Какво ще правим на терасата по това време?“ Асен отвърна: „Аз зная. Скачай, иначе ще изгубиш...“ и излезе в антрето. „Рано е, студено е...“ – промърмори тя. Милко я погледна с усмивка: „Хайде, Ани. Не е толкова студено. Чула ли си гатанката: от едно огнище цял свят се грее. Що е то? Анюта отвърна, че не знае. Милко ѝ рече: – Ще видиш огнището.“

Всички се изкачиха по външното стълбище на втория етаж, догонвайки Веселина. Излязоха на терасата, която опасваше етажа от изток, юг, до запад. „Погледнете, каква красота се разкрива пред нас! – Весето посочи с ръка на изток към розовеещото небе. – След малко, слънцето ще изгрее. Ще ни докосне първия му лъч.“ Всички мълчаха, вперили очи към

най-бляскавата част на небето. В един миг първият лъч на слънцето излетя, след него се разсипаха искри от лъчи, много лъчи. Слънцето тържествено и бавно показваше своя пламтящ диск, докато заля с обилна светлина и планината, и селото.

Весето вдигна дясната си ръка за кратък поздрав на изток и тихо изрече: – Благодарим ти, слънце, за живота, топлината, светлината, които ни даряваш всеки ден, с любов и не искаш нищо в замяна. – После тихо запя: „Изгрява слънцето, праща светлина, носи радост за живота тя...“ – Лицето ѝ беше озарено, излъчваше не само външната, но и вътрешна светлина на душата излязла като лъч от необятността на Космоса. Лицата на всички също бяха озарени, красиви, лъчисти. „Как сте мили гости, хареса ли ви Изгрева?“ „Иска ли, питане. Смаян съм – обади се пръв Асен. „Много красив изгрев! Красив, вълнуващ!“ – тихо рече Мира.

– Чуден изгрев, вдъхновяващ! – каза Анята. – Мартине, ти го снима, после ще разменим... – Като че ли за първи път виждам истински изгрева на слънцето, светлината. Мога ли да хвана светлината? „Не можеш. Светлината е неуловима – трепти, движи се из въздуха... – Мартин притвори разпените ръце на Анята. – Това е нейната външна, физическа страна. Светлината е и жива, разумна сила, която прониква навсякъде, всичко оживява, всичко обновява.“ Анята бе вирнала глава и с примижали очи тихо изрече: – Господи, получих ново, незабравимо усещане... – Мартин я целуна по притворените ѝ очи.

Асен погали лицето на Добромира и с тихо изрече: – Очите ти блесят като слънчевите лъчи. „Две хубави очи, музика, лъчи...“ Тя се усмихна: „И твоите очи са пълни с лъчи“ – усмихна се Добромира.

– Фантастично! – изрече с въодушевление Калоян. – Виждал съм изгреви всякакви – и като бях малък, и бързайки за училище, и в Германия, и на път... Но да чакам съзнателно слънцето да изгрее, не ми се е случвало досега. Макар, че Дафи ни караше с Мира да ставаме рано през лятото, на село, когато виждаше, че сме се наспали, събудили. Тя казваше: „Изтичайте бързо на двора, хем ще видите как изгрява слънцето, хем ще си измиете лицата на чешмата.“ Добромира погледна брат си: „Дафи ни потриваше по носа, по челото, будеше ни с думите: „След малко слънцето ще изгрее. Ставайте! Когато слънцето изгрява, никой не трябва да спи, да се излежава под юргана...“ – А като пораснахме – продължи Калоян, – Дафи смени репертоара и казваше: „Когато слънцето изгрява, всички хора трябва да са станали и готови за работа.“

Добромира гледаше брат си с радостна усмивка: „Помниш ли, Дафи ни показваше врабчетата, които циракаха в клоните на голямата черница и ни казваше да послушаме техния хор. Показваше ни и лястовиците, гълъбите, които кръжаха нависоко – те също очакваха изгрева на слънцето.“ „Изпитвах възхищение от начина, по който летяха лястовиците – продължи Калоян. – Те се стрелваха нагоре, надолу във въздуха, с реактивна бързина. Насочваха се към покрива на къщата, или пък към дърветата под та-

къв ъгъл и с такава бързина, сякаш щяха да се разбият в тях. Аз дори потрепервах, следейки полета. Но в последния миг – само от няколко сантиметра преди да докоснат с крилата си покрива, клоните, те отново се изстрелваха нагоре.“

– За разлика от хората, птиците, се събуждат доста преди изгрева на слънцето – рече Веселина. – Започват да пеят, да летят из въздуха. А малко преди самия изгрев, не притихват. Това е техният поздрав и благодарност към слънцето, светлината, топлината. „Весе, забрави да кажеш, че и животните се будят преди изгрева на слънцето. Като малък имахме магаре, с което прекарвахме дърва от гората. Всяка сутрин то изревяваше, щом слънцето изгриваше“ – рече Милко. „Хайде, де! Наистина ли?“ „Асене, до скоро наши съседни имаха магаре. И то беше същият почитател на слънчевия изгрев. Нямахме грешка във времето на поздравя, който отправяше към слънцето, макар че беше в обора.“

– Пък моята прабаба Ануш – каза Анюта, – ме водеше понякога на Небет тепе рано сутрин и там посрещяхме изгрева на слънцето. Разказваше ми, че това място е трихълмие от Джамбаз тепе, Таксим и Небет, което значи – стража. Имало е укрепен град, в който са живели траки и Евмолп – брат на Орфей. Показваше ми останките от крепост, от тунела, който е водел към Марица...

Милко стоеше встрани и наблюдаваше, слушаше говора на младежите – радваше им се. И си мислеше: „Умно, добро поколение идва, расте. Напразно някои – ги овикват, че били такива, онакива... Но те приличат и на нас, и на себе си и на новото време. Във всяко идващо поколение има различни зародиши, но добрите семена са тези дето никнат, растат, дават плод... И ще продължат да дават.“

– Е, щом на всички ви е харесало, докато сте тук, ще посрещаме слънцето. – Анюта попита Веселина всеки ден ли посреща слънцето. – Не. През есента и зимата излизам на терасата сама или с Милко, само когато утрините са ясни. Пропускам и утрини, според вътрешната нагласа, състояние, работата, която ме очаква... Но от пролетното равноденствие до есенното – почти всеки ден посрещаме слънцето. Не от терасата, излизаме от къщи... „Ходим ей там, на онази бар чинка“ – посочи Милко. „Браво на вас!“ – Асен разтърси ръката на Милко, прегърна Весето. – В Пловдив, също можете да си намерите място, за посрещане на слънцето. Нали е град на тепетата.

– Ние всички живеем в квартал Тракия, където е и Мартин. Далече сме от тепетата. Докато живеех в арменската махала и учех в Арменското училище, непрекъснато ходехме по всички тепета – каза Анюта. – От абитуриентския бал на Мартин, когато отидохме да посрещнем слънцето на Бунарджика, не съм стъпвала там. „Само да поискате, ще ви закарам някоя сутрин на Бунарджика“ – каза Мартин. „Ани и в нашия квартал има могили, от където може да се види изгрева – каза Добромира. – При това са по-близо до твоя блок. Ще те заведем с Мартин – той ги знае...“

– Аз съм в най-изгодна позиция – живея на шестия етаж и виждам изгрева на слънцето от нашата тераса. И тя гледа на изток – каза Асен. – Дядо е поставил на нея маса, два стола, грил... Той обикновено става рано през лятото и там посреща слънцето. Аз му правя компания, ако съм се събудил. Закусваме на терасата. Така че, ако ви се прииска да посрещнете слънцето, заповядайте при мен.

– В равнината слънцето изгрива, сякаш изниква от земята, а тук, в планината слънцето си идва от небето... Хайде, да слизаме, чака ви специална закуска. Момичета и момчета – обърна се Веселина към всички, – моля, да сгънете одеалата си и така да ги поставите на леглата. „Защо трябва да ги прибираме? В къщи си оставям завивките почти цяла седмица така, както съм спала. Не ги сгъвам.“ Асен прекъсна Анюта: „Ние, момчетата не питаме, а изпълняваме заръката на стопанката. Ти, за всичко питаш – питко-любопитко.“ „Не съм любопитна, а любознателна. Уча се от всичко...“

– Ани, добре питаш. Ще ти кажа. Нашите баби ни учеха, като станем от сън, да си изгърсим дрехите, с които сме спали, завивките и тогава да ги приберем. Смесълът е, че през нощта може да си спал добре, или зле, да си сънувал добър или лош сън, да си се изпотявал... Затова трябва дрехите, с които си спал, завивките да се изгърсят, изчистят от преживяното. Става за няколко минути. През топлите сезони е добре това да направите навън, на терасата. Сега е студено, родопските одеала са тежки. Така че изгърсете си само дрехите, с които сте спали. А одеалата отметнете настрани, или ги сгънете.

Асен се обърна към момичетата: – Моята любима баба Ана също ме учеше от малък да си прибирам, изгърсвам завивките, пижамата. Тя казваше, че като поемат от ранния, сутрешен въздух – почват да ухаят на чисто. Весе, благодаря, че ми припомни. Бях забравил това. Признавам, че и аз – като Анюта, рядко оправям сутрин леглото си. Изхвърчам от къщи. Дядо понякога прибира завивките, слага ред в моята стая... На мене все не ми достига времето. Хайде, приятели, да си оправим леглата. Като ходим по хижите – имат същите изисквания. Ред и дисциплина – трябва да и-ма – пропя той.

Веселина влезе в стаята на момичетата. Показа им как да отметнат, нагънат одеалата по дължината на леглата: „Виждате, че става за няколко минути.“

Закуска с РА

Веселина покани, който иска, да хапне някакъв плод, докато тя изпече катмите. Милко показа ябълките и крушите, поставени в средата на масата: „Най-напред хапнете от тях. Ябълките, крушите са от нашия двор, вчера се запознахте с дърветата.“ Момичетата ахнаха: „О, какъв аромат, вкус...!“ Добромира и Калоян казаха, че в тяхното село наблизко до Пловдив винаги са имали в двора ябълкови дървета и круша. И че плодовете

им също се отличавали с чудесен вкус и аромат. А от няколко години в двора растат дървета киви, вече са дали първия плод. Милко попита как се отглеждат и след като двамата му обясниха, той констатира, че климатът в Момчиловци не е за киви.

Асен взе от фруктиерата един портокал: „Гледайте, как ще го обеля!“ Той започна от върха и без да прекъсва, обиколи портокала. Показа дългата кора и леко я поклати. „Получи се много красиво – с две слънца в двата краища.“ – каза Добромира. „В Испания обичах да беля така и портокалите, и грейпфрутите. Харесваше ми да виждам как цялата кора се завива в краищата. Окачвах я някъде и като изсъхнеше, тогава я изхвърлях. – Асен взе още един портокал. Докато го белеше, каза, че се е сетил за някакъв стих от Гарсия Лорка. Изговори го бързо на испански. Попитаха за какво става дума. „За вятъра – южен, мургав, жарък, който духа в мойта плът и ми носи блестящи погледи, аромати на цъфтящи портокали. Този стих е единствения, който знам от Лорка, благодарение на едно испанче. То обичаше да го повтаря, когато белехме портокали. Запомних го, защото аз също обичам вятъра, цъфналите портокали.“ Асен преплете двете обелени кори, подаде ги на Добромира. Тя ги люшна: „Асене, образува се двойна спирала, като молекулата на нашето ДНК.“ Асен се засмя: „Не знаех, че творя такава спирала.“ „Спиралите са много разпространени в природата. Листата върху клоните на дърветата са разположени винтообразно и спираловидно. Спирала се вижда и в разположението на семената на слънчогледа, в боровите шишарки, в ананасите, кактусите...“ – Добромира пак люшна двете преплетени кори. „Така ли? Не знаех...“ – промърмори Асен.

„Брат, паякът плете своята паяжина спиралообразно. Ураганът се завихря спиралообразно. Десет сантиметрова раковина има спирала с дължина 35 сантиметра – изреди набързо Мартин. – Формата на спирално завитата раковина привлякла вниманието на Архимед, той я изучил и въвел уравнението на спиралата – увеличението на нейните стъпки е винаги равномерно. Днес спиралата на Архимед има широко приложение в техниката.“ „Интересно – каза Асен провлечено. – Каквото има в природата, има го и в нас.“ Добромира се усмихна: „Същото казват и ботаниците, с математиците от тяхната съвместна работа.“ Анята подаде на Асен един грейпфрут: „Обели го пак така.“ „Ще го обеля, но чуваш ли нашите приятели какви ги разправят. Ани, ти знаеше ли тези неща за спиралата?“ „Ас, не ги знам. Мира от малка е на вълна ботаника, биология, растения, цветя, буболечки... А Марти – на вълна астрономия, техника... Те знаят засега това, което ги интересува. Ние с тебе знаем това, което те не знаят.“

– Асене, това, което чух сега от Мира и моя внук за спиралата, не го знаех но съм се досещал от наблюдения. Знанието е в това, че в дадения случай пътят, по който вървиш е верен и те завежда до целта. Що народ има по земята и всеки върши по нещо различно, или близко, заедно с другия, с другите. Иначе как ще се справяме с огромното разнообразие, изисквания на живота – рече Милко.

– Животът на земята не е лесен, но е много интересен! – пропя Асен и поклати кората на обеления от него грейпфрут.

Анюта и Добромира успяха да обелят без прекъсване по един портокал. Калоян – грейпфрут. Натрупа се купчинка от ароматни кори. Попитаха Веселина може ли да ги закачат някъде. Тя им посочи клоните на фикуса и филодендрона. Като окачиха корите, установиха, че много добре си хармонират с гилянците и блестящите топки.

Момичетата разделиха обелените плодове на резенчета. Добромира постави цял, обелен портокал в центъра на голяма, плоска стъклена чиния. И почна да реди резенчетата в редици – радиално, към портокала. Правеше това с присъщата ѝ усмивка по рождение. И с пръсти, които леко, бързо подреждаха резенчетата. Едни от редиците, водещи към портокала в центъра бяха в розов цвят, другите – в оранжев. Когато свърши подредбата, тя се обърна към всички: „Заповядайте.“ Асен, който бе наблюдавал през цялото време лицето ѝ, всяко движение на пръстите ѝ, каза: „Доби, ти рисува картина от плодове. Портокалът в центъра на чинията е слънцето, нали? – Тя кимна с глава. – А редиците от резенчета – са лъчите на слънцето. – Добромира отново потвърди с кимане на главата.

– Леле, как не се досетих! – рече Анюта. – Мира, обича красотата във всяко нещо. Може да е криво, но и в него вижда красиво. Пипне някое дърво, животинче... погледне пейка... Каквото и да е – все вижда в него по нещо красиво. Мартине, снимай чинията!

– Доби, ти ни покани да вкусим картината – Асен взе портокала от центъра на чинията. – Благодарим ти слънце, че ни даваш светлина, топлина, енергия... И прощавай, че ще те хапнем – той се засмя и почна да раздава на всички от портокала. Занесе от „слънцето“ и на Веселина. Тя продължаваше да пече катмите в кухнята.

– Мира, от плодната картина, която направи, ми дойде една идея за рисуване. Дано, докато сте ни на гости, да я осъществя – рече Милко. – А сега, да опитаме и вкуса на лъчите. Момичета, вие кой цвят избирате? „И от двата“ – отвърна Анюта, бършейки сока, потекъл върху устните ѝ.

Добромира занесе от резенчетата на Веселина, попита я как е направила сместа за катмите. „Трябва да си я запиша. Сигурна съм, че правиш и други вкусотици, които също ще искам да си запиша. Ще ви питам с Милко и за билките, растенията, животните... в Родопите.“ Весето отвори чекмедже, показа на Добромира една тетрадка: „Тук са мои изпитани през годините рецепти. Може да ги видиш. Снощи ти дадох тетрадка, да си запишеш, каквото ти хареса.“ Добромира видя лист залепен на един от горните шкафове. Печатният текст бе разположен в секторите на по-малък и по-голям кръг, свързани със стрелки. Тя прочете надписа: „Таблица за правилно комбиниране на храните“ и каза, че ще я разгледа подробно, докато са на гости.

Добромира изпече сама последните катми в големия глинен сач. Веселина ѝ показваше колко смес да загребеш с черпака, кога да обърне катма-

та. Асен надникна в кухнята: „Весе, Доби, какво творите?“ – Помириса дълбоко, притваряйки очи. А издишайки, отрони едно дълго, благозвучно: „О-о-о! Какво е това уханье! Получих слюнка-отделяне.“ Веселина му даде голяма стъклена чиния с катми и той я постави на масата. Мира донесе още една пълна чиния. Асен отмести стола, покани я да седне.

„Заповядайте, да ни е сладко. С любов и благодарност да ядем“ – пожела Веселина. Момчетата и Милко предпочетоха катмите с масло и сирене. А момичетата и Веселина – със сладко от малини и горски ягоди. „Весе, какви са тези вкусотии! И в Пловдив правят катми, но вкусът на твоите е неповторим.“ „Асене, вкусът е неповторим, защото продуктите са чисти, екологични...“ „И защото им пееше, чух те.“ „Асене, ти също обичаш да си тананикаш, свирукаш. И все за любов си мислиш – знаем се вече – усмихна се Веселина. – Щом човек върши нещо доброволно, от любов, работи доброволно, с любов – то става много хубаво... Яжте спокойно, в кухнята има още катми.“

– При нас, в Момчиловци и вкусът на храната, и на водата е неповторим – рече Милко. – Дължим на Родопите и чистата храна, и чистата вода, и чистия въздух. Радваме се, почитаме Родопа планина с всичките ѝ хубости, дарове, тайни... Почитаме, тачим, посрещаме слънцето, както е посрещано, почитано, тачено за светлината и топлината от прабългари, траки, от всички народи по земята.

– Да. Различните народи и цивилизации от най-дълбока древност са почитали слънцето като символ на живота. И са му давали най-различни имена: РА – в Египет, Инти – при инките, Митра – при персийците, Хелиос – в Елада, Сол – при римляните... След потъването на Атлантида познанието е било пренесено в Египет. В Египет е имало храм на Озирис. Този храм Посветените наричали Град на Слънцето, защото пазел синтеза на Божествената наука.

– Калояне, ти явно се интересуваш от езотеричното познание. Преди векове това познание е било достъпно за малцина. Сега има много информация, книги, предавания по телевизията, радиото... Езотериката е път, който води към духовното израстване на човека. Който иска може да черпи от него, да се учи. Радвам се за младите, които днес проявяват този интерес. Както разбирам – вие сте от тях.

– Всички приятели тук сме в един отбор – заяви Асен. – Заедно с тебе, бай Милко, с Весето. „Срещу кого ще играем?“ – засмя се Милко. – Срещу невежеството, ограниченията, които някои искат да ни наложат, срещу страха, който опитва да връзва хората. „Добре го каза. Само че няма да се ритаме, блъскаме, да мислим непременно за победа, защото такава победа никому не е нужна. Има кой да държи всички победи на земята и на небето.“ – Бай Милко, леко ме натъжи с думите, които каза преди малко. Вярно, във футбола има блъскане, ритане... Крайната цел е вкарването на гол. Но животът, който водим: тренировки, дисциплина, работа в екип,

отговорност, споделяне, истинско приятелство, взаимопомощ... ни учи на много неща.

– Разбирам те, Асене! Разбирам те – изрече Милко, разчленявайки думата. – Успокой душата. Чу ли? В думата разбирам се въртят две слънца. Я, хапнете по още една катма. Вие младите имате нужда от повече храна – до двадесет и пет години растете и на бой и на разум...

– Ра – присъства и в Тангра. Върховният Бог на прабългарите – напомни Калоян. „Нашите предци са почитали Тангра и като космически разум, духът на Вселената, без да е представен като образ и подобие...“ – допълни Веселина. – Разбира се. Нашите предци са знаели някои неща за Космоса, които сега съвременните учени откриват.

– Ако беше при нас моят приятел Христо, с който се запознахте вчера, веднага щеше да почне да ни разправя за прабългарите. Той учи история – влюбен е в историята, заченат е с история... Прабългарите са знаели, че земята се върти около Слънцето. Едно от доказателствата е издълбаното върху надгробните им камъни Слънце, с кръжащи около него планети, което е било нещо като техен държавен герб.

– Богомилите – носители на Христовото учение – го превърнали в свой сакрален знак – допълни Калоян. – Прабългарите са имали астрономически знания, създали са най-съвършения календар, известен досега. Говори се, че Юнеско щял да го приеме. Нашият календар е преди календара на майте...

– Прабългарите са изчислили, че Земята се завърта около Слънцето за 365 дни „без малко“ с невероятна точност – съпоставяйки движението на Земята с движението на Юпитер. И това изчисление са направили четири хиляди години преди Христа – каза Мартин. „Наистина ли? Чувам го за първи път.“ – Калояне, откриват се все повече доказателства чрез древните летописи, артефакти, методите на съвременната наука...

– У-ра! У-ра-ра за нас! – викна Асен. – Водим първенството във висшата лига.

– Моля, за поетична пауза. Точно сега и е времето – Анюта се изправи и почна да чете от телефона: „Аз попитах житеното зрънце, книгите и мъдрите звезди: – Вярно ли, че ние сме от слънце? – Вярно е – от слънцето си ти! Слънцето от погледите свети, във червената ни кръв пламти. Слънцето избликва в стиховете, във смеха, във смелите мечти. Колко е велико и прекрасно – да вървиш с обветрени коси, по земята си да стъпваш властно, роден син на слънцето да си. И да можеш да направиш чудо – да прогонваш мрака и студа, а в съня внезапно да те буди някоя посестрима звезда.“

Ани вдигна ръце като венец над главата, свали ги настрани, поклони се: „Стихотворението е от Георги Струмски.“ За секунди цареше пълна тишина, после всички изръкопляскаха, а Мартин я целуна по челото.

– Частицата Ра присъства в много думи от нашия български език: разум, ра-но, зо-ра, ранобудни, радост, работа, развитие, развигор, разшире-

ние, растеж, раждам... Но освен позитивната здраве – усмихна се Веселина, – има и: рана, раним, разболява...

– Раздяла, развод, разрешение – изрече бързо Асен. След минутна пауза започна бавно да изговаря: – Разузнаване, разполагане, отбрана, охрана, концентрация, равенство. Но с много упорита работа и възраст – каза той, разчленявайки думите, – ще разпознаем и победата. – Милко го поздрави за така бързо изговорените, изброени думи.

Анюта обърна последователно глава към Мартин, Асен, Добромира, Калоян, домакините: – Ако разговаряме, разискваме, размишляваме, разсъждаваме, ще разрешаваме правилно всяка задача, случка, проблем – тя замълча. Но след малко изрече: – Идват още думи: разказ, рай, храм. Сетих се и за възраждане, за читалище „Възраждане“ – ходех да свиря на пиано. Весе, благодарим ти. Ще споделя това с нашата учителка по български и литература. Тя е чудесна и разностранна! Като разчленя сричките, в ли-те-ра-ту-ра има два пъти РА. Чудесно! Колко много слънце и красота!

– Нашият български език е чуден, единствен, неповторим. Даден ни е от Бога, произхожда от първия език на земята... Претърпял е промени, но е опазил енергията, кодировката на същността, която носи. Я, погледнете нашата прекрасна, красива като вземем глаголица и нейната щерка-кирилицата. Но това е дълга тема – усмихна се Веселина. – Още много други думи има с РА, направила съм извлечение, списъкът е дълъг. „Ще ми го покажеш ли?“ – попита Анюта. – Разбира се. Ани, на тебе ти е дадена любовта към Словото. Следвай този път – Веселина помахна с ръка, сякаш я отпращаше по пътя. – В българския фолклор и митология Слънцето е всезнаещо, всевиждащо. Много песни са създадени, изпети за него. Зовели са го Дажбог, Огнебог, Божигрейниче... И с име, което е същото като един от кварталите на Смолян. Кой са те? – запита Веселина, правейки знак на Мартин да си мълчи.

Младежите се спогледаха: „Има ли някой преди мен? – попита Асен и бързо изрече: – Смолян, Устово и Райково. Рай, рай, рай“ – изтананика той. „Едно време са наричали слънцето и Райко“ – потвърди Веселина.

– Приятели, сега е мой ред за „ра“: ра-кета, кораб, ра-дио, Уран, Венер-а, брат, планирам, управлявам, намирам, метео-ра... „Айде-е! Мартин отлетя. Брат-ле, вземи и мен? Готов съм да погледам света отгоре. Но само, ако бързо се върнем. Много обичам живота на земята – не е лесен, но е много интересен.“

– И аз обичам земята – Добромира погледна Асен. – Затова при мен дойдоха следните думи с „ра“: градина, разсаждам разсад, растение, расте, развива, от-раства, разцъфтява, ра-жда, ра-здава, ра-два хората... „Доби, къде е тази чудна градина? Искам да попадна в нея.“ „Брат-рат! Ще ти кажем, като му дойде времето“ – отвърна Мартин.

Асен се изправи: – Приятели, до нас, сред нас има едно слънце. Озарява ни с лъчиста усмивка от светлина и любов: сестра Добромира!

– Улисахме се в търсенето на думи с „ра“ и забравихме за тебе, мила Ми-ра – Анюта протегна ръката си през Асен към нея. Той прегърна и двете, приближи ги до себе си.

– Сякаш и аз бях забравила собственото си име. Първата дума, която ми дойде, беше – градина.

– Ас, нашата обична приятелка и сест-ра Доброми-ра наистина има чудна градинка – потвърди Анюта.

– Ра-зтварям ръце, сърце за прегръдка кра-сива – разположен към всички, но най-много за Доброми-ра, защото е доб-ра и мила – той вдъхна от аромата на лицето ѝ, косите.

– Ра-злични, ра-зноезични сме по ра-си, пра-вителства, забрани, от-брани, но пак сме заедно, събрани в ра-знообразието на живота – изрече Калоян, като също разчленяваше сричките в някои думи.

„Това с „ра“ заприлича на ра-звлекателна иг-ра, ра-ра“ –пропя Асен. „Но мъд-ра, ра-внзначна на светлина“ – пропя и Анюта.

– Е, да кажа и аз няколко думи с „ра“ – обади се Милко. – Ра-бота... „Вече казах думата работа.“ – Весе, чух те. Но пак казвам ра-бота, защото много обичам тази дума. Ра-бота, ра-бота се иска от всички, а не само – мързелуване, удоволстване и забавления. Ние сме дошли на земята да се учим и да работим. – Милко разтвори ръце: – Го-ра, безкрайна го-ра... Раз-зеленява се, разширява, дарява ни здраве, ра-дост, красота, въздуха, ми-ра. Но кой я наранява, ограбва без разрешение, безсрамно... – Извинявайте за комбинацията от положителни и отрицателни думи – така ми дойдоха – Милко млъкна. – Весе, ще направиш ли чай?

Париж и стъклените пирамидки

Калоян отправи поглед към всички: – Във връзка с нашия разговор за слънцето, за частицата „ра“ се сещам за Орфей и Питагор, за школите, които те са били създали.

– О-хо! Стигнахме до Орфей. Ще имаме специален разговор за него. Орфей е запазена родопска марка – простете за израза, усмихна се Милко.

– Учениците в школите на Орфей и Питагор са посрещали слънцето, учили са, имали са специални познания за числата, математиката и геометрията, музиката, астрономията, Космоса... Петър Дънов също създава подобна школа... Мира, помниш ли една от любимите ми картини, все се връщах към нея, все ви я показвах, като бяхме в Лувъра.

– Помня. Една огромна картина: храм, колони, зали, с много хора – повечето мъже, но и жени облечени в широки дрехи, хитони, наметки...

– Тази картина представя „Школата на Питагор“. Нарисувана е от Ра-фаело – усмихна се Калоян. – Сигурно много е обичал слънцето и светлината. Художниците, поетите...са чувствителни към светлината, сенките.

В картината присъства и Питагор – седнал, пише в разтворена пред него книга. – Асен попита кога са били в Лувъра?

– Преди две години – отвърна Мира. – Аз отидох през лятото в Германия. Имахме покана от приятел на нашето семейство да му гостуваме в Париж. Заедно с майка, татко и Калоян се озовахме в Париж за три дни. Беше много вълнуващо – разгледаме Лувъра, качихме се на Айфеловата кула, влязохме в Парижката Св.Богородица, вървахме по Шанз-Елизе...

– Спахме в ателието на художника – пловдивчанин, който живее в Париж от двадесет и пет години. Тогава Мира истински се запали по рисуването, макар че от малка лягаше, ставаше с блокче до възглавницата.

– Признавам. От нашето пребиваване в ателието на художника, буквално се запалих по рисуването. Бях много щастлива и защото имах възможността да говоря на френски...

– Ти знаеш френски? В нашата гимназия учехме само испански, руски и английски.

– Асене, в гимназията учех английски и руски, а френски – в един курс, защото от малка харесвах този език. Щом чуех френски шансон, френска песен, или говор, а също и руски песни, говорене, изпитвах необяснимо чувство на радост, на нещо, което е в мен, което съм знаела...

– Някои от нашите съученици ѝ викаха: „Английски, само английски! Мира, какво ще правиш с този руски и френски?“

– Аз им отвръщах, че повече харесвам руски и френски. Някои съученици се подсмиваха, други ме убеждаваха, че английският е всичко и навсякъде. Аз млъквах, изслушах ги, без да опонирам. Харесвам английския в хубава песен... – Добромира се усмихна: – Сигурна съм, че съдбата ще ми отреди връзка с хора от Русия и Франция за обща работа...

– Има такъв закон: хората, за които мислиш, ти се свързваш с тяхната мисъл – рече Милко, погалвайки брадичката си. – Търсете добрите, умните хора по целия свят, свържете се, дето ги намерите.

– Да видя Париж, да бъда в Париж беше моя мечта. За Париж четях в книги от любими писатели, поети, за Париж слушах песни, разлиствах албуми с картини, фотоси... „Весел, душко, ти ме смая! – Милко покри ръцете ѝ със своите големи и силни ръце. – За първи път чувам това от тебе. Защо не си ми казала? Можехме да идем в Париж.“ – Все други задачи, неща, събития бяха пред нас... „Бяха, но до Русия стигнахме, в Бяло море се окъпахме, през Босфора минахме – на Азиатския континент стъпихме. За Париж и дума не си споменаваха.“ – Е, сега споменах – усмихна се Веселина. „Париж е пред нас – очаква ни. Мартине, поставям ти задача да намериш екскурзия до Париж с туристическа агенция, съобразена с нашия масраф.“ – той я целуна по челото. – Не, не искам вече да ходя в Париж. Той изигра своята роля в моя живот. И в живота на Европа.

Добромира погледна към Веселина. – Художникът, който живее от много години в Париж също казваше, че европейската цивилизация е дала

своя принос: класицизъм, романтизъм, култура, техника... Че днес Европа е объркана, уморена...

– Ние – българите не сме! Въпреки разрухата, нищетата – заяви Милко с категоричен глас. – България има много вътрешни и външни врагове, с голям апетит към нея. Ние не случайно сме застанали между два свята – изтока и запада.

– След Освобождението в нашия живот почнаха да действат формите на европейската цивилизация в култура, изкуство, политика, институти и миогледи, програми на образованието... – каза Веселина. – Колкото и голяма да бъде нашата благодарност към западната култура, това нейно влияние е причина, задето българският дух не е могъл да стъпи върху здрава почва и да тръгне по своя истински и самоотговорен път. Безспорно всеки нов народ започва с влияния и заимствания, но някои – са се въвеждали у нас по смешен и безотговорен начин. Част от нашата интелигенция усвоява, подражава на чуждото влияние във външни форми – понякога ефектно-помпозни, които могат да бъдат само прикачени и пришити, но не и вътрешно изживени и сродени със силите на първородното ни битие.

Милко вдигна ръка, че иска да продължи: – Днес не можем да очакваме никакво разрешение на националната ни участ чрез подражаване на западната цивилизация, която си отива. Че ни е трудно – трудно е. Но българският дух е много силен! Винаги, когато един народ реши да встъпи в процеса на своето възраждане, започва с акта на историческо самоопределяне. В тоя акт трябва да търсим израз на нашата национална воля. Това не е никаква измислена теория, политическо убеждение, а по-скоро политика на културното и чисто българско расово съзнание, обусловено от вътрешната ни особеност, от нашата космична прамайчиност.

Веселина се усмихна, спомняйки си песента „О, Шанзелизе“, песни от Едит Пиаф, Азнавур... Каза, че е гледала част от Лувъра в Интернет и много ѝ харесва голямата стъклена пирамида пристроена до него.

Добромира каза: – И на мен ми хареса – поседяхме вътре. В нея има живи дървета, жива растителност... След време и ние ще живеем в стъклени домове. „Мира, благодаря ти, за идеята – рече Мартин. – В Пловдив може да ни направят стъклена пирамида. Весел, ще я поставим на двора.“

– Ще мога ли да се побера в нея? Поне – седнал, ако ме научиш на поза лотос – рече Асен.

– Брат, ще бъде висока колкото тебе. През последните години върху покривите на някои хотели, сгради, блокове поставят плътни пирамидки като равностранны триъгълници. Вижте и комплекса до Аквалент, срещу „Форума“... Трябва да има и хора, които да направят стъклена пирамида.

– Навъдиха се и умни строители – обади се Милко. – Добре са почнали да поставят пирамидки. Земята се напълни с блокове, небостъргачи. И всичките – с равни покриви. Тия равни покриви не могат да трансформират енергиите... Хората от високите етажи губят връзка с магнитното поле на земята. Това води до неестествен живот, съответни последици...

– Да, земята се напълни с такива сгради. Някои – може да се възхищават от тях, но на мене ми става неприятно, като видя по телевизията кадри от огромни градове, показващи величието на небостъргачи. Пълна грозотия – каза Анюта. – Но днес се строят и красиви, раздвижени, интересни сгради, с чудновати форми, сътворени от талантиви архитекти. А почти всички дворци от близкото минало, разни замъци, имат такива триъгълници и много кръгли кули, с островръхи шапки. Някои са ми любими – записала съм ги заедно с други неща, които обичам да си гледам. Ако искате, ще ви ги покажа.

– От стари времена – и досега, хората си правят покривите като пирамида и най-отгоре турят комина. Вижте утре заран и нашата къща, на съседите – рече Милко.

– Египетските пирамиди са модел за подражание. Всички са ориентирани точно по посоките на света. Хеопсовата пирамида е служила и за календар. Нейната сянка отбелязва точно зимното и лятното слънцестояние, а също и пролетното и есенното равноденствие.

Мартин допълни: – В наше време са открити 80 пирамиди, но са полуразрушени... Най-голямата от тях, Хеопсовата е висока 147 метра. Този размер показва една милиардна част от разстоянието Земя-Слънце, когато Земята е най-близо до него, в перихелии...

– Не знам какво е перихелии, но следва, че Земята отстои от Слънцето на 147 милиона километри.

Мартин поздрави Асен: – Правилно го пресметна. Външните размери на пирамидите имат голямо значение и днес от гледна точка на астрономията. Но изследванията на вътрешността, представляват още по-голям интерес. Системата от коридори е съвкупност от комбинирани преходи и камери, в които всяко отделение, отрязък или направление, обем, наклон или издатина, имат особено и определено значение.

„Е, какво научих!“ Ани чукна Асен по ръката: „И аз сега го научих. Колко ли още има? Кой! Кой са направили Египетските пирамиди?“

– Построени са от една високоинтелигентната раса, малко преди да потъне континента Атлантида – сигурно сте чули за него. В пирамидите са закодирани географски, астрономически, математически данни, истини... – обясни Калоян. Не случайно Орфей, Питагор и други... са стояли в Египет по двадесет години, в изучаване на духовното познание.

– Приятели, искате ли да си сложим на покривите в нашите блокове по една малка стъклена пирамидка? „Марти, аз съм съгласна“ – Ани вдигна ръка. „Само над нашите входи, или по хилядите в квартал „Тракия“? – засмя се Асен. – Давам ви идея за работа по дългосрочни проекти.“

– Асене, аз пък давам идея, да направим малка градинка върху покрива на някой от нашите блокове. И четиримата живеем в квартал „Тракия“. Трябва да получим и съгласие от живеещите в блока.

– Доби, готов съм да помагам, включи ме в списъка. Ще нося пръстта до горе с асансьора... Мартин ще я поема – засмя се Асен. – Ще викна и

други юнаци за помощници. А вие с Анюта ще посадите цветята... Може ли да дам заявка за едно лимоново дръвче... Може да ми хрумне и за нещо друго. „Може да ти хрумне и портокалово, и бананово дърво да посадим. – И маймунка да си завъдим“ – добави Анюта.

– Асене, това наистина можем да го направим. В Пловдив, има вече градинки върху някои покриви. И в нашия квартал, до нас, в седми блок – един агроном със семейството си са направили градинка. Ще ви я покажа.

– Доби, щом вече я планирахме, все ще му дойде времето да направим и нашата. Ще сложим в нея и стъклена пирамидка, и телескопа на Мартин. Ще каним приятели, съседите, децата... Ще гледаме звездите, ще танцуваме на тиха музика... – Асен обгърна раменете ѝ.

– Като бяхме в Париж, видях, че върху доста покриви има градини, зеленина. Казаха, че идеята дошла по времето на Шарл дьо Гол – отпуснали парични средства на общините. В Париж има много градини, паркове.

– Приятели, радвам се, че съм с вас, с гостоприемните ни стопани – рече Калоян. – Добре направих, че си дойдох. Иначе – все бързаме, тичаме насам-натам към самолети, с автомобили, с лап-топа, смарт-фоните... Четем, знаем, че сутрин, преди изгрева на слънцето, при самото изгряване на слънцето, има най-много „прана“ – жизнен еликсир, който изпълва пространството. Но кой да стане рано, като си лягаме късно. А тази сутрин, тук, посрещнахме слънцето. Беше чудесно преживяване!

– За никого в Момчиловци не е тайна, че ние с Весето ходим да посрещаме слънцето. През студеното време – от терасата, а от пролетното до есенното равноденствие се изкачваме на оная бар чинка, дето ви я показвах. Откакто се пенсионирахме и напуснахме апартамента в Смолян – там сега ходят внуците, сме по-свободни. Но щом сме във времето и времето е в нас – гледаме да го оползотворяваме по най-добрия начин – Милко погали ръцете на Веселина.

– Нашите предци, обикновените хора също са посрещали слънцето. Те са го правили естествено, защото са си лягали рано и са ставали много рано – преди изгрева на слънцето – каза Добромира.

– Нашият татко, който е роден в северозападната част на България, ни разправяше много интересни неща за селото, за вярванията, ритуалите там. И случки за един от неговите дядовци. Мира, помниш ли?

– Да, спомням си някои. Този наш пра, прадядо Петър е бил начетен и много свободолюбив за времето си човек. Той е бил взет като гвардеец в София, защото е бил строен, красив, умен. Посрещнал е – заедно с други гвардейци княз Батенберг, който е пристигнал с параход на Русе за княз на България. Участвал е в една австро-унгарска експедиция, която е изследвала, картотекирала Родопите и Рила – спели са в манастирите... При това пътуване много силно го заболели очите. Един монах му направил капки за очите от билки, дал му и за мазане. От тогава до дълбока старост, този наш пра-пра-дядо Печо – както му казвали в селото, е четял без очила.

Знаел е неща, които другите не са знаели. Хората го търсели, ходели при него за съвет, за разрешаване на житейски трудности. . .

– Край селото растял огромен дъб – продължи Калоян – до него имало оброчище. Нашият праядо, заедно с други съселяни, ходели на това място, играели, пеели, посрещали слънцето на определени празници. Имало и мъжка дружина от напети юнаци, обличали се в бели дрехи с шевици, с бели навуща, на главите поставяли бели ленти. Наричали ги русалии – калушари. Те изпълнявали древни ритуали за здраве и сполука, обикаляли селото през точно определени дни от годината, танцували, благославяли, лекували болните.

– Интересно. Всяка област у нас, всеки народ има своите древни традиции – рече Милко. – Творят се и нови, според времето, в което живеем.

– А сутрин рано, когато били по дворовете, или тръгвали към нивите, щом слънцето изгрявало, хората се спирали, казвали молитвата Отче наш, а после неизменно добавяли: „Господи, помогни ни и през този ден да свършим работата така, както ти разбираш.“ „Я, как си запомнил!“ – възкликна Милко. – Защото няколко пъти са ни разказвали това, като ходехме с Мира при нашите баби, дядовци, роднини в северозападна България. „Ти, тази северна България я казваш, сякаш е някъде в Скандинавия – отбеляза Милко. – От кога не сте стъпвали с Добромира там?“ – Отдавна, но често се обаждаме, чуваме, разговаряме по телефона – отвърна Калоян. – С татко се каним да отидем при тях за няколко дни, ще видим кога. „Дано намерите време – обади се Веселина. – Нали знаете, колко се радват бабите, дядовците, когато ги посетите.“

С Орфей в днешната школа

– Като работех в Дирекцията на Горското стопанство в Смолян, ходехме много из горите. Колегите забелязаха, че щом изгряваше слънцето, аз заставах прав. И ми викаха: „Милко, това е култ. Докога ще се кланяш на слънцето?“ Аз им отвързах: „Кланям се на Онзи, който стои зад слънцето.“ Напомнях им, че при високите Рило-Родопски върхове се е намирало светилището на Орфей – велик Мъдрец, посветен в Египет. Той е владеел висшето знание и магическите закони на музиката. В школата на Орфей са посрещали слънцето, преподавало се е свещеното изкуство, поезията и музиката. Там Орфей е възвестил великите закони на живота: „Кръв не проливай!“ , „Мой Бог е Любовта!“ , „Познай себе си и ти ще познаеш Вселената...“ – Милко подкани Веселина да продължи.

– „Помощ на слабите, утешение на страдащите, надежда за всички.“ , „Земята може да се завладее с лира, а не с меч.“ , „Душата на човека е безсмъртна.“ – Веселина замълча, обходи с поглед всички. Настъпи кратка тишина. Словото втъкано в тези закони на живота беше вълнуващо, истинно, силно. Асен каза, че знае Орфей, но не знае, че е създал школа.

– Асене, школата на Орфей става център на нова култура, дава нов тласък на Бялата раса – рече Калоян. В световните енциклопедии е написано: „Орфей е най-големият смъртен поет и музикант в целия свят.“ Орфей е вдъхновителят на Европа.

– Първата опера в Западноевропейската култура е свързана с името на Орфей. Това става през петнадесети век в Италия. А сценографията е на прочутия Леонардо да Винчи – извести Анюта. – Така че Божествената музика, поезия, танц, идват от Орфей.

– Орфей е бил и лечител, познавал всички билки... Снощи стана дума за Орфеевото цвете – напомни Веселина.

А Мартин отново спомена Христо-историка: – Ако беше сега при нас, веднага щеше да изрече: „От дълбока древност Балканите са били люлка на духовен живот. След Орфей, те за втори път стават огнище на културен тласък чрез богомилството, което се е родило в България...“ От миналата година Христо започна подробно да изучава международното духовно и социално значение на богомилството.

– Историческите епохи в културния живот на отделните народи и на цялото човечество подлежат на същите цикли, на същото развитие, както живите същества – изрече Добромира. – Най-първо се зачеват, после се раждат, растат, идват до своя разцвет и като дадат израз на своите духовни и материални ценности, отстъпват мястото си на следващите епохи...

– Които се зачеват с още по-голям вътрешно-прогресивен потенциал – допълни Калоян. – Всяка епоха си има своите задачи и постижения. Зависи обаче какви са постиженията, какво предлагат на човечеството.

– Калояне, постиженията в една култура се определят от отношението на човека към вечните Божествени принципи – Любов, Мъдрост, Истина. Снощи, ти ни представи тези принципи в Космичната стълба на реалността – рече Милко. – Когато човек изгуби връзката си с тях, животът изгубва всякакъв смисъл, човек изпитва вътрешна пустота, изгубва посоката на своето движение, изпада в безпътица. Това се нарича период на застой, движение в затворен кръг. Човек става лекомислен, отрича духовните ценности. Съмнението и недоволството изпълват душата му. Той става подозрителен и враждебен към всички. Страхът – древният закон на животинското царство – постепенно го обзема. В това положение човек е изложен на опасността да изгуби свободата си...

– А, не! Само това – не! – отсеке Асен. – Ние не сме страхливи, защото обичаме живота, обичаме любовта, разумността, истината, макар че понякога грешим... Ние сме свободни и ще бъдем свободни! „Брат, заслужаваш бурно ръкопляскане!“ – Мартин се усмихна, потупа го по гърба.

– Днес човечеството наистина изживява криза, както я описа бай Милко – рече Калоян. – Във всички области на живота наставта едно поляризиране на силите. Очертават се тези две течения – старото и новото. В областта на науката, изкуството, религията, социалния живот – навсякъде

старото е в борба с новото. Посветените казват, че на всеки 2000 години този процес особено се засилва.

– Затова от Великият източник на Живота идва една нова вълна, нов подтик, една нова свежа струя. В наше време за трети път България и Балканите стават люлка на едно движение с общочовешко значение. Учението на Любовта, за което Учителя Петър Дънов говори като философска система и нова школа на езотеричното християнство – Милко обходи всички с поглед. – Досега любовта се е проявявала частично в живота на хората, сега тя става ръководна сила в човешките души. За това си говорим от снощи.

– Приятели, с любов навсякъде, във всичко – пропя Асен. – Затова на всички езици звучат песни за любовта, вълната на любовта залива света.

– Преди малко – като говорехме за Орфей и Платон, аз също споменах името на Учителя Петър Дънов – каза Калоян. – Той създаде своеобразна школа. Малък център, около който новите идеи започнаха да действат чрез знанието, силите и методите за работа необходими в пътя към великия източник, от където идва живота. Космичната Стълба на Реалността, която ви представих снощи като основа на новата философия, е дадена от него. Асен попита кога е живял този човек, къде е била школата.

– Петър Дънов се е родил в края на деветнадесети век в село Николаевка край Варна в семейството на свещеник Константин Дъновски – каза Веселина. – Потомък е на български възрожденски родове. Баща му – отец Дъновски е отслужил първото богослужение на български език в българската църква във Варна и е бил един от радетелите за българска религиозна свобода и просвещение.

– Бащата на Петър Дънов е родопчанин, от Устово, днес квартал на Смолян – допълни Милко с усмивка. – Неговият дядо Доньо и неговата баба Мария Забилева са родопчани, също от Устово. А неговият пращадко отец Димен – 1732 година и прабаба му презвитиера Злата са от махала Яневска, Маданска община. Или цялото родословие на Учителя Петър Дънов е родопско и носи песенните традиции на Орфеевата планина. Това е очевидно от близо 300 години назад. – Милко разкърши рамене и добави: – Родопите са давали и ще дават умни, родолюбиви хора, които ще работят и за цялото човечество, и за земята, и за Цялото – Великото разумно начало. Дай, Боже и вие да сте от тях! – Милко разтвори ръце. – Но аз пак много се разприказвах. Това е, защото отдавна си търсим с Весето компания като вас.

– И аз отдавна чакам да се съберем компания в този състав – Асен подаде ръка на Добромира, която искаше да стане, отмести стола ѝ.

Всички реагираха еднородно, че разговорите, които водят са интересни, научават неща, които ги интересуват. Веселина попита кой иска кафе. Анюта с усмивка отвърна, че вече не иска, изпила е много чай, чувства се добре. И другите отказаха кафето, благодариха за вкусната закуска. „Ча-

сът е точно десет без десет – обяви Мартин. – Облечени сме, готови, след малко тръгваме.“

„Мартине, добре решихте днес да карате на Картола. Хем е близко, хем ще остане време гостите да видят и нещо друго в Момчиловци. Да ви чакаме ли за обед?“ „Весе, какъв обед? Досега ядохме. Ако огладнеем, ще си вземем по нещо от караваната на пистата“. Веселина пъхна в раницата на Асен една кутия и му пошушна: „Като пригладнеете, ще си хапнете...“

На пистата Картола

Момчетата, момичетата бързо изнесоха ски, обувки, щеки. Мартин взе и сноуборда. Докато подреждаха всичко, кучето Балкан обикаляше около тях. Мартин го помилва, шепнейки му нещо. Потеглиха. Мартин караше бавно, а Балкан тичаше отстрани, размахвайки опашка. „Кучето тича покрай нас. Вижте го!“ – извика Анюта. „То се радва, че идва с нас – отвърна Мартин. – Балкан знае къде отиваме. Обича да идва с нас.“

Денят беше прекрасен! Чисто, синьо небе, кристален въздух, безкрайна белота, простор, докдето погледът ти стига. Пистата беше къса, но широка, с „бей би“ влек. Мартин познаваше, поздравяваше работещите тук, питаше ги за снега, как върви работата, за близките им. И те го питаха как е, запознаха се с гостите от Пловдив. Мартин ги въведе в ски гардероба. Повика Асен настрани и тихо му каза: „Помогни на Мира, като си обува обувките. Бъди внимателен, търпелив с нея...“

Калоян си бе донесъл от Германия ските и обувките, с които караше там. Всички почнаха да се приготвят, а Добромира ги гледаше, преместваше крак върху крак, присвила пръсти, стъпила върху обувките за ски. Асен я наблюдаваше скришом, бързо се обу и седна до нея. Погледна я и тихо рече: „Доби, хайде, обувай се.“ Тя го погледна, сякаш събудена от сън, наведе се и започна да пъха крака си в дясната обувка. В един момент спря, обърна се към Асен. Лицето ѝ изразяваше безпомощност. Той сложи ръка на рамото ѝ: „Спокойно, ще стане. Я, се изправи, облегни се на мен. – Асен разтри стъпалото ѝ, обхвана глезена ѝ с ръце. Пъхна крака ѝ в обувката, като я гледаше закачливо: „Сега трябва да натиснеш. Има един момент, в който чрез лек натиск кракът ти ще преодолее наклона и ще се озове на дъното на обувката. Давай, напъни! А така! Готово!“

– Да, получи се – каза Добромира и разклати крака в обувката. – Сега стана по-бързо. Миналата седмица, като бях с Мартин да купим ски, обувки, му отнех половин час и повече, докато пробвах два чифта... Направо ми се доплака.

– Bravo! Сега се справи бързо. – Асен ѝ подаде другата обувка – Пепеляшке, принцесо моя, тази е твоята пантофка – Той обхвана глезена на левия ѝ крак, като леко го масажираше, галеше. Внимателно напъха крака ѝ в обувката. – Сега си ти. Давай! „Готово! Справих се.“ – Добромира от-

метна коси, сложи ръце на кръста, изпъна тяло. – Браво! Така те искам – с ръце на кръста, изпънала тяло. Готова си да хвъркнеш по пистата с разкопчани обувки. Каж ми, ако те стягат. От утре ще се справяш вече сама, но винаги разчитай на моята помощ. „Бях забравила – последно карах ски, като бях в четвърти клас. Асене, благодаря ти, много си внимателен, направо – грижовен.“ – Такъв съм към всички същества в женска форма. Но към някои съм особено мил и толкова е хубаво, когато ги докосвам. Готово – два пъти закопчавах, откопчавах. Как ги усещаш? „Искам малко да походя. Трябва да походя, за да преценя.“ – Добромира тръгна бавно, с малки крачки, като гледаше надолу, към обувките.

Асен седеше на пейката, следеше походката ѝ: „Доби, вървиш като китайско момиче от древността. Краката ти са пристегнати в дървени обувки. Нали си чувала, че са слагали краката им в дървени обувки, за да не растат...“ Добромира спря, повдигна наведената си глава и притвори очи. Постоя така минута, две, без да помръдне. На Асен му се стори, че тя дори не дишаше. Той стана, приближи до нея: „Доби“ – изрече тихо, докосвайки ръката ѝ. Тя стисна неговата: „Не искам тези обувки. Не ги искам! Ще ги сваля!“ – Отвори очи, погледна го. Пусна ръката му и се отправи към пейката. Седна и отново притвори очи.

Асен беше учуден от нейната реакция, но внимателно изчакваше да се успокои. Седна до нея. Не смееше да я заговори. Усещаше, че нещо особено, необичайно става с нея. След няколко минути Добромира отвори очи, извърна лицето си към него: „Извинявай, нещо ми стана“ – и замълча. „Доби, може ли да попитам – какво...?“ Тя отвърна след кратка пауза: „Когато ти каза, че вървя като китайско момиче, аз видях как пристягат краката ми в дървени обувки. Моля ги, да не правят това, но те натискат, боли ме... – Добромира замълча и след малко добави: – Думите, които ми каза, явно отключиха в мене някакъв далечен спомен заровен в подсъзнанието ми.“ „Да, това се случва. Донякъде съм наясно...“ „И с тебе ли?“

– За прераждане чух от един човек, когато бях на десет години, срещнахме го с мама по пътя Камино в Испания. Това което разказа, беше като приказка. А след него, чух и от други хора за прераждане, карма ... Случва се за части от секундата да те проние някакъв смътен, или ясен спомен от нещо преживяно, хора, с които си бил, място, в което си живял...

– Сега разбрах, защо когато татко и Калоян ми сложиха първите обувки за ски, не ги исках, разплаках се – тогава бях в първи клас. Виках и на двамата, че ме боли, че не искам тези обувки. Татко проверяваше всичко, пъхаше си пръстите в обувките, успокояваше ме, а Калоян се смееше, казваше, че се инатя. Тогава пак видях същата картина – както сега.

– Доби, мило китайско момиче от преди векове – Асен положи ръце върху раменете ѝ: – Ще го преодолееш! Ти вече си го преодоляла, защото си го разбрала.

– Зная, Дафи също ме е откряла за това. Има го и в книгите, които четем, гледаме го и в някои филми – показват го. Но друго е, когато се случва със самия теб.

– Докато сме малки деца, ние съвсем спокойно, естествено говорим, припомним си минали съществувания. Някои родители са наясно, други – смятат, че децата си измислят разни „вреди-некипели“. А в подсъзнанието се съхранява информацията от всички наши предишни прераждания. Но щом пораснем, почваме да забравяме...

– Защото навлизаме все повече в гъстата материя на земния живот – както ми обясняваше Дафи.

– Ей, вие двамата, какво си гукате там – провикна се Мартин, отваряйки вратата на ски гардероба. – Чакаме ви... Хайде, идвайте!

– Доби, в нашия клас имахме момиче с издължени очи, специфични скули и често се шегувахме, че баща ѝ сигурно е китаец, вие트남ец... „Да, спомням си това момиче, всички го забелязвахме.“ – Ти си в по-изгодна позиция – засмя се Асен. – Ако си живяла някога в Китай, то е било доста отдавна. Сега пребиваваш в бялата раса. Очите ти са с цвят на бадеми и светят, светят! – Асен обхвана раменете на Добромира, взря се в очите ѝ. – Две хубави очи, музика, лъчи... „Вече ми каза това, като гледахме изгрева на слънцето – тя леко размърда раменете си. – Хайде, чакат ни.“ – Може ли пак? – Асен изтананика: две хубави очи, музика, лъчи... И усмивка вълшебна, лъчиста... – Той взе ските на Добромира, изнесе ги от гардероба, подаде ѝ щеките. Тя се усмихна, успешно щракна върху ските една след друга двете обувки. Асен я поздрави, с вдигнат нагоре палец.

Мартин влезе в ролята на ски-инструктор. Най-напред ги накара да походят, раздвижат, загреят. Половин час показваше, обясняваше по-важните положения, необходими при карането на ски, изискваше и да правят същото. Това се отнасяше предимно за момичетата и Асен, защото Калоян бе много добър скиор, но и той ги придружаваше в обучението. Всички бяха усърдни, изпълнителни. Мартин показа и как да падат. Асен демонстрира падане, изправи се и заяви, че е по-лесно да падне на стадиона, отколкото на пистата. Анюта също падна. Извика: „О, не! Не ми харесва падането.“ Мартин ѝ помогна да стане, утешавайки я с думите: „Обичам паднали жени...“ Асен пропя: „Анюта, без падане, няма и ставане.“

Момичетата получаваха непрестанни похвали от Мартин. Добромира установи, че закодираната в тялото ѝ, в ума ѝ опитност от карането на ски в детството, проработи. Ани също си припомни наученото през миналата зима, когато почна да кара ски с Мартин и Асен на хижа Здравец.

„Вече сте готови! Напред към „бей би“ влека. Да покажем на хлапещата как се карат ски – обяви Мартин и ги поведе към влека. – Момичета, сега само наблюдавайте – да влезе във вас как става това... Нали виждате децата – лесно е.“ Анюта веднага рече: „За децата е лесно, но не и за нас.“ Мартин я прегърна: „Ануш, миналата зима ти опита, свикна с малкия влек на хижа Здравец, опита и големия – с чинийката. Справяше се добре. Сти-

га си мърморела! Виж Мира как спокойно наблюдава.“ Мартин застана на определеното място, изчака идването на ръкохватката, пое я, измина двайсетина метра, пусна се от влека, върна се при тях. Калоян потегли, след него и Асен. „Ще стоя до вас. Хайде! – Мартин подкани Анюта. – Ти, първа! Натискай върху ските. – Анюта се улови за влека, потегли. Браво – на добър път! Мира, дойде и твоя ред. Споко! Тук съм, до тебе – подаде ѝ ръкохватката. – Браво! Асен и Калоян ви чакат горе. Идвам и аз.“

Горе, в края на малката писта се събраха всички. Момчетата поздравиха момичетата с благополучното им приземяване. Асен се шегуваше, каза, че е измислил начин как да смали ръста си, докато е на влакчето-влекче. Кучето Балкан също се яви наблизко. Застанал до едно дърво то наблюдаваше и своите нови приятели, и пристигащите с влека. Децата се радваха на Балкан, повикваха го, но той само размахваше радостно опашка и кръжеше около дървото.

Мартин каза: „Момичета, оставям ви в ръцете на Асен и Калоян. Трябва да се спусна бързо няколко пъти, защото почнах да задрямвам.“ И литна, правейки къси завои. „Гледайте ! Колко красиво се спуска!“ – извика Анюта. „Че е красиво, красиво е – Асен постави ръка върху рамото ѝ. Но ти го виждаш тройно по красиво от нас, защото това е именно Марти. Твоят безценен и наш приятел Мартин“ – Асен провлече изразително последните думи. „Всичко виждаш, всичко знаеш, ти вълшебник си голям. За вълшебства си готов, само чакаш нечий зов“ – докато изричаше тези думи, Анюта гледаше право в очите на Добромира, която отвърна поглед.

Продължиха да се спускат с малки почивки. Мартин ги придружаваше, даваше неизменните си напътствия, хвалеше Анюта и Добромира, че стават все по-добри: „Вече сте готови за зелената писта на Пампорово!“ По едно време Ани каза, че са я заболели ръцете от „бейбивлека“. „Стига си мрънкала – прегърна я Мартин. – Виж децата – не спират. „Те са по-ниски и затова им е по-лесно да се хващат на влека. Аз докато се наведа...“

При следващите спускания Мартин беше със сноуборда. Каза им да гледат на изток, към гората. Летеше сред дърветата, а след него, покрай него, бягаше на големи прескоци неизменният му приятел – кучето Балкан.

През това време бяха дошли две момчета и три момичета от приятелите на Мартин – сред тях беше и Симона. Те поздравяваха гостите всеки път с радостни възгласи, прелитайки покрай тях. Бяха си определили час, да се съберат в горния край на пистата. Всички се отбиха встрани, на малка поляна между дърветата. Насядаха върху ските, върху снега, говореха си. Мартин и приятелите му разказваха разни случки от карането на ски. Те имаха много преживявания заедно, още от детските години. Подхвърляха си снежни топки, снимаха се заедно, на групи, поотделно, на фона на блестящата белота и искрящо синьо небе., като се прегръщаха, заемаха най-различни пози... .

Добромира виждаше как Анюта следи поведението на Симона спрямо Мартин и на Мартин спрямо Симона. В един момент ѝ каза: „Стой, спокойна! Стига си ги зяпала! Всичко е в реда на нещата.“ Анюта завъртя

глава, промърмори с неопределен тон: „А-а-ми.“ Отиде при Мартин, облегна се на рамото му, надникна в очите му, гледайки го с лека усмивка. И „селфи“. Добромира мислено я поздрави за предприемчивостта.

Асен разговаряше, общуваше с всички, шегуваше се... Направи снежен човек с разперени ръце и крака върху снега. Анята и Калоян го последваха. Мартин ги снимаше. „Имам чувството, че плувам, плувам...“ – Анята потупваше снега, с разперени ръце. Асен призова и Добромира, но тя отказа. „Виж, как децата се търкалят в снега. Доби, ела...“ – увещаваше я той. Но Добромира упорито отказваше. Асен стана, приближи до нея, пошепна ѝ: „Нали си правила снежен човек като малка. Припомни си.“ Тя поклати глава. В един момент Асен я прегърна, вдигна на ръце и внимателно я положи върху снега, искрящ от слънце и белота. Това беше твърде неочаквано за Добромира и тя остана така – неподвижна, смутена. Надвесен над нея, Асен разпери ръцете ѝ, тихичко припя: „Аз до тебе ще легна, в ложето пухкаво, меко... Доби, отпусни се, отпусни. Погледай небето. Виж колко е чисто, синьо, безкрайно...“ Добромира усещаше приятната топлина на ръката му, с която бе уловил нейната, главите им бяха допрени. Изпълни я чувство на вътрешна пълнота, спокойствие, радост, от близостта, топлината на неговата ръка, от диханието на шепота му, от устните му, които докосваха бузата, косите ѝ.

Когато по-късно щеше да съзерцава тази снимка, тя се виждаше като момиче, лежи на заснежена поляна сред високи оголели брези, а до нея момък – държат се за ръце, но не могат да помръднат, сковани са от студ.

Мартин ги поздрави с „Браво!“ Обикаляше, снимаше ги: „Подредихте се за излитане. Калоян е командирът, Анята – главен асистент, Асен и Мира са включени в полета за специален експеримент... Готови за излитане, успешно преодоляване на гравитацията.“ Мартин предложи на момчиловци да направят едно красиво показно за гостите, макар че пистата е малка. „Гледайте и се наслаждавайте.“ Шестимата се спускаха бавно, разменяха се по двойки, при клякаха, улавяха се за ръце, летяха плавно като птици. Наблюдаваха ги и деца, и възрастни. По тяхна молба, шестимата повториха, потретиха изпълнението на това спускане.

После всички се събраха при караваната. Някои си взеха закуски, други – чай, кафе, сокове. Асен отвори кутията, която му бе връчила Веселина. Хапнаха от домашните сладки и тиквеник. Мартин се уговори с Момчиловци да тръгнат утре заедно към Пампорово. „А сега и ние ще тръгваме. Искам да заведа приятелите от Пловдив на Аязмото.“

Живата вода

На връщане от Картола, се отбиха да видят Аязмото, което се намираще над селото. Мартин паркира джипа и тръгнаха нагоре по стръмна улица – от дясната страна имаше къщи, от ляво – планински склонове и далечен простор. Младежите вървяха бавно, оглеждаха всичко наоколо.

„Бели къщи приличащи на бели птици, кацнали на високото – повтаряше Анюта. – Имат големи дворове, като вашия – обърна се тя към Мартин. – Хубаво е да поживее човек в тези бели къщи, сякаш ще литнат към небето. Но не бих могла да издържа дълго време без Пловдив, макар че тук е приказно...“ „И с мен е така – той стисна ръката ѝ. – Обичам планината, Момчиловци, но не мога и без Пловдив. Идвам тук, връщам се в града...“ „Хубаво е, човек да поживее от време-навреме в различни места, държави. И пак да се връщаме у нас.“ „Много хора вече пътуват по земята. Но моят дом засега е тук – в България – Мартин пак стисна ръката ѝ. „Ние писахме есе на тема „Земята наш общ дом“? А вие?“ „Мисля, че и ние писахме такова есе“ – отвърна той.

Минаваха край последната къща. Добромира спря, загледана в големия двор зад къщата: „Мираж ли е това, което виждам! Погледнете в този двор. Виждате ли?“ Асен отвърна: „Новогодишна украса на ябълковите дървета. Само, че не е от гирлянди, а от истински ябълки. Красота!“ „На едното дърво са червени, на другото – жълти. Калояне, снимай! – помоли го Добромира. „Не е за вярване. Защо не са ги обрели? Как са издържали досега ябълките да стоят по клоните?“ – питаше се Калоян.

– Тези къщи вероятно са на хора, които живеят в София, в чужбина. Случва се, да не дойдат и по една година – отвърна Мартин. – Сигурно не са поръчали на някой от селото да наглежда къщата, двора, затова дръвчетата са останали не обрани. „Не съм си представяла, че ще видя посред зима такава картина: дръвчета, обкичени с ябълки жълти, червени, като камбанки песен запели... – изтананика Ани. – Ако подхвърлиш една ябълка, ще падне на Земята? Като скочим – Мартин подскочи – падаме на Земята? Защо става това? – „Беше някакъв физически закон... Марти, ти си на тая вълна.“ – Защото има гравитация – привличане между две тела. Както Земята привлича нас, така и ние привличаме Земята. Същото е между слънцето и земята, между луната и земята...

– Може да се каже, че гравитацията е и биологичен ефект между две тела... – каза Добромира. Асен я прегърна: „Колко е хубаво, че има привличане. Привличане има.“

– Ако си в Космоса – продължи Мартин – ще тежиш нула килограми. Гравитацията отслабва с разстоянието. „Братле, значи трябва да сме плътно един до друг“ – Асен леко привлече Добромира към себе си. – Тук, на Земята гравитацията е една и съща. Тя е различна на различните планети, в зависимост от гравитационното ускорение. „Не разбрах – щом веднъж се привлечем, ускорение ще има ли, или няма да има?“ „Ас, как ти идват тия сладки мисли?“ „Анюта, а на тебе как ти идват стихове, песни, да играеш балет...“ „Шът! Само това – последното не споменавай!“ – изрече тя със строг глас.

– Брат, представяш ли си, ако играете футбол на Марс, или на Луната – разсмя се Мартин. – Топката ще лети, ще има да я гоните ей на такива скокове... той махна с ръка към вътрешността на двора. „Братле, благода-

ря за идеята. Ще кажа на капитана, на треньора да стегнем отбора, да ни пригответ скафандри...“ „Дай предложение и световното първенство по футбол – там да се играе.“ „А вие с какъв аероплан ще дойдете да ни гледате?“ „Ас, вие сте яки, закалени в битките... Ние ще си седим в къщи, ще ви гледаме по сателита – от земята.“ „Ани, няма само нас – футболистите да ни пращате на Марс. Не сме съгласни на такъв вариант. Или всички – на Марс, или всички – на Земята.“ „На Земята, на Земята, засега сме си само на земята, у дома“ – запя Анюта.

Добромира се освободи от здравето ръкостискане на Асен и каза: – Ние писахме есе на тема „Земята – наш общ дом“. Четохме ги в няколко часа – бяха интересни... Вие писахте ли подобно есе? „Да – отвърна Мартин. – И Анюта ме попита преди малко за това.“

„Ех, тия ябълчици ! Сутрин запяват в слънчевото, мразовито утро, а вечер се сгушват, очакват нощния танц на звездите, които гледат, мигат, премигват и се питат какъв ли вкус има този чудноват земен плод...“ – нареждаше Анюта „Няма да чакаме звездите. Ще прескоча оградата и ще разберам какъв е вкуса.“ „Брат, може да го направиш, но не е редно, макар, че на оградата няма надпис частна собственост“ – рече Мартин. „Някои искат цялата земя да стане тяхна частна собственост. Да не би те да са сътворили дръвчетата, плодовете...“ „Анюта, хората са посадили тези дръвчета, грижили са се за тях.“ „Много са се грижили“ – оставили са плода не обран. „Ануш, моля те, излишно е да спорим.“

– Ясно – козирува Асен. – Прииска ми се да прескоча оградата заради плода. Анюта така го възпя... Е, няма да ви вкусим ябълки жълти, червени. Чао! – Асен размаха ръце към двора.

Продължиха да се изкачват. Отстрани на пътя и недалеч от широката дървената порта-арка на Аязмото имаше големи шипкови храсти и глог, обсипани с плодове.

„И тях са оставили не обрани. Може би, не е прието да се берат, защото са близо до Аязмото?“ „Мира, няма такова нещо. В Родопите – глогинки, шипки, колкото щеш. Затова, тези са останали не обрани“ – отвърна Мартин.

Добромира повика Анюта да наберат малко от шипките и глога. Калоян поднасяше найлоново пликче ту към едната, ту към другата. Мартин ги снимаше, Асен рееше поглед към върховете и си тананикаше. Добромира откъсваше със зъби връхчетата на омекналите шипки, вкусваше ги бавно, с наслаждение, като внимателно изплюваше семките. Анюта опита да направи същото, но се отказа. Асен, отиде при тях. „Доби, как ядеш тия шипки?“ „Така – както виждаш. От малка обичам да ям омекнали шипки – много са вкусни.“ „Не те ли бодът?“ „Не. Имам си тактика, откъсвам връхчето на шипката със зъби, захапвам, всмуквам... А после...“ – тя леко изплю семките. „Мира, бях забравил колко са вкусни омекнали шипки с натурален витамин С. Благодаря, че ми припомни“ – преглъщаше Калоян. – „Ако искаш, опитай – Добромира подаде на Асен: „Малко ѝ е по избледня-

ла червената рокля от есенните дъждове, мъгли, ветрове, снегове.“ Асен държеше с два пръста едрата шипка, обръщаше я, разглеждаше. Доближи я до устата си, но отказа да направи опита. Мира се засмя. Той приближи лицето си до нейното, прииска му се да целуне, да всмуче устните ѝ, с полепнали по тях семенца, корички от плода. Тя леко се отдръпна. И бързо допря, задържа на устните му една шипка. Асен целуна пръстите ѝ, изчисти с показалец устните ѝ, като нежно ги обхождаше, милваше.

Мартин ги подкани да отидат при извора. Снимаха красивата дървена арка, с надпис от големи златисти букви: „Аязмо дар от Бога“. Влязоха през двете малки портички в ограден двор, с високи борове устремени към небето. Отвън имаше чешма, пейки. Мартин отвори вратата на малко закрито помещение, покани ги да влязат. То приличаше и на уютна соба, където човек можеше да преспи при нужда върху топли вълнени китеници; и на музей, с изложените картини, стари снимки, обяснителни текстове; и на свещено място, защото се виждаше как блика живо носния извор от под скалите. Всички прилекнаха до ограденото със стъкло и катинар място, откъдето извираше лековитата вода. Тя бликаше между скали, които я обграждаха като грижовни, силни ръце. Гледката, макар и заключена за непосредственото възприятие от сетивата бе удивителна. Изворът бликаше с голяма сила, капките се пръскаха, обливаха скалите. Чуваше се отглас от тяхната песен, усещаше се единството на техния устрем.

„Много добро решение – опазват източника, мястото на извиране, враждат го в това помещение...“ – Калоян внимателно оглеждаше всичко. Добромира седна на малкото столче, което бе поставено до стъкления прозорец. Очите ѝ поглъщаха струящата вода, капките, обливащи скалите. Струваше ѝ се, че прониква дълбоко под земята, че е в тази струя вода, която криволичи, търси пътя. Намира го между скалите, които с радост я очакват и тя бликва, носейки животворна, лечебна сила на хора, минерали, животни и птици, на земята.

– Доби, ти се забрави, гледайки този извор. Наистина е чудо. Ела да видиш жената, която е открила извора. – Асен ѝ подаде ръка. На стената бе окачена голяма снимка, с обяснителен текст. Аязмото било открито от жена на име Кортеза, която не е родена, живяла в Момчиловци. Но тя „видяла“, посочила мястото, от където ще бликне лечебния извор. – Брей, каква жена! Калояне, Кортеза явно е била преодоляла границите на сетивното познание. А каква фигура е имала – висока, масивна... Асен сочеше Кортеза, стояща на поляна, облечена в дълга до петите черна дреха пред огромно множество, състоящо се само от мъже.

– Странно име – Кортеза. За първи път чувам такова име. Тя е единствена жена на снимката. Защо няма други жени, а само мъже?

– Анюта, по онова време жените в Родопите са били с особен статут – каза Мартин. – Не са могли да участват в обществени мероприятия. Виж какво пише: „Живо носният източник е осветен на Илинден – втори август 1910 година“ „Това е вълшебно място!“ – изрече тихо Добромира, с ле-

ката, едва забележима усмивка, която винаги бе върху добре очертаните ѝ устни. – Като излезем отвън – измийте си лицата, намокрете косите. А докато пиете от живата вода, пожелайте си да сте здрави, силни... „Братле, може ли да си пожелаем и любов да ни окъпе...“ – припя Асен. – Брат, пожелай си, каквото душата ти иска – Мартин прегърна Анюта.

Загледан в извора Калоян рече: – Тази вода има лечебна сила, защото е приела от вибрациите на космичната любов и ги е опазила, тъй като блика от чисто място – в планината. „Калояне, ти винаги обясняваш много добре нещата – рече Асен. – По този повод, край тази вода, пожелавам все повече деца да се раждат от любов, с любов и да живеят на чисти места.“ – Колко години тази лечебна вода е съхранила качествата си? Сега сме 2017, като извадим 1910... – пресмяташе Калоян. – 107 години този извор непрекъснато тече. Но колкото по-надолу отива водата, тя губи от своите ценни качества. Сигурно има хора, които са я изследвали и продължават да я следят. „Да, това е правено. Трябва да питам“ – отвърна Мартин.

– Подобни лечебни извори има на доста места у нас. А и по цялата земя. Водата, цялата жива Природа е възшебен дар! – с развълнуван глас изрече Добромира. Асен я прегърна и всички излязоха навън.

Мартин бе донесъл две стъклени дамаджани от по пет литра и стъклени бутилки. Анюта попита откъде е взел стъклените дамаджани. „Производство са на стъklarския завод в Пловдив. Ако искаш, ще идем в магазина да си вземеш. Мисля, че знаете: ако наливаме изворна вода в пластмасови бутилки, докато ги занесем в къщи, живата вода губи част от полезните си свойства. Ако водата продължава да стои в тези бутилки, губи още от свойствата си. Трябва веднага да я прелеете в стъклени съдове.“ „Братле моля, като отидете с Ани в магазина, вземете и за мен две дамаджани. В къщата на село съм видял, че има, но дядо ще се зарадва на новите.“

Момичетата напълниха стъклените дамаджани, бутилки с вода от чешмата, която бе свързана с Аязмото. Измиха лицата си, пригладиха косите, отпиха от водата и с очи, отправени към необятността на планината, си пожелаха по нещо, което носеха като дълбокия извор, в душите си, сърцата, умовете. Поседяха няколко минути в мълчание на пейките, огрени от късното следобедно слънце.

– Вода, вода – 70 процента сме вода. И земята е същата – 70 процента от нея е покрита с вода. Навсякъде вода, реки, морета, океани... – Ех, че хубава подредба! – рече Асен. – Може да отскоча до морето през лятото за няколко дни. „Ако не успееш през лятото, сигурно ще видиш морето в Анталия.“ „Братле, надявам се, че в края януари с отбора да бъда там.“

– Сигурно сте чули за Масару Емото – японски писател, доктор по алтернативна медицина. Чрез направените опити той заяви, че „водата има памет“ – каза Калоян. „Като нас? – Асен поклати глава, но бързо добави: – Може, от нея сме излезли... Как го е доказал?“ – Хората от екипа залепвали на едни бутилки с вода думите: „благодаря“, „любов“, „благодарност“... А на други бутилки – етикет с думи: „ти, глупако“, „мръсен“...

Оставяли бутилките да пренощуват. След това замразявали тези водни проби и после изследвали формата на кристалите през микроскоп – Калоян замълча. „И какво? – попита Асен. – Досещам се нещо, но никой не ме е поканил да видя кристалите.“

Добромира се усмихна: – С микроскопа се вижда, че от положителните думи, или изрази, се оформят красиви, водни шестоъгълни кристали – различни, неповторими. А отрицателните думи образуват неясни и хаотични кристали. Направени са и опити, когато водата гледа образи, слуша музика... „Доби, къде видя тези кристали?“ – Мартине, имаш връзка с Интернет, покажи ги на Асен.

– Ще ги видиш – невероятни са! – каза Анята. „Вие сте знаели. Пък аз едва сега разбирам.“ – Ас, толкова много информация има... Всеки улавя по малко от това, което го интересува. Аз чух за първи път от Мира за кристалите на водата. Тя ни каза това в час по биология. Всички се влюбихме в тези кристали. „Брат, гледай!“ Мартин показваше кристалите. „Чудновати! Красиви! Изящни! И грозните са интересни – възхищаваше се Асен. – Сега напълно вярвам, че водата има памет.“ „И да знаете, че Масару Емото беше в България през юли 2007 г. по покана на журналиста Живко Желев. Заведоха го и на Рила...“

Къщата на изгряващото слънце

Към три и половина следобед нашите герои се завърнаха в „Къщата на изгряващото слънце“ – както я нарече Анята. Като слязоха от джипа, по улицата към тях се зададоха кози. Момчетата и Анята влязоха в двора, а Добромира остана отвън до портата. Стадото приближаваше, водено от едър кафяв козел. „Доби, защо стоиш отвън? – попита Асен, заставайки до нея. – А-ха, чакаш козите.“ Тя го погледна: „Виж, колко са красиви! Има чисто бели, чисто черни, кафяви, сиви. Виж тази – посочи му тя, – цялата е черна, само на главата има бяло.“ Асен доближи главата си до Мира: „А виж тази – цялата е черна, а по целия ѝ гръбнак минава бяла ивица.“ „На черните си крака е обула бели ботушки – отбеляза Добромира. – Учудващо красив, пъстър, разнообразен е сътворен животинския свят, а също и растителния, минералния...“ Асен я прегърна през раменете и привел глава до нейната рече: „Ами ние – човешкият свят? Какви пъстри птици сме, какви животинки...“ Двамата се разсмяха, гледайки след отдалечаващото се стадо. Три кози се спряха пред една от съседните къщи. Стопаните отвориха портите. Асен улови Мира за ръка: „Да влизаме, чакат ни.“

Милко ги посрещна с думите: „Горе, при вас бойлерът е пуснат, има топла вода, но не съм запалил печките. А тук, на първия етаж имаме специална баня – сауна. Каня ви да я посетите. Първо момчетата – донесете си дрехи за преобличане. Като излезете от банята, веднага притичайте в хола. Ние отиваме на двора, да поработим.“

Милко беше насякъл голяма купчина дърва. Момчетата ги пренесоха под един навес. Асен каза, че иска да опита да сече дърва. Милко сложи на дръвника едно средно-дебело дърво, подаде брадвата на Асен и рече: – „Щом искаш да помогнеш, давай! Млад си, силен си. Да видим как ще се справиш.“

– Хо-хо! Ще го направя направя на парчета. – Асен замахна с брадвата, стовари я върху дървото, но нищо не успя да отсече. – Какво става? Това дърво да не е от камък?

„Тази работа си има чалъм...“ – Милко се усмихна, погали късата си брадичка, засука мустак и млъкна. Калоян и Мартин също мълчаха. Асен се обърна и към тях: „Ей, вие – наблюдателите от ООН, кажете нещо!“ Мартин се засмя: „Аз зная тайната. Дядо ме научи, още като бях малък. – Той прилекна, почна бавно да върти дървото: – Видж колко много съкове има по него. Дядо нарочно избра такова дърво. Трябва да удариш с брадвата точно между два съка...“

– На това място, дървото е по-слабо... – обясни Милко. – Както и човек си има слабости. Добре е да ги признава пред себе си и да се научи, как да се справя с тях. – Той посочи на Асен къде да удари и се отдръпна. Асен замахна с брадвата и парче от дървото отскочи встрани: „А, ха! Сега ще му видя сметката. Братле, донеси още няколко такива – със съкове.“ Мартин донесе още две дървета. А Милко рече: „Асене, няма нужда да изразходваш толкова сила. Вече знаеш „чалъма“,“

Калоян се оттегли, каза, че отива в банята. Мартин и Милко останаха на двора с Асен. Той насече още две дървета, завладян от борбата с междусъковото пространство. Милко поръча на Мартин и Асен да занесат насечените дърва горе, на терасата и да напълнят добре щайгите: „Аз съм заложил печките във вашите стаи. След час, ще трябва да ги запалите. Отвреме-навреме ще отскачате до горе, ще слагате по няколко дървета в печките, за да поддържате огъня. И любовта иска непрестанно поддържане – като огъня. Да стоиш нито много близо, нито много далеч.“ Асен благодари на Милко за уроците по сечене на дърва и за съвета, който току-що им даде за любовта.

Докато момчетата работеха на двора, момичетата взеха душ в топлата баня, приличаща на сауна и притичаха по бельо в хола, където се дооблякоха. Бяха очаровани от топлината, водата. Весето им напълни чаши с ароматен чай от мащерка и риган. Момичетата предложиха да ѝ помогнат в кухнята, но тя каза, че няма нужда, почти привършва. „Сега имате свободно време – може да разгледате библиотеката, някои други неща от подредбата в хола...“

Анюта и Добромира тръгнаха на оглед. Най напред спряха пред библиотеката. Тя заемаше няколко дълги рафтове. Книгите бяха подредени като в обществена библиотека: художествена литература от наши и чужди автори; детска, историческа, езотерична, фантастика... Имаше и купища албуми от известни български, световни художници. Момичетата възклик-

ваха, откривайки любими произведения. Те разгледаха картините на стените: оригинални пейзажи с маслени, акварелни бои.

Веселина се показа от кухнята: „Има и книги „фентъзи“ – както им казвате. Мартин ни ги донесе. Прочетохме една с Милко, попрегледахме и друга, но сюжетът се повтаря... Харесваме класическата фантастика на Айзък Азимов, Рей Бредбъри, братя Стругацки...“ „Чула съм някои от тези имена, като ми остане време, ще потърся книгите им“ – каза Анюта.

Седемте Рилски езера

Добромира потегли за ръка Анюта към спалнята на домакините. Посочи ѝ голям, цветен, еднолистов календар, залепен върху релефния стъклен правоъгълник, вграден в рамката на вратата. Анюта възкликна: „Много красив календар! Къде се намират тези езера?“ „Припомни си, учихме ги по география – отвърна Добромира. – Седемте Рилски езера.“ Анюта се вгледа в календара: „Но тук са девет.“ „Защото към седемте – са включили езерото на Чистота и Съзерцанието“ – Добромира ѝ ги показа.

Анюта разглеждаше всяка снимка, четейки на глас имената на езерата: Махарзи-Долното, Елбур-Рибното, Балдер Дару-Трилистника, Близнаци, Махабур-Бъбрека, Сърцето-Окото, Шемхаа-Сълзата. Пет от тях имат по две имена. На какъв език са тези имена? „На ватан“ – каза Веселина, приближавайки до тях. „За първи път чувам, че има такъв език.“ „Най-старият език на земята е бил ватански, от който всички езици черпят своето начало. Той е първоначалният Божествен език, на който са говорили в далечното минало. Чрез него са черпили космическа информация. Неговата задача е била да сведе познанието на небитието към земния свят“ – обясни Веселина. „Наистина ли?“

– Наистина, мила Ануш – назова я Веселина. – Можем да се доверим на посветените, на мъдреците. Но хората са забравили ватанския език. Малцина са тези, които го помнят. Всички съвременни езици са превод на този най-стар Божествен език – ватанския. От него има останки във „Веда Словена“, изгребани от праисторическите родопски песни и предадени от поколение на поколение още от времето на Орфей. От него имаме и три езици, които са първите преводи: санскритски, китайски, еврейски. Сигурно знаеш как пишат китайците? – попита я Веселина. Ани отвърна: „Те пишат отгоре надолу, евреите пишат от дясно към ляво. А на санскритски език се пише от ляво към дясно. Така пишем и ние.“

„Днес почти всички хора знаят азбуката на своя език, но малцина знаят азбуката на езика на природата. Много време трябва да живее човек на земята, докато научи езика на природата“ – каза Добромира. „Ще изучаваме и духовния език, ще учим и езика на живата Природа. Животът е вечен“ – усмихна се Веселина. „Това, което сега чух е изумително!“ „Ани, изумителното дължим на хората, които са опазили това познание и чрез

тях научаваме тези истини.“ „Нашата учителка по български и литература е много добра, знаеща, но не ни е споменавала това, което сега чухме от тебе.“ „Може да го знае. Има толкова много неща, през които сме минали и ще минаваме в живота на земята. Човек не може всичко да улови, научи, проумее. Божествено-Космичното познание е огромно, недостижимо...“

„Весе, аз също за първи път сега чух за езика ватан. Моята Дафи сигурно знае – тя чете, интересува се от духовна литература. Ще споделя с нея, като се върна в Пловдив – каза Добромира. Анюта попита как, кой е дал на ватански – имената на езерата. „Учителя Петър Дънов. Сутринта говорихме за него“ – отвърна Веселина. „В къщи имаме книги с беседи, лекции, които той е изнасял – каза Добромира. – Дафи ги чете от години, дядо – понякога, аз – когато ми остава свободно време. Но засега много малко съм прочела от тях. Те са хиляди...“

– Аз бях чула за Петър Дънов – философ, лечител, духовен учител... Не знам дали правилно се изразих – каза Анюта. – Виждала съм книги в книжарниците, но нищо не съм чела. Когато чух, че той е дал един танц – Паневритмия, който хората играят у нас и в другите страни по света, пуснах компютъра и гледах. Прилича ми и на гимнастика, и на танц... Харесах музиката, движенията. Бих опитала – в Пловдив се водят курсове, но сега нямам свободно време. Тази година с Мира завършваме – чакат ни изпити, матура.

– Ти каза, че си харесала музиката на Паневритмията. Но тя се съпровожда и с думи за всяко упражнение. Има втъкани и думи на ватан. Чуйте думите на първото упражнение, с което започва Паневритмията. Казва се „Пробуждане“: „Първият ден на пролетта, първият ден на радостта, първият ден на любовта, носят сила и живот.“

– Хубави думи! Така е през пролетта. А какво означава самата дума Паневритмия?

– Ани, радвам се, че се интересуваш от значението на думите, така че веднага ти отговарям. Паневритмия се състои от три корена: „пан“ – означава „всеобщ“, „всеобхватен“, „космичен“; „ев“, или в първоначалния си вид „еу“ е това, от което излиза всичко. То означава същината, реалното в света. А ритъм – Веселина се усмихна: – Мисля, че всеки човек – по малко, повече – живее, усеща ритъма, който царува в целокупната природа, в основите на цялото Битие. Паневритмията е разумна обмяна със силите на живата Природа. А според езиковия произход на думата „Паневритмия“ можем да я наречем „космичен висш ритъм“.

– Весе, благодарим ти, за обяснението. Харесва ми тази дума „Паневритмия“. Сигурна съм, че ще ми хареса и самия танц.

– Паневритмията не е обикновен танц. Тя представя езотеричното знание за света и човека. Посредством синтез на идея, слово, музика и движение тя изразява законите на битието. Тя е наука, която регулира физическите, духовните и умствените процеси у човека.

В хола влязоха Мартин и Асен. Пристъпиха тихо, застанаха зад гърбовете на момичетата и Веселина. „Да не би с бай Милко да играете Паневритмия?“ – попита Анята. „Късно понаучихме Паневритмия от приятели в Смолян, Мадан, Пловдив. Играехме понякога в Смолян, играхме няколко лета и на Рила. Ето тук, до езерото Махабур – на древния език „ватан“, означава Величествен, има голямо плато – Веселина го показва на календара. – И Мартин, сестра му идваха няколко пъти с нас.

– Първият ден на пролетта, първият ден на радостта, първият ден на любовта, носят сила и живот – изпя Мартин, прегръщайки Анята. „Ти, знаеш, пееш тези думи! Изумена съм!“ – Зная ги, защото съм играл Паневритмия. Анята го побутна с лакът: „Играл си Паневритмия!“ – Весето каза преди малко за мен и сестра ми – ходехме заедно на Рила. Обичам Родопите – пъпът ми е хвърлен тук. Но Рила е друг вид планина. С най-високият връх, с много езера, водопади, с трите най-големи реки Искър, Марица, Места – водят началото си от нея.

„Е-ха! Уж знам големите планини у нас, но сега научих повече.“ „Асене, и аз научих повече – усмихна се Ани – Рила тепърва ни очаква.“ Мира добави: „Рила е и най-големият Национален парк в България – защитен, включен в списъка на ООН... В Рила има уникална флора, фауна, ендемични и животински видове, които са включени в Световната червена книга, Европейският списък, Червената книга на България.“

Мартин прегърна Веселина: – Ето я моята и на сестра ми първа учителка по Паневритмия. Но на Рила имаше и специални учители: Ина Дойнова-пианистка, дъщеря на Николай Дойнов – един от астролозите из Школата на Учителя Петър Дънов; Людмила Червенкова – доцент по „Кинезотерапия“ в Спортната академия в София – написа една ценна книжка „Живата геометрия на Паневритмията“. Ами бате Ясен – така му казвахме на Рила – свири на цигулка, бате Николай от Търново, Доктор Балтова от Пловдив ... Учители по Паневритмия на Рила – колкото щеш. Почти всеки участник до теб е такъв, ако го попиташ. Ние играехме и в големия кръг. Аз се бях влюбил в една какичка от Търново – усмихна се Мартин. – Все я молех да ми бъде партньорка. Тя беше красива, мила, вдъхновена, сякаш не стъпваше на земята... Приличаше на тебе – Мартин прегърна Анята, допря лицето си в нейното. „А-а-а, затова ли си с мен? Защото приличам на нея.“ „Анята, ти не приличаш на нея. А тя – приличаше на тебе. Затова те срещнах – Мартин я прегърна. – Разбираш разликата, нали? Всъщност, всеки прилича на себе си.“

„Има и такива, които се правят да приличат на други, копират другите...“ – рече Асен. „Важно е да опазим своята неповторима Божествена същност – каза тихо Добромира. – Като личности ние правим какво ли не в живота, но дали това, което правим извира дълбоко от нашата неповторима същност?“

– Доби, откъде тези размисли. Направо ме шашвате, карате ме да размишлявам за неща, които съм усещал, но не съм ги знаел така, както вие

ги обяснявате. Колко е хубаво, че взаимно се допълваме, че сме различни – Асен разпери ръце над всички, запя: „Различен от тебе, различен до тебе, различен със тебе...“

– Това е целта на общуването, на влюбването, на любовта към живота. Радвай се! – Мартин го потупа по гърба. „Радвам се, но си мисля, колко много има да уча.“ – Всички имаме много да учим – отвърна Мартин.

– Че какво по-хубаво от това! Но трябва да внимаваме в стремежа си към това огромно познание. Нека всеки взема от него, което му е необходимо, което може да обработи и най-важното – да го приложи – рече Милко, който бе влязъл, слушал разговорите. – Опитайте Паневритмията! Защото тя е разумна обмяна със силите на живата Природа. Движението на човека се определя главно от две течения: от течението на Слънцето и от течението на земята.

– Затова упражненията носят жизненост, радост, сила, развиват дарбите, способностите. Учат на правилно обхождане, общуване, партньорство... – допълни Веселина. – Когато човек играе години наред Паневритмия, когато това стане за него стил на живот, придобива особена пластичност, красота в движенията...

Асен попита кога, къде се играе Паневритмия. Мартин отвърна: – Играе се сутрин рано навън от 22 март – пролетното равноденствие, когато започва прилив на слънчева енергия, до 22 септември – есенното равноденствие. Паневритмия се играе във всички по-големи градове у нас – и на петте континента. А през зимата се учи в курсове, школи, както се учи и йога, източни бойни изкуства, други видове танци. Рила, установеният лагер, приемат през целия месец август българи, чужденци от Европа, от всякъде. Понякога идват и от Австралия, Америка. Паневритмия се играе на платото до езерото Махабур – Мартин го показва на календара. – Дълбоко е 2282 метра. Формата му прилича на бъбрек. Затова в справочниците го пишат Бъбрека. Това лято спяхме две нощи в спални чували с приятели край Махабур, играхме Паневритмия на 19 и 20 август. „Ти си бил на Рила през това лято! – възкликна Анята. – И не си ми казал!“ Мартин я прегърна: – Мила Анята, мислех да те поканя, да идем заедно, но ти беше тогава на море, с твоите родители. Макар, че рядко играя Паневритмия, защото съм зает с какво ли не, тя е в мен от онези години, когато ходехме на Рила с Весето и дядо, със сестра ми.

– Интересно – проточи Асен. – Обичам да играя футбол, да танцувам... Може да опитам тази Паневритмия, ако намеря свободно време. А този календар е истинско съкровище! – той отново се взря в него. – На най-горния фотос е уловено заревото и хората, чакащи изгрева на слънцето – посочи Асен. – Но освен снимките на тези езера, виждам и други интересни неща: кратка информация на зодиите, лунен календар. – Мартин му посочи и дните от седмицата, свързани със съответната планета, музикален тон, число, препоръчителни храни. – Виждал съм всякакви календари от най-различни фирми, клубове, институции... Този е много красив, интере-

сен, с доста информация. Братле, за първи път виждам такъв. Мартин обясни, че календарът го правят приятели, които всяко лято ходят на Рила, че това са седемте Рилски езера свързани в една верига, имат специален произход... – Чувал съм за тях, но за първи път ги виждам – Асен се вгледа в календара: – Братле, езерата не са седем, а девет.

Анюта се засмя, потупвайки Асен по ръката: – И аз реагирах преди малко като теб. Но Мира ми обясни, че са добавени снимките на две други езера, които се намират близо до седемте. Ето ги: Чистотата и Съзерцанието – тя му ги показа..

– Ясно, разбрах – отвърна Асен, със закачлива усмивка: – Учителката по география вижда, че Иванчо не слуша, а зяпа през прозореца. Тя задава бърз въпрос: „Иване, колко са седемте Рилски езера и къде се намират?“ Иванчо изстрелва отговора: „Осем – на Рила.“

Всички са разсмяха. Мартин потупа Асен по гърба: „На стадионите се играе футбол, а край тези езера се играе Паневритмия от много години – преди ние да се родим...“ Асен пак попита какво е Паневритмия и Анюта му отвърна: „Танц-гимнастика – наука... Играе се в кръг с музика, движения, съответстващи на всяко упражнение...“

– Анюта, готов съм да пробвам разни неща, но кое по-напред: модерни танци, хип-хоп, зумба, пила тис, боди балет, народни танци, Паневритмия... Ти, ще ни учиш в крачка... „Ас, гледай си футбола“ – засега си в този танц.“ – Ани, права си. Футболът е особен танц. Има един много хубав филм за Пеле. Преди да го открият за футбола, той е играел „капуера“ – бразилско бойно изкуство съчетано с танц, измислено от африканските роби. Капуера означава „висока трева“. Играта се води в кръг – по двама в кръга, с музика от няколко инструменти. Затова и Пеле играеше футбол, като никой друг – красив, гъвкав, с неочаквани, неразгадаеми от нас-европейците движения, намерения, местоположения на топката... Какво да ви занимавам...Между другото – един Диего, намерил любовта с пловдивчанката Сицилия, води курс по „Капуера“ и доста момчета ходят там. „Ас, ще кажеш ли как да намерим филма за Пеле. Сигурна съм, че ще ни хареса.“ – Ани, ще ви кажа. Отмести се малко. Искам да видя правоъгълчетата в долния край на календара. Вторник е отбелязан с червен цвят, съответстваща планета – Марс. Приятели, днес е вторник. Това е моят ден. Аз съм зодия Овен. Мартин ми е казал, че управителя на моя знак е планетата Марс.

– Знаем, че си овен – личи ти от километър. Но вторник е ден за всички – побутна го Анюта. – Сетих се, днес имаш космичен имен ден – ще черпиш. „Дадено. След малко ще погледнем кога са вашите. Ей, колко е хубаво, че всички човеци си имат и космични именни дни. Ани, благодарим за идеята.“ – Не случайно днеска си с червено поло. Ти, все с червени тениски, блузи, се обличаш. Имаш и червено яке. Понякога те виждаме и със сини дрехи.“ „Харесвам червения цвят.“ – Защото си Марсиански овен. Пък обичаш и да се контиш. „Не колкото тебе. Ти обичаш да се гиздиш, да

си в крак с модата, аз съм спортен тип – всякак мога да ходя. Ани, хрумна ми, че можеш да станеш манекенка: имаш хубаво тяло, лице, стойка, балетна стъпка...“ – Да беше казал и – добър ум. „Ти, не ме дочака – сякаш да изброя още неща за тебе.“ – Ас, започни да се обличаш и с дрешки в зелено, жълто... Да ти регулират малко енергията. Ти преливаш от енергия, имаш енергия в излишество. „Затова обичам да се раздавам – Асен сложи ръце върху раменете на Анюта и Мира. – Вземайте, колкото искате.“

– Брат, погледни, съответстващата планета на ден сряда е Меркурий – отбелязан е с жълт цвят. Утре е сряда. Облечи нещо в жълто, вържи си и едно жълто шалче – засмя се Мартин. „Братле, искаш да стана Ботевист. Няма да ти мине номера.“ – Дойде ми тази идея. Ако случайно те разпознае някой на пистата, да си помисли, че си минал към „Ботев“.

– Имаш едно кафяво поло, с жълти ленти. Можеш утре да си го облечеш. „Ани, благодаря, че ми напомни. Зная, че си по облеклото, модата, но очаквам утре да видя вас – цъфнали като жълти минзухари.“ – Ще ни видиш. С Мира имаме жълти блузи. „Ани, отмести се още малко, да видя какво пише в последния правоъгълник оцветен в оранжев цвят.“ – Пише: неделя, слънце – затова и цветът е оранжев. Не случайно, неделя на английски е „sun day“. Още от малка, като чуех да говорят на арменски, руски, френски, немски... си мислех, че всички езици са навързани, че във всички езици на земята има нещо общо. Ще прочета написаното в оранжевия цвят: „Онова, в което ти дълбоко вярваш и което дълбоко чувстваш в душата си определя целия ти живот.“ Учителя. След кратка пауза, Асен помоли отново да го прочете. „Боже мой! Да! Да!“ – повтаряше той. – Ас, мисля, вярвам, че ние наистина ще правим това, в което дълбоко вярваме, което чувстваме в сърцата си, душите – рече тихо Анюта.

– Дай, Боже! Пожелавам ви го – обади се Веселина, която стоеше до тях и внимателно ги слушаше. Асен попита от кой учител са тези думи? – От Учителя Петър Дънов, който е дал и космичния танц Паневритмия. Момчета, елате да пиете чай. Сигурно сте ожаднели – свършихте добра работа на двора.

Асен продължаваше да гледа календара, докосвайки с устни косата на Добромира: – На голямата снимка – най-долу, виждам хижа и много палатки. „Защото там е лагерът на хората, които играят Паневритмия – каза Добромира, поглеждайки го. – Да не би да играеш този танц? „Не, но ще почна да го уча.“ – А била ли си на този лагер? „Не. Но преди две години идвахме на седемте Рилски езера с Калоян и моите родители.“ – Цялото семейство сте били на седемте рилски езера! – Видяхте ли как играят Паневритмия?

– Да. Това беше през август – отвърна Добромира. – Тръгнахме рано сутринта от Пловдив с автомобил, стигнахме до Паничище, където се установихме в хотел – наши приятели ни бяха направили резервация за три нощувки. Ползвахме лифта до новата хижа и тръгнахме към езерото Бъбрека. Бяха започнали да играят Паневритмия. Беше удивителна гледка, ко-

ято никога няма да забравя. И вълнуваща, и красива! Един огромен кръг, всъщност бяха три кръга от деца, родители, младежи, възрастни. Във вътрешния кръг всички бяха облечени в бели дрехи. Във външния – с пъстроцветни. В средата на вътрешния кръг имаше музиканти: цигулки, китари, флейти, жена свиреше на чело. И много голям хор, с диригент – думите, свързани с всяко упражнение на Паневритмията се чуваха ясно. Струваше ми се, че това пеене, тази музика се носеше като ехо из цяла Рила, стигаше до небето, лееше се по цялата земя... – Добромира замълча.

– Да играе човек Паневритмия на Рила е преживяване, което с нищо друго не може да се сравни. То остава за цял живот – каза Мартин.

– Диригентът на хора – обикновено са сто и повече души, е тенорът Симеон Симеонов от Старозагорската опера – каза Веселина. – Той от доста години ръководи хора, който пее в средата на кръга, до оркестрантите, пътува из страната, в чужбина. Учи желаещите да пеят и песните на Паневритмията, и мистичните песни на ватански. Учителя Петър Дънов е свирел на цигулка, оставил ни е наследство от над двеста песни – обясни Веселина. – А сред музикантите са доайените цигулари Петър Ганев от „Софийски солисти“, Йоана Стратева. Те свирят от много години на Рила, свирят и по света. В оркестъра има и млади наши музиканти, които учат, работят тук, или в чужбина.

– На втория ден пак гледахме Паневритмия – продължи Добромира. – Около кръга имаше насядали много хора, туристи – наблюдаваха. След като Паневритмията свърши, чух от едни младежи, че специалист – работещ към защитената зона на парка ще води желаещите из Рила. Нашите, с Калоян избраха друг маршрут. Аз се запознах се с тези младежи, присъединих се към тях. Жената, която ни разведе в района на Седемте Рилски езера ни показваше редки видове билки, дървета, цветя... Тя каза, че познава около сто и повече растителни видове. Сигурно знаете, че България е на първо място в Европа по видове билки. Представете ли си, колко е огромно растителното царство на земята!

– Представяме си – Асен я гледаше със светнали очи. – Доби, трябва да отидем всички заедно на Рила през август. Ще се отскубна за един ден.

– Можем! Започваме от сега да го мислим и ще стане! – с убедителен тон рече Мартин и дръпна Асен. – Ела, да седнем, да пием чай. Календарът няма да избяга. Весето го е залепила добре. Докато цепехме дърва, казваше, че си прежаднял. И банята-сауна – както ѝ казва дядо, ни очаква. Калоян ще излезе от нея след малко.

Моржуване

Докато пиеха чай, Мартин каза: „На изток – масово играят упражнения в градините, на площадите. А у нас, все още има някои, като видят човек да прави упражнения в градина, парк, на своята тераса, го смятат за

малко хахо. Но не смятат за хахо футболистите и хилядите, които ходят на стадионите да гледат мач.“ Асен се засмя и попита: „Тези камъни в моята градина ли ги хвърляш?“ „Не – отвърна Мартин. – Към ония, дето гледат с недоумение, подозрение на упражняващите се в свободните пространства на градовете – добре, че са ни ги оставили.“

– Мартин е прав – обади се Добромира. – В градинката до нашия блок група от пет-шест човека почнаха да играят Паневритмия рано сутрин. Обикновено – в двата почивни дни, а понякога идваха и в делничен. Интересно, че те избраха мястото, където преди години трябваше да направят малък басейн, с шадраван. Групата играеше в неговото почти заличено кръгово очертание обрасло с трева. Там сядаха, играеха и деца. Някои хора ги гледаха от отворените прозорци, други – наблюдаваха играта от терасите докрай. Явно, харесваха красивите движения, музиката, която звучеше от касетофон, но все пак се чуваше. Когато Паневритмията свършеше – след около час и нещо, някои от хората махаха, поздравяваха групата. И аз им махах – усмихна се Добромира. – Почнах да гледам по TV1 Паневритмия и се упражнявах в хола. Бях решила да се присъединя към играещите. Един ден с особен трепет отидох при групата, попитах дали мога да опитам, защото зная много малко. Приеха ме с усмивки, казаха ми да не се притеснявам, да играя, докъдето чувствам, че мога да се справя. Започнахме – беше ми лесно, приятно, наблюдавах играещите пред мен – стараех се да правя упражненията като тях. След около половин час няколко мъже и жени застанаха около кръга. Зяпаха ни с недоволство, коментираха на висок глас какво е това, дето го играем... Чувството за полет изчезна в мен. Другите продължиха да играят спокойно, уверено, сякаш не чуваха коментара. Но някои от онези хора влязоха в кръга и казаха да спрем, да се махнем от градинката. Групата престана да играе. Взеха си касетофона с музиката, казаха на „обсадата“ довиждане и си тръгнаха.

– Наистина? Спряха да играят! Без спор, без нито дума да кажат на онези... – възмутено изрече Асен.

– Групата ми благодари за участието, казаха ми, че съм играла много добре, сякаш някой ме е учил... И че те ще отидат в по-голямата градина отатък „Хепи Джо“. Още съжалявам, че не ги последвах.

– Ако бях там, щях да кажа на онези от обсадата: я, подайте ръце да направим един кръг и да запеем бели пеперуди, къде отлетяхте – пропя Асен. – Или пък – балонът се надува, надува, надува и може да се спука... Моля, напуснете кръга.

– Паневритмията е велико „оръжие“ за мир и хармония. С прости хора трудно може да се разбереш. А с духовно не пробудени хора, няма смисъл да спориш – рече Милко.

– Да се пробудят! С какво право гонят хората, защото на тях не им харесало.

– Внук мой, нали си почнал да учиш право. Можеш да се досетиш. Ако някой е подсказал на „обсадата“, че групата играе Паневритмия, даде-

на от Учителя Петър Дънов... Ти знаеш, какво се говореше доскоро от някои люде за Учителя... – Милко замълча.

– Но Паневритмия се играе вече по цялата земя: Австралия, Америка, Европа, Азия. В Африка – бели и черни играят заедно – отвърна Мартин.

– Внук мой, не се пали! Ти също знаеш – нали се занимаваш с Астрономия, Астрология, че всяко ново учение, всяка нова идея, откритие... се посрещат от старото, традиционното с упрек, на нож... И Христос, и християнството отначало са смятани за секта... Да оставим този разговор. Всичко е ясно. Кажете, как се справихте на пистата в Картола?

Момичетата почнаха да разправят, прекъсвайки се една друга. Момчетата се шегуваха от разпалеността, с която те споделяха как са се справили и леко преиначаваха случилото се.

– Като оставим фаворита Мартин настрана, Калоян е най-добрият. След него съм аз – каза Асен. – Анята се опитваше да ме настигне и няколко пъти, искаше да ме бутне, да падна. А Доби си караше кротко, концентрирано, право напред гледаше и завоите с балетна стойка вземаше.

– Ас, пак ти дойде да говориш в рими. Балетната стойка е мой патент. Още като се качих на ските през миналата зима, изпратих снимки на един куп приятели, на целия клас. Мартин ми беше казал каква поза да заема – обърна се Ани към Милко. – После, само ме питаха как карам, от кога карам... Чудех се да кажа ли истината, да излъжа ли. И стига сте се бързикали с нас! „Не се бързикаме, с Мира се справихте блестящо“ – Мартин долепи буза да бузата на Анята.

– Чувал съм я тази дума, но не знам точния ѝ превод – рече Милко. „Дядо, не се прави, че не знаеш. Закачка, шега.“ – Значи, от бързикането иде закачката, или от закачката – бързикането. Хареса ми. „Дядо, и ти понякога се бързикаш.“ – Аз ли? Уча се от вас „много яко“! – Милко засука мустак.

Калоян влезе в хола зачервен, по слипове и каза, че банята съперничи на сауната в Пампорово. Беше разбрал, че топлината идва по тръбите от печката-камина в хола и попита за инсталацията. Той се интересуваше както от нововъведения, така и от обикновени, практическо-приложими неща.

Милко почна да обяснява: – Дойде специалиста у дома, обясни как да започнем, после какво ще следва. Имаше къргене, докато поставяхме тръбите, радиаторите... Холът е дълъг седем метра, затова поставихме три броя. – Нали е топло? „Топло, уютно, красиво подредено е всичко в хола“ – почти едновременно отговориха момичетата. – Благодаря, мили дами за оценката. Весе, чу ли какво казаха момичетата? „Чух, чух – обади се тя от кухнята. – Момичета, елате. Трябва да занесете на масата чинии, прибори...“ Милко посочи стаята: – В нашата спалня поставихме два радиатора, а в кухничката – един малък. Доста семейства, които живеят в планинските области на България, си правят такова парно. Калояне, ела да видиш от близо красавицата-майка, която дава топлината. – Милко го заведе до печката-камина, обясняваше, показваше му клапаните, тръбите, свързани с

нея. Заведе го и при радиаторите – показа му устройствата, чрез които се пускаше, спираше притока на топлината.

– Като се върна в Германия, ще дам идеята на едно приятелско семейство. Те имат къща извън града, в планинска местност и освен електричество, използват и дърва за отопление. „Ако поискат, може да им изпратим специалиста – той е от тука, от Момчиловци.“ Асен отвори вратата и каза: „Бързо, излизайте, трябва да видите нещо!“

Мартин излетя от банята на двора бос, по бермуди, с бойния вик на апахите. Последва го и кучето Балкан. Той се обтри със сняг – от тялото му излизаше пара. После се повъргна в снежната купчина събрана до оградата заедно с Балкан, който пролайваше от радост за споделената игра с Мартин. Момичетата бяха онемели от изненада, чуваха се само одобрителните възгласи на Асен, който беше по бермуди, облякъл на голо якето. Милко стоеше усмихнат, разкراчил нозе и приветстваше внука си с вдигнат нагоре палец. Мартин подкани Асен, от който също лъхаше топла пара, да опита снега, но той отвърна: „А, не! Братле, за такъв подвиг не съм готов.“ Мартин размаха ръце, извика : “Варда! Дайте ми път!“ и отново влетя в банята.

Добромира видя, че Мартин – както винаги, носеше на врата си сребърен пентаграм. Тя забеляза и малкия синджир с кръстче върху шията на Асен. След време той щеше да отговори на нейното питане: „Моята обична баба Ана ми го подари, поръча да го нося, докато заякна физически и духовно. – С обичайното му чувство за хумор бе добавил: – Кога ли ще заякна? Като почувствам, че е дошъл този час, ще престана да го нося.“

Като влязоха в хола, Милко почна да разправя, че от младини прави „моржуването“, а сега отвреме-навреме. На Мартин му харесало още като бил малък и заедно се бухвали в снега. При това, никога не се простудявал. Калоян и Ани питаха Милко за подробности относно „моржуването“. Той им разправи за руската баня. Мира наблюдаваше Асен, който се обличаше, стоейки прав до дивана. Испита странно за нея усещане: прииска ѝ се да докосне голите му рамене, гърди. Толкова силно бе това желание, че тя неволно преплете пръстите на ръцете си. Отвърна очи от Асен и загледа през прозореца. Съзерцаваше залязващото слънце. Последните отблясъци от лъчите му се отразяваха над отсрещното било.

Анюта – Мартин

Асен отмести леко стола и седна до Мира. Наклони се към нея, вдъхна: „Много хубаво ухаеш. Усещам аромата ти, въпреки мириса на яденето. И двата – са хубави...“

– Bravo! Часът е точно седемнадесет и всички сме готови за вечеря – каза Веселина. – Харесвам ранната вечеря през зимата. А и през всички сезони. Обикновено вечеряме, преди залеза на слънцето.

„Явно, има значение...“ – промърмори Анюта. „Много си досетлива – Мартин примъкна голямата купа, от която лъхаше апетитен аромат. – Моля, подавайте ми дълбоките чинии, ще ви сипвам с черпака.“

– А в малките чинии си поставете от панираните червени чушки, от сиренето, лютеницата – насочи ги Веселина, като изрече обичайното: „Да ни е сладко, с любов да ядем.“ „О, как сме огладнели! Весе, ще пресушим купата.“ – Асене, в тенджерата има още – яжте колкото ви се иска, но внимавайте да не преядете. „С вашите леки храни – няма такава опасност. Но ако все пак ми се случи, ще обиколя двора няколко пъти заедно с Балкан“ – засмя се Асен. „Който преяжда, разваля това, дето е изял – рече Милко. – Чух отнякъде – по телевизията ли беше, по радиото, че много хора у нас страдат от гастрити, колити, язви, защото ядат каквото им падне, ядат бързо, преяждат... И защото, докато се хранят не мислят за храната, а главите им са пълни с разни други мисли...“ „А някои хапнат залък-два, пийнат вода, бира. И пак хапнат, и пак пийнат. Това е вредно – каза Веселина.“ „Защо е вредно.“ – попита Асен. „Разрежда се стомашно-чревния сок – отвърна Добромира. – След като се нахрани човек и мине половин, един час, тогава да пие вода. Или преди ядене, изчаква се малко и тогава – добър апетит. Страдащите от гастрити, колити...пият съответните минерални води също преди ядене.“ „Разбрах. Изглежда, вие само по правила се храните.“ Веселина се усмихна: „Не съвсем. Но общо взето – да.“ „Пък аз щом огладнея, почвам да ям, щом ожаднея – пия вода.“ „Асене, може и така!“

Хранеха се, без да разговарят. Чуваха се откъслечни реплики, потракването на лъжици, чинии и коледарски, народни песни от едно радио, поставено до мълчания телевизор.

– Весе, каква е тази вкусна каша? Отдавна не съм ял такава вкусотия. Напомня ми на бабината каша – рече Асен, бършейки устата със салфетка. – „В тази каша има лук, моркови, червено цвекло, коприва, спанак, чесън, три яйца от щастливи кокошки, малко лимецово брашно за сгъстяване, подправки...“

– Вкусно, много вкусно – обади се и Калоян. – Мира, помниш ли, Дафи ни правеше подобна каша. „Тя и сега я прави. Най-често през пролетта, когато в двора на село има и спанак, и пресен лук... Но ти не си тук, а в Германия. Радвам се, че си припомни този вкус.“ Анюта облиза устните си: „За първи път ям такава вкусна каша. А панираните чушки са върха.“

– Защото ние си ги правим. Милко ми помага, той ги пече, после заедно ги почистваме... Ние си направихме и лютеницата. Доста врътня е, но си струва. Всичко, което човек прави с желание и любов е добро, полезно, красиво...

– Весе, благодарим ти за вкусната вечеря. Докато сме тук, ще чуваш тази вълшебна дума, на която ни учеха още в детската градина много пъти. Бай Милко, откъде изрови този „Панасоник“? – Асен стана, приближи до секцията.

– От доброто старо време – на двадесет и пет години е. С Весето много си го почитаме. Напоследък повече слушаме радиото, отколкото телевизора. И от радиото звучи музика всякаква, интересни и полезни предавания за какво ли не – човек научава и светски и общочовешки новини, и научни... Е, и от радиото може да се чуят шуротии, но не ни показва като телевизията чудовищни образи, исторически и днешни събития, изпълнени с убийства... Веселина докосна лицето на Милко и той млъкна. – Извинявайте за последните думи. Аз съм от тия, дето се вълнуваме, преживяваме каквото става в живота с нас и извън нас, по света... Асене, може да вземеш радиото горе, да слушате музика.

– И от мобилните можем да слушаме музика, но по друго е да я чуем от този представител на развитието на техническия прогрес... – Асен включи радиото. – Като отидохме с майка ми в Испания – бях свършил тук четвърти клас, лягахме и ставахме все с музика. Имахме едно малко радио „Хитачи“ – майка го държеше до леглото, а през деня го носеше със себе си на работата. – Асен увеличи звука, чу се гласа на говорителката: „Всички ваши любими песни. Радио едно. Класическите хитове.“ Асен не дочака да свърши песента. Смени станцията: „Радио енержи“ – Той поигра няколко минути в диско течния ритъм на английска песен.

– Ако искате да си направите дискотека, ей ви хола – широко е... Пък, ако искате, Мартин да ви заведе в ресторанта, или в „Оазиса“. „Ние искаме да си стоим тук, у вас, с вас – категорично заяви Анята. – Тук ни е много хубаво, говорим си, споделяме какво ли не...“

– Бай Милко, дискотеки в Пловдив, колкото искаш. Ние отдавна не сме имали толкова свободно време да бъдем заедно, да се опознаваме... Тук, дискотеката е на пистата. Мартин и неговите приятели ни показаха днес в Картола много красив танц със ските. – Асен увеличи звука. – Приятелю, моля, приемоте поздрав от дуета Адриано Челентано и Асен Кръстев: Ла ша та ми кантаре... запя Асен!

– Асене, благодарим за поздрава. Ти наистина пееш много хубаво. Може да изпяваш по една песен, като излезете на стадиона за среща – усмихна се Калоян.

– Не става – феновете няма да ме оставят сам в пеенето. Ще пропуснем началния сигнал за почването на мача. Приятелю, тази вечер предлагам, да продължим разговора за любовта. Снощи участвахме само ние – мъжете.

– Верно, не дадохме думата на девойките. Тази вечер – обърна се Милко към момичетата, – микрофонът е ваш. Но докато решите да започнете, давам думата на моята верна дружка от много години... – Милко обгърна раменете на Веселина, допря лицето си до нейното. „Стоп, задръжете позата – много сте хубави!“ – Мартин ги снима. „Няма да занимаваме младежите с нас“ – изрече Весето с лека усмивка и помилва лицето на Милко. „Напротив, интересно е: къде се срещнахте, как се запознахте, как се влю-

бихте, решихте да се ожените...“ – Анюта се надигна от стола, гледайки лицата на стопаните.

– Ани, ако не държите с Мартин да е тайна, може ли да ни кажете, как вие се запознахте, срещнахте, пък после и ние ще ви разкажем – предложи Веселина.

„Може“ – обърна се Анюта към Мартин, с усмивка и насърчителен жест. „Аз ли да започна? Защо аз? Анюта, ти беше главното действащо лице за всички нас на онзи купон.“ „Но, ако ти не беше там, нямаше да се запознаем. Давай!“ – тя потупа ръката му. „Както си беше...? Истината?“ Анюта му отвърна: „Както си беше. Даже ще те допълвам, ако пропуснеш някоя подробност.“

– Съгласен – усмихна се Мартин. – Това се случи миналата година в първите дни на пролетната ваканция. Бяхме се събрали десетина души в апартамента на наш съученик по повод на рождения му ден, след което щяхме да ходим на дискотека. Родителите му ни пожелаха приятно изкарване и заминаха на село – беше събота вечер. Рожденикът ни каза, че е поканил и две момичета от единадесети „А“ клас, които познаваме по лице, че едното – е много специално и ще ни поднесе изненада. По едно време в хола влязоха Мира и Анюта.

– Тогава си се запознал и с Добромира? – запита Веселина.

– С Мира вече се познавахме от природозащитниците. Срецахме се на сбирки в офиса на „Зелени Балкани“, в съвместни акции... И в училище си говорехме, често я виждах да върви с Ани. Мира, с неизменната лека усмивка и спокоен ход. А до нея – Анюта, с вдигната глава, изпъната шия и леки, танцуващи стъпки. С тия стъпки и това гъвкаво, стройно тяло, – Мартин погали раменете на Анюта – тя привличаше погледите и на момчетата и на момичетата. Привличаше и възхищение, и завист. Но Ани, уверена в своето излъчване, не обръщаше внимание, не поглеждаше към никого. Сякаш беше царица, или кацнала при нас от друга планета.

– Чакам да откриеш от коя – съм дошла. Кога ще гледаме звездите с твоя телескоп?

– Утре вечер – обещавам – отвърна Мартин. – Продължавам с нашата среща на онзи купон. Анюта седеше с мрачно изражение на лицето върху килима, поклащаше глава в такт с музиката – не поглеждаше към никого. Другите момичета помагаха на рожденика – мажеха сандвичи, поднасяха ни ги, носеха ни и други неща за хапване... Канеха и нея, то тя отказваше. И не помръдваше от килима в поза лотос, опряла гърба си в един диван, който бяхме избутали плътно до стената, за да имаме повече пространство. Само от време-навреме разтваряше ръце и крака – лотосът разцъфваше и тя отново заемаше първоначалната поза, без да поглежда наоколо и към никого. Нищо не ядеше, само пиеше минерална вода от еднолитрова бутилка като жадясала камила.

– На такава ли ти приличах! – Анюта закачливо го перна по ръката.

Мартин продължи: – След като хапнахме и момичетата прибраха блюда, чинии, се настроихме за игра. Първи – започна рожденикът с две момичета от нашия клас. После се включиха и други. Аз и един от съучениците ми, който също е природозащитник не играехме, говорехме с Мира за акцията в защита на Пирин. Наблюдавах Анюта – беше ми интересна, с това нейно държане. Питам се какво всъщност се крие зад него. Искаше ми се да попитам Мира за нейната приятелка, но тя бе заета в разговора. Видях, че Анюта се премести от пода върху рамката на дивана. Седеше там – на високото като голяма черна врана, облечена цялата в черно и пак поклащаше леко рамене, глава, мърдайки устни.

– Бях с черен кожен клин, с черна риза, черен елек и черно яке. И в сърцето ми беше чернилка... – Анюта, подкани Мартин да продължи.

– В един момент рожденикът смени дискотечната музика с класическа. Теренът се опразни, настана затишие. Тогаво Анюта слезе от пиедестала, застана в средата на хола. Направи лек поклон като на сцена и почна да танцува. Такива стъпки, движения правеше, така виеше тяло и ръце, с едни дълги нокти лакирани в различни цветове... Дъхът ти да спре. Дългата ѝ коса – вързана на опашка – се мяташе, описвайки кръгове около нас – изпокрихме се в ъглите на хола.

– Леле! Какво научих за себе си! – възкликна Анюта. Мартин никога не ми е разправял това-така, макар че сме говорили за нашата среща на онзи рожден ден. „И на мене не ми е разправял за вашата среща така, както сега. Беше ми споменал...“ – каза Асен. „Аха, споменал. Брат, явно, не си ме слушал както трябва.“ „Братле, помня най-важното – каза ми, че си бил много впечатлен от едно момиче. Сигурно е това, което сега седи до тебе. Ние, мъжете сме семпли в споделянето. Не сме като жените – разправят си всичко с подробности...“ – Ас, като чух онзи ден едни мъже как семпло споделяха какво са правили с едни момичета, ми се доповръща... Асен я помилва по главата: „Мила Ани, за съжаление намират се и такива... – Да не вземеш да намразиш мъжкото съсловие.“ – Вече няма такава опасност, но преди две години ви бях намразила...

– Анюта, нали преди малко се съгласи да разкажа за нашата среща така, както си беше – каза Мартин с усмивка, накланяйки тялото си към нейното. – Продължавам: такъв танц нито аз, нито някой друг от нашия клас бяхме виждали. Споглеждахме се, правехме си знаци с ръце от изненада, недоумение, възхищение... Анюта продължаваше да танцува, сякаш бе сама на света. Издаваше по някой звук, като правеше отскок от единия край на хола до другия, или когато се завърташе на един крак. Стори ми се, че съм виждал подобен танц от жена, облечена в черни дрехи – някъде, някога. Вглеждах се в Анюта, в лицето ѝ. Върху него нямаше нито усмивка, нито радост. Изразяваше само гняв и тъга, спотаена болка. В този клин от черна кожа прилепнал по тялото ѝ, с тези дълги остри нокти, лакирани в различни блестящи цветове, ми заприлича на змия усойница – дядо ми я показва в планината.

– Боже мой! – извика Анюта. – На толкова влечуго ли приличах! – Всички се разсмяха. Мартин погали лицето ѝ. – Защо не си ми казал? Щеше да ми е от полза. „Сигурна ли си, че ако тогава ти бях казал това, щеше да ти е от полза, или щеше да ми биеш шута?“ „Е, това с шута ми хареса – обади се Асен. – Мартине, доколкото познавам характера на Ани, пък и състоянието в което е била, ти стопроцентово щеше да останеш зад линията. Даже щеше да те клъвне и с малка доза словесна отрова.“ – Интересно е човек да опознава себе си през погледа на другите – въздъхна Анюта. – Мартине, разказвай по-нататък.

– По едно време Анюта почна да пее някаква песен за любов, която си отива... Пееше много хубаво, с чувство. Някои от нас бяхме чули, че от малка играе класически балет, но не знаехме, че е ходила и на уроци по пение, пиано...

– Къде си ти, къде? – пропя Анюта с тих глас. – И продължи с малко по-висок: Копнеж и зов, и блян, и смут, ела при мен...Остави ме сама... Къде съм аз? Къде? На края на света...

„Ани, пееш много хубаво!“ – поздрави я Веселена. „Можеш да идеш в гласа на България...“ – Асен потупа ръката ѝ. „Отличник си по даването на идеи. Иди ти, веднага ще те вземат за футболна реклама...“ Мартин ги прекъсна: „Стига сте се занасяли. Анюта наистина пее много хубаво. Ние не знаехме. На онова събиране за първи път я чухме.Тя повтаряше едно и също, като речитатив: „Къде си ти? Къде съм аз? Сама, сама...В сърцето ми е пустота.“ – Слушахме притихнали, озадачени от това, което пееше. Тези думи така се набиха в ушите ни – коментирахме ги после с някои от моите съученици. Същевременно забелязах, че върху горната част на лявата ѝ ръка, която поставяше на сърцето си, има някаква татуировка. Всички вече бяхме усетили, че танцуването, пеенето, с тези повтарящи се думи, не е само артистично, но и вътрешно преживяване – Мартин замълча.

Татуировка

„Татуировката изигра голяма роля в нашите взаимоотношения“ – каза Анюта. Милко се усмихна, попита къде е татуировката? – Беше временно увлечение породено от състоянието, в което се намирах – отвърна тя. Добре, че не направих истинска, а рисувана – не харесвам татуировките. Но Мартин я хареса.“ Той хвана ръката ѝ: „Харесах я.“ Двамата се погледнаха, засмяха.

– Цвете ли, животно ли беше, реклама на нещо, послание, древен знак, череп, ангел, кръст...? – пак запита Милко. – Някои – са нашарили целите си гърди, гърбове, крака, ръце. Даже вратовете – там са сънните артерии, опасно е... Да ги разглеждаш, като в картинна галерия. Чудя се как дишат порите на кожата им... И колко струват тези дупчения?

– Различно – според големината на картината, участъка, който обхваща... Творците на татуировки са като художниците – полагат светлосенки, контури... И печелят доста пари от това майсторство – каза Анюта. – Но щом има кой да се хваща на въдицата им. Както и аз се хванах – добре, че направих една мъничка, рисувана. Наш съсед Иво си направи татуировка, която обхваща едното му рамо и цялата ръка до китката за осемстотин лева. – Милко възкликна: „Тези, дето дупчат цялото си тяло, сигурно плащат хиляди. Що не вложат този капитал в нещо добро, полезно.“ – Анюта добави, че тези осемстотин лева Иво е заплатил само за дупчене с машинките. Преди това е дал и петдесет лева за скицик на рисунката по негова идея. Милко попита какво има на тази рисунка-татуировка. Анюта отвърна: – Часовник, женска глава, ангел с крила, цветя и още някакви други изображения. За тази татуировка е ходил четири пъти по шест часа. Каза, че много го е боляло, ръката му изтръпвала... „Акъл море – патки пасе! – И защо не е спрял!“ – викна Милко. – Иво ни каза, че изтърпял болките, защото тази татуировка направил заради баща си, в памет на баща си, който наскоро бил починал.

– А-ха! Ето причината на следствието – констатира Милко. – Външни изяви за всяко нещо в живота – колкото щеш. По-важно е да пазим в паметта на сърцето добрите спомени за нашите родители, приятели, когато душите им си тръгнат нагоре. Но щом Иво имал нужда от тази татуировка – сторил я. „Сега, Иво сподели, че не би я направил“ – каза Анюта.

– Наш добър съсед – Венцислав, на 33 години – има на целия гръб татуировка с Дева-Мария.. Питали сме, защо ги е направил. Разказваше ни историята, която започнала с това, че като тийнейджър той, а и приятели около него, обичали да си рисуват по краката, по ръцете с пастели – били от една банда... После рисували със спрей по стените... Включили се в едно телевизионно предаване „Ей, Джи,М“ – „Арт-Графити,Направи“, което съвсем ги заребило. И си направил първата татуировка скришом, подправил подписа на майка си в разрешителното, защото бил на петнадесет години. А после – заради други причини, които също сподели, направил и на едната ръка, на единия крак. Сега Венцислав има десет годишен син Иван. Момчето казва, че не харесва татуировките на баща си.

– През септември, бяхме в Пловдив с Милко – каза Весето. – Чакахме автобус, а до спирката – лавка. Из целия град, на всяка спирка има лавка, вие ги знаете. Сигурно за по-голям престиж на българина – лавка е написана с латински букви. Двама младежи си купиха от онези игри, дето са залели цяла България. Пак ще кажа: – като за престиж на Родината, нарекли са ги национални игри.

– Хората са луднали по тия игри за пари – трият ли, трият усърдно... – рече Милко. – И какви имена са им наслагали: Американско бинго, Американски долар... Голяма уловка. Сигурно носи голяма печалба на творците на тези игри – заляха градове и села. По едно време бяха спрели да по-

казват печелившите по телевизията – дали са истински или измислени – може да е била наложена забрана, но сега отново почнаха.

– Като чакахме на тази спирка, до нас стояха двама младежи. Единият – имаше татуировка с големи букви от рамото, до под лакътя. – Веселина направи знак на Милко да продължи, отивайки към библиотеката.

– Попитах младежа мога ли да я прочета. Той веднага се отзова, опъна си ръката. Като прочетох, рекох на момчето, че такива думи за първи път виждам на татуировка и го попитах, мога ли да си ги запиша. То, с готовност се съгласи, даже му стана приятно. – Весето подаде на Милко едно тефтерче. Той го отвори и прочете: „Ценя всички хора минали през живота ми. Всички оставиха следа. Научих се да обичам, да прощavam и да бъда себе си.“ – Рекох на момчето, че има добър смисъл в тия думи, но е още много млад. Че тепърва ще среща различни хора – както се срещна с нас. Пожелал му да извлича добрите опитности от тези срещи и да остане верен на написаното върху ръката си. „Милко се раздели с момчето като първи приятели – прегърна го, потупа по гърба. А то му благодари за съвета, пожела ни всичко най-добро.“

„Такива думи на татуировка, при това – на български са рядко явление. Повечето са – на латиница, с китайски йероглифи...“ – каза Анюта. „Ако младите знаеха, че българските букви носят по-силна енергия от буквите в другите езици, може би щяха да помислят с какви надписи да си нашарят кожата.“ – каза Веселина. Асен се усмихна: „Харесаха ми думите от татуировката на това момче.“

– Асене, да не си направиш и ти? – погледна го Милко, с присвити очи. Асен отвърна, че няма такова намерение, не харесва татуировките. – Гледам по телевизията известни певци, артисти, спортисти... – все с татуировки. Голяма мода стана. И тийнейджъри, и младежи, даже възрастните почнаха да се кичат с татуировки. Като станеш известен футболист, да не забравиш, какво си рекъл тази вечер.

– Бай, Милко, дали ще стана известен футболист – не се знае. Но се старая да бъда верен, да устоявам на това, което казвам и което правя – отвърна Асен. – Да ви кажа каква булка видях през лятото в Католическата църква в нашия квартал. На двора – младоженци, с приятели, близки. Бяха предимно млади хора. Спрях, да ги погледам. Булката – младо, красиво момиче с хубава рокля. Голите ѝ рамене, ръце – целите покрити с татуировки. Грозотия! Пълен контраст между хубавото лице, бяла рокля и татуировките. Поиска ми се, да я прегърна и за миг един светлинен лъч – като лазер, да изтрие татуировките.

– През последните години все повече младоженци отиват в църквите, след като сключат гражданския брак. Струва ми се, че стана модно. Младите трябва да знаят, че е отговорно да се заклеват пред първоначалното начало на живота... Ние с Весето имаме само граждански брак. По наше време имаше известна забрана да се ходи в църква – няма да ви занимавам с това – усмихна се Милко.

Мартин потупа Асен по гърба: „Твоят колега Кристиано Роналдо няма татуировки.“ „Роналдо си е Роналдо, Асен си е Асен, казах – не харесвам татуировките. Имаме милиони пори. Кожата на човека не е дадена да я бучим, дупчим, боядисваме с каквото ни падне. Тя трябва да е чиста, да диша. Човек диша и чрез порите на кожата.“ Мартин помилва ръцете на Ани: „Да я милваме, галим...“ „Братле, благодаря ти за хубавите неща, които ми подсказваш“ – Асен погали ръката на Добромира поставена върху масата. А тя погали с другата си ръка неговата. Асен се наведе и я целуна: „Уча се от Мартин. – И тихо добави: – Имаш много нежна кожа.“

– Брей, тия младежи! Така ви искам, такива бъдете! И ние едно време целувахме ръце на дамите. Мартине, Анюта, какво стана по нататък на онзи рожден ден? Нетърпелив съм да чуя развоя на събитието между вас. – Мартин отвърна, че този развой е станал постепенно във времето. – Е, както искаш. Рекох да попитам само за вечерта...

– Добре, ще продължа. Анюта игра така – сама, около петнадесет минути и сякаш нямаше намерение да спре. Рожденикът почна да се приближава към нея с предпазливи стъпки и умилквания. Почна и леко да я докосва, нещо ѝ шепнеше... Тогава и Мира отиде при нея, прегърна я, а ние ръкопляскахме. Аз викнах „Браво!“, стиснах ръцете ѝ. Забелязах, че татуировката е от няколко букви на латиница, но не успях да ги разчета. После прегърнах Анюта, казах ѝ, че такова уникално танцуване не съм и сънувал. Поздравявах я и другите. Тя почна да се усмихва, погледът ѝ се проясни, започна да ни вижда...

– Да, тази вечер, на това събиране умът ми се проясни, бях се задръстила... Разбрах, че има кой да ме хареса, да ми съчувства... Не ми стигаше само Мира да ме утешава през онзи период от живота ми. Даже ѝ се разсърдих, преместих се от нея на друг чин. Но тя продължи да се отнася с мен така, както преди. Мира е най-добрата ми приятелка. „И ти – за мене – усмихна се Добромира. – Но стига сме се вричали.“

– След всяка срѣдня между истински приятели идва сдобряване – то е за изпитание – рече Милко. – Да се види, да се разбере, дали могат отново да бъдат заедно, да вървят заедно в пътя на живота. Дори, ако се наложи в различни посоки да поемат, но вътрешно са свързани, пак ще се съберат. Мартине, та каква беше татуировката върху ръката на Ани? „Недей...“ – тя присви устни, обръщайки се към Мартин. – Ани, преди малко сама каза, че тази татуировка е изиграла определена роля във вашите взаимоотношения. Сега, защо биеш отбой. „Милко, не настоявай!“ – обади се Веселина

– Всъщност, като си помисля сега за това, ми става смешно, но тогава ми се реवेशе и си поревавах... – усмихна се Ани.

– Да кажа ли? – попита я Мартин. – Тя кимна с глава. Той написа в тефтерчето на латиница „hell“. Показа го на всички и на дядо си.

– Не знам какво значи този „хал“ – рече Милко. – Но излиза, че Ани правилно е избрала това да бъде изписано на ръката ѝ според състоянието, в което се е намирала. Всички се разсмяха. Мартин извика: „Дядо, bravo!“

Отлично схвана тоя хел.“ – Какво се размахте? Право ви казвам. Весе, я обясни на младежите? „Думата „хал“ се е употребявала в миналото. Означава физическото, духовно състояние, в което се намира даден човек.“ – Срещнеш някой близък, познат, заговориш го, но той нито те поглежда, нито ти отвърща – продължи да обяснява Милко. – В такива случаи казваме: Този човек е на такъв хал, че нито му се приказва, нито му се яде... Остави го, да върви – Господ да му е на помощ, та дано се проясни...

„Ясно. На този „хел-хал“ – много му отива „фал“ – засмя се Асен. Анюта хълцаше от смях, Мартин я щипеше по ръката. „Много весело ви стана от тоя „хал“ – рече Милко. „Дядо, тази дума се чете „хел“, а не „хал“ – обясни Мартин. „И какво значи тоя „хел“? „Преведен от английски на български означава „ад“. „Какво каза? Ад ли?“ – удиви се Милко.

– Бай, Милко, благодаря ти, че съпостави значението на „хел“ с „хал“. Напълно си прав – така се чувствах тогава – каза Анюта.

– Прав съм, защото, това „хел“ прилича на една хала, на торнадо – може да те завлече, отнесе нанякъде, откъдето много трудно можеш да излезеш. „Като те понесе халата, в нея ще се появи вълшебното килимче – халище, родопското халище – усмихна се Веселина. – То ще те загърне с топлина, с багри от цветове, носещи светлина, красота и малко по малко ще се съвземеш...“ – Тя направи жест с ръце, сякаш обгръщаше някого.

– Вие – и двамата – обърна се Анюта към стопаните – имате интересен изказ, говорите поетично за обикновени неща. В днешно време рядко се намират хора да говорят така.

– Ани, не ни хвали. Има доста хора, които и мислят, и говорят поетично, красиво... Ами вие – дете сте ни дошли на гости, също сте от тях – отвърна Веселина.

– Сега се сетих – прекъсна ги Асен. – Взех от една лавка енергийна напитка. Върху бутилката беше написано с големи букви на латиница „hell“. Значи съм пил енергийна напитка, заредена с енергия от ада – разсмя се Асен, заедно с другите. – Зная английски, колкото да се справя говоримо. Зная, че paradize означава рай. Сега научих, какво означава „хел“, ще внимавам с думата. В английския едно се пише, друго се чете, едно се казва, друго чуваш. Защо този език така бързо се разпространява, котира?

– Защото е лесно говорим. Не е като Българският език – единствен, уникален. Английският се разпространява и от тези, които искат да завладеят, подчинят другите народи... – каза Весето. – И като бях учителка, и откакто се пенсионирах, прочетох доста неща за нашия език от различни автори: езиковеди, историци, езотерици... Имам колеги, приятели, с които непрекъснато споделяме. Когато един народ предаде, продаде своя език и започне премного да говори, пише на друг – ще забрави своя, ще забрави традиции, корена си... И ще го лапнат. Говорим, пишем есета в училище „Земята – наш общ дом“, но още не сме готови да заживеем като единни стопани с добри намерения в нея.

– Весето се научи да пише цели изречения с Глаголицата – събщи Мартин. „Така ли! – възкликна Анюта. – От няколко години много се говори за Глаголицата. И в училище, и сред хората, обществото...“ – Ани, има време, ще говориш с Весето за Глаголицата и утре, и в другиден – прекъсна я Мартин. – Ще довършиш ли какво стана с „хел“? Милко се засмя: „Мислех, че това е финала на халата.“

– Сега мога да продължа – Анюта погледна Мартин със закачлив поглед, усмивка. – Няколко дни след този рожден ден, се срещнахме с Мартин в коридора на училището. Дойде при мен, подаде ми ръка – като на официално запознаване. Не ми оставаше нищо друго, освен и аз да подам моята. Мартин се наведе, взря в татуировката на лявата ми ръка, подсмехна се и рече: „Що не махнеш тоя hell. Не ти отива.“ Целуна ръката ми и веднага ме отмина. Направо бях шашната. Мартин я погали: „Защото великата Анюта, царствената Анюта не допускаше никого до себе си от мъжки род и сякаш бе намразила мъжкото съсловие.“ – Така беше в онзи период. Веднага си помислих: „Тоя пък как се осмели да ми каже това и ръката ми ще целува...“ В следващия миг ми се прииска да го настигна, да го дръпна за косата: „Ти, като си вързал тази опашка за какъв се мислиш...“ „Но вече ме харесваш с нея.“ – Марти, говоря за тогава. Харесваш ми с тази опашка – добре, че не е по-дълга от моята коса.

– Бъди спокойна. Поддържам косата си в къса опашка. Такава са носили и нашите прабългари... Били са разумни, справедливи, светли и вихрени, обичали са земята и небето, никой не е могъл да ги спре – от Сибир до Китай, от изток до Африка, от Дунава до Тракия... Анюта се извини, че го прекъсва: „Марти, точно сега е момента да подкрепя думите, които каза, в стихотворна реч. Моля, изчакайте!“ Тя стана права и зачете:

Живели в древни времена десетки горди племена –
все българи са те били, велики, мъдри и добри.
Навред по цялата земя издигали са знамена,
строители на градове, будители и магове.
И славен бил е тоз народ, познавал своя древен род,
богатства всякакви открил, със знания света дарил.
И днес доброто съхранил, търпението усвоил,
възкръсва с дух непобедим, за пример, че е несломим.

В настъпилата тишина Веселина бавно изрече: – Защото българин, означава човек на духа. Дай, Боже, да опазим този дух! През какво ли не сме минали, но пак – като птицата Феникс, сме възкръсвали от пепелта. Ани, ти ли написа това стихотворение?

Прераждане

– Не, то е от една приятелка на мама – казва се Жела Николова, пише текстовете, облича ги с музика. Заедно с Надя Табакова – пианистка, напъвах малък хор „Дъга“.

– Слушал съм ги в Пловдив, на Рила – хубави песни. Познавам ги и лично – заедно играем Паневритмия. – Мартин приглади косите си, вързани в къса опашка: – Какво ще кажете, нали приличам на прабългарин, на боец? „Сигурно тогава си бил звездоброец – засмя се Ани. – Давал си напътствия, съвети кога да сеят, деца да правят, кога да се заседят на място, кога да тръгнат на път... Виж, Асен сигурно е бил в отряда на бойците.“

– Може. Братле, помниш ли, че миналата година нашият приятел Иван ни покани на стадион „Спартак“ да погледаме как стрелят с лък. Мартин кимна с глава. – Реших да се пробвам. Иван ме насърчи, той е участвал с успех в състезания. Взех лъка, помилвах го. Прилепнах към него и той – в мене. Беше необяснимо чувство, вълнение... Прицелих се и стрелата се заби близо до центъра на кръга.

– Мартин продължи: – Иван, групата го поздравиха. Питаха Асен кога, къде се е учил. Той каза, че за първи път стреля с лък. Всички бяха изненадани. Мисля, че не му повярвах. Асен повтори – стрелата се заби до самия център. На третия път – стрелата кацна точно в центъра на кръга. Пак го поздравявах.

Асен се усмихна: – Треньорът ми рече: „Младежо, с този лък се познаваш отдавна.“ Получих покана за участие в групата – подготвяше ги за състезание. Казах, че тренирам футбол, иначе бих дошъл при тях. „И аз опитах – рече Мартин. – Стигнах до някъде... За стрелба с лък се изисква и сила, и голяма концентрация.“ „Марти, казах, ти, си бил звездоброец. Асен е бил в отряда на бойците – стрелял е с лък. И от прабългарин – станал трубадур, рицар...“ – Ани, харесвам сегашното си прераждане – засмя се Асен. – Не случайно поживях в Испания. Пак ще се връщам там. И тук, и там, и къде ли още ще ме отпрати вятъра, съдбата...

– Бре, тия младежи какви работи говорят! – възкликна Милко. – То, че има прераждане, има. Законът за прераждането не е догма, не е религиозен принцип. То е научен въпрос само за учените и разумни хора. Ако се върнем в средните векове и си позволим да говорим за него, ще ни изгорят на кладата. Някои хора в Родопите са говорили за това от едно време: „Да не мислите, че само веднъж са ни пуснали на земята. Изпращат ни много пъти – да работим, да се учим, да поумнеем...“ Тези хора вътрешно са знаели, че човек се ражда и преражда. Казвали са още: „То и всеки ден като работим, като ни се случват разни неща... се прераждаме.“

Добромира вдигна ръка: – Аз също се интересувам от прераждането. Това, което научих досега е малко, но умът ми, сърцето, тялото напълно го приемат – усмихна се тя. – Знаем, че наследствеността е закон за физичес-

кия свят, но прераждането е закон за душата. Това не е религия, а наука. Прераждането е закон за усъвършенстване на човешката душа. Човешкият организъм постоянно се изменя. Човек се е прераждал хиляди и милиони пъти. Започнал своя живот от микроб, увеличавал се, преработвал се, за да се роди най-сетне като човек в пълния смисъл на думата – животът на Земята се е зародил преди четири милиарда години. Отговорът на този въпрос се крие във всяко семенце – тя се усмихна. – Не е достатъчно да се създаде семето – разумният зародиш на човека, а и всички други условия за неговото развитие: светлина, топлина, вода, земя... Не е достатъчно човек да работи и да се развива само през един живот, но трябва да продължава своето развитие и през втори, трети и ред още животи, докато научи законите на физическия свят. Във физическия свят се преплитат и останалите два свята – Духовният и Божественият, които се изучават едновременно. Като се има предвид промяната на условията за растеж, развитие. Историата, науката доказват тази постепенност. Но и днес има много хора, които не възприемат идеята за прераждането, за съществуването на човека в предишни животи и казват: „Ние живеем на Земята само един път, след това умираме.“ Добромира се усмихна: – Коя философия може да докаже, че човек в един живот може да добие всичко това, с което разполага днес?

Веселина веднага поде: – Човек разполага с ред дарби и способности, с ред положителни и отрицателни качества в своя характер, за които едва ли и най-гениалният философ би могъл да докаже, че те са резултат само на един живот. Думата „прераждане“ в българския език подразбира преработване на нещата. Значи, ние тука не вършим друго, освен преработваме известни опитности, така се развиваме, растем. Всяко раждане на Земята и заминаване за другия свят са различни при различните условия. Колкото повече човек слиза на земята, толкова повече условията му се подобряват. Той намира все по-добри майка и баща, братя и сестри, които му създават добри условия за растене и за развиване. При това, човек слиза на земята в различни форми: ту като мъж, ту като жена.

„А сега! – Асен се засмя, опипа гърдите си, раздвижи рамене. – Мисля, че този път съм мъж. Какво ще кажете?“ Анюта погали лицето му: „Стопроцентов мъж!“ Добромира се усмихна: „Този път си дошъл на Земята като душа в мъжка форма.“ Мартин добави: „Който идва в мъжка форма, трябва да развива принципа на Мъдростта, а предназначението на женската форма е да развива принципа на Любовта, милосърдието...“

Всички замълчаха, премисляйки казаното. Докато Мира говореше за прераждането, Асен си спомни нейното преживяване в ски гардероба на пистата в Картола. Сега той положи ръка върху рамото ѝ, надникна в очите ѝ: „Аз вярвам, че човек постоянно се ражда и преражда.“ Това я накара отново да се обърне към всички с думите: „Прераждането е закон, който дава възможност да си в общение с другия свят, да имаш право да минаваш от един свят в друг. Да се преродиш, това не значи непременно да

помниш, че си живял някога на Земята. Но има хора, които за миг, или мигове си спомнят това...“

– Приятели, да научим още нещо за прераждането – предложи Калоян. – Той сведе очи към телефона и зачете: „Има аналогия между раждането на човека на Земята и раждането му, т.е. излизането му като душа от Божественото съзнание. Моментът на излизане на душата от Великото съзнание е точно определен. В това отношение всяка душа представя единица, т.е. някаква строго определена величина. Важна е тази единица в живота. В Божественото съзнание тя играе голяма роля и заема особено място. Щом сте влезли в живота, вие не можете да изчезнете. Нищо не е в състояние да се противопостави на Божествената идея, която ви е подтикнала да слезете на Земята, за да учите уроците на живота. Мислите ли, че за първи път идвате на Земята, че за първи път сега се раждате? – Калоян отправи поглед към всички.

„Аз съм се прераждала много пъти – отвърна Добромира. – Обичам Земята с всичко на нея и ще продължа да идвам.“ Мартин заяви: „Аз също съм бил много пъти на Земята. Сигурен съм в това. Като свърша учението тук, ще поискам да се преселя на Юпитер“ – той се засмя, вдигайки ръцете си нагоре. „Братле, защо си се разбързал? – Асен го чукна по рамото. – Аз трябва да ви догоня. Искам пак да се срещнем, да бъдем заедно.“ „Ще се срещнем – бъди спокоен. Тебе те бива в спринта.“

Калоян рече: – И аз съм се прераждал. Но колко пъти? Не знам. – Погледна в телефона и прочете: „Всички вие имате една дълга история, и ако някой ви опише историята, ще ви си види много интересно това, какви сте били в миналото, и какви ще бъдете в бъдещето. Това е един велик процес, през който минавате.“

Милко разтвори ръце: – Ясно – прераждането е закон за подобряване на живота, придобиване по нещо ново, усъвършенстване, ако всеки ден човек работи съзнателно, упорито, с любов. Нали така, младежи?

– Така, така е бай Милко! – Асен вдигна палец нагоре.

Калоян добави: „Чрез прераждането се дава възможност на всички: глупавият ще се ражда и преражда, докато стане умен. Обикновеният трябва да стане талантлив, гениален, светия, Ангел и т.н.“ Мартин допълни: „Като изучим, свършим земната наука, ще напуснем Земята, ще идем на друга планета, там да се учим. Вече ви казах, отсега съм се кандидатирам за Юпитер. Мисловно, често го посещавам“ – усмихна се той.

– Ей, младежи да оставим сложната тема – прераждане. Важното е, че малко по малко сме почнали да се разгадаваме, да си припомним по нещо от предишните животи. За да можем по-добре да разберем защо сме тук и сега такива, защо така се проявяваме, живеем. – Милко погледна към Анюта, усмихна се: – Та, какво стана след онази среща, когато моят внук е проявил такава смелост и любезност – ръка да ти целуне.

– Макар че в първия миг се ядосах на Мартин, после усетих, че той ме отрезви. Магнах татуировката – добре, че беше от рисуваните.

Мартин я прегърна: – След тази кратка-схватка с Анюта, тя почна да ми обръща внимание. Някой път ме поздравяваше с изящно вдигане на ръка, сякаш ѝ се приискваше да ѝ партнирам в някой балет. Друг път ме заговаряше с изящни фрази, или пък малко дръпнато, сякаш съм ѝ нарушил пространството... „Благодаря ти, приятелю, все повече научавам от тебе за себе си. Но това, което бях тогава – вече не съм.“ – Мила Ани, вече не си същата в едно отношение. Но в друго – пак си, си ти.

– Почнахме по-често да си говорим с Марти в училище, по телефона, след часовете ходехме понякога в „Хепи Джо“ да пием сок, кафе. Споделяхме кой какво прави, за ученето, разни случки, за общи приятели. Аз още боледувах по моята несбъдната обич, още се чувствах като попарен плод от слана. Мартин проявяваше интерес към всичко, което му разправях, гледаше ме с интерес, изслушваше ме внимателно. Да си призная, повече аз му бърборех, даже измислях някои истории, за да го впечатля, но така впечатлявах и себе си от разказаното.

– Почнахме да чувстваме нужда да се виждаме по-често и един ден аз ѝ предложих, ако иска, ако е свободна, да се срещнем в неделя и да отидем някъде.

– Помня точно неговите думи: „Анюта, ще отидем, където ти пожелаш.“ И добре, че така ми каза, иначе нямаше да приема.

– Анюта ме заведе в един клуб, където вечер играеха салса и се учеха да играят салса. Много се смяхме – тя на мене, аз на себе си, учейки тези стъпки. Естествено – прегръцахме се в танца, докосвахме ръце, крака... В мига, когато ми се прииска да я целуна, Анюта ме целуна – набързо, като на шега, смееше се. Тогава и аз я целунах – набързо, като на шега. Тя пак се засмя. И двамата се гледахме – ухилени един на друг... Така започна нашата близост.

– Ех, че хубава история! – усмихна се Веселина. – Дано вашата близост продължи с искреното ви приятелство, с обич, с любов. „Благодарим ти, Весе за пожеланията – животът ще покаже...“ – усмихна се Анюта в прегръдката на Мартин.

Асен – Анюта – Мартин

– Братле, чак сега научих за тази татуировка, която е изиграла решаваща роля за вашата близост. Но между мен и Анюта – макар че ме виждаше с Мартин, знаеше, че сме добри приятели, стоеше едно голямо празно пространство – каза Асен, обръщайки се към всички. – С царствената си осанка и вдигнатата глава тя не поглеждаше към мен, не говореше с никого. „Ас, говорех с моите съученици и с който ми харесаше“ – прекъсна го Анюта. – Да, виждаше се ясно, кого харесваш и кого не харесваш. Анюта, да кажа ли за нашия пръв сблъсък на терена, тоест в училищния коридор. „Давай!“ – засмя се тя. – Анюта никак не ме харесваше. Ама никак, макар,

че ни виждаше заедно с Мартин. Докато говореше с Мартин, аз изчаквах встрани – наблюдавах нарастващата им близост, радвах се за тях. Анюта само понякога ме даряваше с бърз, пренебрежителен поглед, сякаш искаше да каже: „Какво ни зяпаш? Махай се!“ Един ден, след като вече бяха станали гаджета, аз реших да я поздравя от разстояние. – Асен хвана Ани за ръка и каза: – Хайде, да го изиграем. Обичаш танца, театъра. – Той дръпна и Мартин: – Ставай! Вие сте главните участници.

Анюта и Мартин се разсмяха. Добромира – също, беше присъствала на тази сцена, на този пръв разговор между Асен и Анюта в коридора на училището. „Доби, ела и ти – Асен ѝ подаде ръка. – Ще участваш като статист.“ „Правилно, помисли си тя. При всички срещи с тебе, покрай Анюта и Мартин, аз винаги оставах – статистка. Защо сега ме забеляза?“

– Хайде, ние с Мартин тръгваме, а вие, двете – срещу нас – изкомандва Асен, като на снимачна площадка. – Анюта, дай гъвкавост на тялото! Къде са танцуващите ти стъпки? „Ще ти кажа аз „танцуващи стъпки“, като стигна до тебе“ – отвърна му Анюта, пристъпвайки леко, грациозно. – Очаквам те с нетърпение, да не си забравила репликата? „Тогова, ти, започна пръв. Ти ме закачи.“ – Да, така беше. Моля, движете се с по-малки крачки – не сме в училищния коридор. Още малко и ще се срещнем. Мартин те вижда и ти него. Какво чакате, пристъпете един към друг, със светнали от радост очи, по-близко, моля, по-близко, говорете си нещо тихо... Ние с Доби стоим встрани и ви се радваме. В един момент, когато двамата влюбени се разделят от двадесет сантиметровата близост, приятелят на Мартин вдига ръка и поздравява момичето. Привет, девойко! – извика Асен. – Анюта, твой ред е – пусни онзи особено ласкав поглед.

– Стига си командвал – вживя се в ролята на режисьор. – Ето ти го погледа. – Анюта присви очи, отправи ги към Асен: – Не разговарям с футболисти. „А-у-у! Стана ми интересно. Мога ли да попитам: Защо?“ – Не отговарям на този въпрос. „Прекрасна девойко, стана ми още по-интересно...“ – изрече ласкаво Асен. – Не приемам ласкателства – прекъсна го Анюта със студено-смразяващ глас.

– Това не е ласкателство – ти, наистина си такава. Харесвам те за приятелка на моя приятел Мартин, който сега ме буца по гърба, да млъкна. Заради него съм малко тъжен. Но тъй като ще се срещаме понякога заедно, може би ще отвръщаш поне на поздрава ми от разстояние. Съжалявам, че никак не ме харесваш...

– Има кой да те харесва – един куп момичета се лепят за тебе, футболист-е-е – изрече Анюта, провличайки думата, с особена интонация, която трудно можеше да се определи какво означава.

– Ето пак – акцента е върху футбола, футболиста. Да не си изпатил нещо от някой футболист. „Позна. От балетист-футболист – отвърна му троснато.“ – Права си – футболът е специален балет. Но не съм чул някой от балетист, да е станал футболист. Къде е той? „Два пъти в седмицата ходи да рита топка. И около него кръжат две балетистки-футболистки.“ –

Разбрах. Браво, ще им заякнат краката и ще играят отлично па-дъо дъо. Насърчавай ги! „Ще го насърча, аз. Ще му бия дузпата!“ – с гневна нотка в гласа произнесе Анята. – Правилно – дузпа се бие в наказателното поле при нарушение. Сега е моментът. „Аз вече му я бих“ – Анята сведе очи.

– Не тъгувай, прекрасна девойко. Мартин много те харесва. Той е отличен момък – не ходи да рита топка, само понякога идва с приятели, да гледат как аз ритам топката. Е, ние футболистите сме по-първични от балетистите, но все пак – сме добри хора, сговорчиви... Интересуваме се от културни прояви – понякога ходим на театър, концерт, балет. Знаеш ли какво означава „Локомотив“? Локо обича културната общественост.

– Благодаря за разкритието, което направи. Почна да ми харесваш... – усмихна се Анята. – Вече ще те поздравявам – тя вдигна ръка. „Ощастливи ме в този ден. И да знаеш, че с Мартин сте си лика-прилика, като два стръка иглика“ – Стоп! За двата стръка – тогава не го каза. Обичаш да си измисляш. „Ани, то влиза в днешния сценарий. Не си ли съгласна?“ – Съгласна съм. – Тя застана рамо до рамо с Мартин. Двамата изпънаха тела, вдигнаха глави. – Режисьор, готов ли е кадъра? „Да. Получи се – отлично.“

Уловени за ръце, тримата се поклониха. Стопаните и Калоян изръкопляскаха. Асен притегли Добромира към тях и заедно още веднъж се поклониха, като се побутваха, шегуваха. „Браво! – поздрави ги Веселина. Асен и Анята са готови за актьори. Мартин е за общите сцени. Мира е неразкрит талант.“ Тя отвърна с усмивка: „В тези запознанства, словесни двубои, аз не играех никаква роля. Бях само наблюдател.“

– Благодарим за представлението – рече Милко. – Беше ни интересно. По наше време, запознанствата ставаха по малко по друг начин, с други думи. Сега сте много по-смели, поплювате си в приказките... Макар че нито една връзка, среща, с който и да е, не е случайна – запомнете това! – Милко прегърна Весето и долепи бузата си до нейната.

– Да, нищо не е случайно. Все по-често чувам тези думи от различни хора – и в автобуса, и в училище, и в къщи... – каза Анята. – Весе, след като ние с Мартин, с Асен разказахме за нашето запознанство, надяваме се, че утре вечер вие – с бай Милко, ще ни разкажете за вашето... – Тя протегна молитвено ръце към стопаните. – Ей, вече ми се спи. В Пловдив си лягам късно, но тук – и снощи, и сега, ми се приспива рано. – Тя погледна към големия кръгъл часовник в дървена рамка, с красива резба: – А още няма десет и половина. „Нали казваше, че клетките ти са настроени да будуват през нощта, а да спиш до късно през деня“ – подметна Мартин. – Явно, програмата им се промени на планината. „Пожелавам, да продължат работата си по променената програма“ – Мартин прекара ръка върху очите на Анята. Тя ги притвори, прозя се. „И на мене ми се спи“ – каза Добромира. „И на мене“ – прозя се Асен. „От чистия въздух е, от спортуването, почти целия ден бяхме навън“ – рече Калоян прозявайки се.

Като излязоха навън, момичетата ахнаха. Два бора – като стража отстрани на портата премигнаха, с разноцветни лампички. Мартин каза, че

са ги поставили с Калоян в днешния следобед. Младежите се умълчаха, дишайки чистия въздух. Нощното небе бе изпълнено със звезди. „Все съм виждал нощно небе със звезди у нас, в Испания, но такова, каквото виждам тук втора вечер – не съм“ – каза Асен. Добромира бе облегнала глава върху рамото на брат си. Двата сърцаваха звездите. Анюта и Мартин стояха прегърнати и тихо си говореха. „Приятели, Марти обеща, че утре вечер ще настрои телескопа и ще гледаме звездите“ – извести Анюта. „Хайде, да спим – каза той. – Утре – ставаме по същото време. Посрещаме слънцето, закусваме добре и тръгваме за Пампорово.“

ГЛАВА 4

Ех, че закуска!

Добромира се събуди в мига, когато прелиташе със ските над купчина сняг. Стана ѝ смешно: „Аз и скокове над купчина сняг.“ Но приятното усещане от краткия летеж бе още в нея, заедно с пълната тишина, каквато нямаше в Пловдив. Бяха се разбрали с Анюта, че няма да настроят алармата.. Момчетата ставаха преди тях, Мартин щеше да ги събуди.

Петелът-баритон изпя няколко пъти ку-ку-ригу и спря. След него запя и малкото петле-тенорът. Мира бе чула вече няколко пъти това песенно изпълнение Анюта се размърда: „Почна да ми харесва това кукуригане.“ И тя изпя няколко пъти ку-ку-ри-гу. Добромира я похвали за изпълнението. Вратата се отвори и Мартин пропя „ку-ку-ригу“.

– Защо подслушваш? Подслушвач!

– Ани, не подслушвам. Тъкмо се канех да почукам и чух твоето кукуригане. Петлите ще ти завидят – Мартин пристъпи до леглото на Анюта, целуна я. Обърна се и към Добромира, поздрави ги с: „С добро утро, светло утро. Ще бъде чуден ден. Ставайте! Чакаме ви долу.“

Асен отново беше на двора и правеше своите упражнения. Но щом се поздравиха с „Добро утро, светло утро“ той приключи и влезе в къщи заедно с момчетата.

Върху масата бяха поставени двете кани с чай, лимони, джинджифил, мед... Ухание изпълваше въздуха в трапезарията, носеше представата за поляни с треви, ручей, билки. Милко отново посрещна момчетата с думите: „Много сте лъчезарни, усмихнати.“ Мартин и Асен станаха, дръпнаха столовете и поканиха Анюта и Добромира да седнат. „И лицата на момците са сияйни – добави Милко. – Едно от най-хубавите неща на младостта са чистите, ведри, усмихнати лица.“ Ани каза: „Бай Милко, и ти, и Весето също имате ведри, усмихнати лица. Повечето възрастни хора са много сериозни, умислени, рядко се усмихват. Срещаме и такива, които ни поглеждат с ревност, завист, сякаш ние сме виновни, че са остарели, вместо да ни се радват.“ Веселина обясни, че някои хора, много болезнено приемат

остаряването на тялото, появата на бръчките... Милко я прегърна с усмивка, целуна по бузите: „Ето я моята мила, красива девойка.“

– О-хо, всички девойки сте днес с жълти блузи. Весе, твоята излъчва слънчева мекота. На Доби и Ани са ярко жълти. – Меркурий много ще ви хареса! Братле, откъде извади тази жълта блуза със скиор на гърдите?

– Анюта я видяла в един магазин, обади ми се и веднага отидох, взех я. Много си я харесвам – Мартин прекара бавно ръката си от рамото до китката на Анюта.

– Ас, в твоето кафяво поло има жълти ленти. А твоят пуловер – Анюта се обърна към Калоян, – с тези снежинки на син фон е много красив. Непременно ще си потърся пуловер със снежинки.

След като изпиха чая, се качиха на терасата. В мълчание, с очи отпавени на изток, те зачакаха изгрева. Розовият цвят бе избледнял, небето беше чисто, ясно. Слънцето показва първия си лъч. Анюта неудържимо размахваше ръце. Мартин ги улови, пошепна: „Много се вълнуваш...“ Показа ѝ Веселина, с вдигната под ъгъл дясна ръка и длан, обърната към слънцето.

Асен и Калоян правеха снимки. Лицето на Мира с неизменната малка усмивка бе озарено. Озарена бе и душата ѝ, ликуваща в тези мигове. Така я улови, снима Асен, няколко пъти. Милко стоеше изпънал високото си едро тяло, с очи и мисъл отпавени отвъд изгрева на слънцето.

Веселина отново запя песента: „Изгрява слънцето, праща светлина, носи радост за живота тя. Сила жива, изворна, течуща, сила, жива, изворна, течуща. Зун ме зун, зун ме зун, бином ту мето.“ Момичетата тихичко ѝ пригласяха. Като свършиха пеенето, Анюта каза, че сигурно „зун ме зун, бином ту мето са на езика ватан. „Да, на ватан са. Зун ме-зун означава – Целият ваш Живот. А бином ту мето – Сега така да бъде.“

– Харесва ми смисъла: Целият наш Живот да бъде огрян от Слънцето. Да бъде! – Анюта вдигна под ъгъл дясната си ръка. „Задръж така – снимам!“ – извика Мартин. „Хайде, да слизаме, че баниците ще изстинат“ – подкани ги Веселина. „Весето е ненадмината майсторка на баниците. И сама си точи корите“ – съобщи Мартин.

– Е-ха! Ще ядем баница. Много обичам баница – Асен прегърна Веселина през раменете. – Моята баба Ана правеше чудни баници. И тя си точеше корите. Това съм запомнил, защото като бях малък обикалях около нея, гледах как ги точи с точилката. И се чудех как от една малка топка тесто, става такава голяма кора. „Сигурно, заради това чудене, си обикнал топката.“ „Анюта, правиш много сполучливи асоциации и всичко успяваш да чуеш.“ „Ас, в това отношение си приличаме.“

– Използвам и готови кори – има всякакви видове, на различни фирми. Но обичам и сама да разточвам, когато имам време за това. „Весе, как се научи? Кога?“ – Ани, научих се, като се омъжих за Милко и заживях в Смолян. Аз съм потомствена пловдивчанка. Като бях малка, а после и момиче, моята баба и майка, също точеха в къщи кори за баница. В Пловдив

имаше фурни, където месеха само хляб. Имаше и фурни, в които печеха месо – всеки можеше да си занесе от къщи тавата, със свинско, агнешко... В католическата махала имаше и един майстор, който правеше кори за баница.

Момичетата отидоха в кухнята, за да помогнат на Весето. Те разсипаха в стъклени купички кисело мляко и поставиха пред всеки. Весето подаде едната тава с баница на Добромира, другата – на Анюта и тихо им каза нещо. Девоичките влязоха в хола, приканиха за внимание. Обиколиха масата, като поднасяха тавите към всеки, за да види, помирише баниците. „Ле-ле, какъв аромат! – извика Асен. – Получих слюнка отделяне.“ „И ние – обадиха се другите. Слагайте тавите на масата. Къде ги отнасят?“ „При Весето – отвърна Анюта. – Господа, имайте още малко търпение. След минути ще имате удоволствието да вкусите това кулинарно чудо.“ Момичетата се върнаха, седнаха на местата си: Анюта между Мартин и Асен, Добромира между Асен и Калоян. „Как е успяла Весето да направи такива големи баници?“ – каза Асен.

– С моята неизменна помощ – отвърна Милко. – През всичките години на съвместен живот съм помагал на Весето. И тя – на мене. Само така в едно семейство работите могат да вървят добре. А щом дойдат и децата, задълженията, грижите стават големи – иска се още по-голям сговор, единомислие, отстъпки... Но вие знаете това – расли сте, растете в семейства. „За съжаление, при мене е малко по другояче...“ – въздъхна Асен. – Знаем, твоите родители са се разделили – беше ни казал това още първия път, като ни дойде на гости с Мартин. Случва се – напоследък все повече хора се развеждат. „Разбрах, че при моите родители това беше неизбежно. По-добре, че се разделиха, иначе щеше да бъде мъчение...“ – Да, някъде е наложително. Има такива случаи още от древни времена: „Дадоха им разводно писмо...“ – цитира Милко. – Макар, че вашите са се разделили, ти, си получил добро възпитание.

– Да, Асен наистина е получил много добро възпитание.

– Анюта, благодаря за оценката за добро възпитание. Дълга го преди всичко на майка ми, на бабите, дядовците, лелите от двата рода. Те винаги са ме обичали, грижили са се за мен. И аз ги обичам, уважавам. Майка е поискала името ми да започва с буквата „А“ и заедно с моята любима баба Ана решили да се казвам Асен. Нося вътре, в себе си от баба Ана, метнал съм се донякъде и на дядо си Кръстю – родителите на баща ми, който не прилича по благородство на тях...

– Успокой душата! – прекъсна го Милко. – Както се казва: и в добрите семейства се случат неприятни неща... Някои – сами си ги създаваме, други – Бог знае защо. Казват – кармична история, кармични връзки, които ни се дават, за да ги отработим, развържем. Ако пък не можем изцяло да ги развържем, поне да разхлабим възлите, та в бъдещия живот вече да се срещаме като приятели. Защото при развод – някъде стават големи разправии, караници, децата страдат...

– И при моите родители имаше препирни, караници... Започнаха от седмата година на моя живот. Добре, че отначало, когато са се оженили набързо, са имали разбирателство. Направили са ме с желание. И двамата са искали да бъде момче, били сигурни, че ще бъде момче.

„Весето носи закуската“ – прекъсна го Милко. Тя постави две големи блюда – препълнени с парчета от баниците, в средата на масата: „Заповядайте, слагайте си в чиниите. Да ни е сладко.“ Мартин пожела: „Имаме време за спокойна закуска, разговори. Ще тръгнем за Пампорово към девет и половина.“

Настана тишина. Чуваше се само тихо, равномерно дъвчене. Пръв проговори Асен: „Такова ритмично и музикално дъвчене скоро не съм чувал. Весе, тази баница е най-хубавото нещо, което съм ял през тази година. Благодарим.“ Тя отвърна: „И аз благодаря за оценката, но благодарете и на Милко. Всичко, което правя, е с неговата неизменна помощ.“

Проговориха и другите – всеки казваше по нещо за вкуса на баниците. Весето пак обясняваше, че яйцата са от съседските щастливи кокошки, а сиренето, маслото, киселото мляко са от тук, от мандра в Родопите – екологично чисти. „Много важни са и корите за баница. Откакто се пенсионирах и имам повече свободно време, сама си ги правя. Вчера замесих тестото и като станахме с Милко в пет часа, ето, баниците са готови.“

– Асене, – обърна се Весето към него с мил поглед и усмивка, – защо ядеш толкова бързо? Още първия път, като ни беше на гости, говорехме за това. Гледай Мартин – той също е бързак, но се научи да яде бавно. Извинявай, че ти го казах. Не сте малки деца, но едно от най-важните неща е човек да се научи каква храна да яде, бавно да се храни, да не преяжда. Сигурно сте чули: „Каж ми какво и как ядеш, за да ти кажа какъв си.“ Извинявайте за поредния съвет – доскоро бях учителка.

– Много хора ядат бързо, мятат почти цели зальци в стомаха, а после се оплакват... Вече говорихме за това. Асене, виж девойките – ядат бавно, преживят като кошути. Анюта седи на стола изправена, сякаш е на царска трапеза.

– С Анюта не можем да се мерим. Тя е с аристократично възпитание и с обноски, които са хем детски, хем момичешки, хем като на някое изтървано величество.

– Да седя, вървя с изправено тяло и глава, с поглед напред ме учеше Ануш – понякога ме удряше леко по гърба с една малка точилка. А и балетът, който играх от малка до девети клас изискваше такава стойка...

– Ясно, децата от малки трябва да се учат на много неща – рече Милко и се обърна към Асен: – Тебе, кой те гони, та ядеш така бързо? „Тамам – двама... – разсмя се Асен. – Единият ми шепне – задръж топката, другият вика – пусни я, давай...“

– Асен е в атака към вратата, двама го настигат, обграждат и след кратка-схватка го повалят – изговори набързо Мартин.

– Ясно. Успокой топката и докато си при нас, мисли по-малко за футбола – рече Милко. – Хората ядат бързо поради разни причини, но има и такива – наблюдавал съм ги, сякаш се страхуват някой да не им вземе храната. А храна на майката земя – каквато щеш и колкото щеш. Макар, че има хора, които гладуват на тази благодатна земя поради политически, икономически причини... Или от човешки мързел. Но най-важната причина се дължи на факта, че богатата на Земята не се използват правилно, не се разпределят справедливо между всички. А те са дадени – за всички! Не – за малцина!

– Малко след промените през 1989 г. едно наше момче отиде в Щатите – каза Веселина. – Беше почнал работа в пицария и едновременно учеше. Още в първото писмо – тогава нямаше Интернет – ни писа, че с храната, която се изхвърля, след като е престояла един ден и една нощ в Америка, може да се нахрани цяла Африка. То, и у нас стана така. В големите градове, пък и в по-малките се появиха най-различни кухни. Готвят най-различни храни. Много от тази храна остава. Някъде, някои – я изпращат в домове за сираци и възрастни хора, за животните. А останалата – я хвърлят в кошове за боклук.

– Какво разхищение! – с възмутен глас изрече Милко. – Нашите предци са се кланяли на житото, на коричката хляб... Храната се е оползотворявала. Пак казвам: богатата на Земята са за всички. Но някои си мислят, че всичко им принадлежи и стават много лакоми, от лакомия чак се задавят... И пак не спират. А в природата няма нито излишък, нито недоимък. Трябва да възприемем това от нея – така да живеем. Защото без живата Природа не сме за никъде.

– Животът ни изцяло зависи от Природата – изрече бавно Добромира. – Ние трябва да живеем съобразно с нейните закони, принципи... Те са в основата, развитието на живота...

– Трудно е, но все повече хора работят за опазването на земята. И вие сте от тях – правете и най-малкото, което можете! – каза Милко.

– А с какви храни са натъпкани магазини, молове... Не се знае на каква можеш да попаднеш от стотиците в лъскави опаковки, една от друга по-красиви, блестящи, с незнайно съдържание, въпреки написаното с толкова мънички букви, че трябва с лупа да го четеш – каза Весето. „Вече има случаи на отравяне от храни, бонбони... и на деца, и на възрастни. – Не ми се говори за това“ – махна с ръка Аниута.

– Но вече има и еко производители – каза Мира. – Навсякъде – у нас, в другите държави. Ние с Мартин, с приятели от Биологичния факултет, Зелени балкани, сме се срещали с тях, показват ги и по телевизията...

– Пак ще кажа: ние, в Момчиловци сме от тези хора, които все още се радват на относително чиста храна, на чист въздух, чиста вода от Родопа планина, с всичките ѝ хубости, дарове, тайни... Има и други такива места по майката земя, където хората живеят в съгласие с природата, зачитат, спазват нейните закони. Но докога ще бъде така? – умисли се Милко.

Ех, че съвети!

– Весе, ти каза, че тази сутрин сте станали в пет часа. Толкова рано! Сигурно, заради баниците.

– Ани, през зимата не ставаме толкова рано, както тази сутрин. Но през всички други сезони ставаме с кукуригането на петлите – усмихна се Веселина. – И преди изгрева на слънцето. Да си призная – Милко ме научи на това, като заживяхме заедно. В Пловдив не ставах рано, не познавах как изглежда света в ранните часове. Тези часове идват по едно и също време за всички, навсякъде, но утрините в града, се различават от тези в планината. Въпреки това, са еднакво красиви... „Пък аз лягам късно, ставам късно“ – призна Анята. – Ние обикновено си лягаме след десет часа вечерта, най-късно в единадесет. Затова и рано ставаме. Не сме като вас – вие сега стоите по нощите – гледате телевизия, пълните си главите с какви ле не филми, с каква ли не информация, чатите в Интернет, говорите с хора от всички континенти... И като речете да заспите, сън не ви хваща. Много млади хора са изнервени, пре възбудени, изпълнени с енергия, която не могат да укротят, не умеят да трансформират...

– Затова си лягайте навреме – обади се Мартин. – Както съветва Весето: „Не превръщайте нощта в ден и денят в нощ!“ А от мен: по-често ходете на екскурзии в планините, ритайте топка където намерите празно пространство, играйте балет – Мартин бутна с коляното си коляното на Анята и пошушна в ухото ѝ: – Няма да се отказваш от балета...

– Карайте ски – поде Асен, – тренирайте планинско бягане... – Играйте хора – ще прескоча някоя вечер в „Матевски“. Едно съседско момиче, ми каза, че в училището има курс за народни хора.

– От 2015 година почти всяка неделя на площада в Пловдив свири духовна музика и хората играят народни хора. Става едно много голямо хоро... „Като че ли бях чул за това. Доби, през всички сезони ли свири музика, играят?“ – Асене, когато времето позволява. През зимата започват по-рано следобед, но щом стане топло – в по-късен час. Идват хора от всички възрасти, деца, преминаващи туристи. И който знае, и който не знае се хваща на хорото. Но всички го правят с желание, радват се, докато играят. Сигурно знаеш, че българската народна музика има магическа, лечебна сила... „Доби, ако остана свободен в някоя неделя ще ти се обадя да идем на площада и поскачаме на хорото.“

– Ако прескочиш някоя вечер и в тракийското читалище „Съвременник“, може да вземеш урок по свирене на гайда. Представям си – излиза отборът на Локото на стадиона. Феновете надават окуражителен рев, скандират. Асен надува гайдата и отведнъж всички млъкват – засмя се Мартин.

– Братле, благодаря ти, за идеята. Има време, ще се понауча и на последната среща – когато напускам футбола, ще надуя гайдата. – Всички са

разсмяха. – И ще свирим, и ще пеем, и ще се обичаме... Какво още? – обърна се той към Анюта и Добромира.

„Четете хубави книги, записвайте си каквото ви хрумне – след това ще го разшифровате. Пътувайте на близки и далечни разстояния, опознавайте хората, общувайте с тях... – изреди Анюта. „Обичайте живата Природа, посадвайте дървета, цветя, семена...“ усмихваше се Добромира.

– След моите съвети – рече Веселина, – вие предложихте доста други алтернативи помежду си, а и за околните. Милко, какво ще кажеш?

– Чух Весе, чух, но ние вече минахме през някои от тях: и ски карахме, и в хор пяхме, и театро играхме в самодееен състав... Сега упражняваме други. Сетих се, не сме опитали сноуборда. Весе, да идем на пистата в Картола? „Дядо, ти сериозно ли...?“ – Мартин се върза – разсмяха се Милко. „И снощи казах – обърна се Анюта към домакините – вие не приличате на остарели хора.“ – Дължим го на Духа, който се сипе от горе, от седмото стъпало. Сигурно се понаучихме да улавяме, хапваме от неговите плодове, затова сме млади по Дух, Душа и... Кой ще ми подсказе? – обърна се Милко към младежите. „И тяло“ – обади се Асен. – Е, биохимичната лаборатория на телата ни изпраща по някое съобщение за болка в коляното, под плешката... Ние с Весето ѝ благодарим, поразтрием се и току отминем. За седемдесет и пет години, няколко пъти съм хващал нещо като грип, настинка... И при Весето е така – здрави дървета сме ние. „Стар – на английски значи звезда“ – каза Калоян. – Значи, ще бъдем като звездите – дълъг живот ни чака. Ще има да бродят душите ни из Вселената...

– При сегашното разбиране „стар“ означава немощен човек, негоден за работа. Всъщност старият човек се е калил, понякога работи повече от младия – усмихна се Весето. – На санскрит „стар“ значи мъдър, древен човек, който има знание. Красотата на живота седи в дългия, разумен живот.

– Колко ли успяваме да помъдреем за един живот? Наблюдаваме се как растем, как се променяме, научаваме разни неща, но то е много малко. Добре, е, че пак и пак ни връщат на земята. Това познание, дето се сипе отгоре е огромно... – замислено рече Милко.

Стефановден

Веселина спомена, че днес е Стефановден. Младежите си припомниха общи близки, приятели, които са именници. Уговориха се, да им чествият по-късно. А Милко каза: „На този ден – преди шестдесет и три години Учителя Петър Дънов си е тръгнал от земния свят. Ние сме благословени, че този велик, космополитен посветен е дошъл при нас, българите. Той работи за събуждането на българите и човечеството, за просветлението на човешкото съзнание, за да се разбере вътрешния, божествения смисъл на човешкия живот. Да разберем защо идваме на земята, еволюцията на чо-

вешката душа, божествените потенциали, заложені във всяко човешко същество...“ – Милко замълча, оглеждайки младежите.

– Много неща има да учим – рече Асен. – Дано добре да разберем какви са нашите потенциали, качества, да повярваме в тях, за да ги разгърнем, приложим в живота. И да се чувстваме удовлетворени – за себе си, за другите... Вчера много се развълнувах от думите на Учителя Петър Дънов на Рилския календар. Винаги ще ги помня, даже ще ги казвам някъде, на някои... „Брат, браво на тебе! Аз зная смисъла им, но не бих могъл точно да ги цитирам“ – рече Мартин. – Братле, изпитваш ли ме? Ето, чуй: „Онова, в което ти дълбоко вярваш и което дълбоко чувстваш в душата си, определя целия ти живот.“

– Точно това е правел Учителя – събуждал е душата на човека за висшите нравствени принципи, които са автентично Християнски. Като я оставял да черпи от тях – свободна от ритуали и шаблони – да ги прилага в живота с вяра и наука, едновременно давайки методи, начини, музика, Паневритмия... – каза Милко. „Затова беседите, лекциите на Учителя Петър Дънов тръгнаха по цялата земя сред пробуждащите се за духовен живот души от всяка националност, религия, класа. Книгите с неговите беседи са преведени на руски, френски, английски, испански, полски...“ – добави Веселина.

– Това е голямото предимство на новото учение, защото Учителя сведе най-висшите принципи на личната и обществена нравственост и етика до прости и общодостъпни мотивировки, които лежат в дълбините на всяка човешка душа – изрече Калоян.

– Сигурно този велик Учител е приемал в школата само хора, пробудени вече за духовен живот – каза Асен.

– В школата на Питагор, която вчера споменах е имало много взискателен подбор на желаещите. Учили са математика, музика и пеене, астрономия, били са вегетарианци... След третата година Питагор е определял кой може да остане и продължи. Някои е трябвало да напуснат. А на „Изгрева“ – до София, където Учителя Петър Дънов отрива тази своеобразна духовна школа, духовно движение, са идвали всякакви – българи, чужденци – неграмотни, високо образовани, интелигентни хора – обясни Калоян.

– И общественици, и последователи на учението, казват, записали са, че Учителя е приемал всички – такива, каквито са. Той не е поставял никакви условия. Всеки се е проявявал според своето естество, своето разбиране и възможности – каза Веселина. – Връзката между тях е бил Учителя с Божественото Слово. Какъвто и въпрос да се е представял, той го е решавал така, че да бъде добре за всички, защото той е излизал от обикновеното гледане, обикновеното положение на хората. Заставал е на друго ниво, осветявал е въпроса с друга светлина.

– Ученици от школата на Учителя, които са били в непрекъснат контакт с него, както и външни посетители – беседвали по някакъв въпрос само за един час, разказват за необикновеното в неговото присъствие: „То

струеше като флуид – един невидим поток от сила и увереност, както действат силовите полета...“ – обади се Мартин.

А Милко продължи: – Потопен в това въздействие, всеки е получавал увереността, че пред него стои човек, на когото можеш да кажеш всичко и който умее да ти разкрива с разбираеми думи хилядократно повтаряни истини. С Учителя е можело да се приказва съвсем непринудено и за най-обикновените случки в живота. Винаги е било интересно и полезно как той от най-баналните неща във всекидневието е можел да извади мъдра поука и да я внуши на събеседника си като спонтанно изказана сентенция. – Милко обходи с поглед младежите: – Много неща могат да се разкажат за Учителя чрез спомените записани от ученици, очевидци, писатели, музиканти, преводачи, печатари, публицисти... Например, той винаги е излизал от полето на спорещите и заинтересованите или засегнатите, на едно повисоко поле. И с една по-силна светлина е разглеждал тези спорни въпроси, така че всеки от заинтересованите, който е бил искрен, е можел да разбере и да види къде е правото. Ако някой е оставал недоволен от изяснението, то се е дължало, че не е могъл да схване по същество това, което Учителя е говорел.

– Много често Учителя е отговарял иносказателно, в образи – обясни Веселина. – А за любовта всякога е говорил: „Който приема Божествената любов за основен закон в живота, той е вече във великата армия на светлината. Тази любов разрешава всички противоречия в личния, обществен и международния живот.“

– Ура! Пак стигнахме до любовта! – върху лицето на Асен грейна усмивка. Той широко разтвори ръце, прегръщайки Добромира и Анюта.

– Младежи, да знаете, че в днешно време: писатели, философи, професори, културолози, теолози, педагози... определят Петър Дънов като най-универсалният духовен Учител на двадесети век, чиято значимост ще бъде осъзнавана постепенно през следващите векове. – Той огледа всички и с ведрата нотка в гласа изрече: – Хайде, младежи, ваше право е да потеглите за Пампорово, след като закусихте добре. Пистите ви очакват да полетите, с порива на младостта, увереността, че ще постигнете това, което силно желае вашата душа.

Веселина бе напълнила еднолитровите термоси на момчетата и половин литровите – на момичетата, с ароматен чай. А на Асен му повери две кутии с парчета от баниците. Той прие с усмивка: „Ще контролирам братската и сестринска подялба.“ Всеки постави термоса в своята раница, с нещата, които смяташе, че ще му бъдат нужни.

Стопаните излязоха да ги изпратят. Веселина запя: „Сила, здраве е богатство... Отивайте на ски за сила, здраве...“ Даде им една въздушна целувка, а Милко поръча: „Мартине, шофирай умерено, умната! Живи и здрави бъдете, живи и здрави се върнете!“

Зелената писта

В девет и тридесет Мартин спря джипа на площада. Помаха на приятелите от Момчиловци. Те му отвърнаха през отворените прозорци на автомобила. Христо му направи знак да тръгне пръв. Мартин го поздрави с кратко натискане на клаксона. Потеглиха към Пампорово през Рожен. Денят беше слънчев, с ясно небе и температура от минус един-два градуса. Мартин отвърна на запитването, че до Пампорово са около двадесет километра. Пътуваха спокойно, с весело, непринудено настроение. Анюта попита Мартин дали ще се справят с пистите на Пампорово. Той се засмя: „С всички писти няма да се справите, освен гледайки към тях. Те са с различна сложност: зелени, сини, червени и черни. Днес ще започнем да караме на зелената писта, която е най-лесна. Сигурен съм, че ще се справите. Калоян може да кара и по някоя от другите писти. Ето, пристигаме на Пампорово. Пред нас е старата автогара, има и нова. Отдясно, на високото е първият хотел в Пампорово – Орфей. Събориха старият, на същото място построиха нов комплекс. А ние ще завием на ляво, продължаваме към Студенец. Този път води и към Смолян.“

Мартин и момчиловци паркираха на Студенец. Пловдивчани почнаха да гледат наоколо: чисти, искрящи от белота и красота върхове, гори, с високи борове, елхи... „Еха! Каква гледка! – Асен разтвори ръце – Само заради нея си струва човек да дойде тук. Представям си какво ще видим, като се качим и на върха.“ Мартин бе свикнал с тази гледка, която обичаше, носеше в себе си, където и да се намиреше. Сега се радваше заради приятелите си. Бе сигурен, че красотата, притегателната сила на това място, на планината, ще останат завинаги в техните сърца, очи. Той обясни, че тук – освен хотелите, които виждат, има отдавна построена хижа, че Студенец е междинна спирка на лифта, който води към върха.

Всички се отправиха към един от ски-гардеробите, в който работеха мъж и младеж от Момчиловци. В гардероба имаше група деца с техните родители и ски учител. Анюта попита на колко са години. „На по пет, шест и седем. Моето – жената посочи момиче с розов гащеризон и розово яке, е на шест. Миналата зима бяхме тук заедно, за първи път. Много ни хареса и затова сега дойдохме отново.“

„Колко са малки и ще карат ски!“ – учудваше се Анюта. – Тя оглеждаше обувките им, ските, каските. „Бях колкото тях – петгодишен, когато татко ме тури на ските“ – рече Мартин. „Боже, колко са радостни, сладки... сочеше тя децата. – Много исках да си имам братче...“ „И аз бях като тях – изправи се Мартин, закопчавайки обувките. – И още съм сладък – като тях... Опитай... – той наклони глава към Анюта и тя го целуна.

През това време групата от Момчиловци с двете момчета и трите момичета – сред които беше и Симона, бързо се екипираха и излязоха от гардероба. Асен помагаше на Добромира. Той ту приклякваше до нея, ту ѝ

подаваше ръка да се изправи. Мартин покани Анюта да излязат, но тя каза, че ще изчака Добромира и Асен. Беше ѝ интересно да наблюдава децата. Те се смееха, побутваха, сочеха се едни-други... Някои от тях сами си обуваха обувките, връзваха си шалчета, закопчаваха якетата, на други – помагаха родителите. Почти всички вече бяха готови. Някои деца сами понесоха късичките ски – на рамо, или в ръце и тръгнаха към изхода, стъпвайки уверено, наперено. На други – родителите носеха ските.

Анюта пожела на майката, която бе заговорила и нейното момиченце, на всички деца, родители да са здрави, силни, успешни през днешния ден. И да продължат да идват на ски през следващите години. Жената каза, че таткото не искал да опита, но те – двете, други майки, са много щастливи, ще продължат да карат ски и в бъдеще.

Докато изпращаше, съпровождаше с очи децата при тяхното излизане, в полезрението ѝ попадна Мартин, до него – Симона. Тя нещо му говореше, а той се смееше, ръкомахаше към другите от групата. Сърцето ѝ се сви. За миг, лицето на Мартин се разми – върху него се появи лицето на балетиста. Анюта вдигна, размаха ръце към прозореца. И отново видя лицето на Мартин. Той отвърна на поздрава ѝ, приканвайки я да излиза.

Анюта остави ските върху снега, облегна се на рамото на Мартин. Той продължаваше да разправя нещо. Анюта обходи с очи групата, спря ги върху лицето на Симона. Погледите им се срещнаха. Анюта се усмихна, Симона – също.

От гардероба излязоха Асен, Добромира и Калоян. Купиха си карти за лифта. Първи се качиха приятелите от Момчиловци. Те пожелаха на пловдивчани успешно, приятно спускане и потеглиха към върха.

„А ние – рече Мартин, ще потеглим надолу. Утре, ще стигнем и до върха.“ Мартин поведе групата към зелената писта – наричаха я туристическата, показва маркировката – кръг, със зелен цвят. Той нареди след него да кара Асен, после момичетата, а Калоян, като най-добър – след тях, за да ги наглежда. „Хайде, приятели, пистата е лесна, приятна. Дръжте в ума си мисълта: мога да постигна, що желая!“ Размаха щеките, направи няколко кратки завои. Караха бавно, Мартин показваше как да се спускат на стръмните места, правейки дълги завои. Насочваше вниманието им към отклонения от пистата, маркировката със син, червен цвят, показващ трудността на участъка. Те го следваха, справяха се добре. Мартин спря, показва с щеката надолу. „Леле! Това е много стръмно!“ „Ани, ще се справите!“ Тя пропя: „Нагоре, с лифта – модерато, по леките писти – полегато, а сега – зор-мажор!“ „Ани, откъде ти дойде?“ „От Надя Табакова, моя учителка по пиано, обича да се шегува.“ „Това се иска! – рече Мартин. – След мен, на дълги завои!“ В края на стръмното Анюта падна, Добромира я последва. Асен и Калоян им помогнаха да станат, питаха как се чувстват. Те с усмивки отговаряха, че всичко е наред. „Така, така – без падане, няма ставане“ – тананикаше Асен.

Стигнаха успешно долу, споделяха спускането. Момичетата казаха, че са се влюбили в правите участъци от пистата. „Приличат на широк път. Спокойно, приятно е да караш по тях – каза Ани. – След като си се спускал по стръмното, очакваш тяхното появяване като за разходка.“ Асен бързо добави: „Така е и в живота. Вървиш, спринтираш по хубав, прав път. Но дойде стръмнина, препятствие, чудиш се откъде да минеш, как да преминеш, заобиколиш.“ „На пистите няма заобикаляне – рече Мартин. – Щеще трябваше да караш по тях.“ Пиха чай от термосите, споменавайки с благодарност Веселина.

Погледаха как се качват скиорите на лифта, къде поставят ските, кога спускат предпазната рамка. Мартин ги осведоми и как ще бъдат посрещнати. Той и Анюта седнаха заедно. След тях, на четири местната седалка – Добромира, между Асен и Калоян. Лифтът ги понесе нагоре. Мартин и Ани се обръщаха назад, ръкомахаха, изпращаха им въздушни целувки. На Студенец, Калоян и Асен отскочиха сами от седалката. Мартин – заедно с един от обслужващите лифта, се погрижиха за приземяването на Мира.

Всички се събраха в кръг, споделяйки усещането от пътуването с лифта, шегуваха се кой-как се е намествал на седалката, допирал, прегръщал другия... „Приятели, вече знаете накъде води зелената писта, какво има по нея. Калоян е много добър в карането. Оставям ви него и Асен – сигурен съм, че ще се справите – каза Мартин. – Аз продължавам нагоре. Трябва да полетя, имам нужда да полетя! Ще карам по другите писти. До скоро. Ще държим връзка.“

Калоян поведе групата, след него бяха момичетата, Асен – като грижовен нагледач, зад тях. Спускаха се, без да бързат, спираха, наблюдаваха преминаващите край тях скиори. Коментираха, споделяха неща, които виждаха, изпитваха.

След още две спускания по зелената писта, групата спря на Студенец, недалеч от лифта. Мартин им беше изпратил сигнал да го чакат тук. Момичетата и Калоян извадиха от раниците си леки подложки от стерео пор и седнаха върху тях.

„Предвидливи сте – рече Асен и седна върху ските. – Доби, твоята седалка е много красива – в цветовете на дъгата. За красиво дупе – красива седалка.“ Тя се разсмя: „В къщи имам още една такава подложка. Посегнах да я взема, оставих я...“ „Била е за мен. Но мене все ме оставят някъде, с някого, без някого, при някого... – Асен извади еднолитровия термос от раницата. – Момичетата, ако сте изпили вашия чай, да ви сипя.“ Но те отвърнаха, че засега имат още малко.

Пиха чай, говореха си, шегуваха, мълчаха, грееха се на слънцето – Анюта им беше раздавала слънце защитен крем. Всички се чувстваха укротени от въздуха, емоцията, отпускането на тялото и мускулите.

Черната писта – Стената

Мартин слезе от лифта. Асен му изсвирна сигнала, който имаха помежду си. Мартин дойде, попита, как са се справили. Като получи отговора, че всичко е било наред, той откопча ските, просна се върху снега – очите му бяха закрити от широки слънчеви очила. Анюта изчака около пет минути, отиде при него, попита го винаги ли кара така бясно. Мартин се изправи, седна на седалката, която тя му подаде. Засмя се, каза, че ще понамали темпото и я придърпа към себе си. Ани седна между широко разтворените му нозе. Той опря главата си върху гърба ѝ, целуна я по врата. Тя поиска да се обърне, но Мартин ѝ пошепна: „Стой така и погледни небето. Какво виждаш?“ Анюта му отвърна: „Светлосиньо е, чисто...“ Мартин я повдигна, каза да седне до него. Обърна се към другите: „Вижте небето...“, като продължаваше да сочи с показалеца на юг.

„Да не би да виждаш звезди по пладне? Или някоя комета?“ – подкачи го Асен. „Вижте, самолет! Лети право нагоре – Мартин посочи бялата диря в синевата на небето. – Право нагоре, отвесно!“ „Има малко отклонение, вгледай се!“ – рече Калоян. „В този момент го направи – може да има трийсетина градуса“ – Мартин продължаваше да сочи с показалец. „Братле, как измери тия градуси от земята?“ „На око – имам точен мерник. Със Зарко бяхме най-добри по математика в нашия клас. А ти, как мериш вратата с топката?“ „На око. Аз също имам точен мерник.“ „И бум – в гредата“ – предизвикателно рече Мартин. „И гредата има значение – без нея няма ограничение. Току виж, фръкне топката към небето – иди я гони.“ „Не се безпокой – отвърна Мартин. – Ще я хванат от Международната космическа станция...“ Анюта ги прекъсна: „Докога ще си прехвърляте словесни топки?“ „Ануш, знаеш, че обичаме да се закачаме – по братски“ – усмихна се Асен.

– Като бях малък, си мечтаех, да стана летец. Истина ви казвам. Питайте дядо. – Правех самолети от хартия, все търсех по небето самолети, гледах как летят... „Не е късно за тебе. Ако поискаш, можеш да станеш летец. Тъкмо ще пътуваме с тебе, ще видим Австралия, Америка ...“ – Брат, благодаря ти, за идеята. Само да река... Ще зарежа правото. „Но ще изкараш тази година, ще опиташ правото. А догодина – напред към Софийския университет, към Астрономията...“ – Записах право, заради екологията... Мисля, че ще ми потрябва... Направих три месеца в тази специалност, много малко време е, за да усетя дали ще ми послужи за целта. Чувствам се като в небрано лозе. „Това лозе тепърва трябва да го копаеш, пръскаш... Като хапнеш от човешките му закони, разпоредби... тогава ще разбереш какъв е плода му – кисел, сладък, горчив, противоречив“ – засмя се Асен. „Брат, много ти знае устата, но си прав. Човек трябва да учи, да прави това, което харесва...“

– Анюта, ти, какво ще кажеш по въпроса? – запита Асен.

– Аз ли? Защо аз? Животът си е негов. Ако Мартин иска да учи Астрономия, астрофизика, да задейства нещата...

– Ей, ще ме навие. Аз съм навит, трябва само да разтегна пружината в съответната посока. Почвам да го мисля.

– Мисли, право мисли... – пожела му Добромира.

Анюта попита Мартин, дали се спуска по черната писта-стената. Той се засмя и каза, че е опитвал. „Ако искате да ме видите, стойте тук и гледайте.“ Анюта го целуна набързо и каза да не кара бясно, а по-святно! Мартин се разсмя: „Слушам и изпълнявам!“ – той отскочи със ските встрани. Проследиха отдалечаването му. Анюта попита къде отива, защо не се е качил на лифта. Калоян им посочи влека на стената: „С лифта ще изгуби време – насъбраха се хора. А с влека става по-бързо. Той е предназначен за изкачване на стената.“

„Но трябва да си опитен за този влек – виждате колко е стръмен“ – чуха те познат глас. Беше Симона с Христо и Росица, които изникнаха до тях. „Не случайно на стената има само трима скиори и двама сноубордисти“ – обади се и Росица. Анюта възкликна: „Колко са смели тези, които сега се спускат! Дори на сън не бих могла да си представя, че мога да се спусна по тази стена.“ Момчиловци се засмяха: „Ани, не е чак толкова страшна тази стена, колкото ти изглежда – каза Христо. – Щом човек е опитен и много добър в карането като Мартин. Той е професионалист, таква спускане е нещо нормално. Носи му радост, удовлетворение.“ Асен потупа Анюта по рамото: „Всеки е роден да прави това, което може, което знае. Мартин е почнал с тези опити по пистите от малък.“ „Да, той ни е казал-от петгодишен – отвърна Добромира. – За да постигнем нещо, наистина трябва много пъти да опитваме. Вижте как се спускат тези петимата. Каква красота, опитност, сила, има в техните движения по пистата.“

– Доби, какво не бих дал, да кажеш същите думи и за онези, които отскачат във въздуха, спринтират по „пистата“ на стадионите... – засмя се Асен, сложи ръце върху раменете ѝ.

Анюта попита момчиловци, спускат ли се по тази стена. Симона отвърна с усмивка: „Можем, но не сме като Мартин. Обикновено караме по червените, сините писти. Като ни прихване желание, идваме тук, на стената, вдигаме адреналина. Вижте, Мартин се изкачи.“ – Тя махна слънчевите очи, присви очи.

Като стигна най-горе, Мартин постоя малко, вдигна ръце. Всички му отвърнаха. Той полетя надолу, оставяйки след себе си спирало видна дияр от снежен прах. С виолетовото си яке и гащеризон в същия цвят приличаше на летящо цвете, понесено от вихър.

Момчиловци се редуваха с кратки възклицания и реплики: „Уха!, Еха! Сега го направи много яко! А сега...!“ Пловдивчани мълчаха. Пръв се обади Асен: „Супер! Браво, братле! Давай!“ Анюта тихо рече: „Майчице, той сякаш лети!“ „Ани, не бой се – Асен положи ръка върху рамото ѝ. – Мартин е по летенето – летец ще става.“

Мартин кацна при тях. Анюта първа го прегърна, дари с целувка. Останалите също го поздравяваха, Симона го целуна по бузата. А Калоян посочи часовника си и каза : „Мартин се спусна за две минути и пет секунди.“ Пловдивчани възкликнаха, а момчиловци казаха: „Добро време. Преди, когато се състезаваше, го правеше за минута и нещо...“ Мартин се усмихна и рече: „Минало-бешело...“

След кратка почивка и коментар по спускането, Мартин предложи на Асен и Калоян да дойдат с него и момчиловци, а момичетата да останат на зелената писта. Дватама приеха с готовност. Попитаха момичетата дали ще се справят сами по зелената писта. Те отвърнаха: „Да, бъдете спокойни за нас.“ Уговориха, да се чуват. Двете проследиха отдалечаването на групата. Анюта предложи да останат още малко тук и тогава да тръгнат. Добромира прие. Седнаха, рееха очи към небето, заснежените борове. И всяка беше в областта на своите мисли, чувства, предчувствия...

– Мира, не предполагам, че ще бъде толкова хубаво тук, на планината, с всички нас, с бай Милко, Весето... „И със Симона“ – Мира, защо добави Симона? Заприлича на Асен. От него ли се учиш? – засмя се Ани. „Харесва ми как се шегува. Бързо му хрумва – според ситуацията и на място.“ – Идва му от вътре. При това, Асен е открит, споделя за себе си, искрен е, чувствителен към всичко фалшиво. Всеки от нас се проявява външно чрез това, което носи отвътре. Някои – се прикриват успешно зад думи, походки, подходи, обноски. Но рано, или късно се разбира какви са.

– Ани, сега ми хрумна, че можеш да запишеш Психология. Бива те да усещаш, откриваш какъв е човека... „Мира и тебе те бива да усещаш какви са хората – знаем те всички от нашия клас, но си падаш потайница. Малко говориш, пък аз съм една бърборана.“ – Защото си в словото, в думите...

Млад мъж с десетина годишно момче дойдоха към тях, поздравиха ги с вдигане на ръка и седнаха наблизко. Момчето говореше нещо тихо и бързо. В един момент то повиши глас: „Татко, ти не разбираш...!“ И пак заговори тихо, бързо. През това време Анюта бе огледала съседите, отмествайки очи встрани, над тях, сякаш съзерцаваше нещо друго.

– Интересно е да наблюдаваш децата, с техните родители как се обхождат, отнасят едни към други...

– Ето, пак – вярна на себе си – усмихна се Добромира, проследявайки погледа на Анюта. – Бива те за психоложка, администраторка, за журналистка, учителка – новаторка по български език и литература.

– Много ги изреди – затрудняваш ме в избора. Хайде, зелената писта ни очаква. Доста си починахме.

В четиринадесет часа пловдивчани и момчиловци се събраха на Студенец. Асен сподели, че е карал по синята писта, опитал и червената – потъркалял се по нея. Калоян беше в отлично настроение, каза, че пистите са много добри, даже отлични. Всички насядаха. Асен отвори кутиите с баницата. Момчиловци предложиха домашно приготвени бисквити, курабии с какао и мед, ядки. Те казаха, че познават вкуса на баницата и поръчаха да

поздравят Веселина. Направиха си снимки. Мартин ги подканяше: „Приятели, стига сме се мотали. Лифтът работи до четири и половина. Да направим още няколко спускания.“ „Марти, ти можеш да направиш няколко спускания, а ние ще имаме ли време за едно?“ „Ани, ще имате време и за две. После се качвате на лифта, слизате тук, отивате в гардероба, събувате обувате, оставяте ските...“ Мартин и момчиловци им казаха „до скоро“. Асен и Калоян останаха с момичетата.

Криене – мечката

От Пампорово се прибраха със залеза на слънцето в седемнадесет часа. Взеха душ в банята-сауна, насядаха около голямата кръгла маса, с позачервени лица. Милко питаше как е на Пампорово, добре ли са се представили на пистите. Момичетата донесоха панери с хляб, големи и малки чинии, малки паници, прибори, две купи с нарязано на ситно кисело зеле и праз. Мартин постави в средата на масата голям порцеланов супник, от който излизаше лека пара, аромат, предизвикващ желание по-бързо да бъде опитано ястието. Веселина донесе две чинии, с панирани хапки, от които лъхаше удивителен мирис и пожела: „Да ни е сладко.“

Сипаха си от гъстата леща, приготвена с лук, моркови, чушки, червено цвекло и подправки. „Вкусно, много вкусно – обаждаха се поред всички, сред паузите мълчалива наслада от храната. – А с киселото зеле и праз е още по-вкусно.“ Анюта първа си взе панирана хапка. Погледна златистокафеникавия цвят, попита от какво е. Весето обясни, че това са гъби-манатарки, които Милко намира в гората.

– Тези гъби са едни от най-вкусните. Утре ще опитате и Мариновани гъби – каза Милко. – Имаме и сухи. Според манджата, която готви, Весето туря в нея и по една кривача от тях. Ястието става по-вкусно и ароматно.

Ани попита Мартин познава ли ядливите гъби. Той се засмя и отвърна, че познава: печурки, сърнели, риженки, масловки, дървесни, червена манатарка, отровните, поглеждайки я предизвикателно и сочейки към чинията ѝ. Тя остави парчето, от което бе отхапала. Мартин се разсмя: „Приятели, Анюта за миг се хвана на въдицата.“ Той взе парчето от нейната чиния, отхапа и задъвка с притворени очи. Ани го перна по ръката.

– Ако знаете, колко съм се врял из хрусталаци, трънаци, малинаци... в гората, с дядо. И двамата обичахме да вървим по горските пътища, по пътеки и без пътеки, изкачвахме се по скали, прескачвахме ручеи, събувахме се боси, за да минем през потоци...

„Мартине, направо те облажавам – рече Калоян. – И ние с Мира – от малки, прекарвахме цяло лято на село. Но животът в равнините села е различен от вашия в планината.“ „Като ходеше с дядо си из горите, видяхте ли, срещнахте ли мечка?“ – попита Асен. Мартин и Милко едновременно

се засмяха, сочейки се един друг, като правеха непонятни за другите някакви знаци с пръстите.

– Да видиш мечка – е едно, да те срещне на тясно – е второ, да те наплюе и да си отмине... – това е друго.

– Бай Милко, три пъти си имал среща с мечка!

– Асене, това са три варианта на среща с мечка, които са се случвали и продължават да се случват. Открай време хората в планината казват: „Не бой се, всичко ще се нареди. Само мечка да те не срещне.“ Едни – приемат мечката като символ на голяма трудност в живота, която идва към тебе. Други – приемат мечката като същество спокойно, миролюбиво, пълно със здраве, с чувства. Тя много се привързва, но същевременно е отмъстителна, ако ѝ напакостите. Давам думата на внука.

– Щом искате да чуете, моля, подгответе се за едно невинно преживяване от моето най-ранно детство, когато за първи път видях мечка в планината. „Уха! Разправяй!“ – погледна го Асен. „Но по-напред аз да почна въведение с една особеност на малкия Марти“ – рече Милко – Какъв ли ще ме опише дядо сега? От него чувам интересни неща за себе си. Предизвиква ме да изучавам себе си...

– Най-важната задача на всеки човек е да разбере какъв е, в какво се крие смисъла на неговия живот... А също – какво е отношението му към Цялото, към Космоса.

– Калояне, откъдето и да вземаш, ръсиш тия мъдрости – така е – рече Асен. – Често си мисля: кой съм аз, какъв съм, какво трябва да правя в живота, какви са качествата на моя характер... Малко съм се поопознал, но кой знае какво ще ми сервира живота... Как ще реагирам, как ще постъпя? И на кое място, къде трябва да бъда в пътя, по който вървя?

– Асене, спокойно – животът ще те насочва. Той насочва всички нас. В живота няма укриване – малко по малко според уроците, изпитанията, които ни дава, научаваме, разбираме какви сме ние, какви са другите... – Милко разтвори ръце и добави: – Важното е, да съхраните в себе си Божественото, което е вложено във вас. Божествената индивидуалност опазете, но същевременно се променяйте. Без промяна, няма развитие. И светът много бързо се променя. Важното е – в тези промени да опазите душите си! В тях е заложено цялото ви богатство – и земно, и космично...

– Бай Милко, като говориш така, с такива думи, отключваш в мене по някоя мисъл, стих... Сега се сетих за основната идея във „Фауст“ от Гьоте. „Ани, като че ли съм я позабравил.“ – Да не продаваме душите си. През каквито изпитания, изкушения да минаваме, да оставаме верни на себе си, на чистотата, доброто, на любовта, разумното... вложени в нашите души.

– Тъй, тъй. Преди малко рекох, че в живота няма укриване. Няма нищо тайно, което да се не узнае и нищо скришно, което да се не открие. Та, като бяхте деца, обичахте ли да играете на криеница?

– Бай Милко, че кой не обича – пръв отвърна Асен. – Като малък, се криех където намерех. Веднъж се наврях в един кашон. И с особен трепет

очаквах да ме намерят. Като поотраснах, почнах да проявявам стратегия в укриването, в наблюдението... И почти винаги пръв стигах на определеното място, викайки: „Ето ме, тук съм.“ „А винаги ли се криеше сам?“ – попита Милко. – Не. Обичах да водя деца до скришни места, които аз намирах. Наблюдавах къде отива търсеция и в подходящия момент им казвах: „Бързо, да бягаме.“ Давах преднина на някое дете, което беше жумяло няколко пъти, първо да стигне, да викне: „Тук съм!“ Обичах и да показвам на момичетата места за укриване, които бяха по-близо до търсеция, а аз бягах на по-далечните. Укривахме се и заедно с едно приятелче – бягаше бързо като мен и така се състезавахме кой пръв ще стигне на финалното място. Понякога се преструвах, изоставах в бягането и така давах възможност на някой друг да бъде пръв. „Интересно...“ – поклати глава Милко.

– Аз също обичах да се крия – рече Калоян. – Но Мира не обичаше. Когато я карах да се крием в къщи – на село, из двора, или в апартамента, тя винаги отказваше. Мира не играеше на криеница и с децата.

– Доби, ти си рядък случай. Защо не харесваше тази игра? – попита Асен. „Не знам защо... Не обичах да се крия.“

– Мира си е такава – открита, не харесва криеници, преструвки... – каза Анюта. – Но вътрешно е малко потайна...

– По принцип харесваш ли игрите? – пак попита Асен. „Разбира се. Като малка играех с кукли, с разни играчки, домино, не се сърди човече... Като пораснах играех на федербал...“

– Ас, попитай Мира харесва ли футбола – подкачи го Анюта.

– Ани, с Асен вече говорихме – харесвам художествената гимнастика, фигурно пързалане, скоковете със ски – летят като птици... Футболът не ме привлича. За първи път стъпих на стадион „Локомотив“ миналата година, когато с Мартин ме заведохте на мача, в който игра Асен. Усетих малко от тази игра, от емоцията, която предизвиква...

– Ура! Доби, благодаря, че приемаш футбола. Значи, приемаш и мен... Анюта, доволна ли си?

Милко направи знак, че иска да каже нещо. – Дали човек е спортист, търговец, овчар, политик... всеки си има някакво вътрешно верую, девиз, думи за успех, които изрича мислено или на глас като молитва. Асене, сигурно и ти си имаш?

– Имам. Още от малък чувах как любимата ми баба Ана казваше молитвата „Отче наш“, или се молеше за здравето на близки, на всички хора по земята... Като отидохме в Испания пак чувах хора, които се молеха. Майка ми обясняваше, че ако човек се моли искрено, от цялата си душа, неговите думи се приемат от горе и винаги идва помощ, сбъдване...

– Молитвата е свободно действие на човешкия дух и съзнателен процес на човешката душа – каза Милко. – Молитвата е предшествовала всякаква религия.

– Когато се моли, човек трябва да се изказва точно – всяка дума трябва да отговаря на съдържанието си. Думата „моля“ е дошла от молит-

ва. Молитвата е най-силният акт в човешкия живот, тя концентрира човешката мисъл, човешките чувства и човешката воля в едно – тая молитва е мощна, тя върши чудеса – усмихна се Веселина.

– Съгласен! Изпитал съм го. За всяко нещо, за всяка работа се изисква концентрация на мисли, чувства и воля, на дух, душа и тяло, за да има добър резултат. Пред мач, преди да излезем на стадиона имаме минути за максимално концентриране. Всеки вътрешно да си каже желанието, молитвата... Едни – мисловно, други, с леко мърдане на устата... – засмя се Асен. – След това треньорът обикновено казва: „Момчета, дайте всичко от себе си! Ако и Господ ни помогне, ще победим!“

Милко се усмихна: – Ясно, всеки носи молитва в себе си – един за едно, друг – за друго... Да продължа, говорехме за криеницата. И Мартин обичаше да се крие – свре се някъде из къщи, в градината, нещо прави, или само си седи и мълчи. Къде си, Мартине? – викаме го ние, а той не отговаря. Понякога се обади с преправен глас, че е на връх „Момчил“, на върха на бора, край аязмото ...

„Летяло, размишлявало е човечето, затова си е траял“ – усмихна се Асен. „Марти и сега е такъв понякога – седи, мълчи. Питаме защо мълчи, а той отвърща, че си мисли нещо.“ – каза Анюта. „Братлето е голям мислител, току-виж – открие нещо ценно за човечеството. Обича да фантазира, рисува в бележника си необичайни чертежи, картинки, води си странни, неразбираеми за нас бележки...“ Мартин прекъсна Асен: „Аха! Признахте си най-после! С Анюта сте изпечени шпиони – знаех си, че поглеждате в моя бележник. Това е наказуемо, ще ви цитирам Наказателния кодекс... Не знам, още не съм научил кой член е“ – разсмя се Мартин. „Братле, аз съм невинен“ – Асен разпери ръце, сочейки към Анюта. „Ясно, виновникът е разкрит. Ще бъде подложен на разпит“ – Мартин побутна Анюта с показалец в гърдите.

– Значи, всички, с изключение на Мира, обичахте да играете на криеница – констатира Милко. – Да продължа с малкия Мартин. Случваше се да изчезне от погледа ми и в планината, без да ми се обади къде отива. Той от малък си е такъв – самостоятелен.

– Вярно, Мартин е супер самостоятелен!

– Анюта, и ти не си по-малко самостоятелна от мен.

– Сигурно затова сте се харесали – каза Весето. – В обичта, в любовта, човек трябва да се чувства свободен. В добрия смисъл на думата – свобода.

– И така – обяснявах на малкия Марти, че в планината, в гората, не трябва да се отдалечава от мен, не трябва да се крие – опасно е – продължи Милко. – Но той понякога пак го правеше. Известяваше ни с тих, едва чул глас, че е под елхите, край брезите... а там го нямаше. Но случи се една случка, след която Мартин престана да се крие.

– Как може да я забравя! Беше първата ми среща ...

– Със змия пепелянка, усойница? – предизвикателно изрече Анята. – Всички се разсмяха, знаейки защо тя каза това.

– Не позна – с усойницата вече се бях срещнал – Мартин я целуна по бузата. – Става дума за мечката.

– През този юлски ден закусихме и тръгнахме с Мартин към гората. Весето ни сложи храна, поръча да не ходим далече. Но ние заходихме надалече. Целта на разходката ни беше да наберем малини. Носехме две кутии: малката за Марти, голямата – за мен. Бяхме откъснали малко малини, докато вървахме из гората, но аз го водех към сечище, в което бе израснал голям малинак. По обед стигнахме мястото. Седнахме под един дъб и като се наядохме, Марти взе кутията, тръгна към малинака. Аз прибрах храната, поседях облегнат на дъба. Тъкмо се канех и аз да отида в малинака, Марти извика: „Дядо, мечка! Иде от високото право към нас.“ – Видях мечката, след нея едно малко мече. Викнах Марти да дойде при мен.

– Дядо, паднах, оплетох се в малинака – рече Мартин, с преправен глас., като на дете. – И добави, с усмивка: – От бързането паднах, разсипах кутията с малините, които бях набрал за баба. „Сигурно подмокри гашите от страх.“ – Ас, без малко щях да ги подмокря, защото веднага се сетих от разказите на дядо за срещи с мечки. Помислих си, че ако тази мечка дойде при мен, няма да мога да се справя. Ако и тебе, сега – в каквата си юнашка форма – те срещне мечка на пътечка, какво ще направиш?

– Не знам – отвърна Асен. Но бързо добави: – Ще се кача на дърво, или ще се престоря на умрял – разсмях се той. – Сетих се за това от един разказ, който съм чел през детството. „Ако наоколо са само борове, как ще се качиш?“ – Ще сложа шпайковете – с тях все ще гушна някой бор. „Докато си слагаш шпайковете, мечката ще те ръфне по задника“ – засмя се Мартин. – Братле, стига си ме стряскал с Баба Меца. Тя е тръгнала да дири медаца, не ѝ е до мене. Едно е да я гледаш в цирка, друго е, да я видиш в планината.

– Но да довършим случката. Намерих бързо Мартин, вдигнах го. Успокоих го, че мечката е далече от нас и че иде насам, заради малинака. Мечките обичат да си хапват малини. Хванах Мартин за ръка и бързо тръгнахме. Той подтичваше до мене и вече беше доволен, че е видял мечка в гората. Като му казах, че тя идеше с малко мече, той се поспря...

– Бях готов да се върна, за да видя мечето – каза Мартин. – Представих си, как го милвам, а мечката стои до нас и ни се радва. От малините, които бях събрал в една малка кутия за баба, нищо не остана – разсипах ги. Но после с дядо намерихме на друго място.

– И ми донесоха две кутии с малини. Направих сладко тогава, но и сега има – всяко лято правя. И от малини, и от къпини.

„Весел, ние с Анята го опитахме на закуската с катмите. Истинско е – плодчетата се виждат, вкусът е чудесен – каза Добромира. – В магазините продават желирани конфитюри от боровинки, ягоди, малини, в които има само по 35 процента плод...“

„Марти, беше много интересно да чуем за тази твоя първа среща с мечана. На колко години беше тогава?“ „На шест и половина.“ Анюта доближи глава до Мартин, попита имал ли е друга среща с мечка.

Елени, кошути, сърни

– Виждал съм – отдалече. И от по-близо, от чакалото. Няколко пъти сме оставали с дядо да спим в него. Попитаха го какво е чакало и Мартин обясни: – Малка дървена къща издигната няколко метра над земята със стълба за изкачване. Обикновено се прави на закътана поляна оградена от дървета. В стаята има нарове за спане, печка, масичка... На поляната правят дървени ясли, хранилки за едър дивеч, покрити с триъгълен покрив. В тях слагат каменна сол, царевича, люцерна, сочен фураж... Като останахме да спим в чакалото, се случи нещо незабравимо през нощта. Дядо, ти, почни да разказваш.

– Животните научават тези места и идват през деня, през нощта да си хапнат – продължи Милко. – Бях изкарал един сън, когато чух познати звуци, шумове... Погледнах през прозореца. Един голям елен водеше стадо кошути. Идеха към яслите. Мартин се беше събудил, приседнахме до прозореца.

– Имаше голяма луна, беше светло като ден и всичко се виждаше – продължи Мартин. – Еленът беше много голям, с разперени рога като кло-ни. Спираше, извърташе глава ту в една, ту в друга посока, като пълководец, който оглежда местността. Такъв елен не бях виждал – излъчваше благородно величие и красота. Бях много развълнуван от тази красота на елена, кошутите, които грациозно го следваха. Те спряха до хранилките, почнаха сладко да ядат. През цялото време снимах.

– В един момент еленът почна да обръща главата си ту на една страна, ту на друга, кошутите спряха да ядат, отдръпнаха се от яслите. Еленът-водач помахаше с рога и всички бързо се отдалечиха, скриха в гората. – Разбрах, че има причина за това внезапно отдръпване на стадото. И казах на Мартин: Нещо става, нещо иде насам – към поляната...Ще видим...

– Зададе се една голяма, рунтава мечана – продължи Мартин. Стъпваше бавно, тежко... Спря, преди да приближи до яслите. Извъртя глава наляво, надясно, душеше, проверяваше какво е положението наоколо и какво я очаква. После започна да яде. Снимах мечката. Пуснах всички снимки в Интернет, още ги пазя някъде. „На колко години беше тогава?“ – пак попита Анюта? „На десет, дванадесет – не помня точно.“

– Много ми се иска да срещна в гората сърна, дива коза, кошута... – рече Добромира. – Наши приятели са виждали в Родопите, на Рила, Мусала, в Пирин. Те са истински туристи – много години ходят на походи, организирани от Туристически дружества, но и самостоятелно.

– Който често броди в планините винаги му се дават такива срещи – каза Мартин. – Миналото лято заходих сам недалече от Момчиловци. Реших да направя почивка, оставих раницата, събух се бос, облегнах се на един бор. И тъкмо си мечтаех нещо, една сърна изхвърча на двајсетина метра от мен. Не мръднах, не помръднах. Тя спря, изви глава към мен. В мига, когато погледите ни се срещнаха, тя отскочи встрани, отлетя. Бях сигурен, че сърната ме разпозна като човек, макар че се бях залепил на бора, не мръднах.

„Брей, че умна сърна. Искал си да се престориш на дърво, но не ти е минал номера“ – засмя се Асен. „От вашите разкази и на мене ми се прииска да видя, срещна сърна.“ „Анюта, нали казах преди малко – трябва да ходиш из планините, горите, за да ти се даде такава среща“ – Мартин сложи ръка върху нейната. „Бай Милко, сигурно си бил ловец“ – рече Асен.

– Имах пушка, имах и пищов, но не съм ловувал. Стрелял съм, колкото да сплеща някое животно. Имам спомен, който опари сърцето ми... Като дете видях една току-що убита сърна. Гледаше с кротките си очи, от които капеха едри сълзи. Това поразя душата ми, разплаках се, избягах. „Наистина ли от очите ѝ капеха сълзи?“ – Асене, наистина. Ловджиите ме намериха, прегърнаха, поразгърсиха, обясниха, че това се случва...

„Да ви кажа – видял съм бял елен.“ „Айде, де! Братле, да не ти се е привидял на сън? Има ли бял елен?“ – Има, Асене – рече Милко. – Сега ще ви разкажа. От Районното управление в Смолян ме командироваха в Клисура. Реших и Мартин да дойде с мен, да види това известно историческо градче.

– Брат, ако си забравил къде се намира Клисура, ще ти напомня – между Средна и Стара планина. По време на априлското въстание клисурци са се били с турците докрай... Спомни си за черешовото топче, за Боримечката – разказваха ни в училище.

– В Клисура се е родил Христо Данов – каза Анюта. – Учил е в Копривщица при видните учители: Найден Геров, Йоаким Груев... Данов е бил и учител, и кмет на Пловдив, внесъл е първата печатница Гутенберг, дал е книжнината на България... Ас, ще те заведем в старинния град, ще влезем в къщата където е живял Христо Данов.

– Като се отзовем на поканата, която имаме с Асен от парапланеристите в Сопот, може да прескочим и до Клисура – каза Мартин. – Тогава, като бяхме с дядо в Клисура, докато той си вършеше работата с колегите, аз влязох в Историческия музей. Видях черешово топче, други експонати, научих за миналото, хората на Клисура... Видях печатарска преса задвижвана механично: педалът – с крак, колелото – с ръка и уникални, красиви, ценни книги, карти, изработени от такава хартия, с такива подвързии, че ще има още да векуват, ако се съхраняват добре. Покатерих се донякъде на високия паметник на Боримечката, който вика със силен глас, че ще гръмне топчето. Привечер ни заведоха на Екокомплекс Клисура – над града, там вечеряхме – Мартин погледна към Милко.

– Колегите от Горското стопанство ни бяха предложили да преспим в Клисуре, а на следващия ден да ни разведат из Стара планина. Така и направихме. Сутринта потеглихме към Стара планина с джип, умело шофиран от ловния надзирател-дивечовъд Запрян Запрянков и един лесничей.

– Беше удивително преживяване! Джипът вървеше по „черни“ пътища, стръмнини, минахме през река... Колегите на дядо бяха казали, че се е появил бял елен и ако имаме късмет, ще го видим. Те спираха, наблюдаваха местностите с бинокли... На обяд хапнахме и тъкмо, когато дядо предложи да се връщаме, ловният надзирател ни повика. Първо на мен подаде бинокъла и видях елена – беше бял, сур, почти бял.

– Да. За първи път видях такъв елен – рече Милко. – Колегите казаха, че и те за първи път виждат сур, почти бял елен. Единият – спомена, че е чувал от предците за такъв елен. Появяването му предвещавало добро, било за късмет... Както човекът, така и всяко животно в животинския свят си има предназначение. Еленът, като представител на бозайниците стои на почетно място.

– Наша приятелка, съседка в Тракия – завършила „История“ и „Културология“ ни разказа легенда за елена. В далечна епоха от нашето развитие го приемали като пра-бог на човека. Първият владетел на прабългарите – Авитохол, произхождал от сърна... Нашият приятел – Христо обича да ме води в Историческия музей в Пловдив. Показа ми експонат – наричат го антропоморфен съд, с тяло на елен. Ако искате ще отидем, ще ви го покажа. Може да ни заведе и Христо – ще се зарадва, че сме го потърсили, ще има да ни разправя... Не е случайно, че еленът присъства в много мозайки. Четох част от доклада на Д-р Катя Меламед от Института по Балканистика: „Еленът в тракийските простори“ – приключи Мартин.

* * *

Веселина почна да прибира съдовете от масата. Момичетата помагаша, носеха в кухнята. Всички се раздвижиха. Милко предложи на момчетата да излязат на терасата, докато жените ошетат. Веселина измиваше съдове, прибори. Момичетата ги разпределяха, поставяха на съответните места. Добромира каза, че ще добави в малката тетрадка рецептата за вкусната леща и за всяка храна, която Весето ще им предложи. „От тебе ще стане добра домакиня, но Анюта не е по готвенето.“ „Весе, такава съм си от малка – готвенето не е за мен. Добре, че баба, майка са по тази част, защото обичам да си хапвам.“

Асен и Мартин отидоха да нагледат печките, да сложат още дърва в тях, за да не загаснат. Калоян и Милко стояха на терасата в мълчание. Небето беше помътняло и не така чисто както в предишните вечери, но Сириус се виждаше с придружаващите го звезди. Калоян посочи на Милко красивия, равностранен триъгълник. „Знам го. Мартин ни показва съзвездията, разказва ни за тях митове, легенди... Той обича небето, астрономията го влече. Не знам, защо записа да учи право.“

Асен и Мартин се върнаха, дойдоха при тях на терасата. Загърнати в якетата всички си говореха тихо, гледаха звездите.

– Колко е чист въздух! Чувствам, как влиза във всяка моя клетка... – каза Добромира. – Според измерванията – Пловдив е един от градовете с най-замърсен въздух. А се намира близо до Родопите.... Защо е така? И цялата земя вече страда...

– Мира, недей тъгува, сега няма да говорим за това. Просто, дишай – Веселина я прегърна и тихо запя: „Дишай дълбоко, с весело сърце и на живота, радвай се дете. Въздухът е жива сила, винаги за нас, дишай, дишай и пак дишай, дишай, да си здрав...“

– Весе, откъде вадиш тези хубави песни, песнички?

– Асене, от един Родопски рудник, пълен с полезни изкопаеми, с чиста изворна вода, с мъдрости...

Анюта напомни на Мартин, че е обещал звездна изненада. Той каза, че утре, след закуска веднага ще тръгнат за Пампорово, ще се върнат и порано. Ще настрои телескопа и ако небето е ясно, ще гледат звездите.

– Мисля, че утре няма да карате ски – рече Милко. – Погледнете небето – мътно е. А течението, което се носи из въздуха показва, че през нощта ще завали сняг. До утре заран я спре, я не спре. Ани попита така ли са казали в прогнозата за времето? – Днес, не съм слушал прогнозата, но от всичко, което става наоколо – Милко направи малки кръгове пред гърдите си, като вдиша дълбоко въздух – разбирам, че това ще се случи.

– Дядо е метеоролог без измервателни уреди. Има и други родопчани, които могат безпогрешно да познаят какво ще бъде времето през утрешния ден. И нашите предци са го можели, без да слушат прогноза.

Веселина подкани да влязат за чая. Момичетата донесоха двете керамични кани с ароматния чай, разсипаха го в чашите. Анюта каза, че на Пампорово Мартин дълго гледал един самолет. Показал го и на тях. Споделил, че от малък мечтаел да стане летец. „Да – рече Милко. – Мартин от малък обичаше да гледа звездите, а денем все търсеше самолети по небето. И викаше, че като порасне, ще стане летец. А записа да учи право.“

ПЪТЯТ

Мартин се намръщи: „Да, записах право.“ „Право ли е, криво ли е, ще разбереш, като четеш, слушаш лекциите... Но тебе те влече техниката, новостите в нея. Можеше да запишеш някаква такава специалност...“ „Дядо, мислех, да запиша и физика, но в Пловдивския университет нямаше прием за 2018 година!“ „Ти, мислеше да запишеш и „Астрономия, астрофизика“ в Софийския университет“ – Милко замълча.

Асен каза, че още в единадесети клас Мартин е заявявал, че ще учи Астрономия. „Предлагам, да ме оставете на мира. Какво сте се захванали днеска с мен. Може да уча Право, може да уча „Астрономия и астрофизи-

ка.“ „Мартине, никога не е късно, можеш да го направиш!“ – обърна се Калоян към него.

– Мартин какво ли не опита до сега. Известно време беше пръв по каране на ски... После се включи в планинско ориентиране. След това – планинско колоездене. Сега в планинско бягане. „Дядо, стига! Укоряваш ли ме?“ – Не те укорявам – трупаш опитности. Радвам се, че сега участваш заедно с еколози от „Зелени Балкани“, с приятели от Биологичния факултет в разни мероприятия. Това е много важно в днешно време, когато земята се задъхва от замърсяване, от опасни опити, които правят с нея...

– Мартин може да стане адвокат по екологично право – каза Анюта. – Той е разнопосочен, интересува се от много неща. Ходил е на йога, играл е Паневритмия с вас на Рила, сега опитва Тай-чи...“Ани, не ме издавай!“ – прекъсна я Мартин.

– Не е лошо човек да има много интереси. И по наше време се говореше, че трябва да бъдем „всестранно развити личности“ – каза Милко. – Но има опасност от многопосочието, да не уцелиш пътя, който е за теб. И после има да се луташ насам-натам, да се питаш къде съм, какво правя на това място. Човек трябва да намери своя път, да работи, да прави това, за което е призван. На всеки човек е дадена специфична работа, която трябва да свърши на земята. Само така ще се чувства удовлетворен, полезен и на себе си и на другите.

– Онзи ден двама съседни си говореха пред входа – рече Асен. – Единият се оплакваше нещо на другия, който му отвърна: „Ти, защо не си вървя в твоя път, а заходи при ония, дето те насадиха на пачи яйца...“

Добротира вдигна ръка: – В гарсоньерата до нашия апартамент дойдоха две момичета на квартира от Хасково. Записаха „Информационни технологии“. Едното момиче не успя да изкара първата година. Оплака ми си, че не ѝ върви. Веднъж я заварих на пейката пред входа. Заплака – пак не беше успяла да вземе изпит. Попитах, дали е искала да учи тази специалност. Тя отвърна, че я записала, заради приятелката си – да бъдат заедно. Разговорихме се, питах какво харесва, какво ѝ се иска... Тази година записа „Рехабилитация“. С радост и желание ходи на лекциите. Онзи ден ми каза, че се била спасила...

– Браво на девойката! – каза Асен. – Но има и такива, които опитат едно, опитат второ, трето и все не им върви.

– Добре е, да опитваме – животът на земята е трупане на опитности. През какво ли не минаваме. За някои неща като балет, спорт... трябва да се правят много опити. И разбира се, в това, което всеки захваща да прави. Има учени – десетки години правят опити с голямо търпение, докато получат малък резултат. А някои искат набързо, без нужната опитност да свършат работата. Щом не успеят, пак така набързо се отказват. Има и друго: като разбере човек, че това, дето е захванал, не е за неговото тяло, сърце, ум – да го остави! – с категоричен глас изрече Милко.

– Има млади хора, които не могат да се противопоставят на амбициозното желание на своите родители, когато им налагат какво да учат. Едно момче от Смолян избяга от такива родители в чужбина – каза Весето. – Там работеше, едновременно учеше това, което бе решило. И то с успех.

– Мартин е от тези, които опитват доста неща с успех.

– Ас, стига сте ме обсъждали! – рече той, със сериозна нотка в гласа. – Може да оставя Правото, може да го завърша, може да започна „Астрономия и астрофизика“...

– Мартине, гордея се с тебе като мой внук. Учиш се много добре, справяш се с доста неща. Но това разнопосочие в интересите ти е твърде обемисто – трябва да се поразтовариш малко. Добре е вече да се съсредоточиш и поемеш в една посока. „Ще се поразтоваря, като му дойде времето – прекъсна го Мартин. – Сега опитвам това, което ми е интересно, което харесвам, чувствам, че мога да направя.“ – Мартин си е такъв от малък. Увелича се по какво ли не, много е самостоятелен. Време е вече да разбере кое е най-важното за него.

– Най-много, влече го небето, ясна е работата – каза Асен. – Нова комета ще открие, космонавт ще стане... – Асен се усмихна, протегна ръка към Мартин. – Братле, ти си в твоя си път. Ако не запишеш Астрономия, отивай да учиш за летец.

– В България няма такава училище. Проверил съм. Имало е в Долна Метрополия – край Плевен, но са го закрили. В чужбина има, но обучението струва много скъпо. Чух, че има предложение от нашия президент – нали е бил летец, да се открие отново в Долна Метрополия. Ако стане това, през следващата година може да се озова там.

– А през това лято да ни заведете с Мартин в Сопот – обърна се Ани към Асен. – Нали за вашия героизъм – угасването на пожара имате покана от парапланеристите. Готова съм да опитам. Но само в тандем с пилота-инструктор.

– Бре, всички искате да опитате летенето. А Мартин – летец ще става! – разсмя се Милко. – Бива! Нали ви казах, че от малък все това мечтаеше. То за всяко мечтание, се иска учене, работа, а не само ей така, да си седиш и мечтата да се сбъдне. Пожелавам на всички ви, чрез работата, която ще вършите, да служите на обществото – от там идва и думата „служба“, като продължавате да се учите. Повечето от съвременните хора се учат, само за да осигурят живота си. Такова учение не може да принесе полза. Човек трябва да има идеал.

– Бай Милко, стоп! – Анюта скочи, взе тетрадката, която ѝ бе дала Веселина. – Записвам: Повечето от съвременните хора се учат, само за да осигурят живота си. Такова учение не може да принесе полза. Човек трябва да има идеал. „Ани, наблюдавам те от онзи ден – пишеш и с лявата ръка.“ – Весе, от малка пиша и с лявата, и с дясната ръка. Харесва ми, така свиря на пианото, правя с лекота и други неща...

Милко запита Анюта какво е решила да следва. Тя отвърна – „Публична администрация.“ – Къде, какво ще работиш, като завършиш тази администрация? „Мога да бъда държавен служител в централна и местна администрация, образование, социални грижи, здравеопазване, културно-просветни организации, сдружения, фондации...“ – За това се изискват много познания. Какви дисциплини се учат? – запита той. „Управленски, икономически, философски, правни...“

– Интересно! Де да бях сега студентка – рече Веселина. – По наше време и университетите се брояха на пръсти и специалностите, които предлагаша, които учехме. Но на мен – любимите ми часове бяха по български език и литература. Затова и записах Българска филология. Значи, вече си решила какво ще следваш – обърна се тя към Анюта. – Мартин записа право, ти ще учиш Публична администрация. Ще се допълват... „Може. Ако Марти отиде да учи Астрономия, ще дам предложение да въведат и дисциплина Космическа администрация.“ – Ани, може да запишеш и Българска филология. – Ти обичаш словото, литературата, имаш дарбата да работиш с езика, да общуваш с хората. Виждам те и като много добра учителка – ще обичаш това, което преподаваш и тези, на които преподаваш. „Весе, засега съм решила Публична администрация – искам да бъда полезна в това направление. Но ми се иска и Филология. Какво пък? Ще уча и едното, и другото – ще се допълват.“ – Сигурна съм, че ще го направиш! – увери я Веселина.

– За всеки човек е определено каква работа трябва да свърши, когато идва на планетарното училище Земя – рече Калоян. – Макар че на нас – като такава форма на съзнание, ни е оставена и свободна воля. „Е, това за „свободната воля“ много ми харесва.“ – Асене, но не всички улавят, следват волята на Твореца. Зависи от степента на развитие – отвърна Калоян. – При това, макар че имаме известна свободна воля, преди да тръгнем на земята, подписваме акредитивно писмо за изпълнението на нашата малка задача. Едни – изгубват това акредитивно писмо, други – го слагат някъде и забравят къде са го сложили. Трети – познават добре своите дарби, способности, които са събрали, натрупали от предишните животи и като продължават да се учат, придобиват нови опитности, вършат това, което са подписали в акредитивното писмо.

– Калоян добре го обясни – каза Веселина. И внимателно обходи с поглед всички: – Човек трябва да започне с това, което е вложено в неговата душа, да бъде верен на онези дарби, сили и способности, които са вложени в него. Това значи да носи в себе си вътрешна наука, вътрешно знание и с това знание ще изучава себе си, живата природа, любовта.

– Весе, не е лесно да придобием тази вътрешна наука, с която да изучаваме себе си, живата природа... – рече Асен. – Братле, помниш ли, че в училище писахме есе на тема: „Кой съм аз?“ Като ги четохме, беше голямо шоу – засмя се Асен. – Някои съученици се бяха описали такива, каквито не са. Интересно е човек да изучава себе си.

– Изучавайте се – човек трябва да познава себе си. Но не и да се бори със себе си – така ще си навреди – рече Милко А Веселина допълни: „Да познае човек себе си, значи да познава своя морален устой. Да познаваме себе си, то значи да познаем доброто, което е вложено в нас и да знаем как да го развиваме.

Асен се усмихна, запя със сътворена от него мелодия: „Животът на земята не е лесен, но е много интересен. Животът на земята е удивително пътешествие!“

– На човека му е оставена свободна воля, но като върши Божията воля, той знае, че върши и своите работи. Животът го доказва – рече Милко. – Познаваме и младежи и възрастни, които твърдо заявяват, че ще правят, каквото си искат. Опитва се някой да им даде съвет: „Послушай, това не е за тебе. Върви си в своя път.“ Но онзи, изпъчил гърди, вирнал нос пак вика: „Ти ли ще ми кажеш, какво да правя. Ще правя, каквото си искам.“ И след време, току-виж се стоварил, загазил в чуждия път, дето заходил, или се пропил, разболял...

– Нашите предци казваха: „Чедо, върви си в своя път. Не захождай по чуждите пътища, не ходи през просото... Ще си докараш някоя беля. Ще си получиш шамарите“ – добави Веселина с усмивка.

„Съгласен съм – шамарите са бърза информация от първа ръка.“ „Ас, това пък откъде го измисли?“ – попита Анюта.

Той отвърна: „От Интернет.“ Мартин се засмя: – „Полезното на Интернет е, че се свързваме едни с други от цялата земя, научаваме новости, събития... Но освен точната, верна информация има много глупости, дивотии, измишльотини колкото щеш... Жалко, че някои неукрепнали детски умове може да откачат... Наши приятели водиха внучето си на психиатър – попаднало на една игра и разни други шуротии в Интернет.“

– Нямам време да се ровя из Интернет, но понякога надничам там. Това за шамарите ми хареса, защото наистина може да получим шамари във всекидневието: леки, средни, ако не постъпим правилно. Изпитал съм го. Само донякъде... – умислено рече Асен.

– Ас, какво си се умислил? Засега правиш това, което обичаш, за което те бива – футбола – Анюта го перна по ръката.

– Асене, от шамарите, от грешките също се учим, ако разберем защо са ни се случили. Всеки може да направи погрешка – това означава, че сме свободни, имаме свободна воля. Всяка погрешка е стимул, за да разберем работите по-добре – усмихна се Милко. – Млади момци и девойки, аз съм сигурен, че вие ще си намерите, вървите в определения за вас път. Не си мислете, че този път е само равен, намазан с мед и масло. Понякога се спуска стръмно надолу, изкачва се нагоре; по него има малки, големи камъни, които трябва да отместиш; има тръни и бодили; излезе някое питомно животинче, заумилква се около тебе да го погалиш, а отстрани дебнат и диви животни, зверове...

Анюта помоли за кратка пауза, за да запише в тетрадката думите на бай Милко за пътя. Всички помълчаха. А Веселина добави: „Понякога се случва човек да се отбие встрани от своя път, поради противоречията, които съществуват в нашия свят. Важно е, пак да се завърне в него. Изкуство е да живееш в свят на противоречия.“ – Анюта отново помоли за кратка пауза, записвайки думите на Веселина. „Та-ка – проточи Асен. Излиза, че когато човек си намери пътя, неговия начертан път, няма да се пита къде съм, какво правя на това място...“ „Ас, сетих се за една песен от приятелка на нашето семейство: И тук и там, животът ни е начертан“ – изпя Ани. „И аз се сетих за една песен – рече Асен. – Стефан Вълдобрев ли я пееше, или някой друг. Чух я наскоро. Впечатлиха ме думите: „Лутам се в галактика без време. Срещам се с човечи като мене – пътят си изгубили без цел и дори не казват добър ден.“

– Ох! – изпъшка Анюта. – Намирането на пътя в живота, не става изведнъж. Сигурна съм, че ще продължавам да се питам къде съм, това ли е моето място, моя път. Бях кротко, послушно дете, учех се много добре, свирех на пиано, ходех на балет. В пубертета отведнъж станах непокорна, своенравна, инатех се на себе си, на нашите, околните...“ Мартин погали лицето ѝ: „От време на време пак ставаш такава.“ Анюта отстрани ръката му: „Оставих пианото, пеенето. Зарязах балета при Николай Серафимов, заради един балетист, в когото се влюбих, но той не отвърна на чувствата ми. А Ники ми беше казал, че ако продължавам така да играя, ще ме включи в един мюзикъл. Знаете ли, какво значи Серафимов да каже това. В Мюзикхолния театър, който е формирал, той приема млади хора с талант и желание за работа. Трябваше да продължа с балета. Понякога тъгувам...

– Ти искаше да пренесем пианото от баба Ануш в апартамента в Тракия. Кажй, кога да стане това, за да го организирам – напомни ѝ Мартин. – Ще ни каниш у вас, ще свириш...

– Няма да пренасяме пианото. Ще си стои при Ануш. Пианото е като нещо живо в сърцето ѝ, душата...

Музика, музика!

Веселина вдигна ръка: – Анюта, вярвам, че каквото и да учиш, завършиш, каквото и да работиш, винаги ще прилагаш успешно и словото, и музиката...

– Ани, аз също съм сигурен, че в тебе, в работата, която ще вършиш, винаги ще присъства музика, пеене, това, което си научила от балета – Мартин, погали лицето ѝ.

– Ани, ти си вървиш в пътя и с музиката, и с пеенето. Няма защо да тъгуваш. Успокой се! – Веселина направи с ръка кръгово движение, сякаш помилва лицето ѝ. – Музиката е любов за всички! Музиката е универсалният език, който свързва всички хора по земята.

– Боже мой! Добре, че ни е дадена музиката, пеенето! Те са моя любов завинаги! Как ли щяхме да изглеждаме без тях?

Веселина отвърна: – Без слово, без музика няма живот. Те са връзката между физическия и духовния свят. Музиката лекува, музиката ни извисява... Не става дума за чалгата – залива ни от всякъде. Важно е не само да слушаме хубава музика, но и да пеем. Чудя се, като каже някой, че не може да пее. Не е опитвал достатъчно. Но в нашата компания всички сме добри певци – усмихна се Веселина. – Българите винаги са обичали да пеят. И като са работили на полето – сеели, жънели...И по седенки, сборове, пеели са на себе си, на децата си, на Бога.

– Мир и светлина на душата на нашия приятел, писател, поет Никола Гигов от Смолян – рече Милко. – Половин век той изследваше Орфей. Издаде 6 книги за Родопеца, с превод на различни езици.

– Не случайно Орфей е бил тук – каза Ани. – Общо взето българите сме музикален народ. Нашите певци, музиканти са известни по света. А какъв талантлив диригент се е появил – Йордан Камджалов. Чух за него от мои приятели, които учат в Музикалната Академия. Той е бил при тях, а също и в Пловдивския университет. Говорил е за музиката... Приятелите казаха, че е изключителен. Той е един от водещите европейски диригенти. Дирижирал е десетки оркестри по света, получавал е много награди...

– Ани извести за Камджалов, купихме си билети и заедно отидохме на концерта, който той дирижираше в края на март в Пловдив – каза Мира.

– Слушахме „Реквием“ от Моцарт – уникална интерпретация! Камджалов даваше обяснения за инструментите, за идеята на творбата, съпроводено с кратко изпълнение от музикантите и голям хор. Човек разбира, усеща какво иска да му каже музиката, но друго е голямата публика от най-различни хора в Колодрума да чуе, че скръбта, с която започва Реквиема тръгва от ада и стига до вечната светлина, в която обитаваме... – Анюта замълча. Но след малко добави: – Много силно въздействие имаше този концерт. За него дълго време говореха учениците от музикалното училище и студентите от Музикалната Академия, и пловдивчани – почитатели на операта и класическата музика.

– Този Камджалов освен, че е много талантлив, е и много харизматичен, магнетичен. С начина на говорене, обясненията, жестовете, той повдигаше и музикантите, и певците, публиката. Никога няма да забравя този Реквием. Благодарен съм на Ани, че ме заведе на концерта. От Интернет разбрах, че НАСА и Международният център по астрономия са дали през 2014 година името „Камджалов“ на астероид, защото той „свързва музиката с очарованието на Вселената.“ – усмихна се Мартин.

– Жалко, че не сме знаели за този концерт – каза Веселина. – Но пък се срещнахме с Данчо Камджалов през това лято на Рила. Беше довел и едно от децата си – Куман. Данчо – така му казвахме и помежду си и на него, остана на Рила повече от седмица. Играеше с нас Паневритмия, съби-

раше желаещи да пеят, учеше ги, отправи покани, които желаят да отидат на прослушване в София... През 2010 г. той стана съосновател и президент на Фондация с неговото име, за подпомагане развитието на млади български творци.

– Като почнахме разговор за музиката, сигурно знаете, че само ние, българите имаме, играем на прочутия неравноделен 7/8 ритъм – каза Анюта. – Може да е бил спуснат за всички, но само ние – българите, сме го опазили. Асен запита какъв е този ритъм. Анюта стана и с игрова стъпка тръгна към хола, припявайки: – А-ха-хаа, а-ха-хаа, е-хе-хее, е-хе-хее, и-хи-хии, и-хи-хии, и-хи-хии... Сложила ръце на кръста, тя развяваше бяла салфетка над главата си. „Ръченица! Идвам! Трябва да науча тази ръченица!“ – извика Асен. Анюта продължаваше да пее а-ха-хаа, е-хе-хее... Асен улови ритъма, подрипваше с усмивка, явно удоволствие. В един момент Мартин буквално скочи сред тях. „Брат, да видиш как се играе ръченица!“ – викна той и запя е-хе-хее заедно с Анюта, като при клякаше, отскачаше. Веселина и Милко почнаха да пляска с ръце в ритъма на ръченицата. „А, така! – провикна се Милко. – Хайде и вие!“ – подкани той Добромира и Калоян. Те се засмяха, отвърнаха, че засега ще погледат. Като поиграха още малко, тримата се прегърнаха, поклониха. „Браво!“ – поздрави ги Милко. „Братле, голям играорец си! Кой те научи?“ Весето отвърна вместо Мартин: „Като беше в първи клас, го заведох в читалището в Смолян. Там учеха деца, възрастни да играят различни хора, ръченица.“ „Аз отначало не исках – продължи Мартин, – но Весето настояваше. Като опитах, ми хареса, а и групата, в която попаднах беше интересна – шегувахме се, надигравахме се... Ходих в читалището до четвърти клас, но само през пролетта, защото през зимата бях винаги навън със ските, шейни.“

– Неравно деленият български ритъм е вътъкан в много български хора. Вибрацията на този такт, както и музиката на различните български хора носят здраве, сила, лекуват и болести... Това е изследвано, доказано – Ани изтри със салфетка потта от челото, шията. – Нашата приятелка Жела Николова, за която ви споменах, написа чудесна песен: „На света има танц древен и прекрасен, ритъмът български, в него е вграден – запя Ани. – Ритъмът български, ритъмът Божествен, ритъмът български в него е вграден. Слънчев лъч трепетно сам го е поднесъл, ритъмът български да го прояви...“ От всички се чу: „Хубава песен! Ани, пак ще ни я пееш.“

– Учителя Петър Дънов нарича неравно делния ритъм 7/8 – слънчев ритъм, известен като българската ръченица. Научно е доказано, че слънчевата енергия, пулсираща към Земята е с 2 кратки и 1 по-дълга пулсации. Изразена музикално тя дава 7/8 – допълни Веселина. – Добре, че българите сме запазили в паметта си пулсацията на енергията, която ни дава живот – тази на слънцето и сме я закодирали в нашия фолклор. Така сме я пренесли през времето, за да стигне до наши дни. Българският фолклор е спасител на българския народ и на българската духовност.

– Затова ли когато нашите състави играят в чужбина, публиката направо става „ха-хо“, някои почват да махат ръце, да тропат с крака, а ръкоплясканията продължават дълго. Ако бях живял непрекъснато от детството си – досега у нас, сигурно щях да науча няколко хора – рече Асен.

Добромира се обърна към Асен – Спомних си, с какво настроение играеше Елениното хоро на студентския празник. И какви виртуозни преплитания правеше с краката си. Импровизираше удачно, в ритъма.

– Мира, Асен прави такива виртуозни плетеници и с топката. Само да го видиш... Като стане топло, ще направи демонстрация в градинката. – Ще те заведем и на мач, когато той играе – каза Мартин.

– Доби, благодаря за комплиментата. Мисля, че много бързо мога да се науча да играя няколко хора, ако някой ме вземе под крилото си. Нали каза, че на площада в Пловдив всяка неделя се играят хора. Ще ме заведеш някой път – време, само свободно време да имам. Хрумна ми нещо: ще предложи да започваме тренировките на стадиона с ръченица – засмя се Асен. – Или между почивките да тропнем този слънчев ритъм.

– Бъди сигурен, че ако сте изморени, веднага ще се възвърнат силите ви. Както каза Анята преди малко – доказано е, измерено... Все повече хора, деца, отиват, играят в курсове по народни танци, които вече се водят не само в читалищата, а и в клубове, училища, в чужбина...

– Весе, извинявай, че те прекъсвам – обърна се към нея Калоян. – Сетих се, за нещо. Преди да заминем за Германия – аз бях завършил седми клас, а Мира втори – татко ни заведе през лятото в селата на неговите предци от Северозападната част на България. Бяхме и в град Оряхово, посетихме къщата, в която е живял Дико Илиев, който ни е дал прочутото Дунавско хоро, а и още много други хора.

„Много харесвам Дунавското хоро! Мога да го играя. В Испания винаги играехме на Нова година Дунавското. Даже Испанци се хващаха на хорото.“ „Ас, ще те видим, как играеш Дунавското след три вечери на двора“ – рече Анята.

Калоян изчака размянето на репликите и продължи: – Преди да заминем за Германия татко ни заведе с Мира и в село Крушовица при наши роднини. Там прекарахме няколко дни. Заведоха ни на река Скъта. Тя минава през селото, някъде съвсем близко край дворовете на къщите. Влязохме в реката, поплувахме с няколко младежи, които познават местата, където са се образували вировете. Като излязохме на брега, наша роднина – жена на повече от деветдесет години, която ни бе наблюдавала, ни разказа, че когато се връщали изморени от работата на полето, отивали да се изкъпят в реката. Мъжете си имали един вир, жените – друг вир. Връщали се в къщи ободрени от водата. Мъжете обличали белите ризи, жените – хубава премяна и отивали на площада. Духовата музика свирела, те играели хора, ръченица. И цялата умора от работата през деня си отивала, излизала от телата им – Калоян млъкна.

– Ясно, защо си спомни думите на тази ваша жена-роднина. Ето какво прави музиката, хората, ръченицата, танците. Същото ли прави и музиката в дискотеките, където някои стоят до сутринта?

– Бай Милко, не е същото. Вибрациите на дискотечната музика в повечето случаи действат – направо казано – разрушително върху организма, ума... Ставаме хахо – отвърна Анюта.

– Пък и други неприятни неща може да се случат там, макар, че има някакъв контрол. В дискотеките се срещат най-различни действащи и дебнещи лица... – рече Асен. – Но младите искат адреналин, да повикат, по-беснеят...

– С една дума – да си начешат крастата. Ами, то има много други начини за начешване на крастата...

– Бай Милко, мисля, че всички усещат музиката, която действа благоприятно, успокояващо, въздигащо и на тялото, и на сърцето... Но младите се бухват в дискотеките по различни причини. И ние сме ходили няколко пъти – усмихна се Анюта, – но не сме стояли до сутринта, защото после трябва да реанимираме цял ден. – Въздействието на музиката се използва с различни цели. Да ви разкажа за случай от древността. Една крепост дълго време била обсадена, но не се предавала. Някой измислил начин как да я превземат. Десетки хора – от нападателите, неспирно надували Йерахонски тръби, с точно определен звук. От силата на вибрацията на този звук, стените на крепостта започнали да се пропукват, вратата – рухнала.

– Леле! – извика Асен. – Дръжте се младежи в дискотеките! Да не рухне някой! И аз една година шетах в дискотеките, но ми дойде акъла.

– Има един младеж от Пазарджик – Николай, който свири понякога на главната улица в Пловдив с подобна тръба. Приятелката му – Христина свири пък на флейта. Двамата ни разказаха, че австралийските аборигени, а също и в Тибет са използвали дълги, много големи – неръкотворни тръби за ритуали. Те казвали, вярвали, че звуците – излизаци от неръкотворните тръби, правели съюз между небето и земята...

Карма

Няколко минути всички мълчаха, сякаш заслушани в звуците свързващи небето със земята. Милко раздвижи рамене, потри дланите на ръцете: – Дълга е тази връзка – здрава, силна, красива. Добре, че я има. И за тези, които са я осъзнали, приели и за онези, които се лутат в нейния път. Като се лутат, отбиват от този път, те нямат успех, почват да се отчайват...

– Това означава, че нямат достатъчно силна воля, че престават да се борят, да вярват, да се надяват, че ще намерят, открият това, което търсят, харесват, това, което е за тях... – рече Асен. – Трябва да употребят методи и начини за усиляване на волята, а не да се отчайват.

– В днешно време се провеждат всякакви курсове, където се дават методи, начини за какво ли не – каза Веселина. – Има полза от тях, но най-верният помощник, който е всякога с нас, който ни помага във всичко е нашият ангел-пазител. Всеки човек се ражда със свой ангел пазител-хранител. Това са го знаели нашите предци, откакто свят светува. Този ангел винаги бди над нас и ни нашепва какво да направим. Няма изключение – то е правило, закон. Това е съкровеният глас на душата. Но доколко чуваме този глас?

– Наричат го интуиция, съкровено вътрешно усещане. То е истинско – допълни Калоян. – С него трябва да работим съзнателно върху себе си.

– Но има млади хора, които се намират при лоши условия на живот – каза Асен. – Мартине, нали помниш проблемите на Зарко от нашия клас. Опитвахме да му помагаме...

– Помня и проблемите на Елето – трудно, мъчително ѝ беше. Понякога заплакваше, но пък беше борбена, каза, че ще офейка някъде по света. Не знам къде е сега. Запазил съм нейния номер. Може да ѝ се обадим, да я потърсим.

– Прави сте. При лоши условия на живот – трудно се живее. Но човек и тогава не трябва да губи надежда, вяра, сила, че ще успее да се измъкне от това положение. Работа се иска от всички! – Милко потри ръце.

– Когато човек е поставен при лоши условия на живот, наистина е доста трудно да се справи – потвърди Калоян. – Защото причините може да са кармични – не случайно този човек да е дошъл в това семейство, или да е поставен при тези лоши условия. Законът за прераждането – вчера говорихме за него, е закон за изкупване и освобождаване на човека от погрешките на миналото. Някои хора се плашат от прераждането, други – не го приемат, защото те не искат да изплащат дълговете си, не искат да ги признаят – така диктуват интересите им. Ето я връзката между прераждане и карма. Религиозните наричат това закон за „възмездие“, индусите – го наричан закон на „кармата“, учените го наричат – закон за „наследствеността.“ Асен обърна лицето си към Калоян: „Ти, пак даде готов отговор. Благодарим.“ – Готовият отговор научих от мъдрите, посветените – усмихна се Калоян. – Да се преражда човек, това значи да живее в закона на кармата. Да се ражда, това значи да живее в закона на благодатта. В този закон човек расте и се развива, без никакво прекъсване на съзнанието.

– Аз чух за карма-съдба в Испания, когато бях на десет години от едни хора, които вървяха по пътя Камино. Анюта попита какъв е този път. – Пътят Камино започва от Франция, изкачва Пиринеите, преминава през цяла северна Испания и стига до катедралата в град Сантяго де Компостела. Дълъг е 800 километра. По него вървят хора от различни държави и раси, с по една раница на гърба. Изминават пътя пеша – така повелява традицията, която е от девети век. „И защо правят това?“ – попита Анюта. – Наричат Камино път за душата, пътуване към себе си, завръщане към себе си, към другите, към природата. Хората спят на открито, или на закрито,

почиват, общуват помежду си, опознават се... Нали и ние сега си говорим, че всеки човек е добре да намери своя си път. Според една от легендите пътят Камино минава точно под Млечния път. „Ха! – възкликна Мартин. – Брат, сега научавам за този път Камино. Ти, да не си вървял по него?“ – С майка ми и приятели, извървахме малка част от пътя за една седмица в Испания и стигнахме крайната точка – катедралата в Сантяго. Запознахме се с един интересен, млад българин от Варна – Христо ВЪТЕВ. Разговаряхме с него, научих важни неща от него... Калояне, моля те, кажи още нещо за кармата.

– Кармата е Космичен закон на причини и последствия. Последствие от добрите, или лоши неща, които всеки човек, дом, общество, народ прави, причинява на себе си, на другите... Така човечеството създава и карма на планетата Земя. Спомнете си, говорихме за това първата вечер.

– Да – отвърна Добромира. – От престъпленията, които човечеството е правило милиони години аурата на Земята е била замърсена, създава се много тежка карма, която не е дала възможност за развитие. Човешкият род е оцелял, благодарение идването на Божествено-космичното същество Христос. Той изпълва аурата на земята със светлина и любов и така трансформира, заличава тази тежка част от човешката карма, с което се създават условия за нашето развитие. Останалата част от кармата ще изплащаме чрез нашите страдания. Няма човек на земята, който да не мине през страдания – по-леки, по-тежки. Зависи какво е правил в миналите си прераждания, на кой-какво е причинил, причинява и днес.

– Значи кармата е закон, който заставя човека да плаща, тоест да оправя сметките си. Както на физически план, така и на духовен – рече Асен, с умислен израз на лицето.

– Да – отвърна Калоян. – Днес на всеки човек, дом, общество, народ е дадена свобода. Същевременно всички носим отговорност за своите дела. Човек трябва да ликвидира със своите грешки и престъпления. Ако не ликвидира с тях, съдбата непременно ще го преследва. Никой не може да избегне от ръцете на съдбата си. Като го удари тежкия чук на съдбата, тогава почва да се усеща... – Калоян добави с лека усмивка: – Животът е предопределен – не фатално, защото със съдбата вървят много светли Същества, които пазят човека, ако той работи, изправя своите погрешки.

– Сегашните хора сме особени присадки – усмихна се Добромира. – И снощи казах: едва сега сме започнали да изучаваме закона за наследствеността свързан с наследените черти на онзи живот, който човек някога е живял, с нашите минали съществувания. Чух, че в Пловдив има жена – наричат я кармичен терапевт. Не зная как работи, какъв метод използва, но чух от някои хора, че им е помогнала. Те ѝ разказват за рода, предците, за техни и свои погрешки, които са направили....

– Да, ти каза снощи, че законът за наследствеността, трябва да се разглежда и във физически и в духовен аспект – допълни Калоян.

Милко вдигна ръка: – Сетих се за поговорката: „Кой-каквото е дробил, това ще сърба.“ Отнася се за индивидуалното човешко развитие.

Веселина каза: – Сетих се за поговорката: „Каквото посееш, това ще пожънеш.“ – Някои се оплакват, че внуците им – млади, чисти, ги постигнали някакви болести, беди... Съседите, познатите на тези хора казват: „Погледнете родителите, бабите, дядовците на тия внуци – що поразии направиха, що хора измамиха... Сега се лепи на внуците.“ Невъзможно е да има последствия без причини. Ако тези внуци узнаят закона на кармата, ще почнат да работят за нейното изчистване, защото сегашният ни живот определя бъдещия.

– Значи, това, което днес преживяваме, е резултат на нашето далечно и по-близко минало. Ясно! Разбрах! Ще работя върху кармата, ще плащам стари сметки – мои, на рода... на българи, испанци. Дупе да ми я яко! – засмя се Асен.

Милко поклати глава: – И държавите правят, трупат големи дългове – материални, духовни... Така те също създават карма. Тази карма скоро няма да я оправим. Защото има неразумни, корумпирани хора, правителства, които мислят, че земята, с всичките ѝ ресурси, богатства, им принадлежи... Не е за говорене – спирам до тук.

– Казват, че в края на двадесети век и в началото на новия – са ни дадени много добри условия за разрешаване на кармичните връзки. Ако не можем изцяло да развържем възлите, поне да ги разхлабим – добави Калоян. – Наричат двадесети век – век на трансформация на човечеството.

– Някои може да се трансформират, други – да се ликвидират... Както е определено – така ще бъде. Вярвам, че цялото Небе работи върху нас в тази насока – изрече Милко.

– Приятели, кармата е създадена от самия човек, вследствие отклонението на човешкия дух от орбитата на неговия път. За да се разбере как става това отклонение, изисква се дълбока мисъл, това е велика наука – изрече бавно Мартин. – Каквито мисли и чувства сме създали, изпратили в пространството – добри, лоши, те пак се връщат при нас като бумеранга.

– Филмите, които ваят през последните години – казват им „сапунки“, показват все повече такива кармични истории: семейни, родови, на съответен народ – кой какво направил, укрил, затрил, воювал... Но не винаги с истинските последствия, поуки, изводи.

– Весе, с тези филми ме подсети за живота на известни писатели, поети, музиканти, хора на науката... Повечето от тях са минали през големи страдания, изпитания. Ануш ми е разказвала какъв изверг е бил бащата на Достоевски. И в семейството и за крепостните... А самият Достоевски е бил осъден на разстрел. Като по чудо идва известие за помилване в последния момент и така се спасил, заедно с другите. Но го изпращат на каторга в Сибир. Там пише „Записки от мъртвия дом“. Лежал е в затвора за длъжници, защото малко са му плащали за книгите. Много е страдал и затова е написал романи, в които героите са престъпни и човечни, добри и подли...

Не съм ги чела и мисля, че няма да ги прочета, защото предпочитам книги, в които се разказва преди всичко за светлата страна на живота. Но винаги ще нося в себе си, ще казвам една мисъл от Достоевски: „Красотата ще спаси света!“ – Ани събра длани като разцъфнало цвете.

– И животът на Моцарт е бил много труден – изпълнен с възходи, падове, още от детството... каза Добромира. – Отишъл си е много млад – на тридесет и пет години. А каква прекрасна музика е сътворил.

– Животът на хората, посветени на науката, също е бил изпълнен с големи трудности, изпитания... Мисля, че няма човек на земята, който да не е чул за живота на някой гений, революционер, будител на човечеството... Всички те са минали през много по-големи изпитания, отколкото обикновените хора – каквито сме и ние – усмихна се Калоян.

– Ясно, в сравнение с живота на тези велики хора, нашият – е китка за мирисане. Да стягаме коланите! – усмихна се Асен. – Каквото и да се случва в нас, покрай нас в живота, важното е да уцелим нашия си път, за да можем да изпълним задачата, за която сме дошли на земята. Анюта, правилно ли формулирах извода? Виждам, че от онази вечер си записваш разни неща в тази малка тетрадка.

– Весето ми я подари. Записвам си по нещо от всеки – става много интересно. Веднага драсвам по нещо и от мен, което ми идва в този момент. После ще го чета, размишлявам, добавям...

– Ей, радвам се, че вие, а и много други млади хора се интересувате от всичко, учите, знаете много неща. Не само като информация, а искате да разберете вътрешния смисъл, значението, приложението... Ето, вчера на закуска Мира каза, че учи руски и френски, защото е сигурна, че ще ѝ потрябват в нейната бъдеща работа. Затова, пак ви пожелавам да търсите добрите, умните хора по целия свят. Свързвайте се с тях, дето ги намерите – ние сме скачени съдове.

– Щом човек си намери своя път, няма вече да се пита „Къде съм?“ . Ще върви напред в този път, ще се развива, ще расте – изрече Добромира с усмивка. – В процеса на растенето – както растението, човек влиза в съприкосновение със светлината и топлината. Светлината представя знанието, мъдростта. Топлината представя живота, любовта.

– Който ще учи биология, е наясно и с растенията, и с човека. Ние, да му мислим. Доби, поздравявам те. Дай, да ти стисна ръката.

Добромира се усмихна: – Асене, много официално ме поздравяваш, още не са ме приели в Биологичния. Ще кандидатствам на предварителния изпит през април.

– Всички от нашия клас сме сигурни, че още на него ще те приемат. Нали ви казах, че Мира знае много неща по биология, химия, извън това, което учим. Съобщаваше новости, питаше госпожа Пеперджиева за някои неща, които не бяхме чували. Двете често разговаряха извън часовете, разменяха си разни материали, книжки...

– А вие, наши скъпи гости, благодарете на съдбата, на вашите родители, близки, приятели, че живеете при добри условия. Като ви гледаме с Весето какви сте израсли, като ви слушаме какво си говорите, питате, от всичко се интересувате, вълнувате... Вие сте героите на нашето време! – Милко разпери ръце встрани, сякаш ги обгръщаше. – И онази вечер ви го казах. Ще ми се да напиша една книга за вас – младите. И да ѝ сложа заглавие: „Героите на нашето време“. Но ще рекат, че съм взел заглавието от Лермонтов – засмя се Милко.

– Бай Милко, ти умееш да насочваш разговора към тема, върху която да разговаряме – почтително изрече Калоян.

– Няма лошо, нали – усмихна се Милко. – Ти забеляза това, защото се каниш да ставаш лектор, да говориш пред хора. Аз се научих да насочвам разговора към конкретна тема, въпрос, проблем за решаване, а също и да изслушвам, защото бях началник на отдел.

– Не случайно ни питаше дали сме играли на криеница.

– Да. Почнах да се интересувам от психология... В днешно време се вихрят какви ли не психологични истории, разиграват се ситуации... Някои си мислят, че никой не знае какво правят. Но нашите предци казваха: „На всеки му се пише в тефтера. Няма нищо скрито, което да се не открие и нищо тайно, което да се не узнае.“ Рано, или късно това става – животът го доказва.

– Днес все повече се говори как човек да постигне мечтите си, да се реализира в живота. Има най-различни семинари, обучения – лекторите дават методи, начини как човек да опознава себе си, способностите си.

– Калояне, това е добре – според времето, в което живеем. Ние сме от поколението, когато нямаше такива семинари, психолози, педагогически съветници, при които да ходим за изповед, за съвет – рече Милко. – Ние се учехме преди всичко от семейството, в което се бяхме родили и живеехме. Учехме се от съветите, опитностите на нашите родители и предци, от традициите, от живата природа... И така разбирахме какво е заложено в нас, какви качества носим, как да постъпваме. Мога да кажа, че успешно се справяхме и в работата, и в личния живот, и в общението с хората.

– И днес семейството си остава първото, най-важното за развитието на всеки човек – каза Веселина. – От семейството зависи как ще проходи човек, как ще расте, как ще се развива.

– Но все повече семейства се разпадат, разградихме си дворовете... За малките и подрастващи деца днес трябва много повече грижи, разяснения, доверие, обич. При тия стресове, наркотици, пушене, пиене, татуировки, шоу, нощни казина под път и над път, лотарии всякакви... Много уловки, примамки се фабрикуват в днешно време за погубване на тялото, сърцето, ума, душата. Това досега не го е имало.

– Дядо, пак го е имало, но в други, по-безобидни форми, начини. Ние също го виждаме, осъзнаваме. Добре, че има хора, които помагат на другите – да заходят в светлата страна на живота. – Мартин се обърна към

Асен: – Идваш ли? Да сложим дърва в печките – за последно. Или ще отивате да спим?

Отвърнаха му, че искат да поседят още малко на приказка, да пият по още един чай. Калоян, който досега не бе ходил да слага дърва в печките, тръгна с момчетата. Момичетата наметнаха якетата, излязоха на терасата. Небето сякаш се бе надвесило над планината. Не се виждаха никакви звезди. Въздухът бе влажен. Имаше особен мирис, различен от този в предишните ясни вечери. Момичетата стояха прави, в мълчание, обгърнати от излъчването на земята, небето, от тайнството на планината. За какво си мислеха, какво чувстваха в тези минути, знаеха само те и пространството, в което се проектираха техните мисли, чувства, желания.

Момчетата заслизаха от етаж. Асен беше пръв. На големи отскоци той се озова до терасата, протегна ръце към момичетата. И те му подадоха ръце. „Ще се покатеря при вас.“ „Недей!“ – Ани отдръпна ръката си. „Терасата е ниска...“ „Знаем, че можеш да го направиш, но по-добре влез през вратата“ – укроти го тя. „Добре. Ще вляза през вълшебната врата, врата на любовта“ – затананика Асен.

Щом насядаха около масата, Анюта се обърна към стопаните: – Бай Милко, Весе, ние ви разказахме снощи с Мартин, с Асен как сме се запознали, сблизихме... Ваш ред е тази вечер да ни разкажете как вие се намерихте. Моля, заповядайте – микрофонът е ваш.

Как се намерихте?

Мартин каза: – Дядо и Весето са ни разказвали как са се срещнали, защото сме ги питали. Сега ми е интересно пак ги да чуя – предчувствам, че ще разбере нещо, което преди са пропуснали.

– Чудя се, откъде да започна. Е, както му е реда: аз бях на двадесет и осем години, завършил Лесотехническият институт в София, работещ в Управлението на горите в Смолян. Обичах работата си, беше ми интересно да разучавам, наблюдавам как наученото от мене до този момент се среща, расте, съчетава, прилага в живата природа, защо се случва... В същото време се запознавах със закони, разпоредби, функционирането на апарата от хора, държава, интереси частни, обществени, национални... Спирам до тук, извинявайте, че се увлякох. Но през онези първи години на работа в Управлението това беше много важно за мен. Както и после...

– А любовта, бай Милко? Как беше любовта?

– Асене, любовта ме викаше, търсеше... И аз я виках, търсех. През студентските години се сприятелих с едно момиче от Разлог. Харесвахме се, бяхме нещо като влюбени... Когато завършихме Института, тя си замина за Разлог, аз за Смолян. И така се разделихме с моята състудентка. Нито аз щях да отида в Разлог, нито тя щеше да дойде в Смолян. Пък и аз си имах тук, при нас, една девойка, която ми беше на сърцето. „За девойка-

та на сърцето ми беше казал. Но чак сега научих за състудентското момиче“ – усмихна се Веселина. – Бях ти споменал, забравила си. Нали и ти ми беше споменала за твой ухажор от студентските години. „Така ли си казвахте – ухажор“ – засмя се Ани. – Така – отвърна Милко. – Ухажор означава ухажване, харесване, приятелство. Може да има целувки, прегръдки, но без секс – както сега вие казвате. Хората от нашето поколение стигаме до по-дълбока интимност, когато разбирахме, че наистина се обичаме. А сега – секс под път и на път... Като гледаме някой филм как след втората минута на запознаването, пък и без запознаване, се хвърлят да правят секс – не им стига на двамата, ами викат и други...

– Викат помощници, бай Милко – засмя се Асен. – Не се впрягай – остави тия филми. По телевизията върви всичко...

– Върви то, върви. Къде са тръгнали? На какво прилича това? И при птиците, животните най-напред има малко ухажване... Тоя празноглав секс завладява все повече сегашното поколение. То губи досег със собствената си природа. Някои живеят само за физическо удоволствие, чрез законно признати гей бракове, паради на хомосексуалисти и лесбийки... САЩ харчи всяка година по 13 милиарда долара за порнография... Извинете, че изговорих всичко това – вие го знаете. Жал ми е за децата, промиват им мозъците с какво ли не. Трябва да ги опазим – Милко замълча.

– Наскоро гледах интервю по телевизията с една млада дама, която е живяла известно време на изток. Връща се у нас и от няколко години работи като диджей в една дискотека в София. Интервюто беше много интересно, искрено – питаха я за нейния живот, за посетителите в дискотеката, за секса. Тя беше категорична, че „игрите на секс“ нямат нищо общо с любовта. Че правенето на секс, когато двама души наистина се обичат е обмяна и на духовна енергия, вливане на енергия от единия към другия и че тази енергия е много ценна... – Анюта замълча.

– Браво на тази диджейка! Така е – дали работим, дали ядем, дали се любим... трябва да го правим с пълната цялостност на съществуването си. В това е смисълът на живота – разтвори ръце Милко. – Защото човек не е само физическо същество, а и умствено, духовно. Можем ли да бъдем разделени на отделни части?

– А-не! Само това – не! – заяви с широка усмивка Асен. – Искаме си и телата, и сърцата, и умовете ни да са събрани, заедно да работят във всичко, което правим.

– Неизменно с музика, песен, любов – проточи Анюта.

– Всякога са се пели песни за любовта, но през последните години направо се леят като потоци – и по земята, и по небето, влюбените стигат чак до Вселената... – Веселина се усмихна и тихо изпя: „Навсякъде си ти, навсякъде любов. И в песните си носим ний-твоя благослов.“

– Весе, имаш хубав глас, пееш много добре – похвали я Ани. – Да не си пяла в някакъв състав?

– Да, няколко години – към едно читалище в Смолян. Но там пеехме предимно родопски песни. В последните десет години си пускам дискове с песните от Паневритмията, с български естрадни песни и пея заедно с певците – караоки, или сама

– Бай, Милко, давай нататък. Къде, как се срещнахте с Весето? –

– Асене, ей сега, ще стигна до моята истинска половинка в живота. Но преди Весето – нали ви споменах преди малко, си имах една девойка от тук, която ми беше на сърцето. Докато следвах в София, нейното сърце се беше съчетало със сърцето на друг момък. Известно време бях като попарен – нито ми се спеше, нито ми се ядеше... Вечер ходех под прозореца ѝ, свирех тихичко сигнала, който имахме от преди, но тя не се обаждаше. Само понякога ми махаше с ръка да си вървя. Малко по малко сърцето ми се освободи от това желание.

– Зная, Милко ми е разказвал за тази мома. Сега казвате – момиче, девойка, вместо момък – момче. Когато се срещнахме, сърцето му наистина беше свободно, жадно за обич. Хайде, друже мой, продължавай.

– Мое приятелско семейство ми казаха, че в Момчиловци е дошла млада, хубава учителка. Настанена е у тях на квартира. За месец и половина, откакто са почнали училище, само веднъж си е ходила в Пловдив. В неделите играела с ученици на волейбол, народна топка в училищния двор, излизала и на разходка в околностите на селото – сама, или придружена от няколко ученици. Приятелското семейство ми предложиха да ме запозная с нея. Поканиха ме в една октомврийска събота – беше Димитровден, да обядвам с тях. Съпругата на моя приятел се казва Димитрина. Избръснах се, облякох се спортно – обикновено така ходех на работа в Управлението в Смолян, в Момчиловци. Купих кутия бонбони, сладкиши за двете деца. Цъфнах в хола на моите приятели. Те бяха наредили ястия, салати на голямата маса и очакваха да дойде учителката. Тя живееше в другия вход на тяхната голяма къща. Милко замълча, даде знак на Веселина да продължи.

– Като виждаха, че не си отивам през почивните дни в Пловдив, моите хазяи често ме канеха да обядвам, или вечерям с тях. А децата притичваха сутрин, донасяха ми вкусна, топла закуска: катма, палачинка, мекичка... От Димитрина се научих и аз да ги правя. Ние и сега си дружим с това семейство. – Веселина погледна закачливо към Милко, сложи ръка върху неговата. – На онзи Димитровден и аз цъфнах в хола на моите хазяи облечена с хубава рокля и сако от велур. Приятелите, гостенинът станаха от масата, децата затичаха към мен, посрещайки ме. Честитих на Димето имения ден, дадох ѝ подарък. Тя представи мен и гостенина – с малките ни имена. Милко ме гледаше внимателно, задържа ръката ми малко повече, отколкото при официално запознаване.

– Ти също ме оглеждаше, докато децата те посрещаха, докато честитеше имения ден... Както се казва – обърна се Милко към младежите, – Весето ме огледа от главата до петите.

– Оглеждах те, защото приятелите ми бяха казали, че ще имат и други гости, но не очаквах да видя точно тебе – такъв левент... Наканих се да седна срещу гостенина, но Димитрина ме насади на стол до него.

Милко продължи: – Разговаряхме за различни неща, свързани с това как живеем, работим, за положението на страната ни през онези години... Изслушвахме и децата: момиченцето-първолаче декламираше стихчета, пееше песнички; момчето – четвъртокласник, разказваше за училището, другарчетата си, за учителите. Веселина обръщаше особено внимание на това, което то споделяше. Момчето с нетърпение очакваше да завърши четвърти клас, да стане петокласник. И малко стеснително добавяше: „Лельо Веси, догодина ти ще ми преподаваш български – трябва да ти викам в училище другарко Бонева.“ – Тогава бяхме на „другарко“, „другарю“, а не като сега – „госпожо“, „господине“. Като чух фамилията на учителката, хареса ми, помислих, че добре подхожда на малкото ѝ име.

– И аз си харесвам фамилията, затова я запазих, след като се оженихме с Милко, пък и в училище бяха свикнали да ми казват „Другарко Бонева“. Но от уважение към неговия дългогодишен, известен родопски род – добавих Делчева. – Веселина положи ръка върху гърдите на Милко: – На онази първа среща, аз също питах Милко за неговата работа в Управлението на горите, за историята на Момчиловци и хората, за училището, в което беше учил. Излизахме и на терасата, където продължавахме разговорите, или помълчавахме, гледайки планината, гората, обагрена в различни цветове. Есента вече си отиваше, но листата още не бяха опаднали.

– Забелязах, че в тези минути Веселина Бонева ставаше умислена, в очите ѝ имаше лека тъга, която бързо се разсейваше, щом пак заговорехме. Така, в сладки приказки, хапване, пийване на чаша хубаво вино, прекарвахме около два-три часа. Щом почнаха да идват други гости, Веселина заяви, че си тръгва. Аз – също. Като излязохме, предложих да се разходим, времето беше слънчево, топличко. Тя прие, изчаках да се преоблече.

– Милко ме поведе наблизко, извън селото. Аз вече го бях пообиколила сама, или придружена от мои ученици. Но с Милко беше друго – показваше ми върхове, местности, разказваше истории, свързани с тях. Подаваше ми ръка при изкачване, слизане. На едно място се спънах, Милко почти ме прегърна – засмя се Весето.

– Верно, почти я гушнах. Видях, разбрах, че Веселина искрено обича планината. Тя ми сподели, че от малки, заедно със сестра си, с брат си, родителите им, често ги водели на екскурзии в Родопите. Накрая на нашата обиколка стигнахме до аязмото. Весето вече беше ходила там, но пак пожела да отидем. Седнахме отвън на пейките, помълчахме и аз в един момент попитах, защо е напуснала училището в Пловдив, където е преподавала три години след завършване на следването. Тя ме погледна с бърз поглед, отклони го встрани. Помълча и добави, че след като баща ѝ починал настъпили промени в семейството, в нейния живот.

– Така беше. След като баща ми си отиде – бях свързана с него повече, отколкото с майка, настана труден период в моя живот. Имах си и приятел, с който се разделихме. Чувствах се изгубена, залутана като в гъста мъгла. Не знаех къде съм, какво точно правя, защо го правя... Докато бях в училище и преподавах се чувствах добре, но щом се приберех в къщата, където живеехме, отново ме сграбчваше тъга, скръб... Един ден си казах – промяна, нужна ми е промяна! Като по чудо разбрах, че в Момчиловци имат нужда от учител по български за прогимназията. Доста по-късно осъзнах, че чудото да попадна тук ми беше дадено, подсказано и аз съм го уловила. Веднага си подадох документите в отдел „Просвета“ и ето, останах в Момчиловци, намерихме се с Милко – Веселина го целуна по бузата.

– Като се върнахме от разходката извън селото – продължи Милко – поканих Весето в сладкарницата на центъра. Записах ѝ на едно листче домашния си и служебен телефон. И тя ми записа телефона на нейните хазяи, в училище. Тогава нямаше мобилни... Сега някои хора ги сменят веднага щом излезе новия модел, но не променят нищо друго в себе си.

– Като излязохме от сладкарницата, беше притъмняло. Милко ме изпрати до квартирата. Като се разделяхме, той ми подаде ръка. Аз му благодарих за разходката, а той ми каза, че благодарни са приятелите си за нашата среща. Захлупи с двете си големи ръце моята – погледна ме отблизо, усмихна се и рече: „Другарко Бонева, иска ми се да бъда ваш ученик, да ви виждам през ден-два, като имаме часове по български. И бъдете такава, каквото ви срещнах.“

– Приятели – обърна се Мартин към всички – знам къде, как са се срещнали дядо и Весето, но за първи път чувам тези подробности, които те до ден днешен си спомнят. Анюта и Асен казаха, че тези малки подробности са много интересни, важни: „Дори да не ги осъзнаваме веднага, те остават в нас и след време ни подсказват защо сме казали това, или онова, какво сме почувствали...“

– Младежи, ако щете ми вярвайте! Но щом видях тази Веселина Бонева да влиза в хола, щом се срещнаха погледите ни, щом каза няколко думи, нещо трепна в слънчевия ми сплит. Такова потрепване съм усетил само още два пъти в моя живот. „А после, бай Милко? После, след тази първа среща?“ – Асене, какво „после“. То е ясно, обичта, любовта, постепенно се разгоряха... Имахме втора среща в Момчиловци, а за третата – поканих Весето на ресторант в Смолян – на времето беше най-хубавият, най-представителният. Имах приятел, който работеше там. Предварително се отбих и му казах да приготви нещо много вкусно, специално. Весе, ще продължиш ли? – усмихна се Милко.

– Отидохме в ресторанта. Масата запазена, бяла покривка, цветя в малка ваза, салфетки, прибори, всичко подредено. Милко отвари вратата пред мене, помогна ми да съблека палтото си – беше началото на зимата, дърпа стола, за да седна... Кавалерства по всички правила, което много ми хареса. И едно време и сега, като наблюдавам младежи, мъже, които се

пчат, важничат, вървят като царе пред девойките, пред съпругите си, нито ги изчакват, нито правят нещо за тях... ми става малко тъжно.

– Мартин сигурно е наследил кавалерството от бай Милко – обади се Ани. – Мислех, че само първия път, като ме покани ще се държи така. Но той и досега продължава да е такъв. И Асен е същият – не зная кой го е учил, показвал...

– В Испания се научих – гледах, наблюдавах как постъпват мъжете. И онази вечер споменах, че в испанците има голямо уважение към майката, към жената, момичетата. Като кажат „мухер“, сякаш захар им се топи в устата. Разбира се, не всички са такива.

– Не зная колко, какво е научил Асен в Испания, но той си е прероден рицар. Носи това в себе си – каза Анюта.

– И така – продължи бай Милко – хапваме добра храна, пийваме вино, говорехме си. Ставахме все по-откровени един към друг, бяхме весели, имаше музика, танцувахме... Вече се чувствахме доста близки.

– И за мене беше така – признахме си това усещане един на друг покъсно – допълни Весето. – Милко излъчваше доверие, мекота, разбиране, наред със силното си тяло. Отдавна не бях отпускала така душата си пред някого. Нали ви казах, че бях в доста труден, неспокоен период от моя живот. И така – веселяхме се, танцувахме в ресторанта. Милко е отличен танцьор! И до сега. Но от време на време една мисъл непрекъснато ме атакуваше. След ресторанта, щяхме да отидем в апартамента на Милко. Той предварително ме беше поканил да пренощувам при него.

– Бяха ми дали малък служебен апартамент в Смолян, с минимален наем. Като решихме с Весето да се оженим, купихме си по-голям – на изплащане. Предварително бях почистил, лъснал всичко, приготвил чаршафи, одеала...

– Като отидохме в апартамента, Милко ми показа банята. Показва ми стаята, леглото, което бе приготвил за мен. Той каза, че ще спи в хола на един диван. То, освен дивана, имаше само още два шкафа с книги, чаши, маса и няколко табуретки. Попита ме дали искам да прием чай от билки, които сам е набрал. Докато се миех в банята, той направи чая, пихме го в почти пълно мълчание. Бяхме други – не като в ресторанта. Чувствахме се особено, но бяхме себе си. Всеки беше в себе си. Станах, пожелах му лека нощ. И Милко стана прав, съпроводи ме до вратата на стаята и от почетно разстояние също ми пожела „Лека нощ“, като добави: „Ако имаш нужда, спокойно премини през хола...“ – Веселина обходи с усмивка младежите: – Тази наша трета среща беше много важна, решаваща за нашата току-що разцъфваща връзка. При тази среща, Милко издържа теста...

– Издържах го, защото истински те харесвах, вълнувах се от твоето присъствие до мен, разбирах, че и с тебе е така. Знаех и причините, поради които си напуснала Пловдив, че си имала и приятел. Трябваше да изчакам, докато ти сама решиш да се приближиш към мен. Без търпение любовта не може да дойде у нас. То е първото основно качество – авангард на ней-

ното идване. Освен това – обърна се той към младежите, – ние бяхме по-зрели от вас на години. Аз на двадесет и осем, Весето – на двадесет и пет. След тази вечер продължихме да се срещаме и дойде онзи ден, час, в който ние станяхме по-интимни. Винаги помня думите, които ми каза Весето: „Вече не се чувствам изгубена. В Момчиловци успях да намеря отново себе си. Намерих и тебе.“ – Милко погали лицето на Веселина.

– Интересно звучи: „по-интимни“ – усмихна се Асен. – Сега това „по-интимно“ се случва между някои толкова бързо, че заприличва на „Формула 1“.

– След една година от нашето запознанство – през есента, направихме скромна сватба с моите и Милкови роднини, в същия ресторант от нашата трета среща. Беше хубав празник! Имахме оркестър от добри музиканти, танцувахме, пяхме, веселяхме... – Веселина целуна Милко по бузата: – Ех, този мой герой! Наистина беше такъв като млад, такъв си е и досега.

– Какъв герой съм аз? Погледни младите – те са героите на нашето време. Учим се, учим се от вас. Когато бяхме на вашите години не приличахме на вас, при други условия живеехме. Сега светът се променя много бързо. Имате свободата да избирате, да изявите своите дарби, умения, способности... Макар че и ние, по малко по-различен начин и приспособяване можехме да го правим – тези, които имахме сила на духа. Защото със силата на духа, който ни е даден, всичко се постига – откакто свят светува.

– Бай Милко, ние също се учим от вас – каза Асен. – Моят дядо Кръстю е най-добрият ми помощник, учител за доста неща. Винаги мога да разчитам на него.

– От Дафи и дядо, от техните опитности, които споделят, аз също научавам доста неща – някои прилагам, убеждавам се, че работят – каза Добромира. – Науката, технологиите ни облекчават в търсенето, познанието... Но и вашите методи, опитности във връзка с живата природа са много ценни – някои от тях са вечни, неизменни.

– Интересно как сте се намерили! Това не е случайно!

– Калояне, сигурен съм, че пръстът на съдбата изпрати Веселина Бонева от Пловдив в Момчиловци, а не защото „гърмяло, трещяло, та ги събрало“ – както казваше моят дядо, който обичаше да се шегува. Всички се засмяха, Асен рече: „Може и това да се случи. Ако съм с момиче навън и почне да трещи, гърми, да се сипят светкавици, ще се прегърнем...“

– И аз зная, че не случайно се срещнахме. Както казваше баба ми: „Божа среща! Божа работа.“ – усмихна се Веселина. – Сега казвате: „кармична среща“, или – „среща на сродни души“.

– Знаех как сте се срещнали – рече Мартин. Но за първи път го разказвате така. „Как „така“? – попита Милко. – Става дума за нещата отвътре, не само отвън. Весе, ти прекъсна дядо, когато той искаше да каже още нещо за твоето състояние, когато сте се срещнали.

– Мартине, не може всичко да се каже. Има неща дълбоко скрити в човека, зарити с пепел. Няма защо да се разравят. Няма смисъл от тях. На някои неща от миналото, човек трябва да гледа като на чужд живот.

– Права е Весето – рече Милко. – Най-важното е тук и сега. Нашите предци казаха: „Написаното е вътре, в душата на човека.“ Затова то най-трудно се изказва.

– Човекът е преди всичко това, което е вътре в него, в сърцето му, мислите, душата. Външността, представянето може да ни излъже понякога. Но не за дълго. Защото душевният живот на човека се отразява и в неговото тяло – каза Весето. – Пък и не всякой се е пробудил, разгадал какво е написано в душата му. Трябва да отваряме, да четем отвреме-навреме книгата на душата си.

– Сега разбирам, в какво състояние сте били и двамата, когато сте се срещнали. – Мартин отиде при Милко и Веселина. Прегърна ги, приведе глава между тях. – Дядо, Весе, обичам ви. Калояне, снимай. – Тримата бяха допрели глави, усмихнати, осияни от сърдечната близост на обичта. Така щяха да останат на фотографията, която Мартин – заедно с други снимки, щеше да пази като скъп семеен спомен, напомнящ му за милите баба и дядо, за него самия, като продължител на рода и живота.

Всички бяха притихнали. Калоян снимаше. И лицата на младежите бяха озарени като лицата на стопаните, на Мартин. Свързваше ги духовната сърдечна близост, която съществуваше между тях. Анюта тихо изрече: „Боже, колко сте хубави! Сякаш имаше сияние около вас.“ Милко се засмя: „Защото сме сияйни! Като вас – от вас идеше, от внука ни Мартин.“

Промяна

– Да ви призная нещо – каза Веселина. – Доста трудно дойде промяната при мен. Но слава Богу, че успях да я сторя. Промени са нужни в живота на човека и то точно навреме, когато вътрешният глас му напеева, че това е правилната посока, правилния човек, правилния път... Да върви по него с любов. Защото с любов всичко става. Без любов нищо не става.

– Весе, благодаря за тези думи – каза Анюта. – Записвам си: „С любов всичко става. Без любов, нищо не става.“ Просто, ясно и велико.

– Както растенията са вкоренени в земята, а с клоните си отиват към небето, така и хората сме вкоренени и основани в любовта – каза Добромира. – Човекът може да бъде оприличен на дърво... „Вкоренени, но се движим – Асен се надигна от стола. – Колко е хубаво, че не сме като растенията, а можем да се движим накъдето си поискаме...“ – Но да им благодарим за всичко, което ни дават: кислород, храни, лекарства, бои, смоли... „Обичаме, обичаме расте-нията, без тях не можем да живеем, да расте“ – припя Асен.

– Ех, тия растения, тия гори! Обикнах ги още повече, като заживях тук, с тях, сред тях... – Весето замълча и добави с усмивка: – Но си обичам и родния Пловдив – добре, че е наблизко. През всичките години, след като се оженихме, поотраснаха сина и дъщерята, после – внуците, често ходехме в Пловдив. Както и сега. Отсядаме при моите близки, разхождаме се по главната улица, в стария град, любимата ни градска градина, купуват ни билети за някои концерти, за спектакли на амфитеатъра... Пловдив е бил и си остава духовният център на България.

– И аз обичам да търча към Пловдив – харесвам този град, влияе ми добре – каза Милко. – Обичаме с Весето рано сутрин да се качим на Бунарджика – Хълма на освободителите, да идем на гребната база, все едно сме на море... Родопите са надарени с уникални природни забележителности, видели са, преживели са какви ли не истории... Но и Пловдив е уникален град – „Древен и вечен“! Какво ли не е преживял този град, кой ли не е бил в него, каква пъстра смесица от етноси. Тази есен гледахме от горе мозайките, които археолозите разкриват пред Католическата църква. Красота! „Едва удържах дядо, искаше да слезе при археолозите...“ – засмя се Мартин. – Така беше – много ми се искаше да слеза долу, да поизтрия мозайките от праха, да ги погаля. Казват, че на това място ще направят базилика, в която, ще показват мозайките. Но ние с Весето често влизаме и в „Тракарт“. Обичам да гледам мозайките, които са изложени в тази галерия. Колкото пъти съм влизал, все ми се ще да стъпя бос върху тях – засмя се Милко. – Струва ми се, че съм ходил по тези мозайки, познавам тези фигури, цветя... На сто години да стана и отвъд като мина, пак ще продължа да се възхищавам от нещата, които човек е сътворил и ще продължава да сътворява, открива – на земята, в Космоса...

– Бай Милко, браво! С тоя дух ще стигнеш стоака! И мойт дядо Кръстю е такъв – рече Асен. – Обича да пътува, работи по малко в градината на село, интересува се от добрите новости в живота. Дава ми импулс, кураж, обича ме... И аз на него му давам импулс, кураж, обичам го.

– Чудя се, като слушам, гледам някои възрастни хора – като вас – по-яки от нас и по тяло, и по дух. Откъде ги вземат? „Ани, стига си ни хвалила. Не сме по-яки от вас. Вече си наясно с начина ни на живот в Момчиловци, в Родопите...“ – Вашето поколение изглежда по-здро и устойчиво от сегашното. „Ани, всичко е относително. И преди е имало болни хора.“ – В днешно време много бързо нараства броят на болните хора – продължи Анята. – При това расте и броят на младите болни.

– Защото живеете много динамично, стресово, храните се набързо, стоите пред компютрите и телевизорите по цели дни и нощи, затова нямате нормален сън... Има ли смисъл да изброявам още – рече Веселина.

– На Анята майка ѝ работи като медицински представител в „Софарма“ – извести Мартин. – Тя има представа колко хора приемат лекарства, а и други неща...

Анюта каза, че майка ѝ е учила в „Мара Малеева“ – средно училище за медицински сестри и други медицински специалности в Пловдив. Работила е около 14 години като медицинска сестра, била е и старша сестра. „Щом отраснах, тя започна да учи заочно „Управление на здравните грижи“. Има бакалавърска и магистърска степени.“

– Анюта, майка също е учила в „Мара Малеева“. В Германия работи в областта на медицината – събщи Калоян. „Оказа се, че нашата майка и майката на Ани са учили заедно и още се помнят...“ – обясни Мира. „А така! Освен нашият младежки екип, вече се за форми и вашият родителски екип – усмихна се Асен. – Много добре!“

Веселина попита Калоян какво по-точно работи майка му. Той разказа накратко, че когато отишли преди десет години в Германия, отначало майка му е била болногледачка, после се явила на изпит за защита на дипломата и започнала да работи като медицинска сестра в болница. А Преди три години учила „натуропатия“ в специално училище и сега прилага наученото там.

– Но и у нас навлезе тази „натуропатия“, което е чудесно. Тя е най-добрият, най-истинският път за лечение, за нашето здраве, а не химията, хапчетата... Ние с Милко си взехме веднъж от аптеката шуслерови соли...

– Дано все повече хора осъзнаят, че трябва да променят начина си на хранене, мислене, чувстване, постъпки – каза Добромира. – Промяната е вечният двигател в индивидуалния живот на всеки човек, в живота на планетата Земя и цялата Вселена. Освен хомеопатични медикаменти, шуслерови соли, капки на Бах – натуропатията предлага и други методи, средства за лечение: компреси, водни процедури, излагане на слънце...

– Ех, това слънце! Всички блага идат от Слънцето! – рече Милко.

– Приятели, през 2012 година в недрата на Вселената навлезе нова по своето съдържание енергийно-информационна сила. Казано с други думи – настъпи нов етап от развитието на Вселената. Това изменение засегна и Земята като част от вселенското пространство – бавно изрече Калоян.

– Промяната се нарича квантов преход – потвърди Мартин. – Фактите налагат бърз и качествен преход за промяна в начина на живот – докато човек се развива и Земята ще се развива. Изменението, което става във Вселената, засяга не само планетите, но и нашия организъм като мисъл-форма. Промяната е наложителна, за да послужи на целите на Еволюцията. Тя може да стане, само с промяна на човешкото съзнание.

Казаното от Мартин и Калоян предизвика мълчалив размисъл. Асен изправи глава и тихо, сякаш на себе си каза: „Излиза, че животът на всеки човек е много отговорна работа и спрямо Земята, и спрямо Вселената. От къде да започна тази промяна?“ Веселина помахаша с ръка към Асен, за да привлече вниманието му, усмихна се: „Много се размисли. Най-важната промяна е – човешкото съзнание да приеме любовта като начин на живот. Само така животът на Земята ще се запази.“

– Новата информация възплътена в енергийното пространство, разгръща програмата „Любов“. Тази програма е същественият фактор на промяната. Космическото пространство е изпълнено с вибрациите на тази велика идея. За това си говорим от онази вечер – Любовта е енергия, тя е силата на Сътворението.

– Bravo на лектора Калоян! – Милко го поздрави с вдигане на ръка – Пак стигнахме до любовта, опряхме се на любовта.

– Успокоих се. Ние вече сме се включили в програмата „Любов“ – засмя се Асен. – Другите – да му мислят.

– Мили момичета и момчета, чуйте какво ще ви река за финал на тази вечер. Не е лесно човек да подреди индивидуалния, семейния живот. Нашите предци казваха: „Двата вола – нали знаете какво е вол, трябва да теглят колата в една и съща посока.“ Та, когато мъжът и жената решат да направят една голяма промяна – да се женят, трябва предварително да знаят, дали ще теглят колата в една и съща посока, макар и с различни професионални интереси. А най-важното е, да се обичат, да се съберат по любов и от любов. Ако липсват тия две важни предпоставки, рано или късно почват изневери, съмнения, подозрения, някои – пускат след мъжете си, след жените си детективи, да ги следят къде ходят, с кого се срещат, какво говорят... Любовта предразполага хората да си казват истината, а истината ни прави свободни.

„Какво по-хубаво от това!“ – рече Асен. „Така е – каза Ани. – Записвам: Истината ни прави свободни!“

– Напоследък почнах често да чувам тези думи и от политици, управляващи... Питам се, колко истина има в това, което казват, правят... Но това е друга тема. – Милко спря очи върху Веселина. Улови ръцете ѝ. – Ние с Весето имахме и продължаваме да имаме много добър съвместен живот, защото каквото и да се случеше, ние се обичаме, имаме хармония помежду си, казваме си истината. – Двамата се погледнаха с усмивка, с утвърдително поклащане на главите. – Има смисъл от женитба, от бракосъчетание, ако има хармония между мъжа и жената. Но да ви кажа сега: Бог е скрит в едно същество, наречено мъж. Бог е скрит в едно същество, наречено жена. Мъжът е излязъл от областта на мисълта, жената е излязла из областта на живота. Събрали се на едно място, за да бъдат мисъл и живот, в съдружие влезли и завзели мястото. Мъжът завзел ума, жената – сърцето. Карат се кой да има първото място. Питам сега: как ще се примирят?

Младежите се спогледаха. Асен прегърна Добромира и Анюта: „Ние сме от тези, които няма да се карат, няма да си съперничат в любовта и обичта, в семейството.“ Милко повдигна краката си в колената, постави ръце върху тях. „Имате два крака. Ако десният е пръв в един момент, вторият момент как ще бъде?“ „Левият ще бъде пръв, десният втори“ – отвърна Асен. „Левият крак е жената, десният е мъжът. Ту жената ще бъде първа, ту мъжът, но и двата крака вървят заедно. С десният крак ще мислиш, с левият ще чувстваш. С дясната ръка се дава, лявата се радва, взема.

С десният крак се туря общия капитал в една банка, с левият крак този капитал се разпределя, кому какво трябва да се даде. Ако в тебе сърцето не е развито, капиталът, който имаш, няма да знаеш как да го раздадеш – Милко обходи с поглед младежите. – Така е в живота с мъжете, жените... Но има нужда и от висши командири. Който иска да бъде такъв, първо трябва да стане господар на себе си, на своите мисли, чувства, постъпки.

– Женитбата, създаването на семейство е отговорност и кармична обвързаност. В близкото, далечно минало хората не са знаели за „кармичната обвързаност“, но са се досещали за нея, носели са нейните последици – каза Веселина. – И сега продължаваме да ги носим, изкупваме, изглаждаме... Благодарение на духовната литература, повдигнатото ниво на съзнание, доста хора вече са разбрали, че всеки човек има своя карма, родова и семейна, народна, общочовешка. За това вече говорихме. Много примери, случаи има, които разкриват кармични връзки – в книги, филми... Преди малко се сетих за Ромео и Жулиета – обикнали се, но техните родове били във вражда. И взели, изпили отровата в името на любовта. Не е трябвало да го правят, но са били твърде млади – на по 14 години, в онова мрачно средновековие, със забраните, инквизицията... Не са могли да намерят друг изход. И така изкупили кармичната вражда между двата рода.

– Ех, тази любов! Що народ е погинал заради любовта. Любовта не иска такива жертви и никога не ги е искала. Ами Отело? Взел, че удушил Дездемона, без да провери дали наистина сама е дала кърпичката – която той и бил подарил – на Мавъра. Ами Яворов-Мина-Лора. Любовен триъгълник, платоническа любов, предизвикваща изгаряща ревност у Лора, или някакво недоразумение на ума... Подобни примери, истории, колкото щеш. Но и що народ е възкръснал от любов! Защото Любовта ражда живота! Без Любов няма живот и движение, няма здраве и сила, няма знание и учение, няма свобода. Без Любов нищо не може да се прояви. Нали така? – обърна се Милко с широка усмивка към младежите.

– Така е, бай Милко. Всеки жадува за любов. Всеки иска да обича и да бъде обичан – каза Асен. – Но и сега има хора, които правят същото, както някои от героите станали емблема на любовта.

– Е, намират се и такива. Какво да правиш. Свят-шарен, както казваха нашите предци. И ревниви, и жадуващи да присвоят тялото, сърцето, душата на другия. Това не е любов! Истинската любов прави човека свободен. Но не човешката, а Божествената. Човешката о-бич – Милко разчлени думата – има много варианти, много е изобретателна, може да сервира каква ли не храна за душата, какви ли не сюрпризи... Само, когато човешката обич се охранява от Божествената, тогава е истинска и двойките живеят добре, в хармония и разбирателство, с доверие, не си изневеряват, не си правят номера, не се измъчват, терзаят, не наемат детективи да следят какво прави, къде ходи другия...

– Да – потвърди Веселина. – Ако казвате, че имате любов помежду си, а не можете да преодолявате всички трудности, каква е тази любов?

– Тъй е. Каквото и да става, дръжте се за любовта. Тя разрешава всички противоречия, преодолява всички трудности – допълни Милко. – Ето, трета вечер си говорим за любовта. Вие ни разказахте как сте се срещнали, харесали... И ние с Весето ви разказахме за нас. Прави са били нашите предци, когато са пожелавали: „Добре е, човек да си намери половинката.“ А сега казвате – всеки си търси „сродната душа“.

– Пожелавам все повече хора да успяват в търсенето, намирането на сродната душа – рече Асен, поглеждайки към Добромира.

– И да обичате любовта. Защото любовта е свързана със сърцето. А обичта е свързана с ума – каза Веселина.

– Интересно – промърмори Анюта, пишейки в тетрадката. – Обичта е свързана с ума, любовта със сърцето.

– Ани, може да допишеш: човек люби чрез клетките на своето сърце и ум; човек люби чрез своята душа, чрез своя дух – предложи Добромира.

– Ани, предлагам да пуснеш някои от мислите, които записваш в Интернет. „Ас, нямам такова намерение, но може да ме споходи във връзка с повод, събитие, вдъхновение.“ – Пожелавам ти, в бъдеще да защитиш дисертация на тема „Любовта – връзка между небе-земя“. А Доби да напише „За любовта между човека, растенията, животните и минералите.“

– Ас, бива те да даваш идеи. Ние с Мира ще пишем за любовта, а на тебе ти пожелаваме да я намериш.

– Мисля, че е съвсем наблизно – Асен положи ръце върху раменете на Добромира. – Какво по-хубаво от това двама души да се обичат! Тя усети топлината на ръцете му и лекото, нежно погалване от пръстите му по шията. Искаше ѝ се да притвори очи, да остане потопена в сладостта на това усещане. Но Анюта стана, обърна се към нея: „Да приберем чашите от чая, чинийките.“ Добромира поклати глава, Асен свали ръцете си от шията ѝ. Той също взе няколко чаши, занесе ги в кухнята.

Изневяра

Една мисъл дойде внезапно в Асен и той приближи до Милко. „Иска ми се да попитам нещо. Предварително се извинявам за въпроса. Бай Милко, ако искаш, може да ми отговориш, може и да не ми отговориш.“ „Какво ли е това, дете ще ми питаш. Струва ми се – специално, щом подходи с такова предисловие – усмихна се Милко. – Давай, готов съм да чуя.“ Асен се приведе към него и тихо, с лека нотка на смущение в гласа попита: „Изневярявал ли си на Весето?“ „А-сега! Въпрос, с повишена трудност за отговор.“ – Милко улови Асен за ръка, излязоха на терасата.

– Асене, не съм изневярявал на Весето нито с чужди булки, нито с моми, макар че са ме харесвали, имал съм подходящите условия. Планина-

та не търпи такива работи. Но на морето... Ах, морето! Астралът те влече, влече с вълните и ако не спреш до шамандурата, може да се удавиш. „Има спасители – ще викаш!“ – засмя се Асен. – Ако можеш да извикаш! – засмя се и Милко. – Мъжът е по-податлив на изкушения от жените. Жените умеят да съблазняват, но щом те оплетат в мрежата, някои – спират доволни от резултата, но други – са като паяците – ще те изядат... „Ясно! Трябва много да се внимава с жените.“ – Сигурно си чул: огледай се, послушай се – премини, или на свой риск – остани. – Милко присви очи, погледна го строго. – Това, което ще ти разкажа е само за твоите уши. Ясно! – Милко придърпа Асен в края на терасата.

И с тих глас започна: – Случи се веднъж – след 20 години съвместен живот. От управлението решиха да тръгнат за морето в четвъртък след работа и да се върнат в неделя. Ние с Весето също мислехме да тръгнем, но се оказа, че тя не може да дойде – беше много заета... Весето сама ме подкани да отида с тях. Не бяхме виждали морето от няколко години – все не ни оставаше време от работа. Отпуските прекарвахме тук – довършвахме новата къща... – Той притвори за миг очи и продължи: – В петък седим на плажа след закуска, вече се бяхме топнали в морето и отведнъж идва към нас една красива жена по бански, със свободна походка – сякаш вълните я люлееха, с плажна чанта през рамо. Усмихна се, поздрави всички с добро утро и се прегърна с една от нашите жени. Оказа се, че са били състудентки, не са се виждали от петнадесет години. Нашата колежка ѝ се беше обадила предварително, да се срещнат. Но тази тяхна среща ме разлюля като морска буря. После ме удари като седмата, деветата вълна. Те са най-силни – ще ти ги покажа като влезем вътре в един албум. – Милко се усмихна и продължи: – Още като я видях как идва към нас, как пристъпи, седна, как разговаряше с всички нас – все едно получих слънчев удар. Разбираш ли? – Милко замълча. – Вечерта, на общата среща в ресторант край морето разбрах, че е разведена, има момиче, с което живеят заедно в Бургас. След вечерята останахме двамата насаме. Тя първа предложи да се поразходим край морето. С това ми даде знак, че ме харесва. Разхождах ме по брега на морето... Почти осъмнахме. Това се повтори и в съботната вечер – Милко млъкна, махна с ръка, сякаш да прогони този спомен и се обърна към Асен: – Но всичко, което си казахме, което се случи между нас беше хубаво, истинско... Това е.

Ани отвори вратата на терасата. След нея надникнаха Мира, Калоян, Мартин. „Ей, какво се приказвате там? Да не сваляте звезди от небето – рече Мартин. – Нито една не се вижда. Цялото небе е покрито с облаци.“

Като влязоха вътре, Милко изтегли един албум от библиотеката, показа на Асен „Деветата вълна“ от руския художник Айвазовски. И тихо му пошушна: „Весето разбра, че нещо се е случило с мен. Поговорихме си... Всичко отмина – ние се обичаме, свързани сме двамата с една много здрава нишка – нищо не може да я скъса. Весето е в сърцето ми, в душата.“

С пожелания за „лека нощ“ и „приятни сънища“ отправени към стопаните, великолепната петорка изкачи външното стълбище. Всички бяха умълчани, притихнали, в унисон с промяната, която ставаше в планината, времето. Небето беше замъглено, нямаше звезди.

ГЛАВА 5

Милиони различни снежинки

Нашите герои и от двете стаи се събудиха по същото време както в предишните сутрини, но без аларма. Разбраха се да изключват мобилните през нощта. Мартин бе казал: „Всичко зависи от вътрешната нагласа, мислене. Човек може да даде заявка за събуждане и в точното време, ще се събуди“ – като им показва метода.

Момичетата чуха отварянето на врати, потропване от ходене в антрето. Добромира първа поздрави с „Добро утро.“ Анюта отвърна: „Не мога да повярвам, че така дълбоко съм спала, че се събудих без алармата.“ „Легнахме си в десет и половина, спали сме почти осем часа“ – отвърна Добромира. „Чудя се на себе си. Бях свикнала да лягам по среднощ, да спя до късно. А тук, щом стане десет часа и ми се приспива. Ако не са нашите разговори, сигурно и по-рано бих легнала. Направо е за чудене“ – пак повтори Анюта. „Какво се чудиш! На планина сме, караме ски, разтоварваме се от градския живот, вредни навици...“ „Мира, като се върнем в Пловдив, пак ще объркам и лягане, и ставане. Не съм като тебе.“ „Можеш! – отвърна ѝ Добромира. – Започни да си казваш: „Мога, мога да си легна в десет, най-късно в единадесет...“ „Чуй петела! – прекъсна я Анюта. – След него ще пропее и тенорчето. Как са се разбрали? Трета сутрин ги слушам – най-напред пее баритона, след него и тенорчето.“ „Птиците си имат език – разбират се, съобщават си разни неща чрез пеенето...“ – каза Мира. Двете заслушаха кукуригането на петлите, което се повтаряше на равни интервали от време.

Мартин почука на вратата и влезе с поздрав: „Добро утро! Светло утро.“ Отиде при Анюта, целуна я по челото, а тя промърмори: „Изглежда, че утрото няма да е светло.“ „Утрото си е светло, макар че преди малко завала сняг. Чудо е!“ – той открехна прозореца, взе малко сняг от перваза. Обтри лицето на Ани – тя се разписка. Обтри лицето и на Мира. Тя каза: „О, колко е приятно.“ Мартин събщи, че няма да ходят на Пампорово. Ани попита може ли да се поизлежават, щом няма да посрещат слънцето. „Поизлежаването – имитира я Мартин – е безсмислено, загуба на време. – Вече сте се събудили, наспали. Весето прави поредната вкусотия за закуска. Може да помогнете. Имам и план как да прекараме деня. Ставайте!“ – Мартин отметна одеалата от краката на момичетата и бързо излезе.

Наред с подновения кукуригане на петлите, те чуха и музика. А след минута – почукване на вратата. Влезе Асен, полюшвайки радиото: „Добро утро госпожици. Поздравявам ви с тази песен. Да започне денят ни с музика, с песен.“ Той се опря на перваза и припя финалното: „О, соле мио, Санта Лучия, Санта Лучия...“ заедно с певица. – Чао! До скоро-на закуска. – И с танцови стъпки тръгна към вратата, пеейки: „Sun shine reggae...“

Момичетата посетиха тоалетна, баня, прибраха одеалата за около половин час. Анюта надникна в стаята на момчетата, повика Добромира: „Ела да видиш. Всичко прибрано, подредено.“ Като излязоха на площадката, снегът продължаваше да вали. „Дъхът ми спря! Боже, каква гледка!“ – Анюта разтвори ръце, вдишвайки дълбоко въздух. Добромира също простря ръце: „Какви големи снежинки! Прегръщам ви.“

Асен стоеше навън разкراчил нозе и правеше своите упражнения. Беше без шапка, главата му бе посипана със сняг. Момичетата го поздравиха с „Добро утро. Светло утро.“ Анюта го дръпна за ръкава: „Заприличал си на снежен човек. И по якето, и по главата имаш сняг. От колко време правиш тези упражнения?“ „От десет-петнадесет минути – отвърна той. Изтърси снега от косата си, застана сред двете момичета и ги прегърна. – Примижете, повдигнете главите си нагоре, да ви поръси снега.“

Тримата останаха така няколко минути. Анюта отрони, с музикална нотка в гласа: „Тези снежинки танцуват чуден танц!“ А Добромира тихо запя: „Снежинки разстилайте черги си бели, по друми широки, вий песни запели...“ Асен долепи лицето си до нейното: „Доби, ти пееш хубаво! От няколко дни сме тук, а ти, малко пееш.“ „Защото не мога да се меря с тебе и Анюта – отвърна му тя. – Вие сте солистите на хора. А началото на тази песен си спомних, защото като бяхме малки с Калоян, Дафи ни я пееше всяка зима – Добромира вдигна ръце, едната – постави върху лицето на Асен, другата – върху лицето на Анюта. – Снежинките сякаш ни милват. Знаете ли, че тези балеринки-снежинки са различно красиви по форма.“

Асен задържа ръката ѝ върху лицето си: „Доби, какво каза преди минута за формата на снежинките?“ „Казах, че снежинките имат различни лица.“ „Доби, почна да говориш поетично като Ани. Не разбрах.“ Тя обърна лице към Асен: „Всички снежинки имат шестоъгълна структура. По това си приличат, но може да се различават по форма. Той бързо изрече: „Хайде, де! Изливат се, падат милиони снежинки – толкова малки, невинни... И всички имат еднаква структура!“

– А ние, хората как се различаваме – рече Анюта. – На два крака ходим всички, по две ръце имаме, глава носим – кой за каквото е роден, но сме различни. Мира – още като бяхме в седми клас, ни казваше, че всеки от седемте милиарда човечи е неповторим, уникален...

– Снежинките също показват голямо разнообразие от форми, но структурата им е еднаква – науката го доказва.

– Доби, да не би научните работници години наред да са стояли под небето улавяйки снежинките... Как е доказано?

– Чрез микрографски изследвания на хиляди снежинки, направени от различни учени. Снежинките са водни кристали. Като бяхме онзи ден на Аязмото, говорихме за японския учен Масуру Емото, който доказва, че водата има памет. Ти видя водните кристали в Интернет получени чрез замразяване на водата. „Спомних си, всички имаха шестоъгълна структура, но бяха различни по форма. От положителните думи – красиви, от отрицателните думи – с размазана, грозна форма. Като нас – от едно и също тесто сме сътворени, но сме много различни“ – изтананика Асен, прегърна момичетата. „Благодаря ви балеринки-снежинки, освежихте ми лицето, косата, главата. – изпя Анюта. – Отивам да пия топъл чай.“

Момичетата поздравиха с обичайното: „Добро утро, светло утро“ изречено напевно, в съзвучие с музиката от радиото. Веселина се показва от кухнята с бяла забрадка на главата, с дълга пола, синя блуза с къс ръкав: „Добро утро! Сядайте, нарязала съм лимони, има джинджибил, мед. Двете кани са пълни с чай, а в малката – има топла вода.“ Мартин стана, отмести стола и покани Анюта да седне. Асен направи същото за Добромира. Докато тя сядаше, той се приведе към нея, докосна с устни мокрите ѝ от снега коси, вдъхна дълбоко.

– Утрото е светло, макар и забулено от снежинки – рече Милко. – Каквото и да става, светлина да има. Добре, че светлината постоянно обикаля света.

– Обикаля, но от ноември до към края на януари жителите в Аляска навлизат в период на частичен мрак, известен като „полярната нощ“ – каза Мартин. „Горките, непрекъснато живеят в тъмнина!“ – Ани, някои – остават с гръб към слънцето дни, седмици, други – по един, два месеца. Колкото са по на север от Северния полярен кръг, толкова по-дълга става „полярната нощ.“ „Защо при тях няма слънце?“ – Ани, мисля, че за това е говорено в часовете по физика. Сега ще обясня: поради това, че оста на въртене на Земята е наклонена с 23.5 градуса. През зимния период слънцето не се издига дълго време над хоризонта. Обратното се случва през лятото, когато яркостта му царува двадесет и четири часа в денонощието.

– Защо оста на Земята не е права, а наклонена? Така ли е и при други планети от Слънчевата система? – попита Асен.

– Темата е дълга, но накратко ще обясня. Едно „черно слънце“ се вмъкнало някога в нашата слънчева система и е разрушило планетата Фаетон. Древният, велик учител Саабей живял преди потопа, донесъл на човешкия род науките за Звездния мир – астрономията и астрологията – я наричал лъчезарната. И други древни звездобройци са наричали планетата Фаетон – лъчезарната. Защото е излъчвала силни течения с най-красиво естество. Фаетон е пораждала в Земята, в живите форми и в човека най-красивите чувства – любов. – Мартин прегърна Анюта, долепи главата си до нейната. – Сега частично тези чувства се компенсират от Венера, Нептун и от майчинските чувства на Луната. Това черно слънце е предизвикало безредие в Слънчевата система. И кръговите орбити, които планетите са

имали, се превърнали в по-малко, или повече разтеглени елипси. Само Юпитер е успял почти да запази първоначалното положение на оста си. Земята сравнително малко е пострадала при тази катастрофа. Орбитата ѝ малко е разтеглена и оста ѝ се е наклонила с 23.5 градуса. А Фаетон е била напълно разрушена. „Това – с черното слънце наистина ли се е случило?“ – попита Асен. – Брат, установено е от съвременни много добри и гениални астрономи. Да цитирам ли някои имена? – Асен отвърна, че не е нужно. – Част от отломъци на Фаетон съставят днешния астероиден пояс между Марс и Юпитер – приключи Мартин.

Анюта стана от стола, погледна Мартин право в очите и с висок глас изрече: – „Трябва да отидеш в София, да учиш Астрономия, Астрология, Астрофизика.“ – Той се засмя: – „Слушам, изпълнявам – само да изкарам тази година в Пловдив, да се запозная с Правото.“ Анюта седна: „Очаквахме времето да бъде като вчера – ясно, слънчево. Но и така е хубаво.“

– Ани, добре го каза – Милко я поздрави с вдигане на ръката. – Ако небето беше всякога ясно, какво би станало? Ако никога не се заоблачаваше нашето небе, какво ще стане със земята? И ако никакви бури не стават, ако никакъв дъжд не вали, а грее само слънце, пече от единия край до другия, какъв ще бъде животът? „Никакъв, опасен... – отвърна Асен. – Колко е хубаво времето днес! И през всички сезони.“

– Чуйте една новина: Анюта се е влюбила в тенорчето. Тази сутрин ми съобщи, че се събудила, преди то да пропее.

– Марти, стига си ми будалкал. Ако искате да знаете, като бях малка ме заведоха на село. Влязохме при кокошките. Видях малки сладки пиленца. Аз взех едно и докато го милвах, един голям петел с червен гребен ме клъвна по ръцете. От тогава – да не видя петел. Но тук почнаха да ми харесват и двата – какво кукуригане, надпяване правят сутрин.

Добромира и Калоян известиха, че са намерили нещо интересно: „Искате ли да ви го покажем?“

Асен присви очи взрян в екрана: „Да, всички снежинки имат шестоъгълна структура. Но са различни, красиви по форма – конусовидни, триъгълни... Ей сега, предавам нататък, само да ги преброя. Във всеки от четирите правоъгълници има по двадесет и четири. Значи, общо – тук са показани деветдесет и шест различни по форма снежинки. Близко сто!“

Милко рече: – Що сняг ме е валял от малък! Радвал съм се заедно с всички хора на снежинките, хапвали сме от тях, но до там. Кой да знае, че тези снежинки са различни красавици.

– Снегът представлява валеж на ледени кристали. Това са снежинките. Те имат строго шестоъгълна структура, но показват голямо разнообразие от форми – пак обясни Мира.

„Разбрах – рече Милко. – За кой ли път си помислям, казвам: Колко е разнообразен, разумно-сътворен животът на Земята.“ Веселина дойде при тях. Бе чула от кухнята коментара за снежинките, поиска да ги види. Два-

мата с Милко сложиха очилата. Мартин им показваше таблицата със снежинките, увеличавайки големината на картината. Милко и Веселина си показваха ту една, ту друга: „Виж, виж тази колко е хубава! Ами онази, в горния ъгъл...“ Отведнъж Веселина извика: „Мекиците подмирисаха на изгоряло.“ И затича към кухнята.

Вегетарианец, мръвкар

„О-хо! Чудя се какъв е този аромат, на какво ми напомня. Значи, ще ядем мекици. Много обичам мекици!“ „Асене, всички обичаме мекици. Да ви кажа, как се криех, за да хапна половин мекица.“ „Ани, душице, защо си се крила? И то за половин мекичка. – Асен я помилва по косата. „Нямате представа каква диета пазех, когато играех балет. Години наред – това яж, това – не трябва да ядеш...“ „Нали сега си хапваш, каквото ти се иска. И пак си в отлична фигура“ – похвали я Асен. „По този повод се сещам за моя и наш приятел Мартин. Като дойдох от Испания в десети клас и почнахме заедно да учим, да излизаме, спортуваме, огладнявахме. Вземахме си по нещо – на крак, или сядахме някъде да хапнем. Мартин все яде сандвичи, бургери, пица без месо, или картофи със сирене... И аз ям същото, но понякога си взема пържола, кебапчета. Викам му: „Братле, хапни и ти една пържола.“ Мартин все поклашаше отрицателно с глава.

Мартин продължи: – Веднъж – на Асен му светна лампата. Погледна ме някак с интерес и попита: „Братле, да не си вегетарианец?“ Отвърнах му, че ям всичко друго, но без месо. Асен се засмя, потупа ме по гърба и рече: „Що не ми кажеш?“ Аз отвърнах: „Ние още се опознаваме. Не знаех, как ще реагираш.“ А той отвърна...

– Братле, дали си християнин, мюсюлманин, будист, испанец, африканец, вегетарианец... приемам всичко и всеки. Ние сме приятели и такива ще бъдем! – Асен вдигна ръка, удари длан в дланта на Мартин.

– Асене, на такива като тебе в света им казват, че са „широко скроени хора“ – рече Милко. – Мисля, че повече от днешните младежи са такива. Отворени сте към различните хора от различните държави, пътувате, работите, установявате контакти с тях за обща работа, сътрудничество, обучение... А сега да ви кажа нещо за Мартин. Той още от малък рядко хапваше месо. Ако в яденето имаше месо, казваше на Весето да му сипе от манджата без мръвки.

– Преломният момент за пълен отказ от месото беше случаят с кренвиршите – Мартин се засмя, сочейки към Милко. – Бях в четвърти клас – нали ви казах, че учех тук, в Смолян. С дядо бяхме в магазина до нас, той купи и кренвирши. Като излязохме, поисках да изям един – бях много гладен. Дядо каза да почакам. Весето винаги поставяше обелените кренвирши за минути във вряща вода. Но аз настоях. Обелих един – започнах да го ям по пътя за в къщи – той пак се засмя, посочи Милко.

– Весето пусна кренвиршите във вряща вода, сложи салатите, другите неща за хапване, но Мартин отказа да вечеря. Седеше кротко на дивана, нито четеше, нито гледаше към телевизора...

– Беше почнало да ми става много лошо. В един момент скочих, влятах в банята и повърнах... От този ден престанах да ям месо.

– Приятели, само аз ли съм мръвкар? Но аз не се тъпча с пържоли и кебапчета всеки ден.

– Асене, щом ти се хапват, хапвай си от време-навреме – усмихна се Милко. – Като бях млад и ходех в гората с моите родители, колеги, приятели – по работа, на разходка, носехме и сланина. Запалвахме огън, набучвахме на пръчка парче сланина, парче чушка... и печехме на жарта. Беше ни вкусно, но всяко нещо е до време, до вътрешно усещане... И ние с Весето престанахме да ядем месо. Чувстваме се отлично. Но нашият син-бащата на Мартин хапва месо, макар и по-рядко. Като дойдат за Новата година, сигурно ще донесе пържоли. Ще си правиш компания с него.

– И ние, с Калоян от малки не обичахме да ядем месо. По-късно Дафи и дядо също престанаха... – каза Добромира. – Доста от децата родени след 2000 година, отказват да ядат месо. В нашия вход има семейство с две деца. Едното – Жорко е на пет години. Той и още няколко деца в детската градина махат месото от манджите. Преди месец Жорко играеше пред блока, дойде при мен и ми каза: „Онази вечер отказах да изям пържолата. Татко ме шамароса. Беше се ядосал и ми рече: „Ти, вегетарианец ли ще ставаш?“ Изпокараха се с майка, тя каза, каквото искам, това да ям.“ Жорко ми сподели за случилото се, защото съседите знаят, че аз не ям месо.

– Мъжете обикновено смятат, че като ядат месо, добиват сила – рече Калоян. – Една шепа ядки дава същото, което дава една 250 грама пържолка. Майка и татко в Германия също отказаха месото... Но зависи от организма, клетките на човека... Някои не са готови да откажат месото, не бива да става с насилие. Но рано, или късно, идва този ден – в повечето случаи предизвикан от някакво заболяване. Вегетарианец идва от латинската дума „vegetus“, която означава здрав, свеж, жизнен човек в добро физическо и душевно здраве, който има правилни философски и нравствени възгледи за живота, което е нещо повече от една плодово-зеленчукова диета.

– Аз не съм изчел Библията, ей я там в библиотеката – показва Милко – предавана от род на род, с уважение и почит към това свещено писание, в което има много истини. И чиято символика разчитат, ползват и учени в днешно време. Но съм разгръщал Писанието, прочитал съм тук и там. В самото начало – Битие, е казано, че Бог, като създал човека, му дал за храна всяка трева, що дава семе по лицето на всичката земя и всяко дърво, което има в себе си плод на дърво и дава семе. И рекъл: „Те ще ви бъдат за ядене.“ А за животните е казано да се грижим за тях, защото те ще ни служат, а не да ги колим, ядем.

– Направени са много изследвания от биолозите, специалистите по хранене – месоядците изглеждат по-предразположени към болести. Една

от причините е, че човешкият чревен тракт не е приспособен към храносмилане на месо. „Доби, това наистина ли е така? – Асене, месоядните животни имат къс чревен тракт – 3 пъти дължината на тялото, който позволява бързо изхвърляне на токсичното, разлагащото се месо. Тъй като растителните храни се развалят по-бавно от месото, човекът и растителноядните имаме черва поне 6 пъти дължината на тялото. Затова, който непрекъснато яде месо, токсините могат да претоварят бъбреците и това да доведе до подагра, артрит, ревматизъм и дори рак. Като добавим, че месната промишленост прикрива обезцветяването на месото – добавя към него нитрати, за да му предаде яркочервен цвят и други консерванти – изследванията показват, че много от тях са канцерогенни. Сигурно знаете, че и в храната на добитъка също слагат химически вещества.

– Леле! Какво научих! Доби, значи съм като вълка, който яде агънце.

– Асене, като ядеш агънцето, приличаш на вълка, но анатомично си сроден с агънцето – усмихна се Добромира. – Човекът и растителноядните имаме: еднаква дължина на чревния тракт, слюнката ни е алкална, плоски кътни зъби, милиони потни жлези... А тялото на месоядните се охлажда през езика... Има още прилики между човека и растителноядните, но спирам до тук – приключи Добромира.

– Почвам да се замислям. Трябва да проверя дали има футболист-вегетарианец. Би трябвало да има някъде из всичките отбори по земята. Или аз да бъда първият – засмя се Асен.

– Брат, сигурно ще станеш – засмя се Мартин. – Така ще влезеш в компанията на такива мислители като Питагор, Сократ, Платон, Леонардо да Винчи, Нютон, Волтер, Толстой, Махатма Ганди, Айнщайн...

– А във вашата компания приемате ли ме, като не съм вегетарианец? – Асен направи прискърбна физиономия.

Всички са разсмяха. „Стига си театралничил! С тебе – навсякъде и за всичко. Само не и на футболното игрище. Ти си за него!“

Смути

Веселина повика момичетата в кухнята, предложи да направят сок. Даде моркови, червено цвекло, зелени ябълки – измити, поставени в купи. Показа им сокоизстисквачката. Момичетата покриха с мушама една част от бялата покривка на масата в хола и се настаниха там с продуктите.

– Който иска да помогне в обелването, моля, да запояда – обърна се Анята към момчетата, които си говореха с Милко. – Ще направим смути.

– Това смути не ми харесва – рече Асен. – Думата сок е по-хубава. Кажеш – сок и веднага си представяш как потичат сладки сокове от различни плодове. Ани, ти си по словото. Какво ще кажеш?

– Прав си. В разговори, фирми, реклами, навсякъде... вече непрекъснато чуваме, говорят думи, които подменят нашите, българските думи. И

във филмите по телевизията – също. Преводачите са отлични, но и те сипят чуждици. Не само на мен, на много хора им е писнало от кастинги, промоции, смути... Този английски иска да залее земята...

– В случая – обади се Калоян, – смути в превод означава гладък, получава се гладка смес... Но би трябвало за всяко нещо – на всеки език да се казва съответстваща дума на предмета, понятието...

– Ей, младежи, вие сте интелигентни, прозорливи, интересувате се от много неща, започвате максимума на своето развитие... Няма повече да ви хваля – това се отнася не само за вас – „великолепната петорка“. Сигурно сте разговаряли в къщи, с вашите учители, че когато на един народ се отнеме езика, традицията... той се стопява. Има сили, които искат да ни претопят, затова трябва да бъдем много осторожни, бдителни, да не се поддаваме на разните чуждици, апетити за късчето Българската земя! – Милко размаха показалец.

– Българският език е най-точният език, на който могат да се предадат окултните закони и Словото на Бога, защото българският народ е най-древният народ на земята – изрече Веселина бавно, с твърда нотка в гласа. – Това не го казвам от себе си. Старозаветният език на българите от древността е ватан – сега го наричат мистичен език. „Весел, онзи ден ти ни говори за ватанския език. Помня най-важното: той е имал задача да сведе познанието на небитието към земния свят. Тепърва ще се интересувам, искам да науча повече...“ – заяви Ани.

– Минали сме през какви ли не изпитания, но сме оцелели. Ето ни тук и сега. И пак ще ни има! – Милко отново вдигна показалец. – Защото „Българин значи човек на Духа“, макар, че често позабравяме Бога. Но сме записани, включени с ватанския език, с глаголицата, с кирилицата в еволюционния план на Вселенския разум. Чухте ли младежи? Това да го знаете, да го носите в ума си, в сърцето, в душата и да го казвате на незрящите... Хайде, сега направете това „смути“. Ние с Весето обичаме сок.

Момичетата и Асен продължиха да белят продуктите. „От това „смути“ ми идва, че някой иска да ме спъне, да ми тури пръти. Смути – римува се и с пъти, пути...ставаш смутен...“ – проточи Асен. „Много те бива в римуването и в асоциациите. Ама как бързо ти идват...“ „Анюта, специалист съм и по беленето на картофи, моркови...“ – свирукаше Асен и бързо подхвърляше в купата обелените моркови. „Ас, какъв е тоя замах? Ако така дълбоко белиш морковите, ще останат наполовина“ – срязва го Анюта. „Слушам и изпълнявам – веднага ще се коригирам. Ето, прекарвам белачката с нежен натиск върху кората...“ „Добре, така е вече добре – одобри Анюта и повика Мартин. – Сигурна съм, че си работил с тази сокоизстисквачка. По-различна е от нашата в къщи. Как да нарежем продуктите, колко дълги да бъдат...?“ – попита го тя. Мартин седна и бързо започна да реже обелените продукти.

След ударна работа на Мартин със сокоизстисквачката за всеки имаше по чаша. Момичетата занесоха на Веселина, която довършваше работата в

кухнята. Анята попита дали са харесали комбинацията на сока. „Отличен е! – Милко притвори очи, отпивайки поредната глътка. – Ние с Весето често си правим. Тя предлага от какво да бъде сока, измива всичко. Заедно обелваме, нарязваме... Аз съм специалистът по работата със сокоизтисквачката и нейното измиване. Врътня е, но на гладен стомах да пийнеш такъв елексир е много ободряващо, витаминозно.“

„Дафи, дядо, също много често си правят сокове. Но аз обичам да ям всички плодове в натура. Отивам в кухнята.“ – Добромира се надигна от стола. Асен го отмести, с артистична въздишка: „Ако бях плод, Доби щеше да ме хапне много сладко.“ Тя се обърна, погледна го с присвити очи: „Радвай се, че си такъв добър и хубав плод в човешка форма.“ „Чухте ли? Добър и хубав плод съм аз. Доби, целувам ти ръка от разстояние.“ „Ела, след малко в кухнята – там ще ми я целунеш.“

Добромира попита Веселина може ли да направи нещо като пастет от авокадо. Стопанката ѝ показа торбичката, която бяха донесли от Пловдив. Добромира взе няколко от малките плодове и едно – от големите. „Не знам дали ще им хареса това, което ще направя.“ Веселина отвърна да го направи, пък който иска да опита, като добави, че с Милко обичат да хапват авокадо. Добромира изми плодовете с топла вода. Погали корите им – зелени, лъскави и започна да ги бели. Веселина тихо запя: „Сладко, медено, сладко, медено. От слънцето изпратено, от пчелите донесено...“ Тя повторно изпя песничката, а на третия път – Мира започна да ѝ приглася.

Асен надникна в кухнята, облегна се на отворената врата заслушан в тяхното пеене. „Какво е това сладко, медено от слънцето изпратено, от пчелите донесено?“ „Нали виждаш – усмихна се Добромира. – Това, което правим е сладко, медено.“ Той взе едно ножче и започна да бели малките плодове. Каза, че големият екземпляр е за нея.

– Да не мислиш, че сама ще го изям. От него ще има парче за всеки. А за нас – по две, като го обеля. Останалите ще пасирам, ще им добавя малко зехтин, лимонен сок...

– Много обичам авокадо. Като бях малък, майка беше купила – тук, у нас, опитах, но не ми хареса. Като свърших четвърти клас и отидохме в Испания, преоткрих авокадото. В първите месеци го ядохме с майка почти всеки ден. „Радвам се да чуя това, защото преди малко казах на Весето, че ще направя нещо, но не знам дали ще го харесате.“ – Сега вече знаеш. Обичам авокадо. Излиза, че имаме доста неща, които обичаме и двамата. „Доста? Кога успя да установиш това?“ – усмихна се тя. – Бърз съм в установяването на нещата, които свързват хората. И по-бавен, в установяването на това, което ги разделя. „Общуваме само от три дни.“ – Днес започва четвъртият – засмя се Асен. – Но общуването ни започна от студентския празник. „Беше много хубаво!“ – Добромира го погледна, той кимна утвърдително: – Да, беше много хубаво. А сега е още по-хубаво, защото сме от три дни заедно. „Вече сме в четвъртия – Добромира му показва голямата костилка на авокадото. Изми я, обтри с ръце: – Виж, прилича на сърце.“ –

Една сутрин, като ядохме авокадо в Испания, майка ми показа костилката и каза същото – прилича на нашето сърце. „Виж тези малки красиви лийки, петънца – подобни са на кръвоносни съдове, капиляри...“

Веселина приближи до тях, погледна костилката и каза, че същото са установили с Милко. Той сякаш улови, че го споменават, провикна се: „Какво се заговорихте там? Очакваме закуската.“ Веселина отвърна, че след малко ще я получат. „Хората трябва да се възхищават от творенията на живата природа. И ние се опитваме да творим, но нашето творчество сравнено с нейното е микроскопично – каза Мира. – Понякога – излиза красиво, полезно, но може да се получи и грозно, опасно за живота... – тя замълча. Усмихна се и каза: – Кой ангел е сътворил авокадото с тази костилка приличаща на нашето сърце? Какво ли е искал да ни каже?“

– Мисля, че кандидат-учените в областта на биологията не вярват в съществуването на ангели – усмихна се Асен.

– Е, аз вярвам. И в онези, които рисувах като малка, и в тези, за които сега знам, че са светли, мощни енергийни духове и вършат много отговорна работа в цялата Вселена. Едни от тях са творци на растителността, други – на времето и такта, на интелигентността, на любовта...

– Благодаря за обяснението. Като бях малък, моята любима баба Ана ми казваше, че всеки човек си има ангел-хранител, пазител. Весе, ти също спомена снощи за това, Калоян го нарече вътрешния глас... Да ви призная мили дами – той сниши глас, – макар че пораснах, от време на време – и когато съм в кондиция, и когато съм на някакъв зор, ме спохожда мисълта, че моят ангел кръжи около мен и ми вика: „Дръж се, Асене! Аз съм с тебе!“ – Той се засмя, разтвори ръце, прегърна Добромира и Веселина. – Мекиците така ухаят, че получих...“ „Слюнка отделяне...“ – имитира го Добромира. А Веселина му подаде тава пълна с мекици, да я отнесе на масата.

След дългата продължителна закуска, с разговори на различни теми, хрумвания, закачки, Мартин извести: „Часът е девет и половина. В десет – трябва да бъдем в читалището. Обличайте се и да тръгваме. Днес е денят за разглеждане...“

Люлка за влюбени

Като излязоха навън, снегът продължаваше да вали, но на пресекулки и с по-малки снежинки. Анюта направи няколко танцови стъпки по снега. Улови Мартин под ръка, притисна се до него: „Тази снежна пелена ни обвива с любовна мекота...“ Добромира спря, посочи: „Вижте, боровете са натрупани, затрупани със сняг – приличат на снежни великани. А дърветата в градината са се наметнали със снежни пелерини.“ Калоян почна да снима. Асен направи няколко дълги прескоци в снега: „Хоп! Хоп! Аз съм снежен великан, от зимна страст съм обладан – да ви изпращам снежни топки...“. Мартин улови една, върна му я: „Добре, че е снежна, а не

футболна. Дайте, крачка! Ако вървим бавно, ще заприличаме на дърветата наметнати със снежни пелерини.“

Като подтичваха, закачайки се един друг стигнаха до центъра. Най-напред спряха пред читалище „Светлина“. Отвън върху стената имаше плоча, с изписани имена и текст. Мартин я посочи и каза, че тези хора заедно с четите на Стефан Калфа, Пею Шишманов и доброволци от 21 пехотен полк с командир Владимир Серафимов, са спасили селото от клане през есента на октомври 1912 година. Асен се надигна, пипна плочата: „Браво на тези хора! Спасили са момчиловци. Мисля си, колко други незащитени герои има по земята...“ Мартин прочете надписа – най-отдолу върху плочата: „Поставена от набор 1940 г.“ И обясни, че е прието всеки набор от родените в Момчиловци, когато стигнат петдесет годишна възраст – където и да се намират, да се съберат в селото за няколко дни и да направят, дарят по нещо. Такава традиция са приели и други села: Левочево, Чокманово, Бостина...

В читалището ги посрещна дългогодишната секретарка Васка Мавродиева. Тя им разказа накратко историята по създаването на читалище „Светлина“, показа им някои стари книги, фотографии, спомена за работата по проекти. Каза, че са благодарни на Дора Янкова – момчиловка, която четири години е била кметица на селото. Била е кметица и на Смолян, а вече два мандата е в Народното събрание. Чрез нейната помощ и всеотдайност, са се осъществили доста проекти, програми в Момчиловци, разширили се контактите. „Но и настоящата ни кметица Сийка Суркова е отлична работарка, грижовна, всеотдайна...“ – каза Васка и предложи да заведе младежите в Културно-историческия музей, който бе наблизко.

Като излязоха навън, небето продължаваше да похлупва планината, но снегът беше спрял да вали. Групата премина набързо покрай експонатите в музея – над 3000, аранжирани в раздели Археология, Българско възраждане и Етнография. Добромира забеляза картините от наши известни художници: Златю Бояджиев, Давид Перец и Васил Бараков. Тя повика групата и заедно ги разгледаха. Мартин се извини на Васка, че сега нямат време за нейния разказ свързан с експонатите, защото имат уговорена среща. Младежите благодариха на Васка и обещаха, че пак ще дойдат. Тя им спомена да видят алеята на будителите, люлката на влюбените...

Младежите влязоха и в църквата „Св. Св. Константин и Елена.“ Посрещна ги една от жените, която служеше в храма. Тя разказа за камбаната, която е стояла върху църквата, открита наново през 1837 година. Младежите запалиха по свещичка, прекръстиха се – както бе прието. Какво мислеше всеки от тях – докато стояха в мълчалив поклон в тази обител на християнската вяра, на Христовото учение – не можем да знаем, освен Великият творец на всичко видимо и невидимо.

Като излязоха, Мартин показа камбаната, за която им разказа служителката в църквата. Беше поставена върху метална конструкция. Огледаха, пипнаха камбаната. Асен я чука и тя пропя със звънливия си глас.

Мартин посочи двуетажна сграда в същия двор: „Това е старото училище, в него е учил дядо, татко, момчиловци.“ Младежите се изкачиха по широкото стълбище. Училището бе реставрирано по съвместен проект с шведи. Калоян каза, че у нас, в миналото – църква и училище винаги са се строили наблизо, в един и същи двор. А Добромира спомена, че това съседство може да се види в картините на наши художници.

Излязоха по стълбите отново на центъра. Мартин посочи малката градинка отатък главната улица и направи знак с ръка, че отиват там. Между две дървета имаше окачена голяма люлка. А срещу нея – стена, с издълбани в камъка букви под барелефа на мъжки образ. „Това е люлката на влюбените – вижте надписа.“ Мартин хвана Анюта за ръка, настани я от едната страна на люлката, а той седна от другата. Двамата бяха гърбом един към друг. Асен ги люшна. „Интересно настаняване – гърбом. Има някаква идея...“ – мърмореше си той.

„Ех, че е хубаво! – извика Анюта. – Но не те виждам. Как ще се влюбя в теб?“ „Извърти през рамо главата си и ще ме видиш“ – отвърна Мартин и потърси с ръка нейната. Лицата им се допряха със смеещи се очи и те се целунаха. В този миг Асен си помисли: „Много хора стоят гърбом един към друг, обръщат си гръб заради какво ли не... Но ако се погледнат, вгледат един в друг, могат да се разберат, открият, да се влюбят...“ Калоян, който бдеше със смарт-фона, направи клип, запечати целувката на влюбените. „Е-ха! Така, както се обгърнахте, остава да изпиете и по един брудершафт“ – рече Асен и отново ги люшна.

Като слязоха от люлката, Анюта улови с едната си ръка Добромира, с другата – Асен. „Предаваме щафетата. Бързо заемете местата...“ – тя ги побутна към люлката. Асен хвана Добромира през кръста и я сложи на седалката. Той седна от другата страна и залюля люлката, като я отблъсна с крак. „Доби, добре ли се чувстваш?“ – попита той, извърщайки главата си към нея. „Да, хубаво е...“ – отвърна тя, гледайки напред. „Ей, вие там – двама на люлката, погледнете се!“ – призова ги Анюта и побутна Мартин да ги снима. Асен и Добромира обърнаха лицата си един към друг. Очите им бяха пълни с искрици на трепетно очакване. Асен доближи лицето си до нейното, докосна я с устни. Тя леко се отдръпна, гледайки го с неизменната малка усмивка. Асен погали лицето ѝ, люшна люлката.

– Приятели, тази люлка ме накара да си спомня, че в програмата на Пловдивския театър видях – „Двама на люлката“. „Ани, шегата ти е на място. Кога ще ни заведеш на представлението?“ „Асене, наистина има спектакъл с такова заглавие. Играе се в камерната зала на нашия театър. Софийско гостуване, с известния Гаро и една актриса... Обещавам, че ще проверя за датите, за билети...“

– Дано се играе през януари, февруари, за да имам възможност. Доби, ще отидем, нали. Интересно, дали ще има на сцената истинска люлка, или символична... – Добромира поиска да слязат. Асен спря люлеенето с крак.

Улови я през кръста, повдигна от седалката. Задържа я до гърдите си – гледаха се очи в очи и леко я пусна върху снега.

– Приятели, до срещата с момчиловци имаме около половин час. Няма да отседнем в кафенето, а в едно място близко до „Оазиса“ – вижда се от тук. Това място носи наименование, което се състои от три слети думи. Първата – човек, който отива някъде и там го приемат като скъп... Втората – е марка на руски самолети от близкото минало. Третата – известен град на Френската Ривиера. „Марти, откъде измисли това? Асен е по игрите.“ – Анюта, огледай се! Хайде, гледайте! Кой пръв ще се досети за първата дума. На хотел ли сте дошли в Момчиловци, или на ... „Гости“ – отвърна Асен. – Браво! Всеки от вас е скъп гост! Огледайте се! Асен се завъртя и след малко посочи надписа над ресторанта в центъра. – „Гостилница“ – изрече той с усмивка.

– Сега си спомних за марката самолети: Ил и Ан – рече Калоян. А градът Ница е на Средиземно море. Добромира тихо каза: „Мечтая си да посетя Ница, Кан, Монако – наблизо са един до друг.“ „Доби, ще можем заедно до ги видим“ – пошепна Асен в ухото ѝ.

– Марти, аз видях тази Гостилница, още преди три дни, когато стъпихме на центъра. „Ани, а защо не от реагира първа?“ – Защото сложно я представи.

– Ха! Сложно! – засмя се Асен. – Едно време, като деца играехме на такива игри. Кой пръв ще отгатне името на град в България, което се състои от две думи: първата – е голям съд, в който може и да се готви, а втората – древно бойно оръжие с три букви. Настъпи кратко мълчание. „Казанлък“ – обади се Калоян. Асен искаше да им зададе още няколко за отгатване, но Анюта го прекъсна, каза, че трябва да влязат в магазина.

Момичетата напълниха две торбички с цитрусови плодове, взеха кутия с фурми, ядки. Асен спря пред шайга с бяло грозде. Внимателно подбра, сложи в плик няколко чепки. Като приближиха касата, Асен отмести момичетата: „Аз ще платя – рече тихо. И добави с усмивка: – Работя, получавам заплата по договор от „Локомотив“.

Гост – ил – ница

Щом почнаха да се изкачват по стълбите на втория етаж, Мартин каза: „Преди да влезем в Гостилницата, на стената до входната врата има нещо за гледане. И вътре има интересни неща за гледане... Който иска да снима. Сега, по обед е спокойно. От утре в ресторанта – особено вечер, ще бъде пълно.“ Калоян се подготви за снимане. Анюта посочи краткия надпис до входната врата: „Велики неща се случват, когато хора и планини се срещнат. Сигурно е така. Усещам го.“ Асен се усмихна: „Вярвам, че е така! Напред към планините, напред към върховете!“

Като влязоха вътре, Мартин вървеше малко пред всички. Показа им вътрешната по-малка зала. Между нея и голямата – стоеше печка-камина. А отстрани – на стената имаше окачени в рамки, покрити със стъкла кратки текстове с големи, красиво изписани букви. „Братле, тази Гостилница прилича малко и на музей...“ Анюта обяви, че ще прочете един от текстовете: „Щастливи хора сме ние, които живеем в Планината. Не случайно смели мъже са я бранили с цената на живота си. Красиви и мъдри жени са дарявали гиздилата си, за да има камбани. Небето ни е малко, но пък сме близо до звездите. Родопчанинът създава живот и красота, отправя послания за мъдрост и човещина! Родопската песен грабва сърцето, достига отсрещните ридове, възнася се до орловите гнезда и от там по Млечния път поема към космическите светове на Вселената.“

– Брей, тия родопчани! Братле, голяма работа сте вие!

– Такива сме – от едно време. Родопите са много специална планина. – отвърна Мартин. – Всяка планина е сътворена със съответно предназначение, в съответно място на земята... Да не мислите, че това е станало ей, така – както го пишат в учебниците – само в резултат на геоморфологичните нагъвания на земната кора... В училищата, в университетите, трябва вече да се говори по нов начин...

– Моля, нека ви прочета още нещо – Анюта отправи очи към един от текстовете в рамка: „И тихо проговори баба Елена: Изпълни живота си с преживявания, синко, не с вещи. Имай истории за разказване, не неща за показване. И запомни, планината прави човека скромнен – виждаш колко мъничко място заемаш в света. Стой близко до природата...“

Добромира се усмихна: „Стоим. Ние стоим близко до природата.“ Мартин направи знак да преминат в голямата зала на ресторанта. Вътре имаше две семейства с четири деца и още няколко души, седнали на масите до прозорците. Младежите вървяха бавно след Мартин. Продължаваха да оглеждат, снимаха. Мартин поздрави собственика на ресторанта, който седеше заедно с една дама близо до бар-плота и двете девойки-сервитьорки. Поведе групата към масите, разположени под една голяма цветна карта, изографисана на стената. Тъкмо насядаха и момчиловци се появиха: Симона и Росица, Христо и Георги. С тях беше и една девойка, която се поздрави, прегърна с Мартин. Тя се представи на пловдивчани като Рая, пристигнала за една седмица от Единбург, където учеше....

Младежите си поръчаха кафе, чай, топъл шоколад, сокове, парче „домашно направена торта“ – както бе написано в менюто. Започнаха разговори, питания, интереси към едно или друго... Пловдивчани разглеждаха голямата карта на стената, изобразяваща селото, местността. Мартин, или някой от момчиловците обясняваше къде, как се казва това, за което питаха. Добромира разбра, че около селото има 27 параклиса. В един момент Анюта високо попита: „Всички ли се считате момчиловци?“ Отвърнаха ѝ, че всички имат родствена връзка с това място, макар че някои живеят в Смолян, други в Пловдив, София. „Сигурно знаете онзи текст – по-

сочи колоната в средата на ресторанта. Георги и Христо се усмигнаха, отвърнаха, че го знаят. Симона и Росица казаха, че също го знаят. – А, ти?“ – обърна глава към Мартин. „Анюта, съмняваш ли се? – Той стана прав, изпъна тяло: „Момчиловец съм! Имам планинска сила. В мен живее гордостта на Момчил юнак и покоряващата нежност на Орфеевата песен. Момчиловец съм! Имам най-истинския завет – да пренесе през времето мечтите на дедите ми и те да са моя старт към красивото утро.“ Мартин се усмихна, благодари за изслушването. Анюта го прегърна. Младежите продължиха да разговарят, разкривайки себе си, интереси, какво учат... Преди да се разделят, Мартин предложи на момчиловци да бъдат на Пампорово през утрешния ден. Те се съгласиха, уговориха да тръгнат след закуска.

Като излязоха от Гостилницата, небето се беше прояснило. Радваха се на новия сняг, на новата премяна, с която се бе облякла планината. Разделиха се с пожелания за приятно прекарване на следобед, на вечерта.

Амазонки

Младежите вървяха по изчистените улици. Снегът бе събран на купчини. Асен вземаше по малко от снега и го ръсеше в косите на момичетата. В тринадесет и тридесет часа влязоха в „къщата на изгряващото слънце“ – както обичаше да я нарича Анюта. Милко ги посрещна с поканата да се измият и седат на масата, защото сигурно са изгладнели. Веселина шеташе в кухнята. От една тава покрита с ленена кърпа се носеше сладък аромат. В кухнята се печеше още нещо.

Милко попита младежите какво са видели и те разказаха за музея и църквата, люлката, за срещата с приятелите. Момичетата поставиха на масата чиниите, купите, хляба, маслините... Те вече знаеха къде е покъщнината за сервиране и отсервиране. Мартин донесе голяма тава и я постави в средата на масата върху дървена поставка. Веселина представи ястието: „Това е бамя на фурна с много лук, домати, магданоз. Заповядайте, да ни е сладко.“

Асен отново бе пръв в похвалите за вкусното ядене. А след него – и всички. „Весе, благодарим ти. Не е лесно да готвиш за седем човека“ А тя отвърна: „Както готвиш за двама-трима, така е и за седмина. Правя го с лекота, с радост, с неизменната помощ на Милко. За следобедните часове съм направила нещо специално, с ябълки и тиква. Милко ми помогна – настърга ги на рендето.“

– Весе, четвърти ден сме ви на гости – ти винаги си облечена с пеньоар, или с пола. Говорихме си с Мира за това – харесва ни. „Ани, обичам да се чувствам женствено, приятно ми е. Пък и Милко така ме харесва. Имам панталони, клинове, но с тях излизам, когато е много студено. За навън имам и дебели поли, рокля-сукман... А вие – днешните момичета,

жени, все с панталони ходите.“ – Да, почти всички ходим с дънки, с панталони – дълги, къси – отвърна Анюта.

– Толкова къси, че още малко ще тръгнете по бикини – рече Милко. – През лятото седяхме на пейка в Смолян. Покрай нас мина хубаво, стройно момиче с много къси панталонки с дантели – приличаха на бельо. Мъжът, който седеше до нас, се ухили: „Това не са панталонки, ако ги дръпна – ще ѝ лъсне дупето.“ Момчетата се разсмяха, казаха, че наистина е така. Милко ги попита харесва ли им момичетата да ходят в къси панталонки. Те отвърнаха със: „Зависи от тялото, начина на носене, походката...“

– Късите панталонки са голямо удобство през лятото – каза Добромира. – С тях можеш да ходиш навсякъде, стават за всичко. Но прекалено късите панталонки са чисто и просто еротично предизвикателство. На пълните момичета се впиват в гънките. Наша съученичка се маза с някакво лекарство, защото кожата ѝ се беше протрипла.

– Всякога е имало мода: естетична, красива, екстравагантна, печалбарска... Носите ли и скъсани дънки, с дупки? – попита Веселина.

Анюта отвърна, че има един чифт. Добромира каза, че няма. „Но някои – продължават да ги носят и когато стане студено. Лили, от нашия клас се оплакваше, че я болят колената. И тя се маза с някакво лекарство.“

– Щом се правите на амазонки със скъсани дънки, така ви се пада – засмя се Милко. – Много сте смешни – вървите наперено, от дупките даже парцалчета висят. Със скъсани, закърпени дрехи ходят бедните хората. Днес, младите сигурно считат за престижни онези, които крачат със скъсани дънки, защото струват по-скъпо от другите. Ани, защо ги носите?

Тя се усмихна, сви рамене. Вместо нея отговори Мартин: „Питал съм момичетата. Повечето от тях казват: „Защото е модерно.“ Някои: „Различаваме се от онези, които носят обикновени дънки.“ Други – отговарят само с „ами...“, или „не знам“, някои заявяват, че с тези дънки се чувстват по-свободни, или за проветряване, четвърти – се усмихват като Анюта и нищо не казват.“ „Марти, защо разправяш само за момичетата? Питал ли си и момчетата?“ „Питал съм ги. Приблизително отговарят като момичетата. И при тях преобладават отговорите: „Ами, защото много почнаха да ходят с тях, защото е модно.“ Някои казаха, че ги купуват от втора употреба, защото струват по-евтино. Но момчетата, които носят скъсани дънки са много по-малко от момичетата.“ „Марти, кога успя да ги преброиш?“ „Анюта, то се вижда. Сигурен съм, че и ти виждаш това.“

– Глупаво е човек да робува на модата – каза Веселина. – И нашите предци са се перчили с нови потури, елечи, пояси, сукмани, гиздили се с бродирани ризи... Всеки човек – било мъж, жена, като се облече в нови дрехи, накичи с огърлици, обеци, пръстени, вратовръзки, шапки... обича да се огледа в огледалото, да излезе, тръгне, с чувството, че е красив, еlegantен, че ще бъде харесан... Но сигурно сте чули поговорката: „По дрехите посрещат, по ума – изпращат.“

– И това всеобщо обличане на момичетата, жените с панталони не е случайно. Имало е патриархат, после – матриархат... – каза Милко. През двадесети век жените почнаха да излизат на преден план. Имаше феминистки движения с искания за право на гласуване, за равни права с мъжете в работата. Асен каза, че доскоро в страните на изток е било забранено жените да ходят на мач. – Ето, дойде времето, когато вие – прекрасни жени, сте вече навсякъде, във всичко. И доказвате, че се справяте успешно, даже отлично! – Милко вдигна ръка. – Вие, жените сте призовани да спасите света: да раждате умни деца, да носите любов, милосърдие, благодет, хармония, мир, мир... Откъдето минат жени – това да става. От друга страна – жените трябва да изправят една погрешка, която са сторили спрямо мъжете... – той се усмихна, замълча. Асен попита каква е тази „погрешка“.

– Асене, там, горе има един Космически човек, за който е казано, че прилича по образ и подобие. Я, се погледнете – красиви сме, умни – е, не чак толкова, бая има още да поумняваме, защото сме забравили онзи първоначален образ и подобие – усмихна се Милко. – Та, първият човек създаден по подобие на Космическия, казват, че бил Адам. На Адам му станало скучно, тъжно, да бъде все сам, затова помолил Господ да му даде другарка. Той взел от реброто на Адам и направил Ева. Те живеели в райската градина, където имало чудни растения, жива вода, птици, Дървото на живота. Господ им казал да ядат само от Дървото на живота. Посочил едно друго дърво и казал от него да не ядат, защото ще умрат. И те обещали – Милко пак замълча, погледна ги и засука мустак. – На вас, на днешните деца не им четат Библията, щяха да въвеждат вероучение в училищата, но не стана. Може да е за добро – според времето, в което живеем. На нас, рядко ни четяха от Библията, макар че я имахме в къщи предавана от поколение на поколение. Защото по наше време бе забранено да ходим в църква, да се вярва, че има Бог. Но ние си го знаехме от нашите предци. А сега и науката го доказва като Вселенски разум. Калоян ни го представи онази вечер в Космичната стълба на реалността...

– В Библията са събрани опитностите и знанията на хората от ред поколения насам. В нея са изложени живота и учението на Христос, който е смалявал милиони пъти Духа си, за да се въплъти в човешко тяло на земята. Вече говорихме, че Христос не донесе религия, а учение в съкратена форма. Който има просветен ум и чисто сърце, той може да се учи от всичко, което е изнесено в Библията, макар, че в нея са променени неща от първичния вариант. Просветеният човек се учи от всичко, във всички явления намира непреривна връзка – Калоян акцентира върху последните думи. – По тази връзка той съди за онази целокупност на живота, която се изразява в цялата природа, в целия Космос. Доста учени разшифроват символиката в Библията...

– Бай Милко, какво стана с Адам и Ева? Каква грешка е направила тази Ева, тази първа жена? От нея ли се учат и днешните? – засмя се Асен.

– Ева – на санскрит – означава живот – каза Веселина.

– Асене, много си нетърпелив. Спокойно – стигнал съм до същността. Ева почнала да изучава всички растения, цветя... в райската градина. Водила си записки, размишлявала защо едни дървета имат плодове, защо други – нямат. Тя се готвела да става биоложка... „Като Доби“ – Асен се усмихна, постави ръка на рамото ѝ. – В един прекрасен ден Ева застанала до дървото, от което Господ им казал да не ядат. То било дървото за познаване на добро и зло. Гледала го, обикаляла го, мислила, мислила... Около дървото се била обвила една змия – изкушението, Луцифер, който ѝ нашепнал, че може да наруши даденото обещание пред Бога. Ева решила, че ще опита от плода на това дърво. Откъснала, хапнала, дала и на Адам. В този миг те прогледнали, видели, че са голи... „Затова в картините на старите художници Ева се е покрила с листо от смокиня, Адам си е сложил препаска“ – каза Асен. – Адам и Ева видели, че са голи, защото яли от дървото за познаване на добро и зло. Те прогледнали преждевременно и за други неща, но не са могли да ги разберат, защото не са били узрели за тях. Адам и Ева представляват старозаветната епоха в развитието на човечеството...

– Значи, ние сме от новите Адам и Ева – облечени в дрехи, знаещи, можещи... Асен обгърна раменете на Анюта и Добромира.

– От старозаветната епоха все още присъстват елементи в сегашния живот, но сме отскачили напред. Днешните Еви и Адамовци има много да се учат от природните, Божествено-космичните закони, принципи – каза Милко. – Днешните жени трябва да бъдат много отговорни какво правят, как, защо го правят. Да внимават с астралната змия! Първо жената вкуси от забранения плод и заради нея Бог изпъди и Адам от рая. Ето защо жените трябва да помогнат на мъжете, да ги променят за добро чрез любов, благоразумие... Жените ще спасят света.

„Девойки и жени, ясна ли ви е работата, която трябва да вършите с нас, над нас и под нас – рече Асен, с усмивка. Приведе се към Добромира и мило ѝ пошепна: – Ще ми дадеш ли да опитам от забранения плод? „Тя бързо му отвърна: „Вече си опитал. Щом сме на земята – всички сме опитали. Тези опити са стремежа, жаждата ни към познание...“

Калоян се обърна към всички: – Ще добавя само, че Дървото на живота, от което е трябвало да ядат Адам и Ева обгръща всички области на Проявеното Битие. То разкрива смисъла на еволюционното развитие на човечеството, на всички същества. Както и енергийно-информационните връзки и взаимодействия между отделните зони на Вселената. Структурата на Дървото на живота е много сложна – състои се от десет части наречени „сефири“... Засега само това знам.

– Калояне, животът е пред нас – има да се учим, да учим. Това Божествено-космично познание е огромно – добре, че сме го помиринали. Но който се учи, ще сполучи. А вие, мили, смели амазонки – Милко се усмихна, разпери ръце към момичетата. – Каква е вашата задача? Да повдигнете първо себе си, а после – мъжа. Добрата и красива жена представлява идеал

за мъжа – тя внася подтик в него към възвишеното, застава го да мисли. А същевременно внася мир и спокойствие в душата му. То и задачата на мъжа е да повдигне първо себе си, а после – жената – Милко посочи момчетата. – Но как ще повдигате духовно мъжете с тези къси панталонки и скъсани дънки с дупки? – засмя се той.

– Аз нося обикновени дънки. Тези – с дупките, не ми харесват – каза Добромира. – Някои ги носят, само за да бъдат в модното течение.

– Между другото – едно обяснение за дупките. Първо – те са неестетични, второ – през тях безпрепятствено влиза всякаква енергия към тялото, от тях – излиза енергията на тялото – каза Веселина. – Човек трябва да пази енергията, с която разполага, да не я харчи за щяло и нещяло. Ани, ти не каза нищо за късите панталонки?

Вместо нея отговори Добромира: – Анюта има поне пет чифта различни къси панталонки, пада си по модата, по екстравагантни облекла, но ги подбира, отиват ѝ на тялото, начина, по който ги носи.

– Ани, веднага се вижда, че си на особено мнение по отношение на дрешки, шалове, клинове, елек... Харесват ми – подбрани са с вкус и ти отиват – Веселина ѝ помахаша с ръка. „И аз съм на същото мнение“ – Мартин прегърна Анюта, подръпна я за яката на блузата.

– Хората почнаха да носят и дрехи с различни картини, надписи: смешни, глупави, добри... обикновено на латиница – рече Асен. – Питал съм някои какво означават. Отвърщали са ми, че не знаят. Тогава им казвах да разберат, защото надписът, картината носят някакво послание. Едно момиче в нашия вход почна да ходи – като Анюта едно време, цялата облечена само в черни дрехи. Купи си и черно яке, с по един череп на гърдите и един на гърба. Майка ѝ се оплаква, че нещо става с нея...

– Гледам друга мода. Младите обули през зимата много къси чорапи – глезените им открити, лъщят – рече Милко. – Питам на улицата едно момче и момиче не им ли е студено на това място, те се поусмихнаха, нищо не отвърнаха. Пък ние – възрастните, нали сме все склонни да даваме съвети им рекох да си пазят глезените, колената, защото ще им потрябват.

– В края на юни постояхме в Пловдив, ходихме с Милко по главната улица, седяхме в градската градина с моя приятелка от детството... Направи ми впечатление, че повечето жени, девойки са с много красиви рокли, голи рамене, деколтета...

– Не само аз и Весето, но и много други хора се нагледахме на истинска женска прелест! – рече Милко. – И тук, в Момчиловци, през лятото също се радваме на жените, момичетата, обличат си рокли, окичват се с гердани, колиета, гривни, обици... Но вечер става хладно – наметват си по нещо. Ей, девойки, от дългите ви коси не виждам имате ли обици? „Имаме обици, имаме и гривни, пръстени, но Мартин каза, че на ски не се ходи с бижута.“ – Ани, добре ви е казал. Тепърва ви очакват много поводи, да се накичите с тях. Може ли да попитам по колко дупки имате на скъпоценните си уши?

– Аз и Мира имаме само по една – но наши съученички, приятелки имат по няколко. Някои момчета също носят обеци, винчета – на носа...

– Сигурно сте наясно за вредата, да си перфорираш ушите на пет места – обади се Веселина. – Точките на ушите са свързани с определени органи. Нашите предци са знаели това и са се лекували чрез масаж на ушите. И сега има у нас лечители, които го правят. Познаваме такива – спасили са деца, възрастни от операции на сливиците... – И попита има ли в техния клас момичета, които си бръснат веждите.

– Само едно. Имаше тънки, фини вежди – обръсна ги и на тяхно място почна да си рисува дебели... Момчетата ѝ казаха, че с нейните вежди е по-хубава, естествена...

– Наша съседка – пълна, симпатична, добра жена, си направи татуировки, за да стане по-интересна, да бъде забелязана... Има винчета на пробитите си вежди, на носа, на езика.

– Асене, как яде тази жена? Чуваме, че и на пъпа някои си слагат украшения. Една девойка в Смолян три месеца изстрада това украшение – събираше гной около пъпа. Какви са тия гнусни моди? – с възмутен глас изрече Милко. – Вредят и на здравето и на здравия разум.

– Има мода да ходим и с гол кръст – каза Анюта. – През лятото може, но някои не го покриват и в студеното време. Наша приятелка три месеца пи антибиотик и пак продължаваше да ходи с гол кръст.

– Както земята е опасана с меридиани и паралели, така и нашето тяло е опасно с тях. Нашите дядовци и през лятото ходеха в планината с пояс. Ей, младежи, тъмня вити не спят – вършат си работата отлично, за да ви погубят здравето, да ви видят забодени с игли по техен тертип и желание. Защо им се дават?

– Бай Милко, не се ядосвай. Ние, не се даваме на тъмня вити, но има момчета, момичета, възрастни, които им се дават – демонстрират свободната воля, която ни е дадена. Някои, момичета – пробиват зърната на гърдите, а има момчета, които си слагат украшение и на пениса...

– Стоп! До тук! – Не ща да знам! – извика Милко. – Приключихме с този разговор! Весе, отивам на почивка. Той стана и се отправи към тяхната стая. Асен се изпречи пред него: „Бай Милко, извинявай, не трябваше да казвам това...“ – Няма нищо – отмести го Милко с ръка. – Глупави, празноглави хора винаги е имало. Важното е – разумните да стават повече от неразумните.

Кой какво намери?

Компанията се настани на диваните до ниската маса, със стъклени плотове в бъбрековидна форма. Веселина каза, че могат да разглеждат всичко, което е поставено там. Прибра един бележник, показва на Анюта папка, тетрадка, в които да надзърне и отиде на почивка в тяхната стая.

Асен бе донесъл отгоре радиото. Постави го в единия край на масата: „Който иска музика...“ Анюта веднага реагира: „Но, тихо!“ Мартин мълчешком показа масата, обхождайки я с ръка: „Виждате формата? На какво ви прилича?“ „На бъбрек“ – отвърна Добромира. „Такава ли форма има моят бъбрек?“ – засмя се Асен, потупвайки рамото си. „Почти – като ръката ти, ако я сгънеш в лакътя“ – отвърна тя на шегата му. Мартин каза, че видял тази маса в един магазин в Пловдив. Обадил се на баща си и веднага я купили. Постояла у тях, после я докарали тук. Щом я поставили, Весето каза: „Тази маса има бъбрековидна форма, като езерото Махабур.“

Асен стана, отиде до календара от Рила: „Наистина, езерото има тази форма. Затова са го нарекли Бъбрека. Но по ми харесва Махабур. Братле, трябва да ни заведеш на Рила. Ще се окъпя в Махабур.“ „Може да си измиеш лицето, краката – встрани, при всяко езеро, но не трябва да се плува в тях. Има ручей, водопади, отвсякъде тече вода...“ – каза Мартин.

Добромира и Калоян почнаха да разглеждат книгите в библиотеката и тихо си говореха. Мартин бе седнал до малката кръгла масичка между двата прозорци с лап-топа и с доволно изражение на лицето си записваше нещо в бележник. Асен седеше на дивана с изпънат гръб, проснал крака встрани и четеше някаква книга, държейки я пред очите си, с разперени пръсти. Анюта се бе разположила във фотьойла. Разгръщаше тетрадката на Веселина – спираше се на някои страници, връщаше се към други и нещо си записваше. Калоян и Добромира взеха от библиотеката няколко книги и седнаха на другия диван един до друг. От време на време Асен, или Анюта пускаха тихо по някоя песен от радиото.

След малко повече от половин часово затишие, Асен запя заедно с гласа от радиото: „Но ето, че светът е по-чудесен от тази малка песен...“ – Той стана прав, посочи прозорците: „Виждате, слънцето изгря – часът е точно три.“ Анюта се усмихна: „Ас, ти докара слънцето.“ Мартин разпери ръце пред прозорците: „То си е изгряло в осем часа, когато валеше снега. Дано огрява земята още милиони години!“

– Приятели, научих, да си пиша името на Глаголица. Намерих я в тетрадката на Веселина. Написах и вашите имена. Елате, да ги видите. Много са красиви! – Всички се отзоваха. Пръв Асен седна до Анюта. Тя показа името му, изписано с буквите на Глаголицата.

– Първата, която съответства на „А“ от Кирилицата прилича на кръст, на човече с ръце. – Асен стана прав, опъна хоризонтално ръцете си встрани, обърна китките надолу. – Ето буквата „А“, ето човекът Асен, Александър, Анюта... – Той взе химикала и написа-изрисува „човечето“.

Веселина бе излязла от стаята. Стоеше облегната на вратата и ги слушаше. Приблужи до групата, каза: „Ключът на Глаголицата е първата дума Азъ, съответно древнобългарската дума „азън“ – запомняй. Азъ, Букки, Веди... Запомняй буквите, разбирай думите – усмихна се тя.“ „Весе, спомних си часа, в който нашата учителка по български ни показа Глаголицата, запозна със съдържанието. Стори ми се – извезана...“

– Направо – избродирана. Вижте приказната „С“ – равноностранен триъгълник, с кръгче вградено от върха му нагоре – каза Асен. – Изписах я три пъти – много ми хареса. Сега съм на „Е“ – прилича на дъга, пресечена от две хоризонтални чертички – говореше Асен, приведен към листа. Остана „Н“. Ето, написах си името на Глаголица – Асен вдигна листа, показва го. – Всички букви са приказни, но „С“ е вълшебница с тези два елемента: кръг и триъгълник.

– Защото с тази буква започва Слово: „В начало бе Словото, и Словото бе у Бога...“ – каза Ани. – Илиян от нашия клас питаше учителката по български: „Госпожо, как така Бог е Слово?“ Тя каза, че Божественото Слово е енергия.

Милко бе излязъл от спалнята, бе чул думите на Ани. И рече: „Казват, че Бог е мъжкия принцип, Христос е Словото, а Светият Дух, който оживотворява всичко във Вселената е женския принцип.“

– Космическото творческо Слово не може да се пише или каже. Това Слово-енергия е преди Началото на Света. Вселената, времето и пространството произлизат от него. „Марти, за първи път чувам такова обяснение. Щом Космическото Слово не може да се пише, четете, как е дошло при нас, та сме започнали да говорим, да пишем...?“ – Ани, от него ни се дава чрез великите Посветени, мъдреците, Учителите на човечеството... От Духовният свят се дават на човечеството идеите, насоките за развитие. Вече разговаряхме за това.

– Словото е безценен дар, даден на човечеството свише – каза Веселина. – Глаголицата е свещена. Създателите също са били осенявани свише и сътворените от тях знаци-букви не само ни дават възможност да четем и пишем, но и влияят по определен духовен и физически начин върху нас. Защото в Глаголицата има скрит код... В Глаголицата е закодирана тайната на устойчивостта на нашия народ и славянските народи. Буквите са вибрации и енергии...

– Еха! Какво научих днес! Гордея се, че съм българин, че пиша на тази свещена азбука – Асен стана.

Мира и Калоян седнаха до Ани. Калоян снима имената им, изписани на Глаголица. „Моето е най-дълго, но ще науча да си го пиша. Ще науча да пиша и слънце, живот, Бог е любов, природа...“ – говореше си Мира.

Анюта повика Мартин. Той седна до нея, издърпа химикала от ръката ѝ. Бързо и красиво написа името си на Глаголица. „Ти го знаеш! – възкликна Анюта. – Защо не си ми казал?“ Мартин отвърна: „Защото не е ставало дума за това.“ И каза, че Весето била написала с Глаголица малките имена на всички от семейството в различни цветове и на миналата Нова година завързала листчетата по клоните на фикусите в хола. „Много ми хареса и още същата вечер се научих да си пиша името. А сега гледай! Изписвам твоето име на Глаголица.“

Анюта прегърна Мартин, показва на всички неговото творение: „Чух, че някои деца от първи до четвърти клас – като им покажели Глаголицата,

много им харесвала, проявявали интерес и бързо започвали да пишат на нея. Да им се чудиш!“ „Защото те са като чист бял лист – в подсъзнанието си пазят спомена за това, как са писали на Глаголица – обясни Веселина. – Наши колежки-учителки са ни казвали, че някои деца от първи до четвърти клас пишели понякога в края на думите буквата „ъ“, както са писали преди нас.“ „Разбрах – отвърна Анюта. Излиза, че с възрастта, влизайки все повече в гъстата материя на живота, ние почваме да забравяме как сме писали, какво сме правили преди... Но случва се в един миг да те прониже някакъв спомен, да видиш някаква картина...“

– Вие, младите не знаете, че през 1945 г. се предприема промяна в българския правопис, като от азбуката се отстраняват буквите: ъ, ж и „ъ“ и „ы“ в края на думите. Не е случайно, че Кирил и Методий са сложили точно тези букви в азбуката. Те носят определена идея и сила, от които сме се лишили и отдалечили от истината.

– Нашата учителка по български ни е показвала книги с двойното ъ и „ъ“ в края на думите. В къщи също имаме такива книги – съобщил Добромира. – Понякога ме привличат, разтварям, прочитам по нещо.

– Учителят Петър Дънов казва за ъ двойно, че е кардинален космически знак, създаден от числата 1 и 7. Сатурнов знак, образуван от съвпада на Сатурн и Слънцето. Действа поразяващо, като светкавица и мълния във времето и пространството, върху живота на земята – каза Мартин.

– Уха! Каква сила се крие в това ъ двойно! Не знаех. Видях една реклама за бира на лавката пред нашия блок в „Тракия“. В нея имаше две-три думи с ъ двойно. Тези, които са я писали, дали са знаели това. Сигурно са искали да внесат в бирата повече енергия – засмя се Асен.

– Да кажа още нещо за ъ двойно. То е печатът на Славянството, знамето на Славянството – „пряпорецът“, който е бил извезан със златни конци в горната част, до дръжката на руските бойни знамена от времето на Петър Велики до Октомврийската революция. Чрез този Божествен знак България е била освободена през Руско-турската война. Но после е бил премахнат... – Веселина замълча.

„Е-ха! Какво научих!“ – възторгна се Асен. Мартин добави, че двойно има още няколко значения. Калоян попита ще му даде ли пълната информация. „Писмена – при Весето – отвърна той. – Има и софтуерна програма, която прави „превод“ от Кирилица на Глаголица. Ще ти я дам.“

Калоян призова за внимание: – Приятели, с Мира намерихме в библиотеката няколко тома от Иван Вазов. Бях позабравил за него – рече Калоян. – Но „Отечество любезно, как хубаво си ти!“ – винаги ще помня. Колко близко е стоял Вазов до природата, какви прекрасни природни гледки извайва. Той одухотворява не само планините Рила, Родопи, Стара планина, а и върхове, реки, потоци, гори, долини... – Калоян отвори един от томовете, където бе поставил отметка. – Ще ви прочета малко от стихотворението „На Ком“: „Аз чувствам се близко до светлий небосклон. Оттук окото волно прегради не намира. Вселената пред мене покорно се прости-

ра. И само ветровете – въздушни, буйни орди, от връх на връх пренасят напевите си горди. Душата гордо диша. От тия планини умът към нещо светло, голямо се стреми...“ – Той отвори на още една отметка: – Намерих и две стихотворения за Мусала: „Там в сияйното небе, из хаоса планински изпъква Мусала, левентът исполински. Един в лазура син, без равен, без другар, над всички планини възвишеният цар. Високо той над тях, издига лоб гранитен, със вечен сняг венчан и с облаци укутен. И гледа мълчелив в дълбокий небосклон до самия Олимп – на боговете трон...“ – Калоян се обърна към Мартин: – Не съм ходил на Мусала. Ще си дойда през лятото и непременно искам да стигна до най-високия връх в България. Ще ни заведеш ли?“ – Мартин отвърна: „Разбира се. Ще държим връзка, ще се уговорим...“ Анята веднага добави, че всички в този състав ще отидат на Мусала. „Сигурно без мен – рече Асен. – През лятото съм много зает. Ако намеря някаква пролука...“

Добромира също помоли за внимание: – Аз намерих стихотворение от Вазов за Родопите. Ще ви прочета само част от него: „И пей долът, потокът, лесът, гората стара, пещерята, гнездото и пилето, и звяра, учудени, пленени от ясний божи мир и тоя шум размесен на цялото създаване, от гласове и химни грамадно съчетанье, се слива с вечний мир...“

„Ех, тоя Вазов! Велик поет!“ – отрони Анята. „Радвам се да чуя това – каза Веселина. – Вазов ни е оставил наследство – Събрани съчинения в 22 тома. Някои наши съвременници, някои специалисти в областта на литературознанието казват, че езикът му бил стар... Така казват и някои ученици. Какво като не разбираш тази дума. Попитай, разбери! Това е извинение за онези, които не обичат да четат. Вазов е велик и с прозата. За какво ли не е писал. В повестта „Чичовци“, която сте изучавали той улавя, представя характерния дух на българите – нито добри, нито лоши... „Чичовци“ е наситена с типаж, галерия от образи... – Веселина замълча. – Увлякох се – нали бях учителка по български и литература. – И усмихнато добави: – Позволете ми на края на часа да кажа още нещо. Имаме забележителни, даровити поети, писатели, но трима от тях са написали книги, чрез които читателят прониква в нашата история и в нашата народопсихология: „Чичовци“ от Вазов, „История Славянобългарска“ от Паисий, „Бай Ганю“ от Алеко Константинов. Можем да наречем тези три книги „Светата троица“ на Българската литература. Разбира се, всеки може да изтъкне и други – „Железният светилник“ от Димитър Талев, „Тютюн“ от Димитър Димов...“

– Тепърва има да четем – каза Анята. – За съжаление, книгите не са за всеки. И поезията не е за всеки! Весе, а кои книги от наши съвременни автори разкриват най-добре днешната народопсихология на българите? Защото от времето на Паисий са изминали почти двеста години, от Вазов и Алеко – сто и петдесет.

– Размишлявала съм по този въпрос. Споделяли сме с колеги, при срещи с известни критици! В най-скоро време трябва да бъдат оповестени. Но читателите също могат да си намерят, определят тези книги.

Асен вдигна ръка: „Приятели, попаднах на чудесна книга – „Магия за път“, от Никола Гигов.“ Анята го побутна с лакът: „Ас, ти все на магии за път попадаш.“ А Мартин каза: „Магия за път“ е една от моите любими книги. И аз, и дядо няколко пъти ви споменахме за Гигов. Като бяхме на Рожен, ви казах едно стихотворение от него. Освен поет, писател, Гигов беше изследовател, пътешественик – посетил много страни...

– Тук пише – тридесет и пет – прочете Асен от корицата на книгата. Бил е на два океана, дузина морета, десетки планини, стотици градове. Автор е на много книги – поезия и проза. Носител е на пет международни и много национални литературни награди...

– Никола Гигов живя в Смолян, в Родопите. През ноември миналата година – на осемдесетия си рожден ден, представи новата си поетична книга „Триъгълни слънца.“ За съжаление, месец след това – в началото на декември той почина. Беше удивителен човек, приятел, творец. Дружеше с много хора от България и чужбина. С дядо бяха много близки.

– Да, бяхме много близки по дух – потвърди Милко. – Жалко, че нито веднъж не успях да отлетя с него по някой от пътищата, накъдето той отиваше. Беше ме канил, но аз все бях зает: работа, семейство, новата къща да построим, да я довършим, подредим...

– Дядо много обича да пътешества – зодия „Стрелец“ са такива. Но не му се удаде да иде на далечно пътешествие.

– Е, видяхме с Веселина една малка част от велика Русия. Прескочихме до Истанбул и Одрин, ходихме на екскурзия до златна Прага, минахме през Дунава до Будапеща. Но какъв път пропътува Гигов... Мир и светлина на душата му. Сигурно и там горе душата му не спира да пътува.

– „Магия за път“ е чудна книга! В нея Гигов разказва за страните, които е посетил. Прочетох за Грузия, Кавказ и Колхида – свързана с легендата за „Златното руно“, която вие сигурно знаете. – Асен сведе очи към книгата и зачете: „Нима това е Колхида – пищна зелена равнина край сините заливи на Черно море. Това ли е заветната мечта на аргонавтите и Орфей? Те са били тук преди 33 века. Колко много вода е изтекла, колко много векове са се стопили. Колко древни градове са потънали, колко нови градове са поникнали.“

– Гигов отиде в Колхида – „библейски свитък, докоснат от аргонавтите“ – през лятото на 1984 г. Затова пише, че са минали 33 века, от както аргонавтите с дървен кораб „Арго“ са пристигнали в древната Колхида – поясни Милко. – Има запазена рисунка на древния кораб „Арго“. Отпред на кораба е цар Язон, до него е Орфей с лирата, а на брега е долетял с буйните си коне и с колесницата си цар Еет и неговата свита.

Мартин добави, че Древна Колхида е привлякла гърците с високата си култура, с високия уровень на медицината и икономическа мощ: „Там е цъфтяла металургията, земята била злато обилна. Има версия, че гърците са доплавали в Колхида, за да изучат способа за добиване на злато. И знаете ли какъв е бил той? Прост, но много ефективен. Древните колхи потапя-

ли руната на дълго рунести овци и овни под водата на реките, където стояли дълго време. Водата свободно е текла, пясъкът се е промивал, а златото се е лепяло за власинките. Като изваждали на суша руната, от слънцето те блестели надалеч. Така че реалните златни руна са родили легендата за „Златното руно“. И аргонавтите тръгнали към Колхида, примамени от мечтата и златните сияния.“

– Значи Орфей е пътувал на кораба „Арго“ към Колхида, заедно с гърците. Интересни неща научавам.

– Мила Ани, Орфей е бил с гърците на това плаване до Колхида, но Орфей не е грък, както искат да го представят някои... Орфей е български дух. Това доказват немалко автори в своите писания от древността да наши дни. Гигов пътуваше и събираще ценни сведения, материали за Орфей. Издаде шест книги за Родопеца – с превод на различни езици: „Орфей в Египет“, „Орфей и азбуката“, „Възкресението на Орфей“... Получи награда от Библиографски институт... Гигов казваше и пишеше: „За да нямаме спор с гърците, аз издирвах древни гръцки извори – много от тях съм цитирал в книгите си.“

Веселина вдигна ръка: – Сега ще чуете само два-три цитати от многото, които Гигов откри, написани на гръцки. „От Родопите към Гърция слязоха поезията, музиката и свещените изкуства.“ Платон е записал: „Видях купища книги от Орфей.“ Гигов цитира и думи на Питагор, Еврипид, Есхил, Хераклит, които в близък вариант повтарят на гръцки думите: „На тракийски таблички е записано Орфеевото слово.“ – Веселина направи пауза. – Не само аз, но и моите колежки, с които преподавахме в гимназията в Смолян, обичахме да казваме по някой от тези цитати на нашите ученици, да разговаряме за древния произход на българския език. Защото – за съжаление, намират се наши историци, изследователи на езика ни, които пишат, че сме взели българския език от гърците, от еди кой си... без да стигнат до първоизвора. И насаждат това в умовете на ония, които почват да вярват, защото е казано от професор...

– Възмутен съм от такива професори! – рече Милко. – Кой им дава титли, кой чете написаното от тях, кой проверява истината? На тези професори да им се отвори, проясни ума, да се опрат на езотеричните познания, от които черпеше Никола Гигов. Той работеше заедно с Фол, с други наши и чуждестранни историци, изследователи, които сверяваха, проверяваха, разбираха случилото се, развитието на нещата... от факти, артефакти, държавни интереси, войни... Но с неизменната помощ на духовното познание. Само то може безпогрешно да помогне за разкриване на истината. – Милко се извини за разпадеността и добави: – Вече няколко пъти говорим за древния произход на българския език. Той тръгва заедно с единадесетте държави България: Алтайска, Монголска, Минусинска, Волжска, Прикавказка, Дунавска... От Сибир до Азиатския, Европейския континент неизменно с думата: Булга, Булгар, Буртън, Бъгър... Това са все следи – от Алтай към Волга, Кавказ и Дунава. В древни летописи е записано: „болгаре-

бродячий народ“. В маята си ние имаме магия за път – усмихна се Милко. – И пак ще вървим в съюз с всички славяни, на които сме дали азбуката, заедно ще пребъдваме в шестата човешка раса, която е започнала да цъфти. Шестата раса ще бъде расата на любовта!

Анюта се обърна към всички с думите: – Онази вечер ви казах едно стихотворение от приятелка на нашето семейство: „Живели в древни времена десетки горди племена. Все българи са те били – велики, мъдри и добри. Навред по цялата земя издигали са знамена – строители на градове, будители и магове...“ По това стихотворение Жела Николова написа и песен. – Ще ви изпея първия куплет.“ Калоян помоли, докато са тук да изпее целия текст и той да я запише. Ани каза, че ще му подари диск с песни на Жела. Калоян ѝ благодари: „Ще дам диска на приятели българи, германци. И от всичко друго, което научава тук, през тези дни.“

– Траките, Орфей са имали своя книжина далеч преди гърците – каза Веселина. – Въпросът за писмеността на „безписмените траки“ е поставян от наши родолюбиви изследователи още преди Освобождението на България. Интересът към тази тема не е стихвал. Мога да посоча доста имена, мнения, предположения, доказателства от истински професори-известни изследователи – усмихна се Веселина. – Достатъчно е да чуете това. – Веселина взе тетрадката със записки, която бе дала на Анюта: „Според специфичната структура на тракийското общество и наличието на затворени (херметични) жречески общности от посветени, писмеността е била ползвана изключително от членовете на жреческото племе на бесите. Затова, ако някой търси следи от писмеността на траките, трябва на първо място да ги подири по местата, обитавани от есеите – по горното течение на река Марица, из ридовете на Родопска планина. Траките като цяло може да не са били широко грамотни, но е имало посветени и те са били просветени...“ Веселина затвори тетрадката. – Чухте – става дума за Родопите, за Рила.

– Като почнахме тази тема да добавя, че има млади хора, а и възрастни, които казват, че Кирил и Методий били гърци, защото били родени в Солун... Спирам до тук. Не ща да говоря за безпросветни хора – Милко махна с ръка. – Да пийна чай, гърлото ми пресъхна.

Асен попита може ли да каже още нещо. „Разбира се, давай!“ – През лятото на 1984 г. известният пътешественик Тим Северин и двадесет гребци-аргонавти с малък дървен кораб и компас, повтарят опита от древността и стигат до Колхида. Корабчето „Арго“ било направено без нито един пирон, с квадратно платно... Плавали са край бреговете както древните гърци. Гребците гребяли по 11 часа на ден – на предела на човешките възможности. За 90 дни стигнали в Колхида. Представяте ли си...!? – очите на Асен блестяха.

– Представям си – засмя се Ани. – И аз плувам през лятото в нашето море близко до брега. Но плувам като пирон – добре, че съм на плиткото.

– Този Тим Северин преплува с кожена лодка Атлантическия океан – от Англия до Америка. Премина пътя на Синбад от Оман до Китай – каза Мартин. – Искам да добавя, че яхта със седем български аргонавти тръгва от Гърция към Колхида през същата година, за да повторят опита от древността. Въпреки, че са били с яхта, преживели и бури, жажда, пек, моторът им се бил повредил... Стигнали Колхида преди аргонавтите на Тим Северин. И Никола Гигов вече бил в Колхида. Чакали истинските аргонавти, с дървения кораб и весла. Гигов пише, че посрещането на българската яхта и Тим Северин е било отпразнувано грандиозно на пристанището от хиляден народ – грузинци, чуждестранни гости, журналисти, традиционна храна, танци...

„Представяте ли си!“ – отново рече Асен, с блеснали очи. „Представяме си, брат – отвърна Мартин. – Но ние не сме по плуването, а по ските, ходенето в планините.“ „Тогава да отидем на екскурзия в Грузия със самолет, да се качим на Кавказ.“ „Ас, поздравявам те за идеята. Съгласна съм. Ще отидем на Кавказ. Ануш ми е чела стихове от Лермонтов, Пушкин, Есенин... Те са били в Кавказ, писали са стихове там възхитени от красотата, духа на това място.“

– Бай Милко, ще взема книгата в Пловдив. Искам да я прочета. Приятели, такава книга не съм чел досега. Проза, а сякаш чета поезия – Асен подаде книгата на Анюта, която чакаше с протегната ръка. – Гигов пише, че от древните аргонавти стигнали Колхида – до втория успешния опит през 1984 г. са изминали 33 века. А от 1984 г. до днешния ден на 2017 г. когато намерих и прочетох това, са изминали точно 33 години. Напоследък често ми се случват разни интересни съвпадения...

– Асене, вземи „Магия за път“ в Пловдив. Като я прочетете всички, дайте я и на други. Днешното поколение малко четат книги. Висят пред телевизията, пред компютрите, чатът си по нощите, излежават се до късно, мързелуват... Всичко им е наготово, наблизено... Днешното поколение много се изнежи... „Дядо, недей да обобщаваш!“ – прекъсна го Мартин. – Прав си, внук мой. Има много умни, свестни млади хора – нали и вие сте от тях. Но си е така – изнежени са децата, младежите. Ако бяха запазили поне шест месеца военната служба за момчетата – сигурен съм, по-други щяха да бъдат днес. Половин година да лягат рано вечер, да стават в пет часа, да се научат на бързина и дисциплина, да минат през разни опитности... А не да будуват в дискотеки, нощните клубове, казина, рулетки...

Веселина прекъсна Милко: – Откакто сте дошли на гости, чух само няколко пъти от вас да казвате: „страхотно!“, „яко“. Поздравявам ви. Тези думи почнаха да вървят като лавина по телевизия, радио и предимно в говоримия речник на младите. Сипете ги за всяко нещо, като че ли няма други думи, с които да изразите възторг, харесване, одобрение, почуда... Ето ви сега едно „яко“. През лятото тръгнах със съседите и техни гости извън Момчиловци. Забелязах, че едно от момчетата често се отбиваше извън пътеката, мушеше се в храстите. Като спряхме на почивка, то застава пред

едно от момичетата с букет от червени ягоди сред зелени листа. „Виж, какво намерих!“ Момичето погледна, възкликна: „Ягоди! Диви ягоди!“ Момчето ѝ поднесе букета: „Виж, колко са яки!“ Момичето отвърна: „Стига с това „яко“! Виж, колко са мънички, нежни тия ягоди.“

Всички се засмяха. „Браво на това момче! Много яко е поднесъл букета – Асен приклепна имитирайки момчето. – Дали на Кавказ има диви ягоди? Този Кавказ оживя в очите ми, сърцето. Да идем, да го видим.“

– Брат, бива те по даването на идеи, пътувания... Може да стигнем до Кавказ! Съгласен. Плануваме, отиваме на Кавказ – с решителна нотка в гласа изрече Мартин. – А ти, може да видиш Кавказ преди нас – на път към Грузия с Локото, за мач.

– Навит съм. Тръгвам с вас! – рече Милко. – Сигурно има добри пътеки до към три хилядния метър. Там ще остана да ви чакам, докато вие се качите на върха Елбрус. Асен попита колко е висок. Мартин каза, че е над пет хиляди метра. Асен подсвири, а Милко притвори очи: – Видях редом две планини: Кавказ – с прикования титан Прометей дарил огъня на хората – и Родопите с Орфей, пленяващ със слово, надарено с необикновена поезия, с глас, преливащ от необикновена любов...

Мартин каза, че през това лято се запознал на Рила с известния руски астролог Левин, който живее в Москва. Той от много години идва в България, на Рила – сам, със съпругата си, приятели, съмишленици. Изнася на Рила лекции по Астрология, приема на разговор до палатката всеки, който иска да пита, научи нещо повече не само за Астрологията. Левин също говореше за духовната връзка между Кавказ и Рила. За ролята на българи, славяни, които сме зачатъка на шестата раса на Любовта

Ани показа две книжки с поезия, които бе намерила на бърбековидната маса: „И ние с Мира ги имаме от авторката, която няколко пъти направи представяне в нашето училище. Ти, ли си донесъл книжките?“ Мартин посочи Веселина: „С тази авторка на поезия и проза се запознахме на Рила. Тя беше донесла от книгите си, направи представяне там. Няколко години се срещаме с поетесата на Рила. Тя също играе Паневритмия. По време на Лятната духовна школа край Седемте рилски езера има разнообразна програма от поети, историци, астролози, музиканти, учени, певци.“

– Нямах представа за тази Лятна духовна школа. Интересно...

– Ани, малко е да се каже само „интересно“. Такива преживявания, срещи, научаваш какво ли не... Ето, пристигат приятелите от София с книгите – Християна, Галя, Вяра и други помощници, подреждат ги върху масите. Нетърпеливите посягат, разтварят книгите. Минава забързан Константин Златев – ще изнесе поредната беседа за Словото на Учителя. Слав и Светла – учители, ни канят да поговорим за „Слънчевата педагогика“... На голямата поляна ще чуем поредния концерт. На Амфитеатъра всеки ден има някакво представяне, разговори на актуални теми... Анята прекъсна Мартин: „Искам непременно да отида с тебе през това лято на Рила. Всички заедно да отидем – Ани прегърна Калоян, Добромира, Асен.

Пътят на смелите

– Братле, Еверест, няма да изкачим, но ще идем на Кавказ. Ти, даде дума – обърна се Асен към Мартин. – Вярвам, че ще стане. Когато и да е.

– Приятели, в този миг си спомних за Христо Проданов от Карлово, града на Левски. Той е първият българин, който изкачи Еверест – 8848 метра. И остана там. – Мартин замълча. Асен попита кога Проданов е изкачил Еверест. – През 1984 година.

– Сетих се! Експедицията до Колхида също е била през 1984 г. Ние още не сме били родени – усмихна се Асен.

– През последните години по пътя на смелите върви Атанас Скатов – родом от Сливен. Сигурно сте чули за него: височинен алпинист, мотивационен лектор, автор на книги, продуцент на филм, свързан с неговите експедиции. За седем години успява да изкачи 10 върха, с височина над 8000 метра. А Еверест е изкачил два пъти по различни маршрути. Скатов е първият българин успял да изкачи Седемте континентални първенци.

„Браво! Сега чувам за този алпинист“ – рече Асен. Анюта – също, Калоян – следи пътя на Скатов. А стопаните казаха, че от Мартин са чули най-напред за Атанас, гледали са интервюта с него по телевизията.

– За седем години Скатов е участвал в 22 експедиции по света, като успешно е изкачил 18 върха. Това е не само национално, но и световно постижение. Изнасял е много лекции, водил е семинари у нас и в чужбина, свързани с личностното развитие и силата на човешкия дух.

– Скатов е завършил Аграрния университет в Пловдив като магистър по „Растителна защита“ – каза Добромира. – По време на следването печели два конкурса за стипендии. Следва в Берлин и няколко години е редовен докторант в катедри „Градинарство“ и „Растителна защита“. Интересно е, че Скатов вече няколко години прави експеримент дали, ако си веган, физиката и психиката могат са издържат на височинно натоварване. „Този алпинист е веганец!“ – възкликна Асен. – Да. Той издаде и книга: „Дневникът на един веган.“

– Ние с Мира бяхме на една от срещите с него през ноември миналата година... „Марти, къде беше тази среща? Защо не сте ми казали?“ – Ани, ти не се интересуваш от алпинисти – погали я Мартин. – Срещата беше в читалище „Алеко Константинов“, имаше доста хора. Скатов говореше, разказваше, имаше презентация с много снимков материал за пролетната му експедиция в Хималаите. Представи и книгата си „Богинята майка на Вселената“, в която разказва за експедицията си до Еверест. Никога няма да забравя тази среща. Разказвайки, Скатов често повтаряше: „Невъзможни неща няма. Кой каквото иска, може да постигне! Дори – най-трудното.“ Мира веднага добави: „Да, Скатов често повтаряше: Невъзможни неща – няма. Но се иска силна вяра, упоритост...“

Атанас Скатов вървеше по пътя на смелите и постигаше това, за което говореше, мислеше, чувстваше, със силна воля, вяра в човешкия, Божествен дух. Нашите герои не знаеха, че душата му щеше да отлети от високите земни върхове към небесните на 5 февруари 2021 г.

Мартин каза, че се сетил за една смела експедиция през Антарктида със ски. – Прочетох за нея в списание „Наука и техника“ от архива на дядо. Група руснаци се подготвяли няколко години да минат през Антарктида със ски и да се срещнат със съмишленици от Канада. Били са много здрави хора, но предварително са тренирали, закалявали... Един от тях – сибирец, почнал да спи през нощта в спалния си чувал навън при яки мин осови температури. Майка му го молила да влезе в къщи, но той оставал навън. Експедицията завършила успешно – срещнали се с канадците. Естествено – били са оборудвани със съответните облекла, уреди, имали са връзка със света, храна, пиели са топла вода... Това, което са направили е също героизъм.

– Ей, младежи, радвам се, че вървите по пътя на смелите, доблестни мъже, герои... То, в днешно време се навъдиха много неустрашими, неуловими герои във всички области на живота, във филмите... Но днешните герои са снабдени с какви ли не съвременни средства за лесен героизъм – знаете ги по-добре от мен. – Милко замълча и добави: – Гледам: деца, младежи, възрастни играят на какви ли не игри – нека играят. Седиш си на топло, на сянка или на слънце и щракаш, щракаш – минаваш първо ниво, второ, трето, пето и победа! Я, като си толкова голям победител, иди да минеш през замръзвания Дунав като Македонски, да скачаш от един леден блок на друг. Паднеш ли – свършено е с тебе. Не си нито във водолазен костюм, нито в скафандър. Ами Левски – какво самообладание, решителност, смелост. Създава комитети, гони страха от човешките души, събужда заспалите души – всеотдаен, верен на идеята, че народът трябва да се пробуди, освободи... И как са спали с Ботев в онази запустяла воденица във Влашко през зимата заврени в чували, черги... А какви студени зими са били – не като сегашните. Кой ще напусне днес стаята с климатика, парното, печката и ще легне навън в сайванта...

– Ако искате, ми вярвайте – от малък се възхищавам на Левски за всичко, което е сторил – рече Асен. – Сам на коня броди по пътищата от град на град, от село в село: смел, силен, съобразителен, безкористен, с пълна вяра в това, което прави за времето, в което живее народа и за неговото бъдеще... Студ, ама як студ в онази воденица, където спали с Ботев увити в чували, черги, а Левски пее. Представяте ли си – пее човекът! Душата му е била свободна! Знаел е, че душата е безсмъртна... Затова е искал хората да се освободят и от външното робство, и от вътрешното... – Асен се усмихна, замълча. – И като го разпитват – никого не издава, и като го водят към бесилото пак е сам. „Ако спечеля, печели цял народ, ако изгубя – губя само мене си.“ Какво ли си е мислил в този час? – Асен отново замълча. – Левски, Ботев – за мен са истински образци на герои и във физи-

ческия и в духовния смисъл: интелигентни, мъдри, гениални, красиви... Като бях малък и майка ми четеше разкази за Левски, си представях, че ще стана като него – Асен се засмя, махна с ръка. – Един наш поет, писател, нарича Левски – българският Христос. Има право.

Всички се бяха умълчали. Сякаш духът на Ботев и Левски бяха направили квантов скок през времето и пространството към тях. Само от радиото се чуваше тиха музика. Мартин се размърда на стола, гледайки ту към един, ту към друг и рече: – Като дойде при нас от Испания, в десети клас – отначало Асен си траеше, оглеждаше, опознаваше и нас, и учителите, но после почна да се обажда, да вдига ръка. В един час по български стана дума за Левски. Асен се изправи и както сега почна да говори за него. Всички слушаха, бяха го зяпнали, заедно с учителката. И той си говореше разпалено, убедително, сякаш вървеше редом с Левски, сякаш му е бил съратник. После захвана и за Ботев. Никой не го прекъсваше, докато не се прекъсна сам. – Мартин протегна ръка през Анюта и потупа Асен по рамото. – Брат, ако те чуят треньорите на „Ботев“ и „Левски“ как говориш за нашите герои, веднага ще те вземат в техните отбори.

Асен махна с ръка: „И испанците си имат герои, и всички народи – уважение, почит към тях, но нашите са ми най-свидни.“ „Да, всеки народ си има големи герои, по-малки герои. Сигурна съм, че има и много незнани герои. Мисля, че всеки от нас е своеобразен герой, ако върши добре своята работа – за себе си, за обществото...“ – рече умислена Анюта. „Така, както говориш, добре е да продължиш със „Социална администрация – Мартин я прегърна. – Какво ще кажете приятели?“ „Може – отвърна Мира. – Но може да следва и „Българска филология“. Мисля, че това е нейната мисия и вътрешна потребност.“ „Имам време – ще реша.“ „Правилно. Както е казал Левски: „Ние сме във времето и времето е в нас...“

– Асене, всеизвестна е мисълта на Левски за времето. Апостола беше на висотата и на държавническото, и на духовното, и на политическото, и на социалното мислене. Затова времето осъществи чрез него нуждата си от мисия и мисионер. Васил Левски е събирателен образ на най-високите духовни и нравствени достижения на българската нация. Едва ли можем в пълна степен да осъзнаем и осмислим унаследеното от Апостола. Той ще продължава да се ражда отново и отново в сърцата ни – Милко замълча. Отпи вода и добави: – Дай, Боже, сега на управляващи постове у нас да застанат умни, нравствени българи. Защото нашата душа днес е разтревожена и ако не искаме да бъдем само един упадък от ракетите на днешния революционен човек, трябва да бъдем смели като никога и да поставим проблема за българската участ неотвратимо и ясно. Това не е само въпрос на политиката, на многобройните партии, които не чуват, не виждат „Съединението прави силата“. А е въпрос на цялото ни културно и национално битие: „Кои сме ние?“, „Защо сме такива?“, „Къде сме били?“, „Къде сме днес“, „Кой е нашият път?“ – Той пак замълча, но бързо продължи: – Остава ни само един-единствен път – пътят към самите нас. И този път да

бъде ясно, решително начертан и следван като една неотменна програма на българския дух. Тоя път може да ни изведе към нови и прояснени дни. Важното е да се знае преди всичко, че ние сме най-първичният и девствено-стихийен народ, който не може да се отъждестви с който и да е друг народ – ние ги съдържаме, представяме чрез нашия самобитен, особен зародиш... – усмихна се Милко. – Ей, младежи, каквото и става, ние трябва да вървим в пътя на смелите!

„Дръжте се, българи!“ – извика Асен. „И ний сме дали нещо на света...“ – цитира Анята. А Мартин каза: „Дали сме и ще продължаваме да даваме. През 2011 г. излезе книгата „Българският гений – фундамент на световния прогрес“ от библиотека „Човешки ресурси“. Има я в библиотеките. Съдържа три раздела: Съкровищницата на ума – технологии, медицина; Съкровищницата на таланта; Съкровищницата на духа; Българските духове – олимпийски умове. Аз имам тази книга, има я и в библиотеките. Който иска, мога да му я дам.

Анята се надигна, постави лакти на масата: – Когато празнуваме важни исторически празници, някои говорят само за лошото от миналото. Трябва да го знаем, за да видим погрешките, които сме направили, но да говорят повече за доброто, положителното.

– И на мене не ми харесва от първи клас до сега да слушам за разни зверства, убийства, изнасилвания... – каза Добромира. – Направо ми ставаше лошо, устата почваше да ми се пълни с нещо горчиво, разплаквах се.

– Често ни упрекват, че ние, младите не си знаем историята, не милеем за нея, за родината... – каза Мартин. – Намират се и такива. Не бива да ни слагат всички под еднакъв знаменател. Както казаха Ани и Мира, да говорим повече за доброто, положителното в нашата история и в историята на народите. Да се говори, пише повече за поуците, които съответният народ, народи, човечеството извлича от тях. Така закодираме положителна енергия в нас и нагоре...

– Обичам нашата история, макар че не я познавам добре – каза Асен. – Но най-близките до мен, до нашето поколение герои винаги са ме изпълвали с възхищение, преклонение. А също и героите на Испания, на другите народи.

– Нашето поколение знае отчасти по нещо от историята, миналото, защото други неща излизат на преден план... Но ако родителите, учителите поднасят събития, герои, случки от историята, интересно, емоционално, правдиво, ще бъде много по-добре, отколкото сухо, с факти, дати, години, избити, пребити... Често в тестовите присъстват такива въпроси – трябва да ги назубриш, заради бележката. По-добре да представят в учебниците по-малко факти, логически материал, а повече някакви други разработки... – Не знам – замълча Анята.

– Знам – Асен я чукна по рамото. – Ти ще го правиш заедно с учениците, преподаватели, родители. Живо, емоционално, театрално – артисти сред тях, колкото щещ. Но, ако ме повикат да заместя някой артист по

спешност в училище, веднага ще се явя. И като хайдутин, и като Ботев... Асен стана прав: „Гора зашуми, вятър повее, Балканът пее хайдушка песен...“ Анюта се усмихна: „А какви статии от Ботев! Актуални за днешното време, за нашето поколение.“

Return – Завръщане

„Мили герои, по пътя на смелите вървете, от тях се учете, но сега дойде време за чай, сварих и мляко – издоено тази сутрин. Който иска, може да си направи мляко с какао. Предлагам и по парче кекс.“

Асен прегърна Веселина, обяви, че следващата песен ще бъде поздрав за нея и Милко от БГ радио. Говорителят обяви: „А сега ще послушаме гласа на незабравимия Емил Димитров в песента „Моя България“: „Колко нощи аз не спях, колко друми извървах да се върна. В моята хубава страна, майка, татко и жена да прегърна...“ „Асен запя: „Моя страна, моя България, Моя любов, моя България, моя тъга, моя България, при теб ме връща вечно любовта...“

Момичетата – тръгнаха към кухнята, спряха, заслушани в песента, загледани в Асен. Отпуснал ръце покрай изпънатото тяло, отправил очи към прозорците той пееше вдъхновено, с чувство, излизащо дълбоко от сърцето му. Когато песента свърши Мартин каза: „Брат, не съм те виждал толкова развълнуван. Очите ти се овлажняха, сякаш стоеше под Българското знаме спечелил олимпийска титла“ – той разтърси ръката на Асен.

– Знаете ли колко пъти сме слушали, пели с майка тази песен и сме си поплаквали. Е, аз се върнах, но тя остана в Испания. Намери добри хора, искрени приятели...

– Сигурно доста от българите – второ поколение, които са в чужбина си поплакват. Някои – почнаха да се връщат. Това е добре – и за тях, и за нас, и за родината ни – каза Веселина. – Прогнозите са, че все повече българи ще се върнат у нас.

– Таня – наше, съседско момиче дойде в Испания при леля си. Беше завършила „Анализ и контрол на хранителните продукти“ в Пловдив. Изкара курсовете по испански език – безплатни са за всички чужденци. И почна работа в една кланица – пакетира разфасованото месо... „Майчице, ако рекат да ме турят на такава работа – ще откача. Все едно, че гледам човешки...“ рече Ани. – Таня работи тази работа вече трета година. Майка ѝ, като ме срещне, споделя: „Асене, защо, за какво учи Таня...?“

Калоян каза: – Това момиче сигурно знае, че за да намери по-добра, подходяща за нея работа – макар, че е трудно, трябва в Испания да приравнят дипломата ѝ. И да опитва, да бъде упорита. Аз следя процеса – „завръщане“. Забелязва се връщане у нас на младите, на хора, които са живели дълги години в чужбина. Аз също ще се върна у нас. Каквото и да става –

ще се върна. Вярвам, ще ми се даде възможност и условия да приложа тук, каквото съм научил и което ще продължавам да уча.

– Аз също искам да остана у нас – каза Добромира. – Има предаване „Ретърн“ и по радиото, и по телевизията. Аз, Дафи, приятели слушаме върналите се у нас българи – учили, завършили престижни университети в чужбина. Те са знаещи, можещи, вече работят тук. В катедра „Биология“ към Софийския университет работи българин завършил Кеймбридж. Мога да ви разкажа и за други, които са се върнали.

Ани каза, че с Мира и Марти са гледали в мола филма „Връщане“. „Цялото действие се развива в Пловдив, с участието на Дияна Попова – млада актриса и модел, която харесвам. Филмът е за българи, върнали се от чужбина, за измама... Очаквахме повече – нямаше дълбочина...“

– Българин може да живее и в чужбина, но да работи за България. Аз познавам такива – допълни Калоян. И пак повтори: – Каквото и да става, аз ще се върна в България – обичам родината си.

– Bravo! Това се иска – повече българи да се върнат у нас. И ние с Весето видяхме, чухме по телевизия „Скат“ няколко такива българи – работят усърдно, ударно, успешно у нас, а също и с партньори от чужбина... Все още земята е разделена на държави, държавици, но България, българи винаги е имало и ще има. Защото нашият народ, нашият език е най-древният език и народ на земята.

– Милко обича да повтаря тези думи – каза Веселина. – Днес все повече наши и чуждестранни учени, изследователи говорят, пишат за уникалния български език, за приноса на Глаголицата в Европейската култура.

– Чуйте, какво прочетох в тетрадката на Весето – прикани Анюта. – „Когато Духовният свят иска да кали човека, да му предаде повече твърдост, изпраща го на Земята между българите. Когато иска да предаде на някой велик дух твърдост, той пак го изпраща на Земята да се роди българин. Който иска да се справя с мъчнотиите, да придобие твърдост, става българин. Българинът е професор по твърдостта. В това отношение, когато се касае за установяване на някаква Божествена идея, човек трябва да бъде българин.“

– Аха! Значи ставаме професори по твърдост в устояване и прилагане на добрите идеи – заяви Асен. – Никакви оплаквания, никакви жалби. „Ако Локото не спечели купата на България за 2018, няма ли да жалиш?“ – подметна Мартин. „Няма! Защото за 2019 ще я спечелим. Сигурен съм.“

– Ей, младежи, я ми кажете кой българин може да се нарече добър? – попита Милко. Асен веднага отговори: „Който обича родината, милее за нея, за хората, за уникалната ѝ природа...“ – Асене, добър българин, добър човек от каквато и да е националност е този, който притежава следните четири качества: разумност или интелигентност, доброта, справедливост и безкористие. Те, това е. Може да се добавят още качества, но тези са основните. Без тях – няма нито добър англичанин, нито добър американец,

руснак, българин... Такива хора трябва да стават президенти, министри, управляващи...

– Записвам си тези качества с червен химикал – промърмори Ани, приведена над тетрадката.

– Бай Милко, мисля, че ние сме от тези българи – усмихна се Асен, обхождайки с поглед всички.

– Бре! Изглеждате такива, но знам ли как ще се развивате в бъдеще, какво ще правите, кой път ще поемете... – поклати глава Милко. – В близкото минало и особено днес – тези, които управляват родината България, държавата, трябва да притежават четирите основни качества. Иначе – ще закъсаме, затънем... Не ми се говори за това, вие сте още млади, но във вас ни е надеждата. Нашата държава трябва да се ръководи от умни, справедливи, добри, безкористни управници.

– Нали си говорехме за пътя – отвърна Асен. – Ще поемем по този, който ни е определен. Ако се случи да кривнем, дано е за малко. Вярвам, че пак ще се върнем на него.

– Така трябва! Добрият българин е вървял по цялата земя, добрият българин трябва да продължи да върви по цялата земя, защото добрият българин е като един атом, който като се пръска, върши работа за Цялото.

Нумерология

Веселина покани да опитат кекса, който бе направила. „Каква е тази вкусотия!“ – Асен притвори очи. Обадиха се и другите, че кекс, с такъв аромат и вкус не са яли. Добромира записа в малката тетрадка поредната рецепта. И обеща да пробва някоя от тях. „Весел, бай Милко, когато дойдете в Пловдив при вашите близки, ви каня на гости. Но да ми се обадите предварително. Весел, ще направя нещо от твоите рецепти. Ще поканя и приятелите, ще се съберем заедно. Весел, видях две книги свързани с изчисляване пътят, мисията в живота от наши автори. Кажете нещо за това.“

– Преди три години почнах да се интересувам от съвременната нумерология или номерология – съществува спор, но се срещат и двата варианта. В основата на тази наука, метод, е древното езотерично учение Кабала – „тайно знание“, учение предавано от „уста на ухо“ още по времето на първата човешка раса. То учи, че словото като отражение на идеята е основа на всичко сътворено, че то е източник на всички сили. И тъй като словото се разчленява на звуци, то на всеки звук или съчетание от звуци е присъща определена сила – енергия, вибрация. При писаното слово всеки звук има буквен еквивалент. „Това е много интересно!“ – възкликна Ани.

– Така е – усмихна се Мартин. – Всяка дума е съчетание от букви, чиито вибрации съответстват на определено число. Ето я съзидателната връзка между слово и числа „Марти, добави и музиката.“ – Правилно: слово, музика, числа. Номерологията върви ръка за ръка с астрологията...

Веселина продължи: – Всяка буква от българската азбука има определена вибрация изразена с числата от едно до девет. Хайде, на работа! Не мога сега да правя за всеки от вас Питагоровия квадрат, с числови, кармични комбинации... Изисква време, обяснения... Но мога да направя едни бързи изчисления, свързани с името... „Искам, искаме“ – пропя Анюта.

„Аз съм пръв!“ – Асен постави ръка върху рамото на Веселина. Тя го покани да седне на табуретката, до малката кръгла масичка между прозорците на хола. – Да видим сега какво ще кажат буквите с тяхната цифрова стойност за Асен Кръстев. Изчислението става бързо с ваша помощ. Тя подаде на Асен таблица с българските букви и тяхната цифровата стойност. Той диктуваше, тя ги записваше под всяка буква. Събра и редуцира получените числа. Веселина обяви: – Ние сме готови. Според изчислението, което направихме, Асен попада в точка пет. Искаш ли да прочета на всеослушание? – Той кимна. – „Пред вас е светът и мисията ви е да го обиколите. Ролята ви е тази на пътешественика. За да реализирате потенциала си, не трябва да спирате да се движите. Привлича ви движението, промените, опознаването на чужди страни и култури. Не се занимавайте с рутинна дейност, която може да ви изцеди...“ – Тя отгърна на друго място в книгата и прочете: – Ключът на името Асен показва човек артистичен, въодушевен и амбициозен, със силен стремеж за себеизява, интелигентен, весел и жизнерадостен, оптимист. Цени изключително много собствените си свобода и независимост... Има чувство за хумор и очи за смешното в живота.“ – Посочи му изречението, добави с усмивка: „Стига ти толкова.“

След кратка пауза Асен проговори: „Весел, мисля, че си приличам с това, което прочете. – Той огледа себе си. Сложи ръце на главата, погали лицето, тялото, с присъщата му артистичност, закачливост. – Такъв съм. Приятели, какво ще кажете за мисията, пътя, който ме очаква?

– Ас, това, което чуваме е точно за тебе – каза Анюта. – Ти трябва непрекъснато да се движиш и в това движение, пътуване, да се развиваш... Весел, искам да разбера, какво ще покаже моето име.

Асен отиде при другите и заедно с тях почнаха да коментират токущо чуто за неговата мисия. Мартин каза: „Брат, ти си зодия Овен, пълен си с енергия по рождение... Трябва да спортуваш, трябва да се движиш непрекъснато, иначе ще се задръстиш, зацikliш...“ Милко потупа Асен по гърба, каза, че това, което показва изчислението, напълно му подхожда. И му пожела да изпълни мисията, която го очаква.

След малко Веселина обяви, че Анюта Капарова попада в числото три. И зачете: „Мисията ви е да вдъхновявате хората около вас, отговаряте за красивите неща в живота и тяхното създаване. Най-добре боравите с думите и те са най-силното ви оръжие. Умеете да сте обаятелни и сте красноречиви. Естествено, подобни качества предполагат работа в сферите на изкуството, връзките с обществеността и всякакъв вид дейност, свързани с комуникация.“

Отново настана пълна тишина. Всички погледи бяха насочени към Анюта, сякаш я виждаха за първи път, обмисляйки чутото. Тя стана от табуретката, постоя така – с изправена глава, отчетна дългите си коси: – „Приятели, какво ще кажете? Това ли е моята мисия?“ Изведнъж се чуха спонтанно гласове от всички: „Да, ти си такава, това е за тебе.“ Мартин дойде при нея, целуна я по челото: „Анюта, честит път в живота! Това, което чухме напълно ти подхожда.“ А тя някак смутено, отвърна: „Да, да, усещам, знам, че искам и ще мога да правя това...“

Добромира седна до масичката и почна да диктува цифровата стойност на буквите. Веселина бързо ги нанасяше. Всички очакваха с нетърпение резултата. Веселина обяви: – Числото на Добромира е седем: „Вие сте търсещите мъдрост. Задачата ви е да подложите всичко на анализ. Обръщайте внимание на всеки детайл – както в духовен план, така и в света около вас, не спирайте да го изследвате. Работете неща, които включват анализиране и проучване.“

Този път тишината не трая дълго, защото Ани каза: – Мира, това е точно за тебе. Това си ти. Това е твоята работа в живота. И се обърна към Веселина. – Учудващо е, че тези изчисления показаха за нас – тримата мисията ни в живота, която и ние усещаме. Как става това?

– Става. Пътят ни е закодиран във Вселената – усмихна се Веселина. Калоян също поиска да узнае мисията си. Той седна, разгледа най-напред таблицата, попита нещо допълнително, което Веселина му разясни. След малко двамата направиха изчислението. Веселина обяви: – Калоян Петров е с числото четири: „Трябва да оставите следа след себе си. Действията ви трябва да бъдат с историческо значение, образът ви да се помни от идните поколения. Мисленето ви трябва да е стратегическо, а усилията и поведението ви да са насочени към реализирането на дългосрочни проекти с голямо значение.“

Отново тишина. Добромира гледаше брат си, с интерес и обич: – Калояне, много важна мисия имаш. Мисля, че е за тебе, чака те упорита, всеотдайна работа, творчество...

– Да, така е. Но чак пък поколенията да ме помнят... – усмихна се Калоян. – Аз съм един обикновен мислител, черпещ от познанието на великите мислители. Но ще направя всичко възможно да следвам този път, защото е за мен.

– Трябва да го следваш, лекторе – обърна се Милко към Калоян. – Този път е за тебе.

Анюта побутна Мартин: „Отивай при Весето!“ Мартин сложи ръка върху нейната и каза, че с Весето отдавна са направили изчисление за неговата мисия. Тя помоли Весето да прочете. – Числото на Мартин е едно. Показва амбициозен, пробивен човек, който се проявява най-добре, когато има възможност да демонстрира собствените си сили и да реализира бликащата от него енергия. Тези хора са преди всичко соло изпълнители, независимо в коя житейска област се реализират. Когато работят в колектив,

ярката им индивидуалност ги отличава и обикновено стават лидери в своя кръг. Определящо при избора на професия е самостоятелността, възможностите за лична изява, авторството, както и постигането на висок социален статус, чест и слава. Тяхната задача е да водят, да бъдат лидери, от чиито действия всички се „боят“. Демонстрират кураж и решителност, не позволяват на другите да ги командват.

Анюта веднага реагира: – Аха! Ето го тоя лидер! Личи му на водача. Само, че не разбрах, защо трябва да се боим от този лидер.

– Думата „боят“ не се отнася за мен, а за ония лидери, които изпълзват силата на властта, която им е дадена... Приятели, вие ме познавате...

– Братле, споко – обади се Асен. – Познаваме се от три години, ти си роден за лидер, но не налагаш твоето мислене, виждане, мнение, макар че го изразяваш точно, ясно. Ако някой те разбере – добре, ако ли не, отдръпваш се. Ти си независим, свободен Водолей по дух и душа. Пожелаваме, да реализираш всяка от идеите, които бръмчат в главата ти.

– Весе, интересно, какво показва твоето име, фамилия, плюс фамилията Делчева, взета от рода на бай Милко? – запита Анюта.

Мартин отвърна: – Щом видях книжката, таблицата, аз направих изчисления на всички от нашия род, на приятели... С нейната фамилия Бонева, Весето попада в мисията на дипломат, учител, психолог, медиатор. А с фамилията Делчева – трябва да се грижи за духовния свят на хората, да им отваря очите за наистина цените неща в живота, да им помага...

– Весе, точно това си работила – учителка... Ти си такава и сега! – заяви Анюта, с радостен глас. – А бай Милко?

– Ани, изчисленията показаха, че мисията на дядо е свързана с материалното, със създаването и управлението на блага. И той това е работил в Управлението на горите в Смолян. Той е бил и продължава да си бъде на мястото – Мартин протегна ръка към дядо си.

– Еха! Значи, поръчано ни е какво да правим. Ако не уцелим пътя, по който трябва да вървим, грешката е в нас – рече Асен.

– По време на нашето детство, юношество четяхме книги различни от тези, които сега се четат – рече Милко. – Нямахме и духовно-езотерична литература, не знаехме да си правим хороскопи, но обичахме да гледаме звездите... Слушахме вътрешния си глас, усещахме накъде да поемем. Едно е ясно, като слънчев ден – всеки човек бива насочван какво да прави в живота. Едни улавят това, други се лутат. Аз още от прогимназията исках да отида в София и да уча в Лесотехническият институт.

„Ако слушаме вътрешния глас на душата – интуицията, ако ѝ се доверим, ще направим правилния избор. Вече говорихме за това“ – допълни Калоян. Анюта попита Веселина може ли да вземе книжката, да я преснима в Пловдив, а Мартин ще я върне. „Ани, очаква те приключване на срочка, на дванадесети клас, кандидатстване... Тази книжка е за по-нататък. Засега знаеш най-важното за себе си. По-късно – ще ти я дам.“

Веселина прочете и кратка характеристика на отминаващата 2017 г. – Сборът от цифрите е 10, като се редуцират е 1. Тази единица ни призоваваше през цялата година нещата в живота ни да се раздвижат в много области, призоваваше ни към ново начало, лично значимо – „аз тръгвам“, „започва се“ щастливият избор. Това ставаше благодарение на числото 7 – нова ориентация в пространството, в реалностите, нарастване значението на духовните дейности, голямото изкуство, висшето образование и далечните дестинации – завърши тя. Обходи всички с поглед: Можем да вярваме на числата. Те са живи величини. Казват, че всяко число е живо, разумно същество, което управлява Вселената.

Младежите мълчаха, обмисляйки казаното от Веселина. Първа проговори Анята: „Благодарение на това, което чух, установих, че наистина през тази година поставих някакво ново начало в живота си: по-добро, по-ценно... Тепърва ще си припомням, ще правя анализ...“ След нея всеки добави по нещо за себе си, за възможностите, целите, мечтите, които е имал и доколко ги е постигнал. Общото в споделянето бе, че 2017 г. са почувствали като поставяне на ново начало за развитие и че са постигнали добри резултати. „Ей, приятели, с днешния 28 декември, имаме още четири дни до края на тази година. Можем да поставим някое ново начало, което да развием през 2018 г.“ – Асен улови ръката на Добромира, усмихна се.

– Като съберем числата на 2018 година и ги редуцираме, получаваме числото две – каза Веселина. – Имайте предвид, че настъпващата година има две очи. А всяка година, която има две очи, бди зорко върху делата на хората. Следователно тази година може да ни донесе много радости, но ако не внимаваме, може да ни донесе и много страдания. Асен възкликна: „А така!“ – Веселина добави с усмивка: – Но тъй като 2017 и 2018 са двойка години в събитийен план, те дават възможност на мнозина да разперят криле и полетят. Успешен полет, с внимание навсякъде! Защото се задава и 2020 година, която ще бъде много трудна...

Асен се поклони на Веселина: – Благодарим за напътствията в избора на мисията, пътя, по който трябва да вървим. От името на всички заявявам, че каквото и да става, ще вървим в изборния от нас път с любов, ще изпълняваме мисията с любов. Приятели, да се подготвим за новата година. Той попита Веселина защо 2020 година ще бъде много трудна? Тя се усмихна, нищо не отвърна. – Сигурно, заради двете двойки в нея. Но през 2018 година ще разперим криле и ще полетим! – Асен пак размаха ръце: – Успешен полет на всички!

Среща с баритона и тенора

Асен отиде към радиото, промени станцията. И обяви: Всички ваши любими песни. Класическите хитове по радио едно. И запя: „Ke sera, sera... Каквото ще бъде, ще бъде...“ Ани направи няколко танцови стъпки, улови

Мартин за ръка, припвяйки: „Каквото ще бъде, ще бъде...“ Започна нова мелодия и Асен запя някакво: „У-ла, у-ла, у-ла-ла...“ Анюта му викна: „Пристъпваш като тореадор, къде ти е плаща?“ Асен взе от облегалката на стола розово-червения шал на Добромира, размаха го. „Асен се венча за радиото – каза тя. – Разнася го нагоре, надолу... Да не би през нощта да го оставя на някоя станция?“ „Само ни приспива с тиха, нежна музика, после го спира“ – отвърна ѝ Мартин.

Милко покани момчетата да излязат на двора, да насекат дърва за печките. Калоян, който досега бе вземал участие само в подреждането, пренасянето на дървата, реши да опита и сеченето. Асен му асистираше, даваше същите съвети, които Милко му бе дал. През това време момичетата помагаха на Веселина в обелването на картофи. И трите тихо пееха: „Сладко медено, от слънцето изпратено, от пчелите донесено...“ Аз не съм като Мира по готвенето. Тя умее да прави вкусни ястия, сладки, кекс – каза Ани. – Аз, като готвя понякога, вече ще си пея „Сладко медено“ – има хубава мелодия, образност.“ Добромира уточни, че знае да готви само няколко ястия. Веселина попита какви са, как ги прави.

Добромира не успя да сподели, защото момчетата отвън викаха да излязат. Калоян надникна при тях и каза, че става нещо интересно. Излезе и Веселина. Милко посочи на момичетата съседния двор. Асен държеше в ръце големия петел-баритона, а Мартин малкия-тенора. Момчетата повикаха Мира и Анюта да отидат до оградата. „Ето нашите певци. Искат да се запознаят с вас.“ Асен подкани Добромира да пипне големия петел – беше го прегърнал като ценен трофей. Тя помилва „баритона“, той премига, въртейки глава. Помилва и „тенорчето,“. Калоян направи същото: „Интересно... Приятно усещане, което бях забравил. Като бяхме с Мира деца и прекарвахме лятото на село пипах и петел, и кокошка, и малки пиленца, и куче, и коте, и коза...“ Мартин подканваше Анюта да се запознае с петлите. „Що, за хрумване!“ – тя правеше интересни танцови стъпки ту напред, ту назад, оглеждайки обстановката. „Хайде, Анюта, ела, погали твоето любимо „тенорче“ – подканваше я Мартин. Анюта пристъпи след многократни покани. Тя погали петлето изричайки: „Какви гладки, красиви, лъскави пера.“ Асен я повика да погали и големия петел, но тя отказа. „Виж, колко миролюбиво се е гушнал в мен. Доби съвсем го укроти. Ела, не се бой. Няма да те клъвне, ще контролирам клюна му“ – увещаваеше я той. Анюта каза, че „тенорчето“ ѝ стига. Но се обърна към „баритона“, втренчи немигаш поглед в него и бързо прекара ръка върху петела.

Асен извика „Браво, Анюта!“ Веселина, Милко, съседите, наблюдаваха с усмихнати лица преставлението. Момчетата поздравиха Анюта с успешния резултат от „психологичния тест“. А тя каза, че няма вече да си спомня как я клъвнал един голям петел, когато била малка.

Какво ще правим със Земята?

За вечеря имаше печени картофи, разрязани на половинки, с бучка масло, с домашно приготвена лютеница и кисело зеле. Вратата към малката кухня беше отворена през цялото време, докато се печеха картофите и сладкият мирис бе изпълнил трапезарията, хола. Веселина напомняше да си вземат допълнително масълце, да си ръсват чубрица.

– Много са вкусни тези родопски картофи. Отдавна не съм ял такива сладки, усеща се естествения им мирис.

– Калояне, тук сте от няколко дни. Убедихте се, че всичко, което хапвате е с особен аромат, вкус, защото е чисто, приготвено от добри стопани... – Милко изпъна рамене, оглеждайки всички: – Какво ще правим със земята, която ни дарява с богато многообразие от растителен, животински, минерален и човешки свят? И какво земята ще направи с нас? Огромно, красиво разнообразие, което не можем да обхванем, но малко по малко опознаваме. И как стопанисваме майката земя за всичко, с което щедро ни дарява? Някои хора правят с нея, каквото им хрумне, каквото им се прииска, сякаш те са я сътворили. Това не може да продължава! Отгоре ни гледат как я караме... Милко замълча, оглеждайки всички.

Добромира тихо рече: – Ние обичаме земята. Обичаме я, работим я, посяваме в нея добри семена, пазим я, разясняваме, показваме как се отнасяме с нея. Цялата природа е предметно учение. Тя е видимият, обективният свят, в който влагаме мислите, чувствата си...

– Само че някои хора – не можем да ги наречем човеци – искат да подчинят Природата. И правят с нея, в нея, какви ли не вредни, опасни опити. Земята вече се задъхва... – Милко поклати глава.

– Макар, че през последните години започнаха да се използват възможностите за екологично чисто производство, правят се опити да се ограничи замърсяването, голяма част от човечеството живеят в бездуховност – само и единствено като консуматори на материални, природни ресурси. Условието на земята – каквито сега съществуват, вече не отговарят на Замясълата на Създателя за живот във физическия свят. Програмата за еволюция на човешкия род, за неговото духовно развитие буксува. Извинете за думите, но това е истината, много хора я усещат, виждат – Весето замълча.

– Докога това красиво човечество ще живее неразумно! Стига с тия локални войни, бази, стига с това производство на какви ли не модерни оръжия, а говорят за разоръжаване... Кой от кого се пази и защо? Представете си, тия огромни финанси да бъдат насочени към духовни проекти, опазване на природата, земята. Ние не искаме да живеем с мисълта, че на някои безумци ще им се прииска да използват атомно и биологично оръжие. „Марти, моля те, не споменавай това!“ – Ани, права си. Да разчитаме на разумната половина от човечеството. И на Висши светли сили. Във века на Квантовия преход, те държат под контрол нашето развитие. Всяка ми-

съл като на локатор се появява на космическия монитор и мигновено Висшият разум извършва противодействие на тази агресивна мисъл. Отгоре искат планетата земя да я има, животът на нея да се промени! И това ще стане!

– Освен добрите постижения на сегашната цивилизация, тя е – за съжаление – и цивилизация на лъжа, лицемерие, жестокост. Но от нея един ден няма да остане и помен – с тих глас изрече Калоян. – Въпреки това, в съвременната култура има повишение на съзнанието – хората са малко помилостиви, отколкото по-рано. Повече добри хора има сега. Обаче начините, методите, формите, законите, чрез които хората живеят, не са такива, каквито трябва да бъдат.

– Слава Богу, че Висшият разум все още ни търпи, грижи се за нас – рече Веселина. – Някои казват: „Защо Бог допуска войни, нещастия...“ Той ни е оставил свободна воля, не иска да упражни насилие върху нас и търпеливо наблюдава нашето развитие за добро и лошо...

Настана тишина. Чува се само тиха музика от радиото. Тишината продължи, изпълнена със споделения разговор.

Калоян наруши тишината с думите: – Да, Вселенският разум ни е сътворил, оставил ни е известен процент свободна воля и наблюдава как се развива неговото творение – човека. И не за първи път Вселенският разум се е намесвал в живота на планетата Земя. Имало е катаклизми, потоп, две човешки раси са си отишли, загинали, защото грубо са нарушили еволюционния план на Вселенския разум за нашето развитие.

– Калояне, но някои се мислят за велики творци наравно с Бога. Подвеждат и умни, добри люде. Има много такива примери в днешно време от изобилната информация – рядко остава нещо скрито. И тези велики човечета-творци се хвалят пред цялото човечество за мръсотията, която са сторили.

– Човекът трябва да разбере, че идва на планетата Земя, за да я работи като добър стопанин, да се грижи за нея, спазвайки законите на живата Природа, а не да си измисля свои закони, които противоречат на нейните. Природата сама по себе си е разумна, тя държи отчет за всички наши постъпки – каза Добромира. Вярваме, че на все повече хора съзнанието ще се променя, ще стават по-добри, грижовни за своя живот и живота на земята, природата.

Милко се понадигна от стола: – Така е. Човек не идва на земята да убива безогледно животните, да замърсява водите, да унищожава горите. Гората всичко вижда и всичко помни. Горите, дърветата живеят хиляди години. Те винаги са носили и ще носят мир на людете. Човек не може да подчини живата Природа! Никой не може да надмине природата в нейната работа. Задачата на човека е да подражава на природата, но не и да се конкурира с нея. Въпреки всичко, човек опитва да го прави, но няма да му мине номера, както обичате да казвате вие, младите – усмихна се Милко. –

Учим се от вас. Ние, омъдрялите, се учим от вас непрекъснато, сверяваме си часовника...

– Вселенският разум е този, който следи, направлява всичко, което става във Вселената, в нашата галактика, на малката планета Земя. Той няма да допусне горделивият, тщеславен човек да си играе, да се разпорежда с прекрасно устроеното от него планетарно училище Земя, както си иска. Това няма да стане! – заяви Мартин, с категоричен глас.

– Някъде бях прочел, че ако все пак човечеството замърси повече от допустимото земята, Вселенският разум може да я пречисти с огън – енергията на любовта – да я свие като топка и пак да я разгъне... „Калояне, заедно с нас ли?“ – усмихна се Асен. – С нас, без нас – Той ще реши. „Дано ни осведоми по-рано.“ „Ас, ти си по бягането. Кажй, къде, как ще бягаме?“ „Ани, още не съм го измислил, ще му дойде времето.“

– Ще отпраши на Марс – Мартин потупа Асен по гърба. – Напоследък астрономи, учени установяват, че там има приблизително същите условия на живот, като на земята. Само, че как ще стигнеш до там брат? „Ще се телепортирам.“ – Кога научи телепортирането? „Още не съм, но мисля, да го усвоя.“ – Пожелаваме ти, успех. Ще научиш ли и добрите си приятели?

– Обещавам, ще ви приема в екипа. И всеки, който иска да се запише за обучение. Братле, какво ще кажеш – аз ли да бъде шеф на екипа, или ти? Извинявай за въпроса, ще ти отстъпя – ти си по Космическите работи. Мисля, че все пак си понаучил телепортирането – ходиш по небето, сред звездите. Уж си при нас, а след малко те няма. Изчезнеш от погледа ни, бързо се появиш. Чудим се, това Мартин ли е, или мираж.

– Мила Ануш, – Мартин я прегърна, – сега тук ли съм, до тебе, или ме няма. Може да ме ошипеш, за да се увериш. „В приземяването си отличник. А пък аз отвреме-навреме падам, изгърся се някъде.“ – Всяко падане си има обяснение, но още не съм го проучил – погали я Мартин.

– Преди години даваха по телевизията един филм – казваше се „Седморката на Блейк“. Човеци, като нас, но умееха да се телепортират. Та, който се заеме с това обучение, да ни вземе с Весето – засмя се Милко. – Заедно с вас – петимата, плюс нас – двамата, тъкмо ставаме седморка, като ония от филма.

– Значи, през деня сме великолепната петорка, вечер ставаме великолепната седморка. И ще се телепортираме в леглата – прозя се Анюта.

– Ей, младежи, много ни е хубаво от тези приказки – рече Милко. – Те са като от „Хиляда и една нощ“, но в тях има и много истина, която се прокрадва в умовете, в сърцата ни. Каквото и да става – животът продължава, животът е вечен! И ние сме в този живот. Е, това е най-ценното!

– Да обичаме живота такъв, какъвто е – с неговите противоречия, изпитания, падане, ставане. Да приемаме и различните хора такива, каквито са – изпрати им една добра мисъл и върви напред в твоя си път – каза Веселина. „И на злия, и на простака ли да изпращам добри мисли?“ – изрече

Анюта, махайки с ръка, сякаш да ги отпъди. Веселина я погледна с мил, разбиращ поглед: – Анюта, изпрати им една добра мисъл и ги отмини. Има кой да се занимава с тях. Разбирам възмущението ти. И аз като бях млада, реагирах по същия начин. С годините се промених, разбрах, че както е богата и разнообразна растителността, животните, минералите, така е и с хората. Не мога да съдя никого, че е такъв-онакъв, в този вид, форма, с този ум... Всичко се развива, променя. Говорехме си за прераждане. В следващите животи, може да има развитие. Един Бог знае това.

– Дафи често ми е казвала: Мира, опитвай да намериш в човека поне една негова добра черта. И всякога дръж тази добра черта в ума си. Така ще можеш да се разбереш с него и той с тебе. Така ще можете да общувате, да работите заедно.

Веселина се усмихна и с мекота в гласа изрече: „Кой-каквито мисли изпраща към хората, те се връщат към него – като бумеранга.“ Калоян погледна към Ани с усмивка: „Човекът, като такава форма на съзнание е сътворен да става все по-разумен, светъл, любящ... в безкрайния вселенски път на развитие и промени. На човекът му предстои да стане сътворец на Бога.“ „Ние и сега сме станали донякъде негови сътворци – усмихна се Веселина. – Защото сеем, жънем, събираме плодовете на физическия, духовен и Божествен живот, като непрекъснато се учим, работим, творим, общуваме, обичаме се...“

– Дали наистина Земята ще стане рай, както е казал Гео Милев, както са писали и пишат поети, писатели, пеят певци, музиканти... Анюта се усмихна, издекламира: В очакване трепетно е Вселенският разум, да станем сътворци в неговия замисъл!“ Асен проточи: „Мно-го ще има да ни чака Вселенският разум, докато станем негови сътворци. И дали ще ни чака?“ Мартин отвърна: „Щом ни е сътворил, ще ни чака в еоните...“ „Какво е това – еони?“ „Безкрайното космическо време...“

Обръщението на Сиатъл

Анюта вдигна длан и помахна към всички: – Нали ви казах, че в часовете по биология Мира изтръсваше по нещо интересно, необикновено за живота на земята, растения, животни... С Пеперджиева – учителката по биология бяха станали нещо като колежки. Говореха си извън часовете, разменяха книги, материали...

– Мира от малка е новаторка по отношение на растителния свят, от малка четеше какви ли не книги за този растителен свят. Тя говореше, изказваше и познати, и непознати неща за него – усмихна се брат ѝ. – Даже Дафи – доцентка по „Растителна защита“ се чудеше. Прегръщаше я, питаше Мира откъде ги научава. Тя отвърщаше, че следи новости, или: „Казаха ми го...“, „Кой ти го каза?“ – питаше Дафи, или майка, или аз. А тя, пак така тихичко добавяше: „Една елфа – много красива...“ Или пък: „Едно ангел-

че. “ Ние питаме и за ангелчето, а Мира казваше: „Идва за миг и отлита за миг, като малко сребристо облаче. Или като сребристо око... Понякога е в цветовете на дъгата...”

– Калояне, моля те, стига си разправял за мен. Е, бяхте свикнали с моите феи, ангели, елфи...

– Доби, нали си говорим – така научаваме за всеки от нас, защото сме приятели. Добри приятели – повтори Асен с усмивка, обхождайки всички с поглед. – Доби, извинявай, че ще те попитам: и сега ли те посещават...?

– Тайна. Не казвам – усмихна се Добромира. – Но ако се появят неудържимо при по-важен случай, събитие... – може и да кажа. Съветите им са безценни и приложими, за да изучаваме, разбираме законите на живата Природа. Истинското училище е Природата. Чрез растенията, животните, Слънцето, водата, звездите... човек придобива непрекъснато нови знания, нови идеи... В Природата всичко е съвършено. Като изучава законите на нейното съвършенство, човекът е започнал да ги прилага и ще продължава да ги прилагаме в живота.

Ани каза: – В един от последните ни часове по биология през отминалата учебна година, Мира поиска разрешение да прочете Обръщението на индианския вожд Сиатъл до първия президент на Щатите.

– Мисля, че Сиатъл е наречен на името на този индианец. Наш приятел, летец от София – вече пенсионер, е бил в Сиатъл. Градът е център на въздухоплаването – каза Мартин.

– Какво е това Обръщение? – попита Асен.

– То е отговор на Сиатъл до президента, който ги известява, че желае да купи земите им. Индианският вожд отговаря, че Президентът постъпва любезно, като ги известява, но те знаят, че белият човек ще дойде с пушки и ще вземе каквото поиска – обясни Добромира – Във филмите, които сме гледали, показват това. – Обръщението е послание до белите хора да обичат земята, да се грижат за нея, растенията, животните... Да не забравят мириxa на земята, да виждат нейната красота навсякъде, във всичко...

– Посланието е удивително! Много поезия и мъдрост, предчувствие за съдбата на земята – наследена от белия човек, има в него – каза Анята. – Много харесвам това Послание. Доста пъти съм го препрочитала.

– Намерих го – Калоян вдигна мобилния.

– Моля те, дай го – Ани протегна ръка – Чуйте, какво отговаря Сиатъл: „Но как може да се купи Небето или да се продаде топлината на Земята? Тази мисъл е чужда за нас. Свежестта на въздуха, отблясъкът на водата не са наше притежание – как можете да купите това от нас? Всяка педя земя е свещена за моя народ. Всяко борово клонче, всяко зрънце пясък край брега, мъглата и гъстата гора, всяка полянка, всяка буболечка е нещо свято в мислите и опита на моя народ. Сокът, който дървото изсмуква, носи спомена за народа ни. Ние сме част от земята и тя е част от нас. Ухаещите цветя са наши сестри, сърните, конят, големият орел са наши братя. Канарите, сочните ливади, топлината на мустангите и на човеците – всич-

ко това е част от едно семейство.“ – Анюта спря да чете, огледа всички. Какво ще кажете?

„Добри, хубави думи! И как точно са изказани“ – рече Милко. А Веселина тихо добави: „Звучат поетично, мъдро.“

– Посланието е много дълго, но искам да ви прочета още малко. „Ние благоговеем пред нашите гори...“

Милко прекъсна Анюта: – И ние благоговеем пред нашите гори. Но как да спреш тези, които ги изсичат от глупост, без подбор, за печалби... Те не знаят, че гората всичко вижда и всичко помни. Без гори, ще загинем. Те носят живот, въздух, мир! Казано е: „Възвждам очите си към горите, от гдето ще дойде помощта ми.“ Милко се извини на Ани, че е прекъснал четенето, помоли я да продължи.

– „Ние благоговеем пред нашите гори. Не зная – ние сме направени не като вас. Ние сме други. Като гледаме вашите градове, нас ни боли. Може би, защото сме диви, не разбираме. Трясъкът във вашите градове наранява ушите ни. Що за живот е, ако не можеш да доловиш чуруликането на нощната лястовица, песните на птиците в ранна утрин...“

– Така е. Като отидем в Пловдив и нощуваме в роднините на Весето – блока е на много шумен булевард, аз почти не мога да спя – каза Милко. – Питам ги за техния сън, а те ми казват, че уж са свикнали с шума, но понякога си слагали тапи в ушите. Градовете ни заприличаха на какво ли не: шум и трясък отвсякъде, кафенета, ресторанти, нощни клубове, дискотеки и казина на всяка крачка, банка до банка, аптека до аптека, бензиностанция до бензиностанция, офис до офис, фирма до фирма... Никнат като гъби – едни са добри, ядливи, други са отровни. Слава Богу, че някои бързо пропадат, но други продължават да тровят и хора, и въздуха, и земята... Милко направи знак на Анюта да продължи.

В тази пасаж Сиатъл говори поетично за „озарената вода, която тръпне в ручейте и реките“, за бистрата вода в езерата, за нежния полъх на вятреца, за уханието на въздуха, за тръпчивия мирис на бора... „Въздухът е скъпоценен за нас, защото всяко същество го диша – животното, дръвчето, човекът – той е общ за всички. Белият човек не забелязва въздуха, който диша. Ние знаем, че белият човек не ни разбира. За него всяка част от земята е като друга, защото той е чужденец, той идва нощем и взема от земята каквото му хрумне. Земята не е негов брат, а враг и когато я завладее, той крачи към други земи. Той гледа на майка си – Земята и на брат си – Небето, като на нещо за купуване и плячкосване. Ненаситният му глад ще погълне земята и ще остави само пустиня! Каквато напаст връхлети Земята, ще връхлети и чадата на Земята. Не човекът е създал тъканта на Живота, той е само една нишка в тъканта.“ – Анюта спря да чете, пак обходи всички с питащи очи.

„Удивен съм от тези думи! Те са все едно казани за днес, а не преди двеста години“ – с развълнуван глас изрече Асен.

– Чуйте какво още заявява Сиатъл. Тъжно да ти стане от неговите думи: „Ние не можем да живеем заедно. Не зная – ние сме други. Ние сме диви и мечтите на белия човек остават тайна за нас. Затова всеки ще върви по своя път. Защото ние държим всеки човек да живее така, както сам разбира, както сам желае, колкото и да е различен от нас. Дори белият човек сигурно ще открие, че сме едно. И ще разбере, че тази земя е ценна, трябва да я пазите свято.“

– Но белият човек не е открил, че е едно с индианците. Направил е резерват за тях и там ги е настанил, запознал ги е със сладки ястия, „люти напитки“... – рече с висок глас Асен.

– Да, Сиатъл говори и за това към края на Обръщението, което е публикувано в съкратен вид. „Няколко часа, няколко зими и няма да останат деца да тъгуват над гроба на един народ, който някога бе тъй силен и изпълнен с толкова надежди, както сега сте вие – белите хора. Хората идват и си отиват, както вълните в морето. Но и белите ще изтлеят – може би порано, отколкото си мислят. Продължавайте да мърсите утробата си – една нощ ще осъмнете задушени в собствената си мръсотия. Но при залеза си вие ще бъдете в най-пищният си блясък. Тази прокоба е нашата загадка за вас. Може би все пак сме братя... Ще видим.“

Веселина тихо изрече: „Застрашени сме от самоунищожение.“ И пак така тихо се извини, че е изрекла тези думи.

Всички мълчаха. Пръв заговори Милко: – Този индианец Сиатъл е казал всичко, което важи за нас, сега. Това Обръщение-Послание трябва да се постави във всяко училище, административна сграда... Най-важната задача на всички хора по света е да опазим земята чиста, да използваме природните ресурси разумно, да се ползваме от силата и топлината на слънцето, вятъра, атома...

– В Испания – за разлика от България, използват вятъра за производство на електричество... Пълно е с вятърните мелници на Дон Кихот – засмя се Асен.

– А тук – нашите дремят. Има ги тук-там – каза Мартин. – Кога това красиво човечество – включвам и себе си, ще разбере колко е безценна планетата земя. Тя е уникално планетарно училище, в което идваме много пъти, да се учим на неща, които на другите планети не съществуват. Има извън земни, които много харесват планетата Земя. Правят опити да ни отпратят от нея по различни начини...

– Няма да им минат номерата! Ще ги бием!

– Братле, това да не ти е футболното игрище. Никакви битки – може те да са по-силни. Други тактики трябва да се приложат...

– Вижте, любовта е силата, която държи Вселената, нашата слънчева система. Нали все за нея си говорим, откакто сте ни дошли на гости. Ако все повече хора приемат, пуснат в сърцата си Божествената Любов, нашите умове ще стават все по-светли, сърцата ни ще стават разумни, ще имаме силна воля, благородството ще изпълва душите ни... Ако ние се развиваме

така, Вселенският разум, който следи нашето развитие, винаги ще бди над нас, ще бъде на наша страна, защото той затова ни е сътворил – да станем деца на светлината! – изрече бавно Веселина.

– Имало е атланска, лемурийска раса, които са изчезнали, загинали. Калоян замълча. – Дано, ние продължим да се развиваме, според плана и волята на Твореца.

– Да-а – рече Милко. – На всяка крачка, която правим по земята трябва да благодарим на Бога за слънцето, въздуха, водата... Без живата Природа не сме за никъде. Знаете какво изобилие от жито, плодове... ни дават равнините, долините. А планините?! Те са огромният източник на зеленото богатство, на въздух, енергии... Казано е: „Възвождам очите си към горите, отдето ще дойде помощта ми. Горите ще донесат мир на хората.“ Няма какво повече да река, вие сте интелигентни младежи, участвате в екологични организации... Мартин ни разправи за акциите през тази година в защита на Пирин. Хората вече виждат, знаят проблемите със замърсяванията на земята...

– Бай Милко, винаги има надежда, че нещата ще се оправят, светът ще се оправи.

– Браво на Асен! Правилно – оня, който е работил е доброто. То и сега иде – бавно, но сигурно. То ще управлява света. Няма да се тревожим. Но и ние трябва да работим, да си вършим работата отлично. И винаги да се държим с вяра за надеждата. Защото Божествената сила управлява света. Тя е във всичко. Когато обелите кората на едно дърво, кой го лекува? То само си поправя кората. Даже като го отсекаат, то пониква отдолу – Милко направи жест с ръцете си като растеж нагоре.

„На морската звезда, като ѝ откъснат крака, образува си нов крак...“ – каза Добромира. „Наистина! Тази морска звезда е по-умна от човека. Що хора загазват – остават с една ръка, или с един крак, с едно око... Ако можеха да си направят...“

– Асене, могат – отвърна тя, – дадено ни е, но засега само малцина успяват. Защото „човешкият организъм е саморегулираща се, само очистираща се и само оздравяваща се система“. Цитирах руския академик Павлов – физиолог и психолог, носител на Нобелова награда. Но и други учени казват това. – Добромира се усмихна: – След време, ние ще можем да моделираме тялото си... Това е в далечното бъдеще.

– В онова бъдеще, когато човек няма да държи в ръцете си оръжие, окото му няма да гледа със завист, алчност... – изрече Веселина. – Засега да се учим на благодарност към Твореца, към нашите клетки, удове-части, системи, на които е дадено да се само възстановяват, ако имаме положителни мисли, чисти чувства и желания, ако вършим добри дела.

– С отрицателните мисли, чувства и постъпки ние наистина пречим, бъркаме работата на нашите клетки, удове и системи. Това доказва съвременната наука, доказва го и животът, който водим – рече Добромира. – Медицината е доста напреднала, прави изкуствени ръце, крака, стави,

очи... Но само малцина са тези, които успяват да възстановят по естествен начин изцяло повредена, или отнета част – Мира замълча.

– Да ви кажа истински случай с един мъж от Пловдив – показвала съм го на Милко. Като млад, той тръгнал да убива някой си... Пада от автобуса, щял да бъде прегазен, но се отървал – отрязали му дясната ръка до рамото. Този човек е вече на нашите години – често седи на един от подлезите в Пловдив. Разказвал е тази история от своя живот на съседни, приятели, непознати. Винаги завършва краткия си разказ с думите: „По-добре, че изгубих ръката си, с която исках да убия един човек, отколкото ако бях го направил.“

– Значи, да си пазим добре и крачката, и ръцете, очите... – занарежда Асен. – Само за добро да ги пускаме в действие, като държим в ума си положителни мисли, а в сърцето – хубави, чисти чувства и желания. – С привичния си театрален жест, той положи ръце върху лявата част на гърдите.

– Брат, пожелаваме да си пазиш и крачката, и ръцете, и главата за добри дела, но много футболисти получават сериозни травми по цялото тяло... – рече Мартин.

– Братле, и при другите видове спорт се случва това. Хайде, да сме-ним темата. Говорехме за земята... – Всички се умълчаха, премисляйки казаното, споделеното.

– Да, говорехме за майката земя – каза Добромира. – Съзнанието на все повече хора се пробужда. Чистят не само своите тела, къщи, градини, улици, но почват да чистят и своите мисли, чувства, дела. Все повече хора почват да гледат на земята, като на нещо живо, обикват я, правят, каквото могат за нея. Други – изучават законите на природата валидни, приложими за всичко в нашия живот. Без тях, не можем да живеем.

Милко обходи младежите с поглед и рече: „Аз съм и за новите технологии, и за компютри, и за изкуствен интелект, но всичко това да се използва разумно, с мярка. И преди всичко за здравето, за истинския прогрес на човечеството. Чудя се какво ни очаква с новите технологии.“ Калоян отвърна: „Прогнозите са, че ще се превърнем в информационно общество.“ Милко поклати глава: „Ясно. Ако рекат да ни сложат импланти, или някакви други щуротии, на какво ли ще заприличаме? Няма да има нито Асен, нито Анюта, Калоян...“

Милко стана рязко от стола, отиде в хола. Застана с гръб, загледан през прозорците в тъмнината. Обърна се и тръгна към тях, с втрещен, немигащ поглед. Повдигаше рязко колената си издавайки писукане. Асен погледна към Веселина, питайки безгласно какво става. Тя се усмихна и тихо отвърна: „Малко театър...“ Милко стигна до стола, седна и попита: „Е, така ли ще изглежда човекът? Ще се хване под ръка с робота, с изкуствения интелект и ще заприлича на него“ – той отпи от чая, изпъна широкия си гръб, кръстоса ръце пред гърдите.

– Бай Милко, благодарим за представянето – каза Асен. – Не щем да приличаме на това, което изигра. Няма да се дадем на някои зловредни умници-хитреци...

– Искаме да бъдем все така живи, емоционални, с ум, сърца, които бият в ритъма на слънцето, на Космоса, да се изпълваме с любов и обич, да даряваме любов и обич, прегръдки, усмивки, песни, музика, танци... – размаха ръце Анята.

– Така! Разрешихме вълнуващите ни земни и космични въпроси. Ако ви се е приспало, отивайте да лягате, че утре ви очаква слънце, ясно небе – Милко стана от стола.

Мартин извести, че утре ще бъдат цял ден на Пампорово заедно с приятелите от Момчиловци. „Имаме среща с тях на площада в девет часа. След закуска, веднага ще тръгнем.“

Като излязоха навън, небето се беше прояснило, виждаха се звезди. Младежите постояха, обгърнати от тишината на планината, дишайки чистия въздух. „Марти, кога ще гледаме звездите с телескопа?“ „Утре вечер. Вярвам, че небето ще бъде чисто, пълно със звезди.“ Разделиха се по стайте, пожелавайки си „Лека нощ, добри сънища“, а двойката – Мартин и Анята си подариха кратка целувка.

ГЛАВА 6

Предсказан изгрев

„Пейте, милички, пейте – промърмори Анята, слушайки кукуригането на петлите и се обърна по гръб. Раздвижи тялото, отвори очи и погледна към прозореца. В тъмнината се вплитаха ивици от уличното осветление, от лампичките поставени на двата бора. Взе телефона, който стоеше на нощното шкафче. Беше 6.15 часа. Пак се беше събудила половин час преди алармата. Добромира също се раздвижи. Анята я поздрави с „Добро утро.“ „Ще бъде добро, ще има слънце, ще бъде красив, прекрасен ден.“ – отвърна Мира. „Много си сигурна!“ „Сигурна съм, защото като се събудиха, го видях. Отначало небето беше замъглено-розово, със сиви облачета. После те се разпръснаха като ветрило и сред тях блесна ярко слънце. Сивите облачета избледняха и цялото небе на изток светна... „ Анята се опря на възглавницата: „Мира, колкото си реалистка, толкова си и фантазьорка. Но наистина виждаш разни неща и на яве, и на сън. Аз ставам, ще включа духалката. И ще бъде първа в банята тази сутрин.“

Анята се върна в стаята доволна и съобщи, че докато е била в банята, Мартин почукал на вратата, но тя не му отговорила. Като излязла, той ахнал: „Анята, нима това си ти!“, прегърнал я набързо, защото много му се пишкало. Както всяка сутрин момчетата ставаха по-рано, използваша банята, тоалетната при спешна нужда и слизаха на първия етаж, където беше

банята-сауна – там се дооправяха. През тези дни те не се бръснеха, бяха решили това да оставят за последния ден от старата година.

Както всяка сутрин Асен беше на двора и правеше своите упражнения. Поздравиха го с обичайното: „Добро утро! Светло утро!“, поглеждайки на изток. „Светло, слънчево ще бъде днес! – Асен ги прегърна през раменете, поведе към къщата. – Станахте много точни. Всяка сутрин слизате в седем и тридесет.“ Влязоха в топлия хол, изпълнен с уханието на билков чай и апетитен мирис на препечени филийки. Милко отвърна на поздравим с обичайното: „Заповядайте момичета, да украсите масата. С тези розови блузи сте като розови цветя. И моето Весе ще цъфне след малко при нас – вече направихме закуската.“ Анята отвърна: „Днеска сме с розови блузи, защото петък е ден на планетата Венера, на любовта.“ Асен веднага откликна на нейните думи: „Еха! Значи, днес ще бъдем много любовни!“ Мартин посрещна Анята опирайки носа си в нейния, отмести стола, за да седне. Добромира надникна в кухнята, попита с какво да помогне. Веселина правеше сандвичи. Каза, че вече привършва: „За всеки ще има по три – цял ден ще бъдете на Пампорово, ще огладнеете. Занеси каната с чая, лимони, мед, чаши, масло, сирене... на масата.“

Както всяка сутрин – всички пиха топла вода, чай с лимон, джинджифил, мед. Мартин извести: „В девет часа трябва да бъдем на центъра, приятелите ще ни чакат и заедно ще потеглим за Пампорово. Нямаме време за много приказки, както другите сутрини. Важното е да закусим добре. А сега, да посрещнем слънцето.“

Излязоха на терасата на втория етаж. Заревото беше голямо, обхващаше целия изток в замъглено-розов цвят със сиви облачета. През ума на Анята мина мисълта, че Мира точно такава беше описала небето преди изгрева. Тя се опря на рамото на Мартин, подръпна ръкава на якето му и погледна часовника-хронометър. Показваше осем часа и пет минути. „Марти, ти ми каза, че слънцето ще изгрее в 7.56. А още го няма.“ Той посочи с ръка: „Днес има и малки сиви облачета, които му се пречат, но слънцето ще дойде. Ето, идва, идва!“ Слънцето блесна ярко и Мартин вдигна ръка за поздрав. Същото направиха и всички останали, а Веселина пак запя: „Изгрява слънцето, праща светлина, носи радост за живота тя.“ Асен разтвори широко ръце, сякаш прегръщаше светлината: „Каква беше тази чудновата картина от розов цвят и синкаво-сини облачета! Как се пукаха, разсипваха...“ Анята притисна тяло в тялото на Мартин: „Като изгряваше слънцето, сърцето ми трепна. Такова нещо ми се е случвало само няколко пъти, когато съм била много притеснена, ядосана, или щастлива.“ Мартин я целуна по челото: „Радвай се, някое слънчево същество те е харесало.“ Веселина прикани: „Да слизаме, чака ви закуска, каквато нашите предци често са яли, а и вие сигурно сте опитвали.“

Мартин постави на масата голяма купа, от която се носеше апетитен мирис. Асен надникна: „Златиста смес на големи бучки. Какво е това?“ Веселина донесе тава, пълна с гладка смес, в същия жълтеникаво-кафени-

кав цвят. „Заповядайте на качамака. И в купата, и в тавата е един и същ по състав и вкус – различава се само по формата.“ Тя показа на всички един тънък конец. Приведе се към тавата и започна да „реже“ с него гладката втвърдена смес, подканвайки всеки да си даде чинията. „Намазвайте обилно с масло, хапвайте със сирене. Сложете си и от другия вид качамак – на бучки“ – нареждаше Веселина.

Този път Анюта изпревари Асен в изказване мнение за поредното ястие, което хапваха, откакто бяха на гости. „Весе, много е вкусно! Такова нещо ям за първи път. Как ги правиш тези закуски, ястия?“ Асен отвърна: „Весето прави всичко с любов и песен, затова е толкова вкусно.“ Милко обясни, че качамака е направен от царевични зърна, стрити между два кръгли камъка, които се въртят подобно във воденица. Съсед е направил такава съоръжение и на него мели царевичата, за да храни животните.

След закуска отидоха да се облекат, приготвят, изнесоха раниците. Веселина бе напълнила еднолитровите термоси на момчетата и половин литровите – на момичетата с ароматен чай. Тя подаде на Асен голям пакет: „Отговаряш за храненето. Имате по три сандвича и по едно парче от вечерашния кекс.“

На писта „Стойките“

Точно в девет часа Мартин спря на площада. След няколко минути пристигнаха и момчиловци. Поздравиха се, отваряйки прозорците и Мартин потегли пръв. Пътуваха в слънчево настроение и мълчаливо затишие. Снегът – натежал върху планината, гората, блясъкът на светлината пораждаха в тях най-различни мисли, усещания. Те, които обичаха да си говорят, сега повечето време мълчаха, гледайки навън.

Паркираха автомобилите на Студенец. Влязоха в ски-гардероба, където работеха мъжа и младежа от Момчиловци. С опитността придобита от двата дни, момичетата се справиха по-бързо с обуването, закопчаването на обувките, поставянето върху ските. Приятелите от Момчиловци ги изчакваха до лифта. Пожелаха им приятно каране, срещи по пистите и отлетяха. Мартин каза: „Да си вземем карти за лифта. Ще направим две спускания надолу – по зелената писта. После ще ви заведе другаде.“

„Хайде, да загреем!“ Мартин приклякаше, правеше малки завои. Като спираше, поглеждаше ги с усмивка и припяваше: „Мога да постигна, що желая, във живота всичко се постига.“ Следваха го със спокойна увереност и приятност. „Сигурно, защото почнахме да припяваме като Мартин: Мога да постигна, що желая“ – имитира го Анюта. Асен се шегуваше с момичетата, казваше, че на завоите много хубаво се „надупвали“. Анюта му отвръщаше: „Внимавай, с твоето дупе. Много си се засилил, няколко пъти подмина Мартин.“ „Братлето ме пусна – знае, че имам нужда от време на време да се почувствам пръв.“

След двете спускания по зелената писта направиха малка почивка на Студенец. Мартин поръча да си вземат раниците от гардероба. Като се върнаха, до лифта се появиха приятелите от Момчиловци. Поздравиха се, зарадвани от срещата. Мартин извести: „Отиваме всички заедно на писта Стойките. Сядаме на лифта към върха.“ Асен извика: „Ура! От както сме дошли, си мечтаем да стигнем до върха. Да погледаме света от 2000 метра.“

Петорката от момчиловци – разделени по двама и трима, бяха първи на лифта. Мартин и Анюта седнаха заедно. Той беше взел и сноуборда. След тях, на четири местната седалка – Добромира седеше между Асен и Калоян. Лифтът ги понесе нагоре – към върха и небето. Асен непрекъснато се възторгваше, показваше с ръка наоколо – докосваше Мира, обръщаше леко лицето ѝ в една, или друга посока. Калоян бе свалил слънчевите очила и примижал изрече: „В Германия съм карал ски, но Родопите имат друго излъчване, направо обаяние, нямам думи да го изразя...“

Мартин и Ани се обърнаха няколко пъти към тримата, изпратиха им въздушни целувки. А те получиха от Симона – седяща пред тях заедно с Христо. Анюта не се сдържа: „Марти, Симона е много емоционална. Ще приема, че целувките, които изпраща не са само за теб, а и за мен.“ Мартин се разсмя и я целуна, точно когато Симона се обърна към тях.

Асен отбеляза, че този лифт се движи по-бързо, отколкото другия, който ползваха. Най-горе – Калоян и Асен отскочиха сами от седалката, а Добромира прие помощта на обслужващия лифта. Младежите постояха на връх Снежанка откривайки нови гледки. Мартин им посочи в далечината на юг – Рила и Пирин. А на север – Стара планина.

Асен запя: „Високи, сини планини, реки и златни равнини, небе по-нежно от коприна, това е моята родина. Как беше по-нататък?“ Добромира се усмихна, запяха: „Обичам те земя голяма, тъй както си обичам мама. Тук мила ми е всяка птица и всяка мъничка тревица.“ Асен каза, че майка му обичала да пее тази песен. „Като отидохме в Испания, пак продължаваше да я пее. Казваше ми: Асене, ние си обичаме Родината, но обичаме и цялата земя. Сега живеем в Испания, тя е част от земята. И всички държави са част от земята.“

Огледаха кулата на върха, питаха Мартин кога е построена, как изглежда отвътре. Той каза, че следобед ще влязат в нея. Заобиколиха кулата от западната ѝ страна и се озоваха на писта Стойките. „Ей там, долу – посочи Мартин – е село Стойките. Готови за спускане. Аз ще карам пръв, няма да бързам, да се запознаете с пистата. По сложност, тя прилича на зелената. Затова и на нея казват – туристическа. С опитността, която вече имате, ще се справите добре.“

Караха след Мартин, с едно ново, приповдигнато настроение, усещане. Пистата минаваше през гората, някъде се озоваваше и под лифта. Имаше места с лек наклон, другаде – по-стръмни. След това първо спускане Мартин ги остави. Групата продължи да кара с тяхното си темпо и мяра. Калоян ги изпреварваше, но най-долу ги изчакваше. При третото спускане

– някъде по средата на пистата, Мартин се появи при тях. Попита как се чувстват. Момчетата казаха, че се нуждаят от почивка, а момчетата, че са огладнели. Анюта погледна часовника на Мартин: „Тринадесет часа и петнадесет минути. Намери ни едно закътано място...“ Той ги поведе, караше бавно, оглеждайки наоколо. „Ето, тук!“ – посочи едно място между боровете, огряно от слънцето. Мартин и Асен поутипкаха снега със ските и казаха: „Заповядайте.“ Добромира извади от малката си раница седалката в цветовете на дъгата. Калоян и Асен седнаха върху дъждобраните. Мартин извади от своята раница две седалки – за себе си и Анюта. Пиха чай от термосите, изядоха сандвичите, приготвени от Веселина, с неизменната благодарност към нея. Момчетата изядоха и парчетата кекс от ябълка и тиква, а момчетата ги оставиха за после. Проявиха единодушие, че ще направят кратка почивка. Добромира се отдалечи малко от групата и седна. Всички се отпуснаха в мълчание под топлите лъчи на слънцето.

Къде са тези дъги ?

Тъй като Асен не можеше да седи неподвижен повече от пет-шест минути, започна да поглежда към останалите. Калоян и Мартин седяха спокойно, закрили очи, чела, с широки слънчеви очила. Анюта бе затворила плътно очите си, положила длани върху коленете. А Добромира бе примижала, отпусната в блаженство. Асен докосна Анюта: „За какво си мислиш?“ Тя отвори за миг очи и пак ги затвори, без нищо да му отвърне. „Щом ти не искаш да ми кажеш, ще попитам Доби. Тя лежи с полуотворени очи. Сигурно вижда нещо.“ Ани го погледна: „Вижда нещо специално. Не я закачай!“ Асен тихо попита: „Какво е това специално? Искам и аз да го видя.“ „Не можеш!“ – Анюта затвори очи. „Брей!“ – измърмори той. „Брей, мрей – това е положението.“ – рече тихо Мартин – Брат, не можеш да видиш това, което тя вижда.“ – „Сигурни ли сте?“ – Асен стана.

Примъкна се леко към Добромира. Тя продължаваше да седи неподвижно, с примижали очи. Асен я докосна по рамото: „Доби, как се чувстваш?“ „Много добре“ – отвърна, без да помръдне, с примижали очи. „Анюта каза, че виждаш нещо специално... Какво е то?“ Леката усмивка върху устните ѝ разцъфна като цвете: „Виждам цветовете на дъгата.“ „Как ги виждаш – няма дъга.“ „Но има слънце – Добромира отвори очи. – Щом има слънце, може да се видят.“

Асен я гледаше право в очите, с усмивка и любопитство: „Ще ме научиш ли и аз да ги виждам?“ „За това е нужно време, съответна настройка... Но щом искаш, може да опиташ. Притвори очи, колкото да пропуснеш от светлината. И започни да мислиш, че виждаш цветовете на дъгата... Искане време, концентрация...“ Асен седна, постави ръце върху колената си, примижане. Според часовника на Мартин, който бе засякъл експеримента, бяха изминали седем минути, но Асен продължаваше да седи все

така неподвижен, с примижали очи. Калоян поглеждаше Мира, сочейки с усмивка към Асен. Ани побутваше мълчешком Мартин, сочейки часовника му. След десетата минута Асен отвори очи, размаха ръце: „Къде са се скрили тия цветове! Виках ги, виках, но така и не дойдоха. При това не бях сигурен как изглеждаха цветовете в дъгата, как са подредени?“

– Най-отдолу е червеният – цветът на живота, след него е розовият – цветът на любовта, после е оранжевият – на здравето, който преминава към жълто – цветът на знанието, на мъдростта. „Еха! Доби, виждал съм много дъги, но не съм знаел кой цвят за какво е. Давай по нататък!“ След жълтият, е зеленият – на развитието, растежа, успеха, над него е синият – на истината, вярата... А най-отгоре на дъгата стои виолетовият цвят на силата, същевременно на великодушие, милосърдие, щедрост. „Доби, така ли виждаш подредени тези седем цвята!“ – Понякога припламват по два, три цвята. Виждам и седемте, като трептящи лъчи от светлина. Сред тях има много мънички светли кръгчета, с точица в средата. Те също трептят, танцуват сред цветните лъчи.

– Тези кръгчета с точица в средата са като астрологичния знак на слънцето – каза Мартин. „Леле! Сложна работа! И вие ли ги виждате?“ – Брат, стига си питал. Още не сме се научили, както на Мира ѝ се отдава. Но правим опити. Асен попита Мира, откога вижда цветовете, ей така...

– Ас, престани да разпитваш Мира. Съкровения неща не се споделят току-така и с всеки. „Анюта, аз „всеки“ ли съм?“ – Ас, не се впрягай! Ти си най-добрият ни приятел.

– Стига сте се разправяли! – усмихна се Мира, обърна се към Асен: – От малка виждам цветовете на дъгата.

Калоян погледна Добромира, тя му кимна с глава и той заговори:

– Ние с Мира обикновено прекарвахме лятото в селото до Пловдив при Дафи и дядо Добри – родителите на нашата майка, която е пловдивчанка. Или ходехме при баба Христана и дядо Йоло – родителите на нашия татко. Селото се намира в северозападната част на България близо до Дунава. Никога няма да забравя, когато за първи път видяхме реката...

– И аз! – прекъсна го Добромира. – Селото е на около шест километра от Дунава. Един съсед на баба и дядо ни натовари на каруца. Можехме да отидем с автомобил до някъде и после да продължим пешком, но предпочетохме каруцата с два коня, които много ни обичаха, защото и ние ги обичахме – усмихна се тя. – Минахме през градини извън селото, през едно пресушено блато и Дунава се показа. Испитах голямо вълнение като видях тази голяма, широка река с огромни тополи по брега, отблясъкът на водата, която течеше бавно, с малки вълнички, близък остров, рибари в една лодка – ние ги поздравихме и те ни махнаха, нещо извикаха...

Асен се изправи и високо запя: „Тих, бял Дунав се вълнува, весело шуми. Бум! И Радецки гордо плува по златни вълни. Бум!“ „Брат, пополека, от това „бум“, да не гръмне нещо“ – рече Мартин. „Обзе ме вдъхновение. Не съм виждал Дунава.“ „Асене, след река Марица, Дунава ми се

стори величествен, път към света – каза Калоян. – Влязохме отстрани, на плиткото във водата, дядо ни изми краката, а баба – лицата. Никога няма да забравя чувството, което изпитах от досега с водата, реката... Баба Христана и дядо Йоло бяха учители в селото. Имаше голямо училище, деца, сега училището е закрито. Малкото деца ходят в съседното по-голямо село. Чуваме се с баба и дядо, разговаряме често по телефона от Германия, поздравихме ги за Рождество Христово. Обичам моите предци – интересни, добри, умни хора са били.

– Баба Христана ми е показвала снимки от различни периоди на живота ѝ. Тя е учила гимназия в Оряхово. Впечатли ме, че на снимките, които са ѝ подарявали нейни съученици са писали: „За спомен на Душата.“ Така са ѝ казвали – усмихна се Добромира. – Извинете, че се отдадохме с Калоян на тези спомени. Когато съм в северната част на България ме обхващат особени чувства, мисли, вълнения... По-различни от тези, с които живея в южната част.

Мартин каза: – Не случайно Стара планина разделя като меридиан България на северна и южна... Но това е друга тема.

– Асене, питахте ме от кога виждам цветовете на дъгата. Свързано е с нашата прабаба Ангелина – вече си отиде... Тя по цял ден работеше в градината, в къщи, четеше ни приказки, искаше и ние да ѝ четем.

– Мира обичаше да слуша прабаба какво ни казва, приказва, беше все около нея. Обичаше и да я следва, да наблюдава какво прави, как го прави. – Калоян се обърна към Мира: – Помниш ли каква „лютика“ ни правеше тя? Печеше чушки и лук на двора върху тенекия. Когато привършеше с тях и силата на огъня намаляваше, опичаше и няколко домати. Обръщаше ги ту на едната, ту на другата страна, пазеше ги, да не се спукат. Мира ѝ помагаше в обелването на чушките. Баба Ангелина ги слагаше в дървен хаван и ги счукваше. После ги изсипваше в голяма „пръстена“ паница, смесваше с печения лук и домати. Поливаше ги с няколко лъжици олио, което правеха в маслостойката в Кнежа. То беше гъсто, с наситено-жълт цвят, приятен аромат и „много блажеше“ – казваха му шарлан. Прабаба ни сипваше поотделно в панички – събирахме се и с братовчеди – топяхме с пръсти от лютиката с парченца питка... По-вкусно нещо от тази северняшка лютика не съм ял!

– Посмали малко-засмя се Асен. – А родопските вкусогии, с които ни гощават, откакто сме тук, а манджите на моята мила баба Ана...

– Нашето подсъзнание, нашите клетки пазят вкусове, спомени, опитности... – прекъсна го Добромира. – Баба Ангелина винаги лягаше за кратка почивка на обяд върху една черга, която постилаше на шарена сянка под голямата ябълка, или под голямата круша. И на нас постилаше черга, подканяше да си починем от игрите и след като бяхме обядвали. Понякога ние заспивахме, но тя никога не спеше. Полежаваше, като придърпваше забрадката до очите си – оставяше само един малък процеп. Дишаше леко, много леко, почти не се чуваше дишането ѝ. Тази почивка сигурно траеше

около половин час. Отмяташе забрадката, сядаше и винаги казваше: „Цветовете пак дойдоха: червени, розови, жълти, зелени, сини... Щом ги видя, много бързо си почивам, идва ми отново сила за работа.“

– Баба Ангелина всеки път повтаряше тези думи – рече Калоян. – Аз я питах как вижда цветовете. Тя отвръщаше с усмивка: „Ами така: идват един след друг, като цветовете в дъгата.“ Мира обичаше да ляга до баба Ангелина, долепяше се до нея. Един ден тя си поиска забрадка. Прабаба ѝ даде малко, бяло забрадче, с такива – момичетата в селата прибираха косите си. Мира легна до нея, прилепи се до нея, придърпа забрадчето до очите. И двете утихнаха. Аз седях до тях, гледах ги – не помръдваха. По едно време Мира се разшава, отметна забрадчето от очите си, извика: „Бабо, видях цветовете...“

– Прабаба ме прегърна, целуна по челото, бузите и ми рече: „Чедо, пожелавам ти, да гледаш цветовете цял живот. От сутрин, като изгрее слънцето, докато залезе. Притваряш очите си, пускаш в тях малко от светлината и цветовете идват. Можеш да ги виждаш и в капките роса, и в клоните на дърветата...“ – Добромира се усмихна: – Оттогава, до сега виждам цветовете с лекота. Прабаба ли ми помогна, някой енергиен ангел ли, който стои зад съответния цвят. Дафи има една книжка „Завета на цветните лъчи на светлината.“ Уча се от това, което е написано в нея. Цветовете ни са дадени да ги използваме за трансформация на нашите състояния, здраве, творчество, успех, любов, придобиване на добродетели, усилване на вярата, силата ...

– Асен положи ръка върху рамото на Добромира: – Сега хората ходят на разни курсове, медитации... Кой е учил прабаба ти Ангелина на тази релаксация, медитация? „Било ѝ е дадено, защото е обичала слънцето, светлината – усмихна се Калоян. – Така се е научила да ги прилага.“

– Медицината вече прилага лекуване чрез хромотерапия, цветолечение – допълни Анюта. – Една съседка в Тракия си купи десетина призми. Нареди ги на перваза на прозореца, покани ме веднъж, погледахме цветовете. Поръча и аз да си купя: „Хем е полезно за здравето, хем е забавно.“ Но Мира си вижда цветовете без да се нуждае от призма. И когато си поиска. – Анюта се обърна към Мартин: – Видяхме, че и Весето е закачила на пердетата в хола малки стъклени призми. Той отвърна, че е купил призмите от Пловдив. И заедно с Весето са ги сложили наскоро върху пердетата. „Вижте, приятелите от Момчиловци се спускат – Мартин посочи към пистата. – Христо е пръв, а след него Симона. Bravo!“

– Да ви кажа как Дафи откри получаването на дъгички от цветове без призма – каза Добромира. – През лятото, на село, тя пълнеше с вода от чешмата кофи, легени и ги слагаше на двора, да се грееят на слънце. С тази слънчева вода ние се обливахме вечер, вместо с вода от бойлера. Дафи поставяше на перваза на прозореца и буркани с вода да се грееят на слънцето, от която пиехме през деня. Под перваза имаше етажерка, на която слагаме най-различни неща. Един ден тя ме повика от градината, където ра-

ботех: „Идвай бързо! Ще видиш нещо...“ Сред нещата поставени на най-горния рафт на етажерката се мъдреха три късички цветни дъги. Бяха се образували чрез отразената светлина от водата в бурканите. Часът беше около десет сутринта. Дафи се чудеше, как не сме ги забелязали досега. Почнахме леко да местим бурканите и дъгичките също се разместваха. Показахме явлението на дядо Добри, на съседите. Те също си поставиха буркани с вода на перваза. От тогава всяка сутрин дебнехме появяването на дъгичките, според часа, в който слънцето потапяше лъчи във водата.

– Знаем, че дъгата се получава вследствие пречупване на светлината. Някои хора, като Мира улавят с очите си това пречупване на светлината – рече Мартин. – Преди потопа дъгата не е съществувала, понеже водните капки не са били диференцирани, не са могли да я образуват. Още едно доказателство, че всяко нещо се случва на точно време и пространство в развитието на еволюцията – земна и космична.

– Ясно. Следователно явяването на дъгата е едно явление, когато спектърът се е проектирал на земята – допълни Калоян.

– Така излиза. Брей, че сте умници! – Асен се изправи.

– Брат, учим се от умните хора. Първият цвят в дъгата – червеният, е с 400 билиона трептения в секунда... „Не може да бъде!“ – Брат, може! А виолетовият цвят има 800 билиона трептения в секунда. Те са много мощни, защото имат по-къси вълни – отвърна Мартин и се обърна към Анюта. – Както в музиката има октави, така и цветовете имат много октави. Първата октава е на физическия свят. Другите са в невидимите светове. Тяхното въздействие е от по-висш характер. Понеже в тях има и разумни духовни сили, те действат върху човешкия психически живот – влияят върху нашето съзнание, ум, сърце.

– Марти, това с въздействието на цветовете от дъгата, е в хармония с въздействието на музиката. Има музика, която въздейства физически, има музика, която идва от божествения свят – изрече Анюта на един дъх.

– Да, това е доказано. Червеният цвят е носител на живота – прави човека активен, възбуден. Когато човек е анемичен, сърцето – слабо, трябва да употребява червени предмети, червени дрехи... – каза Добромира.

– Доби, нито съм анемичен, нито сърцето ми е слабо – засмя се Асен, – но много харесвам червения цвят. Сигурно, защото съм зодия Овен, свързан съм с Марс...

– Ас, престани да ходиш облечен само в червени дрехи. Ти си направо турбина за енергия! – Анюта го тупна по гърба. – Почни да си слагаш дрешки и с други цветове.

– Много харесвам и синия цвят. Имам сини тениски, блузи... Виж! – Асен разкопча якето си. – Днеска съм със син пуловер на бели ленти. „Улучил си – в петък е препоръчително да се носят светлосини, или розови блузи, дрехи. Ние с Мира сме с розови блузи.“ – Забелязахме ви с бай Милко още на закуска, че сте като розови цветя. Ти каза, че днешния ден е на планетата Венера, на любовта. „Затова ли от сутринта непрекъснато

тананикаш: „Това, това, това, това е любовта, това, това, това, това е обичта...“ – Ани, изпя го по-хубаво от мен. Но аз дадох идеята. Откакто сме на пистата, все за любов си мисля. Чакам специален знак, любовен знак. „Продължавай да чакаш и ще го дочакаш“ – Ани посочи към Мира.

– Когато червеният цвят е по-блед и преминава към розовия, изразява любовта – усмихна се Добромира. – Когато любовта се издигне до повисша форма, тя се изразява чрез синия цвят. А най-висшата, Божествена-та любов се изразява чрез белия цвят. Тогава аурата на човека става бяла.

– Трябваше днес да си сложа розова блуза, но нямам такава – засмя се Асен. – Доби, виждаш ли аурата на хората? „Понякога... – отвърна уклончиво тя. – Виждам аурата на дърветата, цветята.“ – По-лесно ли е да ме научиш на това? – Тя отвърна: „Всеки, който обича светлината, слънцето, земята, растенията... може да се свързва с тях.“

Мартин се изправи. – Ей, приятели, улежахме се. Хайде, на лифта! – той пхна краката си в сноуборда.

Добромира погледна Асен, протегна ръце към него. Той я хвана през кръста, изправи, притисна до себе си. Тя притихна в прегръдката му. Цялото ѝ същество се сля за миг с неговото. Той почувства това. Сякаш двамата бяха едно. Този миг щеше да остане завинаги в тяхното съзнание.

Сцена на ревност

Петимата излязоха от закътаното място на пистата и се спуснаха. Мартин отлетя, но в края на пистата ги чакаше заедно с Росица. Тя каза, че кара по-бавно, затова се разминава с групата от момчиловци, които са отишли на другите писти. Всички заедно застанаха в една редица за шест седалковия лифт. Докато пътуваха към върха, се бяха умълчали. Добромира – седяща между Асен и Калоян с притворени очи, се чувстваше щастлива от присъствието на двамата до себе си. „От брат ми иде вълна на обич, с която сме свързани от раждането. От Асен – вълна на обич, каквато не съм усещала досега“ – мислеше си тя. „Приятели, как може всичко наоколо да е толкова красиво! – възкликваше Анюта на пресекулки. – Невероятни гледки!“

Мартин вдигна предпазната рамка: „Пригответе се за слизане. Чао. До скоро. Ще ви се обадя.“ Калоян, който обикновено следваше Мартин, се бе заговорил с Росица. Асен простря ръце върху раменете на Ани и Мира: „На стадиона може да съм сред първите по спринт, но на ски трябва да внимавам. Пред вас, или след вас, мили госпожици?“ Петимата почнаха да се спускат. Караха умерено, спираха за малко, разменяха по някоя дума, закачка. Споделяха, че тази писта им харесва, карат спокойно, с удоволствие. Като пътуваха с лифта към Снежанка, телефонът на Асен запя. След минута съобщи, че Мартин е поръчал да го чакат на върха.

Седнаха на дървените пейки около масата пред един от павилионите, поръчаха по чаша чай. Добромира извади от раницата парчетата кекс, разчупи шоколад. Калоян попита Росица какво учи. Тя каза, че е втора година в Пловдивския университет – специалност Народно пеене. Преди това е учила народно пеене в Широка лъка. От малка обича да пее, печелила е награда... Калоян прояви интерес, питаше какви песни пеят, как ги учат, къде след това намират приложение. Росица им разказа накратко и за училището в Широка лъка и за преподавателите, състудентите, изявите в университета. Когато тя приключи, Анята каза: „Росице, браво! От малка си обичала да пееш, искала си да пееш. Мечтата ти е сбъдната, развиваш дарбата, която ти е дадена, намерила си своето място. Ще продължаваш да пееш. Аз също пеех – казваха, че съм много добра, но оставих пеенето.“ Анята попита може ли да присъства на някоя от изявите на техния певчески клас в Пловдив. Двете размениха номерата на телефоните. „Ако дойдеш утре да караме ски, може да ни изпееш някоя песен на закътано място извън пистата. Тук не става, много е шумно...“

Покрай тяхната маса минаха мъж и жена с голямо куче. Анята се отдръпна: „Леле, какъв звяр! Прилича на лъв.“ Асен изпрати с поглед кучето и каза, че се е сетил за един лъв. „Давай! – рече му Анята. – От тебе може да чуем какво ли не.“

– Лъвът известил, че всички животни трябва да минат пред него на парад. Застанал във величавата стойка, зачакал. Най-напред дотичали малките животни: зайци, катерички... Лъвът питал поотделно всяко едно от тях: „Кой е царят на животните?“ И всяко – отвършало: „Ти, си, Лъвът.“ После дошли при него и по-големите животни. Лъвът пак питал кой е техния цар. Те му отвършали: „Ти, си!“ Последен се явил слонът – вървял бавно, тържествено, като на парад. Лъвът попитал и него кой е царят на животните. Слонът нищо не отвърнал, размахал хобот, уловил „царя“ и го метнал в една локва. Лъвът се поотърсил от калта и рекъл любезно на слона: „Що се нервиш?! Можеше да кажеш: не знам.“

Всички се разсмяха. Анята рече: „Хареса ми. Ще го разкажа някъде, на един горделив лъв.“ „Сетих се за една малка приказка, свързана с Лъва. Да ви я разкажа?“ „Доби, твой ред е. Слушаме!“ – прикани Асен.

– Когато Господ създал животните, повикал всички да се представят в определен ден, час. Лъвът тръгнал на път. Като вървял, чул жално бръмчене. Погледнал нагоре, видял на едно дърво пчеличка, здраво омотана в паяжина. Пчеличката го помолила да ѝ помогне. Лъвът си помислил, че ако се отбие от пътя си да ѝ помогне, ще изпусне определеното време да се представи на Господа. Въпреки това, се отбил от пътя си и освободил пчеличката от паяжината. В този момент в лъвът се създала една черта на благородство. Той пожертвал своето благо да се представи на Господа, за да спаси пчелата. Затова Бог го възнаградил – произвел го цар на животните, макар че по сила слонът държи първо място. – Добромира направи пауза и продължи: – Приказката завършва с това, че сегашният лъв е изопачил

характера си. Той се е опетнил от кръвта на бозайниците. Обаче, лъвът, създаден от Бога, се отличавал с голямо благородство.

„Много добродетели трябва да притежава един цар...“ – рече Калоян. „Ставайте! Мартин иде“ – Ани посочи лифта. Той скочи от лифта заедно с приятелите от Момчиловци, като продължаваха да си говорят, да се смеят, подаваха си ръце, описваха нещо във въздуха. „Много са весели“ – каза Ани, приближавайки към тях. „Да не ревнуваш?“ – подхвърли Мира.

– Аз ли! Това време отмина. Нали знаеш що сълзи изревах по онзи балетист, като го видех да се прегръща, целува с една от многото си приятелки. Но това десетокласно девойче Симона от Момчиловци, е малко въртиопашка. Бива си го! Как докосва с ръце Мартин, как го гледа...

– Анюта, те се познават от детските години, те са свикнали така да общуват. За тях, това е привычно.

– Привично!? Виж как ги зяпа едно момче – стои близо до тях, гледа ги в упор. О-па! – възкликна Ани. – Мира, видя ли какво стана!? „Видях – Симона целуна Мартин по бузата.“ – Мартин ѝ отвърна. „Хубава, приятелска целувка“ – отбеляза Добромира. – Замирисва ми на нещо... „Анюта, Мартин те обича, не се втелявай... Ето, Симона отлетя със ските.“

Мартин се обърна към тях, помахаша с ръка и се наведе, разкопча обувките от сноуборда. Като се изправи, съзря момчето, което бе забелязал, докато говореше със Симона. То пристъпи към него и рече със сърдита нотка в гласа: „Ей, сваляч!“ Мартин се обърна, поглеждайки зад гърба си. „На тебе викам!“ – момчето гледеше в упор Мартин. „На мене ли? – засмя се Мартин. „Сваляч!“ – повтори момчето. „Какво свалям?“ – продължаваше да се усмихва Мартин. „Сваляш приятелката ми – Симона.“ „Така ли! – Мартин се разсмя с глас. – Няма такова нещо. Ние се знаем от малки.“ Момчето отвърна лице встрани и бързо из ломоти: „Малки, големи... Видях как Симона те целуна и ти я целуна.“ „Това си е наша, приятелска целувка – по бузата.“ „Аха – ваша! Не ми ги разправяй тия“ – момчето направи крачка към Мартин, продължаваше да го гледа в упор.

През това време Анюта се беше приближила до тях и бе чула разговора им. Тя пристъпи към момчето, докосна го по ръката и с решителен глас изрече: – Ей, приятел, чух те какво нареждаш. Аз съм му гаджето – Анюта прегърна Мартин и леко го целуна по устните. – Симона е наша приятелка. С Мартин са от Момчиловци, познават се от малки. Я, стига си се пъчил! Много си ревнив! – Анюта мило се усмихна на момчето.

Мартин прегърна Анюта: – Разбра ли? Ние сме гаджета. А Симона е много добро същество! Ти трябва да си щастлив, че я смяташ, имаш за твоя приятелка. Извинявай за въпроса: а тя счита ли те за приятел?

Момчето бе вече укротено, дори смутено. Гледеше надолу, но повдигна очи и рече: – Тя ме харесва, но онзи ден се скарахме яко. Аз бях виновен за кавгата. Симона не е такава...

– Ето, разбрал си. Извини, за въпроса: откъде си? – попита Мартин.

– От Смолян. Със Симона сме в един и същи клас.

– Значи си родопчанин. Я, се вземи в ръце! Родопчаните са добри, щедри, широко скроени хора. Спусни се, намери Симона! Припомни си трите вълшебни думи, на които ни учеха в детската градина: извинявай, заповядай, благодаря – Мартин му подаде ръка: – Желаяем ти успех!

Момчиловци – свидетели на разразилата се ревностна буря в душата на момчето, поздравиха Мартин и Анюта. Те казаха, че познават приятеля на Симона. Росица го представи като момче, което я ревнува от всичко и всеки. „Това не е добре – рече Мартин. – Симона е добър, свободолюбив човек.“ Елена се усмихна: „Симона харесва това момче, ще го отучи от ревностни изблици. Когато ги забележи, тя го прегръща, смее се.“ „Приятелю, моите гости искат да се качим в кулата – каза Мартин. Хайде, всички заедно! Сега е най-добрият час. След малко времето ще ни поднесе изненада. Ани попита каква изненада. – Ще видиш“ – отвърна той.

Род-о-пи

Изкачиха се с асансьора, влязоха в кафе-ресторанта ограден с високи стъклени прозорци. Седнаха, поръчаха кой-каквото желаше: чай, топъл шоколад, кафе. Пловдивчани направиха обиколка покрай прозорците. Мартин отново им показваше Рила и Пирин на юг, Стара планина – на север. Споменавахе имената на предпланински части, върхове в тези планини, в Родопите. Навън започна да духа силен вятър. Клоните на дърветата се превиваха. „Мартин позна – вижте как се промени времето – рече Анюта. – Вятърът е много силен. Дали ще спре, докато сме тук?“ „Няма да трае дълго, ще спре – отвърна Мартин. – Случвало се е да повисим на седалките, докато отминем.“ „Как така да повисите?“ – учуди се Ани. „Случва се отведнъж, внезапно да духне силен вятър. Тогава лифта временно спира. Няма страшно. Който е на лифта ще поседи, ще повиси, докато вятърът както внезапно е дошъл, така внезапно си отива. Но при постоянен, много силен вятър лифтове не работят – обясни Мартин. – На планината се случват и страшнички неща – все пак преодолими. Но има и такива, с които човек не може да се пребори, не трябва да рискува...“ Георги добави: „Има хора, които обичат рисковете, адреналина... Едни сполучват, другите. Планината може да е ласкава, щедра, но щом се развихри, развилнее, да не си сред нея. Това, което става сега навън ще бъде кратка-схватка.“ Анюта се обърна към момчиловци: „Вие като че ли всички, а не само възрастните, познавате какво ще бъде времето утре, какво ще ни сервира следобед, на пистата...“

– Такива сме – отвърна Христо. – Ние сме родени, израснали в планина Родопи. Тя ни учи на много неща... Знаете ли какво означава името Родопи? Той направи знак на момчиловци да си мълчат. Думата Родопи е съставена от частиците: род-о-пи.

Анюта веднага изрече: – Преди да тръгнем за Момчиловци, гледах картата на Родопите. Впечатлиха ме имената на селищата – хубави, благозвучни, носят информация за тях. А сега научавам и за планината Родопи – пази род, традиция...

– Това, че пази, носи рода е на физически план. А какво носи „о“-то в средата на думата? – Христо събра палеца си с показалеца: – Ето го „О“ – универсалният знак на Бога: кръга, слънцето, макрокосмоса. Знаем, че първоизточникът на Вселената твори галактики, слънца, планети, чрез виделина, светлина, любов, топлина... Така се появява, проявява и животът на Земята, на-род, род... – Христо направи с ръка въображаема линия: – Остана частицата „пи“, която стои в края на името Родопи. Знаем, че „пи“ означава 3.14.

„Не помня в кой клас го учихме? Какво точно означаваше числото 3.14?“ – попита Анюта. „Отношението на дължината на окръжността към нейния диаметър. Независимо дали окръжността е малка, голяма, това отношение винаги е едно и също“ – обясни Мартин. „Какво следва от това?“ „Ани, чрез определени формули се изчислява дължината на окръжността, лицето на кръга, обема...“ Анюта поклати глава: „За какво се използва 3.14 в живота?“ „Нали ти казах преди малко. За всичко, което има кръгла форма. От най-обикновените неща: правеното на топки за футбол, топки всякакви, балони, казани, тенджери, колела... И за най-сложните уреди...“ Анюта прекъсна Мартин: „Благодаря, разбрах. Не ме бива в математиката, но изпитвам възхищение към нея.“ Мартин отвърна: „Ти се занимаваш с музика, ноти. Музиката, нотите – са математически построени.“ Анюта се усмихна: „Но тази постройка е изпълнена и със слово. Слово, музика, числа! Слово, музика, числа – триединство в сътворението на света.“

Асен подаде ръка на Христо: „Брат, поздравявам те! Интересна разшифровка направи на думата Родопи!“ „Интересна, лесна, но кой да се сети!“ – каза Анюта. „Впечатлен съм от това тълкуване. За пореден път си казвам, че ние тепърва започваме да разгадаваме нещата, да се учим“ – рече Калоян.

– Приемам поздрава, защото ви обясних какво послание носи името Родопи, а вие ме изслушахте. Но заслугата е на мой приятел от Кърджали – Веселин Банчев. Запознахме се на една конференция посветена на Тракийската култура в Пловдив, в зала „Тракарт“. Веско е интересен човек. Не е завършил история, но знае, чете, рови се в древни, съвременни източници... Духът работи в него и Веселин открива, поднася неща като историк-класик-езотерик. Като се стопли времето, ще му отидем на гости. Веско ще ни заведе на Перперикон, на вила „Армира“ в Ивайловград.

Мира се обърна към Христо: „Докато обясняваше първата сричка от Родопи, в ума ми дойде думата природа. В нея има „род“, „рода“. После дойде и думата „плодородие.“ Калоян изрече: „Родина! Родолюбие!“ Анюта веднага добави: „Родословие“. Асен: „Роднина“. „Велико нещо е слово-то! И нашата азбука, българският език“ – изрече Анюта с патос.

– Поздравявам ви! – каза Христо. – Словото крие в себе си неизчерпаемо богатство, което ни дава възможност да разбираме дълбокия вътрешен смисъл вложен в думите.

Калоян каза, че от историята знае малко какво са преживели поколенията в Родопите по време на турското робство. И попита защо именно тук е имало такъв силен натиск за помохамеданчване.

– Калояне, всяко следствие има причини – това е вселенски закон, който действа във всеки индивидуален човешки и обществен живот. От гледна точка на историята ще спомена някои от причините. В средата на седемнадесети век Турската империя започва да отслабва... С многобройните овчи стада, Родопите са били богат източник на мляко, сирене, кашкавал, месо – турците не са ядели свинско, а само агнешко. Жените са тъчели шаяк за турската армия, която непрекъснато е водила етнически войни. Заздравяването на Турската империя е била най-важната задача през този период. Ето една причина за насилствено налагане на помохамеданчване. Приемайки исляма, хората стават подчинени изпълнители на съответната държавническа власт, облечена в тази религия, която ги променя, отродява – Христо разчлени думата – от рода. Помаците – както някои ги наричат и днес, са чисти българи. И след похамеданчването, те са продължили да говорят на български, да пеят песни на български. Това е било голяма трагедия, рана за тях. – Христо замълча, но след малко продължи: – Всяка религия може да се превърне в догма. Знаете – католическата църква е убивала, изгаряла... Ислямът е фанатична вяра, става войнстваща религия – това се наблюдава и днес. – Телефонът на Христо иззвъня. Той се извини, че прекъсва обясненията. Чува го да казва: – Симона, ние сме в кафенето на кулата. Ако искаш, ела при нас. Повече няма да караме. Ще си ходим. Христо се обърна към всички: – Ще спомена и причина от духовно естество: Родопите са чиста планина, в зародиша на която е вложена светла, съзидателна енергия за живот. Родопите са цитадела на Българския дух. Тъмните сили са виждали, знаели това. Искали са да придобият надмошние, да завладеят духа, душата на планината и на хората, живеещи в нея. Защото всичко на Земята е живо, има душа – той млъкна.

Анюта се раздвижи, обгърна всички с поглед: „Будува, будна е Земята и диша топло нейната душа в космичното съзвучие на хилядите нишки със милиони, милиарди светове.“ Последва мълчание. Гея продължаваше да лети в Космоса, със скъпоценния товар от седем милиарда човешки души, надарени с ред качества и сили, дарби, способности... Добромира се усмихна: „Не само поетите, но и обикновените хора казват, че тревата, водата, птицата, животното... имат душа, макар и не като нашата“ „Да, човешката душа е безсмъртна – каза Христо. – Няма смърт – душата, съзнанието остават. Древните траки са изпращали с песни починалия човек, те са знаели, че душата е безсмъртна. В нашия език употребяваме: и починал, и умрял. Той се усмихна: – Остарява, разпада се тялото-биохимичната ла-

боратория, но смърт – няма. В думата умира има и ум, и мир, и ра. – Той пак се усмихна: – Извинете, че ви занимавам и с това.“

Добромира се обърна към Христо: – Благодарим на твоя приятел Веселин от Кърджали, благодарим и на теб, за това, което научихме днес.

– Да ви кажа още нещо за планината Родопи. И на материален и на духовен план тя е пълна с много артефакти, забележителности. Те носят, разкриват важни послания за живота на Земята, на нашите предци. Част от тях са открити, но има още, които тепърва ще се открият. Планина Родопи е памет, сейф, който грижливо пази своите природни и духовни богатства. Тя ни открива по толкова, доколкото сме станали готови да ги разберем, приложим.

– Родопите дадоха на Гигов за неговата неуморна, всеотдайна работа, да направи ценни открития. Едни от тях са шест каменни плочи с древни надписи. Някои са разчетени, другите – чакат каза Мартин.

– Гигов общуваше с наши и чуждестранни историци, учени, археолози, с професор Фол... Но и двамата вече си заминаха. Вярвам, че ще се намерят хора на духа, които ще разчетат надписите – заяви Христо.

– Може да си един от тях – закачливо изрече Мартин. А Георги каза, че Христо ги води там, където Гигов е стъпвал.

– Смаян съм от това, което чувам за този поет, писател, изследовател Гигов – Асен поклати глава. На Роженските поляни Мартин ни рецитира едно негово стихотворение с необичайно вдъхновение. Бай Милко също ни говори за Гигов. А вчера прочетох малко от негова книга „Магия за път“. Много ми хареса. Ще взема книгата да я прочетем в Пловдив.

– Гигов обичаше да казва: По цялата земя има хора, които се стремят към Бога, а в Родопите Бог сам слиза.

Росица се обърна към Христо: Забрави да кажеш: „За да послуша божествени песни. Защото в Родопите Бог и Орфей са заедно, застанали от двете страни на човека“ – Тя се изправи, помахна с ръка на Симона, която се появи в ресторанта. Всички станаха, казаха, че е време да си ходят в къщи. Като излязоха навън, бурята бе утихнала, слънцето светеше помекко. „Това е първото ви спускане от върха, към Студенец. Ще карам бавно пред вас.“ – обърна се Мартин към пловдивчани.

Оставиха ските в гардероба, коментирайки спускането от върха до Студенец. „Марти, изглеждаше ми доста стръмно, но приятно...“ „Браво на вас! Днес се представихте много добре и на Стойките, и на спускането от върха до тук. Моля, да се съберем в кръг. – Мартин разтвори ръце, прегърна Анюта и Калоян. – Три пъти браво за великолепната петорка.“ Всички в един глас извикаха: „Браво на великолепната петорка!“

Прибраха се в Момчиловци преди залеза на слънцето. Къщата, стопаните, кучето Балкан, котката Муси ги очакваха. Балкан се втурна първо към Мартин, после обходи останалите – всички го погалваха, казваха му по нещо. И Муси се умилкваше около тях, удостоена с внимание. Само

Анюта продължаваше да се държи все така хладно с нея. Муси сякаш усещаше това и най-продължително обикаляше, умилкваше около нея.

Законът на контраста

След банята-сауна, в която влизаха поединично, или по двама, бяха готови за вечеря на голямата маса в хола, с наредени седем чинии – големи и малки. Момичетата отидоха при Веселина в кухнята, за да ѝ помогнат. Занесоха на масата салати, маслини, печени патладжани, полети с някакъв сос. „Сядайте, момичета! Идвам и аз. – Веселина постави върху подложка тенджера с нарисувани по нея зеленчуци, от която се носеше поредното апетитно ухание. – Моля, всеки да ми подава голямата, дълбоката чиния. – След като разсипа на всички, тя пожела обичайното: – Да ядем сладко, с любов и благодарност.“

Хранеха се мълчаливо, с похвални думи за вкусната яхния от грах, моркови, лук. А патладжаните, полети със сос, обявиха за „черешката на тортата“. „Пети ден сме тук, ядем кашкавал, сирене, постни манджи... Не чувствам нужда от пържоли, от месо – рече Асен. – Весе, как правиш тези вкусни яденета!“ Тя отвърна: „Все питаш, но вече знаеш – с песни, любов. И като спазвам препоръчителните упътвания...“ Асен отиде при календара: „Вярно, за днес е грах, патладжани... Вчера ядохме печени картофи, пататник... В сряда – леща. Еха! Разбрахте ли?“ – обърна се той към всички. „Закъснял си. Ние с Мира разбрахме по-рано от тебе“ – рече Анюта.

Милко започна да пита младежите как са карали на пистата, какво друго се е случило. Всеки казваше по нещо, което го е впечатлило. „Бяхме на върха Снежанка, запознахме се с писта Стойките. В небето, по снега, пробягвах цвет-нии дъ-ги – пропя Асен. – Но само Доби успя да ги улови.“ Калоян каза за разговора с Христо и попита Милко дали е запознат със значението на думата Родопи. „Ние с Весето ценим, обичаме приятелите на Мартин от Момчиловци. И се радваме, че продължаваме да общуваме с тях – и директно, и чрез Мартин. Христо ни е запознал със значението на думата Родопи.“

Анюта се обърна към Милко: „Мартин позна, че ще има буря – на тебе се е метнал. Да си призная, не му повярвах, защото беше слънчево, спокойно. Но дойде много силен вятър. Ние влязохме в ресторанта на кулата. Преседяхме там около час и когато излязохме, силният вятър беше утихнал.“ Мартин погледна към Ани: „От малък дядо ме учеше да наблюдавам времето: слънцето, небето, откъде иде вятъра, мириса на въздуха, течението на реките... Понякога времето се променя през деня по десетина и повече пъти, независимо дали сме в града, или в планината.“

– Тези промени се наричат „закон на контраста“ – рече Милко. – Той действа във всичко – и в природата, и в човешкия живот. Както в природата има „бури и слънце“, „нощ и ден“, „топло и студено“, „суша и

дъжд“... така и в живота на хората има „радост и скръб“, „смях и сълзи.“ Тази циклична повтораемост, смирява привличането, отблъскването на противоположностите в кръговрата на живота.

– Всичко, което става в природата, става и в човека – каза Веселина. – Сега сте радостни, щастливи, гледате се с грейнали очи, гледате така и на живота, което е чудесно. Така трябва! Но бъдете разумни, будни за контрастите, които неизменно ни спхождат. Този закон е верен, неотменен.

– Доброто и злото, отрицателните и положителните сили в природата са необходими, както са необходими приливите и отливите в морето – каза Милко. – Когато в ума ви дойде някоя лоша мисъл, тя има за цел да ви напомни, че светът в който живеете, не е още Царството Божие, затова трябва да бъдете будни.

– Когато в ума ви дойде някоя добра мисъл, тя има за цел да ви даде съвет какво добро да направите – усмихна се Веселина.

– Благодарим ти, бай Милко, благодарим ти, Весе – от вас научаваме различни неща за живота, природата. Не знаех, че има закон на контрастите, но в моя все още малък живот по години, съм изпитал неговото действие. Мисля, че сега съм вече по-подготвен, но каквото и да става, каквото и да ми се случва, вярвам, че ще го преодолявам. Ще си мисля, че е за добро, ще трупам опитности. Около мен в Испания и тук – у нас, съдбата ме среща с добри хора, от които научавам истинни, полезни неща.

Анюта поклати глава: „Контрасти – колкото щеш! Как ще ги примиряваме в себе си, в другите около нас?“ „Всякога, щом имате едно състояние на обезсърчение, неразположение, повикайте насърчението, доброто разположение, добрата мисъл, запейте! Всички неща имат два противоположни образа. Не можем да се отървем тях – позасмя се Милко. – Но ако се научим да използваме закона на противоположностите, ще можем успешно да разрешаваме състоянията, нещата, които ни спхождат, ще можем да помагате и на другите. Нали идваме в света да живеем както за себе си, така и за ближните, за Цялото.“

Веселина добави: – Щем, не щем, минаваме през страдания и скърби, изпитания... Не може вечно да си радостен и вечно да си скръбен. Нали така? Даже болестите понякога са необходими. Добродетелите в човека и при лошите условия се проявяват. Скритите сили, които природата е вложила в нас, когато дойдат някои големи изпитания, то е да ни заставят да развием нещо добро, хубаво в нас.

– Радостта е една работа външна – рече Милко. – Страданието е една работа вътрешна. То те разтърсва, кара те да мислиш, да претеглиш правилно ли живееш, какво грешаш, накъде отиваш... Някои страдания са по-големи, други – по-малки, едни страдания ние сами си ги създаваме, други ни се дават... Не бойте се – общо взето страданията са нормални. Радвайте се на смените, които стават в природата, радвайте се на смените на състоянията, които стават във вас.

– Всички страдания, изпитания и препятствия в живота на човека целят пробуждане на висшето съзнание в него. Сега сте в период на любов, обич, радост, веселие... Бях ви казала, че само в българския език има две думи за любов: любов и обич. И двете думи са хубави, имат еднакъв смисъл, но съдържанието им е малко по-различно. Говорехме си за това още първата вечер – Веселина оправи поглед към всички.

Калоян изрече: – Любовта е Божествено-космична енергия, динамична сила, с която е сътворена Вселената. Тя носи живота, обичта. Ние се влюбваме, обичаме, защото я има любовта. Човешката обич може да е престорена, изменчива... Но любовта е могъщото, неизменно чувство.

Мартин вдигна ръка: – Вчера, като четяхме следобед, намерих една мисъл, която много ме впечатли. И аз обичам като Анята да си записвам някои неща в бележник, в който тя наднича без позволение – той я тръкна с показалец по носа. Отиде до библиотеката, взе бележник и прочете: – „Всички слънчеви системи могат да изчезнат, целият Космос може да изчезне, всичко може да се измени, но чувството на любовта остава за вечни времена и от него произтича всичко в света.“

– От любовта, от любовта, произтича обичта. И тя е винаги с нас, сред нас – пропя Асен. – А в що песни пеят, че любовта си отишла, угаснала... Весе, учителко любима, доволна ли си от нашите отговори?

– Да. Но сега да разгледаме обичта, от гледна точка на закона на противоположностите – Веселина пак обходи с поглед младежите. Този път никой не от реагира така бързо. Асен се обади, че въпросът е с повишена трудност, но най-хубавото е, че за обичта има две противоположни по пол същества – мъж и жена. – Това е едната страна на обичта – отвърна Веселина. – Но имаме обич и към деца, майки, бащи, приятели, учители, съседи... Става дума за обичта към човека. Да обичаш човека, това не значи, че той трябва да има ум, сърце и душа като твоите и да мисли като теб. Казват, че няма два еднакви момента в природата, няма двама еднакви човека в света, които да мислят, да чувстват и да действат по един и същи начин. Този, когото обичаш, по характер може да бъде противоположен на тебе, за да се допълват взаимно. В това седи свободата на хората...

Асен веднага реагира: – Весе, аз приемам, общувам с хората такива, каквото са – с различните им характери. Но, ако се наложи да живееш по дълго време с човек, който има диаметрално противоположен характер на твоя характер, е направо мъчително. Преживях това в моето семейство. Майка и татко имат несъвместимо различие на характери, поведение, разбиране за живота... Добре, че се разделиха навреме, дадоха си свобода.

– Извинявай, че ще попитам: по любов ли се ожениха, с обич ли, харесване, писмено споразумение...? Преди да се оженят, бяха ли се опознали – характери, постъпки, стремежи, идеал...?

Асен отвърна: – Запознали се на някаква веселба, организирана от общи познати. Майка харесала баща ми: силен, красив, здрав. А той харесал майка, защото е по-нежна телесно, красива, танцува много хубаво. Чул

я как говори, разбрал, че умее да общува, да се разбира с хората. Като свършила веселбата, баща ми изпратил майка до в къщи, определили си среща. На тази първа среща в ресторант – без никаква интимност, само с взаимно харесване, той ѝ предложил да се оженят. Баща ми бил на тридесет и две години, а майка на двадесет и две. След три месеца набързо се подписали в гражданското, в кръга на най-близките роднини, приятели, после отишли на ресторант. Отначало, между тях тръгнало добре, въпреки различията на характерите. Било им интересно да се откриват кой-какъв е, как мисли, как чувства единият-другият, какво разбиране имат за нещата в живота... Баща ми командваше бригада за строителство – завършил е Строителния техникум. Майка работеше като библиотекарка в едно читалище – завършила е полувисшия Библиотечарски институт. Докато се опознавали, направили ме телесно – знаете как става това, с желание и обич. С радост и обич се грижеха за мен и баба Ана, дядо Кръстю – родителите на баща ми. Отначало живеехме заедно с тях в един апартамент. До тук добре – Асен замълча. – Идилитя, макар и нарушавана от противоречията на характерите, възгледите, се уталожвала, покрай общите грижи, работата, детето. Асенчо рипаше, скачаше, смееше се, ядеше с апетит, радваше се на живота. Ходехме заедно тримата, или с бабите, дядовците – от страна на майка, татко, на разходки, детски увеселения, игри, вземаха ме, водеха ме в детската градина... Гледано отвън – семейство, както много други семейства. – Той пак замълча, привел глава.

– Когато тръгнах в първи клас, взаимоотношенията между моите родители започнаха да придобиват друг вид. Вече бяхме заживели в апартамент, отделно от баба Ана и дядо Кръстю. Баща ми все по-често се връщаше в къщи пийнал, недоволен... Почваше да упреква майка, че това не е направила добре, друго – не е направила, къде е гледала, какво си е мислила... Упрекваше и мен за разни дреболии... Майка отначало му отвърщаше кротко по нещо, колкото да го успокои, но той продължаваше да я хока. Една вечер тя за първи път му се опълчи словесно. Каза му да престане да командва и недоволства от нас. Каза му също, че се е осведомила – правел се на велик, недоволен и от хората в бригадата, а работата им е много добра. Няма да забравя тази вечер. В първия момент баща ми млъкна, гледаше я озадачен. После се развика – не очакваше майка да му опонира. Но той започна и да я ревнува. Имаше случаи, когато в ресторант, я питаше защо онзи, от съседната маса я гледал така... Баща ми не идваше и на тържества, сбирки, които се провеждаха в читалището, където майка работеше. Упрекваше я, че и в къщи четяла, слушала музика – не ѝ ли стига, че това прави по цял ден на работата. И той обичаше музика, но съвсем друга от тази, която обичаше майка. Беше консерватор – не приемаше ново, а само това, което той харесва, обича... Една вечер се върна пиян, изкомандва да станем от леглата, удари майка, аз се развихах, цапардоса и мен... Това беше краят. На следващия ден, когато той отиде на работа, майка събра най-необходимите неща, обади се на родителите си. Те дой-

доха с автомобил, отидохме у тях, заживяхме у тях – Асен наведе глава. – Извинете, че ви занимах с моето семейство, което се разпадна. По-добре, че това се случи. Баща ми искаше да ни подчини, пречеше на развитието на майка, на мен. Той предпочиташе веселби, компаниите, пиенето и работата, в която беше отговорен. Между майка и татко нямаше духовна близост, нямаше я тази любов, обич, за която сега си говорим. Това беше най-важната причина за раздяла.

– Асене, нямаше нужда да се извиняваш. Подобна история се случва и в други семейства. Добре направи, че сподели – рече Милко. – Жалко, че в някои семейства, разводите се превръщат в истински трагедии.

– Между татко и майка разводът мина по-нормално. Отначало имаше доста спънки от татко. Казваше на мама, че няма да ѝ даде развод, че няма причини за развод. Разговаряха, спореха, майка винаги му казваше истината за добрите черти на неговия характер: спретнат, дисциплиниран, работлив, успешен с фирмата... Но и във фирмата, и в къщи проявяваше деспотичност, затвореност, мрачност, подозрителност, съмнения за какво ли не. И ревност спрямо мама. А нямаше никакви причини за това. Майка беше чиста спрямо него, но не можеше повече да живее по този начин. Тя търсеше духовност, вътрешното сходство на душите. Баща ми приемаше живота външно, за майка най-важното беше това, което става вътре в нас. Баща ми питаше: „От какво си недоволна, защо не ме искаш вече...“ Тя спокойно, открито се опитваше да му обясни, че той живее живота повече с неговото външно проявление, за нея по-важно е – вътрешното.

Милко потри ръце: – Ех, това вътрешно у човека! То е истинското! То определя и външното. А за семеен живот добре е човек да намери духовната си половинка.

– Добре направи баща ми, като се събра с друга жена след развода. Той не можеше да живее сам – щеше да се пропие. Като се върнах за постоянно тук, в десети клас, той поиска да се срещнем. После се запознах с жена му и момиченцето, което ми е сестричка по бащина линия – десетгодишна, много се харесахме... Идваха всички да ме гледат в един мач. А баща ми идваше редовно на юношеските срещи, в които участвах. И сега, когато „Локомотив“ играе. Почнал е да се гордее с мен – Асен се усмихна.

– Добре, че така са се развили взаимоотношенията между вас – рече Веселина. – А сега учителката да довърши, обобщи урока, който започнах, с ваша помощ. Установихме, че първата проява на любовта е привличане, тоест магнетичната любов. Това се е случило между баща ти и майка ти, между мен и Милко, случва се между всички. И вие сте го усетили – усмихна се тя. – Втората проява на любовта е приятелството. Всеки човек иска да има приятел, с когото да споделя своите мисли и чувства, както вие сега споделяте помежду си, споделяте с нас. Но приятелството може да се развали, когато не почива на здрава основа. За да устои, то трябва да има трите допирни точки: на физическия, на духовния и на Божествения свят.

„В нашето приятелство ние имаме тези три допирни точки! – с убедителен глас изрече Анюта. – Ние сме великолепна петорка от истински приятели! Заедно с вас, мили стопани, ставаме великолепна седморка от истински приятели!“ – издекламира тя. Асен разтвори ръце: „Да, да! Ние сме великолепна седморка от истински приятели!“ А Добромира тихо добави: „Пъстроцветна седморка от добри приятели.“

Милко вдигна ръка: – В края на часа дойде и моят ред. Ей, с това сродство се сродихме и ние с Веселина. Когато двама души завързват приятелство, когато се женят, те трябва да знаят защо го правят. Напоследък с Весето често попадаме на филми, в които става дума за сродството на душите, за „сродната душа“. Когато си говорехме първата вечер за любовта, Асен питаше, споменаваше сродните души. Ще ми се някой от режисьорите, героите на тия филми да кажат нещо повече за сродните души. Примерно – като това, което научих от духовната литература. Всички души, които са излезли първоначално от небитието и са влезли в битието, са били все двойки – две души са били те и тези души сега се търсят. Нашите предци казваха: „Всеки си търси половинката.“ Всички стремежи на хората да се любят, да се женят, деца да раждат – подразбира това, че всеки търси своята сродна душа. Когато слезли в материята, тези души се изгубили и днес те се търсят. Всичката тайна стои в това да намериш своята възлюбена, сродна душа. Пожелавам ви успех!

„Много задачи имаме да решаваме в живота. Аз вярвам, че ще успея да намеря сродната душа. Мисля, че ние тук сме все сродни души“ – каза Асен. „Брат, специалист си по разпознаването – поздрави го Мартин. – Ако от сродни души се оформят и екипите за обща работа, постигане на определена цел, идея, непременно ще имат успех, въпреки различията на характери, качества.“ Милко добави: „От както свят светува хората се обединяват в племена, общества, държави, за да дадат възможност на този, който е сътворил живота, да се прояви между тях. При това положение и приятелството, и женитбата, и обществата, и държавите, и музиката, и поезията, и художеството, и науката имат смисъл. – Той отпи от чая, стана.

Мартин също стана, обяви: „Приятели, тази вечер обещах да погледа-те звездите с моя телескоп. Часът е вече осем и половина. Като си изпием чая, ще излезем навън. Облечете се, обуйте добре.“

Под звездите, сред звездите

Мартин извади от секцията голям кашон. Отвори го, повика Калоян: „Ето, телескопа.“ Калоян попита за марката, модела, характеристики... Мартин му показваше, обясняваше. Приблжиха и останалите. Разгледаха, пипнаха телескопа. „Подариха ми го, като навърших петнадесет години за рождения ми ден – върши работа за любители.“ Анюта отбеляза, че не е

такъв голям, като онзи, през който гледала на морето срещу два лева. „Нямам нужда от такъв. Щом поискам, отивам при телескопите на Рожен.“

Качиха се на втория етаж, заобиколиха Мартин. Асен донесе и столове. Мартин каза: „Да погледаме най-напред небето с нашите очи. После през телескопа.“ „Колко много звезди! – взираше се Анюта. – Боже, колко са красиви и близко до нас! Сякаш ще кацнат на главите ни. В Пловдив не може да видиш такова небесно, нощно чудо! Някои звезди блестят, други – блещукат...“ – нареждаше тя.

„Няма Луна, небето е чисто, затова виждаме на небосвода хиляди звезди – каза Мартин. – Древните звездобройци са боготворели звездите, наричали са ги „Очите на ангелите“. Асен веднага рече: „Тези звезди блестят мило и нежно, като очите на влюбени!“ И попита коя е най-ярката звезда на запад. Калоян отвърна, че това е планетата Венера – най-яркото небесно тяло след Слънцето и Луната. А Мира каза: „Венера е планетата на любовта. Затова блести така силно, приканващо. – Асен приведе лице до лицето на Мира. – Венера първа идва вечер на небето и затова я наричат Вечерница. До сутринта извървява пътя към изток, затова я наричат и с името Зорница.“ Мартин обясни, че не винаги Венера спазва това появяване. „Венера е и моя любимка, на моята зодия Везни – каза Ани. – Обичам тази планета. Кога ли ще отидем на нея?“ „Ани, засега по-хубава, отлична за живеене, за любов е земята. Да си стоим на нея“ – рече Асен.

„Да оставим Венера – каза Мартин. – Сега огледайте небесния свод и намерете сред него най-ярката звезда на югоизток. Още първата вечер ви я показвах.“ Пръв се обади Калоян: „Вижте! Ето там – посочи той. – Това е Сириус.“ „Да – потвърди Мартин. – Сириус е най-ярката звезда-слънце на небесната сфера.“ Мартин я показа на Ани. Тя улови вдигната му нагоре ръка, преплете пръстите си с неговите. „Мой приятел българин ми показа една вечер в Германия съзвездията Малко куче, Голямо куче, Орион. Показа ми и Сириус сред тях – рече Калоян. – Вижте, отстрани на Сириус има две звезди – посочи ги той. – Образуват триъгълник. Видяхте ли ги?“ След известна пауза в търсенето на двете звезди, се обади, че са ги намерили. „Красив триъгълник!“ – обади се Мира. „Освен, че триъгълникът е красив, той е и равностранен, обърнат с върха надолу, където е Сириус – уточни Калоян. „Знаеш ли, как се казват двете звезди?“ – попита го Мартин. Калоян отвърна, че не знае.

– Звездата отдясно на Сириус е Бетелгейзе, а в ляво – Прочион“. Анюта пропя: „Интересни, звучни имена имат тези две звезди. Харесват ми.“ Мартин я попита, коя си избира. Тя отвърна: „Бетелгейзе.“ „Ани, радвам се, че избра Бетелгейзе – каза Асен. – На мене по ще ми отива – Прочион. Не случайно сме се приближили до Сириус и не случайно сме се отдалечили от него на едно и също разстояние.“ Мартин се засмя: „Брат, ти направи знаменито астрономическо откритие – ще го впишем в Уикипедия. Двете звезди не случайно са на почетно разстояние от Сириус. Той символизира Божествената Мъдрост. Всички благородни хора, със светли

умове и чисти сърца, се намират под влиянието на Сириус. Брат, като си толкова досетлив, сигурно виждаш какъв цвят има Сириус, Бетелгейзе, Процион?“ „Братле, щом задаваш такъв въпрос, ясно е, че имат различни цветове. Както и ние – хората имаме различни имена и цветове. Докато ги гледах през телескопа, не забелязах да мигат като светофар.“ Анюта го побутна с лакът: „Асене, пак се измъкна. За всяко нещо имаш отговор.“ „Ани, сигурен съм, че виждаш цвета им. Кажй, какъв е?“ „Може пък да опитам“ – тя се взря, с широко отворени очи, обтегната шия към Сириус и двете звезди. Всички впериха погледи към очертания триъгълник на небето. След усърдното наблюдение от няколко минути Анюта каза, че Сириус свети най-ярко, а двете звезди са по-бледи, но не вижда цвят. „Сириус свети с бяла светлина – изрече тихо Добромира. – Двете звезди имат различни цветове, но не мога да кажа...“ „Да, Сириус свети с бяла светлина – потвърди Мартин. – Със синьо-бяла светлина. Цветът на Бетелгейзе е червеникав, а на Процион е жълт. Но това може да се установи с голям телескоп. Мартин посочи и съзвездието Голямо куче, Орион. – За тази вечер – стига. Като дойдете през лятото, ще идем на Роженската обсерватория. Там ще наблюдаваме небето с голям телескоп.“

Добромира попита: „Винаги ли можем да виждаме тези звезди, ако нощта е ясна?“ Калоян изпревари Мартин в отговора: „Можем да виждаме Сириус с тези звезди през зимата и малко от месец април след като притъмнее, а през лятото, есента – рано, преди изгрева на слънцето.“ Мира възкликна: „Чудесно! Значи и в Пловдив ще виждаме сега Сириус и звездите до него...“ Асен я погали: „Доби, през лятото ще те будя по телефона преди изгрева на слънцето, за да видим Сириус.“ Тя обърна глава към него с малката усмивка върху устните: „Добре. Но аз обичам да ставам рано. Може и аз да те будя.“

– Ехо! Който гледа през телескопа да остави гледането. Бързо! – извика Мартин. – Ще ви покажа Международната космическа станция. Всички се скупчиха около него. Там – посочи той. – Прилича на звезда, движи се с немигаща, постоянно отразена светлина. Обадиха се, че я виждат. – Тя се движи много бързо. И в различни орбити около земята, но винаги от юг – на север. След няколко минути ще ни каже довиждане.

* * *

Момчетата поканиха момичетата в тяхната стая. Ани се настани върху леглото на Мартин, а Мира седна върху леглото на Калоян. Продължиха да говорят кой-как е видял звездното небе. Питаха Мартин, той обясняваше. За фон на разговора звучеше тиха музика от неговия лаптоп. „Каква е тази хубава музика?“ – попита Ани. „Паневритмията, изпълнена от цигуларката Йоана Стратева. Тя, заедно с Петър Ганев са доайените – свирят в центъра на кръга на Рила от много години. Мисля, че ви казах. В центъра на свирят и млади музиканти на цигулки, китари – Светльо, Божидар, Ани

на виолончело, флейти... Вече много наши и чуждестранни музиканти, любители, свирят, изпълняват Паневритмията по света.

– Чудесно! Ще науча и аз на пианото малко от Паневритмията. Интересът ми към нея все повече нараства. Приятели – призова Анюта – искам да ви прочета нещо посветено на... Слушайте! „Високо, високо над нас – в открития космос, лети международна космическа станция – люлка небесна. В нея работят Юрий и Томас, Сюзан и Кели, Ричард и Джим, Сергей Крекальов... Десетки хора, земно-космични, различни по раса, възраст и пол, но близки, хармонични по Дух и Душа, обединени от общата цел: да узнаем повече, да прозрем каква е нашата връзка между небето-земята, как да живеем по-мъдро, достойно, с любов в сърцата, как да опознаваме другите светове, формите на живот – близки, далечни, как да ставаме приятели, съработници в Цялото, от което всички сме клетки-частици, Божествени, космични.“

„Анюта, сигурно МКС ти кацна на главата. От къде дойде това стихотворение?“ „Асене, от тази книжка със стихове и есета“ – Анюта му я подаде. „Красива корица, хубаво заглавие – „Море, небе, земя, любов“ – Асен подаде книжката на Калоян: „В заглавието са включени четирите елемента, с които живеем на земята.“ Мира погледна брат си: „Като се приберем в Пловдив, ще ти дам да прочетеш книжката. С Ани и други съученици харесваме стиховете, оформлението на книгите на поетесата, която идва няколко пъти в нашето училище. С Ани взехме три от нейните книги: „Вечният кръговрат“, „Море, небе, земя, любов“ и „Трепетно очакване“. Калоян разгърна книжката: „Стиховете са напечатани със сини букви – цвета на новата епоха... Картините са хубави, от различни художници. А върху корицата – експресивна картина, вълнува очите, сетивата.“ Асен поиска отново да я зърне: „Еха! В картината на корицата има слънце, земя, бушуващи вълни, летящи птици, въздух, светлина, топлина... – Той разгърна книжката. – Художник на корицата: Катя Христова. Браво, Катя! И още две художнички: Добринка Златарева и Лили Димкова.“ Анюта попита Мартин познава ли тези художнички.

Той отвърна: – Лили Димкова е дъщеря на народния лечител Петър Димков, който се е познавал с Учителя Петър Дънов. Тя е удивителна художничка, живее в София. Сестра ми Весела ме заведе на нейна изложба. За Добринка стана дума, като ви показахме в хола една нейна малка картина: „Музика от Орфеево цвете.“ Тя е родопчанка, живее, твори в Смолян. На Рила се запознахме с Катя – млада, талантива художничка от Благоевград. Учеше децата на рисуване със Светла от Търново. На Рила идват и други много добри художници: Тошко Маринов, Сашо... Окичват хвойните, бориките, със своите картини сред картината на живата Природа. Става чудна изложба! А поетесите Юлиана, Мария Брайкова, Адриана... казват стихове. Анюта го попита колко пъти е бил на Рила. – Не съм ги броил. От четвърти клас почнах да ходя на Рила с Весето, дядо, сестра ми. Като пораснах – с приятели. Това лято ги закарах с джипа. „Ще ни заведеш

ли догодина през август на Рила, когато се играе Паневритмия?“ Мартин се усмихна: – Ани, ако се понаучиш да я играеш. Няма само да стоиш отстрани и да гледаш. Много хора идват на Рила, да видят Паневритмията. Туристите също минават покрай езерото Махабур, за да погледат. Някои се включват във външния кръг, обхванати от вълшебството на музиката, енергията на кръга... Поиграят малко и се пуснат. В Пловдив се водят курсове по Паневритмия през есента и зимата.

– Братле, в тази книжка има още две стихотворения за Международната космическа станция. Вече те виждам в нея, със Сюзан и Кели...

– Ас, стига си изпращал Мартин насам-натам. Ние пък ще те пратим в отбора на „Барселона“.

– Ани, много обичам „Барселона“, но засега съм тук, у нас, на мястото си. Чувствам се отлично. А Мартин може да стане космонавт. Ще те вземе с него на космическата станция.

Анюта му махна с ръка: – Моля, нека ви прочета и „Рилско небе“: „Величествен, прекрасен, близък, топъл си небесен Храм през тези августовски, Рилски нощи. Съзвездията – приказни селения – разстилат мъдри, стройни форми, облечени във дрехата словесна на чудни митове, предания. Преминали столетия, разкриват ни, те – ключовите думи, тайни, явните послания на нас, родените през двадесети, двадесети и първи век, отправили сърце и ум, мечти в реалност – земна и космична, жаден взор към Вега и Стрелец, към Сириус и Скорпион, към Лира, Лебед, Орион...“

– Тази поетеса е уловила и Сириус и Орион... – рече Асен.

– Брат, уловила ги е, защото тя идва на Рила, играе Паневритмия, гледа нощното небе, съзвездията... Представяше на Рила свои произведения – проза, стихове... Весето от там донесе нейните книги – каза Мартин. – Авторката е представяла свои книги в библиотеката в Смолян, в читалището в Устово. Там може човек да намери нейни книги.

Анюта каза, че стихотворението „Рилско небе“ е посветено на Филип Филипов. И попита Мартин знае ли, кой е той. Мартин отвърна: „Отличен Астролог – живее във Варна. Наред с него е и Кирил Стойчев – Председател на Българската асоциация на астролозите. И двамата са ходили многократно на Рила, изнасяли са беседи за връзката, влиянието на планетите върху нашия живот. Имах късмет през една нощ на Рила, да чуя от Филип обяснения, митове... за съзвездията. Той, Кирил и други астролози, от години апелират науката за влиянията на планетите да бъде включена за изучаване в средните училища, поради бързата промяна, която става днес в Космоса и на Земята. За съжаление, Министерството на просветата още не е направило това. Който желае, може да черпи ценна информация от Филип и Кирил в Интернет. – Мартин се обърна към Добромира: – През юни Кирил Стойчев представи своята поредна книга „Астромедицина за всеки“. Извинявай, че не ти се обадох да дойдеш. Зная, че се интересуваш. Но аз взех книгата. Ще ти я дам, когато пожелаеш.“

Калоян попита за двамата астролози от Варна, Мартин му даде допълнителна информация за тях. И каза: „Вчера ви споменах руския астролог Левин, който от много години идва в България, на Рила, изнася лекции по Астрология...Тепърва ще че ги чета, изучавам. От него имам една книжка „Проява на планетите в трите свята“ – лекция държана по време на Лятната духовна школа на Седемте рилски езера през 2015 година.“ И обеща на Калоян, че ще му я изпрати по Интернет.

ГЛАВА 7

Усмивката

Анюта се събуди, с мисълта, че бе сънувала някакъв сън. Опита да си го спомни, но не успя. Изпъна тяло, извади ръцете изпод одеалата, разтри челото. Добромира се размърда, поздрави я с добро утро. „Ще светна – Анюта натисна копчето на нощната лампа. – Мира, учудвам се на промяната, която стана с мен. Лягам заедно с вас в десет, или десет и половина, събуждам се рано. И веднага заспивам, спя непробудно. В Пловдив лягах по нощите, ставах късно.“ Добромира отвърна: „Радвам се за теб. Знаеш, че аз спазвам същия режим, който прилагаме тук. Виждаш ли, че можеш да промениш някои навици. Но като ти говорех, ти се инатеше...“ Анюта се засмя: „Учудвам се на промяната, която стана в мен не само за часа на лягане и ставане, но и за други неща, които стават вътре в мен. Колко е хубаво, че приехме поканата на Мартин, че дойдохме тук...“ „Ани, и с мен е така. И аз чувствам, че се променям. Сигурна съм, че това се случва с всеки от нас. Тук, на планината, природата сякаш чете мислите ни, отгатва чувствата ни, направлява ни...“ В този момент Анюта си спомни съня: „Мира, сънувах, че вървя по една пътека нагоре. Около мене е мъгла. Колкото по-нагоре отивах, ставаше по-светло. Излязох на открито. Светеше слънце.“ „Много хубав сън – каза Мира. – Няма нужда от тълкуване.“ „Да, да!“ – Анюта стана, включи електрическата духалка, запя нещо бързо, ритмично, без думи и пак се мушна в леглото.

Мартин отвори вратата, беше по пижама: „Ей, какво става тук? Ани, каква е тази ранна дискотека?“ „Марти, защо не кажеш „Добро утро, светло утро.“ „Светло утро. Бързам за тоалетната. „

Както всяка сутрин момчетата слязоха на първия етаж, където използваха банята и тоалетната. Весето им беше дала големи хавлиени кърпи в различен цвят, за да си ги познават. „Какви са кавалери! – похвали ги Анюта, слушайки тяхното топуркане по стълбите. – Да ставаме, сега е наш ред.“ Момичетата спокойно се оправиха. Когато излязоха навън, беше се прояснило. Асен правеше своите упражнения. След като се поздравиха, Асен ги прегърна и заедно влязоха в къщата.

„Добро утро, светло утро“ – поздравиха момичетата. „Топло, приятно, уютно е в този хол, в този дом“ – повтаряше Ани. „И мирише на препечени филийки...“ – помириса Асен. Мира донесе каната с чая, всички насядаха. „Не мога да ви се нагледам рече Милко. – Все така да сте усмихнати! Каквото и да се случва, усмивката да краси лицата ви.“

„Имаше период, в който аз често я изгубвах, но като видех Мира, с нейната малка усмивка, запечатана на устните ѝ, веднага казвах на моята – да цъфне.“ „Ани, и твоята усмивка, и на момчетата почти не слизат от лицата ви. Но усмивката на Добромира е винаги с нея. Както ти каза, сякаш е запечатана върху устните ѝ“ – Милко направи с ръце малък кръг, поглеждайки към нея. „Тази усмивка на Мира е по рождение“ – каза Калоян. „Знаем – отвърна Ани. – Но човек може и от усмивка да си изпати. Вчера си говорихме, че някои хора, като видят усмихнат, ведър, здрав, хубав човек – изпитват ревност, завист, вместо да му се радват.“ „Ани, остави тези хора. Ще им дойде и на тях времето...“ – рече Милко. „Мира си патеше понякога заради усмивчицата – продължи Анята. – Като почнахме осми клас събрани от различни паралелки, някои се дразнеха. Мислеха, че тя – едва ли не, им се присмива в някои моменти. Имаше случаи, когато ѝ викаха: „Какво се хилиш?“ Като се опознахме, ѝ се извинявах...“

– И аз си патех от твоята усмивка – обърна се Асен към Анята „Ей! Какво искаш да кажеш!“ – Ще кажа. Нали разбрахте от нашите разкази, че почти винаги присъствах на срещите между Мартин и Ани в коридорите на училището. Тя виждаше, разбираше, че двамата сме много добри приятели. Но отначало, Ани не ме искаше, не ме харесваше. Присвила очи, тя ме даряваше – от немай-къде, с една престорена, изкуствена усмивка, по-скоро беше гримаса... – Асен прегърна Анята.

– Леле! Как ме наклепа! – засмя се тя. – Вярно, усмивката ми към Асен беше от немай-къде. Защото виждах, разбирах, че той и Мартин са истински приятели. Доста хора се усмихват по етикет, или от нещо, което изпитват в момента... Но се усеща, че тази усмивка не е истинска. А при Мира – си е естествена, с нея се е родила.

– Докога ще говорите за моята усмивка. В нея няма нищо особено.

– Има – като на Джокондата. Но си е твоя – рече Асен.

– Нашите предци казваха: По сурата-лицето ще познаеш човека. Къде, как ще скриеш лицето, очите, носа, веждите, устата. Ти си в това лице, в това тяло – Милко погали лицето си.

– Усмивката е израз на душата – каза Веселина. – И погледът на очите. Има хора, които все надолу, към земята гледат, други – често премигват, трети – не могат да задържат погледа си като говорят с човек, а все го отместват... Който иска, да узнае повече, да чете науката „Френология“.

Анята подкани Мира да каже стихче за усмивката. Тя отказа: „Това е детска история.“ Асен и Мартин настояха. Казаха, че обичат детските истории, които са ставали с тях.

Мира се усмихна: – Като тръгнах в първи клас, направихме тържество, на което поканиха и родителите. Нашата учителка беше намерила малко стихотворение, което разпредели между мен и едно момче Стилян. Пръв започваше Стилян: „Виж тази кошничка! Ето, знай, че щастие голямо те чака.“ Аз: „Тя е пълна с усмивки чак до капака.“ Стилян: „Станеш ли всяка сутрин от сън, преди още да излезеш навън, в кошничката веднага посягаш. И една усмивка на лицето си слагаш.“ Аз: „С нея цял ден да вървиш! Да не вземеш по обяд да я свалиш.“

– Доби, цял ден ще бъда ухилен – чак до вечерта, та и през нощта – докато спя – засмя се Асен. – А Стилян обичаше ли да се усмихва? „О, той беше и е все още Стенли-светляев. След седми клас продължи в Сценични кадри, но поддържа връзка. Наскоро се чухме.“

Веселина стана, посочи с усмивка, че отива на терасата. Милко се изправи: „Хайде, младежи, да посрещнем слънцето с усмивка, с добри мисли, чувства, та да бъдем радостни и любовно настроени през целия ден.“

Розовещото небе избледняваше. Светлината струеше все по-ярка и обхващаше все по-голяма част от небето. Слънцето разсипа устремите към земята лъчи. „Еха! Този изгрев беше изненадващ“ – рече Асен. Веселина запя „Изгрива слънцето...“ Мартин я последва, пригласяйки тихо. Добромира пошушна на Ани: „Не знаех, че Мартин пее така хубаво.“ „Прослушах го – като на урок, още на третата ни среща, пее много добре.“

Закусиха препечени филийки с масло, сирене, кашкавал. Със същото съдържание Веселина бе направила сандвичи, добавяйки резенчета лук и магданоз. Подредените на масата термоси бяха пълни с чай. Тя раздаде на всеки по три сандвича, опаковани поотделно: „Кой – когато огладнее, да яде.“ Стопаните изпратиха младежите с пожеланието да прекарат добре, да се върнат по-рано, заради тържеството. Милко с висок глас рече: „И помнете! Каквито и контрасти да има в живота, казвайте, с усмивка: днешният ден е най-добър, той носи най-добри условия за човека.“

Планински бегач

В девет и половина минаха през центъра на селото. Но приятелите от Момчиловци ги нямаше – бяха казали, че ще си останат в къщи. Някои – чакаха роднини, гости от София, от чужбина.

В десет часа бяха на Студенец. Взеха ските от гардероба, оставиха и раниците. Щяха да направят едно спускане по зелената писта, а после да отидат на Стойките. Докато си купуваха билети за лифта, Мартин каза, че е видял един приятел и помоли групата да го изчака. „Стояне, какво правиш тук?“ „Здрасти, Мартине – радвам се да те видя.“ Двамата се прегърнаха, потупаха гърбовете. Стоян каза, че е пристигнал снощи в Чепеларе заедно с приятели и тук ще посрещат Новата година. Той запозна Мартин с двама младежи и една девойка, които стояха до него.

Мартин му посочи групата, извика ги: „Това е Стоян Стоянов – родопчанин, любител на планинското бягане. Много е добър! Запознахме се преди две години на шести септември на градски маратон, организиран във връзка с празнуване „Съединението на България.“ Бягахме заедно от площад „Съединение“ в Пловдив до град Съединение. – След това, пак се срещнахме със Стоян.“ Анюта веднага попита къде са бягали. „В Родопите. Мартин се представи много добре“ – отвърна Стоян. „Благодаря, за представянето – усмихна се Мартин. – Участвах няколко пъти в бягане. От първото участие помня всички най-малки подробности по трасето, общуването със Стоян, с другите участници. Ние се чакахме, събрахме на чешмата в центъра на Храбрино. Маршрутът следваше туристическата маркировка, която минаваше през Момина скала. Преди нея има два малки параклиса. След като се изкачихме на Момина скала, продължихме към чешмата Трите чучура. Спряхме при чешмата, измихме се, заредихме се с вода. И продължихме да бягаме до хижа Здравец. Там пихме по един чай и обратно – в Храбрино. Взехме разстоянието от 17 километра за около два часа и половина.“ „Братле, беше ми казал, че си участвал в планинско бягане, но сега научих тези подробности за теб. Bravo!“ – поздрави го Асен. „Bravo за Стоян и другите бегачи! Това, в което аз участвах няколко пъти, не е нищо, в сравнение с тяхното бягане към високи върхове, маратони... Кажим им“ – обърна се Мартин към Стоян.

– Има планинско бягане за скоростно изкачване на върхове, маратони, ултра-маратони... Но е по-дълго за разправяне – дошли сме на ски. Ние четиримата – Стоян се обърна към двамата младежи и девойката, с които беше, – сме любители на без скоростното каране със ски.

„Тогава, елате с нас по зелената писта“ – предложи Мартин. Калоян се обърна към Стоян: „След спускането да пием заедно чай и да ни разкажеш още за планинското бягане.“ Стоян отвърна със съгласие.

Двете групи караха наблизко една до друга. Само Мартин и Калоян правеха внезапни скоростни набези, спираха, изчакваха останалите. Като стигнаха края на пистата, веднага се наредиха на опашката за лифта. Слязоха на Студенец, седнаха в един от закритите павилъони. Калоян попита Стоян кои върхове е покорявал с бягане.

– Засега Вихрен и Ботев. Тепърва ще покорявам с бягане и Мусала, Ком... Върхове в нашите планини колкото щеш. „Еха! Това се казва бягане! Изисква се голяма издръжливост“ – рече Асен. „И бягате нонстоп нагоре – към върховете!“ – учуди се Анюта. – Поспираме – отвърна Стоян с широка усмивка. – Благодарим на въздуха, планината и пак нагоре, към върха. „За колко време стигате до върха?“ – продължи да пита Анюта. – Зависи от разстоянието, времето, нашето бягане... От центъра на Калофер до връх Ботев го взехме за около три часа и половина.

– Мартине, даваме още една заявка. Трябва да ни заведеш на връх Ботев с ходене и леки прибежки – засмя се Калоян.

– Скоростното изкачване на върхове с бягане е трудно, но по-труден е планинския маратон, който продължава и през деня, и през нощта. „Уха! Това е голямо изпитание, направо-героизъм – рече Асен. – Маратонът е четиридесет и два километра.“ – Но има и ултра-маратон от 60 километра, с маркировка, дават ни карта за маршрута... Ани отново изрази учудване, попита как издържат. Стоян се усмихна: – С почивки, с тичане. И ходим, и пълзим... Идват моменти, минути на криза, но като отминат, пак продължаваме. По трасето има пунктове с храна, вода – подкрепяме се. Калоян и Мира го питаха от кога бяга, защо е започнал планинско бягане.

– Сега съм на тридесет и пет. Започнах да бягам преди три години. Считаю се за родопчанин – родът на баща ми е от село Лилково, обичам планината. Моите родители слезли от Родопите и се заселили в квартал Коматево. Но още от малък ходех заедно със сестра ми, родителите в Лилково. Садил съм картофи, рязал съм, сякъл дърва... Тогава в Лилково имаше училище, деца, вече няма училище – превърнато е в туристическа спалня. Моят дядо Йордан се грижеше да приема, настанява, изпраща туристите. – Стоян направи пауза, погледна към всички: – Другата причина да започна планинско бягане е, че бях станал сто кила от неправилен начин на живот. Докато учех, следвах, бях във форма. После се отпуснах, отидох в Англия. Там работих пет-шест години, напълнях. Върнах се у нас в същата форма. Един ден, като се гледах в огледалото видях, че това не съм аз, а някой друг. Наругах другия. А на вътрешния ми „аз“ – рекох: Стояне, имаш нужда от промяна, незабавна промяна. Отначало почнах гимнастика, бягах извън Коматево. Благодарен съм на един приятел, който ми предложи да опитам планинско бягане. Той вече го практикуваше като любител. – Стоян млькна, но бързо продължи: – В Лилково има книга – прочетох за моето родословие. Казах си, че щом са ме кръстили Стоян, с фамилия Стоянов, трябва да стоя здраво върху земята, в непрестанно сродство с Родопите, които бях позабравил, докато бях в чужбина, че трябва да опозная себе си, да бъда себе си. Започнах да чистя от себе си разни негативи, да устоявам на превратностите в живота с разумно, волево бягане, с изкачване на върхове... Отново чувах пеенето на птиците, ромоленето на ручейките, песента на реките... Разбрах, че има и много да уча, че трябва да продължавам да уча. – Стоян се усмихна: – Това е. За това почнах да бягам в планините.

– Търсил си пътя, своя път. И си го намерил – усмихна се Мира.

– Да, мисля, че го намерих. Извинете, че се разприказвах, но вие питатехте. Щом се срещаме на ски, ясно е, че и вие обичате планината.

Мартин отпрати поглед към групата: – Да ви кажа набързо за едно друго мое участие със Стоян. Състезанието се организира сутринта в село Марково – до Пловдив. Стартирахме от малкия язовир, после – през селото и пак се върнахме на язовира. Пробягахме десет километра. Състезанието беше обявено с благотворителна цел, да помогнем на едно момче. На язо-

вира имаше арка, маси, пекар на, продаваха хляб, банички... Някои донесоха съвсем нови дрехи за момчето, имаше и касичка за дарение.

Стоян се изправи: – Радвам се, че се видяхме. Мартине, ще държим връзка. На градски маратон няма да те каня. Предпочитам планинското бягане. Нашата компания благодари на вашата – подаде ръка на Мартин.

– Радвам се, че се запознахме – Асен стисна ръката на Стоян. – Ако ти се гледа мач, Мартин може да те доведе някой път на стадиона. Играя в отбора на „Локомотив“.

– Приемам. Ходя на мач един, два пъти в годината. Ако Мартин ми се обади и ако съм свободен, ще дойда да те видя как бягаш.

Другите също благодариха на Стоян. Ани му каза: „Срещата с тебе не беше случайна. Ще идем на Момина скала и Трите чучура.“ „Ще ви закарам с джипа, но и ще ходим, тичаме... Ще поканим и Стоян. Той пред нас, ние след него. Докато се огледаме, той ще е вече на скалата.“

Стоян и неговите приятели казаха, че ще продължат да карат на зелената писта, защото им харесва, чувстват се добре. Мартин и Калоян обявиха, че искат да карат по синята, червената писти... Момичетата заявиха, че искат да отидат на Стойките. „Идвам с вас. Неизменно ваш – Асен Кръстев!“ – прегърна ги през раменете, поведе към лифта.

Излел е Делю хайдутин

Тримата се спускаха по писта Стойките с тяхното умерено-отработено темпо. Спираха за малко, казваха си по нещо. Анюта плавно размахваше ръце като криле на лекокрила птица. Асен правеше някои смешни стойки върху ските, или непрестанно тананикаше: „Така, така, така, това е любовта. Така, така, така, това е обичта. Така, така, така, това е радостта.“ Ани питаше откъде му е дошло това вдъхновение. Той само кимаше, поглеждайки Добромира. Тя му отвръщаше с усмивка, съсредоточена в карането, наблюдението на околния свят. Говореха си и как ще посрещнат в утрешния ден Новата година.

Точно в тринадесет часа Мартин се обади, че с Калоян са на върха. Асен го осведоми: „Ние сме близо до мястото, където вчера седяхме. Там ще ви чакаме. Хайде, госпожици, ще намерите ли мястото, където вчера направихме почивка?“ „Съмняваш се в нашата наблюдателност!“ – изфуча Анюта и тръгна първа. Добромира се усмихна: „От време – на време проявява качество на Овен, макар, че не е в твоята зодия.“ Те последваха Анюта, разменяйки погледи при всяко нейно спиране, когато тя оглеждаше наоколо. В един момент се обърна към тях: „Ето, там е!“ – посочи с ръка. „Да видим, караме след теб.“

Промъкнаха се със ските покрай боровете и се озоваха на мястото, с отъпкания сняг. Момичетата седнаха на седалките, Асен на дъждобрана. Добромира изпи няколко глътки чай, които бяха останали, изказвайки

съжаление: „Трябваше да си взема от Пловдив еднолитровия термос. За цял ден тази половинка не ми стига.“ „Подай си чашата – Асен отвори своя термос. – Моят литър се само възстановява.“ „Ас, в тебе всичко много бързо се само възстановява. И ние покрай тебе...“ Ани се отдалечи между боровете на почетно разстояние и приклекна. „Ако имаш нужда, върви“ – обърна се Асен към Мира, но тя поклати отрицателно глава.

„Е-хо! Там ли сте?“ – чува гласа на Мартин. Ани му отвърна с музикално: „Е-хо-хооо!“ Мартин се появи с Калоян и Росица. Попитаха я къде са другите момчиловци. Отвърна, че са си в къщи, а тя дошла с едно семейство. Обадила се на Мартин по телефона, намерили се на пистата.

Всички насядаха, извадиха сандвичите, предложиха на Росица. Тя отказа, беше обядвала преди малко с приятелското семейство. „Ех, че сладко!“ – Асен разви следващия сандвич. „Брат, да не си представяш, че ядеш сандвич с шунка?“ – подкачи го Мартин. „Откакто съм с вас, не се сещам за шпеков салам, за шунки-маймунки... Как е намазала Весето филиите с това жълто масло, сложила кашкавал, сирене, магданос, лучец. Благодарим ти, Весе!“ „Всяка хапка е много вкусна“ – усмихна се Мира.

Докато групата се хранеше, Росица тихо припяваше и нарисува с пръчица в снега човече с разперени нозе, ръце, четирилистна детелина. Анюта се вслушваше в нейния напев. Като приключиха с хапването, Росица каза, че вечерта в Момчиловци ще има тържество по случай Новата година. Мартин отвърна, че знаят, ще отидат. Анюта помоли Росица да изпее някаква родопска песен.

„Добре. Ще оглася планината. И тя – мене – усмихна се Росица. – Внимавайте в думите, някои от тях са на стария, диалектен родопски говор – Росица се изправи. – Ще ви изпее песента: „Едно са лудо изрука“. Тя зарея поглед над боровете и запя: „Едно са лудо изрука от височкана планино. Момнеле, мари хубава, армаган ще ти провадя. Армаган ще ти провадя от височкана планино. Наг да не ми го ворнеш, че ми ще болно добалне.“ – Росица направи кратка пауза, пое въздух: „Провадай, лудо, провадай, дорде е мома левтерна. Дорде е мома левтерна, ньоврине галят, драговат...“ Тя погали лицето си, разкърши снага и се поклони. Всички изръкопляскаха. Анюта каза: „Браво! Това се казва пеене! И с какви звучни, благи думи.“ Калоян пошепна на Мира: „Разбрах смисъла, но не зная какво означават някои думи.“ „После, ще питаме Росица. Важното е, че усещаш песента“ – тя постави ръката си върху неговата.

– Росице, искаме още! – помоли Анюта. – Коя ще бъде следващата?

– Ще ви изпее „Димитро, сино-сине, Димитро“ Тя пристъпи в снега, изправи глава и запя: „Димитро, сино Димитро, стани Димитро, погледни какво се хоро играе. До ката мома и ерген. До ката мома и ерген, до твояна Руска двамина. Двамина луди и млади. – Росица направи кратка пауза и продължи със звънливия като камбана глас: – Да играят майчо, да играят. Руска йе моя, пак моя. Рускина китка й у мене, мойен йе порстен у Руска.“

Всички пак изръкопляскаха. Чуха се и други кратки ръкопляскания от няколко скиори – мъже и жени, които се бяха отбили от пистата, чули пеенето. Те приближиха към групата, кимнаха за поздрав. Асен извиси глас: „Добре, че Димитро не е бил ревнив. Радва се на Руска, че играе, че я харесват и други ергени...“ Калоян рече: „По този повод се сещам, че нашият праядо от селото на баща ни разказваше, как са се задирияли младите на хорото. Щом някой ерген се хванел до някоя мома, било знак, че я харесва. Но веднъж се случило неприятна случка. Един ерген харесвал една мома, но до нея се бил хванал друг – двамата весело играели, често се поглеждали. Онзи ги наблюдавал отстрани, отвън. Когато хорото свършило, той налетял с нож върху ергена, който играел до момата, която той харесвал. Наранил го с ножа в бедрото. Хората се втурнали, разтървали ги... – Калоян млъкна. И добави с усмивка: – Ето една кармична история.“

Анюта помоли Росица от името на всички, да изпее още една песен. „Добре, да станат три – за късмет, казва моята баба. Тя пееше доскоро в Смолянския ансамбъл... Сега ще ви изпея „Ой, чобан“. Някои от придошлите слушатели приближиха до групата, опряха на щеките.

„Ой, чобан, карагъоз чобан, добре ми дойде карагъоз чобан. Добре ми дойде. Да ти посложва вино червено, вино червено, бела ракия. – Росица спря да пее за секунди. Продължи, с усмихнато лице: – Ой, моме, ой мала моме, я не съм дошъл вино да пия, вино да пия, вино и ракия. А най – съм дошъл тебе да искам от стара майка и стар татко.“ – Росица се поклони.

След тази песен ръкоплясканията се увеличиха. Между боровете вече присъстваха десетина слушатели на ски. „Росе, как подбра тези три песни – актуални във времето. С малка разлика, че днес – момата и ергенът отиват с готово решение при родителите – каза Асен. – Наскоро гледахме с дядо по телевизията филм за „Хитър Петър“. Много ни хареса, как се смяхме! Актьорът показваше един умен, съобразителен, свободолюбив Петър. Потъгувах малко за добрата, хубава щерка на богатия чорбаджия, която той даде-продаде за жена на един стар гърбав скъперник – въшлив от жълтици. Тази мома – хубава, кротка харесваше Хитър Петър, говореше си скришом с него. И той я харесваше. Когато богатите и гръцкият владика прогониха Петър от селото, той предложи на тази мома да тръгне с него, но тя не се реши. Друга мома – свободна по дух, която той срещна в ски-талчеството – го последва.“

„Едно време – в повечето случаи родителите са избирали жениха за момата. Някои девойки са се опълчвали, успявали да устоят, други – са се предавали. – Калоян се изправи, пристъпи към Росица: – Благодарим ти! Сега, чрез твоето пеене почувствах тези песни. Едно е да ги чуеш по радиото, по телевизията, друго е – в контакт с певицата. Росе, можеш ли да изпееш „Излел е Делю хайдутин“? „Мога. Разбира се, не като Валя Балканска. И не като Надежда Хвойнева от Левочево. Надежда е също голяма певица, с голям, красив глас. Тя първа е изпяла „Излел е Делю хайдутин“.

После Валя Балканска подхваща песента. И аз съм я опитвала, пяла съм я – и на скришом, и на яве... Сега ще ви изпея само една част.“

Росица изправи тяло, пое дълбоко въздух и Делю хайдутин – юначен закрильник, излезе в планината Родопи, пое с космическия кораб „Вояджър“ към Млечния път. Гласът ѝ полека затихна.

Измина минута в тишина. Отначало ръкоплясканията на придошлите от пистата слушатели бяха меки, после се усилиха в равномерен такт. Чува се поздрави: „Браво! Wonderful!“

Групата излезе от закътаното място на пистата. Следваха ги слушателите – българи, англичани. Питаха Росица за песните. Тя, с помощта на Калоян обясняваше на английски, че са народни песни от Родопите...

Спуснаха се до края на пистата. Качиха се на лифта към върха. „Боже, каква красота! Какво слънце!“ „Ани, откакто сте тук, ви казвах няколко пъти, че Пампорово е най-топлият зимен курорт. И с най-много слънчеви дни. Затова го предпочитат наши, чуждестранни гости, скиори.“ „Марти, добре, че ни покани. Шести ден сме тук, в планината, а продължавам да се възхищавам на тази красота, величие, белота, простор, свобода...“

– Ани, едно добро, хубаво момиче като тебе, се влюбило в един баровец. Водил я той насам, натам... Момичето го моли да идат и на планина. Баровецът викал: Кво ще гледаме на тая планина? Но момичето успяло да го навие. Било топло, седнали на една поляна, полегнали... Момичето все повтаряло: „Колко е хубаво! Какви красиви поляни, върхове, цветя, дървета... Стига си се излежавал, стани, виж!“ Баровецът станал, погледнал и рекъл: „Къде е тази красота? Дървета... От тия дървета нищо не мога да видя.“ Момичетата се засмяха. Асен вдигна предпазната рамка: „Готови за слизане – в красивата гледка с дървета.“

Калоян с момичетата отидоха на тоалетна в едно от заведенията. Асен и Мартин седнаха на пейка, за да ги изчакаат. „Така, така, така, това е любовта. Така, така, така, това е обичта“ – затананика Асен. „От вчера все това тананикаш... Стига си тъкал – засмя се Мартин. – Щом си такъв мераклия, ще те изпратя при леля Шинка – наша съседка. Тя има тъкачен стан, ще те научи да тъчеш родопски халища.“ „Ще изтъка аз едно халище, с песен, и любовни ниш-ки – проточи Асен. – Като се завивам с любимото момиче да ни грее с багри и любов.“

– Виждам, че Росица и Калоян се харесаха – каза Мартин. – И вчера си говореха нещо, караха ски един до друг, усмихваха се един на друг. Като ми се обади Росето по мобилния, че е тук, Калоян веднага ми рече да я покания при нас. Щях да го направя, но той ме изпревари. в желанието си. Щом Росето дойде при нас, той се зарадва, тя – също. От вчера Калоян изглежда раздвижен, по-различен... Говори с Росица, все по-често се усмихва, но в същото време я гледа и с очите на учен-изпитател...

– Трябва да го сръчкаме малко... Хайде, да направим нещо – предложи Асен.

– Бива те, да измислиш нещо. Остави Калоян, по-напред, ти, сътвори връзката с Мира. Действай по задачата – любимото момиче е до тебе. Шести ден сте заедно. Сега е времето, възможността да спечелиш сърцето ѝ. Да се отвори сърцето ѝ за любовта, да се влюби в теб.

– Ясно, братле. Постепенно се сближихме, Доби ме харесва. От сутринта непрекъснато ѝ пращам послания с тая песен-скоропоговорка. Вече ме гледа с много мили очи. Но ти знаеш, тя е специално момиче.

– Всички сме специални – каза Анята, която бе чула последните думи на Асен. – Но тук, в планината, специалната частица от нас се разкрива, както бисера излиза от мидата на свобода.

– Ех, тази Ануш! Пак вложи поезия, символика – Асен стана от пейката. – Калоян, с Доби и Роси идват към нас. Приключваме разговора.

Мартин предложи да се спуснат още веднъж и след това да си тръгнат. Бяха обещали да се приберат към четири и половина, да вечерят по-рано и да отидат на тържеството.

На Студенец прибраха ските от гардероба. Бяха решили, че в утрешния ден – 31 декември, няма да идват на Пампорово, а ще карат на Каргола в Момчиловци, за да се подготвят за посрещането на Новата година. „Ехо! – призова ги Мартин. – Преди да се качим в джипа, да направим кръга – както вчера.“ Разтвориха ръце, прегърнаха се и високо извикаха: „Браво на нас – великолепната петорка!“

Щом влязоха в двора Балкан веднага затича към групата, а след него и котката Муси. Всички се „здрависаха“ с кучето, а Муси погалваха. Тя мъркаше и грациозно се виеше покрай тях. Анята прилекна до Муси: „Кой те обагри цялата с тези светлокафяви ивици? Кой обу крачетата ти в тези бели ботушки? А на главата ти – сложил бяла звезда“ – нареждаше Анята, галейки Муси – Много си красива!“ Мартин тихомълком обърна внимание на другите, сочейки Анята. Откакто бяха тук, тя за първи път погалваше котката. „Ани, ти чак сега ли видя каква красавица е Муси?“ „Марти, чак сега, днес“ – отвърна му тя. „Браво, Ануш! Напредваш във връзката с животинския свят“ – похвали я Асен.

Вечеряха фасул с кисело зеле, къпоолу от патладжани с едро смяна лютеница. Асен отиде до календара: „Весето, ти наистина спазваш препоръчителните храни. За днес – събота е фасул, патладжани, ядки... Даже пише и кафе. Всеки ден ли поглеждаш календара „Не го поглеждам всеки ден, защото от години зная това препоръчително меню. Има дни, в които готвя нещо друго, но общо взето спазвам тази подредба.“ „Много вкусен беше фасулът – едър, бял.“ Весето каза, че е Смилянски, расте в Родопите. „Доста хапнахме, ще погръцкаме...“ – засмя се Асен. „Бъди спокоен, докато идем на площада, докато поиграем и се върнем, ще отmine... Аз хвърлям първата вода, в която фасула ври, така той става по-леко усвоим.“

В осемнадесет часа всички тръгнаха към центъра на Момчиловци. Музика огласяше селото, близките ридове, барчинки.

Род-о-па

Видяха приятелите от Момчиловци. Поздравиха се с ръкостискане, жестове, усмивки. „Искам да ви кажа нещо важно – само за няколко минути“ – обърна се Христо към пловдивчани. Мартин ги изведе настрани от многолюдието. Застанаха плътно един до друг, поради силната музика. „Вчера ви разкрих значението, смисъла на думата Родопа. Но ние казваме, пишем и Родопа. Има малка разлика, нали? Но в тази разлика се крие нещо важно. Когато хората са играли, а и сега, когато играят народни хора, фолклорни танци, често се провикват: „О-па!“ – Христо замълча, оглеждайки групата. Росица се усмихна, Георги положи ръце върху раменете ѝ. Двамата направиха няколко стъпки заедно. Георги удари с ръце колената си, извика високо: „О-па! О-па!“

– Приятели, вчера обясних, че частицата „пи“ работи на физически план, „род“ – на духовен, „О“ – е универсалният знак на макрокосмоса. Родопа ни дава следната заръка: „па“ е стъпката, с която да вървим, работим, учим във физическия свят, който е отражение на макрокосмоса – кръга „О“. И така да надскочим рода. Разбирате ли? Традицията е била, тя и сега е тук, в нас, но ние трябва да надскочим рода, кармичните връзки, да влезем в новата култура. – Христо замълча. – Това исках да ви кажа.

Всички продължаваха да гледат към Христо, сякаш очакваха още нещо. После се спогледаха. Анюта направи стъпка към Христо: „Това, което ни казваш от вчера е много интересно. Словото, думите са първоизточник на всичко в живота. Сетих се, че и в балета има „Па. Па-дъо, дъо“ – Анюта направи няколко балетни фигури.

Калоян, подаде ръка на Христо: „Благодарим ти, за поредното разкритие. Непрекъснато се убеждавам, че всичко е навързано, всичко има дълбок смисъл! Тепърва ще проучваме нещата, които ни се дават. Дано успяваме.“ Мартин вдигна нагоре палец, запя: „Можем да постигнем, що желаем! Във живота всичко се постига!“ „Ще успяваме, ако се учим, работим, творим, с постоянство и вяра, с любов“ – усмихна се Добромира. „Ние ще успеем, щом като пеем и разумно живеем“ – Анюта направи няколко танцови стъпки напред, назад. „Ануш, стъпки напред, без стъпки назад. Само напред!“ – Асен размаха ръце, тропна с крака: „О-па! Хайде, на хорото – да надскочим рода, кармичните връзки, задръжки...“

Затичаха към хорото. Спряха да погледат. „Я, вижте какви ячки и левтерни девойчета играят на хорото. И до всяка мома – по ерген“ – сочеше Асен. „Брат, почна да приказваш като родопчаните“ – сръчка го Мартин. „Като ме чуе бай Милко, ще ми се зарадва.“ „Ето ги! – Мартин посочи Весето и Милко: Да се хванем до тях.“ „Колко хубаво играят и двамата!“ Анюта пристъпи, улови се за Милко, подавайки другата си ръка на Мартин. Асен пък се улови за Весето, привличайки Добромира. Калоян погледна Росица: „Отдавна не съм играл българско хоро. Дали ще се справя?“

– Тя му подаде ръка: „Ела! Ще се справиш!“ Да тях се уловиха Георги и Елена, Христо.

Заиграха, заскачаха на хорото в ритъма седем/осми – космичен, не-повторим, с пулса на слънцето сравним. „Вижте, че едни от чужденците не могат да хванат ритъма. А тия – дете са го хванали, все болагари са били преди...“ – рече високо Милко. Георги, отвреме на време се провикваше: „О-па!“ След него – и Асен, стиснал здраво ръката на Добромира. Тя опитваше да разхлаби това стискане. Асен разбра, приведе се към ухото ѝ: „Ще пусна ръката ти моме гиздава, левтерна. Ако ме уловиш, ще зная, че си ме залюбила.“ – Асен пусна ръката на Добромира, но тя веднага го улови. Дватамата се спогледаха с усмихнати лица.

Великолепната седморка

Връщаха се към къщи във весело настроение. Асен от време-навреме подскачаше, викайки „О-па!“. Балкан и Муси ги посрещнаха, издавайки радостно скимтене и мъркане, в съзвучие с тяхното настроение.

Веселина и момичетата веднага направиха чай. Като седнаха край масата, Милко почна да разправя: – Когато бяхме на вашите години и ние си правехме забави, вечеринки, сега ги наричат дискотеки. Разбира се, нашите вечеринки, забави бяха много различни от вашите дискотеки. Имаше оркестър от няколко души: акордеон, тромпет, гъдулка, гайда, китара. Музикантите умееха да свирят всякаква музика според това, което играехме. Танцувахме валс, танго, румба, играехме хора, ръченици. Сега като гледам по телевизията как играете в дискотеките, то е гръм и трясък, крещене, викане, блъскане, тропане, истерия... Сякаш днешното поколение е набъкано с някаква енергия, която не може да овладее, укроти, да впрегне в работа. Сигурно затова така викате, крещите. То и от това има нужда понякога... Като няма къде да излеете, насочите, оползотворите излишната енергия във вас, правите това в дискотеките, в разни щуротии...

„Бай Милко, така е. Всяко поколение е различно. Прави добри неща, прави и щуротии...“ – Асен смени станцията на радиото. „Но истинската музика, истинските неща са вечни – каза Анюта. – Ас, потърси нещо класическо – танго, валс.“

Докато Асен търсеше подходяща музика, Мартин каза, че е намерил. Той сложи мобилния на масата и обяви: – Весе, заповядай на дансинга с твоя партньор! Танго-компарсита!

Милко се поклони на Весето, подаде ѝ ръка. Пристъпиха в хола с леки стъпки, поклащайки тела. И затанцуваха. Правеха стъпки встрани, обръщаха се един към друг, долеяха бузи... Всички ги наблюдаваха притаили дъх. Музиката спря, Милко целуна ръка на Весето, прегърна я.

„Еха! Какво беше това танго! Падна ми шапката!“ – изръкопляска Асен. „Какво танго изтанцувахте! Класика! – Анюта прегърна Милко и Веселина. – Откровено казано, не очаквах такова изпълнение.“

Стопаните седнаха, Милко съблече елека, благодари за похвалите. „Ани, в читалището в Смолян си имахме учител и по класически танци, и по народни хора. Ние с Милко ходихме няколко години, участвахме и в самодейния театър.“ Анюта каза: „Сигурно играете много хубаво и валс? В днешно време общо взето младежите не знаят да играят валс.“ Веселина направи знак на Мартин. Той кимна – имаше на телефона и запис на валс. След кратка почивка Мартин обяви: „Който иска да играе валс, моля, да заповяда на дансинга.“

Анюта пристъпи към Весето и попита може ли да покани Милко на танц. „Разбира се.“ – отвърна тя. И направи знак на Мартин да дойде при нея. Милко покани Анюта с лек поклон, подавайки ръката си. Дватамата затанцуваха в синхрон, сякаш бяха репетирали. След малко, Веселина и Мартин започнаха да валсират. Анюта зяпна от удивление. И двете двойки играеха много добре, разминаваха се, въртяха наляво, надясно. Музиката спря. Милко благодари на партньорката, с лека прегръдка. Мартин се поклонил на Веселина. Анюта приближи Мартин, гледайки го с почуда: „Ти, играеш валс!“ „Играя – Весето ме научи.“ „Защо не си ми казал?“ „Анюта, не си ме питала. Ти ме водеше в онзи клуб да играем Салса...“

– Братле, втори път ми падна шапката – рече Асен. – Доби, Калояне, вие можете ли да играете тези танци?

– Дафи и майка ни показваха валс, като бяхме малки. Аз мога, но не като Ани и нашите домакини. Танцувате великолепно! – поздрави ги Мира. А Калоян каза, че може да играе танго, за валс трябва да вземе уроци.

– Валс само съм опитвал. Но на тангото съм отличник – каза Асен. научих го в Испания. – Може да науча и валс. „Ас, ти си схватлив – танцуваш много добре, пееш, на китара свириш...“

– Ани, добре, че ни каза, сега ще намерим китара. Мартине, тичай в горната уличка, при Найденови! Те имат китара! – издаде заповед Милко.

– Спокойно! – Асен положи ръка върху рамото на бай Милко: – Само дрънкам от време на време. В Испания малко се понаучих... Донесох си китарата, но от две години свиря много малко. Стои като затворничка в калъфа. Свиря понякога за себе си, за приятели, за дядо. Получава се, става ми хубаво...

„Всичко е хубаво! Как се намерихме, събрахме! Великолепната педорка, стана великолепна седморка!“ – Ани разтвори ръце за въображаема прегръдка. „Къде ще се телепортира седморката на Блейк? В хола – I like to move!“ – Асен усили мелодията, заигра. „All like to move!“ – рипна Анюта. Всички заиграха. Милко и Весето гледаха по-специалните движения, които правеше Анюта с ръце, крака и опитваха да правят същите, заливайки се от смях. В един момент Асен извика: „Разчистете терена! Рок, рок, рокендрол.“ Всички се отдръпнаха. Мартин и Ани заиграха. Милко

почна да пляска с ръце: „Какви са тия отскоци, привличания, отблъсквания! Почнаха искри да прехвърчат. Мартине, дръж здраво момичето!“ Щом спряха да играят Асен обяви: „Теренът е ваш! Който иска рок, рок, рокендрол.“ Милко извика: „Тоя рок не е за мене! Ако река да го опитам с Весето, ще се метнем на дивана.“ Асен покани Добромира, но тя отказа: „Като бях тийнейджърка, опитах малко рок...“

ГЛАВА 8

Кой паднал, кой станал, с прегръдки, целувки

„Ставайте, юнаци! – Мартин стъпи на чергата, покрила дървения под. Вдигна ръце нагоре, разкърши рамене. – Облечете белите ризи, елеците, абите, опашете поясите, накривете калпаците! А, добро утро!“ Асен отметна одеялата, седна на леглото. „Братле, какво ти става? Де тия аби, тия пояси? Забрави да кажеш – сабите вземете, за славен бой се пригответе.“ Калоян се включи в поздрава: „В деня последен от тази година – саби при нозете сложете. Добро утро! Браво на нас, свикнахме да се събуждаме без аларма.“

Силен шум идваш от коридора събуди момичетата. Чуха гласа на Асен и Мартин. „Добро утро! – каза Анюта, прозявайки се. – Каква е тази тупурдия в коридора?“ След няколко минути Мартин надникна при тях: „Добро утро! Светло утро! Момичета ставайте! Ден последен е от тази година. Ние отиваме долу.“ – И затвори вратата.

Анюта измърмори: „Защо тази сутрин не влезе, не дойде да ме целуне?“ „Сигурно има причина, за да се разбърза“ – успокоително отвърна Добромира. – Чух силен шум от коридора, нещо падна.“

Докато момичетата слизаха по стълбите, очакваха да видят Асен, който всяка сутрин правеше упражнения. „Защо го няма? Това е необичайно.“ – каза Добромира, оглеждайки двора. Като влязоха в хола, всички бяха насядали около масата. Поздравиха се с „Добро утро. Светло утро!“ Както всяка сутрин Милко отпрати комплименти към момичетата, а Мартин и Асен отместиха столовете, поканвайки ги да седнат.

Докато пиеха чая, Анюта каза: „Досега се събуждахме в тишина, а тази сутрин имаше някакъв тряс-бум...“ „Съборих без да искам малкото шкафче, което стои върху големия шкаф в коридора. Бях се забързал към тоалетната. Добре, че опазих краката, малко пострада ръката ми... – Асен показа китката обвита с кърпа. – Весето веднага ми направи нещо...“ Мартин се засмя: „Добре, че не прегърна големия шкаф. И аз съм бързак, но ти си двеста процентов.“

Посрещнаха изгрева на слънцето. Небето на изток беше чисто, ясно. Анюта тихо попита Весето защо не пее тази сутрин. „Очаквах, ти, да започнеш. Вчера заран първа запя. И Мартин – след тебе. Много ви се зарад-

вах.“ Анюта при клони глава към Весето, запя: „Изгрява слънцето, праща светлина...“

Докато слизаха по стълбите Веселина запя: „Сила, здраве е богатство, сила, здраве е богатство...“ Мартин поде пеенето с маршова стъпка, Асен след него, включи се и Анюта.

По време на закуската Милко напомни, че към седемнадесет часа ще пристигнат родителите на Мартин и сестра му Весела. „Времето и днес ще бъде слънчево, снегът е намалял, започнал на някои места да се топи – каза Мартин. – Веднага след закуската тръгваме за Картола. Ще караме до обед и се връщаме в къщи.“ Момичетата казаха на Веселина, че ще ѝ помогнат във всичко, което им възложи. „Не го мислете, Милко е моят главен помощник. Но ще има разни други неща за правене, които отнемат време. А и вие може да дадете някакви идеи.“

Бяха на двора, готови да тръгват. Анюта помоли Мартин да вземе шейната, която бе видяла в сайванта, където имаше дърва, сечива, строителни материали. „Ануш, отиваме да караме ски. Няма да разораваш пистата с тази шейна“ – рече Асен. „Когато карахме на Картола преди няколко дни, видях деца – спускаха се отстрани на пистата с шейни и между боровете. Искам да си спомня усещането от детството. По улиците на стария град в Пловдив ме возеха с шейна. Като пораснах, с децата карахме шейни по една стръмна улица и стигахме чак до булеварда.“ Мира каза, че също би искала да опита шейната. „Щом искате, ще я взема“ – Мартин понесе шейната към джипа. Погали Балкан: „Идваш с нас. Отиваме на Картола.“ Балкан размаха опашка, радостно пролая. „Марти, той разбра какво му казваш!“ „Ани, защо се учудваш. Нали си ходила на цирк. Треньорът-дресьорът казва, посочва и животните изпълняват. Мартин и Балкан се обичат, в едно легло са спали...“ – засмя се Асен. „И животните душа носят, но тя е по-несъвършена... Хора, животни, растения имаме една и съща монада...“ „Доби, какво е това „монада“? – попита Асен. „Ядката, семето, от което произлиза живота“ – отвърна тя.

На пистата в Картола завариха Христо, Георги и Росица – току-що бяха дошли. Поздравиха се с прегръдки – като стари, добри приятели. Поговориха за снощното празненство, Анюта – за дансинг-дискотеката в хола на стопаните. „Хайде, приятели, влекът ни зове!“ – подкани Мартин.

Асен и момичетата се спускаха „като на разходка по главната улица в Пловдив“ – както се изрази Анюта. Мартин, Христо и Георги караха бързо, профучавайки край тях. Калоян и Росица бяха неразделни в спусканията, на влека – изчакваха се, говореха си. След едночасово каране Асен покани всички да пият по нещо топло. Събраха се на павильона. Мира питаше кой какво желае, помагаше в сервирането на чай, топъл шоколад, кафе. Споделяха неща, които ги интересуваха, хрумваха, желаеха, мечтаеха да постигнат. Момичетата предложиха да покарат още час и да се приберат.

В едно от спусканията Анюта извика на минаващия покрай тях Мартин да спре и падна. Забола нос в снега, тя не помръдваше. Асен тръгна

към нея, но Мартин го изпревари. Той бързо откопча своите и нейните ски, подхвана раменете ѝ, главата – очите ѝ бяха затворени. „Анюта, как си?“ Мартин я целуваше по очите, устните. Тя отвори очи, усмихна се: „Добре съм. О, колко хубаво ме целуваш! Искам още!“ Добромира и Асен се спогледаха с усмивки. „Измамница е таз Анюта“ – пропя Асен. „Измамница и половина...“ – Мартин обърна Анюта към себе си, прегърна я. „Изпуснах момента за интересен клип: ерген от Родопите успява да пробуди царската принцеса – спяща от много години, с целувки.“ Анюта веднага отвърна: „Ас, по естество съм се родила пробудена.“ „Личи ти. Ех, тази Ануш! Не може човек да я наддума!“ Мартин потегли Анюта: „Ставай принцесо! Приключваме с карането на ски. Нали искахте с Мира да опитате шейната. Тя е шейна и за един и за двама.“

Взеха от караваната чай, седнаха на пейките. Махнаха скиорските обувки, обуха своите. Мартин взе шейната и с Анюта се изкачиха донякъде отстрани на пистата. Балкан се появи до тях, въртейки радостно опашка. Мартин седна отпред на шейната, Анюта зад него. Потеглиха, заедно с Балкан, който тичаше успоредно с тях. Калоян ги снимаше. Мартин нарочно се наклони, за да паднат. Прегръщаха се, целуваха в снега. Балкан наблюдаваше това, което ставаше между тях и радостно скимтеше. После Анюта седна сама в шейната, измина сполучливо останалото разстояние.

Върнаха се при групата развеселени, със зачервени лица. „Доби, чух, че ти също искаш да опиташ шейната. Да дойда с тебе?“ Тя кимна с глава на Асен. Той потегли шейната, Балкан ги следваше. Изкачиха се донякъде. Асен седна отпред, Добромира го хвана през кръста. „Дръж ме здраво! Но може и да паднем.“ След малко той зави шейната встрани, наклони я и двамата се озоваха в снега. Асен прегърна Добромира, тя се сгуши в него, закривайки лицето си. Постояха така минута-две. Той изправи Добромира, сложи я в шейната и тя потегли сама. Асен я следваше отстрани, с широки прескоци в снега заедно с Балкан.

Като стигнаха до групата, Асен подаде шейната на Калоян: „Тази шейна е вълшебна! Роси, Калояне, вие сте наред.“ Калоян хвана въжето: „Отдавна не съм карал шейна.“ И покани Росица. Тя се усмихна, двамата тръгнаха нагоре покрай пистата. Спуснаха се поединично. А завършекът беше – двамата заедно. „Бяхте отличници в спускането! – поздрави ги Асен. – Но щеше да бъде по-интересно, ако бяхте паднали...“

„Приятели, да направим кръга, преди да си тръгнем – Мартин повика и момчиловци. – От петима, станахме осмина. Поздрав за осмината!“ – обърна се той към групата. Прегърнати през раменете те извикаха: „Ние сме великолепната осморка!“ Христо се наведе и с пръст изрисува в снега една голяма осмица, отворена в горния край, с продължение във вид на спирала. „Красива осмица. Защо я нарисува така?“ – попита го Ани. „Всяко число е толкова важно, колкото словото, музиката. Осмицата учи човека да бъде отговорен, да се ангажира с другите, да поеме риска в определени случаи и да устои, независимо от изкушенията, изпитанията. Гра-

фичната форма на осмицата се прилага в математиката като знак за безкрайност.“ Ани му благодари, промърмори: „Математиката, числата не но не са лесни за разбиране, прилагане... Както и музиката.“

Разделиха се с пожелания да се видят отново в среднощния Новогодишен час. Ако това не станеше, щяха да се чуят, разберат за евентуална среща, преди да си тръгнат за Пловдив.

Предай нататък

Влизайки в хола, Анята, извика: „О, как ухае! Какво е това ухание!“ Веселина се показа от кухнята, с прибори коси под бялата забрадка: „С Милко направихме сладки от мед и канела... Сега печем последната тава.“ Милко излезе от кухнята, поздрави ги със завръщането. „Много е хубаво във вашия дом! Във вашата къща на „изгряващото слънце“. Милко засука късия мустак: „Ани, за нас е чест, да чуем тези думи.“ Веселина пак се показа от кухнята: „Щом човек отива в един дом и носи добро, любов в този дом, винаги е добре дошъл.“ „Марти, ти си щастлив, че имаш такива баба и дядо. При това, живеещи в планината, в Момчиловци.“ „Ани, и ти си щастливка, че имаш прабаба Ануш, още две баби и двама дядовци.“ „И аз съм щастлив човек – Асен сложи ръка на сърцето – имам си дядо Кръстю.“ „И ние с Мира сме от щастливите, с Дафи и дядо Добри, с баба, дядо, които живеят в Северозападната част на България“ – рече Калоян.

Момчетата взеха набързо душ, момичетата казаха, че това ще направят по-късно, защото имат нужда от повече време. „Да не си бръснете краката, боядисват косите?“ – пошегува се Асен. „Не си бръснем краката, не си боядисваме косите, но вие се обръснете! – нареди Анята. – Космите на брадите ви пораснаха през тези седем дни.“ „Слушаме царицо, ще изпълним вашата заповед – козирува Асен. – Няма да ви боцкаме, докато ви целуваме в полунощ.“

„Хайде, вси щастливци, сядайте да обядваме“ – покани ги Милко. Веселина предложи от снощния фасул с кисело зеле и печени патладжани. Каза, че за вечеря ще има друго богато, разнообразно меню, други малки изненади, с помощта на момичетата.

След като обядваха, стопаните се оттеглиха на почивка в тяхната стая. Момичетата полегнаха на диваните, момчетата отидоха да се обръснат. После се качиха стаята на втория етаж. Асен остана в хола. Докосна Ани, Мира, които лежах на диваните: „Царици, сменяме си ролите. Банята е свободна.. Ще позволите ли да полегна във вашето ложе.“ „Заповядай, пазителю наш!“ – Мира стана от дивана.

Щом момичетата се върнаха в хола, Асен стана от дивана, предложи им да седнат. „Леле, как хубаво ухае! Как блестят лицата ви! От вас, от косите ви се носи вълшебно ухание – Той се наклони към Добромира, допръ лице до мокрите ѝ коси. Посегна към кърпата, която тя държеше. „Поз-

воли ми, да изтрия косата ти.“. Тя отпусна кърпата. Асен седна срещу Добромира, обхвана с коленете си нейните крака и леко приведе главата ѝ. Най-напред избърса цялата ѝ коса, после внимателно хващаше, бърцеше кичур по кичур. Като ѝ подаваше кичурите, той се навеждаше, докосваше я с устни по слепоочията.

Отпочиналите стопани излязоха от стаята. Момичетата бяха направили чай. Всички пиха по чаша, говорейки за вечерта, която ги очакваше. „Хей, момци, два дни не сте секли дърва. Хайде, да порботим! Довечера трябва да запалим и печката за гостите.“ – рече Милко. А момичетата предложиха на Веселина да ѝ помогнат. Тя показа ориза, купите пълни с обелени моркови, глави лук, натопените във вода сухи червени чушки, за да омекнат. „Подготвила съм продуктите за ястията. Ще ги сготвим покъсно, за да бъдат топли за вечерята. Сега ще направя баница. Ако искате напишете пожелания. Ще ги поставим в красивата кутийка, от която си вземахте за Рождество Христово. Каквито идеи имате, осъществете ги.“

Момичетата седнаха до стъклената маса, която нарекоха Махабур. Ани разгръщаше тетрадката, в която бе записвала мисли, впечатления от разговорите, които бяха водили през дните, откакто бяха тук. Взе и една малка книжка „Мисли за всеки ден“, която бе забелязала сред другите книги – показва я на Мира. „Вдъхновение, вдъхновение, вдъхновение. С теб да дойде стих, пожелание“ – тихо изрече Анята. Двете почнаха да пишат с различни на цвят флумастери. Споглеждаха се, споделяха за минута. Откъсваха листчетата, завиваха ги, връзваха с копринени конци.

Като свършиха с писането на пожеланията, Веселина каза: „Моля, подредите масата за десет човека. Знаете къде стоят малки, големи чинии, чаши... Аз направих баницата, след малко ще я сложа да се пече.“

Трите седнаха на чаша чай. Момичетата казаха на Веселина, че цвета на косата ѝ е много хубав и попитаха каква боя използва. – Престижна маркова боя от обелките на узрелите орехи. Милко сяда на терасата и ги обелва. Измивам корите, слагам ги в една тенджера – не метална, специално я използвам за това от години. Заливам ги с вода – отгоре да има около два пръста и почват да врат. Дълго трябва да врат, докато омекнат. „Трудоемка и дълга процедура“ – каза Анята. – За нас не е, правим го с желание. Милко наглежда какво става в тенджерата, варим ги на терасата, имаме газова бутилка. Когато корите от орехите напълно омекнат и водата е почти извряла, аз ги пасирам. Става чудна каша. Като изстине непременно трябва да се добави сол и малко спирт, за да се запази.

– Тази каша боядисва косата с чуден цвят и подхранва кожата – каза Добромира. – Весе, как ти хрумна да я направиш? „Прочетох я в книга от Петър Димков – лечителя.“ – Чувала съм от Дафи за него. Ще ѝ кажа за тази природна рецепта – на село имаме голям орех. Може и тя да си направи, защото не обича да боядисва косата си с боя, а с къна.

– Да си призная – от миналата година почнах да добавям към кашата и по една лъжица българска къна, с екстракт от коприва, витамини... Ако

искате, ще ви покажа кутията. Радвам се за вас, че не си боядисвате косите. Българките имаме хубави, гъсти коси. Това не е случайно – дължи се на българския ни корен, на географското ни рождено място...

– Като бях в Германия няколко пъти при нашите, ми направи впечатление, че германките имат редки коси. Споделих това с мама. А тя ми каза, че и на полякини, шведки, косите са редки.

– Жалко, че у нас, млади момичета си боядисват косите – някои направо ги съсипват... Или ги правят, зелени, розови, виолетови. Косата, както и всичко, което ни е дадено трябва да поддържаеме в естествения вид и само, ако се наложи, да използваме подобрители, заместители...

– В нашия клас няколко момичета непрекъснато си сменят цветовете на косите. Една – за да я направи по-руса, я беше изгорила, приличаше на перушина. Костваше ѝ доста време, за да израсте – каза Анята.

– Косите са – така да се каже – нашите радио-предаватели и приематели. Ако непрекъснато ги боядисваме, ние подпушваме тяхната дейност – обясни Веселина. „Така ли? Интересно, за първи път го чувам“ – Да, така е. Това е и научното обяснение... Познанието винаги е около нас, в нас – зависи на кой-какво му се дава, кой-какво улавя. Например – когато някой е боледувал дълго време, подстригвали го много късо, изгаряли косите му.

– Затова ли някои момчета, мъже си бръснат главите?

– Мила Ани, голите глави станаха модно явление. Препоръчително е – жените да носят коси поне до под ушите. А здрав човек, с гола глава не е добре. Виждали сте на снимки, картини, нашите предци – обикновени, известни хора... Има ли някой от тях с бръсната глава? Имали са достатъчно коси по главите, бради, мустаци...

– Ани, това, което казва Весето е така. Припомни си – в училище сме говорили, че само от един косъм, може да се докаже дали човек използва наркотици... Мира записа за ореховите обелки в малката тетрадка, където записваше и кулинарни рецепти, и някои неща, които разказваше Милко за горите, растенията, животните в Родопите.

– Радвам се, че съм ви полезна с това, което споделяме. Да ви кажа нещо и за ноктите на ръцете. Виждам, че сега сте без маникюр. – Ани каза, че го е махнала заради ските. А Мира, че си прави сама маникюр, от време-навреме. – Като искате, лакирайте си ноктите шарени, да не останат без работа маникюристките – засмя се Веселина. – Както и да е, но много е важно – давайте почивка на ноктите. Те също трябва да дишат.

– Весе, от тебе, от бай Милко научаваме неща, опитности, които чувате за първи път. Това е много интересно за нас.

– И ние се учим от вас – младите, учим се непрекъснато от живота. С Милко се радваме, че бяхме заедно, че се опознахме, говорехме за обичта, любовта. Познанието е свързано с любовта. Можеш да познаеш човека, само когато го обичаш. Какво по-хубаво от обичта, любовта! Момичетата обещаха, че през Новата година ще си повтарят често, като девиз: „Няма по-хубаво от обичта, любовта!“ – Предлагам, да си обещаем, че ще носим,

споделяме добрите неща, опитности през Новата година. Имаше едно предаване по телевизията – „Предай нататък“, с подобна идея.

Мира и Ани се спогледаха, усмихнаха и едновременно извикаха: „Предай нататък!“ „Е-хе-й, какво да предам нататък?“ – викна Асен, който току-що бе влязъл в хола. „Предавай нататък добрите неща, добрите опитности!“ – отвърна Анюта. „За това съм винаги готов! А вие ще ни дадете ли от медените сладки, с топло какао? Приключихме работата на двора.“ „Разбира се! Ей сега ще направим какао, ще опитате меденките.“

Момчетата насядаха около масата. Милко се провикна: – „Мили госпожици, Весе, чакаме какаото с топло мляко? Защо се бавите. Идвайте вече – домиляхте ни.“

С вдъхновение и плам

Родителите на Мартин и сестра му пристигнаха – както бяха обещали, точно в седемнадесет часа. Първи ги посрещнаха на двора Балкан и Муси. След това излязоха стопаните, Мартин, Асен, който се познаваше с тях. Момчетата и Калоян им помахаха за добре дошли от терасата. А когато гостите влязоха в хола, продължиха със запознаването, седнаха край масата. Веселина предложи да започнат вечерята. Анюта и Добромира помагаша в сервирането: ориз на фурна с тиквички, моркови и късчета изсушени гъби манатарки. В голяма купа имаше пълнени червени чушки с лук и булгур, подправки. Присъстваше неизменното кисело зеле, нарязано на ситно, домашна лютеница, маслини. Майката на Мартин – Ваня постави на масата голяма пита изпечена от нея. Баща му Димитър рече с усмивка: „Този път не нося пържоли. Ще започна Новата година на чисто.“ „Браво, сине! Стъпка по стъпка вървиш към вегетарианството. Но веганци, скоро няма да станем. Ще пийнем ли по двайсет и пет грама Бургаска мускатова?“ Димитър сложи на масата бутилка: „Шотландско уиски.“ Ваня показа половин литрово стъклено шише: „За дамите – ликьор от вишни. Сама го направих.“

Милко огледа всички, разтвори широко ръце, като за прегръдка: „Колко е хубаво, че пак се събрахме. Дай, Боже, все така да се събираме, почитаме. И в празнични дни, и в обикновени дни.“ Чукнаха чаши, отпиха. Веселина пожела: „Да ни е сладко!“ Докато вечеряха разговорите им бяха съдържани, кратки: за вкусно-пригответената храна, времето, почивните дни. Весела – сестрата на Мартин каза, че ги облазява за дните, които са прекарвали тук, за карането на ски. Тя бе завършила през тази година Архитектура в София и беше започнала работа към една фирма. „Тепърва научавам как се прилага теоретичното знание в практиката. Ските ми стоят в коридора. Успях да отида с приятели на Витоша за един ден. А вчера карах с приятели в Чепеларе – много се радвах...“

След вечерята разговорите станаха по-оживени, интересни, шеговити. Отначало Анюта почти не вземаше участие, макар че имаше моменти,

в които ѝ се искаше да се обади, допълни нещо. Наблюдаваше новопристигналите гости, вслушваше се в това, което те казваха, споделяха. Мартин се приведе към ухото ѝ: „Отпусни се – бъди себе си. Какво си се вторачила в нашите. Не са дошли да ни сгодяват“ – засмя се той. Тя го дръпна, ошипа по ръката.

След малко Анята се изправи: – Приятели, тъй като след малко ще започнем да гледаме празнична програма по телевизията, после ще танцуваме в хола, на терасата, а в полунощ на двора, сега е най-подходящото време за кратка реч. Започвам с благодарност от всички нас за гостоприемството на бай Милко, Весето, Мартин. Тук прекарахме седем великолепни дни изпълнени със сладко хапване, нескончаеми разговори, в които научавахме разни интересни неща, случки с нас в реалното, нереалното... Разкривахме, откривахме себе си. Карахме ски в красивите Родопи, сдобихме се с нови приятели, запознанства. Спахме сладък планински сън, сънувахме добри сънища – летяхме, приземявахме се... Влюбихме се един в друг, в Родопите, с любов неугасима... Тя млъкна, но бързо добави: – Има още, но това е най-важното.

Асен веднага взе думата: „Падахме, ставахме със задържане, прегръдки, целувки. Имаше изненади, мечтано, сбъднато донякъде под звезди, сред звезди и ярко слънце... Аз съм дотук – предавам щафетата.“ Калоян поде: „Приятели, днес е седмият ден откакто сме в Родопите, в дома на нашите гостолюбиви домакини. Имахме слънце, простор, отлични писти за каране. Имахме помежду си искрено споделяне. Научихме по нещо, надникнахме в душите си, сърцата, направени грешки, проектирахме какво ще правим в бъдеще... Благодаря на всички! Ще отнеса в Германия вашето приятелство. Ще се връщам у нас, с вашето приятелство.“ Добромира се усмихна, отправи поглед към всички: „Имахме удивителни дни и вечери изпълнени с разговори, емоции, чистосърдечно приятелство, доверие, взаимна помощ, шегички, себеотдаване, споделяне... Всеки ден носеше нещо ново, внасяше по нещо ново в нас. Тук, от планината, от бай Милко и Весето научавахме, разбирахме неща, които за първи път чувахме, срещяхме, за първи път ни се случваха.“

– С вдъхновение и плам! – издекламира Анята. – Да ви призная – преди да тръгнем за Родопите си мислех какво ни очаква, как ще прекараме. Това, което преживяхме през тези седем дни беше чудесно! Благодарим на Марти, че ни покани, благодарим на бай Милко и Весето, благодарим на нашите приятели от Момчиловци.

– След вашите поетични, прочувствени думи, ще кажа само: младежи, благодарим ви с Весето, че ни дойдохте на гости, че бяхме заедно – великолепната седморка. Вие изпълнихте нашия дом, планината, с радост и песни, с обич, любов. – Милко разтвори ръце: – Бъдете благословени!

Настана кратко затишие, след което Ани посочи: „Бръкнете в тази вълшебна кутия! За всеки има по две листчета-пожелания за Новата година. Дойдоха с вдъхновение и плам! Ние с Мира само ги записахме, отпра-

вяйки мисли при всеки да отиде това, което е за него...“ Асен разбърка листчетата, взе две и се отдръпна. Последваха го всички. Добромира стоеше встрани. Тя последна взе от кутията двете останали листчета. Някои – веднага разтвориха листчетата, почнаха да ги четат. Анюта обяви: „Който иска, може да прочете едно от двете пожелания на всеослушание.“ „Готов съм! – каза Асен. – „Пази свободата на душата си, пази светлината на ума си, пази силата на духа си, пази добротата и любовта в сърцето си.“ Асен погледна нагоре, надолу, встрани: – Благодаря! Ще внимавам, ще ги пазя.“ Калоян вдигна ръка: „Човек се учи от три неща: от погрешките на хората, от своите опитности и от знанието и опитностите на великите хора.“

Последва го Анюта: „Музиката е храна за душата. Цялото човечество е съставено от хористи и инструменталисти, изпратени на Земята да пеят и да свирят. Поезията, музиката и изкуството създават условия за красота и щастие в живота.“ – Тя стана, запя някаква мелодия без думи, танцувайки около масата. „Сега разбрах защо от малък обичам да пея. При всичко, което ми се случва, си пея, тананикам...“ „Ас, добре, че пееш, тананикаш хубави мелодии, песни. Ако беше чалга – без мен за приятелство“ – рече Анюта и седна. „Защо бе, Ани? Имам съотборник, така кърши чалгата... С радост и подскоци.“ „Да си я кърши. Може да влиза нещо полезно от чалгата в неговия организъм, но не и в моя“ – Анюта погали гърдите си.

Веселина даде знак, че иска да чете: „Като работиш всяка работа с любов, ти си певец и музикант. Вещият поет и писател имат нещо музикално в себе си.“ Добромира я последва: „В живата природа има един велик закон, който определя положението на всички тела, положението на всички сили и положението на всички разумни същества. Затова природата цели да постави всеки един на неговото място. Това е красивото в живота.“ Асен възкликна: „Добре, че има такъв природен закон, който ни помага да намерим мястото си в живота. Ако се научим да го чуваме, когато ни говори, няма да се питаме къде сме, какво правим тук, това ли е нашето, моето място...“ Мартин подаде ръка на Асен: „Брат, ти си добър тълкувател! Мисля, че засега успявам да си намеря мястото. Ще го намирам и в бъдеще. Вие – също!“ – усмихна се той. „И аз мисля, че ще мога да си намирам мястото навсякъде, където отивам, където ме изпратят...“ – каза Асен. Мартин даде знак, че ще прочете едното пожелание: „Силен човек можеш да станеш, ако умът, сърцето и волята ти работят в хармония. Всеки иска да бъде силен, но придобиването на тази сила има смисъл, само когато се употребява за нещо добро и велико, иначе тя е безпредметна. Силата, както и дарбите, и способностите се придобиват постепенно, с развитието на човека, а не изведнъж.“

Милко попита: „Момичета, как написяхте тия хубави пожелания? Кой ви ги даде?“ Анюта отвърна: „Дадоха ни ги – с вдъхновение и плам, едни светли същества. На мене и Мира ни подариха и по един стих. Моля, при който са отишли, да ги прочете.“ Весела показа листчето, зачете: „Тишина. Само повей на вятър в безкрайната белота. Тишина. Планината бле-

сти от кристалчета в цветни дъги.“ Асен веднага се обади: „Този стих е от Доби. Тя вижда навсякъде цветни дъги! Ще дойдат и при мен в някой хубав ден.“ Мартин призова за внимание: „Животът ни земен, Божествен, в дрехата на Любовта е облечен.“ – Този стих е от Анюта.“ – Той пак го прочете. Прегърна я.

– Чуйте, какво дойде при мен – обяви Милко. – „Любовта дава живот, мъдростта – знание и светлина, истината – свобода.“ Пожелавам на всички непрекъснато да се сдобиваме, с Мъдрост, Истина, Любов.

– Да прочета и аз едното пожелание – каза Димитър. – „Когато се чувствате силни по мисъл и по чувства, това е присъствието на Духа във вас. Когато сте тъжни, скръбни, обременени и скръбта ви се промени с радост, това е Духът. Когато сте в безизходно положение и излезете от него, това е помощта на Духа. Духът следва всяка стъпка на хората, но повечето от тях са слепци, не го виждат.“

– Ясно! Каквото и да става, да крепим Духа в нас. Много яко! – Асен погледна към Веселина с усмивка. – Нали „якото“ тук е на място. – Тя го поздрави с вдигнат нагоре палец.

Ваня помахала, привличайки вниманието. И прочете: „Като се качвате на планинските върхове, мислете за службата, която те изпълняват в природата, за да се свържете с разумността в нея. Всяка планина, всеки връх, всяко езеро има свое велико предназначение.“

– Останах на финала с пожелание, което да отиде при всички хора по земята в тази Новогодишна нощ. Весела разтвори листчето: „Любовта е динамична сила, която може да извърши всичко. Тя не се употребява за завладяване на нещата, но се прилага като сила, чрез която човек може да постигне всички свои желания. Вие искате да бъдете щастливи – приемете Любовта и я приложете!“

„Приемаме любовта, с отворени обятия и сърца. Ще я прилагаме към всичко и всеки – малки, големи, тънки, дебели. Но все пак – хубаво е да я приложим и към конкретен обект-субект“ – Асен се завъртя в кръг, спирайки срещу Добромира. Тя се усмихна, показа му няколко картини: „Избери си една. Останалите ще раздам.“ Той бързо обходи с очи картините. „Ти си ги рисувала в онзи клуб като онази, която подари на Милко. – Той гушна една от картините:

– Тази е за мен. Ще я сложа в моята стая, до прозореца. Благодаря.“ – Целуна я по челото.

Добромира раздаде на всички по една картина. Мартин призова за внимание, развързвайки пакет: „Имате подарък по един календар за Новата 2018 година. Вижте го! Седемте рилски езера...“ – Показа голям, цветен, едно листов календар. „Много е хубав!“ – чуха се гласове. „Подобен е на календара от 2017 година“ – рече Асен. „Взemi, раздай!“ – Мартин подаде календарите на Анюта. – На дядо и нашите ще дадеш по един – те са семейства.“

В среднощният час

До идването на среднощния час гостите – разделени, обединени по двойки, на групи, си говореха, смееха, гледаха новогодишна програма. Някои – започнаха леки танци в хола, на терасата. Милко и Веселина разговаряха със сина, снахата, с Весела, която все по-рядко идваше в Момчиловци, откакто следваше в София, а сега бе останала там и да работи.

По едно време Мартин изчезна за известно време. Анюта забеляза това и тъкмо когато се питаше, къде ли е отишъл, той се появи с китара в ръце. Подаде я на Асен и призова за внимание: „Приятели, да чуем какво ще ни изсвири един трубадур.“ „Братле, откъде ти хрумна тази идея? Откъде взе тази китара? Трубадурът е забравил да свири.“ – опъваше се Асен, но прие китарата, която Мартин постави в ръцете му. „Ас, можеш да ни изсвириш нещо! Отдавна не сме те слушали. Хайде, опитай!“ – насърчи го Анюта. Асен погали китарата: „Скоро не съм свирил. Ще почакате, трябва да репетирам.“ – Той подръпна струните, отиде в преддверието. Мартин му занесе стол, намали телевизора. Чу се китарата, тихо пеене. След десетина минути Асен се върна и обяви с усмивка: „Посрещнете Хулио Иглесиас!. Свири и пее за вас.“ – Мартин спря телевизора. Асен седна, прекара пръсти върху струните на китарата и засвири, запя на испански. Всички се обърнаха към него, заслушаха. Песента беше лирична, гласът му звучеше тихо, излъчваше мекота, задушевност. Като свърши, всички мълчаха. Ани отрони: „Ас, беше много хубаво!“ „Защото харесвам тази песен и много пъти съм слушал как Хулио я свири и пее. Знаете ли, че той е бил в България през 1973 г. на „Златният Орфей“. А сега ще ви изсвирия фламенко от моя приятел Висенте Амиго – композитор и виртуозен китарист, роден тридесет години преди мен, но сме на една и съща дата 25 март. Прощавай, Амиго – не мога да се меря с тебе, но ще се постарая да го изсвирия...“

След това изпълнение, всички поздравиха Асен, поискаха още нещо, но той каза, че е до тук. Отново пуснаха телевизора. Анюта пошепна на Добромира, че отива за малко горе в стаята. Асен изпи чаша вода от голяма стъклена бутилка. Попита Добромира с жест дали иска, тя кимна утвърдително. Подаде ѝ чашата: „Тази вода от Аязмото е мека, пивка. Кара те да пиеш пак и пак“ – той седна до нея. Тя отпи, погледна го: „Това, което изпя, изсвири, беше много хубаво, вълнуващо.“ „Благодаря, успях да ви впечатля – засмя се, прегърна я през раменете. – Обичам да пея, обичам китарата...“

Анюта слезе от горния етаж. Повика групата на терасата – очите ѝ радостно блестяха: „Вижте планината, всичко е чисто, бяло ... Със стиха дойде и мелодия. Анюта запя: Навън е бяла, бяла белота... Обичайте любовта! Като въздуха, песента, като жива течаща вода... – Тя закри лицето си с длан, питайки: Как ви се стори?“ Отвърнаха, че са харесали и мелодията, и думите. Асен я посъветва да се срещне в Пловдив с нейните приятели.

ли, които си бяха направили състав и вече бяха добили известност. И да сподели с тях текста, мелодията.

След двадесет и два часа някои поискаха кафе. Веселина отвърна, че ще направи ободряващ чай. Когато оставаха десетина минути до дванадесет часа, всички утихнаха, насядаха около масата. Президентът произнесе по телевизията кратко слово за благополучие, здраве, всеобщ мир, единство, просперитет на нацията...завършвайки: „Да ни е честата Новата 2018 година!“ Прозвуча Българският химн, всички се изправиха. Стрелките на часовника се сляха в полунощния час, топовни гърмежи, пламтяща заря освети телевизионния канал. В същото време гърмежи, заря, осветиха небето и над Момчиловци.

Милко се провикна: „Честита Нова година! Да бъдем здрави, добри, жизнелюбиви! Да се обичаме! Да осъществяваме мечтите си с учение, работа, постоянство.“ Веселина извиси глас: „Пожелаваме на хората по цялата земя, да се обичат със силата на Любовта!“

Всички се запрегръщаха, зацелуваха, с изобилни пожелания: за здраве, любов, късметлийски билети на изпитите в сесията на Мартин и Асен; за успешно дипломиране на Мира и Ани; късмет и успех на Асен в точния шут... Той опита да целуне Добромира по устните, но тя леко отмести глава, допирайки лицето си в неговото.

Асен извика: „Дунавското хоро! Дунавското!“ Всички се уловиха за ръце, завъртяха хорото в хола. После излязоха на двора. Поздравиха се със съседите от двете страни на улицата.

Мобилният на Добромира звънеше. Тя се отдалечи от групата, облегна на ябълковото дърво. Калоян пристъпи до Асен: „Извинявай, искам да ти кажа нещо. Може би сега не е най-подходящото време, но утре си тръгваме. Виждам какво става с тебе и Мира. Казвам го с най-добри чувства“ – той замълча. Асен се засмя: „И аз виждам какво става между тебе и Росица.“ Калоян се смути за миг: „Харесваме се.“ Асен отвърна с още по-широка усмивка: „Чудесно! Радвам се за вас. И ние с Доби се харесваме.“ „Но Мира си има приятел, той учи в Германия. Сега говори с него.“ „Добре, нека си говори. Тя трябва да ми каже как стоят нещата между нея и този приятел. Доби много ми харесва...“ „Виждам – потвърди Калоян. – И Мира те харесва.“ „Мога ли да те попитам доколко е сериозна тяхната връзка.“ „Познават се още от детската градина, ние сме съседни. Те са много добри приятели, бяха почти неразделни, заедно учеха, споделяха, имаха си обща компания...“

„Добре, това е много добре. Но нали не са сгодени“ – засмя се Асен. „Не са – усмихна се и Калоян. – Не зная да са се вричали. Но момчето е добро.“ „Ами... И аз съм добър. Как ме намираш?“ – с шеговит глас попита Асен. „Харесваш ми. Но те моля, внимавай с Мира. Тя досега не е имала истинско влюбване. Може да ѝ се случи... С тебе.“ „С мене вече се случи – влюбен съм в Доби. Но не смея да ѝ го кажа. Ще чакам, ще чакам. Каквото и да се случи между нас, бъди спокоен. Калояне, не бих я наранил. Както

се казва, ще оставя всичко в нейните ръце.“ „Вярвам ти. Мира изглежда мека, отстъпчива, сговорчива, винаги е приятелски настроена към познати, непознати, но има устойчив характер. И дава вярна преценка за хората.“ „Да, наистина е такава. Калояне, брат, бъди спокоен. Доби идва към нас.“ – Дватама си подадоха ръце.

„Защо се здрависвате така официално? – усмихна се Мира. – Вече си честитихме Новата година.“ „Разменихме си допълнителни пожелания за успех в любовта, учението, приятелството – засмя се Асен, улови я за ръка. Калоян се отдалечи. – И аз очаквам майка да ми се обади от Испания. Сигурно твоите родители ти честитиха преди малко Новата година.

– Не бяха те. Обади ми се един приятел, много добър приятел. Учи в Германия. „Приятел, или гадже?“ – Не е гадже, а приятел. „Приятелите целуват ли се по устните?“ Добромира се усмихна: – Понякога. Целувката е за опознаване. „Така ли? – Асен се приведе и бързо, леко я целуна по устните – Приятелите могат ли да бъдат и гаджета?“ – запита с мек глас Асен, гледайки Добромира право в очите. – Могат – отвърна тя. „Тогава си пожелавам, през тази година да стана твой най-добър приятел и „гадже“ – както си викахме в тийнейджърската възраст. Доби, какво ще кажеш?“ – Асене, много сериозна задача си поставяш. Как ще я съчетаваш с футбола – твоето най-голямо увлечение и любов? „Какво по-хубаво от това – любимомомиче и любимозанимание!“

Мира гледаше Асен със спокоен поглед, с леката усмивка, която почти винаги озаряваше лицето ѝ: – Може и да ме придумаш... Така пееха в една родопска песен.

Щом влязоха вътре, Мартин каза: „Приятели, Новата година потегли към западна Европа. Да успокоим емоциите, време е да поспим. Ставане, както досега – в седем часа. Трябва да посрещнем слънцето в първия ден от Новата година. Да видим какво ще ни каже.“

ГЛАВА 9

В ден първи от Новата година

Добромира летеше над земята, над градини, дървета, реки, езера... Душата ѝ ликуваше от красотата, която виждаше, от летежа. Вече се бе разбудила, но не отвори очи. Искаше да остане още малко на границата между двата свята. Алармата от телефона на Анюта я накара да отвори очи. „Добро утро, мила приятелко. Сънувах невероятен сън!“ Анюта се размърда, направи едно музикално прозяване: „Кога ти остана време да сънуваш? На мене още ми се спи. Какъв беше този невероятен сън?“ „Летях над земята! С думи не мога да изкажа красотата, която виждах отгоре, усещането, радостта...“ „Ти, често сънуваш, че летиш, аз само два пъти досега. Спомням си, че веднага разказах съня на Ануш, на майка, татко. Дълго

време това летене ме съпровождаше и като отивах на училище, и като се връщах, и като свирех на пианото, играех балет. Сякаш все подхвърчах нагоре. Мира, много хубаво, че сънува такъв сън в първия ден от Новата година. Очаква те летеж...“ Добромира отвърна: „И тебе те очаква! Всеки го очаква своеобразен летеж. Да ставаме! Спахме по-малко часове, но се чувствам отлично.“

Мартин почука на вратата и влезе: „Добро утро, мили момичета! Светло утро в ден първи от Новата 2018 година!“ Той целуна Анюта, погали лицето на Добромира. – Ние слизаме долу. Чакаме ви.“

Асен беше на двора. Клякаше, размахваше ръце, отскачаше... Момичетата го поздравиха. Той ги прегърна: „Да имаме много светли утрини през Новата 2018 година!“

Събраха се в хола, поздравяваха се. Дойде и Весела, с майка си. Казаха, че и Димитър ще цъфне след малко. Пиха топла вода, чай, качиха се на терасата. В мълчалива редица очакваха изгрева на слънцето. Калоян и Весела снимаха заревото. Асен стоеше плътно зад Добромира, усещайки нейния дъх. „Защо се перчат тия малки облачета? – рече тихо Анюта. – Искат да затулят изгрева на слънцето.“ Мартин я прегърна: „Няма да успеят. Ще се пръснат като балони.“ Ваня, Милко и Веселина стояха близо един до друг, с очи отправени на изток. До тях изникна и Димитър. Милко постави ръка на рамото му.

Слънцето изгря, разпръсвайки малките облаци. Веселина запя: „Изгрява слънцето...“ Останалите ѝ пригласяха. „Добра, ползотворна ще бъде Новата година – рече Милко, с тържествена нотка в гласа. – Ще разпръсваме мъчнотиите със силна воля, както слънцето разпръсна облациите тази сутрин“ „И с любов! Дядо, обърни се към мен.“ – Весела направи снимка на Милко, на цялата група.

Закусиха обилно, с баницата, която бе направила вчера Веселина. Пиха кафе, какао, с медени курабийки и сладкиша, направен от майката на Мартин. Разказваха на Весела как са прекарвали седмицата в Момчиловци, как са карали ски. Тя ги покани да ѝ дойдат на гости в София, когато имат възможност и заедно да отидат на Витоша. Говориха си и кой-какво го очаква през новата година. В един момент Мартин каза: „Приятели, приказките са сладки, но Калоян утре лети за Германия. Съберете багажа. В десет часа тръгваме за Пловдив.“ Веселина раздаде на всеки парче зеолит, кесийка с родопски билки. Мартин постави в джипа пет литрови туби с вода от Аязмото. Веселина напомни: „Щом се приберете в къщи, веднага да пресипете водата в стъклени шишета, буркани.“

След един час групата бе готова за път. Родителите на Мартин и сестра му щяха да си тръгнат по-късно. Всички излязоха на двора. Балкан почна да обикаля около тях, без радостно пролайване, сякаш усещаше раздялата, а Муси, без обикновеното музикално мъркане. Веселина огледа всички, усмихна се: „Пожелавам ви, добре да се учите през тази година и през всички следващи. Опазете приятелството, което имате помежду си.

Радвайте се на живота и благодарете, че живеете. Помнете: с любов човек може всичко да постигне!“ Милко изправи ръст, поклати глава: „Ей, младежи, за пореден път ви благодарим с Весето, че ни бяхте на гости. Прекарахме заедно седем чудновати дни, нощи в битието и небитието – усмихна се той. – Станахме великолепно седморка – телепортирахме се от временното във вечното, но пак сме си на земята. Желая ви, да бъдете все така здрави, разумни, възторжени! Бъдете крепки и дръзновени, така ще пресуспеете! Бъдете свободни в мисли, чувства, правете добри дела. Стойте, постоянни в свободата! Дайте сега да ви прегърна!“

Мартин спря джипа на центъра, натисна клаксона. От кафене „Оазиса“ се показва Христо, махна им с ръка да влязат. Мартин каза, че бързат. Христо помоли да почака няколко минути. От кафенето дойдоха Росица, Елена и Георги. Пловдивчани излязоха от джипа. Последваха прегръдки, с пожелания за Новата година, за бъдещи срещи... Росица и Калоян държаха ръцете си, гледайки се лице в лице. Мартин снимаше.

Излязоха от Момчиловци по пътя, който вече добре познаваха. Всички бяха умълчани, притихнали. Отминаха Роженската обсерватория, а никой не продумваше. „Приятели, как сте? Какво се умълчахте“ – попита Мартин. „Не знам, защо ми стана тъжно. Сякаш се разделям задълго с някой, с нещо много хубаво“ – отвърна Анюта. „След много радостни изблици, емоции, идва затишие – отвърна Асен. – Нали така действия законът на контраста в природата, в нас...“ И отново се умълчаха. Всеки таеше в паметта си, сърцето, тялото, преживяното през тези седем дни. Всеки от тях чувстваше съкровено, което го бе изпълнило. Всеки от тях мислеше какво го очаква, какво ще се случи с него, с другите през новата година, в близкото бъдеще. За тези незабравими седем дни в Родопите, с всичко преживяно, с взаимното опознаване, членовете на „великолепната петорка“ щяха да си спомнят дълго време.

И писателят, и читателите, също се вълнуват, очакват какво ще се случи по нататък в живота на нашите герои, като се върнат в Пловдив, след всичко преживяно през седемте дни. Ще останат ли пак заедно членовете на „великолепната петорка“? Как ще се развие тънката нишка на сътворената връзка Асен-Добромира? Укрепналата – между Анюта и Мартин? Какво ще прави Калоян изпълнен с не пресекаща обич към Родопите, Росица?

ЧАСТ ВТОРА

ГЛАВА 10

Градът

След завръщането в Пловдив, нашите герои се оказаха много заети. Добромира и Анята трябваше да приключат първия срок в края на януари. Мартин също учеше, започна първата му сесия по „Право“. Това не му попречи да прескочи до хижа „Здравец“ и покара ски за половин ден, след всеки успешно взет изпит. Асен ходеше редовно на тренировки. Явяваше се на изпити от втората сесия – задочно обучение по „Педагогика на физическата дейност“.

Градът, ех този безмилостен град пое нашите герои, увлече ги в потока на дребните и по-големи ежедневни грижи: работа и безработица; стремежи, цели за постигане, утвърждаване; интереси и пререкания с борби за надмощие, властване, отстъпване, прекрояване, съпроводени с окраски от завист, ревност, подливане на вода; транспортни задръствания, престъпления... С навъсени, угрижени лица от нарасналите сметки за ток, парно, проблеми в семейството, несходство на характери, корупция, лъжи. С недостиг на пари за добра храна, облекло, обувки за децата... С желанието за спечелване по какъвто и да е начин на пари – летящи, лепнещи, шумолящи като есенни листа, като лятна марамя, като мираж в пустинята.

От телевизията се сипеха в земното, космично пространство новини, информация за всичко, което се случваше в Родината и страните по света; музика всякаква за душата и тялото; филми всякакви – предимно криминални, тук-там по някой романтичен – за любов, приятелство, изневяра, прошка, възвърната, зараждаща се обич; спортни състезания от всякакъв вид, като доминиращ си оставаше футбола... И реклами, реклами загрижени за нашето съществуване, здраве... О, какво изобилие, разнообразие, зашеметяване в мечтание за придобиване, опитване, притежание... О, колко енциклопедии могат да се направят от рекламните! О, колко грижовно е обграден, обсипан, бомбардиран човекът – най-висшето същество на земята – от многобройните източници на сипеща се информация: компютри, телефони, телевизия... С лап-топа, с Гугъл ляга до възглавницата, с тях става. Плисва на лицето от божествено-дарената вода, размахва ръце като крила за полет, изхвърча от къщи с чаша кафе, или взема кафето пешком, от автомобила, пие го, прищпорвайки мисълта си в направлението, работата, срещите, които го очакват, резултата... Овладени, обладани от всичко това, като че ли все повече хора – предимно младите – почнаха да приемат, че живота на земята се състои само от: банки и бизнес, бензиностанции, ресторанти и дискотеки, игрални клубове, аптеки, хипермаркети, молове... Малко по друг вид хомо-сапиенс се питаха: „В това ли е смисълът на жи-

вота ни на земята? Какво да правим? Къде отиваме? Къде сме във всичко това, което става? Къде съм аз в този поток...?‘

Ех, тези градове – древни, зарити под пепелта на вековете! Ех, тези съвременни, милионни градове по лицето на земята изпълнени, препълнени от малките човешки същества: красиви, любящи, разумни, отговорни, всеотдайни, безкористни, лъчезарни, добри... Дошли на земята да се учат, работят, градят, рушат, сътворяват, летят на сън и на яве в душите си, в порив към хармония, мир, справедливост, към свят без лъжи, престъпления, войни. Жадуващи за приятелство, обич, творчество, сбъждане на мечти, опознаване на Космоса...

Ех, този Пловдив – град древен и вечен! Приютявал най-различни етноси в малките улици, крепости, ограден от седем хълма, плодородни поля напоявани от река Марица идваща от Рила, Маричините езера и бдящата като майка над града – близката Родопска планина.

Древният и вечен Пловдив посрещна нашите герои с многобройните училища, университети, читалища, музеи, клубове по интереси, опера, театър, балет, изложбени зали, концерти, стадиони и спортни зали... Градът – многоликият организъм обединяващ хора с различни характери, мисли, желания, идеи, мечти, постижения, обезсърчения, радости, скърби, надежди, упования, терзания – пулсираше на пълни обороти, но по-забавено, отколкото през другите сезони на годината. И природата сякаш посърна в тези къси, зимни дни на януари. Времето беше облачно, мъгливо, със замърсен въздух и рядко присъствие на слънце. Два пъти прехвъркнаха снежинки, гальовно покриха земята. Въпреки тази външна и вътрешна атмосфера на природата, градът, най-ведри, усмихнати, светли, красиви, бяха лицата на най-малките и по-големи деца, на младежите. В някои – се забелязваше лека сянка на тъга, затвореност, огорчение, но всичко това беше в по-лек нюанс, отколкото при възрастните. Младите, с техните мечти, стремежи, устременост, любопитство и любознателност, искреност и правдивост в търсенето, познанието, Любовта, правеха живота на Земята по-лек, разкривайки добрите страни на неговото предназначение и смисъл.

* * *

Отминаха и празниците Йордановден, Ивановден. Нашите герои поздравяваха приятели-именници по телефоните, отскачаха за малко до съседи. Мартин покани Анюта у тях на ранна вечеря по повод именния ден на майка му. Тя се колебаеше да приеме поканата, но все пак отиде. Подари на Ваня цвете в саксия, поседя около час в семейната среда. Мартин я изпрати до блока. Прегърнаха се, целунаха, пожелаха си успешна сесия, приключване на срока.

Нашите герои нямаха време за срещи. Анюта бе тази, която по-често звънеше на Мартин, Асен – на Добромира. И разговорите им бяха кратки. Асен и Добромира се срещнаха само два пъти – по вечерно време, за около час в малкото, уютно кафене между блоковете, което наричаха „нашето“.

Казвах си: „Добре, че живеем в един квартал и на две спирки един от друг.“ Говореха си за нещата, които им се случваха, правеха през седмицата, неизменно споменавах по нещо от седемте дни, прекарани в планината. И двамата се чувстваха други, различни от онези – каквито бяха в Момчиловци. Сякаш външната и вътрешна атмосфера на града, природата, ги бе променила. Асен изпращаше Добромира до входа на блока. Разделяха се със съдържана прегръдка, обгърнати от чувството за близост. Асен милваше косите ѝ: „Доби, как хубаво ухаеш! Не ми се тръгва, но ти си заета с приключването на срока, аз с изпитите от задочното. Ще дойде време, ще бъдем по-задълго заедно.“

Но „по-задълго заедно“ бе отложено за неизвестно време. На 23 януари привечер Асен се обади на Добромира. Каза, че идва от тренировка, помоли я да слезе, да се видят за малко. Застанаха в преддверието на блока. Той я прегърна, съобщи, че в другиден – 25 януари, за първи път заминава с отбора на „Локомотив“ за Анталия. Добромира пожела добър път на него и отбора, успех в срещите. „Но като се върна, ще бъдем по-задълго заедно“ – погали косите ѝ, целуна по челото. Пожела да приключат с Анюта успешно срока. Каза, че е взел три изпита от втората задочна сесия, останали са му два, но като се върне трябва да се справи и с тях.

Първият срок трябваше да приключи на втори февруари. Седмица преди това, почти всички ученици от 12 „А“ клас вече знаеха какви ще бъдат оценките им. Мира предложи на Ани да се отпуснат, развлекат. На 29 януари, понеделник, двете отидоха в Пълдин арт клуб да порисуват. И бяха приятно изненадани – видяха поетесата, която бе идвала в тяхното училище, от която имаха книги. Те ѝ се обадиха. Писателката каза, че води курс по Паневритмия в клуба, а тази вечер е дошла да порисува. Художничката поздрави Добромира: „Забрави ни. От миналата година не си идвала.“ „Други неща, задачи имаше за решаване, преживяване...“ отвърна Мира и запозна Анюта с художничката.

Участниците се разположиха край дълга маса, на която ги очакваха акварелни бои и платна опънати върху дървени рамки. Художничката показа модела поставен на статив: две пъстроцветни пеперуди летящи над зелена поляна с цветя, ручей, наоколо – дървета. Тя даде необходимите напътствия, същевременно прикани да се чувстват свободни в опита да нарисуват картината. Звучеше тиха, приятна музика, тих говор. По изражението лицата на участниците се виждаше, че рисуването им доставя удоволствие, радост, вдъхновение, медитативно спокойствие...

След двата часа рисуване, някои бяха завършили своята картина, други – сякаш да я довършат в къщи, или при следващото идване в клуба. Мира и Ани питаха за курса по Паневритмия, който бе започнал през октомври. Поетесата обясни, че макар да са пропуснали част от занятията, които провеждаше веднъж седмично, може да дойдат. Момичетата се осведомиха за деня, часа на сбирката. И доволни, щастливи излязоха от клуба. „Ще полетим с крила за Тракия...“ – припя Анюта.

Анталия

Асен се събуди преди изгрева на слънцето. Прозорецът, под който беше леглото бе обърнат на изток. Пердетата бяха дръпнати и Асен видя розово зарево изпълващо небето. Спомни си, как посрещаха слънцето в Момчиловци. Притвори очи, представи си лицето на Добромира, усмивката върху устните, лъчите в очите ѝ, отправени на изток. „Щом се върна, ще направя всичко възможно да бъдем по-често заедно. Да се сближим отново, да станем такива, каквито бяхме горе, в планината.“ Той се протегна, стана, обу анцуга, плисна вода на очите, сложи якето и излезе на терасата. Средиземно море беше спокойно, гладко. Постепенно розовият цвят се разтвори в светлото сияние, предхождащо изгрева на слънцето. Асен стоеше, без да мръдне, погълнат от великолепието, величието на тази Божествена красота.

Съотборникът му се покашля: „Асене, притвори вратата. Какво правиш на терасата – хладно е.“ „Посрещам слънцето. След малко ще се покаже.“ „Асене, какво ти става?“ „Става ми, че станах. Стани и ти, който спиш!“ „Вече съм буден. Стига си декламираш! Знаем, че те бива за това.“

– Уха! Слънцето изгря. Чудо е! Чудна картина! „То винаги изгрява. Я, затвори вратата.“ – Брато, по друго е да го видиш, когато в самото начало изгрява – Асен затвори вратата. Вдигна ръце и тихо запя: „Изгрява слънцето, праща светлина, носи радост за живота тя.“ Изпя същото още веднъж, изпращайки поздрав на Веселина, на всички от „великолепната седморка“. Морето блестеше като огледало, отразявайки слънчевата светлина. Постоя още няколко минути, представяйки си как гали лицето, косата на Добромира, за да я събуди. Влезе в стаята и докато отиваше към тоалетната пропя: „И ето, че светът е по-чудесен от тази малка песен.“

„Ас, какво ти става? Нещо си се променил.“ „Брато, всички се променят по малко. Вярвам, че е за добро.“ „Да не си се влюбил? Станал си повдъхновен и на терена...“ – отбеляза съотборникът.

* * *

През двете седмици в Анталия, Асен се обади няколко пъти на Добромира. Питаше как е, какво прави, за приятелите. Тя разказваше по нещо за себе си и Анюта от училищния живот, питаше го как се чувства, наистина ли Анталия е такова красиво място, както изглежда в Гугъл. „Да. Анталия е град с голямо летище на което кацнахме. От там с автобус потеглихме за хотела. Анталия се нарича и областта покрай средиземноморието. Природата е хубава, щедра. Средиземно море е по-спокойно от Черно, наблизо има планини. Показаха ни Олимп. Той ни гледа, ние го гледаме, но нямаме време нито да се изкачим на него, нито за разходки с лодки...“ Добромира питаше кога стават, в колко часа вечер лягат. „Ставаме рано, аз посрещам изгрева на слънцето от терасата. Вечер лягаме в десет. По цял тренираме, имаме контролни срещи с други отбори. Но ти не разбираш от футбол. Какво да ти разправам.“ „Инте-

ресно ми е, кажи още нещо“ – настояваше тя. А той: „Ако ни видиш как препускаме в пясъка, рием в пясъка, скачаме на въже, правим лицеви опори, теглим силови ленти...“ „Видях ви как тренирате на брега. Мартин ми обади за клипа от 31 януари в Гугъл.“ „И Пеле е ритал топката в пясъка... Тренираме и на вътрешни уреди. Доби, говори ми, разправай ми каквото и да е. Искам да слушам гласа ти.“ Тя отвръщаше: „Това, което правите, е по-интересно, отколкото нашето ежедневие. С Мартин и Ани, ходихме на спектакъла „Двама на люлката“ – говорехме за него като бяхме в Момчиловци. На нас, а и на други посетители, с които споделихме, не ни хареса. Приехме актрисата, но известният комедиен актьор Гаро не е за тази роля в този спектакъл – мяташе се, крещеше като луд, говореше едни думи... Споделих с Дафи. Тя ми каза, че е гледала в София – преди доста години „Двама на люлката“ с известния наш актьор Апостол Карамитев и Славка Славова. Така че, не съжالياвай за спектакъла.“ „Доби, по-хубав спектакъл от „Люлката за двама“, на която се люляхме в Момчиловци – няма. Помниш ли как седяхме на седалките с гръб един към друг, как те прегръщах, целунах...“

Разделяха се, с пожелание за лека нощ. С думите, които Асен повтаряше всеки път в края на разговора: „Доби, мечтая само двамата да дойдем в Анталия. Ще ходим на плаж, ще се качим на Олимп...“

В един от разговорите Мира каза на Асен: „Сигурно си забравил да пееш. Изпей ми нещо.“ „Имаме една много красива съседка в хотела, пее много хубаво... Ей, връзката се изгуби!“ Добромира прекъсна разговора. Набра своя номер, за да дава заето. И се попита: „Защо направих това? Защо прекъснах разговора? Нима ревнувам? Досега не съм изпитвала подобно чувство. Какво става с мен?“ Асен изчака малко и продължи да я набира. На третия път – тя се отзова. „Доби, нещо стана, връзката се изгуби. Чуй, каква песен научих от нашата красива, шестгодишна съседка: „Лято, лято, лято на морето. Играе със вълни детето.“ Намерих и морски песни. „Време за море“ – изпълнява очарователната Весела Бонева от Пловдив, с Нелина от розовата долина. Пускам, слушай! Ще се конкурирам с тях. – И запя: – Ти си морската звезда, о Доби, в безкраен океан. Аз и ти, в летен кадър със теб... И този нежен звук от твоя говор. Как искам да си тук, о, Доби. Усещам те близо до мен – о,о,о!“ „Но съм доста далече от тебе – о,о,о – отвръщаше му тя. И ти махам с ръка за лека нощ.“ „Чакай, моля те, почакай! Доби, представям си как сме тук заедно, в Анталия...“

ГЛАВА 11

Разкритието

На втори февруари приключи първият срок за всички ученици. Класните раздадоха бележниците, с очакваните и неочаквани бележки. Почти тридесет процента от дванадесети „А“ клас бяха отличници – в този къп

влизаха и нашите две героини. Обикновено след приключването на първия срок следваше между срочна ваканция от няколко дни. Но днешният – беше петък и в понеделник трябваше да бъдат в училище. Някой се обади: „Прецакаха ни с тази дата.“ Друг: „От нас да мине. Чакат ни двата почивни дни.“ Всеки хукна за някъде. Анюта и Добромира не бързаха, отидоха с няколко съученици в заведението „Хепи Джо“, което често посещаваха през всичките тези години, защото беше най-близо до училището. Анюта дръпна Мира, пошепна ѝ, че иска да са насаме, трябва да ѝ каже нещо. Една от съученичките подметна: „Къде пак захождате? Напоследък все се делите от групата, нещо все си шепнете... Ще видим накъде отива тази работа.“ Анюта ѝ даде въздушна целувка и седнаха с Добромира на маса в един ъгъл, далече от съучениците.

– Жалко, че нашите момчета са заети. Мартин има още два изпита, Асен е в Анталия. Можехме да идем някъде заедно. Как я карате с Асен?

– Караме ски – засмя се Мира. – От Нова година досега се видяхме за малко два пъти в кафенето до нашия блок, говорихме си, взел е три изпита, останали са му още два. Станали сме по-различни...

– В града, при този начин на живот, всички ставаме по-други. На планината бяхме много истински, всеки беше себе си. И колко много неща споделяхме, как се пързалихме, говорехме, смеехме...

– Слушахме музика, пеехме, разказвахме си разни случки станали с нас, със съученици, приятели. Колко неща научихме за нас от тези разговори, от бай Милко, Весето – добри, умни хора. А какви вкусотии ядохме на закуска, вечеря! Знаеш, че обичам да си хапвам, но откакто се върнахме – като съм сама в апартамента, не ми е така сладко, както, когато бяхме заедно в Момчиловци. Днес ще отида при Дафи и дядо на село. Ще опитаме да направим пататник, както го правеше Весето.

– Мира, вчера отворих тетрадката, в която записвах от нашите разговори. Бай Милко казваше: „В планината човек усеща по-ясно възвисяването, което живее в глъбините на душата му.“ „Наистина! – Очите на Мира светнаха: – Там-горе, ние се чувствахме свободни, с отворени души, сърца, мисли, чувства...“ – Седемте дни бяха подарък, какъвто не съм предполагала, не съм мечтала. Тези седем дни са незабравими за всички нас. Много се радвам, че Мартин ни заведе в Момчиловци, че се опознахме с Весето и бай Милко, запознахме със сестра му и родителите. Тези седем дни заздравиха връзката ми с Марти. Вече се чувстваме по-свързани. А и ти, с Асен. Всички виждахме как малко по малко вие се приближавяхте, на внезапни пориви буквално залепвахте... Вие сте влюбени един в друг – Анюта млъкна. Сервитьорът донесе изстискания натурален сок от ябълки и червено цвекло.

– Ани, на планината беше вълшебство! Тук, сега, между нас двамата е различно... Не само от това, че животът в града ни поставя в други условия, не само поради заетостта ни... С Асен сме много различни! Изглежда ми друг човек, различен от онзи, който беше в планината.

– Мира, говориш глупости! Асен си е същият, не се преструва, не се представя за нещо по-различно от това, което е. Забравяш, че ние се опознахме, докато спяхме, ядохме, разговаряхме, карахме ски, съпреживявахме заедно под един покрив. Асен е много естествен, стойностен човек. „Ани, ние имаме различни интереси, не разбирам от футбол...“ – Мира, стига си мрънкала, какво ти става? Какво като сте различни? Противоположностите се привличат, отблъсват, после пак се привличат... Законът на контраста, за който си говорихме в Момчиловци. С Асен имате и прилики – няма да ги изброявам. Ти вече си ги открила, благодарение на седемте дни, в които бяхме непрекъснато заедно. Аз и Мартин също сме различни, но има важни, съществени неща, по които си приличаме и ти ги знаеш. Познаваш и моя труден характер. Само ти и Мартин с успех прилагате спрямо мен – „укротяване на опърничавата“.

– Е, не си чак толкова опърничава. Зная за какво, кога и как те прихваща ината. И Мартин го знае, така че се съобразяваме, докато ти отmine.

– Мира, Асен много те харесва. И ти го виждаш, усещаш, знаеш. Асен е специален. Познавам го от почти две години, откакто съм с Мартин, общуваме, споделяме. И ти си специална особа мила приятелко, знаем се от пети клас. То, всеки е специален... Мира, ти, много харесваш Асен. Защо опитваш да скриеш това чувство? И на тебе, и на него ви личи от един поглед. Само, че много успешно се въздържате. И ти, и той. В случая, повече разбирам Асен, отколкото тебе. „И защо повече разбираш Асен, отколкото мене?“ – Защото той е по наясно с това, което става между вас, отколкото ти. „Асен е специалист по общуването с момичетата, с техните влюбвания, разлюбования, проблеми... Аз не съм, ти ме знаеш.“

– Зная платоническата ти любов с Вальо, твоя съсед от детската градина. Добро момче – заяви Анята. – Сигурно продължава да е такъв, но замина да учи в Германия. Продължава и да ти се обажда често, смята, че си му нещо като гадже. И ти си свикнала да споделяш с Вальо, много сте си близки... Но тук, сега, при нозете ти, в сърцето ти е Асен. Мира, откога искам да ти кажа нещо. С Мартин си говорехме, че можем да ти го кажем, само, ако видим, че ти харесаш Асен. Това време е много назряло, особено сега, когато опитваш да дадеш – неясен за тебе – отбой на Асен. Добромира попита какво е това тайно нещо. – Наистина е специално. И важно. Анята я изгледа съсредоточено, сякаш вземаше решение дали да продължи. „Хайде, приятелко! Говори!“ – подкани я Добромира.

– Добре. Миналата година, няколко дни преди да завършат дванадесетите класове, те помолих да предадеш нещо на Мартин. Като си чакала в коридора да свърши техния час, Асен излязъл по-рано и те видял – Анята замълча. „И какво?“ – Асен те заговорил – Анята пак млъкна. „Да“ – лаконично отвърна Мира, спомняйки си за кой ли път онази среща и начина, по който Асен я гледаше тогава.

– Същият ден – вечерта, ние имаме среща с Асен. Той почна да ни разпитва за тебе. Искаше от мен и Мартин да му разказваме за тебе... Ние

го питахме какво му става, защо така ни разпитва, нали те е виждал с нас, говорил е с теб. Призна, че не си спомня името ти. Казах му го и той рече: „Добромира. Хубаво име.“ Изглеждаше ни странно-умислен. Мартин го тупна по гърба, попита какво му става. Асен каза: „Видях я. Аз я видях. Как може досега да не съм я видял!“ Ние с Мартин му викаме: Ти си виждал Мира, срещали сте се по коридорите в училище, била е с нас, когато и ти си бил макар за кратко, разменял си с нея по някоя дума. Асен обаче пак повтаряше: „Да, но днес наистина я видях.“ И ми каза: „Ани, моля те, нека утре се видим с тебе, с вас и Добромира. Искам да я поканя за моя дама на абитуриентския ни бал.“ Ние с Мартин се изненадахме от неговата молба. Знаехме, че той прекрати кратка връзка с една спортистка. Но имаше свободни момичета и от двата дванадесети класа, които веднага биха приели неговата покана. Нямахме да бъде без дама. Но той питаше за тебе, искаше да покани Доби – както сега те нарича – Анюта млькна. Докато разказваше това, тя гледаше Мира, но сега отмести поглед. Зарей очи към прозореца.

Добромира тихо попита: – Защо ми казваш това чак сега? „Ти си умница, можеш сама да си отговориш.“ – Дай ми минута, две, да помисля. „Няма какво да мислиш, зная, че веднага можеш да отговориш.“ – Права си. И да ми бяхте казали тогава с Мартин, че Асен ме кани за дама на бала, нямаше да приема.

– Ние знаехме, че ще откажеш, затова не ти казахме. Мира, разбираш ли сега за какво става дума. И аз не разбрах тогава какво точно искаше да каже Асен с това, че те е видял. Но откакто бяхме заедно през тези седем дни в Момчиловци и говорехме за любовта, обичта, за сродните души, мисля, че разбрах: за Асен ти си негова сродна душа. Той не ми е казал това, но аз ти го казвам. А ти, се страхуваш да се влюбиш. Ти се пазиш, да се влюбиш. Добромира, Доби – проточи глас Анюта – ти харесваш Асен. Ти си влюбена в него – признай си. Защо, от какво се пазиш!

– Ани, след всичко, което преживях с твоето първо влюбване, след историите, с несполучливите влюбвания на някои момичета от нашия клас, наистина сега не ми е до влюбване.

– Мира, приличаш ми на една от твоите любими буболечки. Свряла си се в треви, билки край едно ручейче, слушаш му песните денем и нощем, грееш се на топло слънце и не смееш да излезеш от това местенце. „Анюта, не си права...“ – Права, крива, извинявай, но аз съм най-добрата ти приятелка и казвам това, което мисля, виждам. Страх те е да се покажеш навън от твоя си свят. Страх те е да обикнеш... Но си наясно, че Асен те обикна. Ти, знаеш, че Асен те обича.

– Той е обичливо момче. Обича много хора, има много приятели...

– Мира и ти имаш много приятели и ти обичаш много хора. Даже онези, които не заслужават да бъдат обичани. От пети клас сме заедно и все не успявам да разбера как го правиш, какво е това твое сърце. По това си приличате с Асен. И все пак, знаеш за какво става дума – за специалната обич между мъж и жена. От която се раждат децата, от която сърцето ти

трепти в очакване да бъдете заедно, да се целунете, да се любите, да работите, да свършите една работа заедно, да се погледнете с очи, изпълнени с особено чувство, да споделите нещо много специално, което не може да споделите с другите. „Защо трябва да обичам само един човек? Когато всички можем да се обичаме.“ – Мира, засега не може всички да се обичаме. Защото не всички са се изпълнили с Божествено-космичната любов. Сега говорим за човешката обич. Спомни си колко пъти в Момчиловци разговаряхме и за любовта, и за обичта. В случая, изхождаш от себе си, защото обичаш и растителния свят, и животинския, минералния, човешкия. Защо не добавиш Асен към тези светове, като по-специален биологичен вид в мъжка форма? Добромира се усмихна: „Той е добавен. Аз го обичам.“ – О, какво чух! Значи го обичаш. Но с обичта, с която обичаш всички и всичко. А можеш ли да му отделиш едно по-специално, малко място в сърцето си? „Мога, ако се почувстваме пак такива, каквито бяхме на планината.“ – Мира, най-сетне да чуя нещо свястно от тебе. Мартин никани на рождения си ден. Дотогава и Асен ще се върне от Анталия.

Денят на влюбените

В последното обаждане по телефона Асен информира Добромира, че ще останат в Анталия още няколко дни. На десети февруари – събота, отборът на „Локомотив“ се завърна в Пловдив, с обгорени, закалени футболисти от тренировките на средиземноморския въздух, пясък, слънце, от изиграните срещи с другите отбори. Асен се обади на Добромира, че вече е тук, с нетърпение очаква да се видят.

На следващия ден, в неделя те се срещнаха в късния следобед пред „тяхното кафене.“ Асен прегърна Добромира с разкопчано яке, притисна я до себе си. След минута я хвана през кръста, повдигна нагоре. Погледна я с блестящи от радост очи, спусна я до себе, пак я прегърна. Добромира обхвана с ръце гърдите му, притисна тяло в неговото. През Асен сякаш премина ток. Досега тя не беше го прегръщала така, не бе допирала така тялото си в неговото. „Ето какво прави раздялата“ – помисли той, целувайки челото, галейки косите ѝ. Постояха така във всеотдайна, безмълвна прегръдка. Асен повдигна лицето ѝ, погали го и леко я целуна по устните. Добромира се усмихна, улови го за ръка: „Да влезем.“ В кафенето поседяха около час, пиха сокове, ядоха торта, говореха, прекъсвайки се един друг, докато си разправяха случилото се с тях. Обадиха се за кратко на Мартин и Анюта. Мартин каза, че на четиринадесети февруари, в чест на неговия рожден ден, ще бъде последния му изпит от сесията. Кани ги на вечеря у тях, а после на ресторант в „Тракия“.

Асен изпрати Добромира до входа на блока. Извади от раницата торбичка, подаде я, с усмивка: „Доби, ти обичаш сладки неща. Това е локум, халва, баклава – от Турция. Ще дам и на Мартин, Анюта.“ Асен и Добро-

мира се разделиха с прегръдка, в която присъстваше ново чувство, закодирано в телата им, сърцата.

* * *

На четиринадесети февруари Мартин успешно взе последния си изпит по „Право“. Почерпи доцента и групата с шоколадови бонбони. Поседя в бистрото към Университета заедно със състуденти от групата. Коментираха взетите дотук изпити, преподавателите, резултатите...

Анюта и Добромира отидоха след училище да вземат подарък за Мартин. Асен бе поръчал да го прибавят в общия куп. Анюта бе разузнала от какво има нужда Мартин. Тя заведе Мира в „Декатлон“ – спортния магазин в квартал „Тракия“. Купиха ново платнище за палатката на Мартин. Старото – бе избеляло, „прегоряло“ от слънцето, от дългогодишно използване. Купиха му и един „духовен подарък“ – както го нарече Анюта, от магазин за сувенири.

Тримата се събраха, за да отидат заедно при рожденика. Асен прегърна момичетата: „Анюта, домъчня ми за теб, за вас. От Новата година чак сега се виждаме, но поне се чувахме за малко. Радвам се, че пак сме заедно!“ Анюта стисна ръката на Асен: „Боже, колко е хубаво човек да има истински, добри приятели! – Асен засвири с уста. – Мира, свирчо се върна – пак сме заедно. Да вървим при братлето! Напред – ходом марш!“ Той поведе момичетата, уловил ги за ръце.

Щом Мартин отвори вратата, те го обсипаха с прегръдки, целувки, пожелания. Димитър и Ваня също ги посрещнаха с прегръдки. Тримата събуха обувките, обуха чехли. Щом влязоха в хола, извикаха: „Ехо, каква изненада!“ Край масата седяха Христо и Росица. Отново прегръдки, целувки. Ани поднесе подаръците на Мартин от името на тримата.

Асен отвори голяма торба и почна да раздава армагани от Турция: локум, халва, баклава. Насядаха около голяма кръгла маса, подредена с ястия, салати, бутилка вино, безалкохолни напитки. Докато вечеряха, си говореха кой-какво прави сега, за дните прекарани в Момчиловци, за посрещането на Новата година. Анюта каза, че така, както сега седят около тази голяма кръгла маса си спомня за Весето, Милко, все едно са в Родопите. Димитър се усмихна: „Тази маса и масата в Момчиловци са близначки – взехме ги в един същи ден.“

Мартин каза, че Весето и Милко му честитили Рождения ден рано сутринта, преди да отиде на изпита. Следобед му се обади Калоян от Германия, приятели от Момчиловци, сестра му Весела от София. „Освен пожеланията към мен, Весела поздравява всички от нашата компания. Поръча да ви кажа, че ще ни очаква на гости през някои празнични дни. Мира, да ти напомня, че третата Национална конференция „Природно земеделие“ пак ще бъде в Пловдив – открива се на 24 февруари, събота.“ „Там сме – отвърна Мира. – Радвам се, че ще се видим с приятели от Русе, Видин... с бай Димитър от Асеновград. Ще научим нови неща...“

Ваня питаше кой-какво иска допълнително от постните ястия. Като бяха в Момчиловци, а и сега Димитър сподели с усмивка, че благоверната му съпруга отказала да готви манджи с месо преди няколко години, когато тя самата престанала да яде месо. „Ваня ми рече сам да си ги правя, по мой вкус. А от Месни заговезни, които бяха онзи ден, Ваня ми препоръча да опитам, издържа до Великден – седем седмици, без месо. Почнах да се замислям – може и да устискам. Ще пусна волята в ход – той се засмя. – А за Сирни заговезни ще купя цяла торбичка с различен вид халва. Всички в къщи много обичаме халва. Ще лапаме заедно халвата, ще си дадем прошка за някои недоразумения между нас, с приятели, колеги...“

Асен си спомни, че като бил малък, баба му Ана връзвала на този ден халвата с конец, закачвала я някъде. „Поклащаше леко халвата и аз, братовчедите трябваше да отхапем от нея с уста. Беше забавно за нас, децата.“ И попита кога ще празнуваме Великден. „Като отброим седем седмици след месни заговезни, Великден се пада в неделята на 8 април – обясни Ваня. – Ще имаме четири почивни дни.“ Анюта попита: „Винаги ли денят за празнуване на Великден се определя да бъде след седем седмици от първото заговяване?“ Ваня и Христо потвърдиха.

– Приятели, това число седем играе голяма роля! – рече Анюта с висок глас. – Седем дни в седмицата, седем ноти в една октава, седем цвята в дъгата, седем стъпала в Космичната стълба на реалността, за която ни говори Калоян, като бяхме в Момчиловци. А сега научих, че винаги след седем седмици от първото заговяване е Великден.

– Ани, църквата също черпи от Божествено-Космичното познание, макар че доста изостава от него – каза Христо. – Според времето, в което живеем религията трябва да се съобрази с научните истини и да изостави старите си нрави и обичаи, които поради незнание е допуснала за свой частен интерес, а не Божий интерес. Докога ще има Католически Великден, Православен Великден, докога ще делим Великия Христов Дух. Всеки ден е велик за нашето съществуване на Земята – усмихна се Христо.

– Така е. Дано, скоро църквите проявят единомислие. Докато това стане, хората ще си празнуват Великден на различни дати. Важно е да има някаква полза от това празнуване. Едни – като мене – засмя се Димитър, – ще постят, други – най-сетне ще си простят след дълги години на обиди, разочарование... А децата и ние ще се радваме на боядисаните яйца...

Младежите се питаха за взетите изпити – Христо и Росица също бяха в сесия. Споменаваха и Калоян. Асен подхвърли с усмивка: „Роси, сигурно често си говорите с него.“ „Да, Калоян е много зает, както всички ние. Но през лятото ще си дойде...“ Христо каза, че Калоян поддържа връзка и с него, пита, интересува се от историята.

Телефонът на Добромира пропя. Тя се извини, излезе в коридора. След малко Анюта я последва. Заслуша се в това, което Мира говореше. Отправи се бавно към тоалетната. Като излезе, Добромира тъкмо бе приключила разговора. „Сигурно беше Вальо? – попита Ани. – Твоят предан

приятел“ – „Да – отвърна Мира. – Обади ми се, като свършихме училище. Поговорихме си... Честитих му имения ден. А той на мене – деня на влюбените... Следобед пак ми се обади. Сега – пак.“ Анюта се усмихна: „Добре, че Германия е далече. Вальо усеца, че нещо става с тебе. Вече не си така всеотдайна в разговорите, в споделянето с него. Да влизаме.“

* * *

След ранната вечеря в къщи Мартин напомни, че е време да се отпавят към ресторанта за музика и танци. Христо и Росица казаха, че ще си отиват, чака ги учене, още са в сесия. Разделиха се, с пожелания да се чуят, срещнат отново.

В ресторанта беше пълно с хора – празнуваха и Трифоновден, имаше диджей, певица. Мартин бе запазил маса – чрез приятел сервитьор, в ъгъла до прозорците. Ресторантът се намираше на втория етаж, с излаз на голяма, широка тераса. Мартин поръча кой-каквото пожела. Отказаха се да разговарят – беше много шумно. Потанцуваха на „бавни и бързи обороти“, както обичаше да се изразява Асен. Излизаха за малко и на терасата, за да поемат въздух. Посмяха се на свои изпълнения, на изпълнения от разпалени влюбени. Радваха се на всеобщата вълна от любов, която изпълваше вътрешното и външно пространство, сърцата, лицата, телата на всички в този ден на влюбените, с пожелание да бъдат все така влюбени и във всички останали дни на годината. Тъкмо когато решиха, че ще си тръгват, Добромира усети вибрацията на телефона. Погледна – пак се обаждаше Валентин от Германия. Поколеба се дали да отговори, но след минута тръгна към терасата. Анюта пошушна в ухото на Асен: „Иди на терасата! Отивай при Мира!“

Асен се усмихна на Добромира, заставайки близо до нея. Тя бързо приключи разговора, опря гръб в гърдите му: „Студено...“ Асен я прегърна: „Изхвърча с тази тънка блуза. – Целуна я по врата. – Сигурно ти чести-тиха празника...“ „Да. Моят добър приятел Валентин ми се обади от Германия за четвърти път през днешния ден.“ Асен я обърна към себе си, погледна, с усмихнати очи: „Доби, помниш ли какво си пожелах пред тебе в Новогодишната нощ, като бяхме в Момчиловци, когато ми каза, че това момче е твой много добър приятел?“ „Помня – тя докосна лицето му. – Каза, че ще станеш моя най-добър приятел през Новата година. После ме попита целуват ли се приятелите? аз ти отвърнах, че се целуват и че целувката е за опознаване.“ Асен обгърна с шепа лицето ѝ: „Мисля, че съм станал вече много добър твой приятел – целуна я по устните. Тя се усмихна, прегърна го, целуна. – Обичам те – каза той тихо. – Обхвана с ръце лицето ѝ, пак я целуна. И Добромира го целуна. Асен я улови през кръста, повдигна: „Ура, за нас! Спусна я, притисна до себе си без да отлепя устни от нейните: „Господи, колко са сладки тези устни!“ „Стига, моля те, останах без дъх!“ Асен отново я повдигна: „Дарявах ме с най-сладките устни! Да, да, да, това е любовта!“

Ани изникна до тях с Мартин: „Ас, пак ли припяваш за любов?“ „Че за какво друго в тази приказна нощ на влюбените“ – Асен спусна Добромира до себе си, прегърна я. Анюта оглеждаше внимателно лицата на Асен и Мира, допрените им тела, уловените ръце. „Господи, как сияят лицата ви, очите! Много сте красиви! Божественият дух на Любовта ви е обгърнал с обич, красота! Марти, снимай ги! – След като Мартин снима двамата влюбени няколко пъти, Ани се прилепи до тях: – Искам да остана вовеки веков на фотоса с вас!“ – Асен прегърна двете момичета. Тримата долепиха глави, с усмихнати, сияещи, щастливи лица. „Идвам и аз! – Мартин застана до тях, протегна мобилния пред лицата им: – Селфих.“

* * *

Пред ресторанта се разделиха, с пожелание да се видят на Тодоров ден. Добър приятел на момчетата от техния клас ги беше поканил на гости в къщи. Мартин каза, че другиден отива в Момчиловци. На пистите в Пампорово има малко сняг, правят изкуствен. Поръчаха му да носи сърдечни поздравии на Милко, Веселина, на приятелите от Момчиловци.

Асен предложи на Добромира да вземе такси, но тя отказа. „Да повървим! Няма и две спирки до моя блок.“ Асен я улови за ръка. Вървяха мълчаливо. Той нежно прихващаше пръстите ѝ: „Часът е десет и половина. Помниш ли, че по това време в Момчиловци лягахме да спим?“ Мира отвърна: „Защото по цял ден бяхме на пистите. Беше много хубаво там! И сега е хубаво! Много хубаво!“ – Асен спря. Улови двете ѝ ръце, погледна в очите: „Доби, помниш ли една наша среща в коридора на гимназията миналата година – няколко дни преди ние, дванадесето класниците да завършим?“ „Помня. Чаках пред вратата на вашия клас да свърши часа. Анюта ме бе помолила да предам нещо на Мартин. Ти изхвърча от стаята, преди да е бил звънеца, метна раницата на гърба си. Погледна ме, поздрави ме с твоето неповторимо „Привет, девойко!“ и ме отмина. Но след няколко крачки се върна при мен. Гледаше ме, вираше се в мен някак странно...“ – Искаше да добави: „Като сега, но замълча.“

Асен спря, погали лицето ѝ: – Защото в този миг те познах. Бях те виждал и преди, но в този миг те видях, познах... Аз те търсех, а ти си била толкова близко до мен, като приятелка на Мартин и Анюта. Познавах те по лице, както познавах и други момичета, но за първи път те видях в онзи ден до прозореца. И разбрах – само в един миг, че това си ти, че тебе съм търсил. Сякаш те познавах много от преди, от цяла вечност – Асен замълча, целуна я по челото. – Беше необяснимо защо ме прониза тази мисъл, това чувство. То продължи да ме държи през целия ден, а и след това да ми напомня за твоето лице, ръце, усмивка... Споделих го с Мартин и Ани. Помолих да ти кажат, че много искам да бъдеш на бала с мен.

– Знам, зная. Разбрах от Анюта за това сега. Като свършихме срока, отидохме в „Хепи Джо“ с наши съученици. Седнахме отделно и тя сподели това, което сега ти, ми каза.

– Не разбирам. Защо чак сега Анюта ти каза, че съм искал да те пока-
ня за моя дама на бала?

– Защото с Мартин ме познават добре. И да ми бяха казали тогава, че
ме каниш да бъда с тебе на бала, аз нямаше да приема.

– Защо? – попита импулсивно Асен и замълча, усмихвайки се. – Раз-
бирам. Но аз продължих да нося в себе си лицето ти, усмивката... Помниш
ли, като се видяхме за секунди през лятото? Слязох от автобуса, в който ти
се качи. Поисках да се върна, но вратата хлопна под носа ми.

– Ти почна да тичаш на тротоара, махаше с ръка. Шофьорът каза:
„Какъв е тоя луд! Супер-спринтьор! Ще дам газ.“ Но кондукторката му
рече: „Недей! Тича, заради едно момиче, което се вози при нас.“ Тя, а и
други от пътуващите видяха, че непрекъснато ти махах с ръка. – Добро-
мира целуна Асен. И той поиска да я целуне, но тя показа небето: „Виж
колко много звезди! В Момчиловци Мартин и Калоян ни показаха Сириус.
Да го намерим. В този час трябва да е отишъл вече на юг.“ „Видях го! Ето,
там – показва Асен – Как ярко блести!“ Добромира облегна глава върху
гърдите му: „Нека си пожелаем нещо, докато гледаме Сириус. Няма да си
го казваме.“

В клуба

Анюта и Добромира почнаха да ходят два пъти седмично в Пълдин
арт клуб на курса по Паневритмия, понякога и на рисуване. След рождения
си ден Мартин отиде за една седмица на ски. Обаждаше се на двете моми-
чета, на Асен. Разказваше им за срещи с приятелите от Момчиловци, за
карането на ски заедно с тях в Пампорово, разменяха накратко поздравии,
пожелания с Милко и Веселина. Асен бе зает с всекидневни тренировки,
учеше за останалите два изпита от сесията. Макар, че дните и в Пловдив
оставаха студени, във въздуха на тракийската низина се прокрадваше от
време на време едва уловим предпролетен повеи.

В днешния ден – двадесет и осми февруари – курсът по Паневритмия
започна както обикновено в седемнадесет и тридесет часа. Участниците
изиграха упражненията, които бяха взели миналия път. И разучиха „Колко
сме доволни“, „Стъпка по стъпка“, „На ранина“, с които завършваше пър-
вия цикъл. Бяха удовлетворени, поздравиха се, че не случайно в последния
– 28 ден на февруари, приключиха първата част от 28 упражнения, съот-
ветстващи на четирите годишни времена. Ръководителката съобщи, че от
първи март, ще почнат да разучават, играят втория цикъл – „Слънчеви
лъчи“ и третия – „Пентаграм“.

Добромира и Анюта бързо наваксаха пропуснатото от началото на
курса, защото в къщи играеха упражненията – гледаха ги от предаването за
Паневритмията по БТВ1. Момичетата се запознаха, общуваха с другите
участници, с ръководителката. Тя оставаше с тях и след изтичането на оп-

ределения час за игра. Защото почти всички питаха по нещо за Паневритмията, интересуваха се от вътрешния смисъл на упражненията, поетичното слово, музиката. Някои си бяха купили от книжарницата и ръководство по Паневритмия. Споделяха как, какво усещат, чувстват, когато играят упражненията. Ръководителката обясняваше, препоръчваше, напомняше основни правила. Казваше с усмивка, че тепърва ще усетят този танц-гимнастика-наука, когато почнат да играят на открито. „Сега, в затворената зала вие учите упражненията, ще ги учите и занапред. Колкото по-редовно, по-дълго време играете Паневритмия, толкова повече ще я заобичате, ще чувствате нужда да пребивавате за час и половина в малкия кръг – част от големия кръг на макрокосмоса. Защото Паневритмията е обмяна със силите на живата природа, космичен ритъм, вътъкан в живота на земята, планети и слънца. Като дойде първият ден на пролетта и заиграете навън, сред живата природа, ще усетите това.“

След Паневритмията, в клуба имаше рисуване. Мира помогна в пренасянето, подреждането на масите в голямата зала. Ани седна на пианото и засвири, докато се събраха желаещите да рисуват. Дойдоха няколко млади момчета и момичета, майка с около десетгодишно момиче – красиво, нежно, сякаш слязло от икона, беловлас господин, изпънат като струна.

Художничката обяви, че за днес темата е рисуване на цвете, цветя, за да повикаме пролетта. Има свобода в избора – любимо цвете, вдъхновяващо го цвете, букет от цветя...

Нашите героини се спогледаха, пошушнаха си: „Обичаме всички цветя. И всички са ни любими. Ще рисуваме живо цвете, цветя, а не откъснати.“ Ръководителката по Паневритмия и Марина – една от участничките в курса, също останаха да рисуват. Пожелала си приятно, успешно...

Всички започнаха да рисуват. В залата звучеше тиха музика – изпълнения на цигулка, пиано, флейта. Художничката също рисуваше своето цвете – използваше предимно метода на демонстрация. Същевременно контролираше, напътстваше процеса на рисуване, даваше съвети, без да коригира нарисуваното. Обичаше да казва: „Както в живота има светлина и сенки, топло и студено, така и в картините може да присъстват на съответното място.“ И показваше поставянето на светли петна, сенки...

Рисуването с музика изпълваше сетивата на участниците. Малцина от тях знаеха, че всеки тон има свой цвят в Божествената палитра. И всеки тон искаше да се изяви на съответното място в картините, които сега те рисуваха. Всеки тон на музиката изпълваща Космоса, аурата на Земята също търсеше своето място, изява чрез композитори, музиканти, певци, чрез гласа на всеки човек, който обичаше да пее, свири...

След час и половина върху платното можеше да се види полуготова картина, нарисувана със споделяне, опити, обмисляне, отхвърляне... Някои казаха, че ще я довършат в къщи и щриховаха нещо ново. Рисуването беше увлекателно занимание – обикновено продължаваше по два часа.

Художничката отиде да види кой звъни на външната врата. Върна се и каза на Добромира, че е поканила в предверието двама младежи – питат за нея. Анюта се зарадва: „Дойдоха!“ Мира въведе Асен и Мартин в залата, настани ги до тях. Асен благодари, че му се обадила за рисуването, а той се обадил на Мартин. Двамата огледаха картините по стените, участниците в групата. Мартин видя ръководителката по Паневритмия, с която се знаеха от Рила, срещаха се и на Бунарджика. Подаде ѝ ръка: „Здравей, Свет Пан! – Беше ѝ измислил този псевдоним, съответстващ на името, фамилията. – Радвам се, да те видя. Момичетата ми казаха за теб. Скоро ще открием Паневритмията.“

Мартин седна до Ани, и тихо попита: „Как се казва това странно цвете? Много си го нашарила. Прилича на разтворен клюн на петел.“ Тя му го показва на телефона: „Не знам какво е – хареса ми.“ „Наистина прилича на голям, разтворен клюн. Защо не рисуваш цвете, което познаваш, което ти е любимо?“ „Марти, защото това е много интересно, необикновено.“ „Ани, мисля, че рисувайки това цвете, продължаваш да отработваш комплекса, който носиш от онзи петел, дето те клъвнал, като си била малка. Мислех, си го преодоляла от срещата с баритона и тенора в Момчиловци. Ти ги прие, хареса, даже помилва баритона.“ Ани го погледна: „Може да е така. Знам ли? Трябва да разбере как се казва това цвете.“

Асен надникна седешком в картините на съседите, разгледа рисунката на Добромира: „Ти рисуваш цял храст. А другите – само по едно цвете.“ „Моето любимо цвете е роза – царицата на цветята. Както виждаш на този храст вече има две цъфнали рози. Ще разцъфнат още...“ „Розите, които си нарисувала, са като истински. А кой е царят на цветята?“ – попита той с усмивка. „Божурът. В градината на село имаме божури – те са любимото цвете на моя дядо Добри. Имаме и няколко различни по цвят розови храсти. Дафи е посадила и гюл – маслодайната роза.“ Асен я целуна по косата, слепоочието: „Миришеш и на боички, и на роза ...“ „Ароматът не идва от розите на рисунката, а от това...“ – Тя извади от чантата си мускалче с розова есенция, пръсна в косата му. „А цветето на Анюта е странно. Не съм го виждал. Ще я попитам как се казва.“ „Недей! И тя не знае.“ „Доби, днес взех последния си изпит от сесията. Искам да почерпя.“ Той извади от раницата голяма кутия с шоколадови бонбони, подаде я на Добромира и с поглед я подкани да обиколи присъстващите.

„Доби, като бяхме в Момчиловци, ти подари на всички по една картинка и каза, че си ги рисувала с малка ютийка, която разтопява боите... Сега рисувате нормално“ – усмихна се той. „Вече отминахме този етап на рисуване“ – отвърна тя. Асен попита може ли да опита, порисува с ютийка: „Нали знаеш, че съм любознателен. Освен това, мисля, че тази вечер е единствената ми възможност да бъда в този клуб, до идването на зимата.“

Добромира поговори с Мария, която държеше залата и бе специалистка по рисуването „Енкаустика“. Четиримата напуснаха залата и от предверието влязоха в малко уютно помещение, където имаше маса, столове,

ксерокс, лап-топ и други неща необходими за мероприятията, събитията, които се провеждаха в клуба. На стените – картини, лавици с книги от съвременни наши, чуждестранни писатели, поети и подарени от тези, които бяха правили представяне на свои книги в клуба. Присъстващите тук можеха да почетат, да вземат книга за прочит в къщи, а след това да я върнат. Свет Пан – както я наричаше Мартин, надникна при тях, пожела им да рисуват с вътрешна свобода и замах. Той я попита пише ли нова книга. „Да. Героите сте предимно вие – днешното поколение, но заедно с нас.“ „А как са момичетата – добре ли се представят?“ – усмихна се Мартин. „Ще разбереш, като заиграете на хълма.“

Мария включи ютийките да загреят. Разказа им накратко за древния начин на рисуване с естествени природни бои, в които са поставяли разтопен пчелен восък – спомена Казанлъшката гробница. Асен каза, че Добромира им подарила за Коледа картинки, които е рисувала тук и затова днес те са дошли да опитат. Мария им даде гланцирани картони размер А3. Обясни на момчетата и Ани как се рисува с разтопените восъчни бои. „Приятно занимание – покани ги Мария. – И аз ще порисувам малко с вас. Чувствайте се свободни в избора на цветовете, шаренето по листа. Когато го запълните, тогава ще видите, търсите, тълкувате, какво е излязло. Без да искате, това, което мислите, чувствате ще го вложите в рисунката, ще се покаже. Разбира се, може да рисувате и с идея, която имате...“

Почнаха да рисуват с топлите ютийки, като ги потапяха във восъчните бои. Отначало наблюдаваха как правят това Мария и Добромира. След няколко опити започнаха свободно да шарят с цветовете по листовите. Мартин правеше това съсредоточено, Асен леко въртеше ютийката, провличаше я, шегуваше се, че приличат на монасите от древните манастири, облечени в дънки и със смарт-фони в джобовете. Отначало Анюта държеше ютийката несръчно, но постепенно ставаше все по-уверена, каза, че започнало да ѝ харесва. Тя, Мартин и Асен питаха, гледаха Мария и Добромира как работят с ютийките, полагат цветовете. Постепенно този начин на рисуване ги увличаше със свободата, която им даваше. Мария бързо завърши своята картина, показа я. „Еха! Много е хубава! Какво съчетание на цветовете!“ Мария подаде картината на Асен: „Заповядай. Подарявам ти я. Отивам в залата, вече разбрахте как се рисува, оставям Добромира за съветник.“

В продължение на един час четиримата работиха усърдно. И в творческо мълчание, и с лек, приятен разговор, и с тананикане от Асен, припяване от Анюта. Успяха да нарисуват по седем-осем картинки, Асен – десет. „Това занимание беше много забавно, интересно. Ще наредя картинките върху перваза на прозореца в къщи, така ще мога всеки ден да ги гледам. Трябва да разгадая какво съм нарисувал.“ И попита Добромира какво вижда в една от неговите картинки. Тя отвърна: „Това, което си мислил, чувствал...Опитай, да разбереш.“ Той се взираше ту в една, ту в друга картина и почна да изрежда: „Облак, река, море, слънце, дърво, очи, коса –

като своята...“ Ани предложи да си разменят от картините. Всички се съгласиха. Асен каза: „Тази не си я давам – разбрах, какво съм нарисувал.“

Обадиха се на Мария, че са приключили. Тя видя картините, каза, че са хубави, интересни по цвят, въображение... Асен подаде на Мария банкноти. Тя му посочи кутия, на която пишеше „Дарения“. „И пак заповядайте: на рисуване, пеене, Паневритмия, йога, представяне на книга...“

Като излязоха от клуба, Асен предложи да повика такси, но Добромира му показва идващия автобус..Четиримата седнаха на двете двойни седалки, обърнати една срещу друга. Мартин прегърна Анята. Асен прегърна Добромира, прилепи лице до нейното, целуна я леко по устните. „Много се радваме с Мира, че дойдохте при нас в клуба. Видяхте залата, в която се води курса по Паневритмия, рисувахме заедно...“ – Анята опря глава върху рамото на Мартин. Той каза: „Вашата ръководителка Свет Пан играе Паневритмия повече от двадесет години. Тя обича хореографията – играла е латиноамерикански танци. А също – аеробика, малко йога... Но когато видяла, чула музиката на Паневритмията, разбрала, че това е търсила. Казваше, че не случайно нейната фамилията е Панайотова. С представката „пан“ започва и Паневритмия. Играл съм с нея на Рила, на Бунарджика. Пазя спомен за хармонична игра, лекота и точност в партньорството, летежа, който изпитвах... Тя пее и много хубаво.“ „Да – отвърна Ани. – Докато ни учи, тя припява упражненията, каза, че е свирила няколко години на акордеон.“ „В Пловдив има още едно студио, близо до Тримонциум, където Живко Стоилов води курсове по йога, а доктор Балтова по Паневритмия. Във всички по-големи градове на България и чужбина се водят такива курсове.“

„Добре, че намерихте време и дойдохте – обърна се Добромира към момчетата. – Защото днес ние приключихме с рисуването. То продължава, но с Ани решихме, че ще идваме само на Паневритмия. Сега нямаме време за рисуване.“ Мартин подаде на Анята три мартеници: „Утре от сутринта съм в Университета – започнаха лекциите. Затова сега искам да ти ги дам...“ Тя извади от чантата също три мартеници: „Пижо и Пенда да сложиш на якето, другата – на блузата...“ „Ани, какви са тия цървулки! Как са ги измайсторили толкова мънички!“ „Марти, специална поръчка за момче родопчанин – уникални са, само ти ги имаш. Направи ги едната от двете сестри, при които ви изпратих с Асен. Те втора година предлагат мартеници близо до училището. Ние с Мира вземаме само от тях – отличават се от другите. Да видя сега какво си избрал за мен. О-хо! Пак двойката влюбени, детелина, с пеперуда...“

„И аз ти нося мартеници...“ – Добромира бръкна в чантата. Асен улови ръката ѝ: „Утре сутринта имам възможност да се видим за малко. Предлагам, да те чакам в голямото междучасие в „Хепи Джо“. „Няма да имам време за кафенето.“ „Както кажеш. Тогава ще те чакам пред павилионите до училището. Ще взема закуски.“ „Добре. Сега ще ти дам една от мартениците. Да си я сложиш на якето, преди да излезеш сутринта от къщи

„Ето и на тебе – да си я сложиш на якето, преди да тръгнеш за училище.“
Подадох си мартениците, засмяха се. „Разменихме Пижо и Пенда. Влюбените са навсякъде – целуна я. – Сега твоята спирка. Ще слеза с теб.“ Но тя го възпря: „Стана късно. Продължи с Анюта и Мартин.“

ГЛАВА 12

Първо мартенско утро

В девет и тридесет часа Асен беше пред павилионите до училището и взе топли закуски. Добромира дотича, улови го за ръка: „Да идем в градинката. За три минути сме там.“ „Не съм сам.“ „А с кого?“ „С моя Пегас“ „Не разбирам.“ „Ето го“ – Асен посочи велосипеда, опрян на дървото до павилиона. Добромира се засмя, пое закуските от ръцете му: „И аз имам велосипед. Стои в мазето, почти съм забравила за него.“ „Извади го да види слънцето. Ще караме заедно в Лаута.“

– Асене, взел си закуски за пет човека. Знаеш, че имам свой режим на хранене. Обикновено в къщи пия топла вода, с лимон, с мед. Ако имам време хапвам плод, а закузвам в голямото междучасие. „Доби, така правехме и в Момчиловци. Аз също свикнах, щом се измия, да пийна топла вода, или чай с мед, лимон, ако дядо го е разсипал в чашите. Но не винаги го правя.“ – Аз обикновено си нося закуска в училище. Отначало моите съученици ме гледаха с интерес, други – с лек присмех, но после и някои от тях почнаха да си носят плодове, домашно направена закуска, каквото обичат. И в голямото междучасие хапваме, разменяме си по нещо.

– Моля те, опитай бюрека, рогче, кифла... Аз започвам, много съм гладен. „Добре – усмихна се Мира – От време-навреме хапвам и банички, рогчета... Но предпочитам твърдите соленки, пръчици, оризовки, мюсли, крълч, меденки, всичко направено с лимец, царевица, ориз, семена... – Доби, направи един списък от нещата, които харесваш за закуска. „Асене, шегуваш се.“ – Не се шегувам, искам да зная какво обичаш, предпочиташ. Списъкът може да бъде дълъг – така ще науча да вземам от тези новаторско-екологични чудесии и за себе си, за приятели, за дядо... В градинката дойдох и други ученици със закуски. Асен ги посочи. – И ние с Мартин, с наши съученици идвахме понякога да хапнем в градинката през голямото междучасие. Но не съм знаел, че Доби живее в блока зад гърба ни, с тераса към градината и чинар до нея – засмя се Асен. Целуна я леко по устните, докато тя дъвчеше. – Сутринта станах рано и посрещнах слънцето от терасата. Нали съм ви казвал, че живея на шестия етаж. Беше приказен изгрев. Ята от гълъби летяха на изток. Кръжаха в големи кръгове преди изгрева и след изгрева. И други птици летяха, цвърчаха, пееха...

– В нашия квартал има много гълъби по покривите на блоковете. Като бяхме в Момчиловци, ти ни покани да идваме при тебе, за да посрещаме

слънцето. За съжаление, от нашия апартамент, не мога да виждам изгрева. Понякога ставам рано, изтичвам до съседния блок, обърнат към голямата градина. От там улавям изгрева на слънцето в самото му начало.

– Мило, винаги си добре дошла на шестия етаж, когато съм в къщи. Искаш ли да те запозная с моя дядо Кръстю? „Разбира се. Но трябва да ми се обадиш поне един ден предварително.“ – Доби, тогава очаквай поканата. Трябва да ви запозная преди моя рожден ден – приближава...

Размениха си мартеници. Асен подари на Добромира малко сърце, изработено от плат – едната половина бе в бяло, другата – в червено. Той я целуна: „Сърцето ти да бие от любов и за любов. Ето, още една екологична мартеница“ – подаде ѝ лакиран желъд с червена шапчица. „Хареса – ха ми. А сега за тебе – Добромира му подаде две мартеници. На едната имаше завързана малка китара, а на другата – малка топка, в червен и бял цвят. – Пожелавам ти да бъдеш все така здрав и силен, като червения цвят. И свободен по дух и душа, като белия цвят.“ „Доби, благодаря – тези мартеници са точно за мен. Къде ги намери?“ „При сестрите, които втора година продават мартеници до училището.“ Асен се засмя: „Анюта ни каза за тези сестри. И ние с Мартин взехме мартениците за вас, от тях.“

Добромира се изправи: „Имам още петнадесет минути. Ела. – Тя го улови за ръка, походиха няколко метра в тревата. – Виж тези мънички, сини цветчета, появяват се всяка година през февруари, веднага щом се затопли. Те са първите предвестници на пролетта.“ „Ха! Колко са мънички – цветчетата им са по 2-3 милиметра. – Асен се наведе, докосна едно. – Много са, из цялата трева.“ „Има ги в цялата градина. А през март, се показват техните близнаци – също толкова големи, но в лилав цвят. – Тя му показа и едно глухарче: – Виж как се е ококорило в тебе, защото и ти си се ококорил в него.“ „Доби, може да сме се срещали някога с това глухарче, но съм го забравил.“ Тя го потегли към храста зад пейката, приведе главата му: „Помириши!“ „Леле! Докато седяхме, усещах хубав аромат, но сега направо ме завладя. Какъв е този храст?“ „Жасмин – той пръв започва да цъфти.“ „И неговите цветчета са малки, нежни, а какъв силен аромат! Не е за вярване. Доби, благодаря ти, че ме запозна с тези приятелчета. Като минавам през градината, вече ще ги поздравявам.“ „Тези приятелчета ще си тръгнат, но на тяхното място, ще дойдат други. Ще ти ги показвам. В тази наша малка градина има от всичко. И разнообразие от дървета: кестени, чинар, топола, бреза, акация, сребрист бор, обикновен бор, елха... Има и декоративни: червена слива – не ражда плод, японска вишна, кактуси... Расте и лайка, детелина, малки сини цветчета...“

Мира се повдигна на пръсти, целуна го. „Трябва да тичам...“ Асен я целуна: „И аз трябва да тичам на стадиона. Яхвам Пегаса. Ще се чуем...“

Същата вечер Асен се обади на Добромира: „Мило, оказва се, че до седми март ще бъда много зает – тренировки, срещи, ще ходим в други градове... Но на осми март ще бъда в Пловдив. И ще се видим. Чакай

обаждане, с голяма целувка...“ „Ще чакам – от малка се уча на търпение. Растенията ме учат на търпение. И на много други неща.“

Девици, момичета, жени

На трети март привечер Асен се обади на Добромира. Спомена за Освобождението на България. „Сто и четиридесет години са изминали от тогава, а ми се струва, че това е станало много по-отдавна. Не съм ходил на Шипка. Искан ми се да видя, стъпя на това място. „О, Шипка...“ – Той издекламира няколко строфи. Добромира го поздрави за патоса в гласа. – Нали ме знаеш – възторгвам се не от войната, а от хората, които са се сражавали, гинели за свободата... А утре „Локомотив“ ще се сражава с градския си съперник „Ботев“. Пожелай ни успех. Ще ти се обадя на осми март.“ Мира отвърна, че го кани на гости, при нея.

Двамата се срещнаха на осми март по негова молба в седемнадесет и тридесет часа пред магазин „Кауфланд“ в техния квартал.

Ето ги – дойдоха почти едновременно от две различни посоки, кръстосаха орбити. – Честит осми март, мило момиче. Асен я прегърна, взря се в очите ѝ: Колко си хубава! Господи, колко си хубава! Колко са хубави ръцете ти – целуна ги. – И нозете ти колко са хубави. И очите ти колко са хубави. И косите ти колко са хубави... – целуна ги, отметна. – Жена – врата отвъд света... – целуна я по устните. „Направо съм замаяна. Благодаря за поздрава. Много хубави стихове.“ – Намерих ги в Интернет – от Христо Фотев. Казах ги и на дядо. Той леко се натъжи заради баба Ана. Тя беше хубава, добра, любяща жена – врата отвъд света. Асен погали лицето на Мира: – Не ти нося цвете – сама да си избереш. Но най-напред ще вземем плодове – каквито искаш. – Асен посочи станцията за безплатно зареждане на електромобили. „Зная. Мартин зарежда тук.“ – Беше много щастлив – баща му продаде „Мерцедеса“ през януари. Купи електромобил „Тесла“ – ще го изплатят. Джипа го кара баща му, а електромобила – Мартин.“

Добромира избра няколко грейпфрута, портокали, киви. „Защо отмина лимоните-лимети, нашето любимо авокадо?“ Тя се върна, взе: „За авокадото сме единомислени. Но кога съм казала, че обичам тези малки зелени лимети? Имат удивителен вкус, сякаш току-що са откъснати от дървото.“ „Доби, помня, всичко помня – усмихна се Асен. – Нали живяхме цяла седмица заедно в Момчиловци. Споделяхме, научихме един за друг разни неща...“ Претеглиха плодовете, сложиха ги в раницата на Асен. „Ето и моите любими круши – посочи той. – Често си вземам от тях. Доби, избери няколко.“ Тя взе една, огледа я, помириша: „Имат хубава форма, но са доста твърди. И с едва доловим аромат.“ „Защото са още девици. „Круши девици“ – усмихна се той. „Асене, на етикета пише „Круши девеци“. „Доби, купувам тези круши от месец ноември миналата година. На етикета пишеше: „Круши девици“. Може някой от рекламата да е променил една бук-

ва. Честно, бяха „Круши девизи“. Да си чула „девели“? Няма такава дума. Нали знаеш, какви ги измислят: „Супер героично смути“, хлебче – „Футбол“... Асен я целуна: – Устните ти ухаят с аромата на круши-девели.“ „Така ли ухаят девелите?“ – очите ѝ се взряха настоятелно в неговите. Асен я целуна леко по устните, по ухото и тихо рече: „Ухаеш, като круша-девица.“ Добромира също тихо изрече: „Сигурен ли си?“ Асен я погледна с изненада, учуден поглед. Тя стисна ръката му. Повдигна се на пръсти, целуна го: „Защо се стресна?“ Асен я прегърна, целуна по челото: „Мило, не очаквах такъв отговор. Девствеността е хубаво нещо, но ако се е случило с тебе нещо... това няма значение за мен. Обикнах те в мига, когато те видях в коридора пред стаята на нашия клас. Вече ти казах, знаеш. И ще те обичам!“ Добромира пак стисна ръката му, усмихна се: „Да си призная, още съм круша-девица. Нарочно изрекох онези думи.“ Асен я повдигна: „Ти, си провокатор! Проверяваш ме.“ Тя отвърна: „Не те проверявам, ей така излязоха думите от устата ми. Но ти си правил секс – може би не само с едно момиче...“

„Ей, вие двамата, докога ще стоите тук! От вас не мога да се пресегна, да взема круши“ – рече високо един господин и ги побутна. Те отстъпиха. „Извинете – каза Асен. – Бяхме се замечтали пред тези сладки круши – девели. Наистина са много сладки, с фин аромат. Вземете си от тях.“ Господинът отвърна: „Не ща „Девели“, харесвам крушите „Уилсън.“

Асен и Мира се спогледаха, засмяха. „Имам незабравима случка с круши от моето детство.“ „Разкажи ми.“ „Доби, много е натурална.“ „Не разбирам, какво искаш да кажеш.“ „Сега ще разбереш – засмя се Асен, дръпна я встрани от пътеката. – Това се случи през първата седмица, след като бяхме пристигнали с майка в Испания. Видях на пазара едри, жълти, ароматни круши. Поисках, майка купи няколко. Веднага поисках и да изям една. Майка каза, че няма време, след малко ще се качим на автобус – трябваше да отидем в друг град. Аз настоях, измих набързо една круша и набързо я излапах. Попътувахме и усетих, че коремът, червата ми почнаха да се бунтуват. Казах на майка, но тя отвърна, че трябва да чакам, докато автобусът спре някъде. Разбрах, че ще напълня гащите. Побягнах към шофьора, почнах да викам: „Спри! Спирай!“ Още не знаех испански. Но шофьорът веднага разбра, отвори вратата. Излетях като тапа. Изаках се отстрани от пътя. Като се върнах в автобуса, шофьорът и още няколко пътници ме помилваха по главата: „Bueno muchacho, rapidemente muchacho.“ Добро момче, бързо момче.“ Добромира се смееше, докосна с показалец носа му: „Добро момче, бързо момче, продължавай да внимаваш кога, къде ядеш узрели круши – предизвикват разстройство. Внимавай и когато решиш да вкусиш круши-девели.“

Отидоха при цветята. Добромира го попита дали се е обадил на майка си. „Разбира се – ние често си говорим. Честитих ѝ празника.“ Тя избра цвете в саксия с име „Каланхое“ – направи му кратко представяне. „Асене, поканих те в къщи, но не съм сама. Дафи дойде при мен.“ „Чудесно! – зас-

мя се той. – Вълнувах се от това, че за първи път ще бъдем само двамата.“ „А вълнуваше ли се, когато си правил секс?“ „Да, вълнувах се.“ „Разкажи ми. Ако искаш.“ „Доби, остави...“ Но тя пак настоя: „Без подробности.“ „Добре. За първи път направих това с една девойка в Испания. Тя живееше в нашия квартал. Аз много я харесвах. Тя имаше приятел, който бе заминал за Щатите. От две години не бяха се виждали. Той я викаше да иде при него, но тя не искаше. Когато ме насърчи да го направим, бях... като пиле в кълчища“ – засмя се той. „На колко години беше тогава?“ – попита го Добромира. „На шестнадесет. А момичето беше на двадесет и две. Много съм благодарен на тази девойка. Тя беше добра, нежна... Направихме го още веднъж и тя ми каза, че отива да учи, живее в Мадрид. Добави, че и да не отива в Мадрид, трябва да спрем до тук.“

„Но аз няма да спра до тук. А после, след тази девойка?“ „Доби, не съм правил секс със сто момичета“ – засмя се Асен. „Извинявай! Не знам какво ми стана, та почнах да те разпитвам.“ „Доби, да вземем цвете и за Дафи. Ти, знаеш, какво харесва.“

Докато бяха в асансьора към третия етаж Асен каза: „Доста пъти си разправяла по нещо за твоята любима Дафи.“ „А ти, за твоята любима баба Ана.“ „Но моята баба Ана вече я няма, а с твоята Дафи ми предстои среща „тет а тет“. Дали ще ме хареса?“ „Я, стига! Ще те хареса. По точно казано – взаимно ще се харесате. Трябва да я очароваш – ти, го можеш!“

* * *

Добромира отключи вратата. Асен събу обувките си, нахлузи чехлите на дядото на Мира. Тя се разсмя, показа петите му, които стърчаха малко навън. „Ще се справя, няма да си влача краката – каза тихо. – Ще стъпвам напето като петел. Хайде, Асене, смело напред, в атака. Доби, ти проправяш пътя, после ми подаваш топката и вече съм пред вратата...“

В този момент вратата на хола се отвори и Дафи се показа. „Мира, защо не звъниш? Вмъкнахте се тихо, но ви усетих. – Усмихна се, направи широк жест с ръце: – Заповядайте.“ Щом влязоха в хола, Асен ѝ подаде цикламата. „Пожелавам Ви да сте здрава, все така усмихната, лъчезарна“ – на един дъх изрече Асен, гледайки я кротко в очите, които обхождаха лицето му. – В картичката, съпровождаща цветето има още пожелания за Вас.“ Дафи пое саксията: „Много мило от Ваша страна, младежо. Значи, ти си Асен?“ – Дафи бавно произнесе името му. „Не съм съвсем сигурен – засмя се той. – Бог знае кой съм. Но все пак мисля, че съм Асен. Взел съм първата буква от името на баба ми Ана.“ „Хареса ми твоят отговор. Вече сме на „ти,,. Асене, заповядай в нашия дом.“

Кръглата маса с бяла покривка беше подредена като в луксозен ресторант. Дафи посочи на Асен мястото. Добромира седна до него, а Дафи – срещу тях, облечена в блуза, с цветове на узрели слънчогледови пити. Чуваше се лека музика от радио – до мълчания телевизор. „Асене, какво ще пиеш? – попита го Дафи. – Имаме уиски, вермут, мента и хубаво червено

вино – производство на моя съпруг Добри.“ „Каквото пиете и вие“ – отвърна той. „За нас по двадесет и пет грама уиски с лед. За Мира – вермут. – Дафи вдигна чаша: – Пожелавам на всички жени по земята да са добри, здрави, красиви, любящи. Да се грижат, вдъхновяват душите в мъжка форма за живот в разбирателство, мир и справедливи дела.“ Асен се изправи: „Не случайно осми март е признат за международен ден на жената. Пожелавам на всички девиси, момичета, жени, да бъдат здрави, красиви, пьстри и чисти като цветята, лъчисти като светлината.“ Дафи се усмихна: „Поетичен поздрав. Да бъде! Наздраве!“ Звънът от кристалните чаши беше като звън на камбана, известяваща празник.

Дафи покани да започнат вечерята. Каза, че основното ястие е постно, че всичко са направили, приготвили заедно с Мира. Отначало се хранеха мълчаливо, подавайки си съдчета. Мира приканваше Асен: „Опитай това. И това...“ Дафи следеше внимателно всяко движение на Асен, казаните от него думи. „О, беше много вкусно! – рече той, след като хапнаха добре от всичко. – Салатите са превъзходни! Подобни салати съм ял в Момчиловци – при бабата и дядото на Мартин.“ „Зная за вашето гостуване в Родопите. Мира, Калоян ни разказаха колко хубаво сте прекарали там, как сте карали ски. Колко грижовни са били Милко и Весето, какви интересни неща сте видели, какви разговори сте водили, каква храна сте яли...“

– Асене, нашите салати си приличат със салатите на Весето, защото използваме почти едни и същи съставки: слънчогледови, сусамови, ленени семена, смлени тиквени семки, кисели краставички, печени чушки... – изброи Мира. А Дафи каза, че Мира подхожда по-творчески от нея, обича да експериментира. – Защото от малка ме учеше, показваше ми какво готвиш, как го правиш. Пък и на мене ми харесва да го правя.

– Мира забрави да каже, че в тази салата има и лук. Докато го стържеше на рендето, тя плака за Асен, защото може някой да го блъсне, ритне, да падне... като играе мач – усмихна се Дафи.

– Приемам шегата, но сериозно казано – не бих искал да чуя, че някога, някой е плакал заради нещо, което съм сторил.

– Асене, поздравявам те, че проявяваш интерес към това, което правят девойките, жените. Предполагам – не само в кухнята. Защото има мъже, които чакат всичко наготово. Не само за приготвянето на храната, но и за почистването, за реда в къщи, без да се интересуват, че съпругите им също работят, че повече се грижат за децата...

– В днешно време все повече мъже помагат на съпругите си в гледането на децата още от бебета, в домакинството. Чух, че може да ползват и майчинството, ако жената работи.

– Така трябва, вие сте мъже от новото поколение – потвърди Дафи. – Защо те няма в пиенето? На твоята възраст, младежите си пийват доста. Даже чувам как се хвалят кой-колко изпил. Заради спортуването ли не пиеш, не пушиш?

– Не само заради спортуването. Не ми харесва пиенето, пушенето. Опитал съм и двете да видя какво е. И – до там. Радвам се за себе си и съжалявам искрено хората, които се пропиват.

„Но можем да пийнем по чаша червено вино след вечерята. Направено е от моя съпруг“ – усмихна се Дафи. Чукнаха се с пожелание любовта и обичта да залезят мъжете, жените по цялата земя. Дафи попита Асен дали се е обадил на майка си. „Да, в Испания също празнуват на тази дата ден на жената.“ Дафи каза, че като пристигнала снощи, Мира я попитала дали иска да гледат мач. „В първата секунда направо се втрещих от нейното предложение, защото тя не гледа мачове. Но във втората, сетих се за Асен, който играе футбол. Откакто майка ѝ, татко ѝ, Калоян, заминаха за Германия, в този апартамент не сме гледали мач по телевизията. Моят съпруг Добри, с когото живеем на село откакто се пенсионирахме, гледа понякога мач. И аз присядам до него за малко, но в редки случаи. А снощи изгледахме с Мира едно полувреме.“

„Доби, какво чувам?! Какъв беше мача...? Научи ли да разпознаваш отборите?“ „Разпознавам ги, трябва да бъдат по единадесет футболисти в отбор, вече разбрах какво е „дуспа“, „наказателно поле...“ „Доби, заслужаваш целувка. Важно е – във всяко нещо, всеки да намира това, което му харесва, което е за него... – Асен я целуна по бузата.“ „Ако знаеш, как се стараехме да разберем какво става, кой накъде бяга, намира – засмя се Дафи. – Вживяхме се в играта, хареса ни, очаквахме да видим вкарването на гол – независимо от кой отбор.“

– Вярвам, че като дойдете да гледате мач с „Локомотив“, ще искате, ние да вкараме гол на противниковия отбор.

– Бъди спокоен – усмихна се Дафи. – Вече се по образовахме. Трябва да известиш Мира, когато играеш в някой мач. Непременно ще дойдем. Човек има нужда от разнообразие. Наричат футбола „масова терапия“, „социална терапия“. Може би затова милиони хора пълнят стадионите, гледат мачове, а след това се и бият... При това – футболът се превърна в голям бизнес. Чувам, че някои футболисти станали милионери.

– Играя, тренирам футбол от седем годишна възраст. У нас, после в Испания, а през последните три години и половина – към „Локомотив“. Обичам футбола от малък. Ще продължавам да играя. Футболът е за мен желание, цел, осъществена мечта. Възхищавал съм и ще продължавам да се възхищавам от истински одарените световни футболисти

– Разбирам. Ясно е, че имаш и съответните качества, характер за тази игра щом вече са те приели в отбора на „Локомотив“. Добре е, всеки да намери, развива своите дарби, способности. Аз от малка обичам земята, растенията... Завърших Аграрния институт, останах в него, обичах работата си, резултатите от моите усилия, знание, както и от съвместно постигнатите заедно с колеги, студенти...

– Доби се е метнала на тебе – усмихна се Асен. – Тя обича растенията, земята, ще учи биология, с Мартин участват в мероприятия, акции на „Зелени балкани“...

– Мира е взела нещо от мене, но прилича на себе си – от малка се удивлява на всичко, което природата е сътворила. Но не само аз и тя обичаме природата. Обичаш я и ти и много хора, защото е жива, пълна с живот, истинска, неподправена, разумна, щедра... Законите на живата природа са неотменните закони на нашия човешки живот. Жалко, че някои човечета я мърсят, смятат, че могат да я подчинят. Нашата майка Земя е сътворена като саморегулираща се система – ще изхвърли ненужния товар, няма да им се даде. Вселенският разум, който я е сътворил бди над Гея. Земята е велика школа на живота.

– Да, така е. Животът на планетарното училище Земя е удивително пътешествие – усмихна се Асен.

Добромира го попита знае ли Ботаническата градина. Той отвърна, че е чувал за нея, но не знае точно къде се намира. „Ще те заведа, когато имаш свободно време. Тя е близо до нас. Това е удивителна градина!“ Дафи каза: „Беше. След 1990 г. грижите за нея отпаднаха, почти спряха, не се развива никаква дейност. Ботаническата градина запустя, растителността избуя, направо се превърна в диво място. Не е за говорене. А какъв рай беше!“ Асен попита от кога съществува градината, кой я е създал. „Работата по изграждане на Ботаническата градина започна през 1950 година, заедно със създаването на Аграрния институт с цел научно-изследователска дейност – отвърна Дафи. – Дадоха ни много земя – държавна собственост. Отначало вземахме посадъчния материал от бившите царски дворци у нас. След като градината бе включена за международен обмен на растителен генетичен материал, създадохме контакти с повече от 150 ботанически градини в Европа, Азия, Африка, Америка, Австралия... Работехме сериозно, упорито, с голям ентузиазъм – усмихна се Дафи. – Разнообразието от растителни видове ставаше все повече. В градината идваха ученици, студенти от Аграрния, Биологичния институт, граждани. Провеждаха се уроци по ботаника, природознание... Освен работници, в градината копаеха, посаждаха и студентите, учениците. Имаше само един пазач. Нашите синове, дъщери израснаха в Ботаническата градина, обичаха я, играеха в нея, научаваха кое, какво е, редките растителни видове. Хората от съседните блокове ходеха в градината заедно с децата, седяха в нея през горещите летни дни, укриваха се под дебелия сянка на столетни дъбове, букове, орехи... – Дафи замълча. – През 2000 г. Пловдивската община дари Ботаническата градина на Аграрния Университет като държавно-публична собственост. От първоначалните декари сега са останали малко. Защото върху една част от нейната територия построиха жилищните блокове на квартал „Тракия“, където и ние заживяхме.“

„Интересна история има Ботаническа градина. Жалко, че е изоставена“ – каза Асен. „Всичко се променя, не може да бъде едно и също. По-

важното е, че Ботаническата градина доста години успешно играеше своята роля“ – усмихна се Дафи. „Малката западната част, която е останала от нея, пак може да стане рай! – уверено рече Мира. – Но трябва работа! На 27 октомври миналата година Аграрният университет – в съвместен проект, стартираха доброволческите инициативи за възстановяване на тази част от градината. Включиха се много студенти от Аграрния, десетки доброволци и почнахме да разчистваме. В средата на ноември пак чистихме с Мартин, доброволци, приятели от „Зелени Балкани“. Помогнаха и хора от блоковете. Сега, през март отново ще почнем да я чистим.“

– Добре, че направиха проект за възстановяване, запазване на част от Ботаническата градина като връзка на човека и природата в градска среда. Предвижда се да бъде оградена, да се построи учебен център, оранжерия, езеро... В градината все още има растителни видове, някои от които са уникални за страната, застрашени от изчезване...

– Какво научих! Удивен съм! – рече Асен. – Трябва да ме заведете в тази Ботаническа градина. Искам да я видя. При това е в нашия квартал. Може да помогна в разчистването.

– Добре – усмихна се Добромира. – Ще се уговорим, ще се обадим и на Мартин, на Анюта – тя също не е влизала в градината.

Асен се изправи, благодари за гостоприемството и попита може ли да разгледа картините по стените.. „Разбира се“ – отвърна Дафи. Той поглеждаше всяка картина, казваше по нещо за нея. „Ето и гоблените. Как успяват да ги бродират жените? Толкова ситно и с толкова много цветове!“ Дафи се засмя: „Тези гоблени – четирите сезони – са единствените, които успях да избродирам в един по-свободен период от моя живот.“ „Много са красиви – каза Асен. – Пролетта – с цветята и цъфналите дървета; знойното лято – с овършаното жито; пъстрата есен; а гобленът със снега и препускащата тройка от бели коне е върхът.“

„Асене, виж и цветята на перваза, в цветарника. Някои са от Дафи, но повечето – аз съм посаждала.“ „Много са и най-различни. Бих искал да узная по нещо за всяко цвете, но следващия път. Доби, това цвете е разклонено, с големи листа – може да станат за салата“ – усмихна се той. „Позна. Две от тези листа – измити, нарязани на ситно бях сложила в салатите.“ „Затова ли бяха толкова вкусни? Как се казва това чудно цвете?“ „Кализия“ – отвърна Мира. „Донесоха ни я руснаци преди десетина години – бяха ни на гости – каза Дафи. – От коленцата на стъблото може да се прави настойка за пиене, разтривка... Кализията е уникална! И лечебна. Раздаваме от цветето на съседни, познати... Наша приятелка, на която дадохме връхче преди две години радостно ни съобщи, че при нея е цъфнала.“ Мира каза, че с Ани са видяли този цвят: „Нашата приятелка Елена Диварова – учителка по български, поетеса... ни покани у тях. Видяхме цвета – чуден, нежно-бял, с розов оттенък. Снимахме го. Ще ти го покажа някой път – имам го на телефона.“

След като Асен си тръгна, Дафи каза: „Това момче е добро. За възрастта си е с по-голяма опитност от някои други младежи. Влюбен е в тебе, следи всяко твое движение, поглед, а и ти – него. Харесвате се, но внимавай, не се отдавай изцяло на това чувство. А какво става с Валентин?“

В Ботаническата градина

На двадесети март – вторник, Асен дойде в училището, след като свършиха часовете. Бяха се уговорили да отидат в Ботаническата градина. Тя се появи заедно с Анюта и съученици, които поздравиха Асен, попитаха как е футбола. „Играем, падаме, ставаме...“ – отвърна той с усмивка и положи ръце върху раменете на двете момичета. Този негов жест предизвика любопитните погледи на някои от съучениците. Добромира поиска да вземе от лавката вода. Асен потупа раницата на гърба: „Нося голяма бутилка изворна „Девин“, пластмасови чашки. Взех от „Маркет“ и нещо за хапване, сигурно сте огладнели.“ „Засега сме само жадни. Налей ни вода!“ Асен попита ще дойде ли Мартин. Анюта отвърна, че е зает.

Добромира ги поведе към Ботаническата градина, която бе наблизко. Асен каза, че ще брои крачките от западната част на училищната ограда до началото на градината. Пресякоха улицата и по отгъпкана пътеката преминаха в пространството на градината. Асен ги извести, че разстоянието е около двеста метра. „Не съм знаел, че Ботаническата градина е толкова близо до нашето училище.“ „Тя е била много голяма – започвала от „Метро“. Първите блокове на квартал „Тракия“ и други сгради са построени върху част от нейната първоначална територия. А също и блоковете, които сега виждате – квартал „Скобелева майка“. Анюта каза: „Харесва ми това място. От прозорците, терасите на тези блокове човек може да съзерцава зеления оазис, да диша свежия въздух призори. Ако беше тук блока, в който живея, нямаше да чувам трясъка на автомобили, мотори, автобуси.“ „Ани, много са чувствителни ушите ти – рече Асен. – Твоят блок, на Мартин са навътре в комплекса – шумът при вас е поносим. Но при нас, с дядо не е. Добре, че през зимата затваряме прозорците.“

Добромира ги водеше все по-навътре по обрасли пътеки с преплетени клони. Вървяха бавно, гледаха наоколо. Асен и Анюта сочеха дърветата, които знаеха с техните имена. Добромира им показва няколко непознати за тях храсти, дървета от редките растителни видове: – Вижете това – Маклура. Образува големи зелени плодове. Дафи казва, че служат и за лечение на артрит. Асен виждаше, как Добромира докосва с устни нежния розово-бял цвят на цъфналите шипки, погалва с пръсти листа, клончета, стъблата на дърветата. Спряха до един храст с едри жълти цветове и силен упойващ аромат. – Същият храст го има и в нашата градинка до блока. Асен каза, че ако заспи под този храст, сигурно няма да се събуди – усмихна се Мира. Помирисаха и нежния аромат на жасмина, напъпилия по-

луотворен люляк. – Зимата беше студена, лятото ще бъде горещо, а пролетта идва с пълна сила. – Мира приклекуваше в тревата, погалваше глухарчетата, теменужки, овчарска торбичка. – Някои смятат овчарската торбичка за досаден плевел, а тя е висококачествено лечебно растение. Вижте великденчето, още малко и ще разцъфти. То обича теменужките, затова са се облекли в еднакви светлосини, виолетови дрешки. Ето и копривата – най-доброто кръвопрочистващо и кръвообразуващо лечебно растение.

– Знам, че е парлива – жареше ни прасците, ръцете, като играехме на село. Но не знаех, че има такава лечебна сила. – Асен се наведе, откъсна, изгърси пръсти. – Браво, копривке! Сила-парлива, навсякъде я има. „Добре, че е сътворена-защитена от паренето си. Иначе насекомите и животните да са я унищожили отдавна. Копривата лекува и бърбреци, черен дроб и жлъчка, далак, дава ни желязо... Да не изброявам повече.“ „Доби, кога си научила тези неща?“ „Асене, от малка Дафи ми казваше по нещо за лечебните растения, билки, показваше ми ги. Аз четях, интересувах се от дървета, насекоми...“ „Ас, нали ти казвахме, че нашите съученици, учителката ни по биология се чудеха на нещата, които понякога съобщаваше Мира. Тя е силно свързана с растителния свят – така си е родена“ – Ани отпъди кацналата муха върху ръката ѝ.

Добромира отстъпи встрани от пътеката, направи знак да тръгнат пред нея. След няколко метра Асен спря, обърна се назад. Добромира стоеше притворила очи, отпуснала ръце до тялото, с длани обърнати навън. Лицето ѝ бе обляно от светлина, излъчваше светлина. Асен улови Анюта за лакътя. Тя се обърна, сложи пръст на устата му. Гледаха към Добромира. Тя стоеше все така, с притворени очи, усмихната, сияйна. В един момент отвори широко очи, гледайки напред и нагоре.

„Ани, какво става с Доби? – попита тихо Асен. – Сигурно вижда дъги, като на Пампорово.“ „Не. По-скоро вижда ангели.“ Асен се огледа: „Къде са, какви са тези ангели?“ – „Ангелите на растителността и живота. Тихо! Тя ги „вижда“ – усмихна се Ани. „Как така ги вижда? На какво приличат?“ „Мира казва, че са като светлинен лъч, фосфоресциращо подобие на тяло... Понякога си „говори“ с тях – мислено, или с няколко думи.“ „Забелязах, че си мърдаше устните – Асен млъкна, вперил очи към Добромира. – Ани, тя се размърда, погледна и встрани. А сега – към нас.“ – Асен помахаше с ръка. Добромира му отвърна, взе раницата, която бе оставила на земята. „Да вървим!“ – каза тя, мина пред тях и тръгна с по-широки стъпки, отколкото обикновено ходеше.

Откакто бяха влезли в градината, Асен наблюдаваше внимателно всичко наоколо. „Доби, виждам, че тази част, в която сега ни доведе изглежда добре.“ Тя отвърна: „Това е резултат от почистващите акции, които започнаха по проекта миналата година през октомври и ноември. Градината беше и все още е мръсно, опасно място населявано, обитавано от преминаващите по Цариградско шосе – ей го, съвсем наблизко, от хора всяка-

кви... Не е за говорене. През април пак ще чистим. Отсега ви каня, ако искате да участвате като доброволци.

Тя улови за ръце Асен и Анюта, поведе ги встрани от пътеката. Озоваха се на широка алея. – Ето един отличен приятел – цар-дъб. Елате, да го поздравим. Той е много щедър, отдава добра енергия. Облягам с доверие гърба си на него. Дясната ръка поставям на слънчевия сплит, лявата на кръста, с длан навън. Сливам се с тебе, дъб царствен и силен. – Добромира притвори очи. След минута погледна и каза: – Ако човек е изморен и постои известно време така, ще почувства, че се е ободрил. Но най-добре, ако бъде бос. Така се освобождаваме от статичното електричество, което натрупваме, защото ходим непрекъснато с изкуствени подметки, непрекъснато работим с електроуреди, компютри... Нашите предци са ходили с цървули, дървени нальми, а през лятото предимно боси – усмихна се Добромира. – Дъбът, борът, брезата, липата, са от дърветата, които дават енергия. А орехът – тя го посочи, взема енергия. Под дебелията му сянка не бива човек да седи, почива дълго време. Моята баба Христана от Северна България ни разказваше за един човек, който заспа изморен, изпотен от работата на полето под един орех и когато се събудил не можел да мръдне... Едва го спасили с много разтривки...“

Анюта затича по обраслата алея, прегърна една бреза, запя. Асен остави раницата на земята и обгърна Мира заедно с дъба. „Много е голям, не мога целия да го обхвана.“ Приведе се, целуна я леко по устните.

Стигнаха до голяма, полуразрушена беседка. Седнаха в нея. Асен извади от раницата пластмасови вилици, кутии с ориз, картофи. „Заповядайте, веганки.“ „Ас, не сме веганки, а вегетарианки – ядем сирене, кашкавал, без прясно мляко, но кисело хапваме.“ Мира каза, че през лятото почти не яде млечни храни. „И много обичаме варен ориз, ориз на фурна, картофи задушени, картофи на фурна... Асене, благодарим. Да опитаме.“ Вкусиха, изрази доволство, че храната е добра.

„Приятели, докато се хранехме, някой ни пееше.“ „Ани, нямаше никаква песен. Да не ти се е чула по радиовълните...“ „Ас, я се заслушай! Ето, пак.“ – Анюта посочи към дърветата. „Аха! Видях един певец. Църцър...“ – имитира го Асен. „В обедните часове птиците пеят по-малко, задушевно, но сутрин се надпреварват. Добре, че пред терасите на нашия и съседните апартаменти има дървета. Сутрин слушам техния концерт и се чудя как може да вземат по няколко октави“ – каза Анюта. „Добре, че и нашият хол, едната спалня са откъм градината до блока. Аз също слушам сутрин песните на птици, гургулици.“ „Казвал съм ви, че нашия блок е на булеварда – никакви птици не се чуват. Доби, покани ме някой път да останан при теб, да послушам и аз птиците сутрин.“ „Ас, ако заслужиш, Мира може да те покани...“ „Ани, мисля, че вече съм заслужил. Доби, нали ми имаш доверие?“ – целуна я по бузата. Тя се усмихна: „Птиците почват да пеят много рано – будят се едни други още в сумрак. Преди да изгрее слънцето и по време на самото му изгряване те млъкват. После отново за-

паят – силно, възторжено...“ „Мира, това го зная от малка, от моята мила Ануш. В старинния Пловдив също слушахме птичи песни. Дано и сега се чуват. Какъв е този рефрен: чиф-чиф, чиф-чиф? Чуйте, друго птиче му отговоря с „чиф-чиф“ – почти в същата тоналност.“ „Анюта те не пеят „чиф-чиф“, а „чифт-чифт“. Ей ги, отлитнаха двете птички. Исакаха да ни покажат, че заедно пеят, заедно летят. Птиците винаги летят две по две, две по две. – Асен прегърна Мира: – И хората се събират, летят двама по двама...“ „Ето и гларусите – през цялата зима са тук. Идват по Марица.“ „Доби, гларусите ми изглеждат индивидуалисти. Само се надврякват...“

Анюта почна да маха плавно с ръце, сякаш летеше: „Има птици, които пеят по-добре от човека. Славейт е най-добрият, изключителният, ненадминат певец. „Чувал съм такова кръшно пеене – различава се от на другите птици, но не съм знаел, че това е славей. Ела, славей.“ – помахаша с ръка Асен. „Славейт по-рядко се чува, докато другите птици са навсякъде – каза Анюта. – Сетих се за „Славейт и розата“ от Оскар Уайлд. – Асен попита кой е Уайлд. – Ирландски писател, поет от деветнадесети век. Написал е разказ за „Славейт и розата.“ – Асен ѝ предложи да разкаже малко. – Не!“ – отсече тя. „Анюта, какъв беше този огнестрелен отказ. Ти, обичаш да разказваш.“ „Ас, намери го в Гугъл, прочети го.“ „Има нещо... – промърмори Асен – Ще го разберем.“

Момичетата прибраха пластмасовите кутии от храната, вилици, чаши. Добромира натроши късче хляб, изсипа трохите в тревата за мравките. Асен попита с какво е зает Мартин. „Днес е на бягане със Стоян – планинския бегач, с който се запознахме на Пампорово. Днес – 20 март е международен ден на щастието. Решиха, че ще ощастливят себе си и другите чрез бягане.“ Асен, прегърна момичетата: „Международен ден на щастието! Щастлив съм, че съм с вас в градина райска. Щастлив съм, че живея! Обичам живота, играя, пея, за любов копнея!“ „Числото 20 е число на любовта – каза Добромира. – Не случайно са го обявили за Международен ден на щастието.“ „След няколко дни ще навърша 20 години, ще се преизпълня с любов и щастие“ – пропя Асен „И ние сме щастливи с теб, но трябва вече да се приберем – пропя и Ани. – Имаме за утре да подготвим два предмета... От седемнадесет и тридесет часа ще ходим с Мира в Пълдин арт клуб. Днес се събираме за последен път – курсът по Паневритмия приключи. Пролетното равноденствие пристига. На 22 март ще започнат да играят Паневритмия на Бунарджика. Но ние сме на училище. Говорих с Марти, да отидем в събота на хълма и да играем...“ „А на следващия ден е моят рожден ден...“ „Ас, бъди спокоен. Готови сме с подаръците, знаем програмата – ще помагаме...“ „Ани, в събота съм свободен до десет часа. Искам да дойда с вас на тепето, да видя как играете Паневритмия.“ „Добре, Мартин ще ни вземе.“

Асен раздвижи рамене, отвори ръце встрани: „Анюта, покажете с Мира малко от тази Паневритмия“ „Готово. Щрихираме първите десет упражнения.“ Мира каза, че една група са играли няколко пъти Паневрит-

мия в Ботаническата градина и тя се е включвала донякъде. Двете се изправиха до беседката и започнаха да показват упражненията. Асен гледаше и заедно с тях правеше същите движения. „Те са много лесни!“ – повтаряше той. „За тебе са лесни – знаеш защо. За други – не толкова. При това упражненията се играят в движение, с музика, в кръг. – Добромира постави пластмасова чаша с вода на земята. – Ето центърът на кръга – астрологичният знак на слънцето. Ние играем по този кръг в посока обратна на часовниковата стрелка. Така се играят и българските хора...“

– Естествено, че при изпълнение на упражненията в движение, трябва да се спазва ритъма на музиката – каза Ани. – Но ти пееш, свириш. Ас, веднага ще можеш да ги заиграеш. Асен поиска да продължат. – Ще покажем „Евера“ – танцувално упражнение. Много ми харесва – тя застана до Мира. – Всички изпълнители са обърнати с лице към центъра на кръга – посочи чашата. – Тя запя и двете заиграха. – Ас, тялото се обръща наляво, надясно, напред. И пак наляво, надясно, напред...

Асен поигра малко с Анюта, която припяваше мелодията, после с Добромира. „Ех, че е танцувална тази Евера! Сигурно има смисъл това обръщане...“ Мира обясни: „Обръщането наляво е женският принцип, възприемане на Любовта. Обръщане надясно – мъжкият принцип, възприемане на Мъдростта. А движението напред е движение към Истината.“ Асен плесна с ръце: „Давайте нататък! Харесват ми тези упражнения.“ Двете показаха Аум, Мисли, Изгрява слънцето... Асен беше във възторг, че така бързо ги схвана. А момичетата го похвалиха, че е най-бързият ученик в курса по Паневритмия.

Добромира предложи да се прибират. – Насам, през тази просека – поведе ги тя. – Ето, излязохме, стъпихме на този тесен, изровен път – най-пряката връзка между квартал „Тракия“ и квартал „Изгрев“. Пред нас е Подстанция „Лаута“, с големите електропроводи. Виждате, минават над една част от Ботаническата градина. В блока живеят семейства на работещите тук. Мъжете са много отговорни в работата си и грижовни към земята. Виждате колко е зелено наоколо, тук има обществени градини. Витан, който работи в Подстанцията доста години е посадил дървета, лозници, розови храсти... А в онези бараки правят ремонт на електромотори. Добромира помаха с ръка на двама мъже, които бяха излезли на двора пред бараките: – Янаки, как сте? Как е Мария, Ирена? „Добре сме всички – отвърна Янаки. – Работим. Благодарим за питането. Ще поздравя колежките от тебе. Както виждам, идвате от Ботаническата градина. Дано да я оградят. А ще покажеш ли на приятелите си и твоята градинка?“ Мира отвърна: „Друг път. Сега нямаме време. До скоро.“

„Мира, в Ботаническата градина не бях влизала, но веднъж дойдох с Мартин на това място. Тук е и твоята градинка...“ Добромира направи знак на Анюта да замълчи. Но Асен чу и веднага попита къде е тази „нейна градинка“. „Наблизо, ей там – посочи Добромира с ръка. – Сред другите обществени градини.“ „Като бяхме в Момчиловци, Мартин спомена, че ти

помага в тази градинка. Какво има в нея? Може ли да я видим?“ „Асене, сега нямаме време. Пловдивската обществена телевизия направи около четиридесет минутен филм за Мария и Петър – едни от най-добрите стопани тук. Друг път ще ви покажа тяхната градина и моята малка градинка. Ето, от западната страна Ботаническата градина трябва да се ограда, оградата да продължи на юг, на изток – от там, където влязохме, после на север – откъм Цариградско шосе. Според проекта оградата трябва да се издигне до 2019 година, да бъде повече от един километър. А сега – към нашия квартал.“

По тесния изровен път срещнаха майка с дете, младежи, възрастни хора. „Какви са тия боклуци край пътя! – извикаха Асен и Анюта. – Натрошени стъкла, пластмаси, стари дрехи, парчета от дрехи...“ Асен отвори найлонова торбичка, за да събере някои отпадъци. Ани и Мира го възпряха: „Нямаш ръкавици, не пипай тия мръсотии с ръце.“ „Какви са тези хора! Не виждат ли, че има контейнери – продължи да се възмущава Асен. – Не виждат ли и надписите: „Той изхвърли разделно. А Ти?“

– Много хора се възмущават, но за съжаление, това е положението. Други като минават от тук, казват, че си затварят очите. Опитвали сме да чистим, но никой не полага грижи за този път. По него минават за бърза връзка с квартал „Изгрев“ хора всякакви, промъкваха се и автомобили. Откакто КАТ започна да следи, глобява, автомобилите спряха. Ето, озовахме се пред вход „А“ на блок 5 – тя остави раницата на една от пейките. Преди него – посочи с ръка – са 1,2,3,4. Нали ви казах, че това са първите блокове построени върху част от Ботаническата градина, както и блоковете в квартал „Скобелева майка“. Имаше план булевард „Санкт Петербург“ да се удължи, да премине от тук и продължи покрай тези блокове и натаък... Беше направена протестна Подписка. Планът спрян. Това помогна на хората да продължат да живеят без допълнително замърсяване на въздуха, шум и трясък. Така бе спасена и тази част от Ботаническата градина, през която минахме.

Две момичета излязоха от входа на блока. „Дарина, Кристиана, какво правите тук? Да не сте се преместили от нашия блок в блок пети?“ – попита ги Добромира. „Разхождам кучето на баба – тя живее на втория етаж – отвърна Кристиана. Ето, показа се и те поздравява. А ти, какво правиш тук?“ „Доведох тези мои приятели, видяха малката част, която е останала от Ботаническата градина.“ „И влязохте в нея? Ние не смеем – в нея ходят едни...“ Асен сви юмруци, замахна във въздуха: „Ние бяхме трима – поголеми сме от вас. При това, аз съм щангист, боксьор – Щях да им кажа на ония...“ Момичетата се засмяха, Дарина каза: „Когато решите да влезете пак в Ботаническата, обадете ни се, ще дойдем с вас.“ Добромира похвали градинката около входа. Момичетата казаха, че те нямат заслуга за това, показаха листовите залепени на дърветата. Дарина прочете: „Моля, не влизайте в тревните площи. Пазете чистота! Ако мислиш, че някой трябва

да направи нещо, за да бъде тази градинка по-хубава, не забравяй, че този някой си лично Ти.“

Асен посочи близките едноетажни сгради: „За какво са? Изглеждат нови.“ Мира отвърна: „Комплекс за социални услуги.“ „Какво ще ни услужат?“ „Не питай. А отправи мисъл повече здрави деца да се раждат.“ „Разбрах. – Асен я целуна: – Нашите ще бъдат здрави, добри, умни...“ Тя се усмихна. Показа високо декоративно дърво, с широки листа до входа. „Вижте дългите шушулки – това са неговите цветове. Засега те са зелено-никаво-жълтеникави. Но скоро ще се разтворят, разцъфнат, обагрени в лилав цвят. Ще ви доведе да ги видите.“ Асен напомни, че утре вечер ще ги чакат с дядо му Кръстю. „Доби, ще дойда да те взема. Ани, вие с Мартин знаете къде живея.“ Целуна ги по бузите, хукна към спирката.

За победата

На следващия ден Асен се обади на Добромира в късния следобед и попита дали е приключила с подготовката за училище. „Току-що. И ти ми се обади.“ „Аз съм в Лаута, с велосипеда. След колко време да дойда?“ „След около половин час. Чакай ме в градинката.“ Тя дойде облечена в кафява пола, жълта блуза и жълто яке. Асен я целуна: „Грееш като слънце. Откъде извади това жълто яке?“ „Купих си го преди две години. Още не знаех, че ден сряда е подвластен на планетата Меркурий – жълтия цвят.“ „И аз съм закачил в хола Рилския календар, който ни подари Мартин на нова година. Често го поглеждам, но не спазвам препоръките за съответния цвят... Знаеш, че повечето ми дрехи са в червено и синьо.“ „А моите – са във всички цветове на дъгата. Обичам да се обличам в дрехи, със съответния цвят за деня.“ „Защото виждаш дъгите. Липсва ти само жълто шалче“ – Асен погали врата ѝ, продължи надолу, помилва гърдите ѝ. Тя притвори за миг очи, улови ръката му. „Ти, дойде рано. А каза на Ани, да бъдат с Мартин у вас към деветнадесет часа.“ „Дойдох по-рано, защото искам да ми покажеш останалите упражнения от Паневритмията. Може ли?“ „Може – усмихна се тя. – Да отидем в онзи край на градината.“

Асен остави раницата на пейките, подпря колелото на едно дърво, съблече якето. „Готов съм. Тренер, слушам, изпълнявам...“ – засмя се той. „Това място ми е любимо. Виждаш ли кръга обрасъл с трева. Това щеше да бъде шадраван, но не го направиха. Тук, една група от пет-седем човека играха няколко пъти Паневритмия.“ „Доби, ти ни разказа в Момчиловци, че си се присъединила към тази група, играла си един път с тях... Давай упражненията. Вчера стигнахме до „Побеждаване“. Много ми хареса това упражнение, начина на играене...“ Мира се усмихна: „С такъв устрем изтласкваше ръцете... А сега имай малко търпение. Ще изтичам да взема ръководството по Паневритмия. Не съм от напредналите, сега и аз се уча.“

Тя бързо се върна. Отвори ръководството. Асен изсвири с уста: „Интересно, красиво, има снимки за всяко упражнение, музиката с ноти и текст на песните... Чакай, почакай да видя снимките в края на книгата: Паневритмия в САЩ, Великобритания, Мексико, в Исландия, на Филипините... Доби, по цялата земя се играе Паневритмия!“ „Какво се чудиш! По цялата земя се играе и футбол – засмя се тя. – Ставай! Започваме с „Радостта на земята“. След това упражнение остават още няколко до свършване първия цикъл на Паневритмията.“ Добромира показа упражнението, той го повтори, потрети заедно с нея. Тя пусна музиката от мобилния и пак изиграха част от него. „А сега следва упражнението „Запознаване“. Млади господине, може ли да се запозная с Вас? – Добромира направи лек поклон. – Обърни се с лице към мен, подай си ръцете. Направихме красив венец, обръщаме се гърбом един към друг, после пак с лице...“ Асен бързо схвана упражнението: „Това се казва запознаване – веднъж с лице, веднъж с гръб – задържа я в прегръдка – Очите му гледаха в нейните с мекота: – Доби, щастлив съм, че съдбата ме срещна с теб...“

Продължиха разучаването със същото темпо. На упражнението „Колко сме доволни“ Асен позна, че е в ритъма на ръченицата. Подскачаше високо и Добромира му рече с усмивка: „Малко по-сдържано...“ „Добре, няма да гоня топка. Ще посрещам слънцето. Доби, нека изиграем още няколко такта – ще заприличаме на ансамбъл „Тракия“.

Тъкмо приключиха с упражненията и телефонът на Асен иззвъня. Мартин каза, че с Анюта са пред блока, ще слезе ли да им отвори. „Аз не съм в къщи. Позвъни на дядо, ще ви отвори.“ Добромира каза, че първият цикъл завършва с упражнение за правилно дишане и пеене, изпълнява се на място. „Ти, веднага ще го запееш. А заключителното упражнение се казва Промисъл – също се изпълнява на място.“ Асен облече якето, сложи ръководството в раницата. „Госпожице, имам честта да ви поканя да полетим заедно с моя Пегас. Само за две спирки. Сядай на рамката, дръж се. И бъди стопроцентова спокойна.“

* * *

Завариха Мартин и Кръстю в малката кухня, с малка кръгла маса за двама. „Дядо, привет! – Асен се облегна на вратата, притегли Добромира пред себе си, прегърна я. – Ето ни.“ Кръстю погледна към тях, усмихна се. „Здравей, Добромира! – И тя му отвърна със „здравей“. – После ще се запознаем официално. Ръцете ми са заети. С Мартин разпределяме храната. Асене, идете в хола. След малко ще приключим.“

Анюта подреждаше масата. „Дядо ти ми каза къде са покривките за масата, чашите, чиниите. Не намерих салфетки.“ „Те са в кухнята, ще донеса.“ – Асен отместа стол, покани Добромира да седне. Анюта попита защо са закъснели. Мира ѝ каза за желанието на Асен и ентузиазма, с който е играел упражненията на Паневритмията. „Вчера, като бяхме в Ботаническата градина той прояви желание, интерес към упражненията, бър-

зо ги заигра. Мира, това е заради тебе. Както аз проявих интерес заради Мартин. Но като почнахме да играем в курса, като чух музиката, се влюбих в Паневритмията.“ „Ани, и аз се влюбих – Асен остави салфетките на масата, целуна Добромира. – Сигурно ще стана единственият футболист-паневритмист – засмя се той. – Представете си Асен Кръстев на фотос в страхотна поза, риташ топката, а на друг – играещ нещо като балет в кръг, прегърнал хубаво момиче.“

Мартин донесе купи с храна, която ухаеше апетитно, буркан с едро смляна лютеница, а Кръстю – баница в голяма стъклена чиния. „Купих я от Кауфланд, сега само я затоплих. – Той приближи към Добромира – среден на ръст, с леко приведени рамене, усмихнати сини очи. Тя стана, подаде му ръка. – Радвам се, да те видя. Асен често ми разправя за тебе...“ Добромира му подаде малка кутия: „Разбрах, че обичаш фурми.“ Кръстю благодари, огледа младежите, подредената маса: „Да хапнем, сигурно сте много изгладнели. Добре, че в магазините продават готови храни. Асен ми каза какво обичате. Слагайте в чиниите – ориз с гъби, ориз с маслини, задушени картофи... А който иска, да хапне и баница.“

След вечерята, Кръстю предложи по глътка червено вино: „Да чукнем чашите. Наздраве! Радвам се, че пак сте ни на гости. Този път – с Мира. Добре, че живеете в един квартал, наблизо. „Тракия“ стана шестдесет хиляден град. Когато преди тридесет и седем години купихме този апартамент, само тук-там пред блоковете имаше по някой автомобил. А сега по улиците, тротоарите, зелените площи – автомобил до автомобил. Задръстихме се и от пластмаса, от нездравословни храни, човешка алчност, завист... Не е за говорене.“

– Дядо, тогава спри. Спомни си, какво казваше баба: „Кръстю, не говори за лошото. Има и хубави, добри неща. Има и добри, разумни хора.“

Кръстю вдигна длан: – Правилно. Кажете сега, какво правите. Асен ме осведомява накратко за своите приятели, но друго е да го чуя от вас. Кажете момичета, как я карате...

„Добре я караме – отвърна Анята. – Завършихме срока отлично, сега учим за матурите, ще бъдем абитуриенти. Пеем, свирим, танцуваме. С нетърпение очакваме тази събота. Мартин ще ни закара електромобила рано сутринта в подножието на Бунарджика. Ще се изкачим на хълма и ще играем Паневритмия.“ Кръстю попита каква е тази игра, Анята отвърна: „Специална гимнастика, с музика, играе се в кръг.“ Мартин допълни: „Тези упражнения се играят рано сутрин, сред природата от 22 март, когато има прилив на слънчева енергия до 22 септември. Утре ще заиграят Паневритмия навсякъде у нас, в Русия, Европа. – Той погледна Анята: – В събота очаквам изненадващо изпълнение от своята партньорка.“ „Наистина ще бъдеш изненадан“ – отвърна тя. „Трябва да намерим партньор за Добромира.“ „Братле, аз ще бъда нейният партньор“ – засмя се Асен. „Ти! – Мартин го чукна по рамото. – Кога научи Паневритмията?“ „Научих упражненията от първия цикъл. Добри, нали ще играеш с мен?“ „Да, ще играем

заедно. За втория и третия цикъл ще гледаш...“ „Брат, снощи в 18.15 часа слънцето влезе в зодиакалния знак Овен. Честито, овньо – Мартин потупа Асен по гърба. – Сега да ви разкажа за нашето бягане вчера със Стоян и още няколко души. Общо бяхме единадесет човека. Стартирахме в девет часа от центъра на Храбрино към хижа „Академик“ – преди се е казвала „Родопски партизани“. Ходили сме с вас – без Асен. Познавате пътя, който ние пробягахме до хижата. Там починахме, пихме чай, хапнахме по нещо малко. И продължихме към Бряновщица. Минахме през енергийната зона...“ Асен попита каква е тази зона. „Скалесто, стръмно и голо място. Но по него расте много мащерка и жълт кантарион – каза Добромира. – Радиестезисти са изследвали енергията на това място. Начертали са кръгове. И са написали от колко до колко часа се активира работата на наш орган, система... за целия диапазон на денонощието. Ако човек попадне там – например в девет сутринта, може да застане в съответния кръг и чрез енергията на това място, да подсили работата на съответния свой орган.“

Кръстю благодари за обяснението на Добромира. И с усмивка в сините очи каза: „До хижа „Родопски партизани“ сме ходили с моята Ана – мир и светлина на душата ѝ, с приятели, пели сме песни, хапвали сме в ресторанта... Стигали сме и до Бряновщица, но такива кръгове тогава нямаше. Ще кажа на едни приятели, с които ходим понякога на туризъм из Родопите да стигнем до тях, да стоим вътре в тях. Имаме вече нужда от енергийно подсилване“ – засмя се Кръстю.

– Да довърша – рече Мартин. – Отминахме Бряновщица без да спираме. И така – с бягане, ходене, стигнахме крайната цел – хижа Върховръх. Починахме, пихме чай, хапнахме по нещо малко и обратно в Храбрино. Пробягахме двадесет и седем километра.“ „Браво, братле! Вие сте по-яки от нас – футболистите.“ „Не сме по-яки – отвърна Мартин. – Има участници, които сега започват, а и опитните също изпитват кризи понякога, спират, ходят, но пак тръгват, продължават... Хората, които прилагат планинското бягане не като спорт, не с цел – победа, а доброволно, го правят за да променят нещо в себе си, да помогнат, покажат на други, че това бягане ще им донесе промяна, здраве, хармонично общуване... Докато във футбола – целта е победата. Момичета, да поздравим Асен – голмайстор в мача на Локото с отбора на „Черно море“. Анюта попита кога се е играл този мач? „Ас, Марти, защо не ни казахте, щяхме да дойдем с Мира.“

– Ани, мачът се игра във Варна на осемнадесети март. Бихме „Черно море“ с един на нула. Голът, който вкарах е резултат на целия отбор. Странно е усещането за победа. То стои някак встрани от мен, макар че вътрешно го искам, желая. Още не мога да го разбера. Когато съм на терена, при среща, аз съм погълнат изцяло от играта. От партньорството, ситуацията, полето, разположението, усещането какво ще се случи в следващия момент, ако топката е в тази, или онази точка... – Той млъкна, но пак заговори: – Понякога предвиждам ходове на играта, позицията, стремежа, замисъла, силата... Всичко това е толкова вътре в мен. Не зная как да си го

обясня. Макар, че се и пробуждам от това състояние в минутите, когато играта става по-спокойна. Само с дядо съм го споделял и сега с вас. Обичам футбола, не зная защо така здраво ме е впримчил, защо така силно съм свързан с него. Радвам се, че малка страна като нашата се опитва да играе добър футбол. За мене, за всички спортисти е чест да представяме Родина-та, България... – Асен се усмихна, замълча.

И Кръстю го погледна с усмивка: – Зная какво става с тебе, като имате среща. И капитанът, треньорът, съотборниците са разбрали това. Ти си много концентриран, нищо друго не съществува за тебе. Нито възгласи, нито падане, ставане. Цялата ти същност е насочена към овладяването на топката, комбинацията от подаване, стремежа напред към вратата, с неистовия устрем на нападателя. – Кръстю вдигна ръка до ръба на масата: – От пет-шест годишен почнах да водя Асен на мачове. От седем годишен го записах да тича подир топката. С нея лягаше, с нея ставаше. Аз работех в системата на железниците. Харесвах отбора на Локомотив. Винаги съм бил за Локото. Зная историята по създаването на този отбор. Познавах лично някои от футболистите, титулярния вратар от петдесетте години Никола Аров... Следил съм изяви, промени, победи, загуби на отбора, играчи: Гочо Василев, Христо Колев – бащата, Христо Бонев – легендата... И сегашният Локомотив, в който моят внук Асен Кръстев бе приет да играе.

– Нашият отбор се преустройва, настройва... – усмихна се Асен. – Засега не се представяме добре според възможностите, които имаме. Но се настройваме за повече победи. Вярвам, че догодина – 2019 ще покажем на какво сме способни. Ще гътнем ботевците, ще спечелим купата!

– Дано успеете – рече Кръстю. – Футболът много бързо се промени. Както и светът бързо се променя. Моето поколение приемахме и се наслаждавахме на футбола като на красива, бърза, умно-сътворена игра. Днешният футбол понякога прилича на сблъсък, гладиаторски битки, в които участват и милионери срещу милионери... Човечество има нужда все повече от умиротворяване, а не от битки. Какво като изгубил един отбор, а друг спечелил. Трябва ли да се бият по стадионите, да изпаднат и вътрешно и външно в озлобление, да приличат на животните в джунглата. Сигурно затова наричат футбола социален отдушник за изливане на негативни емоции, мисли, противоречия, които дремят, бушуват вътре в хората и външно между тях. Не знам – Кръстю поклати глава. – Уж вече няма войни, а голяма част от човечеството е изпълнено с агресия. От края на втората световна война изминаха повече от 70 години.

Мартин веднага рече: – От тогава досега пак се водят малки локални войни. И продължават да се водят под замаскирана форма. Сигурно милионите хора, които гледат на живо мачове или по телевизията наистина се нуждаят да изживеят битка, сблъсък... Ние тепърва се учим как да трансформираме, укротяваме енергиите, които текат в нашите тела, умове, сърца... Може би, футболът играе такава роля.

– Въпреки разликата във възрастта, с дядо имаме еднакви мнения, възприятия за доста неща в живота. Той често ми напомня, че победата, постижението на един човек е резултат от неговите усилия, но и от усилията на онези работили преди него и вложили тези усилия в него, в голяма част от хората, обществото.

Кръстю се усмихна: – И сега продължавам да му напомням, че животът изисква устойчивост, смелост и решителност в работа, учене, правене на добро, в любовта...

– Дядо не веднъж ми е казал: Асене, като растеж, развиваш през различните периоди от твоя живот продължавай да се питаш: „Къде съм? Как и защо съм стигнал до тук?“

– Защото има различни победи: исторически, епически, лични... Хитлер, Наполеон, Александър Македонски са мислили, че ще превземат света... Но са били бити от съдбата... – рече Кръстю.

Анюта каза: – В курса по Паневритмия подхванах разговор за пътя, който ни очаква в живота. На следващата среща Свет Пан ми даде неин разказ – „Пътят“, който написала на 33 години, бил публикуван в списание „Отечество“. Направих копия – ето ви по един екземпляр.

* * *

Кръстю вдигна чаша: – Да пийнем по глътка червено вино за победата. Слава Богу, че основното, от което се състои животът е постоянно. Иначе да сме фръкнали. Не ми харесват някои неща, но това е положението – усмихна се Кръстю. – А сега една голяма изненада! И Асен не я знае. В добри приятели гледах един филм. Ама филм! – той се засмя. – Дадох ми го на диск. Момчето на съседите го изпробва на видеото – дето го имам от едно време, свързан с телевизора. Моля, обърнете се към него. Все пак ще кажа нещо за филма: футболен мач, който се е играл през 1984 година на стадион „Васил Левски“ в София. Такива футболисти не сте виждали. – Кръстю пусна филма, седна полуобърнат към гостите. – Ето, появиха се футболистите от двата отбора...“

„Леле! Суперфутболисти! Дядо, какви са те?“ „Това са наши известни артисти от близкото минало...“ „Гледала съм филм със Стоянка Мутафова и Георги Парцалев. Това са те“ – Анюта скочи, показа ги на екрана. „Да, те са комедийни актьори, ето известният Калоянчев...“ „Уха! Как наперено крачат! Много са готини!“ – смееше се Асен. „Обърнете внимание на лозунга, който носят: „Да издигнем равнището на българския футбол до равнището на българския театър.“ „А така! Ас, пожелаваме ти да вложиш актьорско майсторство във футбола“ – каза Анюта. „Как ли ще ритат? Дали ще играят по правилата?“ „Ще видим Доби, ще видим. Ти

вече научи правилата във футбола, ще казваш дали ги спазват“ – Асен прегърна Добромира. „Не ме поднасяй! Все пак понаучих нещо...“ „Сигурно някои от тези артисти са опитвали, играли футбол. А за този мач за тренирали. Очаква ни голямо футболно шоу.“

Оставям нашите герои да гледат филма, превивайки си от смях и възклицания: „Еха! – това се казва дуспа! У-ха! Леле! Екстра! Го-о-л!...“

Паневритмия

В събота сутринта – 24 март, Мартин мина покрай всеки от тримата – бяха уговорили мястото и часа. „Добро утро! Светло утро! – поздрави ги той, когато се събраха. – Слънцето изгря в 6.23. Небето е чисто, чисто и синьо.“ Докато пътуваха към Бунарджика, си припомниха как посрещаха слънцето заедно с Милко и Веселина в Момчиловци.

Мартин паркира електромобила до ресторанта. Погледна часовника: „Имаме двадесет и пет минути за изкачване до горе. Ако вървим по преките пътеки – без приказки, можем да стигнем и за десет-петнадесет минути. Паневритмията ще почне в седем и половина. Добре сте се пременили – с бели якета, сини дънки без дупки... „ – засмя се, побутна Анюта напред.

На голямата площадка под паметника на Альоша се бяха събрали много участници. Имаше гости от Пазарджик, Чепеларе, Асеновград, Мадан... Мартин се чувстваше в собствени води. Поздравяваше и получаваше поздрави. Момичетата, Асен, стояха мълчаливи, оглеждаха хората, очертанния кръг за игра. В неговия център вече се бяха настанили: Данчо, с акордеона, китаристките Мария и Надя, гостуващият цигулар Александър от София, и жена му Снежина с флейтата. В кръга имаше и десетина души, които щяха да пеят.

„Пъстра смесица от всякакви възрасти. Има и деца – по-малки, по-големи – посочи ги Асен. – Сигурно и те ще играят“ – „Брат, ще играят. Децата харесват да играят Паневритмия, даже някои я научават преди техните родители – отвърна Мартин. – А вие бъдете спокойни, не се притеснявайте. Веднага може да се коригирате, като гледате играещите пред вас. Щом кръгът се завърти, той увлича с енергията, с музиката... Ще се справите!“ „Марти, всеки път ли свирят музиканти?“ „Ани, обикновено музикантите свирят на празнични дни, събития... А всеки ден – играят с музика от телефон...“

Добромира показа тяхната ръководителка с няколко от курсистите. Отидоха при тях. „Очаквах да ви видя. Честита пролет! – Мартин я попита дали е играла на 22 март. – Направихме откриването на Паневритмията, имаше малко хора, през цялото време валя дъжд.“ Добромира се усмихна: „Защото 22 март е Световен ден на водата.“ „Може за това да е. Природата знае какво да ни даде. След малко започваме. Аз ще играя с този мой партньор, а вие – след нас. Пожелавам да се концентрирате, доколкото можете, да изживеете пълноценно тази първа Паневритмия, макар че не знаете вложената идея във всяко упражнение. Който иска, я научава след време. Сега играйте и се радвайте! Хайде, да влезем в кръга. Сигурно най-напред ще изпеем някоя песен за настройка, хармонизиране.“

Един от музикантите обяви: „Вдъхновение“. Участниците, които знаеха песента запяха. Мартин също. Ани го погледна един-два пъти. Като свърши песента той каза: „Нали пях много добре!“ Мира и Асен също се погледнаха, с една и съща мисъл: „Започваме. Вълнуващо е...“

Музикантите засвириха, певците запяха: „Първият ден на пролетта, първият ден на радостта, първият ден на любовта, носят сила и живот...“ Кръгът се завъртя под лъчите на изгрялото слънце и чисто, синьо небе. Завъртя се колелото на Паневритмията – едно малко преповтаряне на огромното световно колело, по което протичат силите на макрокосмическия живот. С идеята за пробуждане на Божествения Живот, четирите годишни времена, радостта от даването, възприемането и всички ония състояния, през които минава човек в своя живот.

Мартин беше изненадан от играенето на Анюта. Той ѝ пошепваше следващото упражнение, тя му благодареше с кимане на глава. Асен и Мира се чувстваха добре и добре се справяха, коригираха навреме, чрез опитните играчи пред тях, като се споглеждаха, шепнеха по нещо.

Паневритмията завърши с музикално упражнение за правилно дишане и пеене. Участниците изпяха – на място и последователно три пъти тоновете от гамата, с гласната „а“ за всеки такт. Асен веднага се включи в пеенето и казането на промисъла – заключителното упражнение. Последва временна пауза, участниците се преустроиха за втория цикъл „Слънчеви лъчи.“ „Ами сега? Какво да правя?“ – попита Асен. „Седни на пейка, иди на високо, гледай от там...“ „Как да те оставя?“ „Брат, спокойно, ей сега ще се появи партньор за Мира – Мартин помахаше с ръка. Дотича един младеж. – Играл ли си Слънчеви лъчи?“ – попита го Мартин. „Няколко пъти – справям се добре.“ „Застани до това момиче. Ще играете заедно.“ Младежът се усмихна на Добромира. И тя му отвърна с усмивка.

Асен се изкачи до една по-горна площадка, откъдето виждаше всички участници. Те се наредиха по двойки в 12 лъча, насочени към центъра, с лице към центъра, където бяха музикантите. Във всеки радиус имаше по 6 двойки. В кръга около лъчите, също имаше двойки, обърнати с лявото рамо към центъра. В този кръг бяха и неговите приятели.

Музикантите засвириха. Асен наблюдаваше внимателно оформилата се картина от участници. Лъчите се движеха към центъра, връщаха се в обратна посока. Пак напредваха към центъра, пак се връщаха обратно. А двойките във външния кръг напредваха и се връщаха по линията на самата окръжност. „Красота!“ – рече той. „Красиво и вълнуващо!“ – каза мъж от компания, които също наблюдаваха играещите. „Това е ръченица!“ „Да, това е такта на ръченицата“ – потвърди момиче, стоящо близо до Асен. Той почна леко да подскача на място. „Щом си такъв играорец, защо не си в кръга?“ – рече мъжът. „Бях в кръга – играх само първия цикъл на Паневритмията от 28 упражнения. Не съм научил Слънчевите лъчи.“ „Можеше да се справиш...“ – подхвърли мъжът. „Можех, но ме посъветваха най-напред да видя как се играят.“ – Асен се взря в Мартин и Анюта, в Добро-

мира и нейния партньор. Отбеляза, че играеха добре в ритъма, в общото движение на двойките.

Щом свърши цикъла „Слънчеви лъчи“, участниците се престоиха в прави редици по 5 двойки. Мартин отново попита партньорът на Добромира дали е играл Пентаграм. Младежът потвърди.

Асен намери редицата на своите приятели. Музикантите засвириха. Той следеше зорко движението: двойката – Добромира и нейният партньор спряха първи, втората двойка – Мартин и Ани продължиха да вървят още малко и също спряха, а Светла с нейният партньор продължиха още напред. Когато и те спряха, Асен забеляза, че петте двойки оформиха малък кръг и почнаха да разменят местата си. „Интересно. Това движение напред, това разминаване явно има значение“ – мърмореше той. „Има – каза момичето, което стоеше до него. – Пентаграмът е символ на Космичния човек. Участниците вървят напред, после образуват кръг, който символизира безконечното, развитието на Космичния човек в неговата безкрайност. Това движение се повтаря пет пъти. Защото Пентаграмът има пет лъчи: Любов, Мъдрост, Истина, Правда, Добродетели.“ „Еха! Девойко, щом знаеш това, защо не играеш?“ Момичето се усмихна: „И аз играх като тебе само първия цикъл на Паневритмията. Сега гледам. Тепърва ще има да играя. Ето, приключиха.“

Настана тишина. Чувахе се само пеенето на птици и тихия полъх на вятъра. Участниците постояха минута-две в тази тишина. А после започнаха да се поздравяват, някои се прегръщаха. Асен се сбогува с момичето до него, отпрати се към своите приятели. Те също се поздравяваха. Мартин и Анюта се целунаха. Асен почна да подава ръка на всички участници в редицата. Поздрави и партньора на Добромира, прегърна я, целуна по челото. Младежът, който стоеше плътно до нея, отстъпи встрани, благодари за партньорството, пожела ѝ до нови срещи на Паневритмията.

Тръгнаха след Мартин и Светла. Те се поздравяваха с дългогодишни и по-нови участници в играта. Сипеха се имена: Ирена, Недялка, Бояне, Георги, Надя, Христо, Любо, Люси, Миро... Сипеха се пожелания за светъл ден, за мир, хармония, любов, красота по цялата земя. Мартин прегърна две деца: „Ивайло, Бистра, вие направо летяхте като птици в кръга...“ И Ани ги поздрави, погали розовите им бузки. Асен поведе Мира за ръка. Вървяха бавно сред хората, дали израз на висшия живот на Духа чрез законите на съответствието между идея, слово-дума, музика и движение.

Участниците в Паневритмията поздравиха и музикантите. По традиция, на празнични дни те свириха след Паневритмията по три песни от учителя Петър Дънов. Участниците направиха два кръга около музикантите. Те засвириха песента „Сила, здраве е богатство“. Участниците запяха. Последва втора песен „Светъл ден“. А третата – беше „Химн на Великата душа.“ След този химн възхваляващ светлината, земния, Божествения живот отново се възцари тишината на вътрешно изживяване, изпълнено с

възвишени мисли и чувства. Със стремежа човек да върви по извитъците на своя духовен възход, да направи живота си по-пълнозначителен.

Участниците се раздвижиха. Светла написа: „Честита пролет, Паневритмия!“ – изпрати го на Ясен от Разград, Ефросина от Търговище, Пламен от Враца, Маджаров от Варна, на приятелите в Бургас, Несебър, Сопот, Карлово, Русе, Смолян... А на обичната Жана Кръстева от Пловдив се обадиха заедно с Недялка, поздравиха я от всички.

Асен погледна часовника на Мартин и с жест му подсказа, че трябва да тръгват. „Има време. Зная в колко трябва да бъдеш на стадиона. Ще те стоваря пред съблекалнята.“ Добромира предложи, като слизат надолу, да се отбият за малко наблизко, за да им покажат с Мартин нещо интересно и ценно. Светла се усмихна – знаеше какво ще видят, покани и други от кръга. Мартин ги поведе, подтичвайки леко по пътеките. Следваха го без да говорят. В един момент той спря: „Погледнете скалите в дясно! „Кактуси!“ – извика Ани. „Целите скали са покрити с кактуси“ „Откъде са се взели тук?“ – рече Асен. „Посадили са ги ангелите на растителността – усмихна се Мира. – Вижте пъпките – продълговати, по 5-6 сантиметра, в червеникаво-аквамаринов цвят.“ „Иска ми се да ги пипна, но са високо...“ „Ани, ще пипнеш тези в ляво“ – посочи Мартин. „Боже! Пълно е с кактуси! И под пътеката и нататък“ – тя се наведе, помилва няколко пъпки. И други от групата докоснаха пъпките, питаха кога ще цъфнат. Мартин каза, че кактусите почват да цъфтят в края на април, ако времето стане топло и продължават – през май, началото на юни... Асен попита как изглежда цвета и каза: „Сигурно е пурпурночервен“. „Цветът им е много красив, голям, не е червен...“ „Мира, недей да казваш – прекъсна я Мартин. – Който иска да го види, да дойде тук, при нашите приятели – кактуси.“

Анюта разпери ръце: „Удивена, преизпълнена съм днес от Паневритмията, музика, слово. Моля те, кажи един твой стих“ – обърна се тя към Светла. „Добре. Поздрав за всички: „В часа на пролетното равноденствие вълна от мощна бяла светлина заля света. Земята се издигна в спиралата космична и любовта Божествена – за кой ли път! – преля във нашите сърца.“ – Светла направи пауза. Асен се усмихна: „Е-ха! Значи в часа на пролетното равноденствие върху нас се сипе голяма вълна от любов. И докато играхме Паневритмия, пак се сипеше любов върху нас.“

Светла продължи с ясен глас: От юг пристига пролетта, като царица мощна иде тя. С дихание гальовно, меко, с уханье тъй дивно, леко. Обула сребърни пантофи, звънти в мажорни, ведри ноти. Събужда птици, хора, умове, растения и минерали, зверове... Звънти, звънти със сребърните си пантофи пролетта – разцъфва, пее всяка твар, душа! И бухва цвят прекрасен, бял! И рони се пращец – за новия живот узрял. – Тя се усмихна, разтвори ръце: – Кипи животът прелестен, Божествен, земен! Отново пролетта снова невидимите нишки на Духа. Сърцата пеят стоплени от Любовта, Душите жадни са за полет, светлина. Поемаме отново към върха! Играем вдъхновено Паневритмия на пролетното равноденствие във утринта и пра-

щаме вълни любовни, мирни, хармонични по цялата Земя за обновление – чрез вечното движение по сферите небесни на безвремие.“

Анюта благодари от името на всички. „Приятели, 22 март, когато се откри Паневритмията е и Международен ден на поезията. Моля, за минута внимание – ПОЕТ: „Ако ръката на поета спре да пише, ще стихнат ветровете, ще спре дъха на горските листа, вълните сред морето ще затихнат, ще млъкне и човешката душа., и целият световен храм на минали стремежи вдъхновени, изляли в образ вечния копнеж ще рухне, до основи ще се сригне, ръката на поета го крепи – без нея той навеки ще загине.“ Попитаха от кого е това стихотворение. Ани каза: „От Весела Несторова. Светла ми го даде на това листче. Прочетох го на 22 март в нашия клас.“ Светла дообясни: „Весела Несторова е преподавала английски език и литература, от дете вземала уроци по пеене и пиано – талантива музикантка. Тя е написала думите за упражненията „Слънчеви лъчи“. Прочела ги на Учителя Петър Дънов, той казал да ги даде за печат. Весела си отиде през 2002 г. Но тя, както и други – от школата на Учителя, опазили словото, музиката...са винаги с нас.

А Мартин каза: „Току-що разбрах, че дисциплината „Физическо възпитание и спорт“ във Великотърновския университет е предложила за учебната 2017/2018 г. освен туризъм, традиционните игри с топка и йога, Паневритмия.“ „Това е добра, интересна новина. Ще я имам предвид“ – усмихна се Асен. Мартин спомена, че на Рила се запознал с Даниела Анчева от Великотърновския университет – с няколко специалности и магистратура по Спортна педагогика. Две години Даниела работила със специализанти от Национална спортна академия върху текстовете на Паневритмията по образователната програма „Здраве чрез движение сред природата.“ Имам книгата от този екип – „Паневритмия и литература.“ Анюта поиска да види книгата. Асен високо рече: „Браво на този екип! Научавам все повече за Паневритмията.“ И пусна съобщение на Христо Вълчев от Варна, с когото се бе запознал отдавна в Испания – по пътя „Камино“.

Рожденият ден на Асен

Асен се събуди в шест часа. Първата мисъл, която го споходи бе: „В седем часа и двадесет минути ще навърша 20 години. Число – на любовта, на щастието. Благодаря на твореца на живота. Благодаря на майка, че ме е родила, на баща ми, макар че е такъв чуроклия...“ Той отиде в банята, пусна душа за няколко минути. Облече се, излезе на терасата – слънцето тъкмо изгряваше. Небето беше ясно от всички посоки. Асен вдигна ръка за поздрав, припомни си как вчера играеха упражнението „Изгрява слънцето“ в кръга на Паневритмията. И колко красиво, женствено и вдъхновено играеше Добромира. Това, което преживях на хълма беше необикновено. Ни-

кога няма да го забравя. Ще играя пак някой път Паневритмия с моите приятели.

Кръстю посрещна Асен в кухнята с чай и топли закуски, които бе взел от лавката, с музика от малко радио поставено на перваза на прозореца. Поздравиха се с „Добро утро“. „Как спа преди рождения си ден?“ „Отлично! Непробудно. Чувствам се като новороден.“ „Такива сме на всеки рожден ден. Ще застанеш ли до вратата, да видим дали си се източил с една-две чертички“ – засмя се Кръстю. „Дядо, източил съм се с два сантиметра от есента до сега – премериха ни...“ „След малко ще си се родил за двадесети път. Баба ти Ана – мир и светлина на душата ѝ – беше записала в тефтерче часа. Тя почиташе християнските празници, но днешния – Благовещение бе за нея много специален, още преди ти, да се родиш на 25 март.“ „Зная, дядо, зная, баба ми е казвала това.“ „Дай, да те прегърна! Жив и здрав бъди, с доброта и любов по света да вървиш...“

Телефонът пропя. Асен погледна, усмихна се. Беше Добромира: „Часът е седем и двадесет – вече си се родил. Честит рожден ден!“ „Откъде знаеш часа?“ „От Мартин. Асене, пожелавам ти да изпълваш сърцето си с любов към всичко, което правиш. И да си все такъв...“ – тя замълча. „Какъв?“ – засмя се той. „Такъв – ти, знаеш.“ „Приемам желанието. А целувките, като се видим.“ Кръстю се усмихна: „Добромира, Мира ти честити рождения ден. Хубаво момиче, добро момиче – харесах я. Мисля, че и тя ме хареса.“ „Да. Доби ми каза, че си мил, приветлив...“ Телефонът отново запя. „Мило момче, честит рожден ден! – чу той гласа на майка си. – Бъди здрав, рицарю мой, радвай се на живота каквото и да става. Обичай и да те обичат!“ „Мила моя майко, сладка и добричка, как да кажа мамо, колко те обичам“ – изпя Асен, преправяйки гласа си като на малко дете. И почнаха да си говорят. Майка му питаше, Асен питаше. Тя му разправяше, той разправяше. „Майко, как ми се иска да си тук, да празнуваме заедно. Знаеш ли, че числото двадесет е число на любовта, на щастието.“ „Не знаех. Но зная, че числото 7 е навсякъде преобладаващо и винаги Божествено. Догодина по това време ще станеш на 21 – три седмици. Където и да си, ще бъда с тебе на 25 март.“

След майка му се обадиха Мартин и Анюта. Поздравите бяха кратки, пожеланията „силни и сладки“. Асен успя да закуси. „Дядо, момичетата ще дойдат към десет часа. Ти си главният асистент. Вадиш продуктите от хладилника, каквото поискат. Те режат, мажат... Мартин ще вземе тортата следобед. Аз ще се върна след тренировката. Бъди спокоен.“ Той метна раницата на гърба с няколко кутии бонбони, за да почерпи съотборниците. Изкара велосипеда пред блока и завъртя педалите към стадион „Локомотив“ в Лаута.

След тренировката Асен се върна веднага в къщи. Приятелите го чакаха, приготвили всичко необходимо за празнуването на рождения ден. Посрещнаха го с прегръдки, целувки, пожелания. Подариха му: зелено поло, хладилна чанта за съхранение на продукти и напитки, седалка за

сядане, памучна торба със зелено листо в зелен кръг и надпис: „Земята е нашето игрище, нека да играем на чисто. Мира му поднесе цвете в саксия: „Това е Кализия – същото цвете видя у нас на осми март и много ти хареса.“ Подаде му картичка. Асен прочете: „Бъди здрав, силен, добър. Обичай човек така, че той да се чувства свободен, щастлив, пълен с живот и потопен в простора на Истината.“ Той се усмихна: „Така обичам всички. Благодаря ви приятели – всичко сте приготвили. Отивайте на почивка, защото ни чака голямо празнуване.“

* * *

Вие били ли сте в Лаута? Любимо място за разходки, срещи, спортуване, мероприятия, фестивали...Едно голямо зелено пространство между града и живеещите в квартал „Тракия“. Добре, че беше опазен този зелен оазис. От едно време пловдивчани обичаха да идват на разходки, на ресторант в „Лаута“. И Асен реши да празнува рождения си ден тук.

Кръстю запали „Опела“, Асен седна до него, отзад Виктор, приятел на Асен. Паркираха в Лаута близо до двете беседки, където щяха да посрещат гостите. Пристигна и Мартин с момичетата, тонколоните. Извадиха от „Опела“ сандвичи, ядки, фурми, стафиди, солети, лимецови пръчки, дребни бисквити... Момичетата ги разпределяха в пластмасови чинии. Бутилките с изворна вода очакваха жадни гости, имаше и кутии с плодови сокове. Алкохолът бе представен от по една бутилка „Мускатова ракия“, „Кампари“, червено вино. Мартин постави шалтета за тези, които щяха да предпочетат да седнат на тревата, вместо на пейките, огласи пространството с музика Началото за празнуване бе обявен в седемнадесет часа.

Гостите заприиждаха. Най-напред се появиха момчиловските приятели Росица и Христо. С тях беше и Георги – учеше военната академия в София – беше си ходил в Момчиловци, тази вечер щеше да пътува към столицата. Асен се прегърна с тях, припомниха си как караха ски, посмяха се на една-две случки. Анята попита Росица кога ще пее тяхната група, а Мира – чува ли се, с Калоян. Асен запозна Виктор – учеше „Национална сигурност“ в ПУ – с Георги като бъдещи колеги.

По алеята се зададе бащата на Асен, заедно с жена си и тяхната десетгодишна дъщеря Радостина. Момичето се затича пред тях, държейки в ръката си голям букет. „Бате Асене, честит Рожден ден! Много се радвам да те видя!“ – Радостина му подаде букета. Асен я целуна по челото, бузите. Прегърна я, повдигна нагоре. „Пораснала си, станала си много хубава!“ „И ти си много хубав!“ – тя го огледа, с примижали очи. Бащата на Асен му подаде ръка, а с другата го потупа по рамото: „Честит рожден ден! Пожелавам ти да бъдеш все така здрав, силен, да станеш пръв футболист. И да вкараш много голове.“ Съпругата на баща му пристъпи с усмивка към Асен, честити рождения ден, подаде му кутия, обвързана с панделка. Той благодари, покани ги да седнат в беседката. Кръстю поздрави сина си, жена му, подметна косите на Радостина, като ѝ направи комплимент. Пристигна и лелята на Асен с

племенниците – момче и момиче, на възраст по-големи от него. „Благодаря ви, че дойдохте. Сякаш виждам мама... Помните ли...?“

Дойдоха и двама съученици на Асен – вече студенти в ПУ, няколко съотборници, Петър – волейболист, с неговата приятелка, Едже-кралицата и Елефтериа с Венцеслав. Появи се и Свет Пан – Асен я беше поканил, подари му книга и малко цветове в саксия. Тя водеше четири момичета: Калина, Веселина, Павлина и Йоана – седмокласнички, с които се познаваше лично. От две години, момчетата ходеха на курс по народни танци към ансамбъл „Дилянка“. Анюта попита Асен: „Кое е онова красиво момче, върви бавно, царствено... Идва към нас.“ Асен пое ръката на момчето, с малка кутия, благодари му. „Ани, това е Петко, мой съсед. Учи последна година в Професионална гимназия по машиностроене. Кажете, какъв е нашия девиз.“ Петко посочи емблемата върху синята си риза: „Знаещи и можещи в професията.“ „Ани, такива сме ние, с Петко.“

Мартин побутна Асен: „Брат, хайде, поздравите гостите. Открий празника. – Асен попита дали е преброил хората. – Повече се от двадесет – бъди спокоен.“ Асен застана пред беседката, обхвана с поглед гостите: „Здравейте! Благодаря на всички, че дойдохте на моя рожден ден. Благодаря за цветята, подаръците. Благодаря за прегръдките, целувките, пожеланията – изпълниха ме с позитивна енергия до следващия ми рожден ден...“ Росица застана пред микрофона, запя: „Честит да бъде този ден, във който всеки е роден...“ Запяха и други, махайки с ръце към Асен. След песенния поздрав Калина обяви, че ще изиграят едно красиво тракийско хоро – „Стамена“. Мартин пусна музиката, четирите момичета заиграха на тревата.

– Благодаря за поздравите! – провикна се Асен. – А сега заповядайте да хапнете, да се веселим...“ Мартин усили музиката: „Купонът започва!“ Някои веднага затанцуваха на поляната. И така – в хапване, танци, разговори, смях, веселие, снимки, клипове, течеше времето, отмерващо живота в рождени дати, години, сезони, цивилизации, епохи... Времето-безвремие в безграничното космично пространство.

Преди да залезе слънцето Асен обяви: – Скъпи гости, тук приключихме с празнуването. Отиваме при фонтаните в градската градина. Пуснаха ги в чест на първа пролет и в чест на моя рожден ден. Засмя се, потупа в гърдите. – Който иска, да се отпрати натам. И преди да си легнете, превъртете часовниците с един час напред – за лятното гражданско време.

Съотборниците на Асен го заобиколиха, благодариха за хубавия празник. Казаха, че ще реализират идеята за празнуване на техни рождени дни в Лаута. „Само, че не успяхме да разберем кое е твоето момиче. Ти танцува с всички, раздаваше прегръдки, целувки на всички. Ще ни я покажеш ли?“ Асен се засмя: „Ще разберете догодина по същото време.“

Момчетата събраха празни пластмасови, картонени чинии, чаши. Изметоха, почистиха беседката, поляната. Някои от гостите си тръгнаха, останалите се бяха отдали на почивка, с музика, съответстваща на състоянието, за която се бяха погрижили Мартин и Ани.

Бащата на Асен го повика, отдалечиха се настрана. Погледна го: „Вече не ме мразиш.“ Асен се усмихна: „Това беше преди. Когато и ти ме намрази. Знаеш защо...“ „Знам. Не ми ще да си спомням за онзи период от нашия съвместен живот. Сякаш не съм бил аз, а някой друг. Обичах майка ти, обичах и тебе, но...“ – баща му замълча, наведе глава. „Да оставим миналото – каза Асен. – Добре е, че имаш до себе си жена, Радостина.“ Баща му попита как е майка му. „Добре е – здрава, работи, има добри приятели... Понякога тъгува, но бързо отминава тъгата – тя е оптимистка.“ „Знам. Ти си взел от нас двамата добрите ни качества.“ „Взел съм и от дядо, от баба Ана – отвърна Асен. – Взел съм и от рода на майка. Това е моята карма – ще я разплитам, изучавам...“ „Какво каза? Каква е тази карма?“ – баща му свъси лице, стрелна го с поглед. За миг в съзнанието на Асен нахлуха спомени, видя като на филм сцени от семейния им живот преди развода и след това. Изрече тихо, но с твърда нотка в гласа: „Човек трябва да познава рода си.“ „Аха! Разбрах. Сега да ти кажа нещо важно. Искам да ти направя подарък, който ще ти бъде необходим в живота – баща му го погледна в упор, замълча, очаквайки отговорност. Но Асен не реагира. – Подаръкът е апартамент – спалня, хол и кухня. Ти порасна, време е да бъдеш самостоятелен, имаш нужда от друга среда, а не да живееш с баща ми, да бъдеш непрекъснато с него. Ще си каниш приятели, съотборници, ще се чувстваш свободен.“ „Аз се чувствам свободен. С дядо се разбираме отлично. А ти не се разбираше с него, макар че ти е баща. Дядо ме обича, грижи се за мен, дава ми добри съвети, забавен е... И аз го обичам, грижа се за него, макар че той е все още здрав, работи по малко в градината на село. Не мога да го напусна. Няма защо да го напусна. Живеем добре, имаме си приятели, срещи, пътувания...“

Добромира и Анюта поглеждаха към Асен и баща му: „Какво ли си говорят. Изглеждат в добро настроение.“ „Не се знае...“ – рече Мартин, иззвири сигнала, който имаха. Асен вдигна ръка. Баща му свъси вежди: „Мислех, че ще те зарадвам. Значи, рано е за подаръка, който исках да ти направя. Когато решиш да го поискаш – твой е. Но условието ми е – да заживееш в него.“ Радостина дотича при тях: „Бате Асене, татко, стига сте си говорили. – Тя ги улови за ръце. Приведе се към Асен и тихичко каза: Сигурна съм, че вече си имаш гадже, приятелка. Но не можеш да разбера коя е. Ти, танцуваше с всички момичета. Прегръщаше всички момичета.“ „Радост, ти си любопитко, питко, дупето му – плитко – Асен я прегърна: – Като му дойде времето, ще разбереш. Засега е тайна голяма – само за влюбени двама.“

Къде съм?

Седмичата след рождения ден на Асен почти изтече, а той не се обади на Добромира. Това я озадачи – независимо от заетостта му, той намираще начин да позвъни. В петък, след училище, тя се прибра в къщи, обядва, разсея се с малко музика, поезия и реши да му се обади – по това време

можеше да е свободен. Асен беше казал, че до края на март нямат мач. Но на първи април – неделя отборът на Локомотив ще играе срещу „Дунав“ – Русе на стадиона в Пловдив. Мира му се обади, отговор нямаше. Тя почна да чете – подготвяше се за предварителния приеман изпит в Биологичния факултет, който щеше да се проведе на 14 април. В седемнадесет часа пак му се обади. Асен не отговори. Тя продължи да чете, но в ума ѝ непрекъснато витаеше мисълта, че иска да го чуе. Още със събуждането тази сутрин ѝ се прииска да му се обади, но отложи. Трябваше да бърза за училище. Канеше се да му звъни през голямото междучасие, но и тогава не остана време.

Вече не можеше да чете, мислеше защо Асен не се обажда – пети ден не бяха се чули. Тревожното чувство, което усети още със събуждането я обхващаше все повече. Дафи от малка я учеше да мисли положително, но тревогата ѝ за Асен нарастваше с всяка минута, макар че и друг път имаше паузи, часове, дни, в обаждането му. Но сега той бе казал, че до края на март ще бъде тук. Защо не ѝ отговаря. Има нещо, има нещо... – говореше вътрешният ѝ глас.

Мира обу анцуга, облече набързо една блуза върху тениската и затича към спирката. Спря за момент, реши да извърви пешком двете спирки да блока, където живееше Асен, но отново хукна към спирката.

Спря през входа на блока, погледна към прозорците на шестия етаж. Бяха тъмни. А други – вече светеха. Тя се огледа, чакаше някой от входа да влезе, или излезе, защото нямаше чип за входната врата. Изминаха около петнадесет минути. В съседните входове идваше по някой човек, но в този – никой. Тя отново позвъни на мобилния. Отговор нямаше, но Мира бе сигурна, че Асен е горе, в апартамента. Виждаше го легнал.

Пред входа спря автомобил, слязоха мъж и жена, приближиха до входната врата. Мира помоли да влезе с тях. Жената я изгледа и попита при кого отива. Мира назова името, фамилията на Асен. Мъжът се усмихна, задържа вратата и даже покани Мира в асансьора. Двамата слязоха преди нея. Асансьорът спря на шестия етаж. Мира застина пред вратата – сърцето ѝ биеше. Протегна бавно ръка, натисна звънеца. Изчака. Когато ѝ се стори, че е чакала достатъчно, отново позвъня – този път продължително. Сега, сега Асен трябва да отвори. Трябва, той е тук.

Чу се изтракване от отварянето на едната врата, после – от другата и Асен се показа. Погледна я с невярващи, помътнели очи, лицето му аленеше. – Доби, ти си тук. Защо си дошла? – гласът му беше пресипнал. Той се опря на стената. „Асене, какво става с тебе? Какво има?“ – Мира цялата се разтрепери. – Болен съм, разболях се. „Наистина ли?“ – Нали виждаш. Рядко ми се случва, но сега съм нокаутиран – Асен опита да се усмихне. „Може ли да вляза?“ – попита тя, с пресъхнало гърло. – Доби, недей, мила – сигурно е вирус. „Мен вирусите не ме хващат. Ще вляза! – Мира направи крачка напред, Асен се отмести. – Къде е дядо ти?“ – Няма го, отиде онзи ден на гости при един стар приятел в Кърджали. „И ти си сам? – Мира вле-

зе в коридора. – Може ли да затвориш вратата?“ – Да, сам съм – отвърна, с пресипнал глас. – Доби, не биваше да влизаш. „Вече влязох, искам да се погрижа за тебе, щом си сам. – Тя тръгна пред Асен към неговата стая. Вратата беше отворена, вътре бе разхвърляно: завивки, халати, тениски, панталони бяха нахвърляни по леглото, фотьойла, пода.

Мира тръгна към хола, надникна – всичко беше в ред, както го бе видяла, когато гостуваше тук. Тръгна към кухнята, надникна и там. Всичко това направи, без да поглежда къде е Асен. В един миг я прониза мисълта, че тя оглежда дали няма още някой в тези стаи. „Какво правя?“ – запита се безгласно. Потърси Асен. Намери го облеган на стената в коридора. Тя пристъпи до него, опря глава в гърдите му. Той я помилва по косата и каза: „Трябва да легна.“ Мира го улови за ръка, отидоха в неговата стая. Зави го с лека завивка, седна на леглото и попита откога е така.

– Усетих го онзи ден и тази сутрин – цъфнах. Обадох се, че не мога да ида на тренировка. Нашият лекар дойде, прегледа ме... Мира видя на шкафчето „Парацетамол“ и други някакви. Попита колко е температурата. – Доста висока. Тридесет и осем и седем...Тя сложи ръка на челото му: „Господи, как гориш! – Махна завивката, прекара ръце през гърдите му. – Пламък излиза! Да викнем Бърза помощ.“ – Доби, почакай, успокой се! Няма да умра – опита да се усмихне. Мира пхна термометъра под мишницата му. „Няма какво да чакам. Високата температура е много опасна.“ – Мило, пих... Може да е спаднала. „Какво друго чувстваш, има ли и нещо друго?“ – Да го кажа ли натурално? – Асен опита да се усмихне. „Кажи, моля те, всичко кажи.“ – Вчера имах разстройство, повръщах... „Това е вирусът. Целият град е пламнал от него. Много хора се оплакват.“ – Мила Доби, не трябваше да идваш, дано не ти се лепне тоя вирус. „Няма да ми се лепне! А днес, продължи ли това...?“ – Изпих три кила лимонов сок – пошегува се той. – Нямам разстройство, вече не повръщам. „Дано не си се обезводнил.“ – Пия много вода, но температурата ме мъчи. „Да видим – Мира измъкна термометъра. – Тридесет и осем и три.“ – Слава, Богу! Спаднала е с четири градуса. Има прогрес в мене. „Когато температурата е в допустима норма, тя убива вируси, микроби, бактерии. Но сега трябва да спадне още малко.“ – Ще спадне, мила. Люшка ме като в люлка, но ще спадне. Тя попита има ли някъде малки памучни кърпи. Той каза да потърси в едно от чекмеджетата в кухнята.

Тя донесе купа с оцет и две малки памучни кърпи. Натопи едната, изстиска я, сложи я върху челото на Асен. Той притвори очи. Когато кърпата стана топла, тя отново я натопи в купата. Асен хвана ръцете ѝ, целуна ги: – Така, както се грижиш за мен, заприлича на майка ми. Като бях малък и дигнех температура и тя ми слагаше компреси с оцет. Добромира погали нежно лицето му, притворените очи, главата. – Мила моя, твоите милувки са като балсам за тялото ми, за ранената ми душа. „Много поетично се изрази, но душата ти не е ранена, тя е единственото място, което не може да бъде докоснато от никой, освен от Бога.“ – Нали така казват: душата ми

страда. Простудих си тялото, защото като взех душ след тренировката преди два дни, тръгнах навън по тениска, духаше вятър. От малък обичам вятъра. Усетих, че ми става студено и пак продължих да вървя по тениска. Случиха се някои неща... Исках вятърът да ги издуха.

– Но не ги е издухал. Какво те е мъчило? Вируси, микробите, ни причакват и щом се простудим, разклатим физически, духовно – улавят ни.

Асен отвори очи и тихо заговори: – В края на моя рожден ден баща ми каза, че иска да ми подари апартамент – бил съм пораснал, мога да напусна дядо, имал съм нужда да посрещам приятели, да заживея с някое гадже... Аз му отвърнах, че засега се чувствам добре така, но щом иска да ми направи този подарък – приемам. Той категорично заяви: „Само при условие, че веднага заживееш в апартамент.“ Аз отвърнах, че няма да напусна дядо, че двамата се разбираме добре. Отказах му подаръка. Нямам доверие на моя баща. Той не предприема нищо току-така... Питаше и за майка. Аз уважавам сегашната му съпруга, обичам сестричката си Радостина. Ти се запозна с нея на рождения ми ден. Тя ме харесва, обича – знаеш, че това се усеща, разбира.

Мира погали лицето му: – Зная. Има хора, които без да си казват думата „обичам“, се обичат. Добре си отказал подаръка. Дядо Кръстю е добър, разумен човек, приятен събеседник. – Мира пак изцеди кърпата, постави я на челото. Мисля, че още нещо ти се е случило през тези дни. „Да. В отбора настъпват доста промени. Наложителни са... Но това засяга моя, нашия професионализъм. Извинявай, че споделих,“ – Асен замълча. – И ти, извинявай, че ще попитам: има ли връзка с твоя договор към Локомотив. „Не. Даже от редник ме повишиха за заслуги – усмихна се той. – Но аз исках да кажа, предложи нещо – нужни са промени... А не успех. Това ме измъчва...“ – Асене, ще му дойде времето – не се притеснявай! „Но сега е точното време“ – рече с уверена нотка в пресипналия си глас.

Добромира отново махна затоплената кърпа от челото му, натопи я в оцета. Асен изпусна дълбока въздишка. И отрони: – Щеше да ми се случи и случка несполучка – голям гаф. Щях да се издъня много яко. Ако ме чуеше сега Весето щеше да каже, че „яко“ е на място – опита да се усмихне, млъкна. „Ако искаш, щрихирай случката“ – предложи тя. – Мило, не е за разправяне. Но ми е за урок. Ще я закача на ухото, като обица. – отметна завивката от гърдите си. Мира помълча и рече тихо, като на себе си: “Какво толкова е щяло да се случи?“ – Щеше! Добре, че бях на допълнителна тренировка, иначе щях да отида с ония – двамата, на които бях обещал да им помогна, без да разбере добре, за какво става дума. Единият е мой съсед и много мило ме помоли за помощ в една работа, която ще върши заедно с някакъв негов приятел. Спомена каква е работата – изглеждаше нормална и аз обещах. Когато ми звъня три пъти на пожар да тръгвам за мястото, аз бях зает, не можех да напусна стадиона. Слава Богу, че ме опази! За тази работа моят съсед го прибра полицията и сега е в затвора. – Асен целуна ръцете ѝ. – Мило, извинявай, че ти разправих...

Добромира го целуна по челото – пламтеше. Подаде му чаша с изворна вода и хапче „Парацетамол“. Помилва го и тихо рече: – Успокой топката. Всичко това е отминало. Всичко ще се оправи. Наистина ти е за урок. Ти обичаш да помагаш, да правиш добро, но трябва да внимаваш. Моят дядо Добри не веднъж ни е казал – на мен, на Калоян, на приятели: От човек двуличен се пази, от твърдоглав и горд – стой настрана, на хитър човек – услуга не прави. Тя натопи кърпата в оцета, постави я на челото му. – Ще ти мине. „Време ми беше да се разболея. От три години все се перя, здрав ходех, сега ме хванаха... Чувствам се виновен, че се разболях. В други ден е първи април и нашият отбор ще играе срещу „Дунав“-Русе на стадион Локомотив. А аз ще се търкалям в леглото – Асен изтрака зъби.

– Ако продължаваш да се чувстваш виновен, ще удължиш боледуването. Няма човек на земята, който да не страда, да не боледува, независимо какви са причините. Понякога вирусите идват да ни закалят. При сегашните условия в света не е възможно да живеем без болести, те са и своеобразно благословение... „Мило, все пак се притеснявам за тебе, по-добре е да си отидеш.“ – Нали ти казах – никакъв вирус няма да ме хване! Хваща ме само любовта! – Мира го целуна по челото.

– Щом си до мене, всичко ще ми мине много бързо – Асен целуна ръцете ѝ. Притвори очи, унесе се, заспа. Мира угаси осветлението, запали нощната лампа върху шкафчето. Прилегна на широкото легло до Асен, с анцуга и тениска. Събу само чорапите и пхна краката си до неговите – топли, горящи. И тя се унесе, заспа.

Събуди се от неясните звуци, които издаваше Асен. Той отметна завивката, обръщаше се ту наляво, ту надясно. Стресната, разбудена отведнъж тя протегна ръце към Асен, но в този миг той изохка: „Тъмно... Къде съм? – Пак изохка, изграчи : Гадост! Махни се от пътя ми!“ Размаха ръце, отпусна тяло. Отвори за миг очи с блуждаещ поглед и пак ги затвори. Мира обхвана лицето му с ръце, притисна тялото си към неговото, тихичко го повика: „Асене, Асчо, тук съм, при тебе.“ Той отвори очи, примижа и пак ги отвори. Погледна я с прояснен поглед и промълви: „Мила, ти си тук, до мен. Ти ми каза Асчо. Откъде знаеш, че майка, ми казваше така?“ „Не зная, така ми дойде. Така го изрекох.“ „Чух гласа си, нещо виках.“ „Да. Викаше: „Тъмно, къде съм...“ „Моля те, дай ми вода – жаден съм.“

Добромира му наля вода в голяма чаша. Асен я изпи наведнъж, поиска още. Сега пиеше вече по-бавно, на глътки. Мира пхна термометъра под мишницата му, постави мокра кърпа на челото му. Асен се надигна, облегна на възглавницата. Потърси ръката ѝ. – Сънувах, че вървя в гъста, тъмна гора. Препъвам се, падам, ставам, търся пътека, път. Боже, колко мъчително беше това вървене! – той замълча, стисна ръката ѝ. – На всичкото отгоре, пред мене се изпречи някакво гадно създание: рошаво, мръсно, изкривено, черняво... Вървеше пред мене, след мене, пречкаше ми се, буташе ме, вреше се в краката ми. Събрах сили, сритах го, хвърлих го в гъсталака...

– Значи, отърва се от него – Добромира погали лицето му. – Ще изтълкувам съня ти – отървал си се от злото. Да видим колко е температура-та. Добромира извади термометъра и радостно обяви: – Тридесет и осем. Асчо, вече си по-добре. – Тя махна кърпата от челото му.

– Като дойдох тук, в гимназията и почнах десети клас се разболях срещу Коледа, подобно на сега. Вдигнах температура, кихах, кашлях, дядо се грижеше за мен. Той ми каза, че на няколко пъти – през нощта и на разсъмване съм викал като сега: Къде съм? Къде съм? А и аз чувах това си викане, питане. Тогава с дядо си обяснихме, че причината е в поредното ми преместване от Испания в България. – Асен замълча и след малко продължи: – Като се пробуждах, не знаех тук ли съм, там ли съм. Това се случва и с други хора, които живеят в чужбина – питал съм ги. Постепенно това отмина при мен. Но сега, след три години непрекъснат живот тук, в България, отново се появи питането: къде съм. – Асен млъкна, умисли се. – Не е случайно – тихо добави той.

– Разбира се, че не е случайно – болен си, имаш температура. Нещата, които преживяваме в живота, намират отражение в нашите сънища. И обратно... Сложни са тези процеси, изследват се...

Асен улови ръцете ѝ, погледна я в очите и тихо каза: – Това мое питане не случайно ме споходи отново. Доби, трябва да намеря своето място. – Къде съм аз? Къде е моят дом? Къде е моят вътрешен, съкровен аз? Външно – ясно е, във футбола, но вътрешно? В тази игра ли е?

– Ти си го намерил. Обичаш футбола от малък, имаш всички качества, необходими за този спорт, верен си на него, на съотборници, треньор, приятели, привърженици...

– А защо продължавам да се питам: къде съм? Трябва да намеря мястото си в този живот. Не става дума само за футбола.

– Асчо, животът е пред тебе, пред всички нас. Имаш достатъчно време – усмихна се Мира. – Сигурна съм, че когато приключиш с футбола, ще станеш един отличен учител по физическо, ще тренираш момчетата за футбол... Аз също размишлявам какво ще ми се случи, какви изпитания, радости, тъги и разни други ме очакват. Така е с всички.

– При тебе нещата, които те очакват са по-ясни. Имаш добро семейство, брат, разбирателство, споделяне, очакване да се срещнете, обичате се, мислите един за друг. Аз съм като изоставено коте на улицата...

– Не, не си. Има много истински изоставени хора... А около тебе са твоите близки, твоите приятели, съотборници. Имаш прекрасен дядо, майка ти те мисли непрекъснато, обажда се, съпреживява всичко, което става с тебе, макар, че е в Испания. Баща ти също те търси – той се гордее с тебе. „Мило, успокоих се. Моят дом е в сърцето ми, заедно с всички вас, които ме обичате.“ – Да, ние те обичаме – тя го погали.

– Мила Доби, досега само в множествено число си ми казвала, че ме обичаш. Как става това словесно? Много интересно – усмихна се Асен.

„Щом почна да се шегуваш, заприлича на себе си, по пътя на оздравяването си.“ – Щом си до мене, мила моя и светлите сили са с мен.

– Светлите сили са навсякъде с нас, защото ние сме сътворени като деца на светлината. Но някои поемат път към тъмнината – дадена ни е свободна воля. Ти, Асчо, малко си бродил в тъмнината на гъстата гора. Но си излязъл от нея...

– Доби, добре че ме подсети – като сритах онова гадно същество в съня, видях една малка светлинка в гората. Беше малка, много малка, като светулка. И аз тръгнах към нея.

– Значи, си дете на светлината. Такъв си – светъл, добър и верен приятел, обичлив...

– Добре, че когато майка и татко се оженили, са се обичали, та са ме направили с любов. И в първите пет-шест години пак живеехме в мир и любов. После нещата се объркаха. Извинявай. И преди съм казвал това.

– Ти наистина обичаш хората. Аз те гледах само в един мач – миналата година, когато играеше в юношеския отбор. Не разбирам от футбол, но разбрах, усетих, че с твоята игра ти носиш, предаваш на хората от твоя стремеж и сила, вяра – не само за победа, но все едно им казваш, показваш, че така трябва да живеят, да си вършат работата, да вървят заедно по пътя, който са поели... Когато не си на стадиона, ти пак общуваш с любов към хората, носиш им заряд от обич, откритост, прямота, независимо от това какви са: малки, големи, недъгави, учени, прости... „Мила Доби, ти ме направи, че светя като слънце. Не съм чак такъв.“ – Такъв си. Само че сега, в това състояние – не си слънце. Ще светнеш отново. Хората чакат, искат да бъдат огрети. Трябва да ги огряваш. Има много добри хора по земята, които греят, огряват другите.

– Когато дълго време съм добър, правя някакви добрини, идва момент, в който ставам лош. Като мине малко време, пак ставам добър. „Асчо, това се случва с всеки от нас. Не само с тебе.“ – Казваш го, за да ме успокоиш. Че съм се разгневил, че не съм постъпил добре. „Не го казвам, за да те успокоя, а наистина е така.“ – Но тебе, не съм те виждал нито ядосана, нито разгневена. „Малко ме познаваш – усмихна тя.. – И аз ставам понякога лоша. И аз избухвам. Питай Ани – с нея сме заедно от пети клас. Тя ме знае много добре.“ – Доби, и ти си обичлива, умееш да изслушваш, да даряваш и огряваш, правиш го с лекота, кротко, без да го показваш. Отвън изглеждаш потайна, скрита, леко консервативна, но всъщност си новаторка... А вътрешно? О, вътрешно си едно скъпоценно земно и неземно изкопаемо, което познавам от други животи. Затова, не случайно ми се даде да те срещна отново. Асен прегърна Добромира, целуна я.

– Ако чуят някои от твоите съотборници, фенове, какво си говорим, ще рекат, че сме смахнати. Добре, че спазихме съвета на Анюта – да не се разкриваме като гаджета за рождения ти ден – усмихна се Мира.

– Съотборниците пак ме питаха коя от готините госпожици беше твоята... Казах, че ще я видят догодина на рождения ми ден. Едно момиче,

което не разбира от футбол, но разбира кой е Асен. – Той я целуна по челото. Тя се гушна в него и двамата притихнаха в най-топлата, искрена прегръдка – съкровена в чистотата и сродството на душите им.

ГЛАВА 13

Еко хотел „Здравец“

На шести април-петък, в седем и двадесет сутринта Добромира се качи в таксито, с което Асен дойде да я вземе. Слязоха на автогара Родопи. Асен отиде на касата, поиска билети за хижа „Здравец“. Жената отвърна, че шофьора дава билетите. Автобусът го нямаше на сектора – до тръгването му имаше петнадесет минути. Добромира показа на Асен три големи табла до прозорците, помоли да ги снима. „Отдавна са поставени, като мина от тук, всеки път ги гледам, прочитам по нещо“. Ъгълът на едното беше разлепен и тя го притисна с пръсти. „Интересни, красиви птици – някой виждам за първи път.“ „Няма как, къде да срещнеш всичките тези птици. Изследователите пътуват по цялата земя, за да ги открият, намират...“ – отвърна му Добромира.

Асен взе чай, седнаха пред павильона на малка кръгла маса. Слънцето бе изгряло, усещаше се неговата ласка в утринната хладина. „Няма време да правя чай, нито да стопля вода. Пийнах малко от бойлера.“ „Браво! От бойлера – поздравявам те.“ Асен се усмихна: „Правя го понякога, когато нямам време. Дядо също ме упреква. Той обикновено става сутрин рано, преди мене. Имаме кана „Брита“ за пречистване на водата. Дядо обича да прави билков чай, закуска...“ – Добромира каза, че успяла да пийне в къщи топла вода с лимон. Асен поиска да вземе от павильона някакви закуски. „Недей! Нося сандвичи, с богато съдържание. Искаш ли?“ „Сега не искам. Жаден съм.“ „Нося и грейпфрут, стафиди, фурми. Докато стигнем на Здравец, ще огладнеем. Каква ли еко-храна ще ни предложат в Еко-хотела?“ – засмя се тя. „Еко-храна, но да е по-яка! Ще взема от лавката някакви зальгалки. – Той се върна с торбичка, пълна с вафли, бисквити, солети. Погледна мобилния: – В осем без десет трябва да потеглим. Остават само пет минути. Къде е този автобус?“

„Не се вълнувай, младежо! – рече мъжът от съседната маса. – Автобусът понякога закъснява. Но днес е велики петък пред Великден – трябва да дойде. Асен попита колко обикновено закъснява автобуса. Мъжът отвърна: – Не се знае. И диспечер не се вижда.“ А жената до него каза: „Гърпение. Докато пийнем чая, кафенцето и рейсът ще дойде.“

Добромира отвори кутия с обелени парчета грейпфрут: „Трябва да ги изядем. А на „Здравец“ ще закусим. Нося още два – за двете сутрини.“ Оказа се, че на съседните маси бяха насядали хората, с които щяха заедно да пътуват. Те си говореха на висок глас, споделяха си разни неща. Някои

от тях бяха съседни по вили, други се познаваха от пътуванията. Споменаваха и честото закъсняване на автобуса, или микробуса, когато за нагоре има малко пътници. Разбра се, че един младеж, мъж и жена на средна възраст с раници на гърба, ще пътуват до „Здравец“. Останалите – бяха за Гълъбово и Цар Калоян.

„Значи, ще стигнем до „Здравец“. Мило, извинявай“ – Асен погали ръката на Мира. „За какво се извиняваш? Всичко е наред и ще бъде наред.“ „Можех да запала „Опела“ – винаги е на мое разположение, ако дядо не е отишъл някъде. Но не ми се шофираше, имам нужда да се отпусна... Някой високо рече, че понякога автобусът не идва, докато не му се обади диспечера. Младежът с раницата каза, че отива да търси диспечера.

– Спокойно, сега сме десетина човека, така че ще изпратят нещо да ни вземе – рече мъжът от съседната маса. – Не може на Велики петък да ни оставят без превоз. И билетата, животните ме чакат – от два дни са само на вода, трябва да ги видя, да ги нахраня...

– По Великден е така, малко хора пътуват, стоят си по домовете, боядисват яйцата, ходят на църква... – каза жената, която седеше до мъжа.

– То, църкви, колкото щеш по цялата земя, но като се наложи, човек може да се помоли, да каже нещо на оная сила, където и да се намира, в каквото и положение да е. Мисля си, че Христос не е искал да се строят толкова много църкви по земята с различни религии. „Недей така да говориш – грехота е!“ – срязва го жената. – Защо да е грях!? Всички сме едно. Всички добри хора в света имат само една религия. Ей го, небето, полето, Родопите, за където сме се запътили. Навсякъде можеш да станеш на крака – мъжът се изправи – и да кажеш от душа и сърце какво ти тежи, мъчи, радва, какво искаш... И да благодариш на оная сила, че ни е дарила с живот. Ето, да благодарим и на диспечера – изпратиха ни микробус.

Асен и Мира седнаха най-отзад – на последната седалка. Той я прегърна, припя в ухото ѝ: „Ще бъдат чудни дни, изпълнени с радост и игри...“ Асен бе взел „промо-пакет“ за петък, събота и неделя в Еко хотел „Здравец“. Беше идвал тук с Мартин и приятели. Мира се изненада, когато ѝ съобщи – знаеше, че по Великден ще бъдат в Пловдив. Но Асен каза, че това са последните му свободни дни и трябва непременно да отидат в Родопите, където бързо ще се възстанови след боледуването. Мира се обади на Дафи, че няма да ги посети на Великден, защото ще ходят с Асен на Еко хотел. Дафи ѝ пожела приятно изкарване и да внимава...

В автобуса беше хладно, шофьорът току-що бе включил парното. Двамата седяха в мълчание, прегърнати, преплели ръце. Слънцето обливаше през прозорците лицата им със светла, топла ласка. „Мило, аз ще подремна, вчера почнах по малко да тренирам... Легнах си късно“ – Асен докосна с устни притворените ѝ очи. „И на мене ми се приспа. И аз си легнах късно“ – Добромира се гушна в прегръдката му.

От радиото на шофьора се чуваше музика, говор, с нормална височина. Асен заспа, Добромира задрямва в сладък унес, с будна мисъл. Усещаше

отпуснатото му тяло, умереното му дишане с всяка своя клетка. Мислеше, че за първи път – три дни и нощи, ще бъдат непрекъснато заедно, ще спят заедно в една стая...

Автобусът спря на площада. Шофьорът ги поздрави с добре дошли, пожела им приятна разходка. Добромира щипна Асен по бузите: „Събуди се! Пристигнахме.“ Той отвори очи и се прозя: „Много сладко поспях.“ Щом излязоха от автобуса, Асен разкърши рамене, протегна ръце встрани, нагоре и викна: „Ура! Вече сме на планината.“ Пи вода от малка бутилка, показа на Добромира рекламния плакат на Еко хотела. Преминаха от другата страна на пътя, видяха маркировката – Бяла черква. „Радвам се, че ще вървим до Еко хотела през гората. Когато идвах с Мартин и приятели бяхме с автомобили. Озовахме се направо на паркинга пред хотела. На следващия ден бродихме. Стигнахме до Бяла черква.“ Асен улови Добромира за ръка. Тръгнаха по пътеката с маркировка „Бяла черква“. Споделиха, че след чая и грейпфрута имат незабавна нужда да се отбият поединично встрани... Щом се събраха, Асен каза, че е огладнял. „Аз също. Сандвичите с богато съдържание ни викат. Да намерим удобно място за сядане.“ Мира извади от раницата своята седалка в цветовете на дъгата, Асен – седалката, която му подариха за рождения ден. „Доби, благодаря – Асен отхапа, задъвка: – О, какъв аромат, о, какъв вкус! Напомнят ми сандвичите, които ни правеше Весето в Момчиловци. Ще им се обадим. Мартин и Ани отидоха при тях.“

* * *

Вървяха с лекота, пътеката постепенно водеше нагоре. От двете страни се издигаха устремени към небето вековни борове, през които се прокрадваха слънчеви лъчи. Въздухът ухаеше на смола, на здравец, на едва покарала зелена тревица. Асен вървеше пръв по пътеката. Там, където се разширяваше, изчакваше Добромира и тръгваха заедно един до друг. На някои хлъзгави места ѝ подаваше ръка. Тук-там имаше все още неразтопен сняг. Другаде, където борове бяха по нарядко и слънцето огряваше повече тези места, пътеката бе суха. Излязоха на тесен път. Направиха кратка почивка на огряно и при топлено от слънцето място. Пиха от билковия чай, който Добромира носеше в малък термос. „Доби, погледни наляво! Изненада!“ – Асен посочи няколко жълти минзухари.

– Красавци! – Добромира направи снимка. – Минзухарите първи цъфват – през февруари, март. Тук е по-високо, усойно място, затова тези са закъснели. – Тя извади от раницата малка книжка, показа я на Асен. – „Трепетно очакване“ – от нашата поетеса, учителката ни по Паневритмия. И на мен, и на Анюта, и на други от нашия клас ни е любима. Казваме ѝ – „поетично бижу“, защото е малка по размер. Може да си я носим в чантата навсякъде. Ще прочета за пролетта от цикъла „Чудото на сезоните“. – Тя отвори книжката: „Родопски поляни – пълни с лилави, жълти минзухари.

Стъпваме на пръсти в живия, цветно-пламтящ килим. Отнасяме в очите си картината – нарисувана от художника велик.“

„Доби, мечтая си да попаднем на такава поляна през следващата пролет. И да стъпваме на пръсти, докато минем през минзухарите.“ „Сетих се за една песничка – Дафи ни я пееше като бяхме малки с Калоян: Минзухар цвете най-рано рани, най-рано рани, най-рано цъфти...“ „Доби, как хубаво я изпя – с детски глас. Прочети още нещо.“

Мира отвори книжката: „Да се влюбиш.“ „Вече съм влюбен!“ – Асен я целуна. „Това е заглавието на стихотворение, посветено на Силвия. Аз ще добавя – на всички момичета. И зачете: „Да се влюбиш, да обикнеш, да те обикнат през пролетта, когато духа топло южнякът, а въздухът дъхти на стоплена от слънцето земя, цъфнали дървета, треви...е чудо бленувано, мечтано, сбъднато. – Тя направи пауза. – Ако не срещнеш сродната душа, ако не те обикнат през пролетта, ти, обикни: цвете, дръвче, дете... Обикни света на живата Природа! Тя ще те дари със здраве, сила, радост, живот в красота, светлина и Любов.“ Асен я прегърна, погледна в очите: „Мило, ние се намерихме като сродни души, ние се влюбихме, обикнахме през пролетта... – припя той и я целуна. Подаде ръце: Да вървим!“

Тесният път, по който вървяха се разклони. Асен показва маркировка в дясно – за Студенец. „Значи, ние сме наляво. Би трябвало да сложат надпис – за Еко хотела. Давай! – Асен хвана ръката на Добромира. Повървяха малко и той извика: – Ето хотела, виждам покрива и част от него.“ „Ти винаги всичко виждаш пръв.“ „Защото съм по-висок от тебе. Но ти си по-първа от мен в други неща“ – Асен я целуна по челото.

Над пътя видяха крави в открит обор – ядыха сено от ясли. Имаше и други постройките, машини. Стигнаха в най-ниското на пътя – беше пълен с вода над глезените. Асен се огледа, подаде ръка на Добромира, изведе я през храстите на високото. Озоваха се до постройка със сено, чували, съоръжения и близо до кравите. Добромира се загледа в тях: „Има и малки теленца. Колко са мили, красиви, нашарени в бяло и черно – приличат на родителите си – засмя се. – И как сладко, бавно хрупат, преживят.“ „Като тебе. И ти обичаш да си хапваш бавно, сладко, защото си теленце, зодия телец – подкачи я Асен. „А ти, овньо, ядеш бързо, сякаш някой ще ти вземе храната.“ „Вече се уча да ям по-бавно.“

Мира се облегна на оградата: – Не преставам да се учудвам колко красив, разнообразен е растителния, животинския свят, как е нашарен, багрите... Виж черно-белите рисунки върху кравите, теленцата. „Бяло и черно, черно и бяло, блек енд уайт – припя Асен. – Ден и нощ, нощ и ден, добро и зло.“ – Асене, стоп! Анюта ни научи вместо зло да казваме златно или зелено, още не узрело... – засмя се Мира. – Откакто бяхме в Момчиловци, Ани се запали от Весето да търси еднозначност, многозначност в думите, дълбокия смисъл вложен в думите. Току-виж се откаже да следва „Социална администрация“ и да избере Българска филология.“ „Мило, да вървим. Утре на закуска ще пием кафе, какао с мляко от щастливи крави.“

„Елени, кошути... – Добромира затича към оградено пространство. Провря пръсти между дупките и помилва едно мъничко сърне. – Много мило ни гледа с тези големи, тъмни очи.“ „В тях сякаш има и тъга...“ – Асен изтегли сено от една пресована бала, която беше извън оградата и подаде на сърнето. То захрупа. Мира също му подаде. Към оградата дойде елен с големи рога. Кошута пристъпи, опря муцуната си в една от дупките на металната ограда и зачака порция сено. Дадоха и на нея и на елена. „Доби, ела да отидем и при козите.“

– Е-е! Какъв е този рядък екземпляр! Такъв козел съм виждала само на картина. И с какво самочувствие идва към нас.

– Наистина е рядък екземпляр – откъде ли са го докарали? Брада – като на аристократ, дълга козина за коса и дреха, рогата му широки, завити, като къс ятаган. Ако те бодне с тях...

– Очите му са по-малки от на сърнето – кръгли, зелени, блестят като слюда. Този блясък не ми харесва – констатира Добромира. – Ето, към нас идват и две кози.

– Ей, приятел, искаш ли малко сено, или чакаш някаква специална храна за тебе – Асен му подаде през дупката. Козелът налага всичко изведнъж, само с едно рязко дръпване от ръката на Асен. – Бива те, много си як! – Добре, ще ти дам още, но по-леко дърпай.

През това време Добромира хранеше козите. Те бяха изяли всичко от яслите – през отворите стърчаха само тънки сухи пръчки. Тя късаше по малко сено от балата до оградата и го подаваше едновременно с двете си ръце на двете кози, наблюдавайки как го ядяха. Поглеждаше и към козела. Забеляза, че той хем ядеше, хем обръщаше главата си към козите. Когато Асен престана да му дава, той веднага дойде при козите. Почна да ги блъска, и отхапа това, което бе останало в ръката на Добромира. – Виж, колко е лаком! Мисли само за себе си, прогони козите. „Наистина е такъв. Липсва му кавалерско чувство“ – смееше се Асен.

Добромира взе по малко сено в двете си ръце, погледна козела право в стъклениците му очи и рече: – Сега ще направя един опит с тебе – да те видя какво ще направиш. – Тя подаде първо на козата, застанала на почетно разстояние от козела, но той веднага се втурна към нея. Добромира го пресрещна с порция сено. Козелът бързо го излапа, блъсна козата и буквално издърпа от устата ѝ каквото бе останало. – Нахалник, лакомник! Нямаш право да отнемаш залька от устата ѝ! – възмущаваше се Добромира. „Но той е животно, постъпва по животински.“ – Асене, има и хора, които постъпват като животни. Може да са задоволени и пак вземат, грабят от жизнено необходимите неща на другите.

– Виждал съм това, което казваш. Не се разстройвай! Ти, искаш да учиш биология – трябва да гледаш на растителния, животински свят и от добрата, и от лошата му страна. И при нас, хората, е все още така – имаме две страни. Сега съм добър, довечера – ще стана лош... – припя Асен, целуна я леко по устните. – Да вървим. Сега ще минем покрай тенискорт,

има малко игрище и за футбол По-нагоре има въжена градина ... Очакват ни игри, изненади...

* * *

Регистрираха се на рецепцията. Виктория подаде ключ с номер 413. Асен ѝ благодари – предварително бе помолил за стая на четвъртия етаж, с прозорци на изток. Осведомиха се, че „пакетът“ включва: закуска, обед и вечеря на блок-маса, безплатно ползване на басейн, парна баня, джакузи. Мира хареса асансьора – една от страните му бе остъклена и можеше да гледа навън. Асен отключи последната стая вляво в коридора и покани Добромира: „Моля, заповядай госпожице.“ Огледаха стаята, надникнаха в банята. „Харесва ми. Чисто, уютно, има парно. Защо са залепили двете легла? Няма никакво разстояние между тях.“ Асен се засмя. Махна нощните шкафчета, поставени от външната страна на леглата. „Така, освободи се пространство. Избутвам леглата до стените. Поставям нощните шкафчета между тях. Готово! Хем сме наблизко, хем сме разделени.“ „Така е добре“ – отвърна тя с усмивка. „Доби, радвам се, че ти хареса стаята. Прозорците гледат на изток, ще посрещаме слънцето от тук.“

Сложиха дрехите в гардеробчето. Добромира извади три големи плътни пластмасови чаши. „Синята е за тебе, розовата за мене, а в лилавата ще кипваме вода с този малък бързовар. Можем да си правим чай по всяко време. Нося малко мащерка, жълт кантарион и бял равнец. Сега ще направя чай.“ Тя подреди върху малката маса кутии, нещата за хапване. „Мило, тук ще ни хранят. Защо носиш орехови ядки?“ Тя отвърна с усмивка: „Те са ми любими още от малка, когато не знаех, че ядката прилича на нашия мозък.“ „Не съм забелязал – засмя се Асен. – Обичам всякакъв вид ядки, но предпочитам да са сурови.“ „Аз – също. По това си приличаме.“ „Само по това ли си приличаме? А по това? – Асен прегърна Мира с дълга целувка. – Мило, погрижила си се за всичко. Обичам женския свят! Какво бихме правили без вас? Ще пием чай и ще отидем в басейна. Нямам търпение да се бухна във водата. Вземаме банските и отиваме на басейна.“ „Аз не си нося банския.“ „Доби, защо не го взе?“ „Ти, не ми каза.“ „О, съжалявам...“ „Не съжалявай – помилва лицето му. – Обичам да ходя на басейн, когато времето стане топло.“

Добромира придружи Асен до басейна. Той влезе, потопа се няколко пъти във водата и заплува. Тя седна отстрани, наблюдаваше движенията на ръцете му, краката, гърди, глава.. „Обичам го, обичам „ – изрече едва чуто. Асен се изправи, помахаше: „Водата е приятно топла, чувствам се великолепно. Доби, извикай: Асен Кръстев – първи коридор е пръв, с най-добро време.“ „Ще извикам, но няма къде да се развихриш, няма първи коридор.“ „Нищо, ти извикай, че съм пръв.“ Мира вдигна ръка: „Все обичаш да си пръв.“ „Какво да правя, като съм такъв!“ – Асен преплува няколко пъти малкия басейн в син цвят. Излезе усмихнат, доволен, обтри лицето ѝ с мокрите си пръсти: „Водата ме изчисти, угаси всичките ми пожари.“

Отидоха в ресторанта към два часа. Добромира сподели, че през последните две седмици е яла само постна храна и до неделя така ще продължи. Асен се усмихна: „Ще бъда съпричастен – каквото вземеш, това ще ям и аз. Само че в двойни количества.“ Добромира огледа залата на ресторанта, каза, че от големите красиви полюлеи сякаш ще завалят снежинки. Забеляза, че има много картини по стените. „Виж, тази – показва му най-близката до тях. – Високи дървета в сумрачна алея, която постепенно става все по-светла...“ „И в далечината е облята цялата в светлина – добави Асен. – Възхищавам се от художниците, от хората от всякакъв вид изкуство...“ Асен ѝ показа басейна, който се виждаше през прозорците на ресторанта. На блок-масата имаше и постни, и месни ястия. Взеха салати, картофи с копър, ориз със зеленчуци...

Като излязоха от ресторанта Добромира спря пред библиотеката във фойето на хотела. Разгледаха книгите – имаше всякакъв вид от български и чуждестранни автори. Асен взе книга от Айзък Азимов, каза, че не е чел фантастика. Като влязоха в стаята се разбраха, че ще си починат след хранене. „Ако заспя, събуди ме“ – помоли Асен.

След почивката Мира извади от раницата ксерокопиран свитък, червен и син химикал. Облегна се на възглавницата, разтвори листите. Асен я попита какво чете. „За предварителния изпит в Биологичния факултет.“ „Доби, нали доходме тук на почивка.“ „И ще почиваме, и ще чета по малко. На 14-ти, в следващата събота ще се явя на предварителния изпит в Биологичния.“ „Спомних си, бе споменала за това. Анюта каза, че си подготвена, ще те приемат още на предварителния. – Асен се надигна, погледна в листовете: – Има и дълги, сложни формули. Аз помня само H_2O – на водата и O_2 на кислорода. А на този, който замърсява въздуха?“ „Въглеродния диоксид – Мира написа CO_2 . – Образува се при горенето. Увеличаването му във въздуха води до затопляне на климата, защото предизвиква така наречения „парников ефект“. Затова трябва все повече да прилагаме естествените природни източници: вода, вятър, електричество, атома...“ – тя подчерта една дума. „Оставям те. Аз ще почета. Да видя каква е тази фантастика.“

След около час Асен прикани Добромира да излязат: „Ще ти покажа нещо интересно...“ „Добре. За днес – приключих.“

Отминаха детската площадка, на която играеха няколко деца, наблюдавани от родителите. По-нагоре, между боровете – на съответна височина бяха поставени стълби, тесни дървени пътеки, дървени площадки, висяха дървени пръти, въжета. Мира каза, че нещо подобно е виждала в Лаута, но това е много по-сложно. „Да. Тази въжена градина си я бива! Като бяхме миналата година в хотела с Мартин и приятели, опитахме почти всички – беше голямо шоу. Сега ще ти покажа какво предлага това съоръжение“ – Асен пристъпи към стълбата. „Много е високо. Внимавай!“ „Доби, споко! Височината е около четири метра. Наслаждавай се на моя ход.“ Асен се изкачи по стълбата, стъпи на дървена площадка прикрепена към бор. Уло-

ви се за страничните възета и тръгна по тясна дървена пътека с пролуки, която се люлееше под краката му. Мира го наблюдаваше притаила дъх. Той стигна до отсрещна дървена площадка. Стъпи на нея, усмихна се. Мира го поздрави. „Да скоча? Или да се върна?“ „Не скачай! Върни се!“

„Доби, искаш ли да опиташ? Ще се качим заедно, ще ти обясня...“ „Това не е за мен – с категоричен глас отвърна тя. – Обичам да си стоя на земята – земна зодия съм, но обичам да пътувам със самолет.“ Асен се усмихна: „Добре, както искаш. – Той се послуша. – Какво чувам? Потупване на топка. Ела, да видим кой е на игрището“ – улови я за ръка.

Няколко тийнейджъри се бяха скупчили около момче, което подритваше топка, показваше, говореше им нещо. Асен приближи до тях, погледа ги. Момчето продължи да подритва топката. „Добре го правиш. Поздравявам те „ – рече му Асен. „От две години тренирам футбол. Съжалявам, че не почнах по-рано. Асен попита към кой отбор тренира. – Към „Локомотив.“ „Така ли? Браво! И аз съм към „Локомотив“. Момчето го огледа: „И ти, ли тренираш?“ „Тренирам. Я, подай топката!“

И се почна едно изпълнение, което разпръсна тийнейджърите, освобождавайки пространството около Асен. Мира гледеше от страни. Подобно на тийнейджърите следеше всяко подритване, подмятане на топката, завъртане с топката... В един момент той спря. Момчето приближи до него, подаде ръка: „Да се запознаем. Аз съм Илиян. А ти?“ „Асен Кръстев. Играя в отбора на „Локомотив“ – усмихна се, подаде топката на момчето. „Да поритаме, поиграем заедно“ – предложи Илиян. „Съгласен, но без да играем нещо като мач. „ Асен помахна с ръка на Добромира. Тя излезе извън игрището, седна от страни. Дойдоха и други момчета, две момичета – присъединиха се към играещите.

След ударна игра, напътствия, съвети, Асен благодари на участниците. И те му благодариха, поискаха утре следобед да поиграят мач на малки вратички. Той обеща, прегърна Мира, която бе устояла да ги гледа.

Асен предложи да отидат за малко в сауната. Мира напомни, че не носи бански. „Доби, може да се загърнеш с хавлиена кърпа. Или да бъдеш с пликчета и сутиен. Ако няма никой в сауната, може човек и гол да стои.“ Отначало в сауната бяха само двамата. След десетина минути, дойдоха мъж и жена. Поздравиха с кимане, настаниха се един до друг. Мира направи жест към Асен да излязат.

В стаята пиха по чаша вода След кратката почивка Асен каза, че е време за вечеря. „Обядвахме късно. Не чувствам глад. Има един сандвич. Ако искаш, иди в ресторанта.“ Асен с удоволствие изяде сандвича. Послушаха музика излегнати на леглата, спомниха си някои случки от Момчиловци, пиха чай. „Имахме добър, интересен, дълъг ден. Мира се прозя. – Вече ми си спи.“ „Мило, нали знаеш, че спя гол. Ако отида в тоалетната през нощта в този вид, да не се изненадаш.“ „Няма. Научих, че спиш гол, като бяхме в Момчиловци.“ „Така свикнах от малък. Измивах се и майка ми казваше да лягам без гащи, за да не ме стягат... – засмя се Асен. – След

малко ще си облека пижамата, но като лягам, ще я махна.“ Пожелала си лека нощ, сладки сънища. Асен я целуна по устните, шията... „Моля те, не се разнежвай, не ме разнежвай. Спи ми се“ – усмихна се Мира.

Велика събота

Добромира излезе от съня, отвори очи – навън се бе развиделяло. Стана тихо от леглото, изми се, облече. Асен се размърда, но продължаваше да лежи в сънен унес. Тя обгърна лицето му, погали го. Той отвори очи: „О, какво блаженство! Кой ме милва?“ „Хайде, ставай! До изгрева на слънцето има около двадесет минути.“ Асен улови ръцете ѝ: „От пръстите ти изтича нещо много хубаво, нежно, въздушно... Истинско вълшебство. Така ме милваше мама, като бях малък, същото усещане, сякаш същите пръсти... – Асен привлече Мира. – Ела, легни до мен.“ „Няма – престана да го милва. – Вече съм се измила, облякла. Ставай и ти. Ще посрещнем слънцето на терасата. Прекрасно розово зарево. Подобно на това, което виждахме в Момчиловци. Ставай! В Пловдив, в „Тракия“ не е същото.“

Асен се размърда: „Много ми е хубаво в леглото.“ „Когато слънцето изгрява, никой не трябва да спи, да се излежава под юргана.“ „Мило, от кога започна да говориш в рими?“ „Тези думи ни казваше Дафи, като ни будеше рано сутрин с Калоян.“ Асен опъна тяло: „Ставам! Спомних си, как посрещвахме слънцето с Весето и бай Милко в Момчиловци.“

Отвориха широко прозореца, застанаха един до друг. Впериха очи над боровете, в заревото на изток. Първият лъч проблесна над планината. Слънцето бавно, тържествено изгря, пръскайки сияйна светлина. Двата вдигнаха ръка за поздрав. Добромира тихо запя: „Изгрява слънцето, праща светлина...“ Асен я последва. Гласовете им – различни по тембър, звучаха съчетани от чувството, което изпитваха в тези минути. Мира леко притвори очи, изпълнени с цветовете на дъгата. Асен стоеше изправен, без да помръдне. С постепенното изгряване на слънцето, той усещаше, че тялото му, сърцето, ума се изчистваха от това, с което се бяха затлачили по време на боледуването. Изпитваше тиха радост.

Двата пиха по чаша чай. Добромира обели грейпфрут. Асен изяде две парчета и отиде да поплува в басейна. Каза, че няма да се бави. Мира почете от записките с подчертаване, мислейки за следващата събота, когато щеше да се яви на предварителния прием изпит по биология.

Асен се върна освежен и гладен. В ресторанта имаше много хора. Напълниха чиниите от изобилието, предложено на блок-маса. След бавната, спокойна закуска, Мира каза, че иска да разгледа всички картини в залата. Асен я последва. Имаше картини с морски сюжет, жирафи, елен, лице на красива млада жена... Мира застана пред най-голямата по размер картина. Стори ѝ се странна, неразгадаема на пръв поглед. Тя притвори очи. Когато ги отвори, картината почна да се открива: женска фигура, об-

лечена в дълга рокля обгръщаше с вдигнати нагоре ръце нещо тъмно... „Какво обгръща? – попита се тихо. – Мисля, че разбрах, но не съм сигурна.“ – Асен сложи ръка на рамото ѝ: „Тази картина не прилича на другите. Искате да бъде разгадана.“ „Да, трябва повече да я гледаме.“ „Ще я гледаме – имаме време. Да вървим“ – Асен хвана ръката ѝ.

След закуската се облякоха, излязоха, говорейки си какво да правят, къде да поемат. На поляната под въжената градина седяха техните приятели – тийнейджърите от вчерашния ден. Илиян ги поздрави. Асен отвърна, улови Мира за ръка: „Ела, да ги видим.“ Тийнейджърите напомниха за уговорката да поиграят мач следобед на игрището с малки вратички. Попитаха Асен пробвал ли е някое от съоръженията на въжената градина. „Почти всички, когато бях с приятели в хотела през есента, миналата година. А вие? Опитайте ли?“ Илиян каза, че е пробвал малко през вчерашния ден. Едно от момичетата се обърна към Асен: „Ще ни покажеш ли какво се прави на ей, това?“ „Добре. Ще ви покажа набързо. Но към хотела има инструктор за въжената линия. Може да го повикате.“

Той се изкачи на площадката, обясни, тръгна по люлеещата пътека. Върна се обратно, слезе. Момичето каза: „Как ще вървя по тази пътека с пролуки? Ако уцеля някоя от тях, може да тупна.“ „Няма да тупнеш! – заяви Асен с категоричен глас. – Ще стъпваш бавно, внимателно.“ Илиян хвана момичето за ръка: „И аз ще ти покажа. ще го направиш. Ако решиш да литнеш, ще те хванем“ – засмя се той. Момичето се обърна към Асен: „Ще ни покажеш ли, какво се прави и на онова – другото?“ „Добре, но за последно, защото с моята приятелка ще ходим някъде.“

Той се изкачи по стълбата, застана на площадката, хвана едно въже. Приклекна няколко пъти, като го придърпа надолу. Отскочи, уловен за въжето и кацна на отсрещната площадка. Те извикаха, поздравиха го, казаха, че това е по-трудно от предишното. „Представяте ли си, по колко пъти спортисти, танцьори, циркови артисти... правят, повтарят едно и също нещо, за да постигнат много добър резултат. Хареса ли ви този кратък летеж?“ – попита Асен. Момичето каза, че като била малка, обичала да я водят на цирк. Но винаги изпитвала страх, затваряла си очите, когато показвали номера с трапец и летели под купола... – Така е – много опити трябва да правим в живота. Опити, опити са нужни, за да постигнем някои неща.“ Асен пак каза, че в хотела има инструктор за въжената линия, може да го повикат. Пожела успех на групата, улови Добромира за ръка: „Сега, ще видиш едни красиви коне.“

Асен намери човека, който отговаряше за конете. „Мира, хайде да пояздим.“ „Какво! Харесвам конете, магаретата, но не ми се е приисквало да се кача върху гърбовете им.“ „Мира, виж седлото – майсторски направено, красиво, удобно, като царски трон.“ „Ти, седни в него. Аз ще те гледам.“ Асен се качи на коня. Борислав каза, че тази разходка се прави обикновено по един и същи маршрут в гората. И поведе коня покрай кошарата на елените, над кравите. Навлязоха в гората. Конят вървеше бавно, Борис-

лав и Мира – встрани. Асен тананикаше, поклащайки се леко върху седлото. Посягаше с ръце, отместваше някое клонче, кимаше на Добромира. „Още малко и ще задрема. Борислав, не може ли по-бързо да върви този приятел.“ „Може, но сме сред гората. Започни да яздиш кон във Войводино. Там ще пришпориш коня.“ Асен се приведе към гривата на коня: „Аз съм в хвърковатата чета на Бенковски. Препускаме от град на град, от село на село...“

Мира разпитваше Борислав каква порода са конете, как ги гледа... „Доби, много е приятно да яздиш такъв кротък хубавец“ – Асен погали коня. – Ела до нас. Мира приближи, погали спрелия кон. – Така. Сега ще сляза – обърна се той към Борислав. – И ще качим госпожицата на коня.“ Мира се усмихна: „Добре. Помогнете, да се кача.“

Още в първите минути на язденото Мира погалваше гривата на коня и нещо тихо му шепнеше. Изпитваше чувство на радост, привързаност. Асен я поглеждаше: „Приличаш на амазонка, на прабългарка – с едната ръка държиш юздите, с другата потупваш бебето в торбата, преметната през рамо.“ Тя обърна глава към двамата придружители: „Като бяхме с моя брат в село Крушовица – при нашите роднини, ни разказаха, че до река Скъта имало в миналото воденица. Казвали ѝ Кутльовата воденица. Мелничарят бил богат, имал наргиле от коне. Крадци откраднали всичките коне – не оставили нито един. Мелничарят се разболял. Успокоявали го, но той викал: „Всичките жълтици да ми бяха взели, но не и конете.“ От мъка по конете, наскоро умрял.“ Асен изрази учудване: „Жалко, че така свършил този човек. Трябвало да обича повече живота, отколкото конете.“ Борислав каза, че е чул подобен случай за човек от Калофер. Имал доста коне, пуснати на свобода в Стара планина. Той, от семейството му, ги наглеждали. Но откраднали конете. Човекът се разболял и след няколко месеца умрял.“ Добромира погали коня, обърна се към придружителите: „Трябва да обичаме животните, но не и да прилепваме към тях, към техните несвършени души – минали сме през този период на развитие.“

* * *

След обилното обедно хранене следваше почивка с полудрямка. После Асен четеше Айзък Азимов, Мира – записките по химия, биология.

Преди да отидат на игрището по футбол за среща с тийнейджърите, Асен поиска да пият кафе. В предверието на ресторанта имаше барче. Минавайки през него за ресторанта Мира бе огледала обстановката – малки масички за двама, сепарета, саксии с цветя до стените, а в ъглите два големи фикуса. Асен поздрави мъжа с посивели коси, поръча две кафета. „Моля, за мен кафето да бъде с мляко – от кравите към Еко хотела и малко канела.“ – поиска Мира. Жена – на възраст колкото мъжа, стояща отвън, до бара каза: „Госпожице, всички продукти, които виждате на витрината: домашна торта, кремове, чийзкейк, шоколад...са приготвени с мляко от нашите крави. И сиренето, кашкавала, киселото мляко...“ Добромира бла-

годари за информацията. Попита допълнително за някои продукти и така се запозна с Вера – съпругата на Митко от бара. Оказа се, че двамата са завършили Техникума по обществено хранене, работили са в тази област. А в Еко хотела Вера и Митко работят вече четиринадесета година, от самото му откриване през октомври 2006 г.

Мира попита Асен знае ли, че Росица е в Германия. „Не зная. Имам нейния телефон, на Калоян, Христо, Георги, но не поддържам с тях непрекъснатата връзка. Макар, че често се сещам за тези наши приятели, изпращам им добри мисли. Нали видя, че на моя рожден ден дойде и Роси, и Христо, Георги.“ „Щом мислиш за даден човек и той мисли за тебе. усмихна се Мира. – Роси замина по покана на Калоян за една седмица около Великден. Какво ли правят сега.“ „Гушкат се. Те се харесаха като бяхме на ски. Радвам се за тях“ – Асен погали лицето на Мира.

Около петнадесетина тийнейджъри – момчета и две момичета се събраха на игрището в уречения час. Разпределиха се на два непълни отбора, с напътствията, съветите на Асен. Той каза, че двете полувремена ще бъдат по двадесет минути. Мачът на малки вратички започна с начално изсвирване и голям ентузиазъм от любителите-футболисти.

Добромира се посмя от сърце на въодушевлението, сблъсъка, с който заиграха тийнейджърите. Тя ги погледа и тръгна нагоре, покрай пистата за ски, обрасла с трева и билки. Имаше коприва, жълт кантарион, бял равнец, мащерка. Тя набра от всички – постави ги в хартиен плик и седна Разтриваше с пръстите от всяка билка, миришеше. Ароматът изпълваше сетивата ѝ, а чувствата, умът ѝ бяха насочени в две главни направления – Асен и предварителния изпит в Биологичния факултет. Мира притвори очи, пропусна снопче светлина и цветовете на дъгата се явиха като лъчи, със своите багри. Сред тях затрепяха мънички, много мънички живи кръгчета от енергийни същества, с точица в средата. Тя мислено ги поздрави, постоя така около десетина минути, изпълнена с радост, любов, и благодарност към тях, към Великия творец на живота.

Когато Мира приближи игрището, до свършването на мача оставаше малко време. Отстрани и зад оградата се бяха събрали доста хора. Родители на тийнейджърите, а и други наблюдатели се провикваха насърчително, одобрително... Последно „съдийско изсвирване“ от Асен и мачът на малки вратички завърши. Той направи знак, да се подредят. Поздрави двата отбора за отличната игра и обяви, че мачът приключи с резултатът – два на два. Родители на тийнейджърите, други наблюдатели благодариха на Асен за организацията на двубоя. Разбраха, че играе към отбора на „Локомотив“ и казаха, че ще дойдат да погледат някой мач.

* * *

След вечерята с леки, постни ястия, Мира отново застана срещу голямата картина. Асен обхвана кръста ѝ, приведе глава до лицето ѝ. Съзерца-

ваха мълчаливо картината. Виктория – от рецепцията мина покрай тях, питайки дали я харесват. И двамата отвърнаха: „Да. Интересна картина.“

Като се прибраха в стаята, Мира предложи да излязат на малката тераса в края на коридора. Облякоха якетата. „Колко много звезди! И близко да нас – като в Момчиловци“ – каза Асен, прегърна я. „Преди да тръгнем, гледах Рилския календар, който ни подари Мартин. Днес, в десет часа и осемнадесет минути е последната четвърт от разпадането на луната. Като няма луна, звездите се виждат ясно“ – каза Добромира. „Намерих яркия, мъдрият Сириус“ – показа го Асен. „Ще го виждаме само още една седмица на небето. След това, ще ни се покаже преди изгрев слънце на петнадесети август...“ „Доби, дано идем пак за няколко дни около Коледа в Момчиловци?“ „Не знам, зависи от нас, от условията, които ще ни се дадат...“ „Седемте дни, които прекарахме през зимата в Момчиловци, на ски, ни свързаха завинаги.“ Асен прегърна Мира, тя го целуна. И пошепна да си пожелаят нещо, докато гледат Сириус, но да не си го казват.

Добромира прибра косите си в найлонова шапка, взе душ. Облече блуза, обу долнище на пижама. Като излезе от банята Асен я огледа със светнали очи: „Доби, много си хубава в тази блуза с рози, цъфнали върху гърдите ти.“ „Розата е моето любимо цвете.“ „Знам, каза ми, като бяхме в Пълдин арт клуб. Ти рисуваше тогава розов храст.“ Асен мина покрай Мира, отивайки към банята, целуна я по устните, докосна гърдите ѝ. Тя легна, без да се завива. Парното бе пуснато, в стаята бе приятно топло. Асен се върна от банята. Коленичи на леглото до нея. Започна да я милва, целува леко, нежно: по устните, шията, махна блузата. Целуваше гърдите ѝ... „Моля те...“ – промълви Мира обезсилена, отдадена на ласките, усещането. Той свали долнището на пижамата ѝ, продължи да целува корема ѝ, слабините... Събу слиповете. Надвеси тялото си над нея „Мило, много те искам. Много! Искаш ли да вляза в теб? Ще го направя много внимателно, ще те пазя.“ Мира се пробуди от ласките, от сладостта на усещането. „Не! – изрече с глух глас. – Още не съм готова за това изживяване!“ Асен въздъхна, ороси корема ѝ, слабините. Постоя минута опрян на коленете, целуна я. „Мило, много те исках. Много!“ Тя нищо не каза. Бе притворила очи. Асен отиде в банята и само след няколко минути се върна. Коленичи до леглото, изтри внимателно корема, слабините ѝ. Целуна я по устните, очите: „Мило, моля те, погледни ме.“ Тя отвори очи. Протегна ръце, прегърна го. „Ще те занеса в банята.“ „Не, сама ще отида“ – подаде му ръце. Асен я вдигна, сложи на пода. Мира го прегърна, обхвана главата му. И в този миг видя жената от картината в залата на ресторанта: прилепнала тяло до неясна мъжка фигура, вдигнала нагоре ръце тя бе обгърнала лицето му, главата, с повик за споделеност между мъжкото и женското начало, за съпричастност в изживяването на физическа, духовна близост, любов, извисяване...

Великден

В седем часа сутринта – осми април, Асен отвори прозореца на стаята, за да посрещнат изгрева на слънцето. Добромира вдигна ръка: „Здравей физическо слънце, здравей духовно слънце, здравей Божествено слънце. Здравейте, светли същества! Благодарим ви за светлината, топлината, любовта.“ И Асен вдигна ръка: „Здравей, велик, Божествен ден! Христос воскресе! – целуна я по челото. „Мощният, космичен, Божествен Дух на Христос е бил и ще бъде. Той е участвал във Вселенската еволюция и ще продължи да участва“ – отвърна Добромира. „Да, говорехме за това като бяхме в Момчиловци. От Калоян, бай Милко и Весето, от Мартин, от тебе научих доста неща...“

Пиха чай, Добромира отвори една от кутиите, показва две червени яйца: „Обичаш да си пръв. Избирай!“ Асен взе едното яйце, повъртя го в шепите си. „Къде да чукам първо – отпред, или отзад?“ „Сега ще ти кажа! – Мира замахна, върхът на неговото яйце се пукна. „Еха! Браво! А сега да видим как ще се представя. Ето, пукнах дупето ти. Сега остана здрав твоя връх и моето дупе. Да видим какво ще се случи? Доби, ти, си първа.“ Тя чукна и счупи задната част на неговото яйце. Асен я прегърна: „Поздравявам те. Ти, държиш върха в нашата връзка здраво и нависоко.“

Асен отиде да се гмурне, поплува петнадесетина минути в басейна. На закуска непрекъснато се чуваше: „Христос, воскресе! Наистина воскресе!“ На блок-масата имаше червени яйца. Мира бе взела двете яйца, с които се чукаха в стаята. Обелиха ги, изядоха. Каза, че не ги е боядисала с боя от магазин, а с шлюпки от обелките на жълт и червен лук, които Дафи и тя събират през годината, когато готвят. Жената, при която бяха седнали на масата, благодари на Мира: „От сега нататък и аз ще боядисвам така яйцата. Ще кажа и на дъщерята, тя е за екологията...“ Асен показа на Мира средна на ръст жена, закръглена, с бяло лице, която вървеше между хората, поздравяваше ги, спираше, разговаряше с някои. „Забелязах тази хубава жена от вчера – разговаряше с хората, с персонала от кухнята. Сигурно е някакъв шеф.“ Жената до тях ги осведоми, че това е управителката на Еко хотела – Йорданка, знаеща, можеща, изслушва, разговаря с всички, обяснява... Асен се усмихна: „Управителката е направо екологичен представител.“

Преди да излязат от ресторанта, Мира улови Асен за ръка, заведе го пред картината. Съзерцаваха я с преплетени пръсти. Асен тихо рече: „Вълнувам се, като гледам как тази жена в красива дреха е прилепила тяло в тялото на мъж, как е издигнала нагоре ръце, обхванала главата му... Не разбирам, защо художникът е нарисувал така неясно фигурата на мъжа. Неясно, в тъмен цвят е нарисувал и главата му. „Мира се усмихна: „Не случайно жената с издигнати ръце нагоре е обхванала главата му...“

След закуската се облякоха, Асен сложи в раницата малкия термос, напълнен от Мира с чай, няколко вафли и тръгнаха по пътя към Бяла черква. Времето бе слънчево, небето чисто и синьо. Добромира се отбиваше от пътя и береше мащерка, жълт кантарион, бял равнец. Показваше на Асен бял бор, черен бор, лешник, габър, разликата между елха и смърч... Тя прегърна голямо разклонено дърво: „Ето, един професор.“ Асен опря гърба си в него: „Знам го този професор-дъб. Видяхме го и в Ботаническата градина.“ „Виж, колко красиво са накъдрени листата му. Като дойдем тук отново през есента, земята под него ще бъде покрита с желъди – дивите прасета обичат да ги ядат.“ „Ще дойдем, мило, пак ще дойдем.“

Една гугутка зад ствола на дъба почна да гука. Мира му я показва. „Мило, ти си моята гугутка. Хайде и ние да опитаме нейното гукане.“ Асен присви устни, но Мира му рече: „Недей. Ще отлети.“

– Доби, нали и ние като бебета сме гукали. Знаем нейната песен, но сме я забравили. Ще опитам – Асен присви устни, впери поглед към дъба и тихо, в унисон с гугутката тихо изпя: гу-гу-гу, гу-гу-гу. Тя млъкна, изви главица наляво, надясно, сякаш искаше да разбере откъде дойде това подобие на нейната песен. След минута отново поднови гукането. – Доби, виждаш ли, не отлетя. Той я целуна нежно три пъти. Когато вдигна глава гугутката бе отлетяла. – Жалко, исках да я снимам.“

Мира се радваше на зелените, свежи листа на къпиновите храсти: „Студът, снегът ги е държал в този вид. Тя протегна ръка, погали листата. – Много ароматен чай става от листа на къпина, малина, горска ягода.“

Асен протегна ръка към къпината, извика: – Леле, как боде! Убоде ми пръста. – Мира му показва бодличките по клончетата и листата. Той изстиска капчица кръв. – Доби, защо природата е поставила бодли по шипката, къпината и други видове, пък ги е направила със сладки плодове?

– Интересен въпрос. Не зная точния отговор, трябва да питам ангелите – творци на растителността. Може би – за защита. Както в човешкия свят – ограждаме се понякога с иглички, за да се предпазим...

На едно място Добромира го поведе към малинов храст. Взе ръката му в своята и заедно пипнаха клонче, листа, по които нямаше бодли. „Така е и в човешкия свят – ту те бодат с игли, ту те милват... Моля те, помилвай ме – много ме боли от онази страшна къпина, целуни ме“ – пропя Асен, с престорено-страдалчески глас.

Край тях преминаха на спринт две момчета, с малки раници на гърба. Асен каза, че когато били с Мартин и други приятели в хотела, са отишли до Бяла черква. Мира попита ще стигнат ли до нея. „Мило, ние сме тръгнали на разходка. До Бяла черква са повече от десет километра.“

Седнаха на пейка. Обадиха се на Милко и Веселина, питаха ги как е в Момчиловци, дойде ли пролетта... Те казаха, че Мартин и Ани са излезли на разходка с приятели. Асен се свърза с Мартин – уговориха се за среща в Пловдив през утрешния ден

Продължиха да вървят, оглеждаха дървета, храсти, отбиваха се встрани, говореха си, помълчаваха. Всеки по своему съпреживяваше връзката с живата Природа, но и заедно. Когато Добромира се облягаше на някой бор, притваряйки очи, Асен се облягаше до нея – сетивата им улавяха тихия повей на вятъра и лекото поклашане на бора, мириса на смолата, която разтриваха между пръстите и вкуса ѝ – лепнещ по зъбите, небцето. „Борът е представител на високия идеал. Расте устремен към небето...“ – казваше Мира. „Ей, бор, как така растеш право нагоре?! И няма какво да ти попречи да растеш нагоре. – Асен почукваше стъблото на бора. – Доби, не ще да каже.“ „Ако искаш да постигнеш нещо по високия идеал, свържи се с него – ще ти каже“ – усмихваше се тя.

Поглеждаха се с очи, изпълнени със синевата, чистотата на небето. Погалваха лицата си – от пръстите им сякаш течеше нектар, обливащ телата им, сърцата. Едва докосваха устни, със същата нежност, въздушност. В очите им пулсираха лъчи от светлина, даряващи любов, неуловимия зов на душите им.

След това състояние на нирвана, те се отлепяха от стъблото на бора и тихо поемаха нагоре по пътеката. Асен припываше отвреме-навреме някаква мелодия или свирукаше с уста. Като видеше, че Мира откъсва зелени бодлички от някой клон и ги разтрива между пръстите си, той я повдигаше нагоре, а спускайки я на пътеката се преструваше, че ще паднат. Или я прегръщаше заедно с бора, прилепваше тялото си към нейното. Разделяше дългите ѝ коси на две части и леко ги увиваше около стъблото на бора.

* * *

Успяха да се върнат до два часа и последни обядваха в ресторанта. Взеха душ, легнаха на почивка. След час пиха кафе в барчето при Митко. И седнаха на поляната под въжената линия. „Хората оредяха – някои са си тръгнали. И тийнейджърите ги няма.“ Асен отвори книгата с фантастиката на Айзък Азимов. Мира – свитъка за изпита.

След по-малко от час, Мира затвори свитъка и каза: „Реших, че ще опитам – посочи въжената линия. – Сетих се, че в Паневритмията има упражнение „Стъпка по стъпка.“ „Добре – Асен я погледна в очите: – Ще се справиш! Изкачиха се на площадката. – Ето, показвам. Хващам се за въжетата. Тръгвам бавно. Гледай! Асен стигна отсрещната площадка, усмихна се, помахаше с ръка. – Тръгвай – стъпка по стъпка. Чакам те. „

„Ще се справя, ще успея. Погледна към бора на отсрещната площадка: „ Приятел, ще стигна до теб.“ Тръгна по дървената пътека, като стъпваше бавно, с вътрешна увереност. Асен мълчаливо я наблюдаваше, със същата увереност. Тя стигна площадката, стъпи на нея, опря се на бора и погледна към Асен. Той я прегърна: „Браво! Видя ли, че не е трудно. Сега, погледай света от високо. Не е като от връх в планината, но пак е нещо подобно. Покорила си малък връх. А сега – обратно, тръгвам пръв по тази хубава, люлееща се пътека.“ Като слязоха долу Асен я целуна: „ Бра-

во! Ти, успя!“ И Мира го целуна: „Защото ме увери, че ще го направя. Ти, беше с мен. Иначе нямаше да го направя.“ Тя се повдигна на пръсти, пак го целуна. „Благодаря ти мило, за целувката. В повечето случаи все аз те целувам.“ „Защото по-малко ме познаваш, затова и по-често ме целуваш“ – закачливо отвърна тя. „Да. За мен си една приказна, красива, чудна загадка, която искам да разгадая. В твоите целувки има нещо...“ – той замълча. „Какво?“ „Нещо особено. Даряваш ме с чувство, сила, чистота...“

ГЛАВА 14

Априлски полъх

В късния следобед на девети април нашите герои се срещнаха в Лаута с прегръдки, целувки, честитиха си празника. „Какво виждат очите ми – не мога да повярвам. Мира на колело следва Асен, кара успоредно с Асен.“ „Ани, Асен ме насърчи – извади колелото от мазето, прегледа го, измихме. И ето ме в Лаута“ – усмихна се Мира. „Брат, затъжихме се с Ани за тебе. От рождения ти ден чак сега те виждаме.“ „Но непрекъснато ми се обаждате, като бях болен, подкрепяхте ме с молитвени думи и мисли, пожелания...“ Мартин отстъпи крачка встрани, огледа Асен: „Изглеждаш ми нещо променен – в добрия смисъл на думата.“ Анюта оглеждаше Асен и Добромира от главите до петите. „Мира, приятелко, сияеш като слънце. Ас, изглеждаш някак различен – Ани пипна гърдите му, раменете. – В тебе има някаква промяна – и външна, и вътрешна...“ Асен се засмя: „Аз ли съм, не съм ли? Тук ли съм, къде съм? Но и вие изглеждате променени.“ „Защото бяхме в Момчиловци – отвърна Мартин. – Знаеш, какво прави планината с нас: „Заменям градския паваж с една пътека сред гората. Заменям шумния балкон с една планинска панорама. Заменям скърцащи врати със две криле към хоризонта. И нека жажда е животът!“ Ани опря глава до главата на Мартин: „Луна и връх, трева и вятър топъл, човек и птица, всичко е любов. И светят безконечните Родопи – прегърнати под звездния покров.“ И попита Мира, Асен, как са прекарали в Еко хотела?

Тръгнаха по алеята. Почнаха да си разправят какво са правили, къде са ходили... Мартин каза, че приятелите от Момчиловци са питали за тях, поздравяват ги. „Ей, вижте – разцъфнало дърво! Пролетта дойде, пролетта е тук. – Анюта направи няколко танцови стъпки, с вълнообразни движения на ръцете встрани: – Априлски полъх във вишните бели, в розови праскови от любов разцъфтели.“ И Асен направи няколко стъпки: „Всички сме от любов разцъфтели. Как хубаво се целуват онова момче и момиче пред нас. Да се целунем и ние.“

„Чуйте възторженият хор на врабчетата. И колко много са накацали по разцъфналото дърво.“ „Ани, тия врабчета чирикат-пеят на много различни гласове. Конкурират човешките хорове. Ей, сега ще им дирижирам“ –

Асен отиде към дървото, размаха ръце и врабчетата отлетяха. „Да ви покажа нещо – Анюта включи мобилния. – Получих го от моя приятелка. Завърши Музикалната академия в Пловдив, от една година е в Англия. Вижте тези врабчета, кацнали на електрически жици. Моята приятелка ги снимала. Като гледала после снимката забелязала, че жиците са пет – като в петолинието. А врабчетата са накацали като ноти на различни места по това „петолиние“. Тя ги записала. Чуйте, какво са пели онези врабчета.“ Прозвуча кратка мелодия. Ани пак я пусна.

„Нищо особено – рече Асен. – Но поздравявам твоята приятелка за идеята. Хорът на нашите врабчетата преди малко беше по-хубав. А сега се появи и „чичопей“. В Лаута е пълно с птици, изненади... Като бях малък много харесвах разказа за чичо Пейчо, дето тръгнал на пазар, чул едно птиче чичопей...“ „Ас, тихо! – прекъсна го Ани. – Чуйте, първокласния певец – славеят.“ Послушаха пеенето, докато славеят отлетя. „Това беше най-сложната и красива ария, която съм слушал. И да бях опитал – нямаше да мога да я хвана.“ „Ас, не можеш, защото славеят прави сложни, неповторими извивки, трели... Една оперна певица и неин колега често слушали, изучавали пеенето на различни птици. Веднъж изброили вариациите на славея – стигнали до тридесет и две. Славеят е неповторим, затова е възпя от поети, писатели... Като бяхме в Ботаническата градина ви споменах за разказа „Славеят и розата“ от Оскар Уайлд.“ Асен се усмихна: „Намерих го, прочетох и разбрах, защо тогава не искаше да ни го разкажеш. Мира, Мартине, непременно го прочетете...“

Добромира каза, че през октомври миналата година за 24 път имало Европейски дни на птиците. В събитията се включват хора от различни страни. Защото птиците имат своята важна роля за запазване екологическото равновесие в природата. А най-много видове птици у нас са наблюдавани в района на Бургаските езера, по северното Черноморие, в Софийското поле и по Дунава. „Птичето царство е чудновато – както и човешкото, минералното, растителното. Скорците познават лечебната сила на тревите и ги използват да се защитават от вредители. Те не могат да пеят като славея – усмихна се Мира. – Но могат да имитират обажданията на над 20 видове птици и дори човешка реч, аларма на автомобил и други. Репертоарът им може да достигне до 60 различни мелодии.“

– Сега разбрах кой ми погоди номер, с изсвирване. Въртя педалите рано сутринта през Лаута и някой ми свирна – Асен изсвири кратко с уста. – Спрях колелото. Гледам наоколо – няма никой. Продължих, пак някой ми свирна. Помислих, че се е скрил зад дърветата. Три пъти някой ми изсвири. Мира каза, че е бил скорец. А Мартин, че имал същите случаи, но Мира, приятелите еколози му обяснили и от тогава отвръщал на скореца със същото изсвирване.

– Като бяхме на автогара Родопи, Мира ми показва табла, поставени в чакалнята: за птичето, растителното богатство на Пловдив, за животните. Помоли да ги снимам. Тук са – Асен посочи телефона.

– Таблата, снимките са от Дирекция Екология и Управление на отпадъците към Общината – обясни Мира. – Да знаете, че в Пловдив се срещат над 220 видове птици през цялата година, което нарежда нашият град на едно от челните места в България и Европа. Най-много корморани в света зимуват на река Марица – между Пазарджик и Първомай. А в границите на Пловдив зимуват над 6000 от тях. Опознайте ги!

Асен и Анюта казаха, че са готови да се запознаят с кормораните и някои други птици, но трябваше Мартин и Мира да им ги покажат. Седнаха в едно кафене. Добромира помоли Асен да прочете от телефона написаното върху едно от таблата на автогарата. „Планината е свързана с извора, който е свързан с реката, която е свързана с мочурищата, които са свързани с насекомото, което е свързано с водните запаси, които са свързани с питейната вода, която е свързана с Теб.“ След като направиха поръчката, Асен каза, че след около половин час ще започне мачът между „Локомотив“ и отборът на „Септември“-София. „А аз седя тук. Мачът се играе в София.“ „Брат, с такъв прискърбен глас каза, че седиш тук... Прилича ми на самообвинение.“ „Марти, подобно чувство го беше обзело, когато лежеше болен – Мира погали ръката на Асен. – Казвах му, че няма човек на земята, който да не се разболява.“ Асен се усмихна: „Минало, заминало. От утре почвам яки тренировки – през април ще имаме четири мача с отбори от група Б.“

На съседната маса седяха мъж и жена с навъсени лица, стиснати устни, разведрявани от около десетгодишно момче. То припикаше насам-натам, нещо ги питаше, а те му отвърщаха с мълчание, или накратко, разменяйки погледи. Асен слушаше какво си говорят приятелите, но се вслушваше и в оскъдния разговор на съседите по маса, наблюдаваше ги. Момчето почна да им разправя нещо, смееше се, но лицата на мъжа и жената оставаха все така свъсени, безизразни. Момчето отиде при едно куче, полегнало в краката на стопанина, който пиеше бира и попита може ли да го погали. Човекът отвърна: „Може. Моят Арес обича да го галят.“ Момчето погали кучето, върна се при своите. Мъжът го изгледа строго, дръпна за ухото, лепна му плесница. Жената удари ръката на мъжа: „Какво правиш!“ Момчето се сви в нея.

Асен, който бе наблюдавал съседите, разиграната сцена се обърна към мъжа: „Ей, приятел? Защо удари детето? Нищо лошо не е направило.“ Момчето веднага отвърна: „Баща ми мрази кучетата, повече от себе си.“ „Но ти, изяде шамара...“ Мъжът прекъсна Асен: „Гледай си масата! Не е твоя работа да се месиш.“ Асен се усмихна: „Моя е. И на всички, които сега седим тук заедно. Момчето твое ли е?“ Мъжът замълча, вместо него отвърна жената: „Наше е. Но ние се разведохме.“ „Ясна е работата – рече Асен. – А имате чудно момче. Как се казваш?“ Момчето отвърна: „Пламен Стоименов.“ „Стига си разпитвал! – рече мъжът с ядлива нотка в гласа. – Да не си от социалните, или от полицията? Познат си ми от някъде...“ „От където щеш – отвърна Асен. – Пламене, ти си добро момче. Като те гледам какъв си подвижен, пламенен, бива те да спортуваш нещо.“ Момчето отвърна: „Тренирам футбол.“ „Хайде де! – възкликна Асен. – Към кой отбор тренираш?“

„Към Локомотив.“ „Браво! И аз съм към Локомотив.“ „И ти, ли тренираш футбол?“ „По малко – усмихна се Асен. – Играя в отбора на Локомотив.“ „Наистина?“ „Истина. Казвам се Асен Кръстев“ – подаде ръка на момчето.

То припна към него. Асен го погали по главата. А мъжът се размърда, поповдигна от стола: „Нали ти казах одеде, че си ми познат отнякъде. А то, откъде било“ – обърна се той към Асен, като приведе глава. Момчето почна да пита за футбола. Асен отговаряше на всички въпроси. Обърна се към баща му: „Пламен е огън-момче. Прилича на тебе. А по обич към кучета, хора – сигурно прилича на вас, госпожо – обърна се той към майката. Желая ви всичко добро. – Асен погали момчето: „Радвам се, че се запознахме, но сега трябва да обърна внимание на моите приятели.“

Асен се извини за временното отсъствие „Няма нужда да се извиняваш – каза Ани. И с усмивка добави: – Асен си е Асен! Предлагам да си ходим.“ Като тръгнаха по алеята, Мира им показа няколко гълъби. „Вижте онзи, с разперената опашка. Това е мъжкият. Как се върти, танцува около женската – ухажва я, иска да бъде харесан, защото до него чака още един мъжки, с по-хубава окраска на танцувалния костюм...“ „Брей, какъв танц върти този приятел. Ще опитам и аз“ – Асен затанцува около Мира, докосвайки я леко, галовно... Тя се усмихна: „Някои от съвременните младежи, трябва да се учат от мъжките гълъби... А не само да се пъчат с мъжкарство.“ „Мило, да не слагаш и мен в тази категория?“ „Не, ти не се периш по този начин. Макар, че си стопроцентов мъж.“

– Уха! Чухте ли какво каза Мира за мен – Асен я вдигна, завъртя около себе си. – Братле, хайде, Анюта чака да я ухажваш. „Не ме бива да се перя като тебе.“ – Но Анюта я бива в танца, балета... Очаква те. „Аз вече съм я пленил с танца на звездите“ – Мартин прегърна Ани, целунаха се. Асен прегърна Добромира, целуна я. Анюта запя: „...пристига пролетта с момчешки устни, с момчешки ръце...“

Преди да се разделят, Мартин каза: „Ако знаете на каква изложба ще ви заведе“ „Каква?“ „Чули ли сте за художника Борис Георгиев – съвременник, виждали ли сте негови картини?“ „Не сме.“ „На 13-ти, петък, ще се открие изложба на негови картини в Народната библиотека.“ Асен каза, че не може да дойде. Мира – също, защото на 14-ти е изпита ѝ в Биологичния факултет. „Аз ще дойда“ – каза Анюта. Мартин обясни, че изложбата ще постои около две седмици, така че ще могат да я видят. Прегърнаха се, пожелаха на Мира успех в предварителния изпит.

Събития – всякакви през април

На 14 април Добромира се яви на първия предварителен изпит в Биологичния факултет. Същият ден доброволци, студенти от Агрономическия институт почистваха Ботаническата градина. Мартин беше там от сутринта, а Мира се включи следобед. Асен ѝ се обади вечерта: „Доби, щях да

дойда и да помогна в Ботаническата градина, но бях много зает. Утре на нашия стадион ще играем срещу Етър-Търново. Трябва да присъствам. Ще ме пуснат по някое време в играта.“ Тя пожела успех на „Локомотив“, а той попита за изпита: „Имаше тест с петдесет въпроси. Смятам, че се справих много добре.“ „В понеделник ще се видим...“

* * *

В понеделник Добромира чакаше Асен в ресторанта до стадиона. Той дойде, целуна я: „След тренировка съм много гладен. Време е за ранна вечеря. Какво да поръчам за теб?“ „Нищо. Ще пия сок. Не съм гладна.“ „Нещо малко, колкото да ми правиш компания“ – Асен помахна на сервитьора. „Благодаря за поканата, но не желая.“ „Правилно, обичаш да си хапваш, но трябва да се пазиш.“ „От какво да се пазя?“ „Мило, имаш много хубаво тяло, леко закръглено...“ – Асен млъкна. „А-а, разбрах“ – Мира отвърна очи от Асен. „Ти се разсърди“ – той я улови за ръката. „Не съм. Но не мога, не искам да се меря с кльошави манекенки, с яки спортистки.“

Асен погали лицето ѝ, гледайки я мило. – Доби, твоето тяло е много хубаво, всяка част от него е хармонична. И ти знаеш това, познаваш го. Обичам тялото ти, обичам всичко в него – приведе се, целуна я. – Казах това за хапването ей така, защото и аз обичам да си хапвам. Вече ме познаваш, знаеш, че има доста неща, които и двамата харесваме. Колкото до кльошавите момичета – харесвам ги, но предпочитам заоблените, женствените. Харесвам и яките спортистки, но тъй като и аз съм доста як – Асен леко стисна ръката ѝ – предпочитам нежни, заоблени девойки, с които имаме еднакъв вкус.

Добромира се усмихна: – За мен поръчай картофи без сирене. От малка зная, че съм закръглена. Но обичам движението, ходя на екскурзии, играя на уредите в нашата градинка, когато имам време... И това правя отпреди да те познавам – усмихна се Мира. – Вече почнах да играя Паневритмия, да карам колело, което бях позабравила. Добре, че го извади от мазето и сега стои на почит в коридора, чака да ни се обадиш.

„Мило – Асен се приведе към нея, гледайки я в очите – обичам тялото ти, обичам душата ти. Аз съм по-силен от тебе на физически план, но ти си по-силна от мене на духовен.“ „Няма нужда да се мерим, важното е да бъдем себе си и взаимно да се допълваме.“ „Ние това правим! – усмихна се той. – И то – с обич, а не по поръчка. Нали така?“ – обърна се Асен към сервитьора, който го познаваше, а той отвърна с усмивка: „Каквото и да ми кажат, питат, винаги казвам „да“, така е, както вие обичате...“

След ранната вечеря тръгнаха през Лаута към техния квартал. Мира посочи площадката със спортни уреди: „Всеки път виждам само мъже.“ „Защото уредите са силови, свързани със съответен спорт... А във вашата градинка са за раздвижване, разведряване – засмя се той. – Искаш ли да ти покажа как съм на успоредката?“ „Не, друг път“ – улови го за ръка. Слън-

цето не бе залязло, но по алеите имаше малко велосипедисти, разхождащи се с кучета, без кучета, любители на тартонетки, скей-борд...

Добромира посочи на Асен едра птица, която опитваше да счупи с клюна си от клончето на дърво. „Успя. И хвъркна с отчупеното. Защо го направи?“ Мира отвърна: „Защото си прави къща. Или за ново гнездо, или да укрепи старото – от ветровете, дъждовете през есента, зимата, може да се е поразвалило.“ „Умно птиче. Виждал съм гнезда, но не и когато птиците ги правят. Интересно, кой майстори къщата? Мъжкото, женското, или и двамата заедно?“ „Зависи от вида – отвърна Мира. – Като при нас – хората. Обикновено мъжът счита, че трябва да осигури дома за съвместен живот с жената и да го поддържа. Другаде – мъжът и жената работят, заедно придобиват гнездото, в което ще живеят, мътят, отглеждат децата си.“ „И в мътенето ли са заедно? – засмя се Асен. – Нали мъти само женската.“ „Грешиш. При някои видове птици мъти само женската, при други – и мъжкият. Птицата Ему, която живее в Австралия, също ляга да мъти в гнездото. Мъжкият щраус мъти през нощта, женският – през деня. „Доби, излиза, че животът на птиците е като нашия. Или ние сме като тях.“ „Така е – приличаме си – усмихна се Мира. – Кукувицата снася яйцата си в чуждо гнездо. Майката мъти и двата вида. Като поотраснат, малките кукувичета искат само те да бъдат хранени и опитват да изтласкат от гнездото истинските обитатели.“ „Ясно. Има хора, които приличат и на кукувицата и на малките кукувичета“ – рече Асен.

Добромира се облегна на едно дърво: „Виж, птиците кълват от цвета на цъфналите дървета. Хранят се с него. Да послушаме птиците. Пейт и преди залеза на слънцето.“ Асен се облегна на дървото до нея. Почна да подражава на някои птици, свирукаше едновременно с тяхното пеене, или издаваше съответните звуци: „цър-р-р, ф-ю-ю-т... „Доби, чуй това: „чик-чик“ – сигурно го пее женско птиче, звучи призивно, нежно. Ето, получи кратък, силен отговор: „чип-чип“ – сигурно е мъжко и разбира от компютри, чипове...“ „Сигурно“ – разсмя се Добромира. „Какво ли си казват птиците? Доби, чуй тези двете. Едното непрекъснато пее: „чи-чи-и“, а другото му отвръща – „ци-ци-и“. Много ми харесва тази песен: „чи-чи“ – „ци-ци-и“ – Асен се наведе, целуна през блузата гърдите на Добромира. – Боже, добре, че си сътворил жените! Чрез вас се раждаме, дарявате ни с обич, любов... От вашите гърди-цици сучем... Ей, сега ще се обадя на майка. Искам да чуя гласа на майка ми.“ – Асен се отдалечи от дървото. След няколко минути той говореше с майка си. Гласът му бе развълнуван, отвреме навреме изричаше и по някоя дума на испански.

През това време Добромира се обади на Анюта: – Намираме се в парка „Лаута“. Слушаме птиците. Асен ги имитира със свирукане, тананикане... Нали го знаеш, какъв е. Обърна ми внимание на едно птиче, което пееше „чи-чи-и“, а друго му отвръщаше с „ци-ци-и. Ани, наистина чирикането звучеше така. Анюта отвърна: „Какво от това? Да не е открил Америка.“ – Откри, че цици са казвали и все още казват на женските гърди.

„Ех, тоя Асен – голям образ е! Как му хрумна! Поздрави го от мен за грандиозното откритие и принос към българския език И да ти целуне гърдите.“ – „Вече го направи“.

* * *

На 19 април нашите герои се срещнаха до градската градина. Ани каза, че с Мартин са били на изложбата на Борис Георгиев – гениален, световен художник-хуманист... „И ненадминат портретист – „познавач на човешката душа“, какво ли не видях в лицата, очите на обикновени хора, известни личности, с които се е срещнал: Айнщайн, Махатма Ганди, Учителя Петър Дънов...“ Мартин каза, че изложбата представил Константин Златев, с приятели, помогнали за нейното уреждане. Картините са репродукции направени от художника Веселин Христов по оригиналите и диапозитиви предоставени от дъщерята на художника. С Ани видяли и голяма книга за живота на художника с негова изповед, писма, изказвания и мисли за него, картини... Асен поиска да узнае повече за художника. Мартин разказа, че Борис Георгиев е роден във Варна, на четиринадесет години заминава със семейството си в Петербург – учи в художественото училище на Ръорих, после в Мюнхен. На 19 години обикаля страните на Европа, Северна Африка Често пътува пеш, с торба на рамо. Сам, без средства, работи като механик, дърводелец, бояджия, акордьор на пиана... Вижда картини на мизерия и глад, които разтърсват чувството му за мир и справедливост на земята... Ани продължи: „И рисува, рисува – участва в общи, самостоятелни изложби в чужбина, в София. Отива в Индия, Бразилия. Наричат художника странник, поет...“

Стигнаха до голямото езеро. Пиха вода от чешмата. Мартин каза, че Борис Георгиев е живял повечето време в Италия, в Алпите, не да търси спокойствие за неспокойния си дух, а да работи на чисто – големите градове го отблъсквали... Българската телевизия е направила филм за него. А в Пловдивската художествена галерия може да се видят две оригинални картини на Борис Христов.

* * *

След изложбата в Народната библиотека четиримата тръгнаха към Дома на техниката, където за девети път се откри тридневният Фестивал на здравето. Началото на този фест бе поставено през 2010 г. с цел да се популяризира здравословния начин на живот във всички аспекти: физическо, емоционално, ментално и духовно. Пловдивчани очакваха с интерес провеждането на фестивала. Много хора го посещаваха, научаваха естествени начини за възстановяване на здравето, за предотвратяване на заболявания... Фестивалът стимулираше използването на здравословни стоки и услуги, насърчаваше специалисти и експерти да предоставят методи с доказана безопасност и простота на приложение.

Докато вървяха, Асен каза, че отборът на „Локомотив“ е заминал за среща с „Дунав“ Русе. „Мачът ще се играе тази вечер, но ме освободиха от присъствие. Хем си мисля за мача, хем се радвам, че видях изложбата, а сега ще видя и какво предлага фестивала на здравето.“ Обиколиха, гледаха, спираха пред масите на различни представители в голямото фоайе. Дегустираха сокове, храни, хляб от лимец, купиха се някои продукти... Видяха се с приятели, чуха част от лекция на здравословна тема. Появи се Росица – бе разбрала от Мира, че ще бъдат тук.

Като излязоха, се отбиха в градската градина. Седнаха на пейки до езерото с танцуващи, цветни, водни струи. Добромира стана права, обърна се към всички: „Приятели, може да ме поздравите. Приета съм в Биологичния факултет. На теста от предварителния изпит имам 5.50 „ Ани я прегърна, всички извикаха: „Мира, браво! Честито!“ Асен я прегърна, понесе към танцуващите водни балерини. Остави я до тях, пръсна я с вода, целуна: „Ако беше горещо, щяхме да се пхнем сред балерините.“

Добромира почерпи със сладки от Фестивала. „Подарявам на Мартин книга с къси разкази за птици, животни от Сладков – руснак, биолог... И вие ще можете да почетете от тия интересни разкази, предназначени за деца, но и за възрастни.“ Росица предложи сладки от Германия. Подаде на Мира голяма торба: „Това е за Дафи и дядо ти.“ Питаша я как е прекарала в Германия, къде, какво е видяла. Тя разказа, показа снимки.

Мартин попита знаят ли, кой е бил първият космонавт и през коя година е излетял? Анюта и Мира казаха, че е Юрий Гагарин – руснак, но годината не знаят. „Гагарин излита на 12 април 1961 г. Затова този ден е избран за Международен ден на авиацията и космонавтиката. Аз бях на 12 – ти на празника до пътното клело на панаира. В парка има каменна мозайка на пано, изразяващо фигура на летящ човек, с датите: раждане на Гагарин, полета и заминаването му. От 10 ч. имаше граждански караул, от 11 – военен, с музика, български и руски авиатори, руски граждани, деца от детски градини, дипломатически лица... А вечерта гледах страхотно пилотно шоу по Руската телевизия от „Руски витязи“ и „Стрижи“! Асен го потупа по гърба: „Ясно! Братче, небето те влече. Ще станеш пилот!“

* * *

На 22 април – Международен ден на Земята – Анюта и Добромира се срещнаха следобед с Мартин и приятели от „Зелени Балкани“, с еколози, природозащитници, студенти от Биологичния факултет в градинката до шадравана на главната улица в Пловдив. Млади момчета и момичета предлагаша листовки, подаряваха диплянки с най-богатите на биоразнообразие райони в България. Други – събираха подписи срещу отмяна решение на МС /от 28.2017 г./, позволяващо строителство в 48% от територията на национален парк Пирин. Едно момче повтаряше високо отвреме-навреме като речитатив: „Не трябва да се строи втори лифт в Пирин и придружаваща го инфраструктура.“

Хора на всякаква възраст спираха, вземаха от диплянките, разглеждаха ги, зачитаха на място, задаваха въпроси. Младежите с готовност отговаряха, обясняваха. Всички кръгли столчета, пейките ограждащи дърветата на площада бяха заети. Високата плътна водна струя в центъра на шадравана бликаше с неудържима сила нагоре, а танцуващите около нея балерини укротяваха нейния устрем към небето.

Добромира и Мартин разговаряха с приятели от „Зелени Балкани“, с еколози, природолюбители. Анюта ги следваше, научаваше разни неща. „Ето, появиха се Бела и Момчил от Биологичния факултет. – Мира улови Ани за ръка: – Ела, ще те запозная с тях.“ Момчил бе завършил „Екология“ миналата година, а Бела – първокурсничка, в същата специалност. Студентите от Биологичния поддържаха непрекъснати контакти със „Зелени Балкани“, осъществяваха заедно акции, мероприятия. Момчил четеше на глас пред една група: „Живеем във времена на тотална хибридизация, генна модификация, на климатични промени, пожари и административни ограничения на сортови листи. Всяка минута само в Европа изчезват по 50 растителни фирми. Обезлюдяват се села. Заедно със стопаните (непромишлените, дребните земеделци) изчезват много местни сортове, ендемити. Това е богатство, което изтича между пръстите на днешния урбанизиран човек. На обезлюдените земи се залагат високодобивни, но неприспособени култури, които изискват повече енергия и химически обработки. Всяка година насилваме уморената земя с още химизация...“

Бела продължи: „Който народ по-рано се осъзнае и съхрани завещаното му биоразнообразие, той ще живее по-богато и по-честито в бъдеще. Вие къде искате да живеете? Във фабриката на живота или сред късче от съхранената истинска природа? Дошло е време разделно между хората и растенията, но точно на нас, българите, не ни отива да се разделяме докрай с храните, вкусовете, ароматите и зелената хубост на миналото. Нека преодолеем заедно този праг във времето. Не ни е за първи път. Когато децата ни, или техните деца се върнат към земята и я заобичат, тъй като са я обичали дедите ни, трябва все пак да е останало нещо за посев от великото минало на българското земеделие.“

Едно момиче почна да раздава диплянка по проект „Възстановяване на белошипата ветрушка“ – голяма колкото гугутка, красиво-обагрена птица на територията на Сакар, обявена като три зони от мрежата Натура 2000, с цел опазване на уникалните природни дадености на района. Ани разгръщаше диплянката, четеше текста, гледаше снимките. Мартин дойде при нея, тя му показа птицата. „Харесавте ли белошипата ветрушка?“ – запита ги Момчил. „Като ида в Сакар планина, ще я прегърна, заедно с дивите орхидеи, дивите божури – засмя се Ани. И попита дали двамата се познават. Отвърнаха, че се знаят по лице. – А по имена?“ Двамата си подадоха ръце. Мартин щом чу името му се засмя: „Да не си от Момчиловци?“ „От Габрово съм.“ „Защо са те кръстили Момчил?“ „Накратко казано, едни от предците ми са живели в Пирин, били са комити, но решават да се пресе-

лят и така идват към Предбалкана. Другата част на моя род е от Габровско. Моят дядо, който е жив и здрав – довчера ще му се обадя, се казва Момчил. Кръстен съм на него. Но той ми е разказвал, че предците ми са знаели за Родопския Момчил войвода, възхищавали са се от него...“ Мартин се засмя: „Ясно, затова и ние сега се срещнахме. А какво направи след като завърши?“ „Продължих по програма за бакалавър. Цяло лято се катерех по скали в Предбалкана, бродех из гори, поляни и събирах редки растения. Понякога с мен идваше и научния ми ръководител. Така започнах първите проучвания на различни растителни екосистеми. Вече са представени – оказа се, че имат принос за науката в България, защото съм открил нови типове растения. Ще продължа по-нататък работа в проект към БАН.“ Мартин го поздрави с „Браво“ и пожелания за успех.

* * *

На 23 април, Световен ден на книгата и авторското право имаше събития за цялата страна. От сутринта до вечерта, в читалища, училища, библиотеки се четеше непрекъснато от служители, посетители в най-различна възраст. Четяха се разкази, приказки, част от любими книги, стихове... Беше приказан ден. Добромира и Анюта успяха в края на този учебен ден да отидат в кварталното читалище „Младост“. Имаше две майки, които току-що бяха взели децата си от детската градина – в предучилищна възраст и няколко ученици от четвърти клас. Мира прочете къс разказ за един елен, Анюта каза две пролетни стихотворения.

ГЛАВА 15

Събития, празници – всякакви и през май

На първи май – ден вторник, неучебен, неработен, макар и обявен за Международен празник на труда, Асен иззвири сигнала. Мира се показа на терасата. Изправи колелото в асансьора. Асен я посрещна – беше му дала чип за външната врата на входа. Той изкара колелото от асансьора, допирайки устни до нейните. Пред блока играеха деца от същия вход. Мира им каза: „Отиваме до съседния блок за десетина минути. Оставяме колелетата при вас.“ „Бъдете спокойни – тук сме.“

„Това е тринадесети блок. Виж, какво са написали с големи букви на тази стена.“ Асен прочете: „Не забравяй, да даряваш любов. Той я прегърна, целуна. – Доби, да не би ти, да си го написала?“ „Обичам да рисувам, но по стените не пиша. Има достатъчно любители за това. Радвам се, че тук-там пишат и с български букви, защото повечето са на латиница. Дано разберат, че нашите – имат по-силна енергия от всички други езици.“ „За това трябва да се говори на децата, учениците още от малки. Да им се го-

вори и за любовта – усмихна се той.“ „Ела, да ти покажа още нещо“ – Мира го улови за ръка. Докато отиваха към 14 „Б“ блок видяха други надписи по стените – всички бяха на латиница. Мира спря, посочи стената пред аптеката на Виденови. „Прави добро! – прочете Асен. – Браво! Сред всички писаници по стени на блокове, реклами, фирми на автобуси, автомобили... – това, което сега ми показва е направо изключение. Живи и здрави любителите на графита – освен глупости, пишат и свестни неща.“ Мира го прегърна: „Да се целунем, изпращайки мислено пожелания на всички да правят добро, да даряват любов.“

* * *

Срещнаха се в Лаута с Мартин и Анюта. Тя отново поздрави Мира, че я вижда да кара колело наред с Асен. Той се засмя: „Но не и като мене.“ Вдигна ръце от кормилото и покриволичи в алеята. После вдигна краката, показвайки други номера. „Леле! Ас, освен, че ще ставаш Ас във футбола, може да станеш и Ас в карането на велосипед – поздрави го Анюта. – А Мартин очакваме да стане Ас в пилотажа.“

Четиримата вървяха по алеята, уловени за ръце. Спираха, прегръщаха се, целуваха и пак продължаваха да вървят споени от чувствата, душите, близостта на телата, от възраждащите се сили на природата, която ги обгръщаше с аромата на цъфнали дървета, треви, цветя, от неспирното пеене, с което се зовяха птиците... Асен и Ани припяваха по нещо. „Ако стоите на автобусната спирка на Тримонциум, или на предходната, или на някоя друга, където има дървета, ще чуете птиче пеене, въпреки шума, трясъка... – каза Анюта. – Ослушайте се, нищо не може да заглуши това тъничко птиче пеене.“ „Наистина ли това приятелче се чува над всичката шумотевица?“ „Ас, наистина. Защото това малко птиче пее с вибрацията на музикални тонове от четири-пет октави... Такива хора-певци на земята още не са се родили. Познати са някои изключения, като Има Сумак... „Благодарили са Ани, казаха, че ще се ослушват, като чакат на спирките.

Мира им посочи рисунка-плетеница от пътечки на преминали охлюви. „Какво правиш на алеята – може някой да те смачка – тя вдигна един охлюв.“ „Мира е много грижовна. И муха не убива“ – рече Ани. „Вижте колко е красива къщата му – цялата на кафяви ивици сред белотата на черупката“ – Мира подаде охлюва на Мартин. „Къщата му е спираловидно изградена. Спиралите са много разпространени в природата... Говорехме за това, като бяхме в Момчиловци. Да ви кажа, че мой приятел – Таньо Павлов, млад художник, прави голяма стая до бащината си къща в село Гранит от глина, слама, пясък. В глината слага дървени стърготини, слънчогледови стъбла... От БНТ1 отидоха в Гранит, снимаха няколко минутен филм за него.“ Асен пое охлюва: „Формата на неговата къщата е посъвършена от нашите къщи. Какъв ум има този охлюв?“ „Асене, не е повече от човешкия – засмя се Мира. – Неговата къща са я изградили светли същества, които се грижат за животинския свят на земята.“ „Пак ли са ан-

гели?“ – Асен я погледна с мила усмивка. „Пак – йерархия от ангели. Огромна е тяхната енергийна работа. Най-горе в йерархията стоят ангелите на любовта – Серафимите.“

– Да ви кажа какво научих от наши приятели, които са работили в Космически център в Русия – каза Мартин. – Излита космически кораб с двама руснаци. Става някаква повреда, търсят, опитват, не могат да я открият. Единият казал: „Светли Серафими, помогнете ни!“ В същия миг блеснала светлинка в люка и след малко открили, отстранили повреда. Космонавтът е човек на науката, но твърди, че е убеден в енергийната мощ на ангелите.

– В сувенирните магазини, в магазините за лев, продават какви ли не ангелчета. Като бях малка много обичах да ми подаряват ангелчета – имам цяла колекция от тях. И непрекъснато ги рисувах... – усмихна се Мира.

Асен си помисли: „Затова си толкова близка с тях... И гласно добави: – Ясна е работата – за тези ангели няма нищо невъзможно. Братле, да не би и ти да виждаш ангели“?

– Ако някое съвършено същество, или някой ангел иска да дойде на земята да свърши някаква работа, може в няколко минути да си създаде тяло, каквото иска, да си създаде каквато човешка форма иска Този ангел ходи насам-натам, докато си свърши работата, след което разглобява тялото си и заминава за невидимия свят, отдето е дошъл – усмихна се Мартин.

– Ех, кога ли ще стана ангел? Да живея и на небето, да идвам на земята, да шетам из цялата Вселена – засмя се Асен.

– Брат, може да станем някога. Дали ще се познаем? Ти ще бъдеш в областта на футбола и спората, аз – на растенията, заедно с Мира, Анюта ще ни свири небесна музика... Малкият принц ще ни покани на гости на неговата малка планета. Дали ще се съберем на нея? Мира ще му подари цял гюл-храст от розовата долина...

„Боже, какви сте фантазори! Приятели, днес е първи май. Първият ден от този прекрасен месец май“ – извика Анюта. „Дядо Кръстю ми каза, че преди години – когато бил млад, първи май се е празнувал като Международен празник на труда. А сега чувам от някои, че първи май е ден на цветята“ – рече Асен. „Месец май, май! Докъдето погледът ти стига е зелено, цветно-бяло, розово, красиво, вдъхновено“ – Ани затанцува по алеята. Мартин я целуна и каза, че през този месец има едно особено любовно течение. Енергията на любовта е най-силна през месец май, понеже Земята минава през своята орбита. Има един възел, през който Земята минава. Тогава сме най-близко до ангелския свят. Всичко в природата оживява. В месец май има нещо вълшебно, чувстваме нещо вълшебно.

– В Лаута през месец май е истински рай! – изтананика Асен. Един мъж, който се размина с тях, се засмя и рече: „Който минава през Лаута, получава валута.“ – Може. Ако стои на алеята беловлас господин и раздава по един паунд на всеки, който спортува за здраве. Асен се наведе: – Ей, приятел, къде се вреш из краката ми. Щях да те настъпя – Асен вдигна с

два пръста голям, лъскав бръмбар. Като бях малък много му се чудех на тоя приятел – струваше ми се важен, строг, не смеех да го пипна. Доби, знаеш ли каква служба изпълнява?

– Не съм съвсем сигурна. Трябва да го проуча.

– Представете си – Асен Кръстев е включен да играе във важна среща на стадион „Локомотив“. Той е в атака, с цялото си същество чувства как вкарва топката във вратата на противника. И изведнъж – за части от секундата Кръстев вижда залепнал за топката бръмбар. Кракът му спира, защото заедно с топката ще изрита, смачка лепналия се за нея бръмбар. Стадионът се тресе от мощен рев. Асен Кръстев се навежда, отлепя бръмбара и го размахва като флаг всенароден-природен. „Ас, ще надминеш всички еколози с тази постъпка! Доколкото знам, стадиона непрекъснато го обработват – няма бръмбари“ – сръчка го Ани. – Приятели, бръмбарът е знаел кога и защо да се лепне за топката. Ако бях вкарал гола, нямаше да бъде зачетен – бил съм в засада – Асен се засмя: – Вярвам, че на четвърти май, няма да се лепне на топката никакъв бръмбар. Каня ви на четвърти май от осемнадесет часа на стадион „Локомотив.“ Ще играем срещу „Славия“ – София. Ще ме пуснат на терена.

„Брат, там сме всички“ – обърна се Мартин към момичетата. „Ще дойдем“ – отвърнаха те. „Хората по алеята оредяха. След малко ще завали. Вижте небето.“ „Марти, нека ни поръси майски дъжд.“ „Ако ни поръси е добре. Дано не ни окъпе.“

Заваля лек дъжд. Влязоха в една от беседките. Анюта запя: „Топъл дъжд, чакан дъжд, плиснал в миг и отшумял, как светът изведнъж, стана по-красив и бял. Долавям как се движи пролетта в дъха ми, в соковете на стъблата. И как се раждат тихи на света зелените лъчи на светлината. Приветствам пролетните ветрове, които над земята ни минават. Ще се събудят нови класове, треви ще никнат в тихите дъбрави. Ще избуи висока буйна ръж, ще се събудят корени изстинали... Анюта прегърна тримата и всички запяха: „Топъл дъжд, чакан дъжд, плиснал в миг и отшумял, как светът изведнъж стана по-красив и бял.“ На изток се появи дъга. Излязоха от беседката и прегърнати съзерцаваха седмोजивата цветна дъга. Мира и Ани запяха: „Под дъгата вървя, ще се преобрази... Тя дъгата, обхваща земята и във багри облива, събира готови сърца...“

* * *

На четвърти май тримата наши герои плюс съученици, приятели на Асен се бяха събрали през входа на стадион „Локомотив.“ Като влязоха, насядаха заедно на скамейките. Двата отбора излязоха, поздравиха се. Асен не беше в екипа. Мартин каза, че ще го пуснат, но кога не се знае. Мачът започна. Но как започна? Във втората минута отборът на „Славия“ вкара гол на „Локомотив“. Сякаш гръм падна от небето. Внезапна вълна от мълчание заля трибуните. Последваха насърчителни викове, одобрителни, неодобрителни възгласи, коментари, разменяне на реплики сред публиката

запълнила стадиона. Мартин и приятелите също реагираха, Анюта им пригласяше с непознаваеми извивки в гласа. Добромира наблюдаваше играчите, публиката внимателно, кротко, стараяше се да разбере какво е тъч, корнер, дуспа...

В седемнадесетата минута „Локомотив“ отбеляза гол във вратата на „Славия“. Последва кратък отдых в сърцата на пловдивчани. Мартин подаде бинокъла на Мира, показвайки къде да гледа. Тя видя Асен, седящ с други играчи на резервната скамейка. Попита се какво ли мисли той сега, как се чувства, докато тя гледаше двубоя внимателно, с желанието отборът на „Локомотив“ да победи.

В почивката между двете полувремена нашите герои и техните приятели говореха помежду си, със съседите, коментираха разни положения от играта. Второто полувреме започна с участието на Асен. Мартин високо рече: „Брат, хайде, очакваме гол!“ Анюта го последва: „Асене, ти си Ас във футбола! Вкарай един гол!“ Добромира се усмихна и пожела мислено на Асен същото, което изрекоха приятелите. Тя вече не се стараяше да разбере ъглов удар, засада... а следеше с вълнение играта на Асен – подаване, отскоци, ритане на топката, съотборници, противници... В петдесет и шестата минута от мача, Локомотив отбеляза втори гол срещу „Славия“. Мартин отново рече: „Брат, направи и ти, един гол!“ Беше чуто, сбъдна се – в шестдесет и седмата минута това се случи. Младият, перспективен играч от „Локомотив“ – както наричаха Асен Кръстев, вкара третия гол във вратата на „Славия“ и вдигна трибуните на крака. Всички викаха, някои се прегръщаха. Добромира също стана, чувстваше се леко замаяна. Ани силно извика: „Гол! Царят е гол!“ Един мъж зад тях се разсмя, чукна Анюта по рамото: „Госпожице, царят на гола, не е гол.“ Тя му отвърна: „Ами! Всички сме голи...“ Мартин я прегърна: „Остави!“

* * *

На шести май – неделя, Асен и Добромира се срещнаха в късния следобед на спирката пред СУ „Св. Софроний Врачански“. Докоснаха устни и седнаха на пейката, за да чакат Мартин и Анюта. На спирката стояха две момичета и си говореха за теста, който бяха направили в петък. Едната девойка беше пълничка, другата – стройна, източена, с горделива осанка допушваше цигара. Тя се ядосваше, че не е отговорила правилно на някои от въпросите. Извади от кутията още една цигара, запали я. Асен погледна момичето право в очите: „Привет, девойки! – повдигна леко дясната си ръка. – Не се ядосвай, следващия път ще направиш теста. Затова ли запали втора цигара?“ Момичето го изгледа, присвивайки очи и с рязък глас отвърна: „Гледай си работата!“ „Аз си я гледам. Но гледам, че си и готина. Защо се тровиш?“ „Не е твоя работа. Много си нахален.“ „Откога чакам някой да ми каже тия думи.“ „Не се заяждай!“ „Какво ти заяждане, истина ти казвам – готина си.“ „Гледай си, мацето до тебе!“ „Гледам го – Асен целуна Добромира по бузата, – но гледам и тебе. С най-добро и възхити-

телно чувство.“ „Оле, тоя няма ли да млъкне! – Момичето отметна коси, разкопча тънкото си яке. – Ще взема да вляза в ей, онова...“ – то посочи с ръка ниска, розовееща се постройка на отсрещната страна на улицата до големия магазин. От тази ефирна постройка се влезаше в подземен бар „Плейбой“. „Можеш! Ако не са го закрили. Но съм сигурен, че те чака много по-добро място. Пожелавам ти, да го намериш.“ Момичетата обърнаха гръб на Асен – идваше автобус. Качиха се в него. Момичето от „кратката-схватка“ в разговора се обърна и махна с ръка на Асен. Той ѝ отвърна с вдигнат нагоре палец. „Голяма си драка“ – усмихна се Мира. Асен я прегърна: „Нали знаеш, че драката – хваща. Докато те пусне, може да ти дойде някоя добра мисъл в главата. Видя ли, момичето ми махна от автобуса.“

Приятелите дойдоха. Тъкмо се поздравиха, чуха пукот. Зададе се моторист, който мина покрай тях с гръмотевичен трясък. Момичетата запушиха ушите си. „Дивак! Тъпак! – извика Ани. Трясъкът продължи да оглася пространството. Щом намалая, момичетата отпушиха ушите си. „Прав е бил индианецът Сиатъл, като е казал: „Трясъкът на вашите градове наранява ушите ни“ – каза Мира. „Безобразие! За какви се мислят тия мотористи! Как си позволяват и денем, и нощем да трещят по улиците. Общината трябва да им забрани!“ „Да, трябва да им се наложи забрана. Това е направо тормоз!“ – каза жена с около тригодишно момченце, което се бе прилепило до коленете ѝ. – Вижте, детето всеки път се свива в мен.“ Обадиха се и семейство с количка, че тъкмо заспят, събуждат се всички от трясъка, защото блокът им е до улицата. Мира каза, че трябва да махнат от градския транспорт едни ужасни автобуси, които вият като глутница вълци... „Прави сте. Дано общината вземе някакви мерки. Блока, в който аз живея е на самата улица – каза Асен. – Наш съсед, който цял живот е бил шофьор, казва, че купуват стари автобуси – псува и мотористи и автобуси... Казва, че такава отврат преди не е имало.“

Приятелите седнаха в ресторанта до градината с паметника на Хан Крум. Поздравиха Асен за гола, победата на „Локомотив“. Поговориха за мача, Мира питаше, той обясняваше. „Интересни са видовете спорт, – рече тихо тя, като на себе си. „Доби, говориш за спорт?“ – подкачи я Асен. „Да, интересно нещо са различните видове спорт.“ „Мира, остава да кажеш – като растителното многообразие на земята“ – засмя се Ани..

– Не са чак толкова – могат да бъдат класифициране. Докато в растителното царство има видове, които цял живот човек търси, намира, изследва... Но и в растителното царство също има състезание по цъфтене, растене, даване на плод... И в растителното царство има скрити и явни периоди на живот, показност, борба... – Добромира замълча и добави: – Ани знае, че обичам да гледам фигурно пързаляне, художествена гимнастика... Възхищавам се от красотата, трудността, риска, многобройните опити, повтораемост на всеки отделен елемент, за да се постигне лекота в изпълнението, съвършенство. Възхищавам се от духа на спортистите, от това как излизат, играят пред милиони зрители! – Тя погледна Асен, стисна ръката

му. – Не мога да си представя, че ще изляза някъде, където ще ме гледат толкова много хора. Спортистите са особена порода, те са родени за това – тя се усмихна, замълча.

– Доби, поздравявам те за тази реч – усмихна се Асен. – Ние знаем, че във всеки от нас е заложено това, което трябва да прави на земята. Ако човек го усети, разбере, разработи, тогава се чувства в свои води, живее добре, пълноценно.

– Да, във всеки от нас са заложени някакви дарби, способности, които трябва да развие, усъвършенства. Говорили сме си за това – каза Анята.

Поздравиха се и с празника – Гергьовден. Питаха Асен дали е ял печено агънце. „Признавам си, че хапнах малко. Дядо Кръстю беше опекал – не можех да му откажа.“ Мира разказа историята на Св. Георги Победоносец. Асен извести, че върху стената на техния 132 блок са поставили паметна плоча на тракийския войвода Руси Славов. През лятото на 1913 г. неговата чета спасява хиляди българи от Беломорска Тракия, прогонени от турските редови войски.

Мартин се обади на момчиловския приятел Георги, който учеше във Военната академия в София. Той пусна високоговорителя и всички го поздравиха, пожелаха на него, колегите, да бъдат победоносци като Св. Георги. Мартин завърши с патетичен глас: „Българинът е бил храбър и силен, благ и добър. И такъв трябва да продължи да бъде!“ Георги отвърна: „Да ви се връща! За 24 май сигурно ще бъде в Пловдив.“

– Да ви издам нещо – каза Анята. – Нашият приятел Мартин предлага идея да започне производството на индивидуални хеликоптери. Нарисувал е: човек седящ върху ограден кръгъл стол, с подложка за краката. Над главата му се издига перката на хеликоптерчето, с което ще лети над улици и булеварди, паркове, градини, магистрали...

– Тази идея не е моя – отдавна е дадена, но още не е разработена.

Асен се засмя: – След време ще се задръстят от хеликоптерчета и въздушните улици. – Ако се сблъскат – лошо... Друго е да се сблъскат малките колички на въртележките, в които се возят децата. Друго е да се сблъскат във въздуха частните-хеликоптерчета... Но аз съм за тях.

– Да ви кажа две новини. Първата е: ярък метеор стресна жителите на няколко американски щата. Втората: Руският астроном Геннадий Борисов – следя го, откри нова комета в Слънчевата система. Кръстили са я на него. Това е 9-ят забелязан от Борисов звезден обект. Той е открил и първата междузвездна далечна комета, която лети сред звезди в Млечния път.

Асен разтвори ръце: – Какво чудо е животът във Вселената! А къде сме ние – земните жители? – Той се умисли, замълча. – Какво става с нас? Защо така бавно напредваме? Връщам се от тренировка онзи ден, слизам на нашата спирка. Виждам младеж опрян на дървото, говори нещо много разпалено по телефона, маха ръце... Хората го гледат, едни се подсмивват, други – съчувствено поклащат глави, трети – като го доближат, заобикалят го. Приближих, вслушах се в бърборенето му. Оплакваше се от родителите

си, от приятели. Като забеляза, че съм му обърнал внимание, почна да говори по-тихо. Изпратих му една добра мисъл и реших да отмина. Но той спря да говори, повика ме с ръка. Здравсти, брато, какво има? Попитах го, а той мълчи, гледа с тъжни очи, обърканост, страх. След малко измрънка: „Извинявай, че те повиках. Всички бягат от мене. От работата ме изгониха – бил съм много чувствителен, не мога да лъжа като тях, не мога да се преструвам пред клиентите... От къщи също ме гонят. Майка ме оправдава, защитава, но баща ми вика, че трябва да заприличам на другите, за какъв се мисля... Имах двама-трима приятели и те ме зарязаха. Преди малко говорих с моя съученичка – тя е втора година студентка. Можех и аз да кандидатствам, учех се добре, но реших да работя... Сега ми казват, че нищо не става от мен.“ Викам му: – Как така не става, я се погледни, добро тяло имаш, лице, очи, високо чело... Умник си, вземи се в ръце, трябва нещо да направиш. Личи си, че те бива. „Наистина ли? – рече той и лицето му се проясни. Преди малко и моята съученичка ми каза същото – тя ме знае, помни че се учех много добре. Но от година просто не знам какво ми става, къде съм, объркан съм. Не мога да се справя със себе си, с хората около мен.“ – Казах му, да продължава да опитва, да повярва, че ще успее да попадне на подходящи за него хора... Асен замълча.

Анюта каза, че и тя имала подобна среща: – Онзи ден, по обяд чакам автобус и един младеж обикаля около спирката, говори по мобилния, направо вика, разправя се с някой. Хвърчат едни такива думи, които не са за казване, нито за слушане. По едно време млъкна, приближи на няколко крачки от мене и почна да ме гледа. От очите му пламък излиза, потен, устата му полуотворена. Отвърнах очи, обърнах му гръб, но той застана пред мене и почна да ми разправя как ходел в едно казино, как го обрали, пък за някаква глоба от хиляда лева... Чудех се какво да правя, нямаше друг на спирката. Викам му: „Успокой се! Всичко ще се оправи“. – А той: „Как ще се оправи? Добре, че дойде автобуса, качих се, а той остана на спирката“.

– Приятели, от както се познаваме, от общуването в Момчиловци, доста сме говорили, споделяли за живота на земята като планетарно училище, в което идваме много пъти, за да придобиваме опитности, да се чистим кармично... Земята навлезе в нова енергийна област, човечеството трябва да влезе в новата вълна на развитие на съзнанието... Трудно е и за възрастните и за младите хора, към които принадлежим и ние, но трябва да се учим, учим... – Мартин ги огледа със светнали очи и замълча.

Добромира се усмихна: „Както често обича да припява нашият приятел Асен: Животът на Земята не е лесен, но е много интересен.“ Той я прегърна: „Така е. По-добър от този живот засега – няма.“ Анюта се обърна към Асен: „Скоро не си ни казвал нещо смешно.“

– Ани, една дама – не момиче като тебе, се оглежда в огледалото и пита: „Огледалце, огледалце, кажи ми коя е най-хубавата жена на света?“ – Огледалцето отвръща: „Отмести се, за да види.“ „Ех, тоя Асен! – Анюта го

бутна с лакът. – „Кажете още едно.“ – „Чух го снощи по новините, които дядо слуша редовно. Журналистка съобщи, че в градската градина на София се срещат музиканти с футболисти. Какво са си казали, не се знае, но между тях се разразява кратка-схватка. Музикантите побеждават, използвайки кутиите с цигулки... Журналистката приключи с думите: „Настава възход на културата, упадък на спорта.“

* * *

В училище стана дума, че 9 май е приет за празник на Европа още от 1950 г. Ани извести съучениците, че в читалище „Алеко Константинов“ на тази дата редовно има някакви културни изяви. Обикновено започват в осемнадесет часа.

Анюта, Мира и няколко техни съученици отидоха в читалището. Представена бе книгата „Поет на Духа“ от пловдивския поет и драматург Иван Странджев. Като си тръгнаха, Анюта каза: „Беше интересно. Но ми се искаше да чуя за някой европейски писател, поет...“ Мира се усмихна: „Може би догодина ще представят такъв.“

Рожденият ден на Добромира

На 11 май в шест часа сутринта Асен изсвири сигнала. Добромира се показва на терасата и веднага слезе. Асен я целуна: „Честит Рожден ден! После ще те целувам още! Да побързаме! – Улови я за ръка. С другата – буташе колелото. – Мило, как спа? Сънува ли голям букет от рози, който ти поднася един младеж, с образа на Асен.“ „Моите приятели, родственици, съученици, знаят, че от малка подарявам за различни празници живи цветя в саксии. Много рядко – по изключение, според случая – подарявам единично, или три броя откъснати цветя. Внимавай, какво цвете ще ми подариш довечера.“ „Мило, добре, че ми каза, мислех сега да пристигна с голям букет, но толкова рано нямаше отворен магазин.“

Застанаха на високата площадка пред четиринадесети блок, обърнат на изток към голямата градина с „грозния паметник“, както го наричаха тракийци. Розовият цвят на заревото бледнееше. Небето бе лазурно, с мека астрална светлина. И само в една част – между две синкаво-сини облачета, неудържимо избуяваше по-силна светлина. Наблюдаваха мълчаливо тази вълнуваща красота за душите, очите, сетивата, за търсеция, откриващ ум. Блесна първият лъч. Двамата вдигнаха дясна ръка за поздрав към светлите разумни същества. Мира тихо запя: „Изгрява слънцето, праща светлина, носи радост за живота тя.“ Асен я последва, пригласяше тихо, в унисон с нейния глас. Една жена мина край тях, погледна ги, отмина с усмивка. Асен изпрати Мира до блока, пожела ѝ хубав ден, с целувка „до довечера.“ А тя каза: „Като че ли нещо вълшебно се носеше върху слънцето.“

В осемнадесет часа тримата наши герои заедно с Росица и Христо застанаха пред входа на блока, в който живееше Добромира. Асен изсвири сигнала. Мира се показа на терасата. Поздравиха я с въздушни целувки. Асен носеше голям букет от рози в едната ръка, а в другата – малък розов храст. Прозвуча музика с песен. И всички запяха песента на рускията Алла Пугачова: „Миллион, милион алых роз, из окна, из окна видиш ты, кто влюблен, кто влюблен в них всерьез, свою жизнь для тебя превратить в цветы...“ „Асен непрекъснато размахваше букета с рози. Мира чуваше добре музикалния поздрав от терасата на третия етаж. Показаха се и някои съседи. Те послушаха, помахаша на Мира, на певците.

Щом влязоха в коридора Мартин пак пусна песента и отново запяха „Миллион, милион алых роз...“. Асен поднесе на Мира малкия розов храст с целувка, подаде и големия букет с рози: „Моля те, приеми ги, не са откъснати от мен. Розите са розови, като цвета на любовта и са осемнадесет, като годините, които сега навършваш. Честит рожден ден!“ – отново я целуна. Мартин, Ани, Христо и Росица я прегърнаха заедно, с поздрава „Честит рожден ден!“ и с целувки по едната и другата буза. В коридора бе излязла Дафи, нейният съпруг Добри, които с усмивки наблюдаваха младежите. „Добре дошли! Заповядайте“ – поканиха ги те.

Заваляха подаръци. Асен закопча върху ръката на Мира гривна с аметистови и кехлибарени зърна, подобрена според зодия „Телец“. Подаде ѝ голяма картичка. „О, пак с роза! Тя разтвори картичката, прочете: „Мила Добромира, ако си цвете, бъди роза. Ако си месец – бъде май. Ако ме обичаш – обичай ме докрай!“ „Леле, какво пожелание! Ас, ти си оставаш един романтик! – възкликна Анята – Днес, малко момчета са такива.“ Мира целуна Асен: „Има още едно пожелание: „Обичай човек така, че той да се чувства свободен, щастлив, пълен с живот и потопен в простора на Истината.“ – Тя се усмихна: „Приятели, същото пожелание написах на картичката, която дадох на Асен за неговия рожден ден.“ „Дано се обичате така, както взаимно сте си го пожелали“ – Анята поднесе на Мира блуза с къс ръкав и рози. Христо – книга от Багрина Кларк: „Земята – отново щастлива.“ Мартин подари на рожденицата бяла тениска с розов надпис: Paradise. Росица – крем за лице с розов екстракт.

„Приятели, благодаря ви. Подарихте ми рози, окичихте ме с подаръци в розов цвят.“ „Защото любимото ти цвете е роза – каза Асен. – Освен това днес е петък. Погледнах Рилския календар. В петък цветът е розов, планетата е Венера – Любя, числото – 6, тонът – сол.“ „Любов, любов, любов сред рози, розов цвят небесен, музика и песен“ – запя Анята. „Доби, имаш още един подарък“ – Асен ѝ подаде гумена топка във всички цветове на дъгата, с две нарисувани сърца. „Много е хубава!“ Мира я показа на всички. „Ех, този Асен, може да ти поднесе всякаква изненада. Къде намери тази топка?“ „В магазина за левче. Ще подаря и на теб.“

По време на вечерята с постни ястия Ани каза, че Мира е почерпила съучениците, учителите с бонбони и чуден кекс. Дафи се засмя: „Правих го половин ден.“ Каза, че е посетила Фестивала на здравето, останала при Мира с преспиване, срещнала се с колеги от Аграрния, с приятели. Като хапнаха, Добри подкани да опитат виното, което той е направил. Отпиха,казаха, че им хареса. Попита Мира и Ани какво ще кандидатстват. Запита Асен, как върви футбола.

– Със сила и ловкост, с изчисляване, смятане... – отвърна той, знаейки, че Добри е преподавал математика в Пловдивския университет.

– Улових правата линия на твоята мисъл – числата са велика даденост наред със словото и музиката. Математиката е Божествена наука. Затова много българчета печелят награди по света – отлични математици са те. Макар, че българинът обича да си прави и други сметки, криви сметки, но за тях няма да говорим. – Значи, прилагаш математиката във футбола.

– Опитвам се. Бягам по прави и криви линии, по елипси, окръжности, въртя се в кръг... Измервам, преценявам разстоянията – трябва да го правя бързо, в движение. Добре, че има висши сили, които помагат на всички във всяка работа...

– И ако ти е дадена дарбата да го правиш.

– Мисля, че ми е дадена.

– Чувам, че те споменават като много добър, отличаващ се, перспективен футболист. Пожелаваме ти, да прилагаш все така успешно математиката във футбола.

– Като заговорихте за математика, позволете да кажа – единадесет е число на Космоса. Асен тихо рече: „Доби, затова ли виждаш дъги от светлина, общуваш с ангели...“. Тя сложи пръст на устата му, шепнейки: „Замълчи!“ Мартин се усмихна: – „В езотеричното познание числото едно означава: Бог; единство; всичко; ред; ново начало. Единадесет кара хората да мислят, да минат през големи изпитания, път на страдание, търпение... Като съберем единиците, получаваме две – полярност, двете сили в природата, вечната борба в света... Но ако човек поддържа баланс между двете единици, получава – 2, което същевременно е и закон на примиряване. Ако човек съумява да прибави към 2+1, ще получи 3. А тройката дава цел в живота, знание как да живеем. – Мартин погледна Добромира с усмивка: – Единадесет е отговорно число. – Мила приятелко, доколкото те познаваме, ти, успяваш да държиш баланса между плюса и минуса, да прибавяш към двойката – единица и с тройката вървиш напред към знание, към това, което искаш да правиш в живота...“ – Мартин млъкна.

Обяснението за числото единадесет предизвика пауза, с размишление. Добри погледна към Мартин, към всички: „Аз също се интересувам от езотеричното учение за числата. Преподавах – така да се каже, класическа математика. Време е в училищата, в университетите, да се преподава езотеричното значение за дълбокия смисъл на числата, с които е сътворена Вселената и живота на Земята.

Христо вдигна ръка: – От гледна точка на езотеричното, космично значение на числата не е случайно, че точно на 11 май в Пловдив по инициатива на Найден Геров и Пловдивското класно училище за първи път се празнуват Светите братя Кирил и Методий. Това става през 1851 г. с отслужване на празнична литургия. А през 1858 г. освен празнична литургия, Йоаким Груев произнася реч за делото на Светите братя. Ученици с венци и портрета на Кирил и Методий минават по главната улица на Пловдив.

Мира каза, че с нетърпение очаква да мине бала и да идат с Дафи в Клисурата на розобер при техните приятели – семейство Милови. Ани попита: „Може ли да дойда с вас? Не съм била на розобер.“ „Ще те вземем“ – отвърна Мира. А Мартин се засмя: „Ани, ще си убодеш пръстите, как ще свириш на пианото?“ „Стига си ме стряскал. Ще си сложа ръкавици.“ „Гюлът не се бере с ръкавици, а с ръце, защото най-ценното е росата, която цветът е събрал. Освен това, трябва да станеш много рано – в четири и половина-пет сутринта.“ „Ще стана! Ще бера този розов гюл!“ „Добре. Ще те прикачим към групата. И ще ухаеш на роза до есента, до твоя рожден ден“ – погали я Мартин.

– Представете си, че розовата долина се засели с още хора, с млади семейства и техните деца – усмихна се Мира. – Да се развие биоземеделие, със свръхчиста технология, с ново поколение хранителни добавки, създадени както е замислено от природата, с 90% биологична усвояемост... Да се засядат градини с маслодайни рози в пустеещите земи. Знаете ли, че 70% от екстракта на розовото масло в света е от България... Толкова много неща можем да направим, ако поискаме, ако заработим заедно, с пълно упование в това, което правим...

– Мила, това е възможно, ако все повече хора почнат да мислят така – каза Дафи. – Не може да живеем само с компютри, компютърни технологии, компютърен дизайн... Живата природа е най-добрият, истински-красив, неповторим дизайнер. Дойде времето на новите технологии, те са необходими на този етап от нашето развитие, но някои така са прилепнали към тях, че вече трудно може да ги различим от изкуствения интелект“ – усмихна се Дафи. „Ние, тук сме истински, живи човечета“ – засмя се Асен, целуна Мира по бузата.

А Мартин каза: „През юни ще ви заведем с Мира да видите Орфеевото цвете. Отминаваме Асеновград и след третия тунел оставяме автомобила. Тръгваме към Сливодолското падало покрай реката нагоре. Отстрани по скалите е пълно с Орфеево цвете. Чух, че в Швейцария са го посадили при подходящи условия, в парници. Правят екстракт... Цветето е със силни лечебни свойства. И ние сме започнали, но на по-бавни обороти от швейцарците. А цветето е наше. Трябва всеотдайно да се заемем и с биоземеделие, пробиотици... Добре, че все още сме на едно от първите места по производство на ски, стени за изкачване – усмихна се Мартин. – Ще ви заведа да видите и едни поляни... Даже Мира не знае какво има там. „Хайде, кажи!“ – настоя Анюта. „Приятелка на майка – Емилия, планинар-

ка, козируг, катери се по скалите като коза – ме поведе от връх Кутра към Свети Кирик. Наоколо, по каменистите баири пламтяха огнено-червени божури. После отидохме при параклиса „Св. Илия“. Наоколо видях цъфнало красивото, червено родопско лале. То е под закрила – вписано е в Червената книга. А малко по на юг са направили резерват, в който цъфтят хиляди родопски лалета.

– Марти, ще почна да сънувам тези божури, лалета. Трябва да ни заведеш след бала. Асен каза: „Дано имам някаква възможност.“ „Брат, ще имаш!“ – увери го Мартин. – Ще почнем по-често да играем Паневритмия. Да я научим добре за Рила – Ани погледна Мартин с усмивка.

Телефонът на Мира позвъня. „Пак е Калоян – за трети път ми се обажда днес.“ Тя пусна високоговорителя. Всички го поздравиха. Калоян каза, че е много радостен заради Мира, рождения ѝ ден. Щастлив, че в петък, на 25 май с родителите ще кацнат в София и на обед ще бъдат в Пловдив „Ще се видя с вас...“ След няколко минути Калоян се обади на Росица. Тя се усмихна, излезе на терасата. Като се върна, Ани ѝ предложи да поздравя рожденицата с една песен. Росица се усмихна: „Всички заедно!“ И запяха: „Честит да бъде този ден, във който всеки е роден...“

Питаха Росица дали Камджалов ще участва в програмата на традиционния концерт по случай 24 май на Античния театър „Не – отвърна тя. – Камджалов е включен да участва за 24 май на Античния догодина, с хор създаден и дирижиран от него. Нали през 2019 г. Пловдив ще бъде Европейска културна столица.“ Дафи веднага се обади: „Ние с Добри и приятели, ще идем след две седмици на Античния за концерта, както ходим на всеки 24 май. Но на момичетата и техните кавалери отсега препоръчвам да си останете в къщи, да се наспите добре, защото на следващия ден е вашия бал.“ Росица попита какви са тоалетите. Момичетата отвърнаха с усмивка: „Тайна. Нали ще дойдете с Христо да ни видите.“

* * *

Младежите благодариха на Дафи и Добри за приема и тръгнаха към ресторанта в квартала. Мира бе отказала да идат на дискотека. Христо и Росица им пожелаха приятно изкарване и доскоро виждане. В ресторанта имаше музика, потанцуваха. Певица изпя няколко песни. След час и половина Мира каза, че се чувства изморена. Мартин и Анюта останаха.

Асен предложи да повика такси, но Мира отказа. „Искам да походим две спирки, да се разведря.“ Уловени за ръце те вървяха бавно, вдишваха аромата на майския въздух, на цъфналия люляк, на всичко наоколо, което бе избуяло, разцъфтяло. И двамата бяха на една вълна от чувстване, любов, изпълващи сърцата им, мислите, телата. Бяха едно съкровено цяло – реално и нереално, като сенките им под нощната лампа в малката градина, където спряха прегърнати, притихнали.

„Искаш ли да поседим?“ – запита Асен. „Искам. Чувствам се вече укротена от емоциите през този дълъг, хубав ден. Добре, че утре е събота, ще

си почина.“ Седнаха на „тяхната“ пейка. Мира беше леко облечена с широка, разкошна пола, падаща до коленете, която Асен много хареса и тънко бяло сако над блуза с деколте, което откриваше шията, гърдите ѝ.

Той обърна Мира към себе си: – Искам да те гледам, да те чувствам близко, много близко до себе си. Моля те, седни в скута ми.“ Мира леко се надигна, Асен я прихвана под мишниците, положи на бедрата си. Прегърна я. Лицата им бяха едно до друго. Целуваха се до премала. Асен извади гърдите ѝ от широкото деколте. Те блеснаха – сочни, красиви, изваяни във формата, дадена от сътворението. Асен ги милваше, целуваше леко, привел глава като пред олтар. Мира се беше отпуснала, отмаляла и единственото ѝ усещане бе, че я носи една сладостна вълна, която беше несравнима с нищо друго, освен със сън.

В един момент Асен въздъхна, горещият му дъх сякаш я опали. Той отпусна глава върху гърдите ѝ. Постоя така минута-две. Разбудена от съня-реалност Добромира милваше приведената му глава – разбра какво се бе случило. Асен целуна гърдите ѝ, загърна ги в широкото деколте. Изправи глава, целуна я леко по устните и каза: „Мила моя, ти разбра какво се случи с мен. Благодаря, благодаря ти и ме извини. Не успях да се овладее. Толкова много, много те желаех. И ще те желая. Обичам те! Обичам те като любима, като момиче, като майка и сестра, със Любовта Божествена, обливаща телата ни, душите и цялата земя.“ Мира се усмихна, докосна с пръст устните му: „Ех, ти! Обичам те и аз – като любим, като поет и брат, с пращинка от майската Любов, която ни обгръща, с аромати и цветя, със звезди и хлад.“ – Асен вдигна Мира, постави я на пейката. Съблече якето си, наметна го на раменете ѝ, пошушна нещо в ухото ѝ. Мира кимна с глава, подаде му пакет с кърпички. Той се отдалечи, прикри зад храстите. Върна се и шеговито припя: „Слиповете ми бяха мокри. Изпуснах се като тийнейджър.“ А Мира му отвърна също с лека нотка на припяване: „За втори път се случва.“ Асен я прегърна: „Да, мило, в Еко хотела, когато за първи път бяхме само двамата заедно, беше редно да ми се случи. И сега, на твоя юбилеен рожден ден, не се чувствам неловко. Странно ми действаш: някой път щом те докосна, искрата в моят плът веднага пламва; друг път – щом те докосна, щом ти ме докоснеш, уловиш за ръка, искрата на плътското ми желание се укротява.“

Последен учебен ден

15 май – последен учебен ден за дванадесетокласниците. Часовете бяха с намалено време. В десет часа всички излязоха на двора. Двата дванайсети класове се построиха заедно с класните, учителите, заобиколени с ученици от другите класове, приятели. Мартин и Асен също бяха дошли. Изпращането започна с кратък поздрав от директорката. Последваха я класните ръководители на 12 „А“ и 12 „Б“. След тях – по един ученик от

двата класа. Анюта дари своите съученици, учители с прочувствено слово за всички години, през които бяха заедно в тяхното любимо училище „Черноризец Храбър“.

Прозвуча любимата, известна на всички песен: „Един неразделен клас...“ Анюта бе положила едната си ръка върху рамото на Явор от нейния клас, а другата – върху Атанас-Наско от „Б“ клас. Всички пееха, поклащайки се в ритъма на мелодията. Това бе своеобразния финал на краткото тържество по изпращането. При Мира и Ани дойдоха техни приятели от други класове, за да ги поздравят: Александра, Елица, Рая и Мариан, която пишеше есета и участваше в училищните конкурси. Мартин и Асен поздравиха учителите, които им бяха преподавали по български език, по биология, Зорница – по испански... Добромира, Ани и някои от съучениците им отидоха при Таня Русинова, която им беше класна от пети до седми клас. Прегърнаха я с взаимни пожелания за успешно завършване, кандидатстване.

Мартин снимаше, улавяйки Ани и Мира заедно с ученици, учители. Асен обхождаше с очи училището, големите букви най-отгоре – виждаха се отдалеч: „Българино, знай своя род и език“ Изрече ги тихо, добавяйки: „Където и да се намираш по земята.“ Припомни си някои случки от двете години, докато учеше под този покрив, със своите съученици, учители.

Момичетата поискаха да бъдат снимани на няколко места в двора. Застанаха до надписа „Иновативно училище“, Училище в облака; до лъва – пазещ входа на училището; Анюта улови голямото перо между буквите А и Б викайки: „Ще пиша с тези букви съкровени, ще пиша и ще пея...“ Снимаха се до малките къщички, в които влизаха и четяха по някоя книга. „Момичета, отиваме на игрището по футбол. Жалко, че няма топка. Искам да ви снимам на игрището...“

Седнаха за малко на пейка до шадравана, спомняйки си някои случки. „Лидерите в нашия клас се сменяха почти всяка година. Но Мира си оставаше „лидер в сянка“, бюро „Жалби“ за съвети, оплакване, помиряване...“ – каза Ани. „Така ли? Мога ли да те попитам за съвет на ухо?“ – Асен прегърна Мира. След няколко минути двамата се разсмяха „Не се знае кой на кого даде съвет. Но изглеждате доволни“ – уточни Ани. Мартин каза, че направил клип, снимки. Ще ги видят, като ги изпрати, сега трябва да върви в Университета. Асен – на тренировка. „Като се връщаш, обади ми се, ще ти покажа нещо“ – пошушна Мира на Асен.

Момичетата отидоха в „Хепи Джо“. Съученици от двата класа бяха заели маси, сепарета отвън. Станислав им помаха, Мира и Ани седнаха при тях. Всички бяха във възбудено, радостно настроение. Споделяха преживявания, случки през годините, за предстоящата матура, какво се канят да кандидатстват. Някои – все още не знаеха какво искат да учат, други се колебаеха в избора. Явор каза, че ще учи компютри. Наско от дванадесети „Б“ сподели, че мисли най-напред да поработи, да придобие практично знание, после може и да следва. Станислав потупа по гърба

седналия до него Емануил – тих, вгълбен в себе си и високо рече: „Знаете ли, какво ще кандидатства нашият професор?“ Емануил се усмихна. Мира извести: „Етнология“ в Пловдивския университет. А ти, реши ли най-сетне?“ Станислав отвърна, че все още се колебае какво да избере. „По-важното е, че моите родители вече не настояват да уча бизнес. Искаха да ме назорят, но разбраха, че не съм за това – ще им съсия бизнеса. Нали съм единственото им дете, почнаха да си мълчат, да ми се усмихват... и ме оставиха на мира. Родителите ми са лицемери... – той замълча. – Имат успешен бизнес, но са лицемери...“. Добромира сложи ръка върху неговата: „Слав, ти си човек с комуникативни способности – подвижен, енергичен, дружелюбен. И математиката ти вървеше, и словото. Можеш да учиш и техническа, и филологическа дисциплина.“

Анюта го погледа, погледа в очите и добави: „Слав, можеш да станеш журналист, преподавател...“. „Благодаря ви, мои мили приятелки, благодаря. Кой какво иска? – обърна се той към всички в сепарето. – Черпя за годините, когато бяхме заедно в един добър клас. Черпя и по още един повод. Понеже навърших осемнадесет години, моите родители ме дариха с апартамент в Тракия. Вече съм самостоятелен по отношение на жилище, на не и на самоиздръжка. Ще ви каня на гости...“. „Ура, поздравяваме те. – Анюта разтърси ръката му. – Колко хубаво, пак ще се събираме...“

* * *

Асен се обади на Добромира, заключи колелото вътре във входа. „Докато тренирах, отвреме-навреме си мислех какво ще ми покажеш.“ „Ще видиш след петнадесетина минути. Да вървим.“

Минаха покрай шести блок, Мира спря пред вход „А“ на пети блок. „Помниш ли, че ви показах с Ани това дърво, като се връщаме от Ботаническата градина. Виж, какви цветове се показаха от дългите шушулки.“ „Доби, много са красиви – в наситен виолетов цвят. А дървото е стигнало почти до осмия етаж?! Устремило се е към небето.“ Тя му показа лястовиците: „Виж, как се стрелкат! Изминават над 20 хил. км. за по-малко от два месеца – два пъти в годината. – Улови го за ръка: Да вървим нататък!“ „Пак ли ще ме водиш в Ботаническата градина?“ „Само ще минем покрай нея.“ Тръгнаха по изровения път в посока към квартал „Изгрев“. Асен отбеляза, че отстрани има същите разхвърлени боклуци. „За съжаление, не мога да ги събера сама. Бях решила да ида в отдел „Почистване“ – в бараките срещу нашия блок. И да кажа, ако е възможно да почистят. Но сега нямам време да се занимавам с това.“ Стигнаха до бараките, където хората от Енергото поправяха електромотори. „Моите приятели са си отишли – свършил е работния им ден. А сега – завой на ляво.“ – Мира улови Асен за ръка, поведе го по тясна пътека между обществените градини. Той се усмихна: „Досещам се, накъде ме водиш. Ще ми покажеш твоята градинка. Още в Момчиловци чух за нея от Мартин и Ани.“

„Сега, ще се промушим между тези две градини. И ето ни пред моята красавица“ – Мира спря пред малка дървена врата, покрита с разцъфнал розов храст. Отвърза меката тел, с която портата бе прикрепена към дървен кол. „Заповядайте, господине в този малък рай“ – отвори портата. Асен направи две крачки, изчака я. Оглеждаше малката градинка, вдъхвайки нейния аромат, с аромата от съседните градини. Видя няколко големи и по-малки пластмасови бутилки – само две от тях бяха пълни с вода. Мира мълчаливо го наблюдаваше. Той я прегърна, целуна: „Мило, тази градинка е вълшебно място. Ябълката е прецъфтяла. Но има други разни цветя, храсти...“ Мира го поведе по тесните пътечки. Показваше му салвия, лавандула, розмарин, хрян, джоджен, копър, лапад, малки уханни розови карамфили, момина сълза. И една малка леха с лимец. „Жалко, че не успя да видиш лалетата, нарцисите – прецъфтяха. Асен помириса розовите, червените рози, вдишвайки дълбоко. – Виж, посадих малкия розов храст, който ти ми подари за рождения ден.“ Асен я погали: „Мило, това е нашият храст. Догодина сигурно ще цъфне.“ „Виж, това бяло цвете – има пет листенца. На много от цветята венчелистчетата са от по пет листенца. Нима това е случайно? Те са като живи пентаграмчета.“ – Мира погали с пръст цветето.

Седнаха на земята един до друг на малкото свободно място, между растенията. Мира спомена имената на някои дървета, които на Изток ги смятат за свещени. „Жалко, че в Европа, у нас, в други континенти, изсичат горите... Не ми се говори сега за това. Ще ти разкажа истински случай за учител по музика в едно голямо село до Пловдив, който живеел там на квартира. Видял, че хазайката му се готвела да изхвърли в казана едно помърлушено цвете в саксия. Той помолил да му го даде. Сложил го в стаята си, поливал го редовно, свирел му на цигулка. Един ден хазайката надникнала в стаята, видяла, че цветето се е оправило, извинила се на учителя и си го взела. Но след седмица цветето отново посърнало. Като го върнала в стаята на учителя по музика, то се оправило, даже цъфнало.“

Асен попита как се справя с поливането. Мира каза, че разчита на дъжда и на съседите, които имат ръчни, газови помпи. Тя се познава отдавна с тях, защото началото на тази градинка е поставено от Дафи. Когато съседите поливат я известяват. Тя идва – сама, или с Мартин, който ѝ помага. Наливат бутилките от съседите, пренасят, поливат... Мира опря глава до рамото на Асен. Той я помилва, целуна. В един момент рязко отметна ръката си от нея: „Пчела! Махай се пчела!“ Той я отпъди, но пчелата отново закръжи над него. Лицето на Асен изразяваше безпокойство. „Да не си алергичен към ухапване от пчела? – попита Мира. „Веднъж ме ухапа оса и щях да припадна. Ужилвала ме е и пчела на село – не ми стана лошо. Но баба Ана бързо сипна вода в пръстта, направи кал и намаза мястото. Тя ме научи на това. В Испания също два-три пъти ме жилваше пчела. Прилагам намазването с калчица и се чувствах добре. Но щом видя оса – ми призлява“ – усмихна се Асен. Мира се изправи, духа към пчелата и тя от-

летя. „Може да се тестваш. Има – макар и редки случаи, когато човек си е отишъл от ухапване на пчела, оса.“ „Мило, не ме стряскай! – засмя се Асен. – Животът е пред мен, пред нас. Асен я прегърна, целуна. – И птици пеят в надпревара – засвири с уста. Едно перце от прелитаща птица падна върху косата на Мира. Асен го взе, показва: – И птиците те обичат“ – погали с него лицето ѝ.

Асен затвори, завърза портата, с думите: „Довиждане малък, вълшебен рай.“ Като вървяха по пътеката през зеления оазис, Мира му показва див кестен: „Виж цветовете му – големи, красиви, с финна окраска...“ Той подскочи, улови един цвят, помириша го: „Леле, как хубаво ухае. Ела, помириши го“ – наведе клона, целуна я.

Продължиха по пътеката сред градините. Асен се клатушкаше, тананикаше нещо. „Вървиш като пингвините – рече тя. – Харесвам ги – клатушкат се като прохождащи деца.“ Мира му показва голяма градина, стопанисвана от Петьо и Мария. Асен успя да надникне през високата ограда: „Тези хора са посадили домати, чушки, марули... Всичко е подредено, лехите са опънати по конец.“ „Пловдивска обществена телевизия направи кратък филм за тях – каза Мира. – Насърчава хората, които нямат връзка със селото, да си направят градинка тук – има свободни места, има и изоставени вече градини, или някъде в техния квартал, в покрайнините на Пловдив. Важно е човек да поддържа връзката между себе си и живата природа по най-различен начин, но не и като я мърси, унищожава... Докато вървяха покрай Ботаническата градина Мира каза: „Догодина – тази част от нея, която ви показвах, трябва да бъде оградена. Дано не я сполети съдбата, като на някои проекти, които остават недовършени.“

През 2020 г. тази част от Ботаническата градина беше оградена. Но не всички идеи – заложили в проекта, бяха осъществени. Може би, заради голямата промяна, която настъпи в живота на населението на Земята.

Защо се случи това ?

На 21 май беше матурата по български език. А в днешният – 23 май се явиха на втория задължителен изпит: Мира – Биология, Ани – Философия. След изпита отидоха в „Хепи Джо“ със съученици да си поговорят. Чувстваха лека носталгия, че се разделят след петте години, прекарани заедно, в които им се случиха толкова много неща: споделяха, премълчаваха, радваха се, плачеха, караха се понякога, но бързо се сдобряваха... И знаеха, че съжителството им от класа, ще остане завинаги, където и да се намират, каквито и да бъдат, каквото и да ги очаква по пътя на живота. Мира каза, че е поканила Асен да дойде при нея довечера. И предложи на Ани, да дойдат и те с Мартин, да поговорят за бала, да уточнят каквото са планирали. „Ще ви чакам в осемнадесет часа. И няма да стоим до късно.

Трябва да си починем, да си отспим. Трябва да подготвя още някои неща в къщи. Майка, татко, Калоян ще бъдат в Пловдив към обед на 25 май.“

* * *

Мира бе сготвила ориз на фурна с маслини и домати. Мартин и Ани също донесоха за хапване. Поговориха за предстоящия празник, послушаха музика. Ани си припомни миналогодишния бал, на който беше с Мартин и Асен. Как са посрещнали изгрева на слънцето на Бунарджика – превърнал се в традиция за абитуриентите от Пловдив. Асен предложи на слизане от върха да минат покрай кактусите, да видят цветовете им. И попита Мира, може ли да види роклята ѝ за бала. „Не! – отвърнаха момичетата – Ще ни видите на бала.“ Като си тръгнаха Ани каза: „Дадохме на душата. Емоциите ще оставим за бала.“ Асен целуна Мира: „Почини си добре. Казваше, че трябва да подготвиш някои неща за идването на вашите. Ако имаш нужда от помощ – обади ми се.“ „Всичко е чисто, подредено. Дафи на село ще приготвя разни вкусоти. Не си отивай! Моля те, остане“ – Мира прилепи тялото си в него. „Добре, мило, ще остана. Не мога да устоя на тръпката, която премина през мен от твоето докосване“ – Асен лекичко я целуна по устните. Изпратиха Мартин и Анюта, с уговорката, че утре – на празника 24 май, може да се срещнат по някое време.

Асен отиде да вземе душ. А Добромира застла леглото в нейната стая с бледо розов чаршаф, постави калъфка на възглавницата в същия бледорозов цвят. Вършеше това с особена съсредоточеност. Изпъваше чаршафа, подбодеше го отстрани в празнините, прекара ръцете си по него отгоре-надолу, милвайки го. Взе леката ефирна нощница в розов цвят и се отправи към хола. Асен току-що бе излязъл от банята.

– Доби, чувствам се прекрасно. Благодаря ти, че ме покани да остана. Идвам съм няколко пъти тук, но за първи път ще бъда с тебе във вашия дом през цялата нощ – Асен седна на дивана, разпери крака и метна хавлиената кърпа върху косата си. Добромира пристъпи и почна да бърше мократа му коса: „Добре, че не ти е дълга като моята.“ – Обичам дългите коси на всичките жени – припя Асен. – Но дългите коси на моето момиче са най-уханни, най-красиви – той прегърна Добромира през кръста, привлече я към себе си. „Почакай! И аз отивам в банята.“ – Добре, мила. Чакам те с нетърпение – Асен разпери ръце, притвори очи.

Добромира безшумно пристъпи, застана срещу Асен. – Ето ме – каза тихо, докосвайки с устни затворените му очи.

– Господи, колко си хубава! – Каква е тази прозрачна розова одежда, която обгръща тялото ти. И косите ти, косите върху нея, като прииждащи леки вълни. – Асен прегърна Добромира през кръста, привлече я между разтворените си нозе. – А гърдите ти, тези сочни, сладки зърна – той ги погали, наведе главата си към тях.

– Почакай – Добромира повдигна главата му. Взря се в очите му и едва чуто изрече: – Искам да го направим. „Мило, какво ми каза?“ „Да го на-

правим“ – отново рече тя, с тих глас. Асен я погледна с разбуден поглед: „Добре ли чух?“ – Да, искам да го направим – за трети път го казвам.

– Доби, мила, защо точно сега? В другиден е бала. Дафи ще дойде, вашите ще си дойдат от Германия... Ти трябва да бъдеш спокойна, знай колко си чувствителна... – Асен млъкна, държейки ръцете ѝ в своите. – Винаги можем да го направим – ти, така ми казваше. „Не ме ли искаш?“

– Мило, ти знаеш, колко много те искам. Знаеш, как се изтървах на два пъти. Но защо точно сега? Вдругиден е бала, вашите ще си дойдат, трябва да бъдеш такава, каквато си... – пак повтори Асен. – Ела, ще се милваме, милваме, както сме го правили... Другото – няма да избяга, ще го направим на слънце, в малка чудна градинка, на поляна в планината...

Мира го гледаше спокойно, мило, с онази едва забележима усмивка върху устните. – Цялото ми същество го желае. Сега. – Тя притвори очи, стоейки все така права, с ръце в неговите, като изваяна във времето.

Напълно пробуден, Асен разбра, че Добромира желае това да се случи тук и сега. Той я целуна по челото, устните. Тя отвори очи, Асен я привлече към себе си, но Добромира тихичко каза: „В моята стая.“ Той я вдигна, понесе на ръце, като скъпоценен дар, припаяйки: „Моя, само моя си ти...“ Обгърнала врата му, притихнала в очакване на това, което ще изпита, Добромира си помисли с будно съзнание: „Не съм твоя. Не си мой. От Вечното начало сме всички...“ Без да иска, „всичко“ излезе от устата ѝ като тих шепот. „Да, мило, да – всичко е любов.“ Асен я положи на леглото. „Мило, ти си като в розов облак...“ „Избрах покривката в розов цвят, заедно с розовата роба – цвета на любовта.“

Асен отметна косите ѝ върху възглавницата и припя: – „Девојката, която ми постла легло... Тя бе с коси от мек атлаз и бяло като крин чело. С уханни устни беше таз, която ми постла легло“. – Мило, Робърт Бърнс – Асен съм аз сега до теб, тази, която ни постла легло за двама. Но трябва много да внимавам! Вълнувам се, не съм бил с девица. Трябва да те пазя. „Няма да ме пазиш.“ – Как така...?!

– Спокойно, ще ти обясня. Моят цикъл е сто процентово редовен. Два дни след бала – мензисът ми ще дойде. Няма никаква опасност да забременея в тези последни дни на цикъла. И овулацията ми отмина...“ „Мило, благодаря за обяснението. Извини ме, че попитах.“ „Няма защо да се извиняваш – разбирам те. Разбирам и себе си – наясно съм с биологията на моите клетки, на женските...“ – Мира се гушна в Асен, притвори очи. – Искам да бъде леко, хубаво.“

– Мило, не се безпокой, ще бъде леко, хубаво... Ние вече познаваме телата си. И сърцата, душите си. Това е малко по-различно от нашите милувки, целувки, с които се даряваме...

Той повдигна горната част на тялото ѝ, заедно с розовата възглавница и бавно съблече розовата прозрачна роба, като припя, целувайки ухото ѝ: „Със таз възглавница – така я взех в прегръдките си аз.“ Милваше, целуваше лицето ѝ, цялото ѝ тяло... И тя го милваше, целуваше. Розовата въз-

главница бе паднала на пода, покрита от розовата роба. Телата им се виеха, разделяха в чувствен танц.

„Ето, сега... – Асен обърна Добромира по гръб, надвеси се над нея. – Мило, влизам бавно... Отпусни се.“ „Боли...“ – тя леко изохка. „Мило, няма да боли. Отпусни се... Колко е топло вътре ... Топло“ – шепнесе той. „Боли“ – изохка по-силно Добромира. „Мила, моя, това е малка, сладка болка – шепнесе той, прислонил лицето си в нейните коси.

– Главата ми, врата... Боли! – Добромира силно изохка, опитвайки да отблъсне Асен, който се бе отпуснал, замрял в този последен миг от сливането на техните тела.

– Доби, мила – Асен я целуна по устните, но тя не му отвърна. Очите ѝ бяха затворени, главата ѝ – някак странно отпусната, наклонена. – Доби, мила... – Асен обгърна, повдигна главата ѝ опряна в рамката на леглото.

– Вратът ми, главата – болят ме ... – Добромира отвори очи.

– О, мила! – Асен повдигна тялото ѝ, взе падналата на пода възглавница, положи главата ѝ върху нея. Пъхна ръце под врата ѝ, галейки лекичко с пръсти врата ѝ. – Доби, мила, погледни ме. – Как си? Боли ли те? „Боли“ – Добромира отвори очи, гледайки тъжно. – Какво да направя? Боже мой! Какво?“ – тревожно повтаряше Асен. „Стой така. Сега повече усещам пръстите ти, отколкото болката.“ – Добре, мила, добре, няма да мръдна – Асен целуваше челото ѝ, устните, като продължаваше да масажира леко врата ѝ. – Какъв съм глупак ! „Недей! Не говори така“ – Добромира опита да се усмихне. – Като те повдигах, главата ти се е опряла в рамката на леглото. „Тихо, моля те. Възглавницата беше паднала... Аз също се повдигах...“ – Трябваше да видя, трябваше всичко да предвидя... Трябваше! Доби, мила, прости ми, прости...

– Асчо, ще мине, всичко ще мине. Продължавай да ме милваш. Обичам ръцете ти, пръстите – силни са, грижовни и така нежно ме милват. Обичам всичко в тебе – добави Мира едва чуто.

– О, мила! И аз обичам всичко в теб – промълви тихо Асен.

Вгълбени, отдадени в мислите, в чувствата си един към друг, те бяха достойни за изображение в тази – на пръв поглед нелепа поза, с голотата на телата им, с кръвта, обагрила розовия чаршаф, с тяхната човешка безпомощност и Божествена сила, любов, която ги бе свързала завинаги, каквото и да се случеше с тях оттук-нататък.

– Болката малко намаля. – Мира гледаше Асен с обичайната едва забележима усмивка върху устните. – Моля те, изтегли ръцете си от под врата ми. Трябва да опитам, да повдигна главата си. Трябва да разбера...

– Добре, мило, но бавно, внимателно. Аз ще ти помагам. Господи, моля те, нека врата на Доби да е здрав! – изрече тихо Асен, с глас идещ от дълбочината на душата му, сърцето. Той плъзна едната си ръка върху горната част на раменете ѝ, а с другата – разперил пръсти, придържаше задната част на главата и врата ѝ. – Хайде, мило, бавно се раздвижи. Малко ще те повдигна... – С едната си ръка той постави възглавницата под раменете

й, а с другата продължаваше да придържа врата ѝ. Добромира леко заобръща главата си на ляво, на дясно, нагоре, надолу. – Как е ? Боли ли ?

– Боли ме цялата глава, но слава Богу, че мога да я движа заедно с врата. За момент главата ми бе попаднала върху рамката. Добре, че ме повдигна от нея – можеше да се случи нещо лошо.

– Замълчи, не говори... Това сладко вратле е много здраво. Ще му дам десет целувки – Асен се приведе и държейки главата на Добромира зацелува врата ѝ. – Мило, мисля, че трябва да ти сложа един студен компрес. Тя посочи гардероба, къде да отвори. – Уха! Как всичко е подредено, наредено. По женски. Ако отвориш нашия гардероб моята половина е разхвърляна, а на дядо е подредена.

Асен загърна врата на Добромира с мокра хавлиена кърпа. Донесе от хола две твърди възглавници, сложи ги зад гърба ѝ. Поднесе ѝ чаша вода. Тя отпиваше глътка по глътка, а той изчакваше, гледайки я с умиление, като малко дете. – Сега ще свърша най-важната работа. Ти ще си лежиш, няма да мърдаш. – Асен погали, целуна гърдите ѝ, корема, избърса бедрата ѝ. – Отивам в банята. Щом поискаш и ти, ще те заведа. Засега трябва още да лежиш с компреса.

Добромира положи ръце върху долната част на корема, мислейки: „Оттук започва зачатие. Колко мъдро, съвършено са устроени нашите тела. С всички органи, системи, клетки... Велико тайнство е сътворението на човешкия род. Разгадаваме го малко по малко, но то все остава скрито в дълбоката си същност, която също се променя...“

Асен донесе капки вода по тялото, косата, лицето. Намокри с ръце лицето ѝ, целуна я с влажни устни. – Как си мила? Изглеждаш умислена. Прости ми за тази нелепост, която се случи. И слава Богу, че свърши добре. Но от болката във врата, ти сигурно не можа да почувстваш онова, което се случи с теб, с нас, когато се сляхме. Съжалявам...

– Няма нищо. По-важното е, че вратът и главата ми са здрави. Мисля, защо се случи това, така... Няма нищо случайно. Всяко нещо си има причина.

– Доби, не ставай фаталистка. Причината е, защото бяхме улисани в любенето... Кой да предвиди, че възглавницата е паднала...

– Асене, това, което стана с мен не е случайно – повтори Добромира тихо, с убеденост в гласа. – Нека помълчим! – Тя гледеше замислено някъде в пространството, където витаеше една неясна мисъл, която прииждаше в ума ѝ. Искеше да разбере произхода ѝ. Да разбере, какво поражда тази мисъл – образ, спомен...

– Мило, стига си мислила – Асен постави ръка върху челото ѝ, прекъсна смътно явяваща се картина, която бе започнала да изплува от подсъзнанието ѝ. – Леглото е много хубаво, широко, от истинско дърво, но рамката е на около двайсетина сантиметра над матрака. Сега, правят рамките на леглата много високи откъм главите – Асен се надигна, приседна, отново се надигна, приседна. – Ей, легло, чудесно си за любене. Кога ще ни

приемеш пак? – Той се усмихна, целуна Мира по челото, но тя продължаваше да гледа умислено към прозореца, полюшващите се клони на дървото, облени от светлината на уличните лампи

– Леглото не е виновно, макар че рамката е ниска. Харесвам, обичам това легло. Купиха ми го, когато бях в четвърти клас. Отначало беше с пружина. После Дафи предложи да изхвърлим пружината. Сложиха твърд матрак... Девет години спя в това легло, никога не се е случвало – с възглавница, без възглавница главата ми да попадне върху тази рамка. Защо се случи сега? Така, по този начин... И точно в тази вечер, когато реших, че искам да го направим... Аз сгреших. Не трябваше да го правим сега.

– Ей, мило, погледни ме – Асен помилва главата ѝ, лицето. – Не се самоосъждай. Махни тази мисъл от главата си! Приличаш на мен – като бях болен и аз се само осъждах, че съм се разболял в разгара на футболния сезон. Всъщност, мисли както искаш и каквото искаш. Дай, да погледна вратлето. Малката червенина вече я няма. Искаш ли да станеш? „Да, искам да ида в банята.“ Асен пхна ръце под тялото ѝ, повдигна я. – Ще те занеса. „Не, остави ме, искам да повървя.“

Асен полека я спусна на пода. Мира го улови и леко залитайки тръгна с несигурни крачки. В банята Асен бдеше над нея, сапуниса тялото ѝ, леко масажираше врата, главата ѝ. Стояха под душа в съкровена прегръдка. Водата ги обливаше, чистеше мислите им, чувствата, телата. Приличаха на изваяна скулптура от Роден; на онова първично, Божествено-Космично, двуполусно „ин-ян“ в неударжимия копнеж за преливане, сливане помежду им, което в своята същност, бе стремежа за сливане с Цялото.

Добромира вече се чувстваше по-добре. Направи чай от маточина и сгушена в прегръдките на Асен, отпиваха глътка по глътка. Седяха прегърнати на дивана в хола и слушаха тиха музика. Ръката на Асен лежеше върху врата и долната част на главата ѝ. Минаваше полунощ. „Искам да спя. Уморена съм.“ „Добре, мило. Ще те занеса в леглото.“ „Недей, аз сама.“ Но Асен я вдигна, понесе към спалнята. Тя постла друг чаршаф, постави две възглавници една до друга. Асен донесе бутилка с вода, сложи я до леглото. „Лека нощ, мило. За първи път ще спим заедно, в едно легло.“ „И в Еко хотела заспахме в едно легло.“ „Но ти много бързо ме напусна, премести се в твоето.“ „Така беше. Сега е друго. Лека нощ и добри сънища“ – Мира докосна с устни бузата на Асен. „Лека нощ, мило. Сладки сънища, – Асен я целуна по челото. „Какво ли ще сънувам?“ – промърмори тя. „Че седим на слънце под големия розов храст в твоята градинка.“ Асен положи ръка под главата на Добромира. Двата бързо заспаха.

* * *

„Мило, какво има? Събуди се, събуди! – Асен обгърна Добромира, притисна я до себе си. Тя изохка: „Не искам! Пуснете ме...!“ „Доби, мила, събуди се... – Асен милваше лицето ѝ, плувнало в пот. Тя го погледна с

невиждащи очи, отблъсна го и хвана с ръце главата си. Асен напръска лицето ѝ с вода от бутилката, която бе оставил до леглото. Тя трепна, но продължи да държи с ръце главата си. Асен отново намокри лицето ѝ, косите, като я милваше, повтаряйки: Мила, мила моя...“ Добромира отвори очи: „Ти си... тук.“ „Да, мило, тук съм, до тебе, с тебе. – Той бавно свали ръцете ѝ от главата. Какво има? Боли ли те главата?“ „Не знам, тежи ми. Сънувах лош сън...“ „Ех, тия сънища! Какво искат да ни кажат? Ще им кажем ние, а не те на нас – със заканително-закачлив глас рече Асен. – Той пхна двете възглавници зад гърба на Добромира и леко я повдигна. – Мило, пийни малко вода.“ – Поднесе бутилката към устата ѝ, като я придържаеше с ръце. Добромира отпи. Взе бутилката от ръцете му и отново пи. „Колко е часа?“ – попита тя „Не знам – мобилните останаха в хола. Навън е още тъмно.“ „Моля те, иди, виж, искам да зная колко е часа.“

Асен донесе мобилния, сложи го на нощното шкафче. „Точно пет.“ „Но истинският час е четири.“ „Да. Асен приседна на леглото. Улови ръцете ѝ, погледна я в очите: „Какво сънува?“ „Не е за разказване. Беше ужасно...“ – Добромира млъкна, гледайки го с особен поглед.

Асен улови този непознат за него поглед, мислейки: „Какво става с нея, защо ме гледа така?“ В същия миг ѝ изпрати мисълта: „Колко си мила, добра, обичам те, обичам.“ Лицето на Добромира се проясни, но малката усмивка, която носеше по рождение – отсъстваше. Асен я гледаше, мислейки колко много иска, тази усмивка да се появи. „Доби, мила, какъв беше този сън?“

Тя го изгледа продължително, без да отговори. Асен стисна ръката ѝ. Тя пак го изгледа с непознатия за него поглед: – Хванаха ме едни войници, влачеха ме за косите, в праха... Имаше много хора наоколо – едни плачеха, други крещяха. Започнаха да режат косите ми... – Тя млъкна.

– Стига! – Асен я прегърна, обсипвайки с леки, нежни целувки лицето ѝ, косите. – От очите на Мира потекоха сълзи. – Мило, това е само сън. Успокой се – Асен напръска лицето ѝ с вода.

– Сън. Но ти беше в него – изрече тихо тя с отсъстващ поглед. „И аз ли бях там? Как позна, че съм аз?“ – Така, както те виждам сега. „И какво правех...?“ – Стоеше встрани и гледаше, само ме гледаше, с ей тия твоите очи... „Слава, Богу, че само съм гледал. Значи, не съм бил сред войниците, които са те влачили.“ – Но ти беше с тях, сред тях, облечен като тях.

„Значи, не съм могъл да направя нищо за тебе в онова време... Затова, сега ми се дава да съм с тебе, до тебе. – Той я целуна – Разбираш ли, мило?“ – Разбирам, но само до някъде...

– Ще разшифроваме този сън докрай – няма да го оставим така – усмихна се Асен, погали косите ѝ, лицето. – Искаш ли, да идем в банята, да се освежим.

– Искам да си отидеш! – рече глухо, с отсъстващ поглед. Асен усети студенина. Протегна ръка към нея, тя се дръпна: – Искам да остана сама.

– Доби, слънцето ще изгрее в шест часа. Да го посрещнем заедно. – Асен погледна телефона. – До изгрева има около двадесет минути. Ще измием очите, лицата, ще се облечем набързо и хайде – навън.

– Не искам! Иди си! Искам да остана сама – пак повтори тя.

– Добре – отивам си. – Асен се облече набързо. Пристъпи до леглото, поиска да я целуне, но Добромира извъртя глава.

24 Май

Какви ли не мисли бушуваха в главата на Добромира. Какви ли не чувства бушуваха в сърцето ѝ, докато ставаше, лягаше в леглото, изпадеше в полусънно и разбудено състояние. Пиеше по малко вода, отваряше и затваряше прозорците. Вдишваше дълбоко въздух, гледаше чинара – обичаше да докосва клоните му, стигащи до терасата. Спомни си, че Асен казваше: „По тези клони ще влезе при тебе някоя катеричка, гълъб, гургулица, защото те обичат и ти ги обичаш.“ Гледаше и дърветата в градинката, но без онова чувство на радост, което обикновено присъстваше в нея. Даже не чуваше песента на птиците, на любимите ѝ птици. Сякаш не беше тя, а някоя друга – загнездила се в нея.

А какво направи Асен след като си тръгна? Отключи колелото, което бе оставил във входа. Качи се на него и след няколко минути застана през онзи блок – на високото, където заедно с Мира бяха посрещнали слънцето на рождения ѝ ден. Усещаше тъга, с неопределено чувство за вина. Посрещна слънцето в молитвено състояние към Вселенския разум за Добромира, за себе си, да бъдат отново заедно, да се обичат. Днес нямаха тренировки, но като се прибра в къщи обу анцуга и завъртя педалите към стадиона. Трябваше да се движи, за да спре мисълта, че Добромира почти го изгони – като чужд. И дали отново ще поиска да го види.

Към девет часа телефонът иззвъня. Тя не го погледна. След десетина минути отново иззвъня. Беше Анята: „Мира, честит 24 май! Честит духовен празник на Словото! Спасението на духовността е най-важното нещо! Защото духовността спасява света!“ – с патетичен глас изрече тя. Добромира се почувства разбудена от нощния сън и тихо отвърна: „Честит празник на Българските букви, които сме дали на всички Славяни.“ „Защо говориш така тихо? Какво правиш? Ще се видим ли с вас?“ „Няма да излизам никъде.“ „С Мартин се уговорихме да идем в центъра. Да гледаме училищата, които минават по главната улица... Хайде, елате с Асен.“ „Не. Няма.“ „Какво мрънкаш? Асен сигурно е още при тебе.“ „Не, отиде си.“

Добромира отвори лаптопа и почна да гледа снимки, клипове, които бе подредила: от студентския празник, където се срещнаха с Асен; от Момчиловци, Пампорово; от рождения ден на Мартин, където бяха всички заедно; от рождения ден на Асен; от нейния рожден ден. Това продължи около два часа. През това време ставаше, седнаше, излизаше на терасата,

пиеше вода, само изворна вода. Не усещаше глад, а само жажда. С особено, необяснимо за нея чувство продължително се връщаше, вираше в една снимка от Картола – първият ден, където караха ски. Всички, заедно с приятелите от Момчиловци лягаха в снега, правеха снежни човечи. Тя единствена упорито отказваше. Асен я грабна, постави върху снега, легна до нея. Опря главата си до нейната глава, вдишвайки аромата на лицето ѝ, косите. Тази снимка ѝ напомняше нещо заровено в пластове на подсъзнанието, което опитваше да разгадае. Притваряше очи, пак гледаше снимката: уловени за ръце, допрели глави, с облени от светлината лица лежат в белотата на снега. Струваше ѝ се, че са лежали сковани в тази белота на снега дълго, дълго...

В ранния следобед телефонът иззвъня. Беше Анята: „Мира, как си? Какво става с тебе?“ Добромира усети тревожността в гласа ѝ: „Някак. Не знам.“ Асен се обади на Мартин, на мене. И той говореше някак, неясно. Каза, че нещо се е случило между вас. Мира, какво има? Какво се случи? Асен помоли да ти се обадим. Да говорим с тебе. Той се тревожи за тебе.“

Добромира отвърна с мълчание. Чу гласа на Мартин: „Мира, привет! Честит празник! Как си? Мислехме с Ани, че днес ще се видим за малко с тебе, с Асен на главната улица. – Той замълча. Тя нищо не му отвърна. – Мира, ще дойдем с Ани да те видим.“ „Не. Аз ще дойда при Анята. Искам да видя Ани. Кажй ѝ. След малко ще се облека и тръгвам към нея.“

* * *

Добромира вървеше с наведена глава, без да чува, без да вижда нищо наоколо по познатия ѝ път към блока, в който живееше Анята. Като стигна пред входа, ѝ се обади по телефона. „Очаквах те, приятелко. – Ани я прегърна, отдалечи се една крачка, огледа я. – Мира, това ти ли си? С посърнало, унило лице. Къде е твоята неизменна рождена усмивка? – Анята пак я прегърна. И тихо запитва: – Какво става с тебе? С Асен? С вас?“ От очите на Добромира потекоха сълзи, разрида се. Сълзите на Мира капеха върху блузата на Анята, но тя продължи да я държи в прегръдката си, очаквайки да се успокои.

Избърсаха сълзите. Анята я гледаше с лека усмивка: – Мира, ти изпълняваше ролята на Бюро жалби в нашия клас. Когато усещах, че нещо те мъчи, питах, но ти почти винаги отвърщаше: „Няма нищо. Или – случи се нещо... Нищо-особено, ще мине. За първи път те виждам такава отпаднала, нажалена... И преди съм те виждала да плачеш, но с по две сълзи – както и аз, заради нещо, което се е случило с другите, или от някаква несправедливост, от радост, възхищение, силна емоция... За първи път те виждам да плачеш с толкова много сълзи. Като от някаква голяма скръб, жалост. Към себе си ли, към света? Мира, какво става? Моля те, кажи ми, ще ти олекне. Добромира опита да се усмихне: „Ще мине. Това ще отминне.“ И замълча. – Състоянието, в което си изпаднала твое ли е, от Асен ли

дойде? Каква е причината за това състояние? Свързано ли е с Асен? Добромира тихо отвърна: „Ние го направихме?“

– Какво направихте? Добромира я погледна безизразно, сведе глава. Анюта повдигна главата ѝ: – Разбрах. Как стана? Не вярвам Асен да те е насиллил. „Не, не! Аз го поисках.“ – Ти!? Не очаквах такова спешно желание от тебе. Сигурно, защото навърши пълнолетие. Значи, вече не си момиче, а жена. Поздравявам те – Ани я прегърна. „И аз те поздравявам.“ – За какво? „Нали и ти си вече жена.“ – Мира, кой ти каза? „Ние сме най-близките приятелки, не съм те питала, но мислех, че сте го направили с Мартин.“ – Мартин не е влизал в мен. Ние се целуваме, милваме... и така изживяваме плътската наслада. Анюта я отдалечи от себе си, погледна я изпитателно: – Щом по твое желание го направихте, защо си изпаднала в мирова скръб? Добре ли мина всичко? „Не. Докато се милвахме, целувахме, главата ми попадна върху ниската рамка на леглото. Добре, че беше за кратко, защото Асен ме повдигна, отмести, без да вижда, знае това, малко преди да влезе в мен.“ Усетих по скоро болката в главата, врата, отколкото – другото... – Мира, съчувствам ти за тази нелепост, но тя не е причина така дълбоко да преживяваш това, което сте направили. Да не би да те безпокои времето, деня, от гледна точка на забременяване? „Не. Предвидих всичко.“ – Тогава какво? Да не би да си получила травма в главата? „Не. Болката отмина, Асен ми направи компрес, грижеше се за мен...“ – И защо продължава това унило, посърнало състояние. Не приличаш на себе си. – „Имаше продължение...“ – Смайваш ме! Мира, какво продължение? „Видях Асен в друга светлина.“ – Не разбирам. В каква светлина? „Не сега – какъвто е. Преди това...“ – Какво искаш да кажеш?

Добромира зарея поглед встрани, тихо каза: „Ние се познаваме с Асен от преди. От много преди...“ И млъкна. Анюта улови ръцете ѝ: „Мира, с Мартин знаем, а вече и Асен знае, че ти виждаш, усещаш неща, които ние не виждаме, усещаме... В тебе, в душата ти има нещо дълбоко скрито, което много зорко пазиш. Затова няма повече да те питам. Дори и сега, когато преживяваш така мъчително случилото се. – Анюта отмести очи от очите на Добромира.

– Но аз се питам! – извиси глас Добромира. – Какво сме преживели преди, къде сме били, как сме стигнали до тук? За да се срещнем отново. И защо се срещнахме, трябва ли да останем заедно, или да се разделим. Кой ще ми помогне да разбере това? – очите ѝ се напълниха със сълзи.

– Мира, успокой се, съвземи се – Ани я прегърна. – Асен те обича, ти го обичаш. Вие ще бъдете заедно. Мисля, че това ви е дадено, предопределено. Не трябва да го изпускате. Вашите чувства не са временни. В тях тече Любовта. Припомни си какво ни казваше Весето, като бяхме в Момчиловци: От както свят светува – всеки си търси половинката, но малцина са ония, които се намират. Вие, с Асен сте се намерили, помогнали са ви, да се намерите – това не е случайно. Познавате се от предишни животи, преживели сте какво ли не... Затова сега се срещнахте отново.

Добромира престана да плаче. Избърса очите, а върху устните ѝ се появи леката усмивка, която носеше от рождение. „Да се обадим на Асен. Няколко пъти пита за тебе. Помоли ме, да ти се обадя, да говоря с теб“ – предложи Анюта. „Не, още не съм готова... Трябва да се прибера. Да си почина.“ „Ще дойда с тебе.“ „Добре, ще ме изпратиш, но само донякъде. Трябва да вървя сама, да бъда сама.“ Тръгнаха заедно. Анюта намери класическа музика, изпълнявана на цигулка. С едната ръка държеше мобилния, с другата – ръката на Добромира. Повървяха в мълчание, слушайки музиката. „До тук – каза Мира. – Трябва да продължа сама!“

Анюта посочи на запад: „Мира, виж каква красота!“ Майският залез беше удивителен! Лъчите на слънцето минаваха през хиляди валчести, пухкави облачета в розово-червен цвят озаряващи цялото небе над Пловдив. Такава картина нарисувана от великия художник рядко се случва. И не случайно изпратена за днешния ден – 24 май, 2018 година. Но колко хора я виждаха забързани по булеварда. Двете постояха съзерцавайки залеза. Мира прегърна Ани: „Благодаря ти, благодаря. Утре ще ти се обадя.“ Ани ѝ пожела да си почине добре, да изтрие от главата си лошите мисли.

* * *

Добромира свърна към Лаута – искаше да повърви сред дърветата, в зеленината. По централната алея имаше хора, деца, чуваше се музика. Тя сви встрани, тръгна по утъпкани пътеки, а после по пътеки, обрасли с трева. Все повече се отдалечаваше от централната алея.

„Защо, защо се случи така?“ – питаше се тя за кой ли път. Един притихнал глас дълбоко в нея ѝ нашепваше: „Не беше случайно – приеми го, приеми. Запали малката светлинка в душата си и напред върви.“ Но натрапчиво-лошата мисъл отново я връхлиташе и тя пак преживяваше случилото се снощи, допълнено от думи, картини, физическа болка, духовно раздвояване. „Как ще отида утре на бала? В този вид, с тези мисли? Как ще посрещна майка, татко, Калоян, които заради мене ще си дойдат? Ами Дафи? Какво ще ѝ кажа утре, когато и тя дойде от село? Дафи, веднага ще ме разгадае. Трябва да събера сили! Трябва да отхвърля тази лоша мисъл!“ „Но все още се чувстваше отпаднала, обезсилена. Опря гърба си на едно дърво. Видя залеза през клоните на дърветата и с примижали очи потъваше в червеникаво-розови, лилави, жълтеникави, лилави отблясъци. От гърлото ѝ излезе тих, болезнен вик: „Господи, Боже мой, спаси ме от тези мисли! Възвърни силите ми! Изпълни ме с твоята Любов! Любов! Любов...“ – беззвучно шепнеше тя.

Отведнъж почувства как някой я подхвана под мишниците и тя тръгна по пътеки, между дърветата, цъфнали храсти, треви... Вървеше с лекота, почти не стъпваше на земята. Тялото ѝ сякаш само се движеше, но подкрепяно от силата, която я държеше под мишниците. Добромира извъртя главата си на дясно. До нея вървеше много високо, в неземен ръст същество – блестящи бели одежди очертаваха безплътното му тяло. Лицето му бе сияйно, очите излъчваха мекота. Сърцето на Добромира се изпълни с топлина и любов. Онази неземна Любов, която бе призовавала, изпитвала в отделни

мигове на живота си и за която от вчера копнееше, мислеше, че я е изгубила. Усещаше радост, мир, въодушевление, копнеж, летеж. Светли мисли се сипеа в ума ѝ: „Скръбта е граница за преминаване в любовта. Любовта е най-могъщото, първото, несравнимото, постоянното, което цари навсякъде във вселената, в живата Природа на Земята. Любовта е в теб, Добромира. Да любиш, да обичаш с нея, да работиш, да учиш с нея, да правиш опити, да разгадаваш разумността на Твореца, да сътворяваш чрез Него.“

Тялото на Добромира продължаваше да се движи все така леко, сякаш плуваше малко над земята, понесено от силата, която я държеше под мишниците. Тя обърна главата си наляво. Видя пак толкова много високо, в неземнен ръст същество, също облечено в искрящи бели одежди. Но лицето му бе извърнато. На Мира много ѝ се прииска да види лицето му. Последва бавно обръщане към нея. Сърцето на Мира потрепери от болка, тъга, защото цялото му лице беше в розови белези. Изпълнена с любов и силна вяра, тя промълви: „Ти също си красив, сияен, добър като твоя близък. Ти също си изпълнен с Любов!“ Белезите изчезнаха, лицето му се озари от сияйна усмивка. И Мира прие неговите мисли: „Благодаря ти, Божествено-земно момиче. Истинската Любов прониква в човешката душа и пречиства всичко. Ти си изпълнена с тази Любов. Пази я, носи я, в Любовта е силата на човека.“

„Къде съм?! Какво става с мен? Къде ме водят тези светли същества?“ – запита се Добромира. В същият миг получи отговор: „Не се безпокой! Тук си, на земята. Оставаме те в малката градина. Ти обичаш растения, животни, извори, птици... Обичаш великия език на живата Природа. Изучавай от нея законите на съвършенството и ги прилагай в живота. Пребъдвай в светлината, в Любовта!“

Добромира се видя приседнала в малката градинка до един от розовите храсти. В мига, когато се запита как бе стигнала тук, се усмихна на себе си, изпращайки сърдечен поздрав на светлите същества. Опипа лицето си, главата, приглади косата. Чувстваше се бодра, изпълнена с радост, хармония, неудържим стремеж да живее, да се движи, да прави много неща. Всичко това биеше в ритъма на сърцето ѝ, в ума ѝ. Прониза я за части от секундата споменът за нейното доскорошно състояние, но тя отпрати тази мисъл. Прииска ѝ се, да се огледа. Видя платнената си торба закачена върху едно от долните клончета на ябълковото дърво. Полека се изправи, прегърна розовия храст. Целуна го, шепнейки: „Кой ангел те е сътворил, изпълнил с този вълшебен аромат?“ Миришеше, изпълнена с благодарност и любов към великия Творец на живота.

Пристъпи като прохождащо дете към ябълковото дърво. Откачи торбата, извади малко огледалце. Отвори капачето, огледа лицето си. Очите ѝ светеха с необичаен блясък, устните ѝ бяха както обикновено – розови и добре очертани. Косата бе същата – дълга, гладка, кестенява. Беше си тя, но и нова, променена. Чувстваше тази промяна с всяка клетка на тялото си, с ум, изпълнен със светли, положителни мисли, оптимизъм и Божествено-земен копнеж. Усещаше тялото си, сърцето, мислите – изчистени, пречис-

тени, сякаш в това тяло беше една нова Добромира, със силна воля и стремеж за учение, работа, творчество.

Тя обходи малката градинка, като докосваше, припываше на всяко цвете, дръвче, на изкласилия лимец в една малка лехичка. Приведе лице към малкия розов храст, който ѝ подари Асен на рождения ѝ ден – целуна го. Отиде и при двете туфи лавандула: „Здравейте, милички.“ Докосна нежно стръкчетата, скоро щяха да цъфнат.

Изправи се, сложи ръка върху сърцето си, изпитвайки преклонение пред живата Природа, пред нейната красота, хармония: „Благодарим Ти, Могъщ Вселенски Разум за Великата Любов, с която си ни сътворил и възлюбил. Благодарим Ти, за живота, който си ни дал – изрече тихо, улавяйки последните лъчи на залязващото слънце. И прошепна: Свободна съм! Свободна с Любовта да обичам!“

* * *

Представи си как в утрешния ден облича роклята за бала – горната половина е в розов цвят, а долната – в светлосин, как закопчава колието на шията си, поставя пръстени, гривната, която Асен ѝ подари. Представи си как излиза от своята стая и влиза в хола, където са насядали майка ѝ, баща ѝ, Калоян, Добри, Дафи. Всички ахват, прегръщат я. Калоян снима.

Сяда до баща си, който шофира автомобила. На задната седалка са Калоян и майка ѝ. Зад тях в колата са Добри, Дафи и две съседски момичета. Потеглят към хотел-ресторант „Санкт-Петербург“. Спират автомобила на мястото посочено от служебно лице. Влизат в охранявания паркинг. Калоян държи непрекъсната връзка с Мартин, който съобщава къде се намира сред множеството абитуриенти. И ето – Добромира вижда Мартин, Анюта, Росица, Асен – облечен в бяла риза и бяло сако, с тъмносин панталон. Приближават едни към други, прегръщат се. Асен я гледа с възхита: „Господи, колко си хубава! – Протяга ръка, погалва лицето ѝ. Гледа я, гледа с обичащи, ласкави очи: – Ти не си Доби! Ти вече си Мира, Добромира. Улавя ръцете ѝ, накланя лицето си към нея и тихо пошепва: – Ще играеш ли с мен?“ „Да, ще играя. Ще танцувам с теб.“ Асен я хваща през кръста, повдига високо, високо...

* * *

Призори, Мартин и Анюта, Асен и Добромира заедно с други абитуриенти се изкачиха на Бунарджика. Розово-червено зарево обхващаше цялото небе. Всички стояха прегърнати, вперили очи на изток. Първият лъч блесна изпращайки животворна сила, любов. Мартин и Анюта, Асен и Добромира вдигнаха ръка за поздрав. Последваха ги и други – помахаха с ръце към изгряващото слънце, целунаха се. Анюта извика:

„НИЕ СМЕ ДЕЦА НА ЛЮБОВТА, НА СВЕТЛИНАТА!“

СВЕТЛА ПАНАЙОТОВА

КЪДЕ СМЕ?

Българска, първо издание

Редактор и коректор: Стефка Илиева

Печат и подвързия: ПУИ

Пловдив, 2021

ISBN 978-619-202-725-4